

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíční list pro katolíky,
zvláště pro bratrstva v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

—*—

S povolením duchovní vrchnosti

vydává

P. PLACIDUS J. MATHON,

kněz řádu sv. Benedikta.

Dvacátý ročník.

V BRNĚ 1886.

Tiskem papežské knihtiskárny benediktinů rajhradských.

O B S A H.

B á s n ě.

	Strana		Strana
Úvodní báseň	1	Srdce Páně	161
Šťastný nový rok	2	Svato-Cyrillo-Methodějský pramen	193
Na nový rok	26	Radost Cyrillo-Methodějská	225
Blíže Spasitele	28	Rány sv. Václava	257
Sv. bratří putují po naší vlasti	33	Sv. Frant. Seraf.	289
Při pohledu na sv. kříž	65	Svatvečer před slavností Všechných Svatých	321
Poslední dny sv. Methoda	97	Za dušičky	336
Mučenka	123	Podzim	340
Vzkříšení Páně	129	Vánoce	353
Vstalt' jest vítěz z hrobu	150	Beseda	383

Četba dějepisná a poučná.

Šťastný nový rok	2	Prst Boží	173
Upomínky z misí bened. v Anglii 12, 44		Johanna Orleanská	183
Sv. František Saleský	15	Tři prsty	240, 251
Podobenství	24, 48	Don Inigo	270, 301
Sv. Baldomer, zámečník	59	Moc svěcené vody	297
Posvátné památky po umučení Páně	72	Drobnosti	313, 334
Sv. Josef	80	O vzpourě proti Bohu	316, 330, 364
Posvátné památky	104	Srdce Pána Ježíše mezi vojiny	344
Co zmůže pravá láska k Bohu a k bližnímu	123	Dar křesťanské síly	351
Katechetické úvahy o svátosti pokání 147		Přípravy Boží k vykoupení pokolení lidského	372
167, 204, 235.			

Četba k pobožnosti povzbuzující.

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, zrcadlo lásky a bolesti	4	Březen zasvěcený úctě sv. Josefa a sv. rodiny	82
38, 69, 101, 137, 170, 201, 233, 258, 295, 327, 361.		Duben zasvěcen utrpení P. Krista	121
Promluva, kterou měl sv. Otec Lev XIII. k zástupcům apoštolátu modlitby v Itálii	8	O letošním jubilejním roku	158
Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova	18	Červen úctě nejsv. Srdce Ježíšova zasvěcen	185
33, 66, 98, 130, 162, 195, 226, 275, 290, 321, 354.		Červenec zasvěcen úctě nejdražší Krve Páně	212
		Srpen zasvěcen nejlask. Srdci Matičky Boží	250

	Strana		Strana
Září zasvěcený měsíc sedmibolestné Ro- diče Boží	280	v květnu za katolické biskupy	160
Pobožnost dušičková	337	v červnu obnovme své obětování se Srdci Ježíšovu	191
Slavnost neposkvrněného Početí Panny Marie	380	v červenci za oběti svobodného zednářství . .	224
Hlavní úmysl měsíční:		v srpnu za duše, které se nacházejí ve stavu smrtelného hříchu	256
v lednu za napravení všelikého rouhání . .	31	v září za obrácení kacířů	287
v únoru za muže ve státní službě	64	v říjnu za nevěřící	319
v březnu za zdar jubilea	96	v listopadu za duše vlažné	351
v dubnu za vychovatele mládeže	128	v prosinci za horlivé duše	383

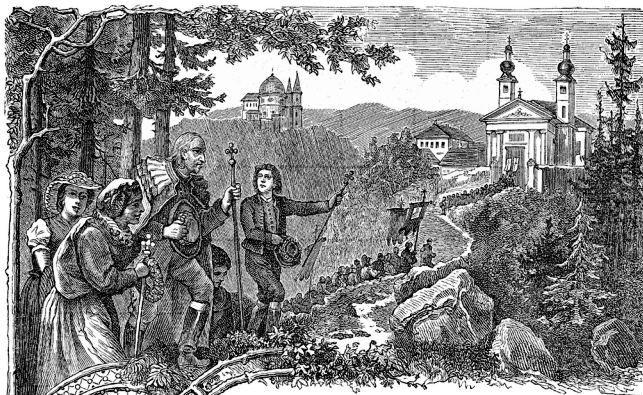
O křesťanských záležitostech.

Zájmy Krista P. v různých zemích	30	Vysvětlení a obrana	220
62, 95, 189.		Výbornost modlitby Páně	252
Památný list biskupů slov. o úctě Božsk. Srdce Páně	55	Několik slov o neděli	265
90, 109, 153, 181, 215, 244, 282, 309, 341, 377.		Jak se omlouvají mnozí, kteří proti- křesťanské a nemravné spisy čtou? . .	266
		Na obranu modlitby	304, 348, 369

Zájmy katolických bratrstev a zprávy.

Milodary B. S. P.	29	Postup při kanonickém zařizování bratr- stva nejsv. Srdce Ježíšova	151
61, 95, 127, 187, 223, 254, 286, 319, 350.		Zprávy:	
Třetí řád sv. Františka — praktické křesťanství	42	Zprávy apoštol. modlitby	26
Poučení o apoštolátu modlitby	51	60, 92, 125, 186, 253.	
76, 115, 141, 175, 208.		Zprávy z misí	157
Smírný spolek Mariánský	84	Důstojným pastýřům duchovním	158
Třetí řád sv. Františka, — lék proti tanci	86		

I. O. G. D.

Po Moravě, Morávence
samo kvítí, samy věnce,
samy zpěvy blaholí.
Se všech stran se lid náš sbíhá,
zbožné zraky k nebi zdvihá,
pěje v horách, údolí.

Morávěnka naše zlatá
má svá místa velesvatá,
kam putuje dobrý lid.
Na nich Matka Boží sídlí,
s ní andělé zlatokřídlí,
kolo svatý nebes klid.

Aj, zde v levo, na obrázku
poutníci jdou, v srdci lásku
nesou Panně Marii.
Všichni Matce Boží pějí,
až se duše vroucí chvějí,
oči se jim zalíjí.

Aj, zde v levo, na obrázku,
poutníci jdou — v srdci lásku,
jdou, jak Svatých v nebi řád!
V levo svatý Hostýn září,
v pravo s milou, jasnou tváří
kyne svatý Velehrad.

Velehrad a hora svatá
Hostýn nás! — ta místa zlatá,
která Pán Bůh sám nám dal!
Na ně lid náš nejradš chodí,
neb ho pouť ta k nebi vodi,
mírnice v srdci jeho žal.

Dobrý lide na Moravě,
putujeme k věčné slávě,
jsouce zde jen poutníci.
Jest ta cesta plna strasti,
vede nás však k nebes vlasti
Ježíš — duše sílí.

Hle, jak v levo na obraze
v oblacích, té nebes vláze
trávní Boží Matička!
U ní, jako na oltáři
Ježíšek s tou vlídnou tváří,
láskou září očička.

Svatá Máti, Svatých sláva,
Ježíška nám svého dává,
chceme-li Ho pochovat.
Chovejme Ho v srdci čistém,
a tak budem' za svým Kristem
k slávě věčně putovat!

A. Iam Chlumecký.

Šťastný nový rok!

Aj, ty roku, nový roku!
Nové dny a činy nové —,
nové noci, noví snové —
stáňte ve svém prvním kroku!

Stáňte! Jsem tak zvědav celý.
I co blaží, i co mučí,
nesete vy v mém náručí —,
jaké máte nám úděly?? —

„Máme vše, i nic nemáme —,
Pán Bůh nám, vámi vládne,
a co z ruky Jeho padne,
to jen my vám rozdáváme.“

Ó tož, Bože, všech let Pane,
Tvoje zdraví, Tvoje síla
a útěcha povždy milá —
na nás lidi ať zavane.

Tvým to světlem svět nám kroky —
i ty lehké ve mladosti,
i ty těžké ve starosti,
ať jsme Tvými, jak ty roky!

ač se ptáti, co zamýšlí náš časopis v novém roce, nastupuje dvacátou svou pouť po dědinách a rodinách česko-slovanských: »noví dnové a nové činy,« toť jeho heslo. Máme školu služby Páně, kde zajisté nic příkrého, nic obtížného není ustanoveno, — jest to škola milostného Srdce Ježíšova, který zve k sobě všechny obtížené a strádající, aby je potěšil, posilnil a občerstvil. A máme my na světě té potěchy a posily opravdu potřebí; avšak jen ti jsou politováni hodni, kteří tohoto

milosrdenství Srdce Páně neznají a se ho vzdalují. Pak-li by však v této »Škole« — díme-li slovy sv. Otce Benedikta — pro opravení nepravosti anebo zachování lásky něco málo přispěti se zakročilo, ne strachem se leknuce, neopouštějme cestu spásy, kterou nelze než úzkým vchodem nastoupiti. Neboť postupem obcování a víry s rozšířeným srdcem v nevýslovné sladkosti lásky běží se cestou příkázání Božích, abychom nikdy od jeho návodu se neuchylujíce, v jeho učení až do smrti trvajíce, utrpení Kristova trpělivostí se účastnili, abychom království Jeho zasloužili býti účastníky.

Jsou rodiny, které tuto »Školu« rády vidí, rády v ní se dají poučovati a rady i útěchy v ní nalézají. Takové rodiny nesou na sobě znak živého křesťanství, neboť ačkoli v nich také není všechno tak, jak po přání božského Srdce Páně by mělo býti, nicméně patrné, že tu nejsou nepřátelé Kristovi a že jen pro křehkost lidskou mnohé se dějí poklesky, které dosti snadno s milostí Boží dají se napravit. Jinak to vypadá v některých rodinách, které jen tak podle jména jsou křesťanskými, nikoli však podle skutků, podle života svého.

Také do takových domů dochází někdy »Škola,« kde položí ji někdo a zůstane ležeti. Rozličné řeči mluví se o ní. Přijde nějaký troup a řekne: »K čemu vysílati do světa každý měsíc takový náboženský list? Chci-li se dáti poučiti, zajdu do kostela; doma ať mi dají pokoj. Mám-li již něco čísti, vezmu časopis, jímž bych se pobavil. Co mi potřebí věděti z náboženství, to vím ještě ze školy; a neustále modliti a modliti se, jak tomu kněží chtějí, k tomu nemám času.« Tak mluví

mnozí, odloží Školu stranou a nadávají na hloupost lidskou, jak to nazývají, že jsou ještě lidé, kteří za takový časopis vydají byť i jen krejcar. »To si koupím raději sklénku piva, z toho aspoň něco mám,« rozumují opět jiní.

K tomu odpovídáme: Předně nenutíme nikoho, aby »Školu« četl. Ale má se to s křesťanstvím, jako se vzduchem; náboženství musí býti všude, nejen v kostele, ale i doma a na poli. Nesvlékáš náboženství, jak obnošený kabát; ale jsi-li v pravdě křesťanem, jsi jím vždy a všude. Či myslíš, že můžeš v hospodě, na železnici, v továrně nebo v dílně žíti, mluvit i myslit jako pohan, a jen když oblečeš sváteční kabát a jdeš do kostela, že jsi křesťanem? Náboženství je potřebí

všude, kde jsi povinen milovati Boha, činiti dobré, zlého nečiniti, zasloužit sobě odměny nebeské; ale to musí dít se tak dobře doma jako mimo dům, v městě jako na vesnici. Proto máš za to býti vděčen, co tě utvrzuje v náboženství, máš použiti každinké příležitosti, abys přišel na dobrou myšlenku, byl povzbuzen k životu křesťanskému, byl zaujat spasitelnou bázní před jakoukoli špatností. K tomu však nabádá časopis náboženský, jakým jest »Škola,« téměř na každé stránce. — Nezbraňuji, bys nečetl něco zábavného, jen když to není nic špatného. Ale považ, že život náš není kratochvílí, že nejsou každý den hody s muzikou a tancem; neboť za každý okamžik budeš klásti kdysi účet ze svého konání. — Toho však nevědí lidé toho rázu, jak jsme je nahoře uvedli, a bylo by jim třeba více náboženství, neboť ho potratili hezky mnoho. K náboženství takovým lidem opět může pomoci »Škola.« Již mnohý člověk, který na náš časopis koukal z počátku

jaksi podezřele, děkoval později, byl tomu rád a povděčen, že čethou tou v hlavě se mu rozbřeslo a svědomí utišilo.

Tobě však, rodino křesťanská, je to ke cti, že »Školu« k sobě zveš a místečka ji u sebe popřáváš. Není to arcit důkazem svatosti, že »Školu« čtete, zrovna tak, jako není několik obrazů svatých ještě důkazem, že světce ty v životě svém následujete. Ale je to přece potěšitelným znamením, že náboženství si vážíte, že chcete čas od času býti duchovně obrozeni, povzbuzeni, potěšeni a varováni. Svědčí to o dobré vůli vaší, že nezapomínáte na hlavní věc, na spásu vlastní. A mimo to zajisté z četby té nabudete ducha křesťanského, jak ani jinak býti nemůže. Již mnozí čtenářové »Školy« vyznali, že jim čtení to pomohlo k mnohemu dobrému, a kněží nazývají »Školu« pomocnicí svou v duchovní správě. Dobré slovo padá dosud v jímavou mysl a šlechtné srdce.

Nad to ještě něco slouží vám zvláště ke cti. »Škola« je listem apoštolátu modlitby; čtenáři její náležejí většinou k tomuto spolku. Z toho pak vysvítá, že srdce jejich není suchou pouští, že se v něm usídlila láska křesťanská, že chtějí pomáhati, aby bližní jejich byli spaseni, že jim chtějí skýtati pomoc v nesnázích a bídách modlitbou svou. Konajíť oni na zemi, co Mistr a Pán jejich činí v nebesích, přimlouvaje se za nás.

Pokračujeme v apoštolském díle sv. Cyrilla a Methoda, vyučujících naše praotce a vedoucích je ke Kristu Pánu. Jakým asi prostředkem přivábili oni je, aby opustili svých model a následovali nanky křesťanské? Ne-li učením, které objasnilo mocnost a milostnost Kristovu? Naši svatí věrozvěstové zajisté první naučili nás znáti božské Srdce Ježíšovo, jeho dobrotu a milostnost, pročež vejďeme na jejich radu do tohoto nejsv. Srdce, poznejme ho a naučme se ho následovati.

Nový rok —, aj, zcela nový;
za ním přijde nové jaro:
zase v květy se obnoví,
co zde bylo sešlo, stálo.

Vidíš, lidáka hlavo bílá,
sestarala jsi se časem;
neplač; přijde jaro, síla,
oděješ se mládí jase.

To však podstoupiti musíš:
musíš také v zimy kraje;
tam až pod sněhem to zkusíš,
tam zas mladost tvá uzraje.

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, zrcadlo lásky a bolesti.

(Dle latinského podává Boh. Hendl.)

A aj, ruka vztažena ke mně, v níž byla
svinuta kniha. *Ezech. 2. 9.*

I.

Proč asi, křesťanský čtenáři, nese-psal Kristus Pán, dokud na zemi dlel sám nějakou knihu, v níž by své evangelium uložil a nám zanechal? Či nečteme ve Starém Zákoně, kterak Bůh sám zákon svůj, desatero přikázání, na

desky napsal a Mojžíšovi odevzdal? »I dal Pán Mojžíšovi na hoře Sinaji dvě kamenné desky zákona, napsané prstem božím.« Proč také nenapsal Bůh zákon lásky a milosti? Proč přenechal Ježíš sepsání nauky své apoštolům a učeníkům? Jednou jenom čteme v Písmě sv., že Kristus Pán něco

psal, a sice prstem v prachu, tehdy totiž, když k němu přivedli dopadenou cizoložnici; nikde však již se nedočítáme, že by Pán byl něco napsal.

Prorok Ezechiel vypravuje, že obdržel z ruky Boží knihu plnou nesčíslných hořkostí s rozkazem, aby ji hned snědl: »Otevři ústa svá,« volal Pán, »a

jez, cokoli já dávám tobě.« »I viděl jsem, a aj ruka vztažena ke mně, v níž byla svinutá kniha: a rozvinul ji přede mnou, ježto byla popsána vnitř i zevnitř, a bylo v ní psáno naříkání, a píseň žalostná a běda.« (Ezech. 2. 9.) Jaká to asi kniha byla, hořká a sladká zároveň,

neboť praví prorok dále: »I snědl jsem ji a učiněna jest v ústech mých jako med sladká.«

Sv. Jeroným, Bernard a jiní otcové vykládající místo toto praví, že dotčená kniha nic jiného neznamená, nežli Ježíše Krista Ukřižovaného, a zejména nejsvětější a božské Srdce Jeho, kteréžto jest knihou života, knihou sladkosti a hořkosti. Učený

Salmeron rozjímaje o tomto nejsv. Srdci Páně volá: »Ó kniho všech knih, tebe máme ve dne v noci v ruce míti. Ty máš býti naší knihou modlitební, předmětem našich rozprav a hrotem naší lásky!« Kniha tato nejsvětějšího Srdce Ježíšova popsána jest vně i vnitř; uvnitř Božstvím Páně a nezměrnou Jeho láskou, kterou

nás nejsladší Srdce Jeho až do konce milovalo, a vně psáno jest na knize této železným pérem, bolestnými totiž hřeby a kopím.

Pisatelem knihy této byl sám Duch svatý, neboť: »Počal se z Ducha svatého,« Otec nebeský však, co se psáti má, diktoval, neboť: »On zplodil Slovo od věčnosti.« Pergamenem knihy této bylo svaté člověčenství Spasitelovo, inkoustem pak drahocenná krev, kterou tak často v utrpení svém za nás proléval. Písmen a znamének jest v tajemné knize tolik, kolik ran a jizev Kristus Pán na přesvatém Těle Svém utřžil. Vytisknuta konečně tato kniha na Golgotě, pod lisem těžkého kříže, proto praví prorok Isaiáš: »Lis tlačil jsem sám a z národu nebylo muže se mnou.« (63. 3.) Ponejprv otevřena a čtena byla kniha tato, když na kříži nejsv. Srdce Spasitelovo kopím prokláno bylo, jakož praví o tom sv. Vavřinec Justinianův: »Bůh sám vystavil veřejně knihu tuto na odív, aby všickni v ní čísti mohli.«

To tedy, milý čtenáři, jest příčinou, proč milý náš Spasitel praničeho nenapsal, poněvadž sám jest knihou vnitř i vně hojně popsanou. Z božské knihy této můžes čerpati všecku moudrost a nauku posvátnou dle slov sv. Jana Zlatoústého, jenž dí: »Kristus jest ona kniha, kterou Jan Evangelista u vidění zřel, popsaná vnitř i vně; vně vidíme rány Kristovy, uvnitř však zřítí jest plamen převeliké jeho lásky k nám. Učení i ne- učení měli by v knize této bádati, všickni pak měli by knihu tuto vždy před očima míti.«

Tak jako tělo lidské, je-li rozřezáno a otevřeno, lékařům ku poučení více prospívá nežli tisíc knih jiných, tak i Kristus na kříž povýšený, zraněný a kopím probodnutý více slouží křesťanům ke spáse duší a k nabytí pravé moudrosti nežli všechny knihy učenců. Proto také

vyznává sv. Bernard řka: »To jest moje vyšší filosofie, znáti Ježíše Ukřižovaného.« A zdá-li se ti, milý křesťane, kniha tato zprvu hořkou, jelikož naplněna jest bolestmi a hořkostmi všeho druhu, kterých Kristu zakoušeti bylo na kříži, proměni se přece v duši tvé ve sladkost dosud neokusenou, pakli jen pobožně v ní čísti a o ní rozjímati budeš.

V knize této často a mnoho čítával apoštol národů sv. Pavel, proto také stále ujišťoval, »že ničeho neví mimo Ježíše ukřižovaného.« »Nebo nesoudil jsem,« tak píše v listu svém ku Korintským, »že bych co jiného mezi vámi uměl, než Ježíše Krista, a to ukřižovaného.« (I. 2, 2.) Ba nedostačilo mu ani toliko povrchně znáti Mistra svého, nýbrž vnikl až do útrob nejsv. Srdce Jeho svou podivuhodnou učeností, vztahuje na ně všechny své činy a své jednání. Proto také neměl jiného přání, nežli aby i jiní pravdy tyto poznali a podobně jako on v nejsladším Srdci Spasitelově bydleti chtěli. »Bůh jest mi zajisté svědkem,« píše ku Filippinským, »kterak po všech vás toužím v útrobach Ježíše Krista,« t. j. láskou Srdce Páně (1. 8.). Z knihy této, Srdce Ježíšova, naučil se sv. Filip Benitius, kterak lze dostoupiti tak vysokého stupně dokonalosti a svatosti. Se slzami v očích pozoroval přecasto probodnuté Srdce Páně, maje nevystíhlou lásku Jeho ke hříšníkům stále na mysli. Když pak poslední jeho hodinka se blížila, žádal tuto knihu na okolostojících řka: »Podejte mi moji knihu!« I podali mu jednou brevii jeho, podruhé jinou knihu modlitební, až konečně prstem na kříž ukazuje, zvolal: »To je moje kniha.« I sňali kříž se stěny, podali mu jej, a on dřevo spásy horoucně líbaje a k srdci tiskna, vydechl čistou duší svou.

Z knihy této čerpal i sv. Bonaventura převelikou svou učeností a svatostí. Když

jej byl jednou sv. Tomáš Akvinský navštívil a se ho tázal, kde má svou knihovnu, z níž toliké a tak vzácné učenosti si byl osvojil, vedl jej světec do druhé cely a ukazuje na kříž, na němž byly posud stopy slzi, a jehož otevřené srdce od polibků zcela otřeno bylo, pravil: »*Toto jest jediná kniha a spolu celá moje knihovna, neboť vše, co vím, mám z této knihy života.*«

Ó nejsv. Srdce Ježísovo jest vzácnou knihou, která každého čtoucího poučuje, kterak bohubíbě žíti a o spásu duše své starati se má. Poslyš o tom podivuhodný příběh. Do jistého, velmi přísného řádu, vstoupili stejným časem dva muži; jeden byl učencem v mnohých vědách proslulým, druhý zcela obyčejným, nevzdělaným člověkem. Po nějakém čase cítil učenec, pro nezvyklý přísný život, silné pokušení, aby se déle netrápil a z řádu vystoupil. Dříve však nežli by tento krok učinil, světil se upřímně svému nevzdělanému spolunovicovi, jenž jej vážně napomenul, aby sv. předsevzetí zůstal věren a vytrval i přes četná a silná pokušení, řka: »*Budiž věrným až do smrti a dám tobě korunu slávy a života.*« — I podivil se učenec nad výrokem neučeného druha svého a tázal se ho, odkud má tuto tak vznešenou filosofii? Tu vyňal neučenec obraz ukřižovaného Spasitele z pod oděvu svého a pravil: »*Hle, to je moje kniha, z té čerpám svoji učenost!*«

Dne 17. října 1690. umřela blaženou smrtí a odešla k božskému ženichu svému blahoslavená Marie Markéta Alacoque, ze řádu Navštívení bl. P. Marie, které byl dobrotivý Spasitel na svátek sv. Jana miláčka a evangelisty nejsladší srdce Své zjevil, a sice jakoby na ohnivém trůně, čisté jako křišťál, zraněné kopím, otočené trnovou korunou, na němž uprostřed stál kříž. Zjevením tímto chtěl zajisté Spasitel náš, jakoby

v knize nějaké, ukázati lásku svou k nám, kterou naplněno bylo nejsv. Srdce Jeho od prvního okamžiku života pozemského až ku poslednímu vzdechu na hoře Kalvarii. Proto těš se, milý křesťane, a důvěruj, neboť od tohoto milosti plného Srdce obdržíš vše, začkoli kdy prosíš a cokoli tobě potřebí jest. Jsi-li pastýřem a učitelem lidu věřícího, hle, zde máš, co bys ovečkám svým čas od času kázal, jakož již sv. apoštol Pavel za předmět kázání nic jiného nepředepisuje, nežli Krista Ježíše ukřižovaného; neboť nic není s to, by zatvřelá srdce lidská tak pohnulo, jako plamenná, zbožná řeč o milujícím Srdci Páně. Zde platí slova apoštolova: »*Žítí ať jest zajisté řeč Boží a mocná i pronikavější nad všeliký meč na obě strany ostrý, a dosahuje až do rozdělení duše a ducha a rozeznává myšlení a mínění srdce.*« (K židům 4. 12.)

Tímto způsobem kázával sv. František Saleský, jeden z největších ctitelův a milovníků Srdce Páně. Když byl jednoho dne před velikým davem lidu, celý jsa unesen láskou k ukřižovanému Mistru svému, kázal, vyšlehy náhle z ran Spasitelových jakoby ohnivé paprsky na něho, tak že nadpřirozeným tímto jasem ozářen byl, právě v tu chvíli, když nazýval nejsv. Srdce Páně svým drahokamem a nejvzácnější svojí perlou.

I ten, kdo ve světě žije, nalezá v Srdci Páně dosti poučení, kterak by v životě i smrti zachovati se měl. Tak jako plavci po moři řídívají se hvězdou, aby nezbloudili a do přístavu šťastně se dostali, tak má i křesťan, jenž tolika nebezpečím vydán jest, na moři tohoto života pilně pohlížeti ku vodící hvězdě, Srdci Ježísovu, aby milostí jeho podporován jsa neuchýlil se od cesty pravé, ke přístavu nebeskému vedoucí. »*Kde je větší jistota,*« volá sv. Bernard, »*ne-li v ranách Vyku-*

pitelových« — a my k tomu dodáváme, »a v nejsv. Srdci Jeho?« »Tím jistěji a bezpečněji bydlíš tam,« pokračuje světec dále, »čím silnější jest ten, jenž tě vysvoboditi chce. Ať skřipá svět zuby vztekem, ať tělo tvé tě pokouší, ať ďábel osidla ti klade, neboj se, poněvadž v jeskyni skalní, v ranách Kristových bezpečný máš útulek. Ó duše, jak milo ti pak bude až v objetí Ukřižovaného, a v políbení nejsv. Srdce Ježíšova, poslední vzdech vypustíš!« Tak sv. Bernard.

Abys však té milosti jistě dosáhl, utíkej se často, přechoť ku knize nejsv. Srdce Jeho, která plna jest svatých útěch a nebeské nauky; ať neuplyne ani dne ani hodiny, ba ani okamžiku, abys nemyslel na milující Srdce Páně, abys je neuctíval a nemiloval; pročež zvykni si, kdykoli hodiny bijí, v srdce své se bít a s láskou, jaké schopen jsi, volati: »Ó nejsv. Srdce Ježíše mého, miluji Tě, neboť Ty's mne dříve miloval!« (Pokračováuf.)

Pr o m l u v a,

kterou měl sv. Otec Lev XIII. k zástupcům apoštolátu modlitby v Itálii

dne 23. listopadu 1879. *)

Břítomnost Vaše, nejmilejší synové, jest Nám nad míru mila. Útěchou nemalou jest nám Vaše smýšlení, jímž jste proniknutí. Považujeme výraz přesvědčení Vašeho za společný projev všech přčetných oněch věřících, kteří k apoštolátu náležejí a jichž zástupci Vy jste. Vyslovujeme Vám za to Svoji spokojenost a ponořujeme se v drahé vzpomínky, označíme zároveň naději, kterou klademe v tento apoštolát a v pobožnost k nejsv. Srdci Páně.

Vzpomínáme rádi k větší cti a slávě Boží toho, že byvše Prozřetelností Boží povoláni na stolec arcibiskupský, měli jsme za povinnost svoji, jak bychom věřícím pomáhali ke spáse prostředky co nejúčinnějšími, k nimž bez odporu přičisti dlužno: na prvním místě pobožnost k nejsv. Srdci Páně. Ustanovili jsme, aby apoštolát modlitby v Perugii byl zaražen; jmenovali jsme řiditele spolku a vybízeli jsme důtklivě kněžstvo svoje, by věřící od nich do spolku uváděni byli. Později

Bůh dopřál nám toho, že za veliké slávy mohli jsme město Perugii i celé arcibiskupství zasvětit nejsvětějšímu Srdci Páně. Posud ještě plesá srdce Naše, když vzpomínáme, s jak zbožným zápallem, láskou a nadšením uposlechli všichni věřící hlasu našeho, a jak hojně ovoce spásy tchdy vydali.

Když pak dosedli jsme na stolec Petrův, nevěděli jsme nic lepšího, než zvelebovati v celé církvi Kristové pobožnost k nejsv. Srdci Páně.

S radostí potvrdili jsme nedávno stanovy apoštolátu modlitby, abychom tak pomáhali k rozkvětu a rozšíření zbožného toho díla.

Uspokojilo Nás nemálo, že správa apoštolátu modlitby v Itálii přenesena byla do Říma, že událost ta před týdnem krásnou a povznášející slavností slavena byla, a že se jí věřící účastnili tak četně a s hlubokou zbožností.

A teď jest nejvroucnějším přáním Naším, aby pobožnost k nejsv.

*) Třebať jest tomu již šest let, co sv. Otec zde uvedená slova promluvil, přece nepozbývají své platnosti a váhy, a našim čtenářům nemálo prospějí. Proto je uvádíme.

Srdci Páně vzrůstala a šířila se po veškerém okrsku zemském. Dobře vědouce, jak spasna a užitečna duším jest pobožnost tato, sladkou a pevnou kojíme se naději, že z nejsv. Srdce Páně vycházejí budou veliká dobrodini, kteráž osvědčí se jakožto účinné prostředky od zla, jímž svět trpí.

Vždyť Srdce Páně jest nám nejdokonalším obrazem všech ctností, jest nevyváženou studnicí největších pokladů nebeských. V něm všichni najdou poklid srdce, útěchu v pokušení, požehnání ve svých pracích, útočiště ve všem životě a zvláště v hodině smrti; o tom ujišťuje nás blahosl. Maria Markéta.

Důvěra Naše ještě upevňuje se, když povážíme, že zjevení této pobožnosti bylo novým, něžným důkazem lásky Krista Pána, jenž tímto prostředkem chtěl zbloudilý svět opět k sobě přivést, spojití jej opět s Bohem a dáti mu v hojnosti okusiti ovoce spásy. Pošlou zjevení to z nejhoroucnější lásky a z toho velikodušného úmyslu, aby člověku hrdému, jenž protivi se všeliké vrchnosti, odmítá od sebe každé obmezování, honí se nemírně za statky pozemskými a po smyslných zábavách, by člověku tomu bylo před oči postaveno božské Srdce Páně, to Srdce, které proniknuto jest nejhlubší pokorou, nezměněnou mírností, dokonalou poslušností, úplnou chudobou, čistotou a svatostí, která nemá sobě rovné. Bylo to skutkem bezměrného milosrdenství, aby člověk hříšný, stížený ranami rozhněvané Spravedlnosti Boží, v Srdci Páně měl útočiště, kam by se mohl utéci, měl archu spásy, kde by se ukryl před všeobecnou potopou, by měl trůn milosti, kde Spravedlnost lze uprositi a tresty odvrátiti.

Oddejte se tedy, nejmilejší synové, s láskou a horlivostí a se vši silou dílu

tomu, aby všichni lidé co nejúžeji by spojení se Srdcem tím, aby činili zadost za urážky, které naň se vrhají, aby modlitby svoje, úmysly a city spojovali s modlitbami, úmysly a láskou nejsv. Srdce Páně (v čemž právě záleží nejvlastnější výkon apoštolátu modlitby), aby takto měli též účastenství v jeho přímosti, svatosti a moci. Ponese to hojné a krásné ovoce spásy a opět svět nazná, že posvěcení duší, jakož i pravé štěstí národův a lidstva úplně naléztí lze jen v Ježíši Kristu, z něhož také všechno blaho na svět se vyřínuje.

Kež Pán splní naděje Naše a prosby milostivě vyslyší! Zatím přijměte, nejmilejší synové, abyste se vzmužili a upevnili ve svatých úmyslech, na znamení zvláštní přízně Naší, apoštolské požehnání, kteréž z hloubi srdce uděluji Vám, všem řiditelům, příznivcům a účastníkům apoštolátu modlitby.

Stanovy

pro zbožný spolek apoštolátu modlitby.*)

Článek I. Apoštolát modlitby je zbožné dílo, kterým věřící podněcují v sobě i v jiných horlivost v modlitbě podle přání a příkladu nejsv. Srdce Ježíšova, jenž stále žije, aby za nás orodoval.

Článek II. Ku konání tohoto zbožného díla prospívati budou nejen modlitby ústní a vnitřní, nýbrž i jakýkoli skutek zbožnosti a milosrdenství, jakož i časté přijímání sv. Svátostí, příkázání Božích a církevních zachovávaní, a konečně všecko, cožkoliv účinně přispívá k upevnění křesťanské zbožnosti, Boží slávy a spásy duší.

*) Ačkoli jsme tyto nové upravené stanovy již r. 1884. oznámili a uveřejnili, nicméně prospěšno bude, přivést je opět na paměť a patřičná vysvětlení k nim přidati. Ve příštích číslech hodláme pokračovati v objašňování apoštolátu modlitby podle výtečné příruční knížky vydání německého od P. J. Hattlera.

Článek III. Všichni věřící obojího pohlaví mohou k tomuto zbožnému dílu přistoupiti a účastniti se duchovních milostí a odpustků, poskytnutých od apoštolice dílu tomu, budou-li zachovávatí to, co přikazuje se v konstitucích a dekretech apoštolské stolice.

Článek IV. Aby údobné odpustky apoštolátu modlitby získali, musí při modlitbě ranní, které nemají opomíjeti, obětovati modlitby, skutky a útrapy toho dne na ten úmysl, ve kterém Kristus Pán v oběti mše svaté sám se obětuje. Mimo to se jim doporučuje, aby denně desátek růžence obětovali pro zachování sv. Otce a pro potřeby církve, které jim na počátku každého měsíce budtež oznámeny.

Článek V. Věřící ve zbožné toto dílo zapsaní, kteří u vynikající míře oddání jsou zbožnosti a horlivosti ke spáse duší roznicení (proto i horlivci slovou), vši možnou snahou ať o to usilují, aby oslava Boží, spása bližních a účta k nejsv. Srdci Ježíšovu den ode dne se šířily. Rovněž jiné pobožnosti od církve schválené se zavádějtež, ale zachovávejtež, co zachovávají nutno jest, aby plnomocenství od svých představených obdrželi. Proto ať se scházejí v určité doby, aby ode všech ustanoveno bylo, co za vhodnější se uzná.

Článek VI. Řízeno pak jest zbožné toto dílo apoštolátu modlitby od generálního ředitele, který pokaždé od generálního představeného Tovaryšstva Ježíšova, s předchozím potvrzením svaté stolice, ustanoven bývá, a jenž odvislý jest od biskupa onoho místa, ve kterém ředitel ustanovený bydlí.

Článek VII. Ředitel generální může v různých krajích a diecésích ustanovovati ústřední ředitele za souhlasu dotčeného biskupa, jehož pravomoc dle nařízení sv. kanonův a konstitucí apoštolských nedotknuta zůstává i nad ústředními spolky ustanovenými i těmi, které teprve

ustanoveny býti mají, především pak nad věřícími jeho diecése, kteří se zapisovají dávají do apoštolátu modlitby, neb již zapsaní jsou.

Článek VIII. Ředitelé ústřední zaslete každý rok řiditeli generálnímu zprávu o tom, ve kterých osadách družstva zavedli, a jména zapsaných, aby do seznamu zapsána býti mohla.

Stručný výklad stanov apoštolátu modlitby.

Článek I. označuje podstatu apoštolátu modlitby. Rozeznává se tam apoštolát od jiných náboženských spolků. Nenít ani duchovním ústavem ani bratrstvem ani společností nebo kongregací; jeť »pium opus,«
zbožným dílem. Tím je řečeno, že apoštolát není vázán na podmínky a na obřady vlastních bratrstev.

Právě proto, že apoštolát je zbožným dílem, mohou bratrstva, kongregace a řeholní společenstva, kde apoštolát je zaveden, získati jeho výsady a odpustky, aniž ztrácejí to, co jim samým zvláště bylo povoleno.

Od jiných podobných zbožných děl liší se apoštolát svým účelem. Neboť účelem jeho jest, aby věřící byli naplněni zvláštní horlivostí v modlitbě, aby modlíce se, spojili svoje přání a úmysly s přáním a úmysly nejsv. Srdce Ježíšova, aby sloužili a sjednotili se s onou apoštolskou činností, kterouž koná v nejsv. Svátosti oltářní božský Spasitel náš, »jenž stále žije, aby za nás orodoval.«

Tak stává se dílo naše dílem modlitby a horlivosti zároveň, pravým a pravdivým apoštolátem.

Rovněž viděti z toho, co řečeno bylo, jak úzce souvisí apoštolát modlitby s účtů k nejsv. Srdci Páně; dle toho jest božské Srdce Páně původem, pojídlem, cílem a obrazem apoštolátu. Jest původem — jelikož na přimluvu božského

Srdce Páně dostává se nám milosti modlitby; jest obrazem — proto že v něm máme vzor vytrvalé a stálé modlitby, k níž nás také vyzývá; jest pojídlem — proto že Srdce Páně, jsouc spojeno s každým z nás, také nás všechny ve spolek spojuje; — jest cílem, proto že účel, za kterým se běháme, jest uskutečnění jeho přání.

Článek II. pojednává o prostředcích, jimiž apoštolát dosahuje cíle výše vytknutého. Onen člověk, jehož úmysly a přání jsou ve spojení se Srdcem Ježíšovým, jest zajisté nadšen pro vše dobré. Nelze tedy namítati proti apoštolátu modlitby, že podporuje toliko plané pobožnístkářství. Jakkoli přední věcí jest tu práce modlitby, tož jest přece práce ta nesmírného dosahu, proto že jsou modlitby apoštolskými. Přivádíť modlitba ta pravé přátely k božskému Srdci, křesťany, kteří věrně plní náboženské svoje povinnosti a neunavně se oddávají konání zbožnosti, lásky a horlivosti.

Článek III. odnáší se k účastníkům apoštolátu. Ustanovuje, že všickni věřící bez rozdílu, ať žijí v řeholi, ať ve světě, přijímání býti mohou. Rovněž obsaženo v něm potvrzení odpustkův a jiných milostí duchovních, které apoštolátu již za dob dřívějších od apoštolské stolice dány byly.

Článek IV. vztahuje se k výkonům apoštolátu a jest zvláště důležit.

Již od zavedení apoštolátu denní obětování modliteb, dobrých skutkův a protivenství na úmysl Srdce Ježíšova bylo jedinou výslovnou podmínkou, kterou bylo splniti, aby se nabylo všech výhod apoštolátu modlitby. Toto obětování bylo vždy věcí nejdůležitější; jednak, poněvadž ono vyjadřuje nejlépe úplné odevzdání všech našich myšlének a zájmů Ježíši Kristu, což jest podstatou apoštolátu modlitby; za druhé, poněvadž takovým způsobem nejsnáze a nejlépe uvádíme ve

skutek nauku církevní, která učí, že dobré skutky naše nabývají ceny tím vyšší, čím světější jest při nich úmysl náš; konečně, že tento snadný a tak prospěšný úkon vylučuje obavu, jako bychom byli přetíženi, což často stává se, když zavazujeme se k mnohým modlitbám.

Tím, že ve článku IV. přikazuje se, aby ono denní obětování spojilo se vždy s ranní modlitbou, dává se myšlenkovému, vnitřnímu úkonu podoba vnější, modlitba nabývá více moci k našemu posvěcení a všem našim skutkům na celý den vtiskuje se ráz v pravdě apoštolský. Více nežádá spolek apoštolátu modlitby od svých členův; ale zkušenost ukazuje, že daleká většina jich přece něco více konati chce.

Abyste nezapomněli toto obětování denně vykonati, aby vyprosili sobě u Srdce Páně přímluvu Marie Panny a konečně by jistěji účastnými se stali slibů, které učiněny jsou pospolné modlitbě, spojili se nesčetní účastníci ve skupiny o patnácti členech, kteří co den modlí se desátek na úmysl měsíční.

Ještě jiní členové přijímají každou neděli neb aspoň měsíc sv. přijímání na úmysl ten, aby zadostučinili za urážky, božskému Srdci Páně způsobené.

Článek V. promlouvá o povinnostech horlitelů. Tvořit oni jaksi vůdcovský šik našeho zložného dila. Dřívější stanovy o nich nezmiňovaly se, proto že spolek sotva byl v plénkách, když první stanovy byly potvrzeny. Byloť na čase vykáhati jim příslušné místo, poučiti je o povinnostech a účelu jejich.

Články VI., VII. a VIII. jednají o církevním řízení spolku. V čele spolku stojí generální čili všeobecný říditel, jež ustanovuje se svolením svatého Otce generál tovaryšstva Ježíšova (čl. VI.). Tohoto podporují u vykonávání povinností jeho ústřední říditelé, kteréž on sám se svolením dotčených biskupů jmenuje, a

jsou dvojí: řiditelé diecéšní, kteří jsou představeni apoštolátu modlitby v některém biskupství, a vrchní řiditelé, kteří jsou zástupci spolku v některé zemi (čl. VII.). Ústřední řiditelé mohou ve svém okrese zřizovati místní odbory a v těch ustanovovati řiditele místní (čl. VIII.).

Avšak tehdy třeba, aby generální řiditel zpraven byl o zřízení takového odboru místního.

V čl. VIII. praveno sice, že jména účastníků mají býti oznámena generálnímu řiditeli, ale pravidlo to s dovolením apoštolským vypadlo z platnosti.

(Pokračování.)

Upomínky z misíí benediktinských v Anglii.

(Vypravuje P. Th. E. v „St. Ben.-Stimmen.“)

I.

Nedaleko naší farní osady v Erdingtonu na blízku Birminghamu vypíná se na nevelkém návrší obrovská stavba, v jejížto velkých oknech zlaté paprsky zapadajícího slunce jako v zrcadle se odrážejí.

Překrásná jest vyhlídka s tohoto návrší kolkolem na krajinu, měnící se, hned rovnou, hned pahorkovitou. Letohrádky bez konce s ozdobnými sady a zahradami tu přivínají se k široké, bílé silnici, tam opět o samotě, vzdálené hlučného obchodu, vynořují se z luk zelených a pozdravují nás se všech stran. Na vzdáleném západním obzoru objevují se vážné tmavé věže a ohromné komíny pilného města Birminghamu, zahalené lehkým závojem mlhovým jako postavy tajemných duchů. Ticho hrobové panuje vůkol. Krása přírody a bída lidská se zdají zápasiti o návrší toto; neboť obrovská stavba, před níž stojíme, jest — nemocnice; v ní sta nemocných, věkem sešlých lidí očekává často s větší touhou hodinu smrti, nežli své uzdravení, poněvadž jejich štěstí pozemské se již na moři tohoto světa stroskotalo.

Vstupme tam na okamžik velkou železnou branou, ozdobně zhotovenou. I přísné oko pozorovatele nalezne zde všude ve všem zařízení pořádek a čistotu.

Jedna polovice budovy oddělena jest mužům, druhá ženám. Každá tvář, kterou vidíme, má své zvláštní dějiny, a z pohledů zádušných soudíme, že jsou to dějiny ponejvíce smutné.

Ille, tam vidíš na konci chodby dva pány, zabrané do živé rozmluvy! Ten větší v šedém obleku jest řiditel, či, jak ho zde nazývají, »mistr« ústavu — muž účtyhodný; onen menší s tlustou knihou pod pažďím jest protestantský kazatel. Bydli daleko odtud a přijíždí po dráze dvakrát za týden, aby nemocným v každém sále jednu kapitulu z bible přečetl. — V ohledu náboženském ostatně panuje zde neutěšený zmatek. Neboť ačkoliv ústav náleží anglické státní církvi, potkáš se zde skoro s tolikerým vyznáním náboženským, s kolikerými nemocemi tělesnými. Prostranné, světlé síně nemají nikdež odznaku křesťanství. Sem tam nějaký pravědní obraz. Ano, když ubohý nemocný, trápen bolestmi těla a úzkostí smrtelnou, s toužebností se ohlíží po obraze Ukřižovaného: tu neobjeví se smutnému oku nic, leč jakési vyobrazení obrovské parolodě, nebo reklamá znamenité továrny na čokoládu, aneb obraz mladistvé dámy se psem po boku, nebo jiné obrazy svatých moderního materialismu, kteří tu a tam jako na posměch nemocným na zdi se smějí.

Počet katolických nemocných je po-

měrně nejmenší, tak že v sále s 15 nebo 20 nemocnými sotva jeden katolík se nalézal. Tento jest mezi převážnou většinou jinověrců jako ztracen, a má-li přijmouti svaté svátosti, tu teprve naskytují se nemilé obtíže. Všecky postele postrádají záclon a jsou mimo to tak blízce u sebe, že sotva židli mezi ně postaviti možno. Pozornost jinověrců jest však zvláště napnuta, když se objeví kněz katolický. Pohled jen na tu stařenu tam, která sedíc v posteli, do čtení bible zdá se býti pohříženou. Rychle ukončí svou pobožnost a vyhlídá zlostně, uzevši kněze, z pod svých velkých mosazných brejli; neboť římský kněz jest jí dávno protivným a kamenem úrazu. Jiným zase napadnou náhle při jeho objevení se všecky staré, lživé báchorky o zpovědi, a rádi by se při této vhodné příležitosti vlastníma očima přesvědčili, je-li přece pravdivo všechno to hrůzné trýznění hříšníka při sv. zpovědi.

Takové byly poměry v této nemocnici, když jsem jednou v posteli před velkonocí k jakési nemocné ženě, katoličce, volán byl. Světnice byla prostranná a nemocnými naplněna. Uprostřed stál velký stůl a u něho sedíce pohlížely na mne zvědavě dvě zahálující posluhovačky. Sedl jsem si na židli k loži nemocné.

»Trpíte zajisté velmi,« jal jsem se mluvit k nemocné; neboť měl jsem za potřebné, přesvědčiti se dříve o stavu nemocné, zcela mi neznámé. Pak jsem chtěl také některými všedními otázkami z klamu vyvésti ty mnohé, zvědavě naslouchající uši.

»Jsem na smrt nemocná,« odpověděla, »tak mi řekl lékař; ale i mimo to neměla bych žádné naděje, neboť jsem příliš stará.«

»Jak pak jste stará?«

»Nevím,« pravila; odpověď to, kteréž u Irčanů není se co diviti; mnozí, zvláště

z nižší třídy lidu, neví udati rok svého narození. Čítala asi 60 roků.

»Jste katolička?«

»Ano, pane!«

»Ale jste též římsko-katolička?«

»Což pak jiného?« potvrdila živě a skoro uražena; Irčanu, byť i sebe nedbaleji povinnosti katolíka plnil, nemůžeme učiniti větší potupu, než když pochybujeme, že by byl katolíkem. Zatím však otázka tato jest z příčiny té důležitá, že angličtí protestanté často se katolickými, nikdy však římsko-katolickými nazývají. Ostatně se zdály otázky mé po víře býti nemocné obližnými; neboť její nynější postavení ji více zaměstnávalo, než spása duše. »Umřu-li dnes aneb zítra,« pokračovala, »žádný člověk se o mne nebude starati; je dobře, že to se mnou jde už jednou ke konci.«

»Nemáte snad nějaké příbuzné nebo dítky, které by vás navštívily?«

»Ovšem mám děti, mám jich pět, ale právě od těch mám nyní nejméně co k očekávání.«

»Jsou katolíci?« tázal jsem se.

»Ó ti to neberou s vírou tak přísně; jdou do toho kterého nejbližšího chrámu — a já jsem to rovněž tak činila.«

Ubohá ženo! myslil jsem u sebe. Jak klidiš nyní trest za to, čím jsi na svých dětech hřešila! Vira jest jediným prostředkem, který činí lásku dítek k rodičům nesmrtelnou; kdybys jim byla víru slovem a skutkem vštíplila, necítila bys se nyní tak opuštěnou.

Byl však čas, abych nemocnou na přijetí svatých Svátostí připravil. Nebyla to snadná úloha, jak milý čtenář z vyjádřené hořejší lhostejnosti pozná. V pravdě, již mnohé Irčany připravoval jsem k smrti a jakkoli velká jich nebdalost náboženská v životě snad byla, zemřeli pravidlem plni lítosti, živé víry a důvěry v Boha. Ne tak tato nemocná. Nezpečovala se sice svatým Svátostem,

zůstala však od začátku až do konce chladnou, lhostejnou a tvrdou, tak že srdce mé hlubokým zármutkem naplnila. Snad bolesti tělesné, snad nezaviněná nevědomost, snad bázeň lidská nebo jiná pokušení, která obyčejně dorážejí na lože smrtelné, mohou v něčem omluviti; bylo by to alespoň nekřesťansko a nelaskavo, o takových umírajících náhlý rozsudek vynést. Nicméně, záměry božské jsou nevyzpytatelné. V té míře, jak nabídnutá milost Boží u této nemocné nenalezla ochotného přijetí, sklonila se znenáhla k jiné.

Zrovna naproti mně u protější stěny ležela mladší nemocná; čítala asi 20 let. Stav její nemoci byl povážlivý. Síla její se zdála býti vyčerpána. S námahou zdvihla se v posteli; šarlatový límec pláště, jak ho všichni nemocní, muži i ženy, zde nosejí, pokrýval ramena její a tvořil svou barvou nápadnou protivu ke bledému a jako kostra hubenému obličejí pacientky. Její velké, vpadlé oči byly v tom okamžení na mne obráceny. Soustrastně pohlédl jsem na ubohou nemocnou. Tu jakousi neviditelnou silou dotknuta, hlasitě vzlykajíc, sklesne na polštář, pláče vždy hlasitěji, tak že mezi tím oči ostatních nemocných udiveně na ni pohlížejí.

»Otče, otče duchovní,« volá na mne, »pojďte sem rychle; musím s vámi mluvit.«

Spěchám a táži se, čím bych jí mohl sloužiti.

Již častěji stávalo se, že se mne protestanté na něco dotazovali a něco žádali, čemuž jsem vždy dle možnosti ze srdce rád vyhověl.

»Vy jste se prve na mne podíval a duši mou prohlédl,« štkala nemocná. »Jsem katolička; před několika lety odpadla jsem od viry a stala se protestantkou. Byl jste již vícekrát v tomto sále, ale vaše přítomnost nikdy mne ne-

dojala. Jsem v seznamu nemocných zapísána jako protestantka a chtěla jsem též jako taková zemřít. Nyní však ne — za žádnou cenu nechci jinak zemřít, než po katolicku — jsem katolička.«

Tak ve stálém pláči opakovala a tak hlasitě i rozčileně mluvila, že to v celém sále slyšeti bylo. Sedl jsem si a slovy útěchy počal jsem ji připravovati ku přijetí svatých Svátostí, kteréž na to i s obdivuhodnou zbožností a skroušeností přijala. Skoro až do posledního vzdechnutí nepřestaly téci hojné slzy s tváře její. Nikdy jsem obrácení tak náhlého, nikdy lítosti tak upřímné a vytrvalé neviděl. Vždyť to byl právě den vzácný, kterého církev konala památku svatých pěti ran našeho Spasitele.

Po skončení svatého úkonu zůstal jsem ještě chvíli v nemocnici a snažil se, v nemocné oživit důvěru v Boha a radost nad tak neočekávanými milostmi. Nechtěla, abych ji již opustil a zdál jsem se jí býti od Boha samého seslán. Konečně jsem odešel, slibiv jí brzkou návštěvu. — Když jsem dva dny po této události na cestě své, která mne tudy vedla, nemocnou chtěl navštívit, přišel právě posel a nutil ke spěchu. Nalezl jsem ji skutečně v posledních tazích, a byl právě nejvyšší čas, udělití jí absolučí. Ještě ve smrtelném zápasu obrátila na mne oko, v němž jsem četl odevzdanost do vůle Boží; konečně sklesla hlava na polštář a duše opustila tělo.

Co jsem nyní v tiché modlitbě duši právě zesnulé nemocné milosrdenství Božímu odporoučel, panovalo v celém sále hluboké a slavné ticho. Zdálo se, jakoby velebnost Nejvyššího tudy kráčela a u lože zemřelé skvělou stopu zanechala. Kdežto jindy, pokud vím, při úmrtí v těchto místnostech jakási hrozná lhostejnost, otupení a chladnost panovala, objevilo se nyní jiné, dojmavější divadlo. Slavné ticho přerušeno jest pláčem nejprve jedné,

na to druhé nemocné, až náhle všechny bez výjimky pohnuty uvnitř svým mocí jim samým neznámou — srdečně ronily slzy. Po chvíli otázala se mne jedna nemocná: »Pane, nebyla zemřelá protestantkou?«

»Ano, byla; ale zemřela nyní jako katolička.«

»Ó jsem tomu ráda; zemřela krásně a svatě,« odvětila žena, ač protestantka, příznivá jsouc nyní krásné smrti ve víře katolické.

Tak podivné obrácení dokonal Pán ve své nevyzpytatelné moudrosti ještě v poslední hodince na duši sobě drahé a vyvolené. Zda-li svatý anděl strážný duši tuto hned ku patření na tvář Boží povzněl aneb musejí-li ještě plameny

očistcové drahokam opět nalezený z prachu pozemského očistiti: — to jest nám tajemstvím. — Dle toho, co jsem ti, milý čtenáři; vyličil, doufal bych, že se na duši té vyplnila slova Spasitele našeho, pronesená ku kající Magdaleně: »Odpouštějí se jí hříchové mnozí, neboť milovala mnoho.«

Dva dny po tom konal se dvojitý pohřeb; neboť také stará ona Irčanka asi stejnou dobou zemřela. Tato pochována dle obřadu katolického, ona dle protestantského; poněvadž v seznamu protestantů zanesena byla, zmocnili se protestanté mrtvoly její, kdežto my získáním duše její — což vzácnější jest — jsme se spokojili.

Nechť obě zemřelé v pokoji odpočívají!

(Dokončení.)

Svatý František Saleský, učitel církevní.

Bůh dal církvi své tohoto »anděla na zemi,« tohoto »světce mírnosti« v době, kdy kalvinisté vytýkali víře katolické, že nezná účinné lásky k bližnímu; a světec náš výtku onu z kořene vyvrátil obdivuhodnou láskou a mírností svou.

František, narodiv se roku 1567. na hraběcím zámku »Sales« zvaném, v biskupství ženevském, již za dětství svého vynikal milostností a vděkem ve všem chování a jednání; andělské tváře jeho byly věrným obrazem andělského srdce. Otec jeho sám řídil první výchování miláčka svého a vzněcoval v útlém srdci jeho lásku a nadšení pro vše dobré a krásné; matka jeho pak, Františka, vedla mysl hochovu ke vroucí lásce k Bohu a k bližnímu, modlila se s ním k nebeskému Otci, k ukřižovanému Spasiteli a k dobré Matičce Boží; učila jej vystříhati se hříchu a následovati ctností svatých; brala jej

k chudým a chorým a skrze jeho ručky udílela almužny a dobrodiní, aby zvykl útrpnosti s bližním a zakoušel, jak sladko a milo jest, činiti dobře jiným.

Od osmého do dvanáctého roku byl na školách v Annecy, a po té do osmáctého roku v Paříži. Dobrá máti jeho velice byla úzkostliva o nevinnost synovu a pokaždé, když loučila se s ním, opakovala slova sv. Blanky: »Ó synu milý, raději bych patřila na tebe mrtvého očima svýma, než abych zvěděla, že urazil jsi Boha smrtelným hříchem.«

František znamenitě prospíval ve vědách i ve všech cvičeních, které umění dle soudu světského hraběti přísluší, ale ještě více vynikal v hluboké zbožnosti. Co den přítomen byl mši sv., modlil se růženec, rozjímal v Písmě sv. a čítal nábožné knihy; zíněný oděv kajcnosti nikdy nesložil a slibem čistoty zasvětil se Marii Panně. V Paříži hrozně doléhalo naň pokušení, že jest od Boha na věky

zatracen. Takovými myšlenkami jsa pronásledován, přepadl, že byl jen kost a kůže; ale přece úlevy docházel v proudy slz, jež proléval před obrazem Marie Panny. Když jednou opět vzdychal: »Ó Matko milosrdenství, vypros mi té milosti, abych Boha aspoň v tomto životě vroucně mohl milovati, jsem-li již k věčnému zatracení odsouzen!« — odstoupila od něho bázeň a všechny přízraky příšerné, a světlo božské lásky osvítilo leskem svým obrozené srdce jeho.

Práva studoval František v Padově. Spolužáci jeho způsobem věru ďábelským ukládali tam o nevinnost a čistotu jeho;

ale František tím horlivěji se modlil, postil a bděl, tak že na smrt onemocněl. Lékaři již mu netroufali, ale on mimo nadání všech ozdravěl. a studoval dále, až stal se doktorem práv. — Vrátiv se domů, dostal hned vysoký úřad a otec proň vyhledal i nevěstu; ale František nezkvíkal se

v úmyslu svém, že bude knězem. Z počátku ovšem nemělo dětiné srdce jeho tolik zmužilosti, aby rozplasil zlaté sny rodičů svých a nastoupil na přichystaný úřad. Ale později prosil otce svého za svolení tak důtklivě a vroucně, že ten slze, pravil: »Synu můj, toť první zármutek, ježž jsi mi způsobil; avšak je-li v tom vůle Boží, čiň, co On si přeje: buď šťasten ty a jiné oblažuj — toť jediné přání moje!«

Byv na kněžství vysvěcen a za probošta při stoličním chrámě ženevském zvolen, František získal si úctu a lásku všeho lidu horlivostí svou v duchovní správě, jímavou výmluvností a láskyplnou obětovností.

Vévoda savojský, chtě v zemích svých bludy kalvínské vyplniti, prosil biskupa ženevského za dobré misionáře. Mladý probošt přejal misii v Chablaisu. Po dvě léta pronásledovali jej kalvinisté záští svou, zavírali před ním domy, nechtěli mu dáti jisti — ani za drahý peníz, a ukládali o život jeho; avšak sv. František nedal se tím vzrušiti, byl vždy mírný, laskav a vesel; procházel všechnu krajinu křížem příkem, udílel dárky nuzným, skýtal útěchu zarmouceným, laskavou radu dítkám. Žár lásky jeho přemáhal předsudky zbloudilcův a vnikal v srdce lidí slechetných. Konečně toho dokázal

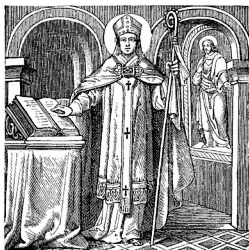
přívětivostí svou, že mu bylo dovoleno kázati ve staré, polo-zbořeně kapli. Ale kázání od kázání přibývalo mu posluchačů, čarovná moc splývala se rtů jeho... Po dvou letech zpleasal všechnen lid — 72.000 duší radovalo se opět ze staré víry své katolické, k jejímuž utvrzení světec

náš zřizoval fary a dosazoval důstojné kněze.

Když se do Ženevy navrátil, přál si jej stařícký biskup Klaudius za pomocníka a nástupce svého. Papež Klement VIII. musel mu rozkázati, aby z poslušnosti přijal těžké břímě nového úřadu, ježž zastával od r. 1602.—1622. jako pravý apoštol Kristův.

Již sama nestrojenost, čistota, pořádek a svatost, které krásily biskupské obydlí jeho a činily každému přístupným, vše to bylo milým odleskem ušlechtilé jeho myslí.

Jest zajisté známo toliko Bohu samému, jaké oběti podstupoval sv. František, aby všim stal se všem a všechny

Bohu získal. Zakládal školy a učiliště, kde by se ušlechťovalo srdce i mysl; dbal jako něžná matka nad zbožností kněžstva svého; živil stádece svoje chlebem slova Božího a posvěcoval duše ve svátosti pokání; vykládal lidu katechismus, navštěvoval kde jakou farnost i na nejvyšších horách i v nejdlehlších údolích — vždy pěšky, a zbylo po jeho smrti v třiatřiceti farnostech jen sto kalvinistů, kdežto před nastoupením jeho úřadu bylo tam sotva pět set katolíků. Pro opuštěné vdovy a nemocné založil ženský řád Navštívení Panny Marie, Salesianky, a první představenou, sv. Františku Chantalskou, sám vycvičil; na žádost hlavně krále Jindřicha IV. sepsal proslulou knihu, »Filoteu,« přeloženou již do všech řečí, která je potěchou všeho křesťanstva. V dobu svatopostní kázával v Paříži a v jiných městech francouzských, a to s takovým zdarem, že mnoho tisíc jinověrců na viru katolickou se obrátilo.

Mezi mnohými ctnostmi jeho zaskvěly se nejjasněji laskavost k chudině a mírnost k nepřátelům. Štědrost jeho neznala mezí, tak že i šatstvo, jež měl na sobě, rozdal. Když mu to správce jeho vytýkal, odvětil, usmívaje se: »Pravdu dite, že jsem nepolepsitelný a, což nad to horší, také jím chci zůstatí.« Jindy odvětil, ukazuje ku kříži: »Smíme-li co odepřítí Bohu, od něhož jsme všechno dostali?« Mírnost jeho k nepřátelům nebyla mu snad již od přírody dána, ale domohl se jí po hrdinných bojích. Dobře činil kazatelům kalvinským, kteří v zášti svém jedu mu namíchali a nesnesitelné bolesti mu způsobili, a dovedl toho laskavostí svou, že přesvědčil je o pravdě víry katolické. Kdo jej viděl a slyšel, vyznal: »Bože, je-li biskup ženevský tak dobrý, jak laskav jsi asi Ty!«

Roku 1622. odebral se František do Lyonu ke králi Ludvíku XIII., věda již, že se asi nevrátí; ale horlivost jeho o

slávu Boží neznala šetrnosti vlastního zdraví. Po krátké nemoci vypustil duši na svátek Mladětek, jichž nevinnost on po celý život svůj zachoval. — Po nesčetných zázracích a na prosby katolické Evropy vyhlásil jej Alexander III. r. 1661. blahoslaveným, roku pak 1665. svatým. Papež Pius IX. povýšil jej dne 19. července 1877. na učitele církevního. —

Na konec podáme několik rysů z povahy sv. Františka. Když jednou svatý biskup od jistého dopáleného dareby veřejně a do očí byl tupen, zachoval se klidně a neodpověděl ani slova. Když se ho ptali, proč nedal prchlivci tomu několik slov na pamětnou, odpověděl jim: »Cítil jsem, že ve mně kypí žluč. Ale přede dávnm již slibil jsem Pánu Bohu, že slova nepromluví, ucítím-li, že se ve mně rozmáhá zlost; nejlepším prostředkem od hněvu a netrpělivosti jest mlčení a leda vzdechnouti k Bohu o milosrdenství pro sebe a toho, kdo nás uráží. Třeba bychom jen několik slov odpověděli, přece vplete se nám do toho samolaska, a po nějakou hodinu ožívá se trpkost v srdci našem; neodpovíme-li však a pomodlíme-li se raději Zdravas, mine nás bouře, hněv a netrpělivost se ztratí a máme z toho čistou, trvalou radost.«

Kdysi potkal náš světec šlechtice, jenž ho nenáviděl z té duše a mnoho řečí utrhačných a pomluvačných o něm rozšiřoval. Svatý František, potkav ho, vlídně jej oslovil a prosil jej za přátelství — nikoliv jakoby byl sám uražený; ale jakoby byl on šlechtice onoho urazil. Takovou mírností byl šlechtic tak dojat, že z nepřitele nejúhlavnějšího stal se přítelem nejsrdečnějším.

Kdosi měl sv. biskupovi za zlé, že chová se tak mírně ke protivníkům svým. Ale ten vece: »Kdyby bylo ctností lepší nad mírnost, byl by nám ji Kristus Pán zajisté odporučil. On však učí nás,

bychom byli mírní a pokorní srdcem. | pekla; a jsem přesvědčen, že hrnčekom
Volím raději, aby bližní dostal se mír- | medu pochyitati lze více much, než
ností mou do očistce, než přisností do | vědrem octa.»

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Vstup.

Pozdrav tě Bůh, milý čtenáři »Školy,« v tomto novém roce! Již známe se spolu ode drahně let a o mnohých již věcech dobrých i užitečných jsme na tomto místě spolu porozprávěli. I budeš zajisté nemálo zvědav, co asi letos ti přináším? Jen maličko strpení a hned ti to oznámím! Premítaje na mysl, o čem bych měl tentokráte pojednat, nevěděl jsem si věru hned rady, co by se tak hodilo ke cti a chvále nejsvětějšího Srdce Ježíšova a k duchovnímu vzdělání Jeho ctitelův. I zasedl jsem k Němu samému do chrámu na radu, o čem by On si přál, bych psal. Nebylo tu právě nikoho v celém kostele, jen On ve svatostánku na oltáři a já na stupni před Ním, ostatně prázdno a ticho vůkol . . . Co tu tak chvíli klečím pohřížen ve svátostní Jeho přítomnost, vynořil se v duchu mém tento obrázek z mých dávných mladých let.

V hustém a stinném lese, jenž pokrýval vrch nedaleký od mého rodiště, bývalo podle cesty jedno utěšené místo. Zde stával totiž ode dávných časů dřevěný sloup a na něm nepatrná kaplička pod stříškou, v ní pak za drátěnou mřížkou soška, představující trpícího Spasitele, an do krve zbičován sedí na tvrdém kameni, přioděn posměšným pláštěm, korunu trnovou na hlavě a v ruce třtinu. Oko Jeho zdálo se, jakoby bolestně a spolu toužebně vyhlédalo těmi mřížkami do světa širého, hledajíc zda nějaký útrpný pohled si povšíme Jeho bolesti, zda chodec který zastaví se u Něho a zpomene na muka Jeho. Jestli kde, pak zde zdál se Kristus volati na mimojdoucí: »Ó vy všickni, kteří jdete cestou, pozorujte a vizte, je-li bolest, jako bolest má!« — Lid náš dobře nazývá ten sloup »Boží muka.« — Kdokoliv tudy jde, nemá-li právě srdce jako vypálenou cihlu, ale má-li v něm jen jiskru soucitu, zastaví mimoděk kroky své a při pohledu na Spasitele jest mu, jakoby slyšel v tom lesním tichu ze vzdálí žalostný zpěv o nevěrnosti a nevděčnosti lidské

Což divu tedy, že nazval jsem utěšeným místo to v lesním zátisi, že — nehanbím se za to, a vyznám upřímně — i já tam nejraději zanašel jsem svůj bol, ježž nikdo se mnou nesdílel, a že vždycky mi býval pohled na trpícího Spasitele v té samotě a opuštěnosti velikou úlevou

Tento obrázek z dávných let stál živě před duší mou tam ve chrámu Páně, a já nalezal jakousi podobnost mezi tím »mučeníčkem« v lese a svatostánkem na oltáři přede mnou. I tu zdálo se mi, že sedí Kristus Pán v dřevěné chýžce — či tabernakulu — uzavřen ve dne v noci, a v té opuštěnosti své že bolestným okem vyhlédá do vůkolí, do toho světa širého, zda někdo naň zpomíná a s ním cítí . . . Avšak co tu vůkol sebe vidí, věru málo, maloučko Jej potěší; neboť to lidstvo teď tak málo o Něho dbá, jakoby Ho vůbec zde ani nebylo! —

A předce není-liž celý ten svět Jeho majetkem — Jeho příbytkem?

Není-liž psáno: »Hospodinova jest země a plnosť její, okrslek země a všickni, kteří přebývají na něm? — ano nejsou-liž všickni lidé na zemi od papeže a císaře dolů až k tomu poslednímu žebračku — nejsou-li vlastně jeho nájemníci a sluhové? A zatím hle, On kráčí neviditelně celým světem a ve své lásce klepá na dvěře všech lidských srdcí a čeká, zda Mu kdo otevře a Mu odpočinku a oddechu popřeje v duši své. Ale ach! chladně a tvrdě, ba necitelně mnohdy i hrubě odbudou Ho ode dveří svých! Ba právě, podnes jsou pravdiva ta slova: »Do vlastního přišel a svoji ho nepřijali!« — —

Tak a podobně přemýšlel jsem před oltářem a Spasitel můj i mlčky mluvil mi srozumitelně do duše. A mně bylo jako bych se měl sebrat a jíti do světa širého a hledati nebylo-li, by někde domu křesťanského, kde by Spasiteli rádi otevřeli a pod střechem Ho přijali, kdeby našel srdcí laskavých.

I připověděl jsem mému Mistru tak učiniti podle přání Jeho, a tu jsem na svých cestách zavítal i k vám, laskaví čtenářové!

Nyní již tedy víte, co vám »dobrého přináším,« a co chci letos u Vás.

Nesu vám pozdrav božského Srdce Ježíšova k tomu novému roku, a chci zkrátka, abyste Mu alespoň vy otevřeli dvěře a přijali Jej a učinili dům svůj přibýtkem a domem Jeho! Chci netoliko za to prositi, nýbrž i radou svou vám pomáhati, jak byste dům svůj co nejčistěji a nejkrásněji spořádali, by k vám Spasitel s radosným srdcem zavítal, a zde přebýval, aby o vašem domě a vaší celé rodině platilo to slovo, jež psáno stojí o chrámu Šalomounově (v III. Král. 9. 3.): »Posvětil jsem domu tohoto, kterýž jsi vystavěl, abych položil jméno své tam na věky, a budou zde po všechny dny oči mé a Srdce mé.« Takový dům zcela dle přání Srdce Ježíšova zařízený zasluhoval by vším právem ten krásný nápis: **Dům nejsvětějšího Srdce Ježíše Krista!**

Jsem tu na těch cestách svých jako sv. Josef v oné sv. noci, když v Betlémě dům od domu chodil a klepaje na dvěře prosil o přístřeší a místočko, kde by Syn Boží slaviti mohl svůj příchod na tento svět; aneb když s matkou a dítětem utíkal před Herodesem z domova a vlasti do neznámé, daleké a pohanské země egyptské. Však i mně snad povede se mnohdy jako jemu, že dostane se mi v odpověď: »Tu nemáme místa pro vás!« — Než i tu vezmu si za příklad sv. Josefa a tíše a Bohu oddaně půjdu o dům dále a budu jako On dále klepati na přibýtky lidské. Ano sv. Josefa volím si vůbec za patrona a pomocníka k této práci své, jemu věnuji, jeho srdci otcovskému odporučím řádky tyto, aby, kdekoli se ocnou, přinesly požehnání Boží do domu ke spáse všech obyvatelů jeho a k radosti Božského Srdce Páně!

I. Pán v domě.

»Přijď k nám království Tvé!«

I. Duchovní budování domu.

Chceme-li tedy vzdělati dům svůj za dům a přibýtek Srdce Ježíšova, musíme, toť se rozumí, začítí od toho nejhlavnějšího, a tudíž tázati se: »Kdo má v domě vládnouti? kdo má býti pánem v domě?« —

Co toto píšu, máme dnes právě den sv. Josefa, a tu, když jsem při mši sv. po pozdvihování držel v rukou Tělo Páně, tu pronikla mi duši a srdcem jako žár sluneční myšlenka, že to totéž Tělo přesvaté, kteréž i svatý Josef na svých rukou nosíval, a ihned zalétly myšlenky moje tam do Betléma a Nazareta a tam jsou dosud. Byltě zajisté

domek nazaretský prvním, v němž Spasitel náš delší čas přebýval. Zevnějškem svým bezpochyby nelišil se mnoho od ostatních domků chudého obyvatelstva nazaretského a též uvnitř šlo to nejinak, než jak to v každém spořádaném domě chodívá. I ony tři sv. osoby vstávaly z rána s lože a u večer šly na odpočinek, jako jiní lidé, pracovaly a jedly, jako ostatní; Josef byl ve své dílně zaměstnán, Maria v kuchyni aneb jiným zaměstnáním, božský pak Synáček činil, co Mu matka aneb pěstoun přikázali. Toliko jeden byl rozdíl v tom sv. domku nazaretském! V jiných totiž domech a rodinách vládne otec rodiny, zde však vládlo dítě Ježíš! — přes to, že o něm psáno stojí: »Byl rodičům svým poddán.« Jak to? budeš se tázati; nuže, poslyš můj výklad. Asi devět měsíců před narozením Krista P. dlela Maria Panna jednoho dne o samotě v komůrce své, a snad se modlila. Tu z nenadání přišel k ní duch, duch dobrý, duch nebeský a přinesl jí pozdravení, a to od žádného jiného, než od Boha samého, a s pozdravem tím přinesl spolu radostnou zvěst, že Maria stane se Matkou Boží! Maria, jsouc Panna moudrá, prosí

jen tolik o vysvětlení té tajuplné zvěsti, kolik třeba, aby své svědomí upokojila ohledně svého slibu věčného pannenství,

o všechno ostatní, jakkoli pravdě nepodobné, se nestarala, spokojivši se důkazem: u Boha že není nemožno nižádné slovo! Protož, jak se slušelo, pokorně ke všemu svolila. Sám Pán tedy k ní má zavítati, a hle, ten první pozdrav, jímžto Syna Božího přijímá, to první uvítání Jeho do domu znělo: »Aj, já dívka — služka — Páně!« Hle, tu tedy z její vlastních

úst slyšíš, že Syna Božího přijímá za svého a celého domu pána. Sama chce

Jeho služkou býti, chce činiti co a jak On bude chtít. A nejinak počínal si i sv. Josef, když zvěděl od anděla, kdo že bude to dítě Marie Panny, jeho snoubenky. Jedním slovem, od té chvíle vládl v domku nazaretském vlastně a výhradně duch Ježíše Krista. Ni slovíčko tu nevysloveno, ni kroku neučiněno, ni myšlenky nepřipuštno, jež by nebyla bývala dle vůle, dle

ducha Jeho! Vše se tu činí a koná k zalíbení a k radosti Jeho Srdce, a nařídili mu matka neb Josef něco, činí to jen, proto, že i On tak chce; Jeho božská

vůle vládla celým domem! A právě proto, že vůle Ježíšova byla v domě nazaretském vlastně pánem a hospodářem, byl to první dům Srdce Ježíšova, to jest dům zcela dle Jeho chuti a zalíbení. —

A tak by mělo býti vlastně v každém

domě křesťanském; všude by měl panovati duch Kristův a vládnouti vůle Kristova a všickni obyvatelé měli by se ve všem svém myšlení a mluvení, konání i trpění řídit zcela a jedině podle Něho!

Vy ovšem nemůžete jako Maria a Josef Krista Pána viditelně a tělesně

poctiti v domě svém, ale to můžete a máte všickni, ducha Kristova do svého domu uvést a v něm nechati vládnouti. Žádám-li Vás tedy těmito řádky o přijetí Srdce Ježíšova, nemíním tím nic jiného, než právě pohnouti vás k tomu, byste sebe samy a dům svůj tak zařídili a uzpůsobili, by se v něm všechno dělo tak, jak se to božskému Srdci líbí. Rozuměli jste?

A nyní vám ukáži v několika rysech jak takovýto dům Božského Srdce Páně uvnitř vypadá. V domě či v rodině, kde duch Srdce Ježíšova panuje, tu víra jest první základ všeho života, na víře staví pevná v Boha důvěra; všemi prostorami vládne anděl míru a láska k Bohu jest tu domácím zákonem, jemuž se všickni podrobují, ba ona jest sluncem, které všechny rozehrívá, jest jako hlavní

kolo v hodinách, jež všechna ostatní kolečka žene a pohybuje. Jako věrný sluha při své práci táže se vždy dříve pána svého, jak si to přeje, podobně táže se láska v srdci všech domácích při všem, co v té věci Bůh od nich chce a co nechce. Poněvadž pak, co láska koná, ráda koná, přebývá v domě tom sv. mír a nezkalená radost v Bohu. Hned z rána, když vstanou, platí první pozdrav a dík Bohu a Matce Jeho jakož i sv. andělům strážným; pak, je-li možno, pošlou někoho z domu, buď sestárlou matku neb ochuravělou služku do chrámu Páně na mši sv., aby odtud přinesli domů požehnání Boží; všeliká práce i požívání pokrmu svatým křížem se zasvěcuje a dokonává; u večer pak modlí se společně růženec neb jinou večerní modlitbu; matka pokropí svěcenou vodou dítky na loži, otec vysloví poslední: »Pochválen buď Ježíš Kristus!« a všickni odpoví: »Až na věky, Amen; — dobrou noc!« — a ukončen jest opět den.

Takovým způsobem ubíhá den po dni po celý týden, až do soboty; v sobotu na večer uklidí se celý dům a vše se dá do pořádku; neboť zítra jest neděle.

V neděli se obléká všechno svátečním šatem a běře na sebe také sváteční náladu, která vrcholí v radosti a útěše v Bohu. Ó jak tu ochotně putují všickni, otec, matka, děti i čeleď, s tou sváteční radostí v srdci ke chrámu Páně, byť i sebe vzdálenějšímu! Po celý den si práce nikdo nevšímne, neboť mysl zaujímají jiné myšlenky, svaté a vznešené. Tak se světi »den Páně!« —

Ovšem svatými ještě nejsou tito lidé, klesneť i spravedlivý sedmkrát denně. Avšak to je dvojí! dáti hříchu v srdci zamrznouti, anebo dáti mu přejiti jako temný mrak po nebi. Přijdoutě i mraky takové, ale zažehnají se v častější sv. zpovědi a zase je čisto a jasno. Klesne-li ten neb onen sklácen jsa bouří, pozdvihne

jej opět ten dobrý a laskavý zahradník nebeský a upevní slabý strůmek — svou milostí. A tak se nemůže nikdy ten zloduch v takovém domě uhnízdit, neboť jej ihned jako pavučiny a nečistý hmyz odtud vyklidí. — Proto v takovém domě, přijď kdy přijď, neuslyšíš žádného klení, zlořečení a láteření, žádných nekalých řečí, ani oplzlých žertů nebo písní a rozpustilého smichu k věcem takovým. Za dlouhých večerů na přastvách slychal jsem odříkávati růženec anebo popěvky z kostelních písní. Ale více!

Jako vonný dech z květin, tak z lásky Boží vychází věrná a upřímná láska k bližnímu a vůni svou naplňuje celý dům a prochází všemi prostorami jeho jako žehnající anděl. Ovšem někdy si také neudělají všechno po chuti, ale již znají jeden druhému 'ustoupiti, chyby druhého snášet a vyletí-li i někomu z nenadání nějaké příkré slovo z úst, brzy je odvolá a vytáhne ze srdce ten ostrý trn a jsou opět dobří, jakoby se nebylo nic stalo. Jazyčky klevetné, pomluvačné a utrhačné tam úplně oněměli. Zaklepá-li chudšas na dvěře, neodchází nikdy bez dárku a laskavého slova.

Do takovéto domácnosti náleží nej přednější a nejvzácnější nářadí — domácí kříž! Ba pravému a řádnému křesťanu stýská se jako v protestantském kostele, nemá-li na stěně kříže nebo jiného sv. obrazu. Podobně i duše Boha milující poznávají dle křížův a bolestí, dli-li mezi nimi Bůh. Protož, zavítá-li k nim kříž do domu, ihned spěchá každý, by pomohl jej nésti v lásce a soucitu, tak jakoby to byl ostatek svatého kříže s hory Kalvarie. Trpí-li jeden úd rodiny, trpí, snáší, strádají a modlí se všickni ostatní s ním, a pranic se nad tím nepozastavují, rozumět se to samo sebou!

Tak-li dům spořádán, což divu, splní-li i Spasitel svůj slib: »Kdežkoli shromáždí se dva nebo tři ve jménu mém, jsem

já uprostřed mezi nimi!« — Protož dům takový jest skutečně pravý dům Páně! a Kristus Pán zde má vládu v rukou a Jeho duch kráčí tu neviditelně mezi nimi, ba s nimi pracuje a hospodáří, s nimi se modlí, trpí a obětuje, tak jako oni zase s Ním obětují v neděli při mši sv.

Věsí-li stolař, obuvník, kovář a šenkýř nade dvéře svého domu štít s nápisem, aby lidé věděli, kdo tu bydlí, podobně bych pověsil nade dům svrchu vypsaný nápis: „Zde bydlí Ježíš Kristus!“

Než už jsem tu dlouho vykládal, a nyní byl by čas obrátiti se také na vás, milí čtenáři a pozeptati se: kterak že to u vás vypadá v ohledu tom? — Bydlí-li již Božské Srdce Páně pod střechou vaší? a nebydlí-li, chcete-li Je aspoň od nynějška výše naznačeným způsobem do bytu přijmouti? Otevřte Mu ochotně dům a dvéře — míním tím srdce vaše — až zaklepe, a dáte-li Jeho nejsvětější vůli mezi vámi vládnout a panovati? —

Nemusím snad teprve dokládati, že bez toho všickni a přísně k tomu zavázáni jste. Či nestojí psáno: »Pánu Bohu samému sloužití budeš!« — Zákon tento neplatí jen jednotlivci, nýbrž všem, již v domě jsou, všickni do posledního v tom mají souhlasiti, zejména pak otec a matka mají k tomu přihlížeti, aby všechno v domě dělo se podle Srdce Ježíšova, a k Jeho zalíbení; neboť oni z toho u Boha zodpovídati budou! —

Tu by se však mohlo státi, že řádky tyto dostane do rukou nějaký sluha neb služka, domácí syn aneb dcera, a ti by mi mohli odpověditi: »O co se mne týče, byl bych s tím ihned srozuměn, by u nás v domácnosti panovala vůle Boží; bylo by to zajisté velmi krásno a dobro, avšak já sám o sobě to nemohu!«

Než, dovol, drahá duše, kdož ví, nejsi-li ty a právě ty od Boha k tomu vyhlídnuta, aby tebou a skrze tebe přetvořil dům váš v dům Srdce Ježíšova.

Snad jest to již řízením Jeho, že tobě právě dostaly se tyto řádky do rukou, chceš snad Spasitel právě tebou býti uveden do domu vašeho.

Poslyš tedy, co ti povím.

Předně máš i ty pro svou osobu tu přísnou povinnost v duši své a vůli své dáti vládnout a panovati vůli Ježíše Krista a Jím všechno své myšlení, mluvení a konání spravovati. Nuže, čiň tak, má duše, pilně a věrně aspoň rok, o ostatní zatím se nestarej; po roce, bude-li třeba zase spolu promluvíme! — Znal jsem také hodného studenta, kterýž pro svou pilnost a mravnost obdržel byt a stravu u jistého profesora. Professor ten a celý jeho dům, ať katolíci, jidali pravidelně každého pátku masité pokrmy, jakoby to bylo Bohem přikázáno. Student však hned první pátek netkl se masa a prosil, že chce sám pro sebe držeti půst. A hle, co se stalo? Vícekrát již nepřišlo v pátek maso na stůl, a celá rodina paně profesora zachovávala podnes půst! —

Za druhé. Že ty sama o sobě nejsi s to, bys celý váš dům předělala, to rád věřím; ale víš co, má duše? Vezmi si někoho ku pomoci, kdo to může a chce vykonati, a to není nikdo jiný, než Spasitel sám! Ó jak rád by On ve všech křesťanských domech vládl svou láskou a dobrotou, svou mocí a milostí! Ó jak rád by do všech rodin a domácností zanesl štěstí a požehnání svého, avšak On chce býti k tomu, jak se sluší a patří, pozván a požádán! — Nuže, i to bys si mohla vzíti na starost a za úlohu jen na jeden rok. Pros a modli se každodenně k nejsvětějšímu Srdci Páně: »Přiď, přiď k nám království Tvé! buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi, — tak obzvláště u nás doma!«

Za třetí poohlédni se, nebylo-li by možno, by tyto listy četli i vaši lidé doma, jmenovitě to, co v následující kapitole pověditi chci. Nečte-li to nikdo z nich,

tím pilněji čti ty a v příhodné chvíli pověz a vypravuj svým domácím, co jsi sobě pamatovala. Promluvím totiž nyní o

tom, jakým přehojným požehnáním odpovídá se vám Spasitel, dovolíte-li Mu v domě svém přebývat.

Podobenství.

I. Kvetoucí réva.

Samuel, soudce israelský, navštívil jednou prorockou školu v Giboe, kterou sám založil. I radoval se vida, jak prospívají učenci ve všelike moudrosti a umění hry i zpěvu. — Byl pak mezi nimi také mladík jeden, jménem Adonia, syn Milotův, v němž Samuelovi velmi se zalíbilo, neboť byl krásné postavy, ušlechtilého a mocného hlasu. Avšak duše jeho plna byla vzdorovitosti a marné ješitnosti, poněvadž vynikal nad ostatní velice ve vědách i umění. I pokládal se za moudřejšího netoliko svých druhův ale i svých učitelův, a ústa jeho plna byla pýchy a samochvály.

I zarmoutil se velice soudce israelský Samuel nad Adoniou, neboť jej miloval nad ostatní, ježto duchapln byl i sličný. Tu pravil Samuel: »Duch Boží určil jinocha za příštího soudce israelského, avšak on sám tomu zabraňuje.«

A pojav jinocha zavedl jej na horu na vinici. Byl pak právě čas, kdy réva kvete.

Tu pozdvihl Samuel hlasu svého a pravil: »Adonio, co vidíš?«

A Adonia odpověděl: »Vidím vinici, a kolem mne vane líbezná vůně květu révy, která se do dálky šíří!«

I pravil Samuel: »Přístup blíže a ohledej květ révy!«

A přistoupiv mladík ohledal květ a pravil: »Jest to květ prostinký, který nevyniká ani pestrou a krásnou barvou, ani sličným květem.«

Odpověděl pak jemu Samuel: »A přece přináší užitek, těší srdce člověkovo a sil dodává tělu jeho, aby čerstvo bylo. Adonio, tak prostý jest ušlechtilý květ révy, ač tolik užitku přináší! Pomni i ty na květ tento za svého kvetoucího mládí!«

A Adonia, syn Milotův, vzal si k srdci všechna slova Samuelova, a odešel odtud pln jsa tiché a klidné mysli.

Všichni pak lidé milovali Adoniu a pravili: »Duch Boží spočinul na něm!«

I prospíval Adonia v moudrosti i milosti, a jméno jeho proslavilo se po celém národě israelskem.

2. Růže mechová.

Anděl, který květiny pěstuje a za tiché noci rosou je ovlažuje, usnul jednoho jarního dne pod keřem růžovým. A když se probudil, promluvil s jasnou tváří: »Děkuji ti, nejmilejší dítě, za lahodnou a posilňující vůni i za chladivý stín. Pověz čeho si přeješ, a já s radostí po přání tvém učiním!«

»Okrašli mne novým půvabem,« odvětil potom andělovi keř růžový. A anděl, pěstitel květin, okrášlil nejkrásnější květinu prostinkým mechem.

Mile vypadala ve skromné ozdobě růže mechová, nejkrásnější květina svého rodu.

Drahé dítě, nevěs na sebe marných třepek, které ozdobou ti býti mají! Ale následuj raději pokynu přírody, v níž vše jest tak prosto, za to však tím líbeznější a milejší.

3. Potok.

Jakýs venkovan seděl jednou u potoka, který podél jeho louky tekł dohlédaje, na svůj skot a brav, jenž se pásł na louce. Vesele bublal potok a s jásotem stihala jedna vlnka druhou. Avšak jemu nebylo při tom veselo. Neboť viděl, že tráva na neúrodné louce velmi pomalu roste, a že ani do půl léta dobytku jeho nepostačí.

Tu přistoupil k němu jeho souseď a zpozorovav zachmuřený jeho obličej, tázal se po příčině toho.

I jal se vypravovati o starostech, které mu působí nepatrný výnos louky. Soused pak jemu odpověděl: »Učiň tak, jako jsem i já se svou loukou byl učinil! Leží u téhož potoka a byla dříve také nevýnosná a neúrodná. I svedl jsem na ni potok a tráva rostla pak bujně a hojně poskytuje píce mému dobytku.

Venkovan radoval se z dobré rady souseďovy a odešel. A pojav s sebou pomocníky šel učiniti dle rady jeho.

A hle! potok naplnil louku až se jezeru podobala, a zanesl ji pískem a štěrkem. Tu rval si vlasy nešťastný venkovan a spěchal k souseďu rozhněván jsa naň pro radu jeho.

Avšak souseď jemu odpověděl: »Příteli, proč se horšíš na mne, kterýž jsem ti přece z dobrého srdce poradil? Hněvě se raději na sebe sama a své netrpělivé srdce! Malými jen stokami měl jsi vésti zúrodnující potok po louce, a ne zaplaviti ji vši jeho silou! Neboť jinak odplaví potok s sebou prst i svou i z louky, a zůstaví na ní jen písek a štěrk!«

A tak asi má se věc i s pravdou.

4. Ostrovid.

Za dávného času vystěhovala se jednou tlupa lidí ze svých starých sídel a táhla do země, kterou Nil protéká. I radovali se z krásné řeky a její lahodné vody a stavěli si příbytky na zelených březích. Avšak brzy potom vystoupila

z vln dravá šelma, jménem ostrovid, a požírala lidi i zvířata. I prosili tu lidé hlasitě za pomoc boha Osirisa, aby je té potvory zbavil. Avšak Osiris odpověděl jim ústy moudrých kněží a pravil: »Není na tom dosti, že vás bohové rozumem a silou obdařili? Kdo je o pomoc prosí, kde sám si pomoci může, prosí je nadarmo, ba ještě hřeší!«

Tu chopili se mečův a kyjův a hnali se zmužile na dravou šelmu, která v rákosí u řeky skryta byla. A zahnavše ji naházeli obranné náspy, a vykonali za několik málo dní díla, která dříve za nemožná pokládali. A tak stali se sobě vědomi své vnitřní síly, která v pozdějších časech ohromné pyramidy a jehly postavila, a vynalezli mnohá umění i nářadí, jichž dříve neznali.

Boj s mocným nepřítelem budí a zušlechťuje vždy síly člověka.

* * *

Ale neměli obyvatelé nilských břehů ještě nástrojů, kterými by docela šelmu, tvrdým pancířem ozbrojenou, překonati mohli. Dosud vždy povedlo se jim jen zahnat ji na krátký čas, kdykoliv je znepokojovala, a tím se i spokojili.

Než ponenáhlu ustali v horlivém a úsilovném zápasu se šelmou. Ta zatím vzrostla a rozmohla se velice. Zuřivost její byla děsná. Tu ustanovil se početilý a zmalátnělý národ na tom, že šelmu za boha ctíti budou. A přinášeli jí dobrovolně tučné a hojné oběti, a netvor rostl a zmáhal se ještě více než dříve.

Ale národ upadl v nečinnost tělesnou i duševní.

Mysl otrocká a robská jeví se vždy slabostí a zbabělostí.

* * *

Konečně byla míra naplněna, a násilníka stihla pomsta. Osiris ujal se kleslého národa, i pobádal jej ústy moudrého kněze k novému zápasu a odporu. Boj se roz-
zuřil, a řeka začervenala se krví padlých.

Již omdlávali bojovníci; tu jal se prositi kněz i utlačovaný národ boha za pomoc, a bůh vyslyšel jejich lkání. Malé zvířátko, promyka zvané, stanulo na břehu nilském.

»Hle,« zvolal kněz, »tu posýlá nám pomoc Osiris!«

»Jak, směješ se nám?« odpověděl mu národ.

I pravil jim moudrý kněz: »Vyčkejte výsledku a důvěrujte ve vyšší moc! S její pomocí může i nejslabší tvor nouze své se zbavit!«

Počet nilských dravých šelem brzy

začal se ztenčovati. S podivením patřil lid na malé zvíře, které za úsilovné, ale tiché činnosti slidilo neustále po vejcích a plodech ostrovidových. Tak zničilo v krátkém čase sta zárodkův a osvobozovalo zemi od hrozných pohromy, čehož dříve tolik lidí tak dlouhý čas nemohlo vykonati.

»Hle,« pravil potom moudrý kněz: »Chcete-li zbavit se nějakého zla, zničte napřed jeho símě a kořen! Pak i slabá síla vykoná, seč by později nebyl celý zástup!«

(Pokračování.)

Na nový rok.

Otče náš — ó Bože věčný,
jenž jsi věkem nekonečný,
jenž nám časný život dáváš,
vedeš, řídíš, zachováváš,
řídíš každý lidský krok,
z rukou Tvých vše, co jen máme,
s děkováním přijímáme,
vůle Tvoje času velí,
z vůle Tvé jsme obdrželi
také tento nový rok!

Děkujeme za vše dary,
jež jsi nám dal za rok starý,
za vši lásku, za vši péči,
která hříšné duše léčí,
za každinkou nemoc, kříž.
Neboť vše, co trpké zdá se,
vede naše duše k spáse,
žal i neduh rovně věstí,
že nás jimi vedeš k štěstí,
jsa nám v žalu zvláště blíž!

V tomto tedy novém roku,
Bože, věčný panovníku,
spějeme k Tobě, jako k Oteci,
vzýváme Tě ku pomoci,
rač uslyšet povzdech náš!
Ale, ať se vše též stane,
jak si přeješ, dobrý Pane,
kéž Tě ctíme skutkem, slovem
v celém tomto roku novém,
začež pak nám nebe dáš!

A. Chlumecký.

Zprávy apoštolátu modlitby.

(Zahnujeme v tento odstavec také zprávy ostatních spolkův a bratrstev církevních, ježto všechny valně-s apoštolátem modlitby jsou spojeny.)

Důležité pro všechny apoštoly modlitby, zvláště pro místní fidele a horlitele. Aby činnost naše neochabovala a abychom vždy na určitou věc svůj zřetel měli, vydáváme s každým číslem „Školy“ na zvláštním lístku hlavní měsíční úmysl,

na který máme se modliti, pracovati a trpěti, a ustanovujeme na jednotlivé dny úmysly z části všeobecné, z části soukromé. Pro mnohým členům apoštolátu modlitby nelze předplatit se na celý ročník „Školy,“ ač jsme cenu celoroční snížili na 1 zl. 60 kr., avšak

ten lístek pro celý měsíc může si snad každý zaopatřiti. Proto tiskneme jej také zvláště. Na celý rok stojí ten lístek 12 kr. (bez poštovní záskyly). Nejlépe by bylo, aby pro celou obec nebo farnost jeden horlitel počet těchto lístkův objednal, neboť tak se uspoří mnohé výlohy poštovní.

Růženec apoštolátu modlitby. Členům apoštolátu modlitby 2. stupně, kteří denně se modlí jeden odstavec sv. růžence, doporučujeme nové lístky, které obsahují rozjímání o tajemství, hlavní měsíční úmysl, měs. sv. patrona a modlitbu ustanovenou. Všechna 15 tajemství rozdělí se mezi 15 členů apoštolátu modlitby. Všechna 15 tajemství stojí 4 kr., celoročně 48 kr. (bez pošt. záskyly), na dopravu poštovní třeba doložit na 1—5 výtisků 2 kr., celoročně 24 kr., na 6—24 výtisků celoročně 60 kr., na 25—50 výt. 1 zl. 20 kr.

Nejlépe objednává jeden pro celou farnost.

Vánoční pobožnosti, jak se nám sděluje, budou mimořádně novým způsobem s velikou bedlivostí v Gmundenách u OO. kapucínů konány, kam mnohý z českých dělníků z okolí zavítá.

Apoštolát modlitby v diecési brněnské zaveden r. 1866. a k jeho řízení ustanoven říditel diecéšní, vedoucí. p. Josef Šrēř, č. kan., nyní farář v Bystřici u Brna. Aby naše zbožné družstvo mezi Čechoslovany zdárněji prospívalo, jest ustanoven — jak našim čtenářům již známo — redaktor „Školy B. S. B.“ P. Placidus J. Mathon, od generálního ředitele celého družstva za centrálního ředitele pro Čechoslovany v Čechách, na Moravě a ve Slezsku a za takového od nejd. biskup. ordinariátu v Brně uznán. Uváděje toto zařízení nejd. p. biskup brněnský svému duchovenstvu ve známost, sděluje také působnost obou ředitelů, což důležitě jest vědět všem místním ředitelům našeho družstva i v ostatních diecích, ježto poměr ředitele centrálního k ostatním diec. ředitelům jest tentýž, jako v diec. brněnské. Pravíť nejd. p. biskup brněnský: „Tito ředitelé jsou sobě rovni (coordinati), tak že každý diplomy přivítelovací oprávněn jest vystavovati a ředitelům místním spolu s přijímacími lístky a diplomy pro horlitele rozdávat. Účel však, pro který oba jsou ustanoveni, vyžaduje, aby řídící diecesní oznámil ročně centrálnímu řediteli, které farnosti a spo-

lečnosti jazyka českého spolku připojil, a podobně aby tento řídící diecesní sdělil, které společnosti z diecése apoštolátu modlitby přivítěl. Toto ohlašující cti. duchovenstvu, nelze nám nepřipomenouti slova apoštola národů (I. K. Tim. 2, 1—9.): „Prosím pak především, aby činěny byly prosby, modlitby, žádosti, dikůčinění za všechny lidi, za krále, i za všechny, kteříž jsou ve vysokých úřadech postaveni, abychom pokojný a tichý život vedli ve vši pobožnosti a čistotě. Neboť to dobré jest a vzácné před Spasitelem naším, Bohem, kterýž chce, aby všickni lidé spaseni byli a ku poznání pravdy přišli. Jedent jest zajisté Bůh, jeden také prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, kterýž dal sebe samého na vykoupení za všechny, na svědectví časy svými, na kteréžto (svědectví) postaven jsem já za kazatele a apoštola; pravduť pravím, neklamu, za učitele národů ve víře a pravdě. Chci tedy, aby se muži modlili na všelikém místě, pozdvihující čistých rukou bez hněvu a sřvaru. Podobně i ženy v oděvu slušném, stydlivostí se ozdobující;“ a abychom pamětlivi byli příslibení též nejsv. Srdce: „Amen pravím vám, jestliže by dva z vás svolili se na zemi o jakoukoli věc, za kterou by prosili, staněť se jim od Otce mého, kterýž v nebesích jest. Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tut jsem já uprostřed nich.“ (Mat. 18, 19—20.)

Ke znovuzřízení a obživení apoštolátu modlitby přispěje zajisté rozdělení všech účastníků na odbory po 15 členech, kteří by se denně modlili jeden desátek růžence. Představeným jednotlivých odborů, horlitelům, buď vystaven diplom pro horlitele, o který nechať místní ředitelé se přihlásí u centrálního nebo diec. ředitele a udají jména horlitelů své farnosti nebo církevní společnosti.

Zadostičinění smírným sv. přijímáním za urážku, učiněnou celému křesťanství malířem Vereščaginem jeho obrazy, konáno ve Vídni ve chrámu P. sv. Štěpána dne 8. pros. m. r. Nejen duchovenstvo, nýbrž veskeré obecenstvo zúčastnilo se tohoto veřejného osvědčení živé víry. Více než 6000 zbožných bylo přítomno; z nejvyšší cíř. rodiny arcivévodkyně Marie Immaculata, choť arcivévody Karla Salvatora, se svými 2 syny přistoupila ke stolu Páně.

Obnova sv. misie na oslavu tisícleté ročníce úmrtí sv. Methoda v Rajhradě. Důstojným zajisté způsobem ukončen byl v Rajhradě jubilejní rok 1885. obnovou sv. misie,

kteřá byla konána roku 1880. na oslavu 1400letých narozenin sv. Benedikta. Titěž velební pánové, kteří r. 1880. v Rajhradě misií konali, zavítali i r. 1885. k nám, a sice P. Kožený a P. Cibulka z Tovaryšstva Ježíšova. Již v neděli druhou adventní ráno počali své apoštolské dílo hlásáním slova Božího, majíce vždy na zřeteli život svatých apoštolů našich Cyrilla a Methoda a stavice je za příklad ctnosti a svatosti, zvláště pak napominajíce, aby sv. dědictví, sv. víra katolická, zachována byla v srdcích synův a dcer sv. otců našich, kteří předky naše křestem svatým Ježíši Kristu znovuzrodili. Kázání bývalo dvoje, mimo naučení jednotlivých stavův a promluvy před svatým přijímáním. Účastenství farníků rajhradských bývalo podle okolností hojné, jak při kázáních, tak i u sv. zpovědi a sv. přijímání. Téměř všickni, kdož jenom trochu náboženství se drží, přistoupili podle stavů ke stolu Páně, a ty malé děti s pány učiteli napřed. V neděli třetí adventní byla svatá misie skončena. Již dopoledne zavítal do Rajhradu náš nejduš. p. biskup Dr. Frant. Bauer a veleduš. p. prelát starobrněnský Anselm Rambousek, aby svou přítomností oslavili konec svatě misie. Odpoledne hrnul se zbožný lid do chrámu klášterního, tak že všechny prostory byly přeplněny. Po kázání o sv. kříži vyšel nejd. p. biskup, doprovázen jsa veleduš. pp. preláty Anselmem Rambousem, opatem Otcův Augustiniánů v Brně, a Benediktem Korčianem, opatem rajhradským, jakož i ostatními velebnými pány a sborem benediktinů k oltáři, kdež uděleno bylo nejd. p. biskupem apošt. požehnání; po něm zapěno od lidu „Bože, chválime Tebe.“ Nelze mi nezmíniti se chvalně

o farní jednotě Cyrillské, která jako jindy, tak i tentokrát zvláště horlivě pěla na kůru při službách Božích přesné skladby církevní ku větší oslavě Boží a spokojenosti všech dobrých lidí.

Všem, kdož mají zásluhu o sv. misií, zvláště pak nejduš. panu prelátovi rajhradskému, jehož přičiněním se sv. misie konala, a horlivým kazatelům, volají farníci rajhradští „Zaplat Pán Bůh!“

Kéž by slovo Boží, ve sv. misií hlásané, se v srdcích dobrého lidu ujalo, rostlo a hojný užitek pro život věčný přineslo. Božské Srdce Pána Ježíše radovalo se zajisté nad četnými kajcníky. I sv. otcové naši v nebi s radostí pohlíželi na své dítky, jak hledí se upevniti ve zbožném životě křesťanském a obnovuje se v zachování učení Kristovu, jež oni v potu tváři u nás rozšiřovali. Kéž by plamen božské lásky, jenž rozehřál srdce tak mnohých, také rozehřál kůru ledovou u jiných! Avšak důvěřujme v božské Srdce Páně a přimluvu svatých apoštolů našich Cyrilla a Methoda.

Ano, můžeme říci, že celý tento rok byl Cyrillo-Methodějským. První oktáva byla zahájena slavnými službami Božími, taktéž i ostatní oktavy. Po celou každou oktavu byla zpívána mše sv., odpoledne sv. požehnání u oltáře sv. Cyrilla a Methoda, po němž se podávaly ostatky svatého Cyrilla k líbání. Účastenství lidu bylo hojné. Bylo viděti, že všickni, jimž blaho lidu na srdci leží, přičinili se o oslavu sv. apoštolů slovanských. Kázání byla obsahu Cyrillo-Methodějského. Taktéž i zpěvy ve chrámě byly výhradně Cyrillo-Methodějské.

Bůh zachovej ducha sv. apoštolů našich stále i v budoucnosti!

Blíže Spasitele.

Tě slyším šeptat v mutnotichu háje,
Tvůj duch vane kolem mne;
Tě vidím v blankytu libého máje
i ve skále, jež do výše se pne.

V ranní záři, když obláčekové plynou,
patří na ně oko mé,
když večerní červánky jemně kynou,
mním, tam že stan bytosti Tvé.

Však blíže, blíže, nevýslovně blíže
jsi, Spasiteli, mně . . . —
mé celé srdce, Jesu, lásky kníže,
mé celé srdce naplňuješ ve své dobrotě.

(Chovanka urš. v K. H.)

Milodary božského Srdce P.

Rádi vzpomínáme na ty doby, kdy jsme se jako děti tak těšili štědrému večeru, onomu večeru, jenž každé srdce křesťanské plní nevýslovným blahem, láskou a vděčností k Dárci a Původci všeho dobrého. Na veliký ten dar nebeský připomínají nás i dárky štedrovečerní: ale mají nás i upomínati všechny dary přirozené i nadpřirozené, kterých se nám kdy od Boha dostává, které vždy máme považovati jako následky onoho daru vánočního, Krista samého. V něm se nám dostalo pomoci ve všelikých potřebách, v něm se nám dostalo dovolení a milosti Ducha svatého, ve kterém bychom směli volati: Abba! Otče!

kdykoli s prosbou nebo s díky chceme se přiblížiti Bohu svému. Právili jsme předně, že všechny dary přirozené jsou dary štedrovečerními, tedy: život, zdraví, blahobyt, útěcha v nehodách a jiné podobné — všechny jsou dary dobrotivosti nebeské. A přece jen nepatrný jsou naproti darům nadpřirozeným — svátostem, milosti pokání, mše sv. atd., za které tím vděčnější býti máme, čím méně jsme jich zasloužili. A konečně Bůh dává nám i čas a dobu polepsení, dává nám zase nový rok na dráhu spásy a s ním možnost všech milostí, za které jen budeme prositi, a které nám prospějí na věčnost. To všecko v jedno zahrnuto činí jaksi náš dar štedrovečerní. A co činí děti dostavše dárky od Ježíška? Chlubí se jimi, ukazujíce dle radosti své, jak vděčny jsou za každou maličkost. Následujeme jich v tom, neskrývajíce a nezapomínajíce, cokoli nám prokázal Pán; budme vděční, když prosby naše vyslyší, budme vděční za vše, co na nás pošle, budme vděční v srdci, ale také na veřejnost projevujeme dík a chválu Srdci Páně: neboť „dila Boží zjevovati čestné jest.“ — Následující zprávy činí již, k čemu pobízíme.

Božské Srdce Páně chrání čest.

Také ten nejchudobnější má často něco, na čem si vším právem mnoho zakládá; jest to k. př. tělesné zdraví, neuhonnost, čest. Na cti právě nejvíce si zakládá nuzný, nebo když by ničeho již neměl, čest jediná mu přece zbyla a té si váží nade vše jiné. Avšak i na tento vzácný poklad jdou zloději, zlovolníci a zlomyslní lidé, kteří pomstu za heslo si vzali, a jimž požitkem jest, bližního znepokojovati. V takovém nemilém postavení byla osoba nám toto sdělivší a hrozila jí zašť zlovolníků, že pokyďána bude její čest, že ztupena bude veřejným tiskem a její působnost u veřejnosti velice bude zotížena. Pokaleti čest bližního jest za

našich dob velmi snadno; prohodí se třeba jen obojetné slovo, nějaká narážka, doměnka, — může se třeba zítřa za nepravou prohlásiti — již tím zaražen ostěn a málo kdo jest té ctnosti, aby nedbal na chválu nebo hanu lidskou, ale kráčel přímo za svým poctivým cílem. Každé potupení zanechá po sobě jisté stopy a naleznou se vždy lidé, kteří aspoň dílem i patrným lžím věří. V takových okolnostech jest přetěžko u lidí pomoci hledati; jediné jistá pomoc jest u milostného Srdce Páně, které ví, jak trpký jest to kalich, znectěnu býti. Proto obrátil se stíhaný k milostnému Ježíši a slíbil uveřejnění do- sazené pomoci. Po lidském rozumu bylo pohanění nezbytno, přece však stalo se

jinak, a proto vzdává zachráněný vřelé díky. Ó člověče slabé viry, proč nedůvěruješ!

Z Dědic děkuje jistá osoba za zvláštní ochranu božskému Srdci Páně a Panny Marie.

Z Poděbrad jistá osoba vzdává vroucí díky, že po vykonaných pobožnostech nabyla opět dřívějšího zdraví.

Od Zábřeha docházejí projevy vroucích diků božskému Srdci Páně za vysvobození z velikého nebezpečí pozbyti života.

Jistý studující v **Kroměříži** děkuje Bohu a nejsvětější Matce Jeho Marii za osvobození od krutých zubních bolestí.

Z Petrova žádá jistá osoba za uveřejnění vroucích diků božskému Srdci Páně a Panny Marie za milostivé přispění, jehož se jí dostalo ve velkém kříži a nesnázi po vykonané devítidenní pobožnosti.

V Benešově jistá rodina všeliké výživu zbavená utekla se k láskyplnému Srdci Páně a k patronu našemu sv. Janu Nepomuckému, i brzy dostavila se nenadálá a žádoucí pomoc. Proto dle slibu učiněného matka té rodiny uveřejňuje vroucí dikůvzdání za tuto i všechny milosti propůjčené.

Z osady Mirovické. Jistý mladík vzdává Matce Boží vroucné díky, že jeho matka, která těžce nemocna byla, se pozdravila přímluvou její, ku které v nevýslovné tísní této jakož i ve mnohých svých potřebách ne nadarmo se utíkal.

Ze Rtyně děkují božskému Srdci P. za ochranu proti krivé obžalobě. Kdo ví, do jakých nesnází přivádí člověka prostého, třeba žádné viny si nepovědomého, předvolání před soud, pochopí, proč náš dopisovatel hledal útočiště u Pána Boha, a když pomoci nalezl, jak vděčně uznal pravdu starého přísloví, že když nouze největší, pomoc Boží jest nejbližší.

Z Krenovic u Kojetína. Jistá odběratelka »Školy« vzdává tuto dle učiněného slibu veřejně díky božskému Srdci Páně, Panně Marii a svatému Josefu za uzdravení z velmi nebezpečné nemoci.

Z okresu novopackého. Jistá osoba veřejně projevuje srdečné díky, které vzdává milostnému Srdci Páně a Panny Marie za nescíslná dobrodiní, obdržena minulého roku.

Ze Sazovic jistá matka žádá o uveřejnění, kterak dcera její, kterou klášteru byla věnovala, ze smrtelné nemoci, když veškerý léky byly marny, přímluvou nebeské Matky naší, ku které stále se utíkala, byla uzdravena.

Z Raketnice u Přerova. Jistá osoba trápěna zánětem plic a tak se roznemohla, že již úplně pochybováno, zdali se uzdraví. Když žádná lidská pomoc neprospívala, obrátila se k Panně Marii Lúrdské a skrze ni k nejsv. Srdci Páně a brzy ozdravěla, tak že se svými drahými, s nimiž se již byla rozloučila, jakoby na novo radostně se shledala. Pročež plní slib svůj a veřejně oznamuje s vroucím díkem milosrdenství, jaké jí prokázal Pán.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Opět slaví církev katolická památku oné události blahé, při níž pěli andělé u jesli betlémských: »Sláva Bohu na výsostech a pokoj lidem dobré vůle!« Církev naše po devatenácté set let, řízena jsouc Duchem sv., rozšiřuje po okřsku zemském slávu Boží a přináší lidem mír, klid a pokoj. Žel Bohu! že nemnoho jich bylo a málo jest těch, kdož by byli dobré vůle, neboť od vzniku svého jest církev zápasití se zarpulostí a neurvalostí lidskou. Tak tomu bylo i v minulém roce a není naděje, že by rázem obrátilo se to v roce tomto. Ale jako církev, již Kristus založil na

skále, po všechny ty věky stála nepohnuta, ač na ni dorážely se všech stran vlny bouřlivé, tak zajisté i budoucně ji příboj mořský nepodemele, ani nezničí. Prosbý a modlitby věřících vítězství její urychlí.

Rím. Podobně nejslavnějším předchůdcům svým i nynější sv. Otec Lev XIII. jako kníže pokoje a jako kněz smířčí uklidil rozhodčím slovem svým spor mezi katolickým Španělskem a protestantským Německem o karolinské ostrovy, spor to, jenž před nějakým časem hrozil rozhořeti se v krvavý boj. Jest to zajisté velice potěšitelné, že i za naší doby, kdy vše-

možné utiskují a hany kydají na církve a viditelnou hlavu její, že přece platí slovo sv. Otce a že moudrému rozsudku jeho i celé říše se podvolují.

Nejnověji kolovaly v novinách znepokojující zprávy o těžké chorobě sv. Otce, ale na štěstí osvědčily se jen zbožným přáním několika židovských novinářů. My jakož i zajisté čtenáři naší přejeme sv. Otci z toho srdce ještě mnohá a mnohá léta.

V našem milém **Rakousku** zasedali před vánočními sněmovní zemští. Jak na sněmu českém tak i moravském napadeno bylo s jistě strany kněžstvo, tato přední bašta církve, proti němuž proto také nepřátelé její nejvíce zuří. Ale dostalo se jim také pořádného odbytu. Když na českém sněmu vševěda posl. Roser vytýkal duchovenstvu, že na místě, co by pracovalo proti moru kořalečnému, rozdmýchuje spory národnostní, odpověděl mu generální vikář Hora, že dříve již, než p. poslanec Roser počal svoji činnost oblažovati zemi, duchovenstvo s kazateli, spolky střidmosti a misiemi pracovalo proti zlořádu tomu; a že pana poslance asi potkáva to neštěstí, že přicházel vždy do kostela konati svou pobožnost¹⁾ v tu chvíli, když s kazateli nebylo o kořalce mluveno. — Na sněmu moravském sám nejdůst. pan biskup brněnský Dr. Bauer odmítl s důrazem výčitku arcibiskupa Dra. Sturma, že kněžstvo nevyučuje náboženství dostatečnou měrou.

V severních Čechách mezi Němci zavládly štvánice proti duchovenstvu, že prý čeští kněží počestují německé věřící, a proto at se Němci odloučí od církve

katolické a založí svou vlastní církev. Proti tomu důrazně vystoupil litoměřický p. biskup, Dr. Schöbl, jenž ve zvláštním listu pastýřském varuje před lidmi, jenž s takovými řečmi přicházejí. Doufáme, že Němci v severních Čechách jsou věrní katolíci, kteří k vůli několika křiklounům nezmění svou víru, jako se převléká obnošený kabát.

Na Balkáně ustala již vřava válečná a kyne tamějším národům naděje v mír.

V Německu dále trvá boj Bismarkův proti katolíkům a jeví se nenávisť jeho k církvi hlavně v tom, že nechce dovoliti misionářům katolickým pracovati o spáse duší v zemích, které Německo zabralo v Africe.

V Anglicku katolíci Irové budou teď rozhodovati o většině na sněmu a zajisté z toho nabudou nemalého prospěchu.

Ve Španělsku panuje po smrti krále Alfonsa XII. s nížádné strany posud neporušený mír.

Války **Francouzů** v Asii nesou smutné ovoce nejen pro ně samy, ale i pro misie katol. Tak nejnověji docházejí Propagandy v Římě žalostné zprávy o hrozném vraždění křesťanů v Kočincině. Devět misionářů, 7 domorodých kněží, 60 učitelů náboženství, 270 domorodých jeptisek a 24.000 křesťanů bylo povražděno během několika dní. Skoro 300 obcí křesťanských úplně je zbaveno obyvatelstva, 250 kostelů spáleno, 10 klášterů, 17 sirotčinců, 2 semináře a 2 lékárny zničeny. Na severu Kočinciny bylo zabito 9 kněží a 7000 křesťanů a na 60 obcí zničeno. Bůh odplatíž věrnost sluhů svých tam na věčnosti korunou slávy a nesmrtelností!

¹⁾ Tomu asi kostel nevóní!

V měsíci lednu modleme se za napravení všelikého rouhání.

Nikdy snad nebylo tolik rouháno Bohu a svatým jeho, jako za nynějších časů nevěry a hřichu. Lidé buďto z nerozumu nebo ze zlomyslnosti potupně a rouhavě mluví o sv. náboženství, o bohoslužbě a o všem, co svato jest. — Ano až dosud platí slova Hospodinova, řkoucího: »Ustavičně celého dne jméno mé pohaněno bývá.« (Is. 52). Za času vykříčené svobody, za času zákonův a řádu společenského má zajisté první místo rouhání. Dávají tomu rouhání rozličná sice jména. Jmenují tuto bezbožnou svobodu svobodou svědomí, svobodou náboženství, svobodou

myšlení, svobodou tisku; ale to všechno zasluhuje jediného jména, a sice svobody rouhání.

Ó jak mnoho lidí podobá se odpadliku Julianovi, kterýž o Kristu Pánu vždy opovržlivě a rouhavě mluvil, nazýváje ho „Galilejským“ a „synem tesařovým.“ Jazyk rouhavý stává se mečem ostrým, jenž proklíná božské Srdce Páně, praví sv. Bernardin. Ale jako Julian odpadlík bidně zahynul, tak stává se mnohým dle žalmisty řkoucího: „Zlořečící jemu (Hospodinu) zahynou.“ (Žalm 36.) Až dosud stává se bohužel, nač nařikal David král dávno před Kristem Pánem, an dí: „A zle mluvili o Bohu řkouce: Zdaliž bude moci Bůh připravit stůl na poušti? Protož uslyšel to Hospodin a prodlel: a oheň zapálen jest v Jakobu a hněv vstoupil na Israele.“ (Žalm 76.) Tak mluví mnozí zlé věci třeba i za rouskou spravedlnosti zatím však myslí si „vyhladte je ze země!“ Ale Pán Bůh čeká svého času a pak posílá své anděly, aby konali spravedlivý soud nad lidmi rouhači. Otevírá oblaka a deští na zemi jako za patriarchy Noëma, nebo nechá padat s nebe oheň jako na Sodomu a Gomorrhru. Dejme si pozor, aby nás tak strašné nezastihly tresty! Snad proto se tolik rouhají lidé, že rouhání není tak velkým hříchem? Jen slyšte svatého Jarolima, co praví: „Každý jiný hřích jest lehčí než rouhání.“ Ano sv. Jan Zlatoústý dí: „Není nad tento hřích horšího, ani mu rovného hříchu.“ A nyní považme ta rozličná rouhání, ten veliký počet, považme ten rozličný způsob rouhání. Zdaž nezhrozíme se té neslýchané převrácenosti lidské vůle? Již sv. Jan viděl ve zjevení svém tuto převrácenost lidskou. Onť píše: „I viděl jsem šelmu vystupující z moře a mající sedm hlav a deset rohův a na rozích jejich deset korun a na hlavách jejich jména rouhání.“ (Zjev. 13.) A dále píše tentýž apoštol: „I dána jsou jí (šelmě) ústa mluvící věci veliké a rouhání, . . . a otevřela ústa svá k rouhání se Bohu, aby se rouhala jménu jeho i stánku jeho, i těm, kteří přebývají na nebi. A dáno jí vésti boj se svatými a přemáhati je.“ (Zjev. 13.)

Jsou to lidé dvoji, jedni se modlí, jiní pak se rouhají; koho vyslyší Pán?

Protož na nás jest, abychom kde možno rouhání zabránili, sami pak rouhání bedlivě se vystříhali, aby jméno Boží nebylo zneuctíváno. Proto dobře praví svatý Jan Zlatoústý: „Slyšíš-li, že se někdo rouhá Bohu, jdi a pokárej ho; je-li zapotřebí, pozdvihni ruku svou a udeř ho ve tvář a potresci nectnou hubu jeho, a posvěť ruku svou tím udeřením. Obžaluje-li tebe, jdi k soudu; žádá-li soudce, abys účet vydal před soudem a trest podstoupil, řci, že se rouhal Králi všech králů; neboť bývá-li trestán, kdo se rouhal králi, tím většího trestu zaslouží, kdo zneuctívá Krále všech králů.“

Hleďme napravit všeliká rouhání uctíváním jména Božího, vážením si svaté víry a svatých věcí, volejme při každé modlitbě: Posvěť se jméno Tvé, Otče nebeský! Ó Maria, neposkvrněná Panno, ty's slápla na hlavu pekelného hada jenž první se rouhal Bohu! Hle, on vztyčuje zase hlavu, zaplavuje celý svět rouháním; zlom jeho moc mocnou přimlouvou svou, aby přestalo již všeliké rouhání a za to pak jméno Boží vyznáváno a všude chváleno bylo.

V noVém roCe Vlétejte se žáČkoVé VřeLe V noVotě DuCha!

Vzhůru, duše. zraky zvedni,
k hvězdnatému nebi vzhledni,
jsou tam nové hvězdy krásné,
nade mnohé jiné jasné,
svítí zrovna vedle sebe,
září jejich hoří nebe,
světlem jejich země září,
jako obraz na oltáři.

Nejsou to však hvězdy zlaté
na obloze květované,
jsou to svatí naši bratři,
jižto na nás dolů patří,
Methoděj se v lásce sklání,
dávaje nám požehnání;
Cyrill svaté ruce spiná,
prose za nás Hospodina,

by nás chránil věčných trestů,
ukázal nám k nebi cestu.

Svatí bratři ze Soluně,
vy jste již při Božím trůně,
orodujte, opatrujte,
při svém lidu stále stůjte,
podejte nám svoje ruce,
bychom ušli věčné muce;
vytrhněte duše naše
z moci zlého satanáše,
svíťce nám na tu cestu
k nebeskému veleměstu,
na tu cestu z časných sadů
k nebeskému Velehradu.

A. Chlumecký.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

2. Cínžovné.

Vděčnost je také ctnost, a
proto ji nalazíme vedle
ostatních ctností i v nej-
světějším Srdci Ježíšovu.
Ó zajisté na Jeho dik
můžeš vždycky počítati! Jemu-li k vůli

dostí málo učiníš, On ti to troj- ano
desateronásobně splatí. Ale jak bohaté a
štědře odplácí těm, kdož Jej do domu
přijmou a přístřeší Mu poskytnou, to
nejlépe ukázalo se na Marii, Matce
Jeho; neboť ona Mu první na světě
příbytek připravila, a sice v panenském

lůně svém! A jakých pokladův uštědřil ji za to!! Přecťi si, milý čtenáři, sám tu krásnou a vzletnou píseň, již zanořila Maria v domě Zachariášově, v nižto nadšeně opěvuje, jakých velikých věcí učinil ji Hospodin! A přece bylo to teprve několik dní, kdy u ní Syn Boží přebýval. Z toho však lze si vypočítati, jak bohatý teprve byl dik, jenž se jí dostal za všecku lásku, péči a práci, s jakouž ono božské Dítě po 30 let v domě svém chovala a ošetřovala! Ano, koruna nebeské slávy a věčné blaženosti, to jest dik Srdce Kristova za to, že Jej Maria zde na zemi tak ochotně a laskavě pohostila.

O podobném diku mohl by dále povídati onen známý vrchní celní — Zachheus. Kristus Pán požádal ho o přistřeší, a Zachheus byl tak zdvořilý, že ihned nabídl hosti svému celý dům. Jen kratičký čas pobyl Spasitel u něho, ale pohostinství ono tak štědře odplatil, že sám blahorečil celému domu jeho, řka: »Dnes stalo se spasení domu tomuto!«

O téže vděčnosti božského Srdce Kristova mohl by dále vyprávěti svať Petr, apoštol. Přijalť jedenkrátě Spasitele na svou loď, aby Jej převezl. Na moři však strhla se taková bouře, že bez mála byla by se loď stala všem na ní plujícím rakví a moře hrobem. Kristus zatím tiše spal. Proto zavolali Jej plavci a prosili o pomoc a záchranu. A hle, Ježíš vstav, přikázal moři a větrům, a všechno se utišilo, i povětrí, i moře, i poděšené srdce učeníkův!

A podruhé zase hostila lodička Petrova božského Mistra. Chudšas Petr stěžoval si Jemu, že po celou noc se napracovali sitěmi ve vodě, ale ryb nepolapili žádných. A hle, by mu svou vděčnost osvědčil, ukázal Pán Petrovi, kam má vrhnouti síť, a ihned byla plna ryb.

Hle, milí čtenářové, jak dobře by bylo i vám, kdybyste měli Krista Pána na své lodi, čili v domě svém! Jak snadno

se může státi, že i vás nouze a nedostatek navštíví, nebude co jísti a čím platit; anebo nějaká bouře vás překvapí, proces, pomluva, nemoc anebo podobné soužení. V takovém případě šli byste jen a sdělili důvěrně Pánu, jako sv. Petr, záležitost svou, a bylo-li by to k vašemu dobru, jistě by vám pomohl, třeba-li, i zázrakem! Ano, přátelé, získáte-li si ochotným přijetím Pána do svého domu Jeho dobré Srdce, pak máte vyhráno. Kdo má Srdce Páně na své straně, ten má pro sebe i Jeho moc, dobrotu, prozřetelnost, milost a všechny Jeho poklady. »Jestli On s vámi — kdož proti vám?«

Proto volám: Otevř, křesťane, otevř dům i dvěře a vpust' Pána svého! Pozvi a zaveď Ho do svého domu a přičiň se. seč jsi, by se Mu u vás líbilo, by s vámi na vždy zůstal! Věř mi, nebude to Jemu k zisku. nýbrž vám. — Zaklepám ještě jednou! —

Představ si, milý čtenáři, že cestuješ kdesi v daleké a cizé zemi, a tu si vzpomínáš, jak ti dobře a blaže bylo doma u otce a matky, a nevýslovná touha po domovině sevře bolestně srdce tvé. Což divu také? — Tu stojíš daleko od svých milých, stojíš tu opuštěn, v tuhé zimě, v tmavém lese a v noci, hladov a nevěda, kam v té vánici sněhové se obrátiti... Ó jak úzko a teskno ti u srdce!... Avšak ze vzdáli zakmitne se ti světélko a přivede tě k jakémusi domu. Oslýchavě zaklepáš na dvěře, ty se otevrou a — nastojte! před tebou stojí krajan a dávný dobrý přítel tvůj! I pozdraví s láskou bratrskou, zavede hned k teplým kamnům, posadí tě za stůl k chutné večeři a je celý blažen nad tím, že právě k němu jsi zavítal!... Nuže, pověz, jak by ti při tom bylo? Nepřetékalo by ti srdce tvé radostí a vděčností, že bys pro veliké pohnutí ani řici nemohl, jak jsi překvapen a jak tě to laskavé přijetí blaží!...

A hled', můj milý čtenáři, tak ve

skutečnosti se to má s tvým Spasitelem, Ježíšem Kristem! Opustiv domov svůj nebeský, vydal se do ciziny a putuje a kráčí tím našim širým světem. Ach, jak cizé a smutné, chladné a neutěšené jest Jemu všechno zde u porovnání k nebi! Tam Jeho Otec a Máti, zde však téměř nikdo, kdo by měl pro Něho laskavé a

upřímné srdce! Den po dni tluče a klepá na všechny dveře, ale ach! milionové lidí zavírají před Ním srdce své, odbývajíce Jej necitelně od sebe, jak ondy z Betléma. •Že nemají místa pro Něho,• zní odevsad... A když odmítnut ode všech dveří, přijde Spasitel i ke tvým, milý čtenáři, zaklepá a ty Mu otevřeš a uvítáš Jej

jakožto starého známého, jakožto svého dávného a neupřímnějšího přítele a otce s otevřenou náručí a tiskna Jej na srdce své, pobožně a upřímně diš Mu: »Můj dobrý, opuštěný, zneuznaný Spasiteli, ó vstup dále! — ó Pane, zůstaň s námi!« — pak věř mi, bratře křestane! Srdci Kristovu bude u vás tak milo, jak ondy tam v Bethanii, když Jej do domu při-

jaly dvě sestry, Martha a Marie, kde radostí a láskou i zaplakal nad zesnulým bratrem jejich Lazarem! —

A teď naopak představ si, že bys v oné hrozně zimní noci přišel z daleké ciziny do svého domova, k dětem svým; srdce v těle ti tluče radostí nad shledáním, když ruka tvá klepe na dveře. A dveře ty by se otevřely — a tvé děti,

zoživše tebe, zavřely by je opět před tvýma očima s hrubým slovem: »Táhni odtud, žebroto!« — ó není-li pravda, žádný nůž na světě nezasadil by srdci tvému tak hlubokou, tak bolestnou, tak smrtelnou ránu, jako onen skutek tvých vlastních dítek, a ty bys v tu chvíli ani nevěděl, máš-li bolesti zaplakati či zahořeti hněvem spravedlivým! — A což, moji drazí čtenáři, když dnes váš Pán a Spasitel tyto řádky jako psaní vám posílá, prose za přijetí do domu vašeho, a vy Jej nelidsky odbudete, nechťce ničeho věděti o lásce a vděčnosti k Jeho upřímnému, otcovskému Srdci! — ó běda, ubohý Spasiteli — Ty musíš pryč odejti ode dveří svého vlastního domova! Ó jak bolno, jak těžko, jak žalostno jest to! —

Avšak sečkej, Spasiteli můj, a nechod odtud, ještě jednou se pokusím a zaklepám na ně, snad, snad se zastydí a otevrou Ti! — Ó lidé, lidé, již toto slyšíte nebo čtete, slyšte, co vám povím! Když dnes nebo zítra budou vám zvoniti umíráčkem a duše vaše se vystěhuje z domu tohoto těla a této zemi, a octne se pojednou v cizé a neznámé zemi — v pusté a širé věčnosti — a tu vši moci puzena, spěchati bude k nebi; lidé, když duše vaše, od celého světa opuštěná, samotinká, s bázní a strachem klepati bude na bránu nebeskou: »Pane, Pane, otevři mně!« — aj, tu se otevře brána a před vámi bude státi Ježíš Kristus živý, v celé své velebnosti a slávě, jako Bůh a Pán, jako Král, jako Soudce, pravím tentýž Kristus, jehož vy nyní tak necitelně od svých dveří chcete zamítnouti, a On pak vám také řekne: »Neznám vás!« — a na věky věků zavře se brána před vámi, a vy tu budete státi vyhnáni a vyvrženi ven do nevlídné, hrůzné noci smrti a pekla, a tu pak nastane vám putování od muk k mukům do věčnosti!! — Ó rozvažte, přátelé!

Jistá stará pověst vypravuje, že když Pán Ježíš, nesa těžké břímě kříže na horu Kalvarii, chtěl si odpočinouti na prahu jistého žida, tento nepopřál Mu oddechu a nelidsky odehnal Jej od domu svého. A tu prý vyřknul nad ním Kristus Pán kletbu, že za trest musí blouditi světem a nikde nenalezne ani pokoje, ani odpočinku až do skonání světa! Nešťastník onen podnes prý světem bloudí a se trnácí, a nejednou již vrhl se do ohně, ale neshořel, skočil do vody, ale voda ho vyvrhla zpět, šel mezi dravé šelmy, dráždil je proti sobě, rozlítíl je sice, ale ony neusmrtily jej! Ó bědné to tisícere umírání! Avšak tu naději má nešťastník, že přece jednou trápení jeho skončí, — ale vaše trápení, vaše muka — v pekle-li se octnete — nevezmou konce nikdy — nikdy!

Nuže, přátelé, dobře to rozvažte, než obrátíte tento list; není to žádná pouhá moje smyšlenka, nýbrž ryzá pravda božská, již vyřknul sám Spasitel: »Byl jsem příchozí, a vy jste mne nepřijali, nepohostili; protož — pryč, odejděte ode mne!« — »Váš dům na zemi byl přibýtek hříchův a uprostřed vás bydlel sám ďábel, a proto i teď i proti vůli vaší ať vám dá přibýtek v domě svém — tam v sirných plamenech, v temnostech zevnitřních, kde bude pláč a skřipění zubů!« —

Protož ještě jednou klepám, prosím a volám: »Otevřte, přátelé! Otevřte všickni, již řádky tyto čtete, Spasiteli svůj dům, svou rodinu! Otevř Mu jedenkaždý srdce své! On si přeje k vám zavítati jako k Zacheovi do domu, jako k Petrovi na lodičku, ba více, On chce povždy s vámi přebývati! Ó nestrachujte se, však vám ničeho neodnese, nemáf toho třeba; nýbrž naopak přichází k vám, aby se »spasení stalo domu vašemu« a všechno vám splatí tisíceroú láskou svou!

Prijmeš-li, má duše křesťanská, za

svého života a zdraví Spasitele pod střechu svou, zasvětiš-li dům svůj Jemu za chrámek, konajíc v něm den po dni »služby Boží,« bude ti ovšem někdy krušno u srdce, ba snad mnohou chvíli v hořkosti vypláčeš o samotě nad svým domácím křížem — snad i dlouhá léta budeš se trápit a trudit, jako »Boží muka« za-

mřížená, trním obkličena; avšak, mé srdce ubohé, pozdvihni oči a viz!

Mám před sebou starou knihu a v ní čtu právě, kterak kdesi na samotě stávala podobná »Boží muka.« Málo kdo z mimojdoucích všiml si omšelého sloupu; toliko jistá chudička dívka přicházela sem a majíc útrpnost s trpícím

Spasitelem, natrhala polního kvítí, uvila věnec božskému Spasiteli a se slzami v očích modlila se a prosila: »Ó Ježíši, Synu Boží, daruj i Ty mně jednou věnec v nebesích!« Tak prosívala, a hle, brzy došla vyslyšení. Po třech nedělích zemřela. Šestero panen sněhobílých neslo ji ke hrobu — a hlavu její zdobil věnec z polního kvítí. Temné mraky zakrývaly

oblohu. Když pak stanul pohřební průvod u »Božích muk,« tu pojednou se roztrhly a sluneční záře jako zlato padla na černou rakev dívčinu — nejinak, než jakoby Spasitel s nebe v odplatu posýlal jí korunu.

Nuže, milý čtenáři, i tobě budou jedenkrát vyzváněti, i tvé tělo bezduché ponesou ve průvodu k poslednímu od-

počinku. Ano, tu bude tělo u svého cíle — ale což duše tvá? Kde asi ta se octne? —

Uposlechl-li jsi rady mé, pak přijde tvůj Spasitel, pro něhož dnes u tebe prosím za přístřeší a pohostění; On přijde pak pro duši tvou a řekne: »Cizincem, přichozím byl jsem, a ty's mne přijal pohostinu, protož i já tebe nyní přijímám; pojď a vejdi do radosti Pána svého!« — Pak seřadí průvod z tvého domu a z domácnosti tvé, kteráž bývala chrámem Jeho božského Srdce, a jako ty's Jej nosil v těle svém jako v mon-stranci od stolu Páně domů, podobně ponese On nyní duši tvou do svého nebeského domu. V předu půjde tvůj svatý anděl strážce a ostatní neviditelní duchové, duch lásky a trpělivosti, duch čistoty a nevinnosti, duch dobročinnosti, oddanosti do vůle Boží, slovem: veškeré tvoje zásluhy půjdou s tebou, jakož psáno: »Neboť skutkové jejich následují je!« A tam s hůry bude zaznívati vstříc hlas zvonků nebeských a

křové andělští budou prozpěvovati utěšenou píseň před Bohem: »Ó Pane, nyní dej mu lehké odpočinutí a světlo věčné ať mu svítí! Ó nech jej skrze milosrdenství své odpočívati v pokoji — v pokoji!« —

Nuže, jak, moji čtenářové, jak, kdyby i vám se jedenkrát takto stalo? — Přáli byste toho sobě? — Ó tož tedy nemeškejte a sami si to zařídte, a sice teď — dnes, pokud čas! Pamatujte na těch patero moudrých panen! Ve slavnostním oděvu s lampami hořícími a s blaženým těšením očekávaly ženicha svého — a dočkaly se! On přišel a uvedl je ku věčné svatbě. Takto vyprávěl Spasitel sám!

Nuže, drazí přátelé, učíte také tak i vy doma! Ó přijměte Jej nyní rádi a ochotně pod střechu svou, a pak i On vás jedenkrát přijme laskavě, když zaklepáte na Jeho dvěře v nebesích a radostně zavolá: »Dále! Jen dále pojď, můj milý hosti; jak ty jsi činil mně, dnes já učiním tobě — vejdi a přebývej ve věčné radosti!« —

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, zrcadlo lásky a bolesti.

„Oheň přišel jsem pustit na zemi, a co chci, nežli aby se zapálil?“ Luk. 12. 49.

II.

Ve Starém Zákoně zjevoval se Bůh často v ohni. Tak zjevil se na hoře Sinaji, dáváje lidu israelskému desatero přikázání, v blesku a hromu. »Všecka pak hora se kouřila, proto že sestoupil Hospodin na ni v ohni.« (II. kn. Mojš. 19. 18.) Proroku Danielovi ukázal se Hospodin podobně v ohni, a sice na ohnivém trůně. »Hleděl jsem na to, až postavení byli trůnové, a starý dnů posadil se — trůn jeho plamenové ohně: kola tohoto hořící oheň.« (7. 2.)

I třem mládencům v peci ohnivě přispěl Pán přítomností svou a chladil nesnesitelný žár pece. »Aj, já vidím čtyry muže rozvázané, ani se procházejí uprostřed ohně, a není žádného porušení na nich: a tvárnost čtvrtého podobna jest Synu Božímu.« (Dan. 3. 92.)

Mojžíšovi a celému lidu israelskému byl Hospodin sám vůdcem z Egypta až za Rudé moře, ukazuje jim cestu ve dne ve sloupě mlhovitém, v noci ohnivém, z něhož také metal blesky na Faraona a vojsko jeho.

Ba i v trní rozbil Pán trůn svůj, zjeviv se Mojžíšovi v hořícím keři a

rozkázav mu, aby vyvedl lid vyvolený z poroby egyptské.

Proč medle zjevoval se Hospodin tak rád v ohni a proč na ohnivém trůně se zálibou zasedal? »Tento ohnivý trůn,« praví Filip Diez, »jest láska, neboť v lásce má Bůh sídlo své, proto chtěl také jmenován býti Bohem — ohněm.« — »Bůh tvůj jest oheň zžirající (Deut. 4. 24.), aby skrze oheň tento na jevo dal horoucí

lásku, kterou nás od počátku milovati ráčil.«

A nyní viz jiný zázrak této nestihlé lásky Nejvyššího. Tentýž přelaskavý Bůh, jenž »mnohokrát a mnohými způsoby mluvil otcům skrze proroky a nejposléze v těchto dnech mluvil k nám skrze Syna,« který, chtěje převelikou lásku svou novým způsobem zjeviti, cti-hodné sestře Marii Markétě Alacoque své

nejsvětější Srdce, spočívající na plamen-ném trůně, ukázal, aby tak chladná srdce lidská ku lásce své rozplamenil, jak sám byl pravil: »Oheň pustil jsem na zemi, a co chci, nežli aby se zapálil?« Proto jest také účelem celé pobožnosti k nej-sladšímu Srdci Páně láska, a sice taková, která by milujicímu Spasiteli nahradila všecku nevďěčnost, lhostejnost, chladnost, ba i urážky, jichž zakoušeti musí od mnohých nezdárných dítek svých. Ze-

jména oplatiti se Mu má stálá láska Jeho, s kterou sídlí mezi námi v nejsv. Svátosti oltářní, kterážto láska od mnohých dosud nepochopena, ba od mnohých skrze nehodné sv. přijímání na výsost urážena bývá. Již z účele tohoto, ježž účta k nej-světějšímu Srdci Páně na zřeteli má, plyne samo sebou, že pobožnost tato božskému Spasiteli velice jest příjemna a že každou duši, tímto způsobem jej uctívající, nesčíslnými milostmi a dary

zahrnuje. Zároveň vidno z toho, že pobožnost k nejsv. Srdci Páně jak kněžím tak laikům veleprospěšna jest; neboť jest lehkým prostředkem k dosažení vysokého stupně dokonalosti ku potlačení zlých vášní a náruživostí, mocným prostředkem, jakým lze knězi i srdce nejzarytější ku pokání a polepšení přivést, všem pak bez rozdílu hvězdou, vedoucí v bezpečný přístav nebeský.

Pobožnost tuto uznal ctihodný P. de la Colombière T. J., muž proslulý apoštolskou horlivostí a svatostí, za spravedlivou, svatou a celé církvi Boží na zemi veleprospěšnou, když byl sám dlouho a přísně ducha ctihodné služebnice Boží, Marie Markéty, zkoumal. Od té doby, když i církev úctu tuto byla schválila, rozšířila se, směle se může říci, způsobem podivuhodným pobožnost tato po celém katolickém světě.

Papež Pius IX. blahé paměti byl v pravém smyslu papežem božského Srdce Páně, neboť jemu bylo přáno úctu nejsv. Srdce v celé církvi zavést; neboť on to byl, jenž Marii Alacoque za blahoslavenou vyhlásil a celou církev nejsv. Srdci Kristovu zasvětil (1875).

A tak počala se doba, kde se slova Spasitelova vyplnití mají: »Oheň přišel jsem pustit na zemi, a co chci, než aby se zapálil?«

Úvaha tato připomíná nám na mysl onen posvátný oheň, který Hospodin s nebe seslal, když byl Aaron na prvním oltáři první oběť přinášel. Oheň tento udržovali kněží, příkládající stále nové dříví, až do doby, kdy Chaldejští Jerusálém i chrám spustošili. Kněží, aby svatý oheň uchránili, schovali jej v jakési studni. Když pak po mnoha letech židé zase svatý oheň hledali, nenašli ho ovšem, nýbrž místo něho jakousi hutnou tekutinu; touto pokropil Nehemiáš první oběť na novém oltáři, Hospodinu vzdělaném.

A hle, jaký to zázrak! Když slunce, které posud zahaleno bylo mlhou, první paprsky své na oltář metlo, zapálil se na něm takový oheň, že netoliko obět, nýbrž i vodu v okamžiku strávil. Tak vypravuje se v druhé knize Machabejské. Tento oheň s nebe spadlý jest dle výkladu svatého Řehoře Velikého láska Boží. Oltářem rozumí se srdce naše, v němž tento božský oheň stále hořeti má. Avšak oheň tento pozměněn jest v srdcích tak mnohých křesťanů v hutnou tekutinu. A hle, skrze nejsv. Srdce Páně, toto tajuplné slunce milosti, rozpálena bývá hmota tato ustydla v mohutný oheň pravé zbožnosti a lásky. A tak, jako za dob sv. Františka Seraf, kdy památka na utrpení Spasitelovo valně byla mezi křesťany pobledla, ráčil Vykupitel svých patero ran vtisknouti na tělo nadšeného a láskou planoucího Františka, aby takto srdce věřících vzpomínkou na bolestné utrpení své obrodil: tak zalíbilo se božské Jeho dobrotě za dnů našich stydnoucí a stárnoucí svět omladiti, rozehráti ohněm nejsv. Srdce svého. Ejhle, toť úkolem pobožnosti k Srdci Páně! Pohled na Srdce, které nás nade vše milovalo, vše pro nás obětovalo, rozjímání o Jeho nevyrovnané lásce a obětavosti má nám býti nejvhodnějším prostředkem, abychom ducha svého z kalu světa pozvedali k výsostem nadhvězdým, k Bohu a Spasiteli, a vždy víc a více se snažili, je milovati.

Božský náš Vykupitel nečinil nic jen poněkud důležitějšího, čeho by byl dříve již ve Starém Zákoně, jakoby ve stínu, nepředobrazil. Tak byl obrazem láskou planoucího Srdce Jeho skvostný onen oltář ze dřeva setimového, ryzým zlatem obložený, jenž ve svatyni stával, a na němž den co den kněží obět vonného kadidla přinášeli. Zdali však může se nejsv. Trojici milejší vonná oběť přinést nad nejčistší Srdce Syna Božího,

ktelé ukryto jest ve velebné Svátosti oltární?

 Srdce Páně předobrazeno bylo dále oním trůnem, který nad archou úmluvy mezi dvěma cherubíny pro Nejvyššího stál. Tento trůn milosti byl i místem smíření, odkud Bůh odpuštění i pomoc lidu sesýlal a v největších nesnázích dobrou radu dával. »A když vcházel Mojžíš do stánku úmluvy, aby se radil s Bohem, slyšal hlas mluvícího k sobě se slitovnice, kteráž byla nad archou svědectví, mezi dvěma cherubíny, odkudž i mluvilal Jemu.« (IV. Mojž. 7. 89.)

Avšak přikročme již od obrazu ke skutečnosti, totiž k nejsv. Srdci Pána a Mistra našeho, Ježíše Krista: co bylo přesvaté Srdce toto na zemi, co jest nyní v nebi a ve velebné Svátosti jiného, nežli trůn milosti, u něhož všechny hříšné duše bezpečného útulku nalézti mohou před tváří rozhněvaného Boha? Ó jak slepi jste vy hříšníci! Co to jen činíte? Proč si hovíte ve hříších svých? Proč neutikáte od kraje propasti pekelné? Ó nemeškejte, pospěšte k božskému smírci, prostředníku, utecte se v otevřené Srdce Jeho, které láskou vás obejmě a krví očistí, tak že pokoje a míru naleznete. »Přístupmež,« praví Šimon de Cassia, »přístupmež k Srdci Páně, k tomuto vznešenému a skrytému Srdci, které na vše myslí, které všecko ví, k Srdci, které miluje; vstupme branou otevřenou, abychom alespoň láskou svou Jemu podobni byli. Proto nedbalý jest každý na škodu svou, kdo nevstupuje, ač ví, že brána otevřena jest.«

Abychom pak, milý čtenáři, co nám ještě zbývá, dokonali, totiž i srdce své Kristu v lásce obětovali, následujme pří-

kladu sv. mučenika a biskupa Ignáce Antiochenského, který Srdce i jméno Ježíšovo celou silou duše miloval, což z toho na jevo jde, že Ježíše Krista jinak nejmenoval, nežli »svou lásku.« Touhu svou po Ježíši a Srdci Jeho dal na jevo, když v římském divadle hosen jsa šelmám divokým za pokrm, od těchto až na kosti pozřen byl, toliko srdce jeho zůstalo neporušeno, v němž se nalezlo jméno Ježíšovo zlatými písmeny napsané. Tak vypravuje Nadasus ve svém »Nebeském roce k prvnímu únoru (in anno coelesti ad 1. febr.).«

Ó kéž by i srdce naše podobnou láskou ke Spasiteli vzplanulo! Ó předobrá Ježíši, učin' i nyní to, cos byl dávno proroku Ezechieli přislíbil slovy: »A dám vám srdce nové, a ducha nového položím uprostřed vás a odejmu srdce kamenné z těla vašeho a dám vám srdce masité (citlivé).« (36. 26.) — Viz, srdce naše jest tvrdé a ve hříších zatvrzelé, ó obměkči je krví svatého Srdce svého, aby Tebe poznalo a mimo Tebe ničeho nehledalo a nemilovalo. Naše srdce, ó Spasiteli, jest kamenné a nepravostem uvyklé; ó dej nám srdce citlivé a učelivé, aby zákon Tvůj ve všem si zalíbilo a v Tobě jedinou radost svou mělo! Naše srdce jest studené, až mrazivé, ó rozněť v něm plamen lásky své, aby láskou k Tobě hořelo a v popel se obrátilo. Srdce naše jest konečně nestálé a tékavé jako mlýn a jako krouhvička při větru; ó Ježíši, upevni je milostí svou, aby na konec všechna nebezpečí a nástrahy šťastně přemohlo a na věky v Tobě spočinulo, neboť nemá na světě pokoje, dokud nespočine v Tobě!

(Pokračování.)

Třetí řád sv. Františka — praktické křesťanství.

„Jsem úplně přesvědčen, že třetí řád jest jeden z neúčinnějších prostředků, jimiž doby nynější zla vyléčena býti mohou a tou nejlepší cestou svět opět ke pravé a čisté pobožnosti v duchu sv. evangelia přivést.“ *Lev XIII. 1879.*

Svatý Bernard praví: »V řeholi žije člověk čistěji, klesne řídčeji, povstává rychleji, umírá bezpečněji, spíše se očisťuje a dosahuje hojnější odplaty.« Slova tato platí vším právem i o třetím řádu sv. Františka, ač kráčí-li se v něm dle předepsané svaté regule. Kdo pochybuješ, přečti jen sobě Jeho Svatosti Lvem XIII. opravenou a v nové formě poměrům časovým přizpůsobenou reguli třetího řádu, a nejsi-li zaujat předsudky proti všemu, co katol.-církvního je původu, musíš nejen pravdu vyřknoutou stvrditi, ale i hluboké moudrosti papežové se obdivovati. Kdykoliv na onu reguli pohlédnu, představuji sobě zákonodárství na hoře Sinai. Ty dvě kamenné desky obsahovaly jen málo slov — tak stručně v jejich rámec stěsnány pravdy a pravidla, která zůstanou základem veškerého zákonodárstva po všechny časy, a kdo na kamenném tomto základě nestaví, jeho zákony mění se jako náhledy lidské. Nová regule zdá se mi rovněž jako v mramor vepsané pravidlo, velmi stručně sestavené, které nám ukazuje v úzounkém, ale úplném rámci dokonalého křesťana, syna sv. Františka Seraf. Každé slovo má veliký objem, hluboký obsah a vyžaduje náležitého uvážení.

Z té příčiny odhodlal jsem se nějaké úvahy — a sice obšírnější prvních, uveřejněných v předešlých ročnících — vám, milí čtenářové, zvláště vám terciářům napsati, abyste i z jiného stanoviska výbornost třetího řádu poznali, v srdci svém uvážili, jí sobě více vážili, život svůj úplně dle ní zařídili, a nejste-li dosud údy třetího řádu a pocítíte-li po přečtení

po něm touhu v srdci svém. abyste, uposlechnuvše vybídnutí vašich velebdůst. arcipastýřův a volajícího hlasu sv. Otce, s pravým úmyslem roucho serafinské přijali.

Doba nynější považuje viru za věc vedlejší a život podle víry za známku »slabého ducha,« který se nedovede vypořádati z okovů zchátralých a lidské důstojnosti nedůstojných; neboť kdo se honosí »duchem silným,« musí první toho známku svým slovem i skutkem projevit, že pohrdá zjeveným náboženstvím, t. j. katolickou církví zvláště, dávaje okazalým pohrdáním Božích i církevních předpisů svou vymaněnost na jevo. Ó jak tu pravému katoliku bývá teskná a bolná, když patří, jak vždy víc a více ve veřejném životě řídnou řady mužů, kteří by neohroženě a veřejně hlásiti se neostýchali k učení Syna Božího. — Ano, bohužel vychází již takové plémě z našich škol, kde v čítance na př. najdeš jména »Ježíš« — jen jednou, a to ještě při vzkřiknutí, a »Syn Boží« ani jednou! Není pak divu, že vyjma v kostele a v nějaké katolicko-politické schůzi nadarmo bys ve všech veřejných řečích i od katolíků, jinak snad ještě dobrých, slova »Bůh« hledal; člověk to cítí, jak se mnohý kroutí a slova obrací, jen aby mu podobné slovo nevyklouzlo. Ba, vsady ve veřejném životě se sv. vírou pohrdá a slova Božího se ponejvíce jen ke hříchům proti druhému Božímu přikázání užívá. A hle, ránu tuto má hojiti třetí řád. Jeho nejprvnější požadavek jest, aby ten, kdo chce přijat býti, přinesl s sebou. věrnou poslušnost k církvi sv. jakožto listek vstupni.

Pravá víra katolická jestiž první a nejpotrřebnější ctnost každého křesťana; neboť bez víry nelze Bohu libiti se. Pravá víra je tedy základem každé opravdové pobožnosti; bez ní byla by pouhou přetvářkou. A v té míře, v jaké sv. víru vždy víc a více poznati a život svůj úplně dle ní pak zaříditi se snažíme, prospíváme též v křesťanské dokonalosti. Život zcela podle víry jest svatost. A proto jest povinností každého, žiti nejen ve sv. víře, ale i podle ní.

A tuto svatou pravdu chová katol. církev jakožto svůj nejvzácnější poklad po všechna století; neboť jí svěřena od samého Syna Božího, který, zůstávaje s církví až do skonání světa, ji též veškerého poblouzení u věcech víry a života podle víry uchrání. Učení církve sv. jest učením samého Ježíše Krista, tak že, kdo ji jest poslušen, tím i poslušen jest Syna Božího. Tím pochopitelno, proč se od každého pravého katolika a tudíž i od každého terciáře vyžaduje poslušnost církve, t. j. papeže a s ním sjednocených biskupův a kněží. Ano, kdo těmito pohrdá, pohrdá samým Bohem, dle slov Spasitelových; a nemůže někomu býti Bůh Otcem, jemuž není církev svatá matkou; ba takový již přestává býti katolíkem, kdo neuznává svrchovanosti papeže a jeho poslušen býti nechce. Jak kdo o sv. Otci soudí a jak mu oddán jest, dle toho může posouditi, jakým je katolíkem a i terciářem.

Aby tedy katolík víru svou i životem hlásal, má:

a) Nejprve Pánu Bohu velmi často děkovati za velikou milost, že jej ku pravé víře povolati ráčil; obnovovati, zvláště v den sv. přijímání, úmluvu křestní a horlivě se modliti, by jej Bůh ve svaté víře zachoval a upevnil. Slovnatý biskup Konrád Martin z Paderbornu říkával: »Kdo se dosud o víru sv. modliti nenaučil, nezná neocenitelného daru víry.«

Bývá-li trápen pochybnostmi u víře, odbude takových brzy a krátce slovy: »Bůh to tak zjevil, neomylná církev tak tomu učí, a proto věřím ochotně a nezvratně.« Aby víru sv. vždy dokonaleji poznával. poslouchá pilně kázání a křest. cvičení, čítá jen dobré knihy, zvláště pak katechismus.

b) Veškeré církvi sv. hlášané zásady v obyčejném společenském životě ve všech jeho odborech, jak ve vychovávání mládeže, zákonodárství atd., nejen ochotným srdcem přijímati, ale i veřejně hlásati a statečně zastávati. Jak první křesťané za dob pronásledování, tak i nyní neohrožení obhájcové-katolíci na sněmu v Německu mohou a mají nám býti vzorem; avšak nejbolestnější jest to, že přemnozí jsou. a to zvláště, v jejichž rukou veškeré zákonodárství spočívá, nahlédův a zásad takových, které ve přímém odporu stojí s církví sv.; nicméně však mni se býti též katolíky. Ovšem i tu přecasto bývá jméno to jen pohodlným pláštěm na šalbu krátkozrakých anebo na ulovení výnosných míst! Jméno zde nerozhoduje, ale skutky jejich; nazývají se »liberální« katolíky, což asi dle života jejich všude jest asi tolik, jako neposlušní katolíci.

c) Varovati se jako morové rány všeho, co by jej buď o drahý poklad víry připraviti aneb jen v něčem zviklati nebo zeslabiti mohlo. Neobcujet dobrý katolík, tím méně terciář, s lidmi bezvěreckými, od víry odpadlými a bezbožnými, dobře věda, že již mnohý v takové společnosti ztratil víru i ctnost. Rovněž střeží se špatných spisův a listů, které zjevně nebo tajně tupí a brojí proti církvi sv., služebníkům učení a obřadům jejím. Nerozhodnost a lidská bázeň musí stranou, chce-li kdo nejen slouti, ale i býti pravým katolíkem. Na soudu Božím povede se velmi zle těm, kteří se za Krista styděli, Jej veřejně vyznávati se

báli a jen s jakousi vnitřní, t. j. mrtvou věrou se spokojovali.

d) Obzvláště svou přichylnost k církvi svaté a pevnost své víry osvědčovali životem v pravdě katolickém, t. j. dle zásad církevních spořádaným, jakož i vřelým účastenstvím církevního života. Doba naše jest věru až příliš chudou na muže pevného, náboženského přesvědčení a také takového se osvědčení. Tak znám osady i města, kde ani v říjnu ani v listopadu sv. růženec se nemodlí, a to z té příčiny, že tu život církevní pod nulou a lhotejnost u víře a náboženská netečnost domovem.

Století našemu není třeba ani zázrakův, aby se svět zase do kolejí sv. evangelia dostal, nýbrž jedině živého, účinného a horlivého křesťanství. Nevěrci a nepřátelé církve sv. neostýchají se veřejně hlásati svou nenávisť proti církvi sv. a všemu křesťanství; oni se honosí nevěrou i hříchy a pod záštitou moudrosti a učenosti kážou rovnost člověka se zvířetem,

jenž právě jako toto za hrobem nemá ni naděje, ni jakéhosi života. Naproti tomu jak nerozhodní a bázlivi jsou mnozí katolíci při osvědčení víry svaté! Bidná bázeň před lidmi a jakási vrozená pohodlnost jsou prameny tohoto smutného zjevu.

Abý pak neduhům těmto se předešlo a další jejich šíření se zamezilo, svolává sv. Otec Lev XIII. dobré katolíky obého pohlaví do vojska serafinského, chtěje si tak utvořit spořádaný šik mužův i žen v pravdě katolických, jichžto jedinou úlohou by bylo, všady a vždy se hlásiti k církvi sv. a neohroženě projevovati i zevně, což vně bytuje — slovem: praktickým učením svaté učiniti.

Jak však třetí řád na obnovení veskerého křest. života jak u jednotlivce, tak i v celé rodině skutečně působí, seznáte z dalších úvah, které se budou obíratí jednotlivými hlavními povinnostmi, bez nichž jméno »křesťan-katolík« jest pouhou nulou. (Pokračování.)

Upomínky z misí benediktinských v Anglii.

(Dokončení.)

II.

 ylo to jednoho dne měsíce prosince, když jsem volným krokem z velebných, temných prostor našeho gothického chrámu vykročil na blízkou hlavní silnici. Šedá mlha jako neproniknutelná, těžká hmota rozkládala se nad městem i krajinou. Hodiny na věži některého vzdáleného chrámu právě zdlouha temným udeřením na zvon rozhlašovaly osmou hodinu ranní do němého moře mlhového a ještě panovalo hluboké ticho na silnici jindy tak hlučné a olidněné. Dvěře dlouhých řad domů stály uzavřeny a jenom z oken zastřených, jednotlivě

osvětlených, razila si cestu záře světla skrze těžkou mlhu. Daleko hlučící rachocení vlaku železničního dávalo tajemnému rannímu klidu úplně ráz nejhlubší zádušnosti. Zda-li přísloví: »Ranní ptáče dál doskáče« se nachází v knihách národa anglického, nemohu určitě říci; toho však jsem jist: kdyby ti, milý čtenáři, přáno bylo z výše nebes nebo, jak se říká, z ptačí perspektivy ráno pohlédnouti na země evropské, ty bys jistě v době, kdy ostatní národové v zimničné činnosti jsou již zaměstnáni, viděl velký ostrov angl. ještě ve sladké dřimotě. Vždyť lid anglický nalezá zvláštní zálibu v tom, prodloužití příjemné a tiché hodiny ve-

černí až dlouho do noci u milého krbu domácího; jest pak se co diviti, když druhého dne se ukazuje rovně všeobecná potřeba, kus nastalého dne ještě v noc proměnit? Budeš snad takový zvyk kárat; já však se dnes k nějakému káráni neodvážím, neboť mlha jest tak hustá, že den sotva do ulic, neřku-li do domů vniknouti může. Ano, k čemu se dnes neodvážím, to si též v ranní době ostatních dnů této smutné roční doby odpustím; vždyť jsou to právě dny, kdy dým z četných komínů továren a drah — spojen s mlhou ve hmotu nezdravou, černošedou — daleko na míle krajinu zatemňuje a nejen každou radost ze života zdá se udusiti, nýbrž i následkem pronikavé, ničící vlhkosti naplňuje nemocnice souchotinami a hřbitovy mrtvolami.

Právě k takovému souchotináři, jenž v nemocnici nebezpečně churavěl, jsem onoho ranního, pošmourného dne kráčel. Nesl jsem na prsou Nejsvětější, a dlouhý, až k zemi splývající černý plášť, kterýž vůbec při vycházkách nosíme, zahaloval mé řeholní roucho, jakož i rochetu a stolu, k nastávajícímu úkonu kněžskému potřebnou. — Není sice ještě zrušen starý protestantský zákon, dle něhož nositi veřejně roucho kněžské se zakazuje; my však se od několika let snažíme, tuto nespravedlivou hráz prolomiti. Podarilo se to jen tak na polo a s velkými oběťmi; stávají se při tom i rozličné nepříjemnosti.¹⁾

Při dnešní vycházce zatím nepříhodilo se mi nic zlého, snad za příčinou ranní mlhy, jak jsem to právě popsal.

¹⁾ Před lety přišel učený francouzský benediktin za příčinou vědeckého zkoumání do Birminghamu. Nemohl se odhodlati k tomu, aby svůj řeholní oděv za občanský šat vyměnil. Následek toho byl, že sotva vkročil do města — jakási žena proti němu šla, na něho pohlédla a do obličeje mu naplívla. Tichý řeholník utřel si slzu a šel svou cestou dále. Byl to nynější kardinál Pitra.

Ostatně jsem se ničeho nebál, vždyť jsem při sobě nesl Nejsvětějšího, a zajisté by se mne nebyla dotkla žádná potupa tak bolestně, jako ta, kteréž jsem nyní šel vstříc.

Přijda do nemocnice, byl jsem veden do jednoho z oněch velkých sálů, kde ležel nemocný. Hluboké ticho panovalo v místnosti té, neboť nejvíce nemocných, zajisté více než obyčejně, trpělo dnes následkem těžké mlhy. Na první pohled uzel jsem svého nemocného; postava to pravého siláka. Oděn obvyklým pláštěm s červeným límcem, s noční čepicí na hlavě ležel v posteli, zavalité ruce maje nataženy na vlněné pokrývce. Od kašle zmodralá tvář porostlá byla prošedivělým, kostrbatým vousem; z celé tvárnosti, zejména z očí, nepohnutě na jedno místo upřených, mluvila odhodlanost, nevěstící nic dobrého. Nemocný měl asi 65 roků.

„Jak viděti, milý příteli, jste zajisté velmi churav a pronesl jste přání, míti kněze,“ začal jsem, usadiv se na židli vedle lože nemocného.

Aniž by se na mne podíval, přisvědčil na mou otázku a podotkl, že je s ním zle, proto že těžká mlha dech jeho v každém okamžení zastaviti hrozí.

Kéž by byl tento nešťastný člověk stejným způsobem poznal též nebezpečí své duše! Nicméně nenarazil jsem na žádnou překážku, když jsem ho upozornil na svatou zpověď. Ačkoliv nejvil zvláštní uctivosti k této svátosti, svolil přece ke všemu, co jest k ní zapotřebí; to dostačilo.

Děkoval jsem Bohu za tento příznivý obrat a strojl jsem se volnějším srdcem k udělení též druhých dvou svatých svátostí, nejsv. Svátosti oltární a posledního pomazání. O nějakém stole a hořících svíčkách, o čistém ubrusu není v těchto místnostech ani řeči; ruka kněze musí obyčejně místo stolu zastupovati. Již jsem se pomodlil přípravné modlitby,

stojím u nemocného, беру do rukou Tělo Páně a chci právě říci: »Ejhle, Beránek Boží!« —

Co se v tomto okamžení v srdci onoho nešťastníka dělo, zůstane mi hádankou. Obrátil se poněkud ke mně a pohlédl na svatou hostii — jak by každý očekával, pohledem plným víry a neuctivější touhy. Bohužel, nebylo tomu tak! Jako bouřlivou vichřici uchvácen, otočil se náhle na druhou stranu, vyrazil ze sebe hromovým hlasem hrozné rouhání, jež pérem napsati docela nemožno jest. Stanul jsem okamžik zděšen, jako zkamenělý — třesoucí rukou vložil jsem Nejsvětější do stříbrné patény a položil na prsa. Mé překvapení bylo příliš velké, než abych byl mohl hned nalézt slov k odpovědi. Byl onen člověk v deliriu (blouznění), či bylo to ďábelské pokušení, nebo zastaralá nevěra? Blouznění to nebylo, neboť jsem měl potom dosti příležitosti, o tom se přesvědčiti. Mohly tedy místa míti jen druhé dvě domněnky.

Mezi tím, co se toto stalo, vzpřímili se všichni nemocní ve svých postelích a němý pohled upírali na rouhače: až jedni patrně stejného s ním smýšlení v dušený smích propukli, kdežto jiní nevůli projevovali. Neboť ač byli všichni protestanty, měli přece ke mně jakousi úctu a nechtěli, aby někdo z nich mne potupil. Bohužel nerozuměli, že potupa neplatila mně, nýbrž Všemohoucímu.

Zatím jsem se poněkud upokojil a nahýbaje se k nemocnému, řekl jsem v dobrotě: »Příteli můj, dal jste veliké pohoršení; nebojíte se na smrtelném loži těžce Boha uraziti? Avšak vím, že jste povolil jen okamžitému pokušení a zajiště nevyšlovi smýšlení svého katolického srdce.« Slova má však byla jako kapky medu na balvan žulový.

»Nenamahejte se dále,« odpověděl suše a s odhodlaností hrozné chladnou, jakou jen ten má, kdo jest v moci zlého.

»Jak jsem řekl, tak smýšlím a nejsem zvyklý své smýšlení měniti; jsem unaven, nechte mne na pokoji.«

Hluboce zkormoucen opustil jsem místo tak trpké zkušenosti, ale nevzdal jsem se naděje; neboť dnes nebo zítra — myslil jsem — musí ubohý zemřít, a obejmutí smrti přivedlo již mnohého nevěře k rozumu.

Přiblížilo se odpoledne. a já pořád zabrán v nepokojné myšlenky, měl jsem na paměti nemocného. — S růžencem v rukou, vyzývá »Útočiště hříšníků« o přímluvu, vydal jsem se opět na cestu k němu. Stav jeho se zhoršil; kašel napadal ho častěji a bylo se vždy obávati, že dech zadrženy se nevrátí. Tázal jsem se nemocného, jak mu jest a povzhuzoval jej slovy útěchy k trpělivosti. Nezdál se býti zatvrzelým, tak že jsem se vzmužil, ihned mu na paměť uvést dnešní případ. Ale ani šetrný způsob, jakým jsem to činil, ani mé účastenství pro jeho časné a věčné blaho nedosáhly cíle svého: s neuprositelnou zatvrzelostí odmítal nešťastník každý můj úmysl, ano neštilil se, mne osobně potupiti.

»Nuže tedy,« pravil jsem vážně a přísně, »vy jste dobře rozvážil slova svá, já však také má. Pravím tedy: Pán Bůh nabízel vám všechny milosti své, jaké umírajícímu jen nabídnouti může. Vy jste je odmítl se srdcem zatvrzelým. Dnes ještě zemřete a předstoupíte před svého přísného soudce. Pamatuje na má slova: zítra budu viděti, naleznu-li vás mezi živými.«

Skutečně šel jsem následujícího dne, abych ubohému poslední příležitost k obrácení poskytl. V sále bylo opět ticho; ale bílý příkrov pokrýval mrtvého, a nemocní na mne tiše volali: »Pane, on již zemřel!«

Tisícerymi myšlenkami zmámen, stál jsem mimovole u mrtvolý nešťastníkovy. Jak hrozný jsou soudy Boží! Člověk dokončil běh svého dlouhého života a stojí

před dvojitou bránou věčnosti, aby si vyvolil a — on si volí, jak se pravdě podobá, — věčné zatracení! Na smrtelné posteli žádá kněze, umíni si přijmouti svátost smíření, avšak ztroskotá se při přijmutí poslední a největší milosti, an Tělo Páně nevědecky zamítá. A proč to? Nevím, milý členáři, aniž ti mohu počet klásti o minulém životě tohoto nešťastníka. Bůh jest nejvyšší milosrdný, ale i nejvyšší spravedlivý a Jeho soudy jsou nevyzpytatelné. Proto k nám volá apoštol: »S bázní a třesením konejte své spasení.« A jinde dří: »Kdo myslí, že stojí, hleď, aby nepadl.«

Jako v podobenství o nevěrném služebníkovi hrůva tomuto svěření odňata a jinému věrnému svěřena byla, tak zdálo mi se býti i v tomto případě. Bůh v nejvyšší Svátosti oltářní tak bezbožně potupný pomstil zázračným způsobem nevěru katolíka jednoho tím, že na tomtéž místě a v tomtéž čase dvěma protestantům světlo naší víry udělil.

Těsně pod jedním vysokým oknem v tomtéž sále stála pošta a na ní mladík, již více let úbytými trpící. Chtěl jsem právě odejiti a jen zběžně jsem mimochodem pohlédl na nemocného. Viděl jsem, že je mu ke smrti; jak bohužel často v této neutěšené nemocnici, nebyl nikdo u lože jeho, aby poslední vzdechnutí umírajícího vyslechl aneb jedinou slzu uronil, když oči zavře. To mne hluboce dojalo, a když k tomu nemocný velké své černé oči na mne obrátil, zastavil jsem se, jako neviditelnou rukou na místě přikován. Zavřel jsem zase otevřené již k odchodu dvéře a přiblížil se k nemocnému, v jehož oku se zrcadlila vděčnost za to hluboce v srdci pocitěná.

»Trpíte mnoho,« pravím, uchopiv ruku jeho skoro již odumřelou. Hlasem sotva slyšitelným odpověděl »ano« a pevně mi tiskl ruku.

»Tuším, jste vyznání protestantského?«

»Ano.«

»Jste též pokřtěn?«

»Ano.«

»Jest to jisté?«

Opět tichle »ano.«

»Mám se něco s vámi modlit?«

Tichounké »ano« bylo s pevným tisknutím odpovědi významnou. Ihned jsem se jal umírajícího, pokud toho čas i okolnosti připustily, poučovati o základních pravdách našich a zvláště vzbuditi v něm toužebnost, zemřítí v pravé víře a v církvi od Krista založené. Nyní zbývala jen jedna věc, a poněvadž svaté svátosti pro lidi jsou ustanoveny, třeba umírající, hned jsem se k tomu odhodlal. V rychlosti jsem s nemocným vzbudil víru, naději a lásku, jakož i dokonalou lítost; na to jsem jemu s podmínkou, je-li tak veliké milosti hoden, udělil svátostné rozhřešení.

Asi po dvou hodinách vrátil jsem se opět do sálu, abych nemocného ještě jednou ušel; ale i on byl již zakryt bílým přikrovem.

Naplnil-li mne pohled na prvnějšího mrtvého holetí a hrůzou, pocítil jsem nyní radost a útěchu; neboť zde byl důkaz milosti Boží příliš patrný, než abych nebyl přesvědčen, že stojím nad mrtvou schránkou duše vyvolené.

Tím však nebylo ještě ukončeno podivné řízení Boží. »Ejhle, Beránek Boží!« Mezi tím, co onen nešťastník oko své před dobrotivým Beránkem zavřel, aby již v nejbližším okamžení viděti musil přísného soudce: obrátil Beránek Boží svůj milostný vzhled ještě na duši jinou.

Opustiv sál tento, vkročil jsem do vedlejšího, jehož dvéře stály otevřeny, abych učinil krátkou návštěvu mému starému známému, totiž jednomu nemocnému. Již pět let vázán jsa následkem ochrnutí na lože, neznal na tomto místě

bídy větší radosti, nežli když jsem se na chvíli u něho posadil. Jeho červený límeček pláště, sněhobílý vlas a jemné tahy obličejů dávaly mu vzezření spíše nějakého šlechtice, než ubohého špitálního. Skutečně zaujímal před lety ve světě místo velmi vážné, upadl však neštěstím jako druhý Job do hluboké bídy. Naríkati jsem ho neslyšel nikdy. Již mne zahlédl a z daleka pozdravuje. —

Má chůze k němu byla však přerušena.

»Pane,« volal na mne z jiného lože jakýsi muž, asi čtyřicetiletý, ostýchavě a bojácně, »rád bych s vámi mluvil.«

Jdu k němu a táži se, čeho si přeje.

»Pane, když jsem vás uviděl, zdálo mi se, jakoby mně vnitřní nějaký hlas řekl: Hle, to jest tvé náboženství, to musíš přijmouti!«

»Kterému pak vyznání náležíte?«

»Jsem protestant.«

»Jste pokřtěn?«

»Ne!«

»Máte toho jistotu?«

»Bohužel ano; moje matka často mi říkala, že mne nedala pokřtít.«

»A co míníte nyní dělat?«

»Ó toužím velmi, přijmouti vaši víru!«

»Což pak jste ji už poznal?«

»Ne; já jenom vím, že jste katolickým knězem. To jest všechno.«

Skutečně byl tento nemocný v té víře nevědom, po které toužil, že jsem

v jeho žádosti spatřovati mohl jen náhlé zasáhnutí milosti Boží.

Od té doby sedával jsem jednou nebo dvakrát za týden u lože jeho a vyučoval jej ve pravdách víry katolické, po níž jevil čím dále tím větší, srdečné účastenství. Dříve ještě než jsem přišel k učení našemu o zbožných obyčejích a obřadech, žádal již míti kříž a nedal ho z rukou ani v noci. Chtěl uměti brzy modlitbu sv. růžence a přál si i knihu modlitební. Když jsem mu vyložil učení o nejsv. Svátosti oltářní, očekával jen s netrpělivostí den, kdy se pro něho významuplně »Ejhlé, Beránek Boží!« pronéstí mělo.

Po třech měsících opustil nemocný na čas lože. Blížil se den 20. března, předvečer totiž slavnosti svatého otce Benedikta. Prosil jsem protestantskou posluhovačku, aby nám pro krásnou slavnost ponechala svou světnici, a tam bylo místo, kde omilostněný muž přijal mimo svatý křest i poprvé tělo Páně — Beránka Božího. Na památku na tyto dvě slavnosti, 19. a 21. března, kteréž tuto radostnou událost předcházely a uzavíraly, dal jsem onomu muži jména Josef a Benedikt.

Končím tuto upomínku. Tím byla, laskavý čtenáři, dvojnásobně vynahrazena milost Boží, dříve zamítnutá. Můžeme tedy zvolati: »Vždy chválena a zvelebena budiž nejsv. Svátost oltářní!«

Přeložil Josef Kratochvíl.

Podobenství.

(Pokračování.)

5. Prostý lid.

jednom údolí v Asii, se všech stran horami obklopeném, žil za dávných časů malý národ v úplné osamělosti. Klidně plynul život jeho, nevyžaduje velkých potřeb. Před dávnými časy byla se

tam přistěhovala rodina jedna, která utekla se tam hledajíc útulek před krutým pronásledováním. — V krátce vymřela rodina až na několik malých dětí. Z nich pak vzrostl národ. Řeč jejich byla prostinká, ústní podání nepatrné. — Ale za

chovali si přece pověst o jakési všemocné bytosti, bohem zvané. Kde bytost ta jest, jaké jest postavy a podoby, o tom nevěděli ničeho. Ctíli však horský pramen, který údolím protékal, za boha. Neboť pili jeho vodu, ježto pramen ten byl jediným v celém údolí; vesele šuměly jeho vlnky, zavlažující a zúrodnující celé údolí. Jednou za kruté zimy napadalo mnoho sněhu. Když pak tálo, rozvodnil se pramen tak, že celé údolí naplnil, a lidi i chatrče jejich unášel. I třáslí se všichni strachem před svým bohem a pravili: »Hněvá se na nás; vzhůru, obětujeme jemu, co nám nejdražší jest!« Tak pravili a usnesli se, jakmile pramen ještě více začne se vzdouvatí, na usmířenou metati do vln jeho nevinná nemluvnata. Plačící a lkající očekávaly nešťastné matky den oběti. Tak zničila pověra nejněžnější city v jejich srdcích.

Den oběti přišel, rodiče s pláčem přinášeli své dítky. — Tu přistoupil k nim cizinec jakýsi, ježž nazvali »Maho« či »Syn moře.« — Ten pravil jim: »Chcete hromaditi hřích na hřích? Bojujete s lýtým proudem, přemozte jej!«

Avšak lid užasnuv ustupoval od něho a pravil: »Rouhá se Bohu!«

Cizinec měl v ruce lyru. I sáhl do strun a zapěl. Tu shromáždil se opět lid kolem něho a naslouchal čarovným zvukům jeho lyry. A dojati kouzlem hry jeho dovalili veliké balvany a vystavěli z nich hráze na obranu proti dravému proudu. Sníh tál dále, řeka se vzdouvala, a vlny hněvivě hučící byly do pevných hrází, z nichž nemohly vystoupiti.

I divili se lidé a pravili: »Syn moře« jest bohem!«

Avšak on usmáv se pravil: »Pak jste i vy všichni bohy! Což nepřemohli jste proudu vlastní silou? Neznali jste jen dříve sil svých. Pátrejte a zkoumejte,

co ve vás jest, cvičte se, pak budete schopni boha poznati!«

»Kde jest?« otázali se ho všichni.

Však »Syn moře« nedal jim odpovědi, nýbrž učil je vzdělávati pole a stromy sázeti. A tu pozorovali, že déšť a rosa z mračen pole jejich svažuje a úrodu shora přináší. I pravili: Tam nahoře sídlí bůh! Mračno jest jeho stanem, z něhož zúrodnuje údolí! Obětujeme jemu z plodin, které nám země dává, aby k nám dolů sestoupil. — A postavili na pahorku kamenný oltář, vybrali nejlepší ze svých plodin a kouř stoupal vzhůru k nebesům. A pravili: »Bůh náš sídlí ve výši! Nebe jest jeho příbytkem a mračna jsou jeho stany.«

Zatím země, ačkoliv málo jen znali boha svého, přinášela jim vždy krásnější a ušlechtlejší plodiny, a lid šťasten byl ve své prostotě. Avšak toužili velice neznámého boha poznati, a pravili proto k »Synu moře«: »Udělej nám obraz, který by nám Boha našeho připomínal! Neboť nechce sestoupiti dolů!« I usmál se »Syn moře« a udělal obraz lidské podoby velmi jemný, kterýž pak lid postavil do krásného stanu a nazval jej domem božím.

Teď přestali se ptáti, kdo a kde bůh jest. Neboť pokládali za krátký čas sám obraz z svého boha a předkládali jemu vzácná jídla, sami při tom nestřídmě hodužice a popíjejice. — Tak snížili nejen Nejvyššího, nýbrž i sebe.

To mrzelo moudrého cizince. Vystoupil tedy a pravil k nim: »Nuže, vizte, je-li tento mocným neznámým!« A vrhl planoucí pochoděň na příbytek boha jejich, kterýž shořel na prach i s obrazem. — Tu zvolal lid: »Obraz ten nebyl bohem! Ale,« tázali se ho znova, »kde jej nalezneme?« A cizinec jim odpověděl: »Hle, stromy i rostliny rostou bujně ve své kráse, a země přináší užitek mnohonásobný, různé vydávajíc plodiny. Neboť ovívá a obcerstvuje všechno neviditelný

dech dnem i nocí. Bytosti pak a přirozenosti neviditelného dechu, který hory, doly, lidi i zvířata proniká a naplňuje, neznáte zajisté. . . Tu pravil lid: »Již víme, jméno jeho jest Dech! On proletuje po vši zemi a sídlí i v prsou lidí a zvířat!« Avšak moudrý cizinec jim odpověděl: »Nepátrejte po jménu a bytosti jeho, nýbrž prokazujte sobě vespolek dobrodiní jako duch, jenž všecko proniká. Pak Neviditelný sám se vám přiblíží!«

I vystoupil proti moudrému cizinci muž jeden z lidu, který byl myslí tvrdé a závistivé. Neboť nenáviděl ho, poněvadž lid moudrost cizincovu ctil, jej pak samého nazval »Zalmi,« to jest: Zamračený. — I vzdálil se s hněvem od nich.

Najednou však objevila se v údolí hrozná šelma, která z dálky do hor přišla. Byl to veliký lev, který lidi i zvířata napadal a pak s krvavou hřívou do doupěte svého se vracel. Obyvatelé údolí domnívali se, že je to podzemská nějaká zlá bytost a strachem nevycházeli ani z chatrčí. Avšak »Syn moře« řekl jim: »Bojujme se šelmou!« A postavil se sám v čelo lidu.

Když pak táhli kolem stanu Zalmiova, vystoupil tento a vysmíval se cizinci, a pravil k lidu: »Vede vás zajisté jako kořist k šelmě, aby se počet váš ještě více ztenčil, a on vás ještě snáze ovládal. Jest zajisté s netvorem tím ve spojení!«

Moudrý cizinec mlčel; ale lid byl teskliv a rmoutil se. Zatím vyšel ze stanu Zalmiova synáček, jež otec miloval velice. Než hle! v tom přicházel od lesa lev, strašně řval, a lid poděšen ustupoval rychle zpět. Lev pak s otevřenou tlamou hnal se přímo na hošika, tepal zemi ocasem, a Zalmi i s matkou hochovou stáli daleko ddtud, vzpínajíce ruce.

Tu postavil se cizinec proti zuřivému netvoru, udeřil ho palicí tak mocně do hlavy, že zavrával, a sevřel jej silnými pažemi, až mrtev k zemi klesl. A potom ač unaven a zakrvácen vzal krásného hošika a nesl jej svému úhlavnímu nepříteli. A otec i matka padli před ním na kolena volajíce: »Nejsme hodni pohlednouti na tebe!«

Tu přistoupil i lid a pravil: »Jsi člověk či onen Neviditelný v lidské postavě, že takové dobrodiní úhlavnímu nepříteli svému prokazuješ, a svého života jsi nedbal, abys dobrý skutek vykonal? Kdo jsi ty?«

Tak pravil lid. Avšak on jim odpověděl: »Ditky, jsem člověk jako vy. Tichý hlas v mém srdci kázal mi takto jednati. I ve vašich srdcích ozývá se hlas ten. Proto také velebite skutek můj více než mou silu. A i k duši našeho bratra Zalmiho, který mne dříve nenáviděl, hlas tento promluvil nyní mocně, že vrhl se přede mnou nasvou tvář a horce zaplakal! A hle, již i v srdci malého dítěte tohoto přebývá! Neboť objímá mne ručkama svýma a libá mne vroucně. Hle, moji milí, to jest dech a hlas Neviditelného v srdcích našich! Čiňte vždy řádně, co vám hlas ten přikazuje, a tak sami lépe ho poznáte! Neboť Bůh není nám nikde blíže, než ve vlastním srdci našem.

Tu pravil lid, mocně slovy jeho dojatý: »Nyní poznali jsme zajisté, že ani příbytku, ani obrazu, ani jména třeba není.«

A od té doby ctili neviditelného Ducha čistou a pravou věrou a láskou v dětinné prostotě, a oči otvíraly se jim, aby jej vždy lépe poznávali. A již netázali se nikdy, kde a jaký jest Bůh, nýbrž ctili ho v srdci svém a byli šťastni.

(Pokračování.)

Poučení o apoštolátu modlitby.

(Pokračování.)

II. Co jest to apoštolát modlitby?

1. Jaký má účel, v čem se zakládá a jak vznikl apoštolát modlitby?

1. Apoštolát modlitby jest zbožné dílo, mající za účel, povzbudit křesťany, by své modlitby spojovali s modlitbami, které božské Srdce Ježíšovo neustále za blaho nesmrtelných duší a za vítězství sv. církve svému nebeskému Otci přináší.

Dílo to zamýšlí tedy všechny křesťany, kteří znají se modlití, v jistém smyslu apoštoly učiniti; a zakládá se na věroučné pravdě, na niž bohužel křesťané tak často zapomínají, že mimo apoštolát kázání, kterému náš božský Mistr tři léta svého veřejného života věnoval, a v němž ve jménu Jeho kněží nepřetržitě pokračují, — jest ještě jiný apoštolát, který v sobě jest ještě záslušnější, poněvadž od něho vlastně působení apoštolátu kázání jest odvislo. Jest to apoštolát modlitby, jemuž náš božský Spasitel prvních třicet let svého pozemského života výlučně věnoval, a ve kterém až dosavad živ jsa v nebeské slávě, jakož i tajemně jako oběť v nejsv. Svátosti pokračuje.

Modlitba byla též apoštolátem nejsv. Panny, sv. Josefa a bezpočetného zástupu nábožných duší, které sice skrytě před lidmi, ale mocně před Pánem touto celou vnitřní účinností neméně ku zdaru církve a ke blahu duší lidských napomáhaly, než učitel církevní svými spisy a kazatelé svou výmluvností.

Dílo apoštolátu modlitby volá tedy všechny křesťany a vyzývá je, by své modlitby s modlitbami božského Srdce Ježíšova a neposkvrněného Srdce Mariina spojili a se k tomuto jejich vznešenému apoštolátu s účastí přidružili. Zve je, by všechny úmysly těchto požehnaných Srdcí za své přijali a aby se starali o pro-

spěchy, které jsou předmětem jejich modliteb: oslavení jména Božího, obrácení nevěřících, bludařův a hříšníků, zdokonalení spravedlivých, vítězství církve, aby říše opět křesťanskými zásadami se řídily a aby království Kristovo k úplné vládě na zemi dospělo. Dílo naše povzbuzuje křesťany, by se povznegli nad pozemské prospěchy, nade všechny nepatrné starosti okamžiku, které veškerou působivost jejich nesmrtelných duší zaujímají a hubí; aby se účinně účastňovali v bojích církve, v namáhavé práci kněží Páně a ve velikém díle Prozřetelnosti Boží, spasení totiž lidských duší. Podněcuje všechny, by se s dobrým výsledkem věnovali duchovnímu obrození lidské společnosti nynější, která jen pro to záhubě vstříc spěchá, poněvadž vlastního živlu životního, víry, pozbyla.

Ba ještě dále sahají úmysly téhož díla; přisvědčuje křesťanům, že jest to v jejich moci, by světlo a milost nebeskou svolali pro tak mnohé národy, kteří dosud ve stínu smrti dli, a že tak urychlí blazenou dobu, od Krista předpověděnou, kdy na celém světě bude jeden ovčinec a jeden pastýř.

2. Dílo toto druzí se, jak patrně, k nejhlavnějším základním pravdám našeho svatého náboženství a má hlavně účelem, aby křesťanům plnění nejdůležitějších jejich povinností usnadňovalo.

Připomíná jim, že všichni s Kristem tvoří jedno tělo, jehož hlavou Kristus, a oni sami údové jsou. Oživení Jeho životem, Jeho duchem, povolání k tomu, aby věčně v Jeho dědictví podíl měli, nesmí následkem tohoto života žádných jiných prospěchů vyhledávati, leč Jeho prospěchy, a poněvadž božský Spasitel sebe sama jim úplně byl odevzdal, nesmí jim nic, co Jeho zajímá, býti lhostejným.

Vznešenou pravdou, že s Kristem jsme jedno tělo, napomáhá apoštolát modlitby ve skutek uváděti jinou potěšující pravdu o „obcování svatých.“ Nemůžeme býti údy Ježíše Krista, abychom nebyli údy vespolek a neměli povinnosti, ke vzájemnému blahu napomáhati.

Co nemůžeme pro lidi, kterých neznáme, sami o sobě učiniti, to můžeme vykonati pro všechny, spojíme-li své modlitby s modlitbami naší společné hlavy, Ježíše Krista.

Apoštolát modlitby uzpůsobuje nás tedy, že veliké přikázání lásky, všechny totiž lidi milovati jako sebe samy, podle celého jeho obsahu můžeme plniti; neboť milovati jest, podporovati blaho těch, které milujeme. Blaho svých bližních můžeme jen tím účinně podporovati, spojujeme-li svá přání s přáním božského Srdce Ježíšova, a své prosby s Jeho prosbami.

Konečně poskytuje nám neustálé konání apoštolátu modlitby výhody, že navykáme tak se modliti, jak tomu náš božský Mistr chce. Neboť všechny své modlitby přizpůsobujeme té modlitbě, které On sám nás učil, a podle níž On chce, bychom se nemodlili za své vlastní potřeby, nýbrž především, aby se jméno Boží posvětilo a Jeho království tak na zemi přišlo, jako jest na nebi.

Apoštolát modlitby vede nás ještě dále; uče nás, abychom všechny své skutky na jisté úmysly konali, přizpůsobuje život náš v ustavičnou modlitbu, a sice v modlitbu apoštolskou.

Z toho, co tuto jen stručně bylo praveno, lze již souditi na důležitost pobožnosti, která na věroučných a mravoučných pravdách, na povinnosti modlitby a tedy na základech celého křesťanství spočívá.

3. Prvé počátky tohoto díla sahají až k r. 1844., kdy počalo při věhlasné

svatyni neposkvrněné Panny a Rodičky Boží v diecési Puyské.

Rozšířilo se zázračně r. 1861., když se mu zvláštního časopisu dostalo a když se s pobožností k nejsv. Srdci úžeji spojilo.

V tom čase již udělil sv. Otec Pius IX. tomuto dílu četné, trvalé odpustky.

Určitého svého zařízení nabylo roku 1866., když stanovy jeho sv. kongregace biskupův a řádů potvrdila.

Toto zařízení bylo pak v nových stanovách, které též kongregace Jeho Svatosti papeži Lvů XIII. dne 28. května 1879. k potvrzení předložila, v podstatě své ponecháno a jen v některých věcech zdokonaleno.

Povážíme-li, jak rychle toto dílo Srdce Ježíšova se rozšířilo, jak prosté a přece úspěšné jsou jeho prostředky, pomníme-li na to hojně požehnání, kterým božské Srdce práci těch milionů údův odměňuje, můžeme všim právem souditi, že toto klidné křižácké tažení jest jedno z nejpřednějších zařízení, kterým dal Pán vzniknouti, aby velikou zbožností k Srdci Ježíšovu vítězství církve urychlilo.

2. Jaký jest poměr apoštolátu modlitby k pobožnosti božského Srdce Ježíšova?

Z toho, co jsme dosud pravili, lze poznati, že apoštolát modlitby není ani nějakou zvláštní pobožností, nýbrž spíše jistý duch, který všechny naše náboženské úkony, ba celý náš život má pronikati.

Duchem tím jest ve vlastním smyslu slova křesťansko-katolický duch. Křesťanský duch, poněvadž nás pobádá, životem Ježíše Krista žiti; katolický duch, poněvadž nás pobádá, bychom neustále prospěchu církve jeho se ujímali a všechny své pobožnosti, dobré skutky a utrpení věnovali vítězství těchto božských prospěchů. Jest to tedy týž duch, kterým i pobožnost k Srdci Ježíšovu má nás oživovati.

Skutečně může se tato pobožnost dvojím způsobem pojímati a konati. Neboť můžeme jí výlučně svůj vlastní duchovní prospěch vyhledávati a tím Srdce Ježíšovo jediné jako zdroj milosti a útěch považovati, nebo můžeme je jako předmět a spolu vzor naší úplné odevzdanosti míti a tak uctíváním téhož božského Srdce rozšiřování jeho cti a slávy za cíl si postaviti.

Můžeme buďto jediné na zřeteli míti, bychom poklady Srdce Ježíšova přijímali, nebo můžeme se též snažiti, bychom Jemu v odměnu za Jeho neskonalou štědrost prokazovali čest, kterou od nás žádá. Tento druhý způsob, jak pobožnost k Srdci Ježíšovu pojímati, jest rozhodně lepší; vždyť božský Mistr sám pravil: »Lépe jest bráti, než dáti« (Sk. ap. 20, 35.), a pravidlo toto též vždy nám zachovával. Vděčnost tedy žádá od nás, abychom i my k Němu podobným pravidlem se řídili.

A v tom smyslu pobožnost k božskému Srdci Ježíšovu jest právě apoštolát modlitby. Neboť on povzbuzuje nás, abychom všechny své skutky v modlitby a všechny své modlitby proměňovali v účinné prostředky, kterými bychom nejsv. Srdce Ježíšovo nejen v sobě samých, nýbrž též v srdcích všech ostatních lidí oslavovali. K tomu dostačuje prostý, dobrý úmysl, který každého rána svému celému vnitřnímu i zevnějšímu životu vstřípiti se snažíme.

Spojujeme-li každodenně alespoň jedenkrát, anebo ještě lépe častěji své úmysly s úmysly nejsv. Srdce Ježíšova, a vynasnažujeme-li se skutky své těmto úmyslům přiměřeně konati, dáváme všem svým činům moc, že netoliko nám, nýbrž všem duším, za které Srdce Ježíšovo bez přestání se modlí, zjednávají milost Boží našim rodičům, příbuzným a přátelům, všem hříšníkům a spravedlivým, vlasti, celé církvi a zvláště její viditelné nejvyšší hlavě, sv. Otci, papeži.

Aby se spojení našich úmyslův a našich modliteb s úmysly a modlitbami nejsv. Srdce Ježíšova zevnějším znakem naznačovalo, za odznak našeho díla volen škapulír Srdce Ježíšova. Jest to obraz božského Srdce na bílé nebo červené látce malovaný nebo vyšitý s nápisem: »Přiď království Tvé!« Nápis ten vyjadřuje stručně všechny umysly Srdce Ježíšova, jakož i naše.

3. Jaké výhody poskytuje apoštolát modlitby?

Mají tím patrně nové právo na přátelství Srdce Ježíšova. Neboť dílo to má výslovně účelem, všechna srdce se Srdcem Ježíšovým co nejúžeji spojit; vždyť zájmy a snahy božského Spasitele a Jeho bratří jsou tytéž a takové, jaké tvoří pravé přátelství.

Druhá výhoda jsou zásluhy, které apoštolát modlitby všem skutkům, jeho úmysly oživeným, připojuje; neboť tyto úmysly jsou nejčistší a nejsvětější, jaké křesťan může míti, jest to láska nejdokonalěji plněná. Poněvadž veškerá zásluha našich skutků z lásky, kterou se konají, vyplývá, tím jest patrné, že skutky v duchu apoštolátu konané tím zvláštní ceny nabývají. Že tedy téměř na sebe zapomínáme a jen spasení duší a oslavu božského Srdce na zřeteli máme, pracujeme účinněji ku svému prospěchu, než kdybychom při tom jediné na sebe mysli.

Třetí výhoda jest v pravdě apoštolátské působení, které spolek všem modlitbám, všem skutkům a veškerému utrpení jeho duchem oživenému poskytuje. Právě to, že své úmysly připojujeme k úmyslům Srdce Ježíšova, dodává všem našim skutkům v pravdě apoštolátského působení.

Jaká to útěcha pro každého pravého křesťana, že takovými vnitřními pocity, které kdykoliv lze vzbuditi, může nahraditi svou nahodilou neschopnost a že

může duše zachraňovati prostými pocity srdce!

Čtvrtá výhoda jest jistota, že potřebné milosti tím účinněji získáme, čím velkodušněji prospěchy Boží nad své vlastní stavíme. A právě tomu učí nás božský Mistr nás v modlitbě Páně. Tato modlitba jest vznešeným vzorem, kterému apoštolát modlitby celý život náš snaží se přizpůsobiti.

Pátá výhoda zakládá se v odhodlanosti a horlivosti, ku které nás rozněcuje pomýšlení na veledůležité prospěchy, kterých máme se zastávat. Jak bychom se mohli nějaké oběti štítiti, považíme-li, že tím snad nějakou duši zachráníme. Jak by to bylo možno, bychom si nějakou rozkoš, od Boha zapovězenou, dovolili, považíme-li, že tím snad nějakému umírajícímu, který stojí na pokraji věčné záhuby, milosti odnímáme.

Šestá výhoda jest štěstí, poněvadž víme, že jsme ve spojení s tak velkým a vždy ještě se rozmáhajícím počtem nábožných duší, které k tomuto nábožnému dílu přistoupily. Apoštolát modlitby má již veliký zástup členů ve všech zemích na celém světě. Nejsme s to, bychom jich počet jen přiblíženě udali. Obmezíme-li se jen na ty, kteří prostřednictvím generálního představenstva přijímací listy obdrželi, páčí se jich počet na jisto na **dvanácte milionů**.

Sedmá výhoda jest zvláštní účast ve všech modlitbách, kajicných skutcích, přijímáních, obětích mše svaté a jiných dobrých skutcích téměř všech řeholních řádův a apoštolských kongregací, které ve všech dílech světa s námi se modlí, pracují a trpí. Jaká to neobyčejná pomoc pro hodinu smrti a jednou pro očištěc!

Četné farnosti a náboženské spolky, které se apoštolátu modlitby připojily, spojují svým přistoupením v jistém smyslu též své společné modlitby s modlitbami ostatních členů.

Osmá výhoda jsou odpustky, které apoštolátu modlitby jsou uděleny. Úplný jich seznam bude později udán.

Všichni údobé apoštolátu modlitby mohou právem očekávati, že v jejich prospěch vyplní se příslibení, které náš Pán Ježíš Kristus učinil těm, kteří Jeho božské Srdce uctívají a se snaží, by také od jiných ctěno bylo.

Príslibení toto zní asi takto: 1. Udělím jim všechny milosti, stavu jejich potřebné. 2. Dám jejich rodinám potřebného pokoje. 3. Potěším je v jejich utrpení. 4. Budu jejich útočištěm v životě a smrti. 5. Všelikému jejich podnikání požehnám. 6. Hříšníci shledají v Srdci mém neskončené milosrdenství. 7. Vlažné duše stanou se horlivými. 8. Horlivé duše vyšinou se k dokonalosti. 9. Požehnám všechna místa, na nichž obraz Srdce mého bude vystaven a uctíván. 10. Kněží udělím moc, že nejzatvrzejší srdce obměkkějí. 11. Jména těch, kteří tuto pobožnost budou rozšiřovati, zapiši do Srdce svého a nebudou odtud vymazána.

Konečně jsou ještě jiné výhody, totiž ty, které horlivost a modlitba tohoto velikého spolku celé církvi zjednává. Neboť čeho lze se nadíti od jednomyslného a vytrvalého namáhání bohumilých duší, které si umínily, božskému Srdci sloužiti!

Odvrátili-li Abraham, Mojžíš, Daniel a jiní sluhové Boží svou přímlovou největší tresty Boží a příchod Spasitele urychlili, což teprve způsobí pro blaho světa a vítězství církve spolek několika milionů duší, které své nevjroucnější prosby takofka v nesmírný svazek vážou.

Pán Bůh příslibil skrze Zachariáše proroka, že nadejde den, ve kterémž na dům Davidův a obyvatelé jerusalémské vyleje ducha milosti a modlitby, a že pak přestane modloslužba, a že lid od svých nepravostí bude očištěn. (Zachar. 12, 13.) Plnění tohoto proroctví ovšem započalo ve slavnost svatodušní; ale

ještě příliš vzdáleni jsme jeho úplného uskutečnění.

Neklameme se však, tvrdíme-li, že k vyplnění proroctví takou měrou se blížíme, jakou duch milosti a modlitby v širší kruhy se rozšiřuje. — Spolek Srdce

Ježíšova má právě ten účel, šířiti tohoto ducha, který jest prazdrojem veškerého apoštolátu.

Jsmo tedy úplně oprávněni od toho denně hojného a nejskvělejšího ovoce očekávat.

(Pokračování.)

Památný list biskupů slovanských,

zasláný r. 1765. z Polska do Říma za tou příčinou,

aby úcta božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

Prve než začneme původní znění památného listu polských hodnostářů církevních podávati a vykládati, což úmyslem našim jest, proneseme několik slov na úvahu o důležitosti úcty božského Srdce Páně vůbec a pro nás Slovany zvláště. Před 10 právě lety napsal jeden ctitel božského Srdce Páně, všem čtenářům časopisu „Školy“ dobře povědomý, tato slova: „Pobožnost k nejsvětějšímu Srdci Páně nabývá neustále větší důležitosti po celém světě, a čím dále tím mohutněji zasahá do života domácího i veřejného jednotlivých národův.“ A snadno dá za pravdu slovům těmto, kdokoli měl příležitost pozorovati, jak působí úcta božského Srdce Páně na ty, kteří si všimají pobožnosti, již nazvati můžeme světovou. Po ovoci poznáte ji. A ovoce její jest v pravdě přehojné a převýborné. Bohužel, že se po vlastech našich českoslovanských posud málo ovoce toto vidalo a zakoušelo, a proto i málo vlastním poznáním se nabylo, jak milý a požehnaný jsou plody, které božské Srdce Páně do srdcí lidských a společenského života vnáší. Nepřičítáme politování hodný objev tento na vrub ani zlé vůli ani odporu nějaké strany; příčina veškerá, tušíme, leží v tom, že na dosah uctění božského

Srdce Páně málo se posud poukazovalo a pobožnost u nás s dostatek ani známa ještě není. Ale což nesvíti již, lze tu říci, jako slunce za doby polední v církvi svaté a nezahřívá a neosvětluje ji? Jestliže tomu tak jest, pak bude asi snadno spatřiti její užitek a uznati její výhody. Otevřeme toliko oči svých a přístupno se nám stane božské Srdce Páně u vsí kráse a požehnanosti své, aniž nám cos brániti bude, abychom se úctě jeho taktéž s láskou a horlivostí oddali. Mám za to, že každý věřící křesťan poznav dosah pobožnosti dotčené s radostí a nadšeností přilne k ní, stana se horlivým ctitelem božského Srdce Páně. I přispěje potom jeden každý sám něčím, aby úcta božského Srdce Páně rozšířena byla a vzkvétala i drahé ovoce přinášela, jmenovitě ve vlastech našich českoslovanských. U nás má živá víra v Ježíše Krista ve velebné Svátosti jakož i horlivé uctění nejsv. Svátosti oltářní vůbec od počátku křesťanství skvělou svou historickou minulost, na kterou můžeme býti hrdi. Z minulosti učme se tudíž, co činiti nám jest v přítomnosti a budoucnosti.

Napřed si zodpovíme otázku: jaký má úcta božského Srdce Páně vytknutý úkol ve světě, a proč nám památný list biskupů polských jest důležit?

Hospodin Bůh náš ve své neskončené moudrosti a všemohoucnosti spravuje na světě vše. Jako vesmír tak i každý jednotlivý tvor jest předmětem vševidoucího oka Páně. Ovšem že dle ceny každé věci svou péči jí věnuje a jelikož člověk nade všechen viditelný svět ceny má, patrně jest, že zvláštní prozřetelností sprovází jej. Ano pro člověka jest vše na světě a člověk pro Boha.

První pak jakostí, kterou se Moudrost božská zjevuje, jest, že má všady vytknutý svůj cíl, za kterým vše stvořeno jest a není ji lhostejno, dosáhne-li ho čili nic.

Aby pak vytknutého cíle dosáhl Bůh, k tomu zapotřebí vhodných prostředků. Mohl by arci jako všemohoucí bezprostředně zasahovati do běhu světa v malém i velkém; mohl by odstraniti každou překážku a člověka, který mu bezbožnými a protivnými plány vůle své překáží, na místě bez napominání, čekání a shovívavosti zničiti: než Hospodin volil netoliko mocně, alebrž i libezně spravovati svět. Proto podává a nabízí vhodných prostředků, přiměřených cíli a namířených proti překážkám cíle takového.

Zvláštní však prozřetelností se beze vši pochybnosti nese k církvi svaté a všem těm, kteří do církve svaté přísluší, a to jsme my katoličtí křesťané. Byť se i tudíž vyskytlo ve světě zlo jakékoliv, ohrožující církev svatou a křesťanský život v ní, vhodnými prostředky jsa nesmírně bohat umí odpomoci všady, třebas bylo zlo sebe horší. Toliká potřeba kaže, by křesťané úmysly jeho a prostředky vytknuté poznali a se vši péčí snažili se jich použití a vyhověti takto plánu prozřetelnosti božské. Kéž by si věřící více všímali prostředků, které Pán a Otec nebeský jim skýtá!

Bez obalu povíme, že prostředkem proti zlu doby naší jest v prozřetelnosti božské vytknutá věčná učta božského

Srdce Páně. Nebezpečno jest však zlo naší doby, které jako neduh choré tělo pokolení lidského svírá a celé tělo souží. Jako bolavý jeden úd celému člověku vadí, tak překáží zlo jedněch dobrou druhých. Ze zkušenosti jest vidno, že vskutku nebezpečí hrozí, jelikož ve společném životě dobrých se zlými málo zlých se napravilo, ale mnoho dobrých pokazilo!

Toto zlo jedni zovou nevěrou, druzí vlažností a lhostejností ke všemu nadpřirozenému nebo nedbalostí o spásu duše nesmrtelné; máme za to, že zlo naší doby jest odvrát od Ježíše Krista, Spasitele a Vykupitele světa, zřídla všeho života pravého. Odkud a jak se dostalo býti toto jedovaté k nám do vlasti československých, nebylo by těžko uhodnouti; ze země československé věru by nebylo vzešlo, kdyby nebývalo odjinud přineseno.

Život lidský jediné pravý jest život křesťanský, a to jest život nadpřirozený. Tento pak nadpřirozený není, není-li na základě spojení s Ježíšem Kristem, skrze něhož jest vlita milost života nadpřirozeného do duše jednoho každého. A život nadpřirozený se nezachová v duši, leda prostředky nadpřirozenými, které se nám podávají v katolické církvi. Kdo nejl, zemře hladem, byť i sebe více peněz v tobolce měl, poněvadž prostředky nezbytně přiměřeny jsou účinkům. Přirozenými prostředky se působí k životu přirozenému, který i pohan má, jemuž třebas slouží k duhu těla. Než člověk jest něco více nežli tělo a život pozemský. Pročež kdyby kdo bez Ježíše Krista sebe poctivější život vedl, čemuž ostatně tak snadno věřiti nelze, že by taci lidé, kteří o Ježíši Kristu slyšeti nechtějí, poctivý život vedli: přesvědčiti se můžete sami, mám-li pravdu čili nic; ale dejme tomu, že tomu tak jest, — to vše nepostačí, jelikož největší hřích jest, že pohrdají Ježíšem Kristem, odvrátivše se od Něho. Jak z hříchu omluven může býti člověk nevěrec, který

z křesťanské rodiny pochází a křesťanské školy navštěvoval, věru pochopiti nelze! Slyšte, jak mnozí za našich dob myslí a z duše své mluví: »Což, my dokážeme v životě svém, čeho si přejeme, bez katolické víry. Za našich dob se obejdeme v životě i ve smrti, v životě veřejném i soukromém bez Ježíše Krista. Nauka jeho zjevená se bez toho již přežila. Výnosné živobytí a bohatství jest naše spása. A kdo je nemá, v práci a snažení nechtě je hledá; k čemuž potřeba sil, času a štěstí, aby průmysl, obchod a řemeslo prospívalo. Kříž, chrám a svátosti, koho to těší, komu se to líbí; kdo nemá co dělati, s Pánem Bohem ať si vyhledává: ku blahu a štěstí pokolení lidského neprospěje Ježíš Kristus ničím, spíše jest mu na škodu.«

Tak jest Kristus Pán na mnoze odstraněn co nepotřebný, jako mezi staré haraburdí pohozen, jakoby zvetšelý, z veřejného života a ze srdcí lidských jest buď úplně, buď na polo vyhostěn! Ký div, že vyhynuly rovněž ze života lidského ctnosti křesťanské, jako bázeň Boží a bázeň hříchu, láska k Bohu a láska k bližnímu, smysl pro starou a vezdy milou poctivost a pravdomluvnost, smysl pro věrnost, spravedlivost, trpělivost a pokoru, smysl pro čistotu podle těla i duše!

A přece všem lidem na světě a na věky ostane pravdou svatosvatou, že bez Ježíše Krista ni jedinci ni rodině ni osadě ni národu není spásy, a že kdokoli jsi, bez Ježíše Krista a jeho katolické víry spěješ strašlivě záhube sám i rodina tvoje vstříc. Co tudíž činí Spasitel náš? Nebylo by divu, kdyby bolestí srdce dotčen jsa opustil takový svět a odstěhoval se z něho, řka: »Lituji, zželelo se mi, že jsem se stal člověku Spasitelem. Opustím svět, ač jsem slíbil, že setrvám v něm až do skonání.« Než co by bylo potom z nás?! Spasitel náš nechce zahynutí ani nejhoršího člověka, alebrž

slitování, aby se obrátil a živ byl; za tou příčinou nabízí a vnucuje odpadlému a u víře katolické vychladlému světu božské Srdce své. Onoť má svět Otcí nebeskému vydobyti a navrátiti, jelikož je dílem rukou Jeho a ku své škodě opustil Jej, ku své záhube se Jeho straní a vzdaluje. Neboť bez Boha nemá člověk stání ani pokoje; za to však ustavičný boj a nejistota i zmatek nad zmatek a temnostmi svírají jej.

U všeobecném zmatku světa poukazuje Ježíš Kristus na své nejsvětější Srdce, zřídlo milosti plné lásky a dobroty, volaje pronikavým hlasem: »Já jsem cesta, pravda a život.« »Učte se ode mne; neboť já jsem pokorný, tichý, čistý, poslušný a trpělivý srdcem.« »Pojďte ke mně všichni, kteří trpíte a obtíženi jste.« A jak si vede svět a lidé jak si počínají v něm?

Podívejte se jenom! Zdaž není svět jako vychladlá kovová koule, všechna studená? Což pro jisté věci mají lidé hlavu i srdce; pro peníze a statky pozemské, pro zábavy a radovánky mají smyslu dosti! Na oltář marnosti musí leckdy i poslední halíř! Aby mohli na př. do divadla, dovedou se leckterí lidé i postiti a bez večere jiti spat! Maso každý den nemohou si koupiti, ale v pátek právě mívají, protože jinak by přý se zkazilo. Mnozí lidé trýzní tělo své a zapírají se ze samé marnivosti. Mnohý muž je v úřadovně poslušen, že by se i na kolenou plazil před svou vrchností. Jaké tu horlivosti, svědomitosti a obětavosti! Hračkám věnují rádi svou pozornost ano i obdiv, ale pro Ježíše Krista, Jeho neskončenou lásku, nemají v srdcích svých ani koutečka!

Ó Ježíš Kristus má podnes význam tentýž, jaký měl před více než 1000 lety. Jestliť ještě a setrvá na vždy jediný a pravý Spasitel všehomíra, potěcha a pomoc všemu stvoření! Kdy ve světě vše se bortí a pod nohama lidem mizí, vše člověka

opouští. Jeho láska nezaniká, Jeho péče o pokolení lidské dle duše i těla se nemění! Ježíš Kristus včera i dnes, onť na věky, t. j. jako tehdy, když na zemi viditelně žil, byl pln dobroty a lásky, tak jest i nyní a setrvává beze změny až do konce.

A co o jeho lásce říkáme, totéž platí i o jeho nauce a zřízení, které nám dal pro život křesťanský. Jako tehdy miloval předky naše, když k nim poslal sv. apoštoly slovanské Cyrilla a Methoděje a vytrhl je právě svou naukou, svatým zákonem a sv. svátostmi, t. j. křesťanstvím časné i věčné záhubě: tak miluje i nás chtěje nás zachrániti téhož zlého. Ó by svět se zpatoval a jeho neskončenou lásku na um bral, rozjímaje slovo: »Viz toto Srdce moje, které tolik lidí milovalo!« »Ejhle Srdce moje, jakou láskou ke člověku rozniceno jest, že plamenů ohnivě lásky v sobě zadržeti nemůže!« Tato slova v skutku jednou Kristus Pán ze svato-stánku vystoupiv k jedné věrné duši pronesl a jsou pravdivá a více než s dostatek jasna. Jaký jest tudíž vytknutý cíl uctění božského Srdce Páně? Celý svět se neobráť, kdyby neví, jaké třeba zázraky se děly; ale ctitelé božského Srdce Páně mají mu nahraditi za nevšímavost druhých, lásku láskou spláceti, srdce svá dle Jeho připodobňovati a v horlivosti své alespoň jednotlivce získati. A když ctitelé božského Srdce Páně sami nejprve pravými křesťany jsou, dobrý příklad křesťanského života dávají, nezbytno pak jest, že se mnohým oči otevrou, vidoucím, co jim slouží ke blahu a zdaru. Za to pak slibuje ctitelům svým požehnání dosud neslychaného. Kdo má tudíž uši k slyšení, slyš, co znamenají slova Ježíše Krista,

jakého významu má úcta božského Srdce Páně!

Za předmět dalšího pojednání o úctě božského Srdce Páně obrali jsme si památný list biskupů polských též z té příčiny, že se nám v něm historický vývin její před oči staví; tedy o skutečné pobožnosti jednati chceme, jak od svaté apoštolské stolice potvrzena byla. Zajisté pak nemálo každého upřímného Slovana potěší, že Slované podstatně přispěli k zvelebení ano k utvrzení úcty božského Srdce Páně. Neboť památný list biskupů polských byl v Římě od apoštolské stolice co nepečlivěji rozebírán a uvažován, jehož obsah v převelike důležitosti své byl uznán. Ačkoliv úcta božského Srdce byla tehdy již téměř po celém světě známa, ano ode všech všady biskupů s nepatrnými výjimkami schválena, ba i samou apoštolskou stolicí příznivě podporována, pročez odevšad za správnou a pravou pobožnost vyhlášena; přece tito biskupové slovanští podstatně přispěli, že co dříve více méně soukromě se konalo, církevně do veřejnosti vystoupilo, znova se stvrdilo a rozhojnilo. Žádalť a obdrželi povolení k duchovním hodinkám a mši sv. ku počtě božského Srdce Páně. Mimo to jich pojednání o božském Srdci Páně jest tak důkladno, že bez něho nelze takofka o úctě a pobožnosti naší správného poznání nabyti. Jeho Eminenci kardinál Jan František Albani, biskup sabinský, přednesl tehdy ve jménu celé Polsky prosbu tuto shromáždění posvátných obřadů; načež za předsedy Jeho Eminenci kardinála Feroniho 26. ledna 1765. rozhodnutí učiněno jest. Ve zvláštním potom sezení byla prosba biskupů polských stran úcty božského Srdce Páně schválena.

Ant. Rejzek T. J.

Svatý Baldomer, zámečník.

Sláva Bohu na výsostech a na zemi pokoj lidem dobré vůle! « Tak pěli andělé nad chudičkými jeslemi Spasitelovými a zvěstovali světu hříšnému a zbědovanému milostivý příchod milosrdného Boho-člověka.

Svatý Baldomer jest nám vzácným příkladem, jakého pokoje rajského a poklidu může zde na zemi požívat i nejprostší člověk, vzdává-li dobrou vůli slávu Bohu na výsostech. Narodil se ve francouzské krajině Forez z rodičů chudých, ale bohabojných, kteří vychovávali jej nejen slovem, než více ještě příkladem svým ke vroucí zbožnosti a neumorné pracovitosti. »Modli se, přičiň se a pracuj, a Bůh ti pomůže,« toť pravidlo ono životní, které dítku svému v mysl a srdce nemesazatelně vštípl; a neustávali naváděti ho k tomu, by každou i sebe nepatrnější práci počal slovy: »Ve jménu Páně!« a skončil ji vděčným povzdechem: »Buď Bohu čest a dík!« Čilý hošík řídil se věrně tímto naučením rodičův a brzo zvykl posvěcovati každou práci svou dobrým úmyslem. Nebylo, kdo by ho nemiloval pro jeho jasnou veselost a milou přívětnost.

Baldomer vyučil se zámečníkem, s myslí vděčnou podporoval milené rodiče až do jejich smrti, a pak odebral se do města Lyonu, kdež zřídil sobě dílnu a práci rukou svých poctivě se živil. Při tom dbal s tovaryši svými úzkostlivě tohoto denního pořádku: Když

se rozšířilo, vstal z tvrdého lože svého a spěchal do nejbližšího chrámu Páně na mši sv. — téměř pokaždé od některého z dělníků svých jsa doprovázen. Navrátiv se, posnídal s tovaryši a učni a pak dali se vesele do díla. Mistr do-
dával chuti druhům svým: »Pojďte, děti, počneme ve jménu Páně!« A ostatní odpovídali: »Ve jménu Páně!« Při práci bylo ticho a jen tu onde přerušeno slovy: »Bohu čest a dík!« nebo »Ve jménu Páně!« na znamení, že dílo nějaké do-

konáno nebo počato. A nebylo nikoho, kdo by u večer byl odložil kladiva, nepopatřiv vděčně k nebesům: »Bohu chvála a dík za den ve zdraví a jaré práci uplynulý «

Tak mjel rok za rokem, práci mistrově žehnal Bůh, a toto požehnání Boží rukama jeho přecházelo do chat chudiny a

chorých. Tovyariši a učnové ctili a vážili si ho jako milujícího otce a věrného přítele; a tím jim také vskutku byl. Neboť, pamětliv jsa vždy slov sv. Pavla: »Nestará-li se kdo o své a zvláště domáci, ten zradil víru a horší jest nevěřícího,« — nepovažoval tovaryše své za bezduché stroje, kterých se používá, aby je pak odkopl, nejsou-li k potřebě, ale měl je jako dítky své vlastní, kteří jsou mu svěřeni, aby pečoval o tělo i duši jejich. Jako nedal vzkličiti semenu nesváru mezi nimi, jako odstraňoval každé nebezpečí, hroziící jejich nevinnosti, a nedával propukovati výbuchům vášně, tak staral se také o potřeby jejich tělesné i duchovní, o vychování mravné a dů-

kladnou znalost řemesla. Toho dosáhl spíše dobrým příkladem než mnohým mluvením, a proto také byli mu tovaryši jeho oddáni takovou láskou, že neradi od něho odcházeli a po celý život zachovali mu vděčnou mysl za otcovská slova i skutky. Přijímal z pravidla jen hochy chudých rodičů do dílny své a péče jeho nesla se k tomu, aby po vyučené jim zaopatřil místo v jiných městech u bohobojných a hodných mistrů. Tím stalo se, že jméno jeho známo bylo po veškeré Francii a že dělníci, kteří z jeho dílny vyšli, rádi byli všude přijímáni pro známou způsobilost a bohobojnost.

Jako řemeslník byl Baldomer povznesen nad sprostou zřítnost a dával zákazníkům svým zboží jen dobré a trvalé, a spokojil se i malým výdělkem, začez požíval důvěry všech.

Když jednoho večera v neděli opat Vivenc uviděl Baldomera, modlícího se před oltářem bolestné Matky Boží, hluboce byl dojat vroucí zbožností prostého dělníka, i dal se s ním do řeči a nemálo podivil se jeho hluboké znalosti pravd náboženských. Nabídl mu tedy celou ve svém klášteře. Baldomer tím jsa nad míru potěšen, prodal, jsa v letech již dosti pokročilý, zámečnickou dílnu svou, rozdal stržené peníze chudým a vyvolil si nejmenší celou za obydli, aby, jsa odloučen úplně od světa, oddati se mohl

zcela modlitbě a rozjímání pravd svatých. — Přísně zachovával všechny předpisy řeholní a podvoloval se ochotně klášternímu sebezapírání. Pro jeho zbožnou horlivost a důkladnou znalost náboženství biskup Gaudrik vysvětlil jej, jakkoli pokorně se zdráhajícího, na podjáhna.

Srdce jeho čisté a prosté vroucí láskou lnulo k Boží přírodě. Kdykoliv obědval, přilétali k němu ptáci a zobali vesele z ruky jeho; po té pravil vlídně k opeřeným svým hostům: »Tak, teď jste se nasýtli; zvějte nyní opět vesele chválu Pánu a Tvůrci svému.« Poslechli na slovo a usadivše se na římsu nebo větve stromu v klášterní zahradě, zpívali jak o závod.

Bohat jsa ctnostmi a zásluhami, zesnul Baldomer okolo roku 660. po Kr. Poslední slova, jež vydechl, byla: »Buď Bohu čest a dík za vše dobré!« Ke hrobu jeho, na němž událo se nescísně zázraků, putovali po tisíc let četní poutníci, až za náboženských rozbrojů zničen byl od kalvinů. — Sv. Baldomer jest nám vzácným příkladem, jak jest Bohu libo posvěcovati každou práci, každý krok náš, všechny útrapy a námahy naše zvláštním úmyslem ke cti a chvále Boží. — Následujmež i my nevystižného příkladu světce našeho v tomto měsíci a posvěcujme veškeré práce naše úmyslem, jaký uveden jest ve »Škole!«

Zprávy apoštolátu modlitby.

Pro vzájemné povzbuzení jest zajisté důležitá věděti, kolik členův apoštolát modlitby v našem národě čítá; proto rozesíláme všem místním říditelům prosbu, aby nám odpověděli na následující otázky: 1. Kolik členů (v rovném počtu) jest zapsáno, a sice kolik prvního, druhého a třetího stupně? 2. Kolik horlitelův a horlítelek — mají-li diplomy horlit.; nemají-li, rače oznámiti, kolik si přejete; prospěšno by bylo oznámiti i jména jejich. 3. Mnoho-li asi výtisků spolk. orgánu „Školy“ jest u Vás

rozšířeno? — Kolik výtisků některého čísla si přejete, bychom Vám zdarma zaslali? 4. Odbývali-li se měsíční schůze a s jakým prospěchem? 5. Kolik zvláštních lístků hlavního úmyslu si pro své členy rače přáti? kolik růženc. cedulek? 6. Čeho si dále přejete, by se dělo s naší strany?

Práci s odpovědí mohou vlpp. místní říditelé svěřiti svým horlitelům, či, jak někde se nazývají, jednatelům, desátníkům. — Až nás tyto odpovědi z větší části dojdou, zpra-

víme své čtenářstvo o stavu apoštolátu modlitby u nás.

Přivtěleny jsou apošt. modlitby: Papežská knihtiskárna benedikt. rajhradských v Brně (do jejího seznamu se zanášejí všichni u nás se hlásící), spolek živého růžence a národní škola v Rajhradě.

Diecešní ředitelé ap. m., u kterých lze se přihlásiti o přivtělení, jsou následující: V Olomouci: P. T. Ign. Haas, k. olom., představený kněžského semináře v Olomouci; v Brně: P. T. Josef Šreňl, č. k., farář v Bystřici; v Praze: P. Cibulka, rektor kol. jesuitů v Praze; v Litoměřicích: P. T. Karel Musch, kan.; v Král. Hradci: P. T. Dr. Fr. Zima, prof. bo.; v Č. Budějovicích: P. T. Monsign. Adolf Rodler, biskp. notář v Č. Budějovicích.

Milostivé léto. Encyklikou ze dne 22. prosince m. r. nařizuje sv. Otec Lev XIII., že celý rok 1886. po všem katolickém světě slaven má býti jako rok jubilejní, v němž mimořádně otevřený mají býti poklady milosti. V encyklice praví se: V předešlé encyklice, jež týkala se státův, ukázali jsme, jak velice na tom záleží, aby státové ti na základě křesťanské pravdy vždy více se utvářeli, i jest tedy pochopitelné, když ve shodě s tím chceme přiložiti ruky, aby, pokud lze, lidé ku křesťanské ctnosti pobádání a navádění byli. Mají-li tyto naše předpisy všechna srdce až do hlubin proniknouti, a má-li se každodenní život jednotlivce podle nich říditi, potřebí zaříditi snahu tak, aby se jednotlivci

ku křesťanskému myšlení a jednání, jak u veřejnosti tak i v soukromí, odhodlali. Těm, kdo účastní chtějí býti milosti, v jubilejním roce propůjčených, totiž odpuštění všech hříchův a trestů za ně, ukládá se v encyklice, a sice všem katolickým křesťanům mimo Řím, toto: Každý věřící jest povinen během milostivého léta navštívit dvakrát tři chrámy, jež biskupové nebo jich duchovní zástupci jim určí; jsou-li toliko dva chrámy v místě, mají navštívit každý třikrát, je-li však pouze jeden, tedy šestkrát během roku. Mají se ve chrámech po nějakou dobu modliti za blaho a povýšení katolické církve a sv. apoštolské stolice, za vyplnění kacírství a obrácení bludařů, za svornost křesťanských knížat a za pokoj a jednotu všeho věřícího lidu. Spolu povinni jsou ve dva dni, mimo ustanovené dni postní, pouze postní stravy požívat. Mimo to mají se ze svých hříchů řádně vyzpovídati a nejsv. Svátost oltární přijmouti, a každý podle své možnosti a podle rady svého zpovědníka almužnu dáti na některé k rozšíření a zmohutnění katolické víry věnované dobré dílo. Na modlitbu živých může se odpustků dostati i těm, kteří v lásce Boží z tohoto světa se odebrali. Na konec stavi sv. Otec milostivé léto pod ochranu nejbl. Matky Páně.

Skutek zbožnosti. Dle zprávy „Linzer Volksblattu“ zaslal římský hrabě Leopold z Lilienthalu nejdůst. knížeti-biskupu štyrského-hradeckému 50.000 zl. v zástavních listech národní banky k vystavení kostela Srdce Ježíšova ve Štyrském Hradci.

Milodary božského Srdce P.

Církev svatá, obnovující každoročně památku Narození Páně, slaví ji co nejradostněji a nejslavněji, aby vstúpila co nejdůrazněji v srdce věřících, čím byla světu veliká ta událost, a pomíjí jakoby na chvíli všechny ty strasti, jichž novorozenému Bohočlověku hned za příchodu na svět bylo zažiti. Tato stránka v následujících dnech víc a více se objevuje a nám před oči klade, abychom ve svaté radosti nezapomínali, že vtělený Bůh nejen radost nám přinesl se sebou na svět, nýbrž i příklad, jak se máme chovati, kdykoli místo radosti nastane žal a bolest, kdy strasti vezdejší na nás doléhají. —

Máme také mnoho příkladů z vezdejšího života, ke komu se máme utíkat ve dnech zlých, kde útěchy hledati a kde jí také nalezneme. Uvádíme zde některé nám k uveřejnění oznámené.

Z okolí Dubského. Před nějakým časem onemocněl mi strýček v nedalekém městě. Důvěřujíc v Boha, jehož pomoci již při jiných podobných příležitostech se mi dostalo, pojala jsem úmysl vykonati nějakou pobožnost, byla-li by to vůle Boží, za uzdravení jeho s předsevzetím, že uveřejním to ve „Škole božského Srdce Páně.“ I konala jsem pobožnost k P. Marii, pak ke sv. Josefu a konečně k nejsv. Srdci Páně, což neminulo se s účinkem. Strýček můj milný, ačkoli jest věku vysokého, jakého málokdy za nynějších dob spatřujeme, se opět pozdravil. Konám tedy tímto povinností svou a uveřejňuji tuto zprávu radostnou na poděkování Bohu všemohoucímu a na povzbuzenou k větší účte Pomocnice křesťanů, Jejího spanilého chotě a pokladu všech milostí nejsladšího Srdce Ježíšova. J. S.

Z Napajedel vzdávají díky za vyslyšení a pomoc takorůzka zázračnou ve dvou záležitostech nutných, na modlitbu k božskému Srdci Páně a nejčistšímu Srdci Panny Marie.

Z Okříšek dvě osoby vzdávají vroucí díky božskému Srdci Páně a blah. Panně za vyslyšení ve mnohých potřebách, zvláště za odvrácení jistého velkého neštěstí.

Z Luhačovic jistá osoba vzdává božskému Srdci Páně a Srdci Panny Marie hluboké díky za nabyté zdraví a pomoc ve velké nouzi.

Z R. děkuje božskému Srdci Páně a Srdci P. Marie, sv. Josefovi, sv. Antoninu Pad. a ještě jiným světcům za vyslyšení prosby. Začátek aspoň již jest; kéž by Bůh dobrotivý ráčil též dokončení dopřáti! ●

Z N. P. vzdává jistá čtenářka „Školy“ tímto nejvroucenější díky Panně Marii Lúrdské za uzdravení, kterého nabyla po vykonané devítidenní pobožnosti a užívání lúrdské vody.

Z farnosti Bohouňovské jistý občan uveřejňuje dle učiněného slibu vroucné díky, an na přímělu sv. Antonina Pad. po vykonané pobožnosti k božskému Srdci Páně od nevyhojitelného jinak neduhu brzo byl uzdraven.

— Jistý čtenář „Školy“ vzdává radostné díky božskému Srdci Páně za vysvobození z velké tísně a nesnáze.

— Trpěla jsem delší čas značné hlavy bolením; vzýváním Rodičky Boží a příkládáním plátýnka z Filipsdorfu bolest přestala, proto vzdávám nejvřelejší díky božskému Srdci Páně a Panně Marii. T. N.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Hlavní úmysl nám vysvětluje, na co máme nejvíce zřetel míti při svých modlitbách, tento však odstavec nás poučuje o potřebě, že ustavičně v duchu Krista Pána máme se modlit. Vizme stav věcí:

Rakousko. Na sněmu tyrolském katoličtí Tyroláci statně hájili právo své na

katolické vyučování mládeže. Nový ministr vyučování přísně si počíná. Již zavedeno zase při maturitních zkouškách na středních školách náboženství. Naše modlitby za nápravu školství nebyly marny, ale mnoho ještě schází.

Prusko. Spor o karolinské ostrovy definitivně ukončen. Pruský král udělil

papežskému sekretáři kardinálu Jakobinimu a jiným v této otázce zaměstnaným řády, načež i sv. Otec říšskému kancléři udělil řád, ježto na jeho radu vyřízení této záležitosti bylo svěřeno římské stolici. Kéž by toto vyznamenání od hlavy církve katolické německému kancléři bylo pokynutím, aby ustoupil již v boji proti církvi katolické. — Král pruský slavil 3. ledna 25leté jubileum svého panování. Dne 2. ledna 1861. zemřel král Bedřich IV. a 3. ledna prohlášen králem bratr jeho Vilém. K jubileu tomuto sjelo se ze všech stran do Berlína množství vzácných hostů, mezi nimiž zvláštní vyslanci evropských panovníků. Práví se, že císař německý jest osobně zbožný; kde to tedy vězí, že dopouští tak utiskovati katolickou církev? Snad jen něco více modlitby je třeba.

Ve Francii až posud zuří boj proti církvi. Kněžím ministerstvem vyučování zadrženo služné, bývají obžalováni a k pokutě odsouzeni bez výsledku. Snad za nového ministerstva zlepši se stav církve. Chudoba v Paříži se strašně šíří. Nikdy snad nebylo viděti tolik žebrákův u dveří chrámových jako letos o novém roce. Doufáme, že tato bída všestranná a pokoření pýchy přivede Francii ke Kristu.

Anglicko. Pro Irsko, ostrov nazvaný ostrovem svatých a mučeniců, zdá se, že konečně nastane kýžený pokoj. Ministr Gladstone zamýšlí Irčanům povoliti zvláštní ministerstvo v Dublině pro vyřízení irských záležitostí. Rozumí se, že irským protestantům se to valně nelíbí, a proto všemožně o to usilují, aby se katolíkům irským práva nedostalo.

Poloostrov balkánský. Vyjednávání o mir mezi Srbskem a Bulharskem nebylo ani zahájeno, Srbsko a Bulharsko přese všechny opáčné zprávy ještě neodzbrojily a udržují své armády pohotově. Srbská válečná správa objednala za 600.000 fr.

Zubovičova torpéda; každou sobotu bude dodána část hotových torpéd do Niše. Třeníce mezi Řeckem a Tureckem zavdávají stále příčiny velmocem, aby hleděly Řecko v klidu udržeti. Sděluje se též, že vládě turecké dostalo se zprávy o velkém zbrojení Ruska, z čehož souditi lze, že snad ještě k válce dojde.

Asie. Svátá země. Církev katolická měla vždycky v oné zemi, kde trpěl Kristus Pán, též své utrpení. Vedle Mohamedánův a nespojených Řeků povstal nový nepřítel katolických misii, jemuž především nejde o vydobytí svatých míst, nýbrž o vyhlazení katolického náboženství ve svaté zemi, jsouť to protestanté. A protože katolické spolky, které až posud pro vydržení katolických misii a především škol působily, ať hojně podporují modlitbou a almužnou tamnější misionáře.

Syrie. Mezi Maronity, kteří věrně až posud stáli k římské stolici a vytrvalostí svou vždy byli záštitou viry katolické na východě, tentýž povstal nepřítel, protestantismus, a hledí obzvláště školy do rukou svých dostatí.

Východní Indie. Tam řád cti-hodných Otců karmelitů v městě Aleppy založil misii, kde P. Candidus z rakouské provincie blahodárně působí. Z obětí a almužen založena kaple a zřízena škola. Bohužel povodněmi tato misie velmi mnoho trpěla a jest rychlé pomoci zapotřebí.

V Číně ode dvou let bývají pronásledováni katolíci, především v Annamu. Vydobytí hlavního města Huě popudilo mandariny a t. zv. vzdělané, totiž úředníky k vyhlazení křesťanského jména. Nejprve došla nás zpráva o zavraždění 10.000 katolíků, mezi nimi 300 jeptíšek, brzy na to zpráva ještě hroznější o zavraždění 24.000. Misionáři potvrzují tyto zprávy; tak píše jeden misionář, že celá východní Kočínčina jest veliké pohřebiště, pokryté množstvím ne-

pochovaných mrtvol křesťanských. Všechny kostely, kaple, kláštery, siročince, školy a vše co mnoholetou prací pro zdar katolických misí zbudováno, dočista zrušeno a zničeno. To však nás těší, že katolíci pronásledováni beze strachu před mukami a smrtí vyznali víru svou, následující příkladu mučovníků prvních dob křesťanských. Žádný kněz neopustil stáda svého, pastýř a ovce zároveň šli cestou křížovou až k pastýři dobrému. A jsme přesvědčeni, že modlitby tolika mučovníků této zemi zase vyprosí mir a rozkvět katolické církve. — Za to japonský císař všem křesťanům své rozsáhlé říše stejné právo popřál jako ostatním obyvatelům.

Utěšené zprávy nás docházejí ze **severní Ameriky**. Čilost a obětavost tamnějších katolíků pochvalu zasluhuje. Jméno

»katolík,« kteréž dříve na posměch užíváno, jest nyní u praktických Amerikánů jmenem čestným. Sjednacenost katolických Amerikánův u zařízení konfesijských škol, u vybudování a ozdobení chrámů jim vydobyla úctu a lásku. Jen jedna část katolických misí velkým stížená neštěstím, totiž **Kanada**. Povstání t. zv. mestizů zastihlo též misie, kterýchž tam bylo třináct. Osm misionářů padlo za obět, čtyry jejich ústavy jsou rozbořeny. Blížších zpráv však ještě nemáme.

V Australii s prospěchem působí členové tovaryšstva Ježíšova z provincie rakouské a v Oceanii misionáři nejsv. Srdce Páně, jižto od sv. Otce Lva XIII. tam byli vysláni. — V poslední době arcibiskup Sydney-ský od sv. Otce povýšen na důstojnost kardinála.

V měsíci únoru modleme se za muže ve státní službě.

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za muže ve státních úřadech postavené, aby Duchem sv. vyučeni jsouce, vždy to a tak činili, jak jest svatá vůle Tvá, a dle práva, jaké jsi vladařům uděliti ráčil. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zacheňte církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

Ó přeladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

**HroMníČka sVít k sVětLu, jež jest Krístus: zVLáště aLe při
VyCházení z VezDejšího žiVota!**

ři pohledu na svatý kříž.

Kdo, vida svatý Kristův kříž,
by necítil s ním bolu tíž,
již za nás nesl Spasitel,
když na bolestném dřevě pňel?

Slov sedm s kříže promluvil,
by v paměť nám i srdce vlil,
jak křesťanu jest umírať,
se s toho světa ubírať.

A prvé, jež nám zanechal,
že příklad lásky k bližním dal:
„Ach odpusť, Otče, odpusť“ dí,
„neboť, co činí, nevědí.“

A druhé prones' k lotrovi,
kdy ten jej vroucně osloví;
to promluvil Pán k těše nám,
že můž' i hříšník v ráje chrám.

Třetím pak k vdovám, sirotkům
dal mluvit Pán svým synům rtům:
„Hle syn tvůj, hle i matka tvá“ —
že v nebi sirý matku má.

A kdy, jsa žízni utrápen,
promluvil slovo: „žízním“ jen:
ukázal, že chce duši tvou,
by dal jí bláhu pověkou.

Kdy po páté zní volání,
to nemluvil hlas zoufání,
jen velký výron bolu byl,
kdy řek': „Proč jsi mne opustil?“

A slovo šesté, když už zřel,
že konec žití nadešel,
tu „Dokonáno“ — provolal,
by vykoupení důkaz dal.

A sedmé, kdy již duši svou
vypouštěl na smrt zemdlenou,
dí, s světem kdy se loučí tím:
„Ti duši, Otče, poručím.“

To sedm slov, jež prones' Pán,
kdy na kříži měl bolu stán,
těch vzpomene každý, kdo tu jdeš,
a v zármutku svém okteješ.

B. H.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

II. Posvěcení domu.

I. Zažehnání duchů.

Nelamte si, milí čtenářové, dlouho hlavu nad tím, co tu najednou chci se »zařikáváním duchů.« Je to zcela jednoduchá věc! — Byli jste snad již jednou přítomni křtu dítěte? Neslyšeli jste, co tu říká dříve kněz, než je křtí? — Říká nad ním »exorcismus,« čili vymítání ďábla. »Odstup od něho zlý duchu a dej místa Utěšiteli Duchu Svatému!« Má totiž novorozené dítě státi se chrámem Ducha svatého, ale poněvadž následkem dědičného hříchu jest pod mocí ďábla, musí prve tento odtud býti vyklizen, než sem Bůh vejde a tu se ubytuje.

A podobně, chcete-li, aby se do vašeho domu přistěhoval Kristus Pán, musejí se odtud dříve vypuditi příšerní duchové temnosti, kteří i v tomto skrz na skrz osvíceném století v každém domě více nebo méně, viditelně i neviditelně straší. Ba straší to tak dobře u sedláků jako u pánů, straší to ve dne i v noci, straší to doma, v komoře i venku na poli a v lese, tam v kraji i na horách; straší to při bdění i spaní, při práci i při stole, ve sklepě i na půdě, straší to nejenom tam, kde děti si hrají, ale i tam, kde starí o vážných věcech rozpravějí! . . .

»Ale kdo? nebo co že tu straší?« budeš se úzkostlivě tázati, a já ti pravím: »je to zlý, škůdný a zlovolný duch!« Chceš jej poznati? Pojď se mnou a prohledáme ten aneb onen dům.

Slyš, tu jest již jeden zloduch, jest ho zdaleka slyšeti. Zaklení jako rána z pétiliberního kusu, jež světnici otráslo, jest neklamně znamení, že tam vypukla domácí válka. Muž dal první ránu a žena,

ovšem není ze dřeva, nýbrž tvrdší nad kámen, a odráží a splácí každý výstřel se strany nepřátelské, slovo slovem, nadávku nadávkou a kletbu kletbou! Jako když kosa narazila na kámen — lítají již jiskry, boj se stává tužší a zuřivější, již se chápou ručních zbraní, rána padá za ranou . . , a konec a výsledek bitvy? — na obou stranách četné modřiny a otekliny; avšak nepřátelstvo a napjatost trvá dále; několik dní, třeba i neděl, nepromluví na sebe »polovice« a setkají-li se náhodou na též místě, ihned obrátí se zády. A jak dělají rodičové, tak si vedou mezi sebou i děti jejich. A tak se často stává, že od Božího rána do noci ozývá se v domě jejich jen svár, různice a hádka. — Tu patrně duch zlosti a hněvu přebývá a i za bílého dne straší!

Hned vedle u souseda je pravý opak; tu se hraje, zpívá a tančí vesele po celé noci, k ochlazení veliké horkosti popíjí se pak nápoje, z nichž vystupují omamující páry do hlav a plodí tu rozličné hříšné nápady, řeči, žerty a rozpustilosti, jež blíže jmenovati nelze. Ale panuje tam takové ovzduší, že zdaleka číše — ducha nečistoty, — o němž se zmiňuje sv. evangelista Matouš v 12. kap.

Než, pojďme dále! Tamto u lesa leží o samotě dvůr a to v takové utěšené poloze na výsluní, s překrásnou vyhlídkou v ten Boží svět, že zdá se, jakoby sama příroda tu srdce člověka povznášela k Bohu a nebi. Než, ti lidé ve dvorci nic o tom neznamenaají, ba právě naopak touží a baží jen po té hroudě zemské, do níž kdyby možno bylo, jako krtkové by se celí zahrabali a rukama i nohama zakořenili. Oni se drou, lopotí a shání až do úpadu; chasa tu má stravu špatnou, ale za to práci těžkou: oddechne-li si kdo od práce, již to zahřmí za ním: »lenochu,« »dar-

možroute« a »ničemníku«. Ba i děti sotva ze školy přijdou, po většině musí doma pásiti dobytek. při pluhu popoháněti aneb jinak v hospodářství vypomáhati. Odpočinku o svačce v sobotu tam neznají, ba sotva ví, kdy je neděle. Na mši sv. jíti, k tomu již dokonce není času, a modliti se doma, to at jen někdo zkusí! »Maření času to,« okřikl onehdy hospodář služku, když se chtěla při klekání modliti »Anděl Páně,« — »já tě najal k práci a nikoli k modlení!« Než nebudu již dále vyprávěti, však ty již víš, milý čtenáři, jaký duch v onom zase dvorci vládne a straší, znáš toho ďábla lakoty a hrabivosti po penězích.

A jak že se dělo svého času v paláci krále Saula? David byl zdárný a udatný jinoch a zručný harfeník. V poli válčil statečně a šťastně za svého krále, a doma hrál mu libezně na harfu a zpíval, a tak mu zaháněl z hlavy a ze srdce nevrlost a nevoli. Jednoho dne vytáhl David do boje proti Filištinským a způsobil jim takovou porážku, že s jásotem velkým vítal ho lid. Brzy na to seděl Saul v komnatě své, drže v ruce své kopí, co zatím David opodal na harfu hrál. Tu připadl duch závesti a pomsty na Saula, i mrštil kopím po Davidovi, chtě jej zabiti, — a nescházelo mnoho, byl by ho ku zdi přibodl; tento však se šťastně ráně dobře mířené uhnul! . . .

To by byli jen někteří zloduchové, již tu a tam mezi lidmi a po domech straší; ale dle slov samého Krista Pána ne jeden, nýbrž i sedm duchů přistěhuje se do leckterého domu, z nichž poslednější prý horší bývá než ti první, ba svatý Pavel nalezl jich dokonce třináct pohromadě, jež vypočítává dle rodu jejich takto za sebou: »nečistota, nestydatost, bujnost, modloslužebnost, žárlivost, hněv,

svárlivost, ziskuchtivost, různivost, závist, vraždy, nestřídmost a obžerství.«

V takovém domě má pak ovšem ďábel vládu v rukou, on je tu pánem a hospodářem, a dům takový jest vším právem jeho domem, jeho královstvím! a ti lidé, jenž tu dli a bydlí, více méně jeho duchem jsou nadchnuti, jsou jeho poddanými, jeho služebníky; z jejich řeči a zpěvu, z jich práce, šatu i pokrmu a ze všeho jich počínání vane jeho duch! Lidé ti jsou tu shromážděni vlastně v jeho jménu, a proto on jest uprostřed mezi nimi, a hledí, jak se samo sebou rozumí, co možná nejvíce z toho pro sebe kořistiti. Ba kolikráte se nemůže ani dočkati, kdy mu jeden po druhém bude odeslán do jeho podzemní říše, a z dopustění Božího zmocní se jich jako majetku svého dříve! S hrůzou si tu vzpomínám na jistý dvorec, jenž za mých mladých let stával na příkrém svahu dosti vysokého vrchu. Patřilo k němu krásných polí a luk i lesa na

mnoho jiter a tučné stádo bravu. Avšak sousedé si o tom bohatství ledacos naseptávali a vůbec všeho styku s lidmi těmi se stranili. Z nenadání přišli jednoho dne do dvorce četníci a odvedli hospodáře — do trestnice, nejstarší syn voják utekl od svého pluku a prchl do cizích zemí, kdežto mladší bratr, jda s košem na zádech přes potok spadl a utonul. Rok na to přišla ohromná lavina sněhová a ta smetla celé stavení s matkou a dcerou do propasti, že nezbylo ani památky po nich! Čeledín, jsa právě ve stáji, zůstal zachráněn a služku jen za ruku to zachytilo. — Takový konec vzal ten dvůr; lidé říkali pak, že na něm a na obyvatelích jeho spočívala jakási stará kletba pro nespravedlivý majetek

Než dosti, dosti již o těch příserách;

nedá se upřít, že jsou a panují a straší i v domech křesťanů duchové zlí; a proto jsem řekl hned na počátku: první věc, již musíte učiniti, má-li se k vám Kristus Pán přistěhovati, bude zažehnání duchů z domu vašeho! Než, abys tomu lépe rozuměl, povím ti ještě něco, a ukáži ti tu hlavní skrýš těch zloduchů.

Asi před 60 lety žila v Dulmonu ve Flámsku v řádu Augustianek řeholnice jménem Katerína Emerichova. Je to táž, která nám také umučení Páně podle svých vidění tak krásně vypsalá. Jednoho dne měla vidění o městě Římě, a sice právě v tom čase, kdy se tam měla stavět první modlitebnice protestantská. Jsou u vytržení spatřila Katerína dům ten jako nějaký temný chrám bez oltáře a svato-stánku, jen stolice tu byly a uprostřed jakési řečníště. Kázalo a zpívalo se tu, ale jiného nic více. Lidí tu bylo maloučko, a i ti, co zde byli, podivnou jakous hru prováděli. Každý totiž vyňal ze záhadní nějakou sošku čili bůžka, před sebe postavil a k němu se modlil. I zdálo se, jakoby byl jeden každý vyňal ze srdce své minění, svou vášeň nebo nejmilejší náklonnost, kteréž byly prve jako malé obláčky, ale brzy na se braly jistou tvářnost a podobu takže tu bylo plno figurek a podob dílem lidských, dílem i zvířecích. Bůžek jednoho byl široký panák, jenž nesčetnými rukami kolem sebe hmatal a tapal, jakoby všechno kolem sebe chtěl pohltnouti. Bůžek jiného zase se krčil a kroutil, chtěl se malým zdáti; třetí člověk měl před sebou jen kus neotesaného dřeva; čtvrtý jakési ohyzdné, nečisté zvíře; pátý dlouhého hada a tak každý nějakou jinou nestvůru; ba bylo těchto více, než lidí. Když pak byli se svou „pobožností“ hotovi, vlezl opět jednomu každému bůžek jeho do prsou a tak odešli. —

Takové vidění měla Emerichova o těch lidech, a nic se tomu nedivme! Máte dozajista i Pán a Spasitel podobné

vidění o mnohém domě a mnohé rodině křesťanské, kde tací lidé bydlí, kteří jakoukoli věc stvořenou více než Pána Boha a Tvůrce svého milují a ji jakožto své modle se klání. To právě jeví se v těžkém hříchu. Ano: závisť a lakomství, hněv a mstyzádost, obžerství (vínem nebo kořalkou, to jednostejno), nečistota a chlípnost v myšlení a žádostech, v řeči i skutech, v klení a rouhání, znesvěcování neděl a svátkův a ty všechny ostatní nepravosti nejsou vlastně nic jiného, než samé modly, a kdo je v srdci chová, je miluje, nechť se jich zřící, ten a takový není před očima Božíma nic jiného než modloslužebník a srdce jeho jest oltář, na němž trní ta která modla jeho.

A je-li více takovýchto srdcí v jedné rodině pohromadě, čím jest dům jejich před očima Božíma? — chrámem modlářským!

Že pak do takového místa Kristus Pán se svým nejčistším a nejctnostnějším, se svým tichým a pokorným, se svým laskavým a poslušným Srdcem zavítati nemůže, toť na bíledni.

Není tudíž žádné jiné pomoci; dříve musí ti bůžkové a modly z domu vašeho! — aneb jinými slovy: hřích musí prve ze všech srdcí vašich být odstraněn.

Protož jdi nejprve jeden každý z vás a zaveď přísnou policejní prohlídku domu, t. j. zkoumej jeden každý srdce své a pátrej v přísném zpytování svědomí, nehnízdí-li v něm nějaký těžký hřích, či zloduch. Najdeš-li nějakého, seber se co můžeš, v pravdě, a pošli jej postrkem za hranice své, upřímnou lítostí, skroušenou bolestí a osklivostí se ho zřekna; vždyť hříchové ti jsou to, již tvého nejmilostivějšího Pána a Spasitele zbičovali, trním korunovali a kopím probodli; kterak bys s nimi mohl pod jednou střechou přebývati?!

Již tedy nemeskej a prospěš jako sv. Magdalena k nohám Ježíšovým!

Avšak, milý příteli, pouhá litost tvá, byť jsi při ní i krvavé slzy proléval a třeba dnem i nocí v pláči neustával, ještě nedostačí k zažehnání těch duchů, tu třeba ruky mocnější, totiž posvěcené ruky zpovědníkovy!

Ano, ano, přátelé, především vykoňte všickni řádnou a platnou svatou zpověď. Tím vyčistí se v domě vašem vzduch od zlých duchův a chrám Ducha sv., dosud porouchaný a pobořený, povstane opět z trosek svých a duše vaše oděna v roucho milosti Boží skvíti se bude nad zlato a bílý mramor ve chrámě Šalomounově v Jerusalemě, a Kristus Pán nalezne v něm zalíbení své.

Tot tedy ta první podmínka: dobrá a řádná zpověď všech domácích!

Když pak se vrátíte od správy Boží,

prohlédněte ještě důkladně celý dům, nevězí-li v některém koutě ještě zapomenutý bůžek nějaký, t. j. není-li tu na př. nějaká věc, která nepřišla do domu spravedlivým a poctivým způsobem. buďsi to nespravedlivý peníz, šat, náradí a p. Ohlédněte se dále, není-li tu v domě nějaká kniha bezbožná a nevěrecká, třeba i kalendář oplzlý a ničemný, aneb nekalé obrazy na stěně, aneb svobodomyšlné, t. j. protináboženské spisy a noviny; neboť to není nic jiného, než koukol a símě ďábelské, tudíž Bohu nepřátelské. Vy pak, hospodářové, zkoumejte, není-li s vaším vědomím mezi čeládkou vaší takový zloduch, jenž tu špatným příkladem svým straší a zejména dítky vaše porušuje a kazí. Všecky, všecky takové nestvůry musí pryč z domu, jinak k vám ten svatý Pán a Spasitel nevkróčí!

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, zrcadlo lásky a bolesti.

III.

„Nebo jest (moudrost) blesk světla věčného a zrcadlo bez poskvrny velobnosti Boží: a obraz dobrotivosti Jeho.“ *Kniha Moudr. 7. 26.*

obře snad se pamatuješ, že ve Starém Zákoně přikázal Bůh, aby zděláno bylo veliké kovové umývadlo, a sice z kovových zrcadel žen israelských, a postaveno bylo v nádvoří před stánkem Hospodinovým. Kdykoli kněží israelsí buďto obět přináseti měli anebo do svatyně vstupovati, vždy musili dříve v kovovém umývadle se zhlížeti a pakli co nečistého na sobě postřehli, se umývati, aby s čistým tělem před Pána zástupů předstoupili. (Exod. 38. 1.) Pod tímto kovovým, lesklým zrcadlem Zákona Starého, právem vyrozumíváme nejsv. Srdce Ježíšovo, z něhož nám všecky

ctnosti září, a v němž my netoliko každou skvrnu duše své zřetelně zřítí, nýbrž také smýti ji můžeme, a sice v krvi Spasitelově, o níž praví sv. apoštol Jan: »Krev Ježíše Krista očisťuje nás ode všeho hříchu.« (I. list 1. 7.) Když jednou sv. Kateřina Sienská v tomto zrcadle nejsv. Srdce Páně se zhlížela a na druhé

straně zase své vlastní srdce pozorovala, na němž tolik ještě nedokonalosti a chyb seznala, prosila co nejúpěnlivěji svého božského ženicha, aby její srdce od ní odnít, za ně však své jí darovati ráčil. A Pánu Ježíši libila se prosba tato, vzal její srdce a dal jí za ně své, proto se svěťice tato po celý ostatní čas života svého modlivala: »Tobě, ó Pane, poručím nikoli moje, nýbrž tvoje srdce.«

Když zbožná panna Kateřina Rakonisla, která nejsladší Srdce Páně na nejvýš milovala, v ně jako v zrcadlo hleděla, a na svém srdci mnohé ještě skvrny spatřila, prosila Krista Pána, aby srdce její v krvi své svatě omýti ráčil; a božský Vykupitel vyplnil žádost její. vyňal srdce její a navrátil jí je čistší a světlejší nežli bylo dříve; a takto se stalo pětkrát za jejího života. (Vypravuje ctihodný P. Jan Weyer T. J. in filio Dei adoptione 2. 1.)

Do tohoto přecistého zrcadla hleděl také ctihodný sluha Páně kněz Martin Guttieres z Tovaryšstva Ježíšova, jemuž se jednoho večera, když byl svědomí své vyzpytoval, zcela zřejmě stříbrné váhy ukázaly. a sice jakoby v zrcadle; na jedné vážce leželo malé, ošklivé a vráskovité srdce, které hned dvěma krupějema krve pozřeno bylo; na druhé vážce spatřil veliké, nachové, živé srdce. Co se tak vidění tomu divil, uslyšel hlas Boží: že ono malé ošklivé srdce jeho vlastní jest a že mu k poučení ukázáno bylo; druhé však že jest Srdce Ježíšovo, které, ačkoli na ně denně tolik hříchů lidských naléhá, přece umačkáno není, nýbrž spíše u veliké své shovívavosti a trpělivosti hříšníky ku pokání volá, on pak že se má přičiniti od toho času svatě Srdce Páně v tom nápodobiti.

Nuže, duše křesťanská, pohleď jen také ty večer, když svědomí své a činy dne zpytuješ, v zrcadlo toto, v Srdce Spasitele tvého, tam zajisté dosti příčin najdeš, abys se zahanbila; pozoruj jen nevyrovnanou Jeho pokoru, jak se i Jidáš k nohám vrhá, aby je myl, jak za horšího vraha Barabáše pokládán jest, a kterak mezi dvěma lotry na kříži umírá. Ó jak veliká byla pokora Ježíšova! a na druhé straně zpytuj, jaká jest asi pokora tvého srdce, které si ničeho tak nežádá, než-li aby ve světě ctěno a váženo bylo, které i tu nejmenší urážku těžce nese a zdouha zapomínává? Takým způsobem projdi všechny ctnosti: trpělivost, čistotu, střídmost, chudobu, sebezapírání atd., všude zajisté najdeš, co bys opraviti mohla a měla. O císaři Karlu V. vypravuje Hadrian Lyraeus (in Marial. fol. 349), že v komnatě své sem tam po zdi zavěšená měl zrcadla, v nichž, kamkoli se obrátil, vždycky obraz Ukřížovaného, jenž v čele komnaty visel, vidíval. Takto uchovával císař stále Toho v paměti své, jenž za spásu všech na kříži visel. Krásný to zajisté příklad, jež by všickni křesťanští panovníci následovati měli.

Svatá panna Rosalie, dcera krále Sinibalda, oblékla se jednoho dne, dle přání otce svého, do šatů královských a pohlédla do zrcadla, aby se v nové úpravě pozorovala. Sotva však oči své na zrcadlo upěla, vykřikla zděšením. Viděla totiž v pozadí zrcadla živého Spasitele, krví zbroceného, trním korunovaného, po celém těle zedraného a na kříži visícího. Zároveň pak slyšela hlas s kříže: »Ejhle člověk, jež ty's ukřížovala; viz rány, které jsi zasadila, hleď na bok, jež jsi proklála!« Vidění toto otřáslou celou duší královské dcery tak mocně, že se všeho bohatství i hodností zřekla, ano i otcovský dům opustila a v jeskyni o samotě žila, uvažujíc přehořké umučení Pána Ježíše. Ve své jeskyni pak vlastní rukou napsala: »Já, Rosalie, dcera krále Sinibalda, pána nad Quisquinou a Rosou, umínla jsem si, z lásky k Pánu Ježíši Kristu, v této jeskyni bydleti.« Svaté tělo její bylo milostivého roku 1625.

za papeže Urbana VIII. nalezeno, při kteréžto příležitosti celý ostrov Sicilie na orodování sv. Rosalie metly morové zbaven byl. Světici tuto vyvolili si Siciliané za patronku, a svátek její slavi se zejména ve hlavním městě Palermu s velikou nádherou. Tak užitečno bylo pro Rosalii, že jenom jednou do zrcadla Srdce Páně pohlédla. Ó panny a ženy křesťanské, vám platí tato slova má: Vizte příklad, jež následovati máte! Slyšte k tomu hlas Boží, jenž k vám ústy proroka Isaiáše volá: »V ten den odejme Pán okrasu střevis a měsíčky, řetízky, zápony, náramky a čepce, kadeřadla, podvazečky, sponky, voňavky, náušky, prsteny a drahé kameny na čele visící, sváteční roucha a plástiky, lněná roucha a jehly, zrcadla, roušky, vínky a letní plachetky. A bude za libou vůni smrad, za pás provázek, za kadeřavé vlasy lysina a za živůtek žíně.« (3. 18...)

Papež Bonifác VIII. poslal jednou darem královně anglické lesklé zrcadlo v pozlaceném rámcí spolu s drahocenným hřebenem. Ejhle, já podávám vám také zrcadlo, a sice to nelesklejší — Srdce Páně, které poznamenáno jest křížem a otočeno trnovou korunou. Toto zrcadlo zavěste v pokoji svém, do toho dívejte se často, u něho hleďte radu a pomoc. A poněvadž i hřeben potřebujete, abyste vlasy své v pořádek uvedli, nabízím vám za hřeben ostré trny, jimiž Srdce Ježíšovo v životě tak zhusta zbodáno bylo. Hleďte tam a čiňte dle obrazu!

Do tohoto čistého, zářného zrcadla hled', duše křesťanská, přecasto, ale ne tak, jak onen muž, o němž praví sv. apoštol Jakub v listu svém: »I vzhledl se a odešel, a hned zapomněl, jaký by byl.« (1. 24.) Tak bys chyby své a hříchy neodložila a neopravila; zde řiď se příkladem marnivých žen, které dříve zrcadlo z rukou nedají, až se co nejpodrobněji v něm prozkoumaly. Pak naučíš se ctnostem, bez nichž život křesťanský neobstojí, naučíš se zlost přemáhati, v mírnosti a trpělivosti se cvičiti budeš, čistotu, poslušnost a lásku k bližnímu si zamiluješ a z lásky k Bohu všemu se rád podrobíš, cokoli svatá vůle Jeho s tebou učiní; tak vyplníš rozkaz Spasitelův: »Příklad dal jsem vám, abyste, jako já činil, i vy činili.« (Jan 13. 15.)

V sousedství ctihodného kněze Hippolyta Galatina ve Florencii bydlila ženština špatně pověsti. Aby hříšnici tuto na dobrou cestu přivedl, užil horlivý sluha Boží malé lsti. Dal si totiž namalovati obraz trpícího Spasitele, avšak v podobě obyčejných zrcadel. Dle zvyku žen postavil pak obraz k oknu a přecasto za den naň se díval, tu vlasy své česaje, tu zase čepičku si narovnával, anebo skvrny v obličejí čistě. Toho všimla si hříšnice proti bydlící, i myslila, že se dobrý kněz smysly pominul, neboť byl jinak jako přísný, dokonalý muž znám. I vzkázala mu, aby ji na chvílku zrcadlo své zapůjčil. Žádostí touto bylo, čeho kněz dosíci chtěl. Sám sňal obraz a držel jej hříšnici před očima. Tato byla nezvyklým tímto pohledem tak dojata, že brzy všeho zanechala a do kláštera vstoupila, kde za hříchy své kající život vedla. —

~~18. 4.~~ O zvířeti basiliskovi se vypravuje, že i pohled jeho člověku smrt přináší, jelikož prý z očí jeho smrtonosný jed vystřikuje. Proto prý myslivci, chtějce zvířete toho se zbavit, velké zrcadlo před sebou nosili; neboť tak vystřiknutý jed na zvíře zpět padá a je samo usmrcuje. — Nuže, co jest jiného hřích, nežli takový basilisek, »jenž již pouhým dechem a pohledem duši usmrcuje?« — »Duše, která hřeší, umře,« praví prorok Ezechiel (18. 4.), a sv. apoštol Jakub ujišťuje: »Hřích pak, když jest vykonán, zplozuje smrt.« (1. 15.) Jak tedy lze se tohoto neštěstí

uvarovati? Miluješ-li duši svou, vezmi Srdce Spasitelovo jako zreadlo, postav si je před oči ducha svého, v něm se zhlížeš. Jej taž se o radu v životě, zvláště však ve smrti — a pak nezahyneš na věky.

(Pokračování.)

Posvátné památky po umučení Páně.

(Sebral Boh. Hendl.)

Leží to již v přirozenosti lidské, že člověk rád shledává a sobě uschovává předměty, které jej upomínají buď na drahé rodiče, příbuzné aneb na dobrodince, jimž vděčností zavázán jest. Každý zajisté pohled na milé tyto památky vzbuzuje v duši celou řadu upomínek buď radostných buď žalostných, unáší mysl naši v léta dávno minulá a staví nám před oči osoby, jež jsme ctili a ze srdce milovali, které však již mezi námi nedlí. Jest-li však takto se děje již v životě všedním, obecném, čím více diti se musí v ohledu náboženském, neboť památkami náboženskými povznášen bývá duch náš nad tento svět, utvrzován ve víře a užeji připoutáván ku matce své duchovní, svaté církvi katolické!

Mezi památkami rázu náboženského však zajisté první místo zaujímají posvátné ony předměty, které nás pamatují na nejsvětější osobu Spasitele našeho, zejména pak ty, které němými svědky nebo nástroji byly přehořkého utrpení a smrti Kristovy. Není zajisté pochybnosti, že již sv. apoštolové a první křesťané při veliké lásce své ku božskému Vykupiteli, po Jeho slavném na nebe vstoupení, posvátné památky po Něm shledávali, aby je pokud možno před židy a pohany uchránili, a v účtě je majíce, věkům budoucím je uchovali, což se také po většině podařilo. Osudy pak posvátných těchto památek na umučení Páně od dob nejstarších až na časy naše, pokud známy jsou, vypsati bude úkolem řádků těchto.

I. Svatý kříž.

„Byla pak hodina třetí a ukřižovali ho.“

Marek 15. 1, 25.

Mezi všemi nástroji umučení Páně na prvním místě stojí kříž Kristův, tento oltář, na němž Spasitel, jako nejvyšší kněz, obětí krvavou za hřích lidstva přinesl, tento trůn, s něhož Kristus posud světu vládne a vládnouti bude až do soudu posledního, toto vítězné znamení svaté naší víry, které zapuzuje temnotu nevěry a úklady ducha zlého. —

Kam se asi sv. kříž hned po pohřbu Páně poděl, o tom nevypravují svatí evangelisté ani slova. Pravdě nejspodobnější jest, že jej židé ještě tentýž večer s ostatními dvěma kříži lotrů na Golgotě zahrabali, chtěce tak každou upomínku na Krista Pána zničiti. Křesťané pak jsouce v počtu malém a vydáni hrubému pronásledování židů, nesměli se o sv. kříž hlásiti, toliko modlitbou uctívali místo, na němž Spasitel vytrpěl a svatý kříž zasypán v zemi ležel. Než však ani toho nebylo jim dopráno. Ku zlobě židovské totiž přidružilo se i násilí pohanských Římanů, kteří chtějíce z nenávisti proti křesťanům každou stopu smrti Páně vyhladiti, na místo, kde hrob Spasitelův byl, i na místo, kde kříž stál, množství kamení a šterku navěztí kázali, ba nemajíce na tom dosti i chrám ku cti pohanské bohyně Venuše tam vystavěli a sochou hlavního boha svého Joviše místo tak svaté zneuctili. Tak se stalo za císaře římského Hadriana, jenž vládl od roku 117. až do 138. po Kr.

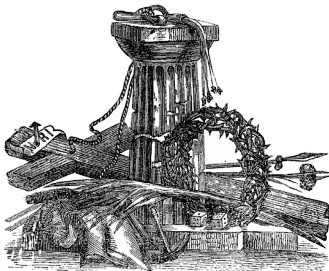
Smutný tento stav sv. míst a sv. kříže trval až do císaře Konstantina, pod nímž zasvítl den svobody církvi křesťanské, až posud krutě pronásledované. Když totiž hrdinský císař tento v poli proti soku svému Maxenciovi stál a přesilu vojsk nepřátelských viděl, utekl se, ač sám ještě pohan, pod ochranu Boha křesťanského. A hle, Bůh vyslyšel prosbu jeho. Den před bitvou zjevil se jemu i celému vojsku jeho na nebi skvělý kříž, vroubený nápisem: »V tomto znamení zvítězíš,« což se také v následující šťastné bitvě potvrdilo. A císař Konstantin tak byl proniknut úctou a

vděčností k tomuto sv. znaku Kristovu, že rozkázal v celé říši své kříž jako posvátný předmět ctíti, a zároveň přísný zákaz dal, aby nikdo již na kříž věšen nebyl. A tak dřevo kletby proměnilo se ve strom požehnání, znamení poutup

stalo se znamením slávy. Řím, ono pyšné město, které se tak dlouho krví mučeníků napájelo, posléze sklonilo zpupnou šíji před křížem. Hle, jak divny jsou cesty Boží! Tam, odkud vycházela bouře proti kříži nejhorší, kde všechna upomínka na kříž křesťanský vyhostěna býti měla, tam nyní mocně zakořeněn jest kříž, odtamtud širým světem rozléhá se věk po věku hlas nástupce Ukřižovaného. S úctou kříže rostla však také touha, aby pravý kříž Kristův opět nalezen byl a veřejně mohl býti uctíván. Z té příčiny podstoupila staříčká matka Konstantinova, sv. Helena, stařena skoro osmdesátiletá, obtížnou pouť do sv. země, aby spolu s biskupem Jerusalemským, sv. Makariem,

svatá místa očistila a možno-li i sv. kříž nalezla. I svolala křesťany jerusalemské, zdali by místo sv. kříže neznali. Tito odpověděli: pakli že se ji postěstí hrob Páně odkrytí, že nedaleko také dřevo svatého kříže jistě se objeví. I dala zbožná císařovna hned pohanský chrám Venušin zbořiti jakož i sochu Jovišovu odnésti a na místě odklizeném hlouběji ve šterku kopati. A kopáno šťastně. Brzy objevila se jeskyňka hrobu Páně a nedaleko ní nalezeny tři kříže, hřeby a nápisní tabulka s kříže Ježíšova. Nová však nastala tu pochybnost. Který z těchto tří křížů jest pravý kříž Krista Pána;

neboť nápis, dle něhož by se byl svatý kříž poznati mohl, se byl odtrhl a žádnému kříži nepřináležel. — Tu vzato útočiště k Bohu a Jeho přímému rozhodnutí. Sv. biskup přikázal konati veřejné modlitby a posty a po třech dnech dal všechny

3 kříže ku jisté vznešené matroně, která v posledních již tazích ležela, donést. Dvěma kříži již dotekl se biskup ženy nemocné, avšak bez výsledku. Jakmile však jen třetí k ní přiblížil, ozdravěla nemocná v tom okamžiku. Radost přítomných nad zázrakem tímto nedá se ovšem vypsati. Zejména zbožná císařovna plesala nad šťastným nálezem a hned zprávu o tom synu svému do Konstantinopole zaslala. Potom dala svatý kříž rozdělit, menší část poslala Konstantinovi, větší pak část, zlatem a draho-kamy okrášlenou, vystavěla ku veřejnému uctění v nádherném chrámě, jež byla svým nákladem na místě nalezení vystavěla. Na věčnou památku události této

slavi sv. církev katolická s radostí svátek »Nalezení sv. kříže« 3. května.

Z oné pak části svatého kříže, která v Jerusalemě zůstala, rozesílány jsou malinké částčky do rozličných zemí křesťanských a v mnohých kostelích účtě věřících vystaveny. I ve vlastech našich nejeden kostel honosí se pravou částkou sv. kříže Kristova. Okolností tato zavdala však protivníkům sv. víry naší podnět ku výtkám, neboť pravili: kdyby se všechny ty částčky sv. kříže po světě rozptýlené sestavily, utvořilo by se z nich několik křížů; nemohou tedy býti právě a děje se jimi podvod. K tomu však lze odpověděti: nikdo netvrdil a netvrdí, že všechny částčky jsou právě; některé z nich jsou ze dřeva podobného, jako sv. kříž, a jsou u pravého kříže dotýkány, tím tedy jaksi posvěceny. Ostatně spočítal jistý círk. spisovatel francouzský všechny posud známé částčky (partikule) sv. kříže a dokázal, že dohromady netvoří ani jedno rameno kříže, neku-li aby z nich více křížů sestaviti se dalo. Neprátele však chápou se každé příležitosti, aby jen sv. naše zvyky a obyčeje v lehkost uvedli. Sv. kříži jerusalémskému však nebylo dopřáno, aby bez přetržky v chrámě jerusalémském uctíván byl, upadlť za kořist nepřátelům. Perský král Chosroës II. vpadl do země svaté, dobyl Jerusalema a na znamení vítězství odnesl sv. kříž z chrámu Helenina do země své r. 614. Čtrnácte let zůstal sv. kříž Páně v zemi nevěřících ku žalosti všech křesťanův, až řecký císař Heraklius ho opět dobyl a se slávou do Jerusalema přivezl. Když pak císař v celém svém ornátě císařském sv. kříž na ramenou nesa na horu Kalvarii kráčet chtěl, nemohl z místa, jakási nevysvětlitelná moc zdržovala nohy jeho. Tu radil mu patriarcha jerusalémský, Zachariáš, aby svlékl nádherné roucho císařské a v prostém šatě a bosonohý kříž Páně

nesl, tak že podobnějším bude trpícímu Spasiteli, který toutéž cestou pod křížem kráčet. Císař poslechl, a hle, bez menší obtíže donesl sv. dřevo na původní jeho místo. Na památku radostné události této slavíme svátek »Povýšení svatého kříže« dne 14. září.

Až do roku 1537. zůstal sv. kříž na místě svém ve chrámě sv. hrobu a sice v oddělení, patřícím OO. Františkánům. Téhož roku však uloupili jej Armenci a zanesli do Armenie, tak že se nyní o něm neví.

Druhá část sv. kříže, kterou sv. Helena synu svému císaři Konstantinovi z Jerusalema poslala, nalézá se v Římě. Na prosbu matky své vystavěl totiž císař v obvodu paláce Lateránského kostel k uctění sv. kříže roku 330. Zevní zdi chrámu původního posud stojí, vnitřek však obnoven byl papežem Benediktem XIV. r. 1743. Zde uloženy jsou převážné reliquie, zejména část sv. kříže, která se v síňce hned u hl. oltáře ukazuje. Pod ní jest kaple sv. Heleny, kdež tato sv. císařovna hojnost země s Kalvarie navští dala, což celému kostelu získalo jméno »Kostel sv. Kříže v Jerusalemě.« Do svaté kaple této nesmí ženy pod trestem vyobcování z církve vstoupiti.

Tak uctíván sv. kříž Kristův, nyní na témž místě, odkud krutý boj proti němu veden býval, a znamení jeho skví se na nádherných chrámových stavbách, odkudž i na koruny panovníků světských přešlo, všude hlásajíc, že není jiné spásy než-li v kříži Krista Ježíše.

2. Nápisní tabulka s kříže Páně.

Byl pak i nápis napsaný nad ním literami řeckými, latinskými a židovskými: »Tentoť jest král židovský.«
Luk. 23, 38.

Spolu se sv. křížem, jak praveno, nalezla sv. Helena i nápisní tabulku, kterou synu svému Konstantinovi odeslala. Uložena byla ve chrámě sv. kříže v Římě

a upadla v zapomenutí. Ve století XV., když se chrám opravoval, nalezen úlomek z tabulky této v čele oblouku vítězného nad hlavním oltářem, a přiložen jest k ostatním posvátným ostatkům chrámu tohoto. Jest pak tabulka tato ze dřeva cedrového, písmeny jsou vřezané. a sice po zpátku od levé strany ku pravé, dle obyčeje židovského. Nápis jest v třech řečích, latinsky, řecky a židovsky.

3. Hřeby.

I hřeby, jimiž přesvaté ruce a nohy Ježíšovy na kříž přibity byly, nalezla sv. Helena ve štěrku na hoře Kalvarii spolu se sv. křížem. Kolik jich asi bylo, nedá se s jistotou říci, ani spisovatelé církevní v tom nesouhlasí. Sv. Řehoř Nazianský, sv. Anselm, sv. Bonaventura, sv. Ambrož a jiní myslí, že tělo Páně jen třemi hřeby přibito bylo, jiní, jako Řehoř Pourský, Cyprian a zjevení sv. Brigity tvrdí, že nejen obě ruce, nýbrž i každá noha zvláště hřebem probodena byla, tedy že hřeby byly čtyry. Minění toto druhé jest pravděpodobnější, neboť kladli Římané, dle Plinia, pod nohy ukřižovaných prkénko, na něž spočinouti mohli, aby se ruce netrhalý, a na němž obě nohy vedle sebe a nikoli přes sebe přibity byly. — Co se asi dále s posv. hřeby těmito událo, vypravuje nám následující podání: Sv. Helena poslala synu svému Konstantinovi dva nalezene hřeby Páně, z nichž jeden dal císař na helmici svou, kterou toliko o slavnostech nosíval, připevniti, a druhý do úzdy koně svého vsaditi, maje za to, že takto v boji všemu nebezpečí unikne. Tak vypravuje svatý Ambrož v řeči své o smrti císaře Theodosia (c. 6.) a svatý Řehoř Pourský v 1. knize o slávě mučenníků (c. 6.). Třetí hřeb hodila sv. Helena, dle vypravování sv. Jeronýma a Řehore Pourského, do moře adriatického, aby ukonejšila bouři, která lodi na níž se plavila, zá-

hubou hrozila, což se jí také tím potěštilo. Avšak nedá se tak lehce mysliti, že by zbožná matrona se tak vzácné reliquie zbaviti chtěla, spíše za to máme, že posvátný hřeb toliko ponořila a opět vytáhla. Čtvrtý hřeb konečně uložila přý císařovna v chrámě sv. kříže v Římě, který se posud tam ukazuje. Avšak hřebu tomuto schází hrot, jenž, jak vidno jest, upilován byl. Jedni myslí, že hrot tento na prásek utlučen byl, kterýž pak po částech jiným nápodobným hřebům se přiměsoval, aby tyto tím jaksi posvěceny jsouce, v čtě věřících chovány býti mohly. Jiní mají za to, že jest to tentýž oblouček, jenž uzavřen jest ve zlatém vínku králů Lombardských, pod jménem »železné koruny« známým, kterážto koruna dříve v Monze, nyní ve vídeňské klenotnici císařské se chová. Pochází z roku 593.

Druhý hřeb má klenotnice kathedrální kapitoly v Paříži, kamž se z opatství sv. Diviše (St. Denis) dostal. Císař Karel Holý vzal hřeb tento z klenotnice kostela v Cáchách, kamž jej Karel Veliký byl daroval, a odevzdal jej opatství sv. Divišskému. Karel Veliký jej přý darem obdržel od patriarchy jerusalémského. Hřeb tento jest 3 palce a 3 čárky dlouhý; hlavička jest rozskrabaná a hrot není celistvý, ostatně jest celý hřeb rezavý. Pamětihodný jest zvláště proto, že na něm leží úlomek — tříška ze sv. kříže. Uchován jest v křišťálové nádobce, a lidu k líbání podáván.

I kapitola chrámu Trevínského má mezi klenoty svými jeden hřeb Páně, jemuž jen malinká část na hrotu chybí. Hřeb tento jest dvakrát tak dlouhý jako pařížský, totiž $6\frac{1}{2}$ palce. — Chybující částčka hrotová chová se v kostele Toulském.

I v jiných městech ukazují se hřeby Páně, avšak tyto reliquie mají hodnotu stupně nižšího, neboť jsou to hřeby napo-

dobené a toliko na pravých dotýkané, aneb trochu prášku ze hřebu pravého v sobě chovající.

Způsobem tímto rozmnožovaly se ostatky již za dob pradávnych. Tak sv. Řehoř Veliký a jiní papežové vkládali něco málo prášku z okovů sv. Petra v jiné okovy nápodobené, jež pak jako reliquie rozdávali. Totéž učinil sv. Karel Boromejský, jenž byl zajisté svědomit až úzkostlivý v ohledu sv. ostatků. Dalt králi španělskému Filipovi II. hřeb, jež v chrámě svém stoličném choval, a jenž toliko pravým hrebem dotýkán byl, jako vzácný dar.

O hřebu, jež klášter sv. Patricia v Neapoli chová, vypravuje slavný kazatel dvorní P. Abraham a Santa Clara,

že na něm viděti několik krůpějí krve, kterážto již několikráte vždy o velkém pátku v 9 hodin do ruda naběhla (•Etwas für Alle• str. 298.)

Hřeb, chovaný v Římě v kostele »sv. kříže jerusalémského«, má podobu obyčejného hřebu velikosti 6 $\frac{1}{m}$.

K uctění svatých těchto hřebů Páně zavedla církev svatá zvláštní svátek: hřebů a kopy Pána našeho Ježíše Krista. Případá buď na druhou neděli po Velikonoci, anebo v pátek po neděli provodní. Již v středověku naskytá se slavnost tato v některých biskupstvích pod jménem: »Svátek zbrání Pána našeho Ježíše Krista« (festum armarum Domini nostri Jesu Christi).

(Dokončení.)

Poučení o apoštolátu modlitby.

(Pokračování.)

III. Jak se apoštolát modlitby koná?

1. Které jsou podstatné podmínky, za jakých výhod apoštolátu modlitby účastnímy se stáváme?

Jak skvělé jsou výsady, kterými sv. stolice toto naše dílo milostivě podělila, rovněž tak snadno lze je získati.

Aby odpustky apoštolátu modlitby udělené získali, musí členové toho spolku při své ranní modlitbě obětování modliteb, skutkův a utrpení toho dne k úmyslům, s kterými se náš Pán Ježíš Kristus při mši svaté obětuje, připojiti. (Tím však nevylučují se jiné úmysly zvláštní, které snad povinnost ukládá nebo láska vnuká.)

Dostačilo by, toto obětování v myšlenkách učiniti; avšak dobře jest, aby pozornost byla vždy čilá, řídit se podle tuto udaného vzoru.

Božské Srdce Ježíšovo, obětuji Ti skrze neposkvrněné Srdce Mariino všechny modlitby, skutky a utrpení tohoto dne

a spojuji je s úmysly, s kterými Ty neustále se modlíš a na oltáři se obětuješ, zvláště za svatou církev, za našeho sv. Otce, římského papeže, a za ty záležitosti, které se úřdům apoštolátu modlitby tohoto měsíce a dnešního dne doporučuji. Amen.

Toto jedenkrát učiněné obětování každého dne nejen že stačí, by členové spolku výhod apoštolátu účastní se stali, nýbrž oživuje, nebylo-li odvoláno, všechna díla denní zásluhou skutkův horlitele duševního, a uděluje jim v pravdě apoštolskou působnost.

Bohoslovci souhlasně uznávají, že jedenkrát za den vzbuzený dobrý úmysl dostačuje, by se sdělila všem skutkům zásluha toho úmyslu. Avšak také jest jisto, že tato apoštolská moc s horlivostí a počtem kolikráte toto obětování se obnovuje, roste, a tím stává se, že, čím častěji skutečné spojení svých úmyslů s úmysly Srdce Ježíšova obnovujeme,

tím více proniká naše skutky duch a síla Srdce Ježíšova.

Není dobrého skutku zbožnosti, ani sebestmrtvení, duchovního nebo tělesného milosrdenství, ani povinnosti stavu, ani utrpení s odevzdaností snášeného nebo dobrovolně přijatého, ba ani dovolené zábavy, co by se nestala apoštolským skutkem, a nenabyla moci, zachrániti duše, oživena-li jest úmysly apoštolátu modlitby, t. j. úmysly samého nejsv. Srdce Ježíšova.

Není pobožnosti, kterou bychom lépe a záslužněji konali, než když snažíme se, ji šlechetnými a dojemnými úmysly, které nám apoštolát odporučuje, oživovati, totiž: Boha tím oslavovati, krev Kristovu plodnou učiniti, jej sámého ve smrtelném zápasu jeho Srdce potěšiti, jeho nejvroucenější přání vyplniti, naši matku hájiti, zástupci Krista, našemu svatému Otci napomáhati, duše zachrániti, peklo uzavřiti a nebesa otevřiti.

Chceme-li tedy ovoce apoštolátu modlitby v celosti požívat, musí nám býti apoštolát ten životní úlohou, ve-zdejším chlebem, potřebným jako vzduch, který dýcháme a vydychujeme. Poněvadž však úmysly apoštolátu modlitby jsou totožné s úmysly Srdce Ježíšova, není konání jich nic jiného, než úplné plnění toho, co sv. apoštol nařizuje: »To zajisté cítě v sobě, co i v Kristu Ježíši.« (Filip. 2, 5.) Tak vyhneme se dvěma nebezpečným skaliskám, kterých jest se při takových zbožných skutečích obávati, totiž nepřetížíme se množstvím modliteb a nezanedbáme vážné své křesťanské povinnosti. Spojení svých úmyslů s úmysly Srdce Ježíšova nedovoluje křesťanu, aby línému klidu, plnému klamu hověl; naopak pobádá jej, aby ze všech sil se snažil, přání svého Boha v každé příčině splniti.

Být také křesťan jako úd apoštolátu žádné nové cvičby si neuložil, přece snaží se neustále, své ostatní povinnosti tím

horlivěji plniti. Ba zkušenost učí, že spolek tento, ač svým členům žádné neobyčejné cvičby neukládá, více skutků pobožnosti, lásky k bližnímu, sebezapírání a horlivosti duševní vyvolá, než kdyby ten neb onen ze zvláštních dobrých skutků byl za přísnou povinnost uložil.

2. O některých nepodstatných cvičbách.

Ač apoštolát modlitby svým členům žádné jiné záslužné skutky neukládá, poněvadž by mnohým mohly býti obtížny, přece je úplně nevylučuje: naopak usnadňuje jim vykonati takové skutky. Jsou duše, kterým jistá rozmanitost cvičeb se protivuje, lidé kteří pro svůj stav anebo z náklonnosti přejí sobě největší jednoduchost. Ti z toho, co až dosud praveno, snadno poznají, že apoštolát modlitby jejich náklonnosti úplně vyhovuje. Zajisté jest to velice snadné a jednoduché, své úmysly tak zaříditi, jak k tomu apoštolát svým členům návod dává, aby tím již výhod tohoto díla účastnými se stali. — Avšak nedá se též upříti, že u mnohých tento podstatný úkon ještě jinými, zvláštními cvičbami musí býti podporován a posilňován; neboť bylo by se co báti, že by příliš jednoduché a stejnoměrné obětování později žádný hlubší dojem na srdce nečinilo, a že by se časem úplně naň zapomnělo.

Tuto udáme některé cvičby a pobožnosti, které se nevztahují k určitému zařízení, nýbrž které více s celým duchem spolku jsou v souhlasu, a proto pro tuto vlastnost zvláště členům apoštolátu modlitby se odporučují.

§. 1. Cvičby,

které se členům apoštolátu odporučují.

I. Každodenně. 1. Snaž se obětovati při klekání modlitbu »Anděl Páně« na úmysl ráno učiněný. Při tom můžeš prvé Zdrávas za nevěrce,

druhé za bludaře, a třetí za hříšníky se modlití.

2. Za dne spojij se často s oběťmi mše sv., které každé hodiny se konají. K tomu dostačí již pohled k nebi, anebo pohlédnutí na nějaký nábožný obraz, vzývání jména Ježíš a Maria, nebo krátká střílná modlitba.

II. T ý h o d n ě. Obětuj v pátek zvláštním způsobem mši sv. na úmysl apoštolátu. Můžeš si též na ten úmysl v ten den malé sebestmrtvení uložit.

III. M ě s í č n ě. Urči zvláště první pátek k tomu, bys se v duchu apoštolátu obnovil a zpytoval překážky, které jsou na závalu spojení srdce tvého se Srdcem Ježíšovým, abys se jich mohl zbavit. K tomu může se též měsíční obnovení ducha a příprava k smrti konati. Toho dne můžeš též určit ty dobré skutky, které v tom měsíci podle rozličných úmyslův apoštolátu zamýšlíš vykonati; rovněž můžeš všechny své skutky Srdci Ježíšovu a neposkvrněnému Srdci Marie Panny obětovati. Ti, kteří jsou ve spolku věčného klanění a se obávají, že by nemohli dva dni v měsíci Srdci Ježíšovu věnovati. mohou cvičby ty konati v den, který na ně k modlitbě připadá.

IV. R o č n ě. Slavte se zvláště pobožností svátky nejsvětějšího Srdce Ježíšova a neposkvrněného Početí P. Marie.

V tyto dny můžeš buď sám pro sebe, nebo společně s jinými, zasvěcení sebe božskému Srdci Ježíšovu a neposkvrněnému Srdci Marie Panny, jakož i pevný úmysl obnoviti, že chceš všemožně o rozšiřování prospěchu a úmyslu těchto přesvatých srdcí se přičiňovati.

§. 2. Pobožnosti,
které se členům apoštolátu
odporučí.

1. Spojení se všemi oběťmi mše sv., které se každého času, ve dne v noci na některém místě světa konají. Poněvadž

každá z těch mši sv. jest obnovení oběti na kříži, a od Ježíše Krista se obětuje v tom úmyslu, v kterém onu vznešenou obět konal, tedy není pro členy apoštolátu účinnějšího prostředku ke stálému obnovení těchto úmyslů, než časté spojování se sv. obětí oltární.

2. Svata hodina záleží v tom, že každého čtvrtku večer jednu hodinu spojujeme se s modlitbami nejsvětějšího Srdce Ježíšova na hoře Olivetské, cvičba to, která jistě s duchem apoštolátu modlitby jest v souhlasu.

3. Jinou jest pobožnost ke smrtelné úzkosti Srdce Ježíšova, za těch 100.000 lidí, kteří asi v jeden den umírají.

Miní se tato odpustková modlitba: »Ó nejmilostivější Ježíši, který jsi pln lásky pro duše, zapřísahám Tebe skrze smrtelnou úzkost Tvého nejsv. Srdce a skrze bolesti Tvé neposkvrněné Matky, račiž Svou krví očistiti všechny hříšníky celého světa, kteří nyní se smrtí zápasí a dnes umírají! Amen.

Srdce Ježíšovo, jež jsi smrtelnou úzkost vytrpělo, smiluj se nad umírajícími!*)

Žádné jiné duše, jejichž spasení apoštolát má zabezpečiti, nemají toho tak zapotřebí, jako ty, jejichž osud v málo okamžicích má se neodolatelně rozhodnouti. Konajíce pobožnost ke smrtelné úzkosti Srdce Ježíšova konáme tím svůj apoštolát zajisté co nejužitečněji.

S apoštolátem modlitby lze vhodně všechny pobožnosti spojit, zvláště však pobožnost k nejsvětějšímu Srdci Marie Panny, ku sv. Josefu, k sv. andělům i za duše v očistci.

Konečně mají členům apoštolátu milé býti spolky, které spasení duší mají za účel.

*) Odpustky 100 dní, kdykoliv se tu modlitbu modlíš; plnomocné odpustky jedenkrát za měsíc, kdo se ji po celý měsíc třikrát za den v rozličných třech dobách modlí. (Pius IX. dne 12. února 1850.)

Vůbec mají členové apoštolátu modlitby všemožně každé dílo podporovati, které rozšíření království Božího má za účel, k. př. svato-Peterský haliř, důležitou záležitostí katolického vychování, rozšiřování dobrých knih (apoštolát tisku), misie atd.

IV. Zavedení a zařízení apoštolátu modlitby.

Vnitřní zařízení apoštolátu jest velice jednoduché, jako plnění jeho požadavkův. I vnitřní zařízení lze bez velikých obtíží se stávajícími pravidly a běžícími obyčejí náboženských družství a rozličných spolků spojit, chtějí-li k apoštolátu modlitby se přidružiti.

Udáme tuto stručně všeobecné předpisy, kterak spolek náš lze zaříditi, podle stanov apoštolskou stolicí potvrzených.

1. Ač apoštolát modlitby nesmí se bez svolení biskupů v jejich diecésích zaváděti (stanovy čl. 7.), přece zavedení jeho není vázáno na ty předpisy, které zachovávají dlužno při zavádění bratrstev, neboť spolek náš není bratrstvem, nýbrž jen dobročinem (pium opus) (Stanovy čl. 1.).

Apoštolát modlitby jest již s povolením nejdůstojnějších biskupů v mnohých diecésích Rakouska a Německa zaveden; vrchní správa obstarává se v Innosti.

Zavedení spolku lze všude velice snadno provésti.

2. Všechny farnosti, klášterní společenstva, kongregace, bratrstva a nemocnice, slovem všechny spolky, mající náboženský podklad, mohou býti střediskem apoštolátu, obdrževše od generálního ředitele, neb od vrchního ředitele, nebo také diecesního ředitele diplom o svém připojení. Ač vrchní a diecesní ředitel jsou povinni během roku generálnímu řediteli jména družstev od nich přijatých oznámiti, přece však platí jejich přístup

od toho dne, v který diplom dostali. (Stanovy čl. 7. a 8.)

3. V každé farnosti nebo družstvu do svazku apoštolátu přijatého může se zaříditi listina, do níž se jména nově přistupujících zapisují. Všechny osoby, jejichž jména v seznamu jsou zapsána, jsou v apoštolát přijaty, a sice nejen ty, které jsou z farnosti neb z družstva, nýbrž i cizí.

Apoštolát modlitby náleží k oněm spolkům, ku kterým dle nejnovějšího rozhodnutí kongregace odpustků lze i písemně nebo skrze jinou osobu se přihlásiti, nemůže-li se tak pohodlně státi osobně; jen třeba, by ony osoby, jichž jména ve spolkovou knihu mají býti zapsána, opravdově se vyjádřily, že chtějí ke spolku přistoupiti a podmínky jeho skutečně plniti.

4. Jest záhodno, by nově vstupujícím členům vydávaly se »přijímací listky,« jimiž se podstata tohoto díla a některé výhody vysvětlují. Každý nový člen může pak sám své jméno na tento přijímací lístek napsati a určiti si den, v němž chce plnomocné odpustky, které s přístupem do spolku jsou spojeny, získati.

5. Jest to věcí nejdůstojnějších biskupů nebo farářův a představených rozličných družstev, aby přijímací diplomy pro své obvody nebo družstva žádali. Jakmile je farář nebo představení obdrželi, mohou hned horlitele ustanoviti, kteří o rozkvět tohoto díla starati se chtějí. Znají-li některé osoby, nepatřící do jejich družstva, které však jsou ochotny pro rozšiřování apoštolátu působiti, mohou je též za horlitele ustanoviti a jim naříditi, by novým členům přijímací listky vydávali a jejich jména pro zapsání ve spolkovou knihu sbírali. (Stanovy čl. 5.) Osvědčili-li půl roku svou nábožnou horlivost a vytrvalost, mohou místní představení od diecésních ředitelů pro ně žádati horlitzské diplomy, kterými úředně

výsad a zajisté velmi utěšeného názvu »horlitelé pro Srdce Ježíšovo a apoštolát modlitby« nabývají.

(O tom pravidla horlitelů, hlava VI. oddíl 5.)

6. Místní představení mohou pak pro své ústřední spolky jeden z prostředků v následujícím článku uvedených, nebo jiný, který by se jim zdál lepším, voliti, by spolku trvání, duch, život a šíření se zabezpečilo. Hlavní věcí však jest, aby měli členové neustále na mysli účel, který apoštolát modlitby má uskutečniti. K tomu cíli prospívalo by, kdyby se tato základní myšlenka v nějakou zevnější společnou evičbu opírala.

7. Bylo by si přáti, aby v každé diecési ustanoven byl od nejdůstojnějšího biskupa jmenovaný a od generálního ředitele splnomocněný ředitel diecéšní, který by všechny spolkové záležitosti obstarával. Jemu náleží farnosti a družstva na žádost jejich duchovních správcův a

představených ve spolek přijímati. Diecéšní ředitel zasílá horlitelům od místních ředitelů jmenovaným diplomy a dává jim přijímací listky, kterými se vždy noví spolkové členové bezplatně podělovati mají.

Takové přijímací listky smí se jen dle formuláře od generálního ředitele spolku schváleného tisknouti.

8. V krajinách od sídla generálního ředitele vzdálenějších měl by býti vždy vrchní ředitel, s kterým by si diecéšní ředitelové dopisovali, a který by v některých záležitostech generálního ředitele zastupoval.

Týž vrchní ředitel zasílá alespoň jedenkrát v roce generálnímu řediteli seznam farností aneb družstev ve spolek přijatých a žádá o tolik připojovacích diplomů, kolik se domnívá, že bude příštího roku potřebovati.

(O povinnostech rozličných ředitelů pojedná se v hlavě VI.) (Pokračování.)

Svatý Josef.

Bůh zajisté má ke službě své všechny anděly, cheruby i serafy; má jich miliony a miliony milionů...; posílá je na všechny strany do prostor nesměrných, jež On sám jediné zná a svěřuje jim vznešená poselství!... A přece nižádnému ze vznešených duchů těchto nesvěřil ten úřad, aby ošetřoval Ježíška! Josef samojediný měl nám střežiti božský tento poklad!

Řekl Bůh Josefovi: »Vezmi Slovo mé, Syna lásky mé; vezmi Jej a živ mi Jej; jest to dílo mé nejdokonalejší, jest to má sláva, jest to láska má neskončená; střež mi Jej, ty Josefe, tesaři; řekl jsem ti: ty sám, ty mně postačíš; ó Josefe! ty sám jsi vyvoleným mým!«

Vizme, kterak pokorný řemeslník hlídá tento květ, který brzo rozkvéstí má na panenském prutu z kořene Jesse. Hle, časové se naplaili a se klinu svého Otce sestoupilo Slovo v nejčistší život nejčistší Panny; zde dlelo klidné s veškerou láskou svou... Nebe bylo zde: Otec, Syn i Duch. A to bylo v ten den, kdy Augustus, první císař římský, rozkázal, aby sčítání byli poddaní celého císařství jeho. I řekl Josef Marii: »Pojďme do Betléma!«

Přišli do města Judova. Noc zastihla pocestné tyto v ulicích lidem přeplněných, a ostatní víte z evangelia. Vzpomeňte si jen, jak poutníci dva nalezli přístřeší ve tmavé stáji.

Nevídaným leskem zazářila obloha

a krajem zavzněl lahodný zpěv. — Na nebi zářícími hvězdami posetém nescetní andělé šepotajíce křídly pěli: »Gloria in excelsis Deo, et in terra pax hominibus bonae voluntatis!« »Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!«

Slovo tělem učiněné zrodilo se na hrstce zpuchřelé slámy, a Josef stál tu, rozplývá se láskou k Pánu Ježíši; tam prodléval, neznaje jiného citu; neslyší ničeho již; nevidí ničeho již; nemyslí na nic již; netouží po ničem jiném již, než po svém Ježíši. V něm raduje se, kterýž jest blažeností nevýslovnou, rozkoší rozplývá se v tom, kterýž nesměrnou láskou svou opojuje vše.

Kdyby byl tudy šel v této chvíli veliký Augustus, byl by bezpochyby opovržlivě pohleděl na tento chlév; byl by řekl: »Co jest to tam?«

»Chudé ditko, které se právě narodilo.«

»Nu, bude o jednoho vojáka více pro naše vojsko, aneb o jednoho poplatníka pro naši pokladnu. Zapište jej!«

On nevěděl, že bylo tu více než Cesar, že byl tu veliký král, jediný a pravý Augustus, Pán nebes i země, který přišel na tento svět, aby pokořil všecku pýchu a kraloval na věky. Ano, on zajiště to ani netušil.

Avšak hle, tu již přichází den, kdy ditku novorozenému jméno dáno býti má; a Josef, poučen andělem, nazývá jej Ježíšem. On sám, on první, on Josef, otevírá rty své, aby zapěl ten velebný a lahodný chvalozpěv: Jesu, Jesu, Jesu, jméno, jemuž klaní se veškeré koleno mocností nebeských, pozemských i pekelných; Ježíš, rozkoš andělů; Ježíš, zpěv lahodný na rtech maličkých dítek; Ježíš, sladké slovo v ústech starců; Ježíš, slovo kouzelné v srdcích panen, planoucích láskou; nic nemůžeme slyšeti rozkošnějšího, nic zpívati lahodnějšího, nic po-

myslití sladšího nade jméno Ježíš! A sv. Josefu děkovati musíme, že známe toto jméno božského Ditka.

Avšak sotva že několik dní žilo v Bellémě svatě Ditko, již tu nařizuje žárlivý panovník, aby povražděna byla všechna nemluvnátka ve krajině betlémské; krutá kosa požíná něžné tyto lilie sotva rozkvetlé; zdvihá se bouřný vítr a rozmetává do všech končin růžová poupátka tato. Ale Josef vstává, probuzen ze sna andělem Páně. Květ z prutu Jesse zmitán jest divokou bouří. »Jdi,« řekl mu anděl. Neřekl mu: »Já tě budu provázeti,« ale řekl pouze: »Jdi! Fuge in Aegyptum. Prchej do Egypta.«

Chudý tesař již odešel a kvítko božské uniklo zuřivé bouři; poklad Otce věčného spočívá na klině Marie Panny; Josef prchá před nebezpečenstvím, a brzo již hostinná půda egyptská přijímá svaté vyhostěnce. Dálko od země rodné v cizí zemi prodlévá Josef; avšak což on toho dbá? Vždyť má svého Ježíše: čeho mu třeba více?

U něho vyrostl Ježíš a konal svými svatými rukama těžkou práci pěstouna svého.

A když na sklonku dne umdlen a zapocen prací přiblížil se Josef k chudému stolu, volal Ježíše a pravil: »Pojď a zasedni po pravici mé, jakož trůníš a věčně trůniti budeš po pravici nebeského Otce svého; vím sice dobře, že nemáš ani hladu ani žízně ve klinu Otce věčného; avšak poněvadž vzal jsi pro nás na sebe smrtelné tělo naše, potřebí také, abys pokrmem a nápojem živil je; pojď, vezmi a jez, neboť ty musíš žiti! Vezmi chléb, jehož jsem vydělal potem svým; pracuji dnes, pracovati budu ještě zítra, pracovati budu i pozítří, pracovati budu po všechny dny života svého, abych tebe uživil; tebe a Marii, vy jste radost má, láska má i mé všecko: s vámi nemám ani hladu ani žízně; vás viděti, s vámi

přebývati, hle, toť vše, po čem touží duše má!«

A Ježíš přijímal laskavě tento chléb, který byl plodem potu Josefova, a prospíval věkem, moudrostí a milostí před Bohem i před lidmi. Skrze trudnou práci pokorného tesaře tedy dosáhl Ježíš té dospělosti tělesné, které třeba bylo, aby vykoupil svět.

Víte zajisté dobře, že na počátku stvořil Bůh člověka mistrovskou rukou svou v ráji pozemském; vzal trochu hlíny a ve hlínu tuto vložil všecku svou moudrost i všecku svou lásku.

Nuže, Bůh také chtěl, aby Josef jako moudrý sochař dal božskému Slovu tu zevnější podobu, které třeba bylo.

Zajisté kdyby byl Ježíš umřel s oněmi malými nevinátky, jež Herodes povražditi dal, zajisté i takto prolitím veškeré krve

své byl by celý svět vykoupil, jako smrti na kříži; ale tak byl by trpěl nepozorován a my bychom snad této chvíle ani nevěděli, zdali se Slovo Boží vtělilo. Bylo potřebí, aby Bůh stal se člověkem dokonalým; Bůh nechtěl zůstat nemluvnětem, ale chtěl dosáhnouti podoby muže.

Hle, Josef jest ten podivuhodný sochař, který plodem prací svých dal Ježíši podobu muže, která schopna byla v utrpení hrozném přijati hřeby, přijati v srdce děsnou ránu kopím. Z potavy, získané za cenu potu Josefova, povstala ona podivuhodná, svatá krev, která naplnila žíly i přecistě údy božského Spasitele, ona krev, která vylita byvši na hoře kalvarské do poslední krůpěje vykoupila svět, ona krev, která řinouti se bude až do skonání věků na oltářích našich při nejsvětější oběti mše svaté.

Z Bertauda přeložil V. K.

Březen, zasvěcený úctě sv. Josefa a sv. rodiny.

katolické církvi kvetla povždy úcta všeobecná k sv. pěstounu Pána Ježíše, čehož důkazem ty prastaré, krásné písně, rozličné pobožnosti a bratrstva ke sv. Josefu. Avšak nejhlavněji zasvěcen sv. Josefu celý měsíc březen, a to ponejvíce z té příčiny, že se v měsíci tom koná hlavní slavnost tohoto přeslavného patriarchy. Slavnost ta jest taková příprava a povzbuzení ke krásné pobožnosti májové.

Od sv. ženicha jdeme ku přesvaté nevěstě. Sv. Josef je tou pravou cestou, po níž jistě se dostaneme k Panně Marii. Kdo miluje Rodičku Boží, miluje i sv. Josefa, a jako každá láska tím vymýšlivější jest, čím větší a vřelejší, tak vede i láska ke sv. Josefu každého k tomu, že rozličným způsobem témuž svoji úctu prokazovati se snaží. Zdobí se proto

obrazy jeho, ozývají se nábožné písně, konají se modlitby, rozjímání a nábožná čtení, jakož i dobré skutky na počest tohoto světce. Ano, krásným obyčejem zbožným jest rozsvěcovati svíci nebo lampu před jeho obrazem nebo sochou, kterýžto velkomyslný a zbožný čin úplně s úmyslem církve sv. souhlasí a hojně odplacen bývá. Modlitby nejsou sice předepsány žádné, vyžaduje se jen každodenní nějaká úcta sv. pěstouna Kristova.

Chci ještě jmenovati některé pobožnosti ke sv. Josefu, abyste seznali, jak oblíbenou a rozšířenou jest úcta jeho. Tak jest zasvěcena středa jeho úctění jako sobota Rodičce Boží; rovněž volí se sedmero po sobě jdoucích neděl ke cti sedmero jeho radostí a bolestí; arcibratrstvo pásku sv. Josefa, škapulíř sv. Josefa, růženec ke sv. Josefu, svěcený prsten sv. Josefa, zvláště pak ustavičné

uctění sv. Josefa, ve kterém se údové zavazují, že každý den celého roku vždy jeden z nich bude konati k těmž světcí zvláštní předepsanou pobožnost, a j. v.

Zvěčnělý sv. Otec Pius IX., aby úcta ke sv. Josefu ještě více se rozšířila, udělil r. 1855. všem věřícím, kteří po celý měsíc sv. Josefa ctíti budou, za každý den 300 dní neplnomocných a jednou v tomtéž měsíci plnomocných odpustků, pomodli-li se jen na úmysl sv. Otce. Ano, kdo by v měsíci březnu pobožnost tuto konati nemohl, může si voliti k uctění tomu měsíc jiný. Každou modlitbou, ke sv. Josefu aneb ke sv. rodině konanou, když se ji po celý měsíc modlíme, možno získati těch odpustků. Nuže, ať tedy není nikoho, kdož by v pokoře, sv. prostotě a horlivé modlitbě, jakož i zvláště v čistotě, svému stavu přiměřeně, v měsíci tomto nectil sv. Josefa, proto že těmi ctnostmi se sv. Josef nejvíce následuje a uctívá.

Mimo to odporoučí církev sv. ještě uctění pěti svatých ran Kristových, a to zvláště v pátky postní, a takové již v měsíci tomto připadají.

V měsíci tom mohou získati:

1. Údové živého růžence plnomocné odpustky, a sice 7. (že svátek sv. Tomáše Akv.), 22. (že svátek sv. Ambrože) a 25. března, za podmínek obyčejných.

2. Údové bratrstva neposkvrněného Početí Panny Marie Lúrdské plnomocné odpustky 19. března a neplnomocné dne 4. března, a sice 7 let a 7 kvadragen.

3. Údové bratrstva Panny Marie dobré rady dne 18. března, a sice 7 let a 7 kvadragen.

4. Údové modrého škapuliře a mešního spolku Ingolštadtského plnomocné odpustky, a sice dne 19., 24. a 25. března; neplnomocné, a sice 20 let dne 6., 7., 13., 17. (pouze na škapulír) a 29. března.

5. Údové karmelitánského škapuliře plnomocné odpustky, a sice dne 6., 19. a 25. března.

6. Údové sedmibolestného škapuliře neplnomocné odpustky, a sice 7 kvadragen, kdož se pomodlí pětkrát otčenáš a zdravas na památku utrpení Pána Krista.

7. Údové apoštolátu plnomocné odpustky, a sice dne 9. března (pro horlitele, že je svátek sv. Františky Řím. s obětováním sv. přijímání za sv. Otce), 12. března (že je sv. Řehoře Velkého), 19. března (pro horlitele dnes dvojnásobné s obětováním sv. přijímání za sv. Otce) a dne 25. března.

8. Arcibratrstva sv. růžence plnomocné odpustky, a sice dne 7., 22. a 25. března.

V tomto měsíci mohou se i mnohé noveny, t. j. devítidenní pobožnosti konati, jako 10. březnem počínaje ke sv. Josefu, a tak ať každý učiní, kdo nemůže celý měsíc jeho uctění věnovati; a k Panně Marii před svátkem Zvěstování Panny Marie nebo po něm, a ke sv. archandělu Gabrielu.

Prazvláštní výhodu má 23. březen; neboť sv. Otec Pius IX. povolil odpustky 100 let všem, kdož svěcenou vodou se poznamenají na způsob sv. kříže a při tom řeknou: Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého atd.

Kéž tak činí dnes každý věřící častěji, aby těchto hojných milostí nepovšimnutých nenechal, čímž sobě tím nejsnadnějším způsobem velkých výhod dobude, a pak denním zbožným obyčejem toto konání si učiní. Takový křesťan a takový příbytek, kde se kropení svěcenou vodou užívá, neostanou bez hojného Božího požehnání a bez ochrany Nejvyššího!

Kéž i tento měsíc přinese nám dle přání a úmyslu církve svaté přehojných dobrodiní!

Smírný spolek Marianský.

Oba naše jest dobou boje, boje krutého zla s dobrem víry s nevěrou. Co den zřítí jest nám, kterak svatá víra naše v srdcích tak mnohých lidí odumírá nebo dokonce již odumřela, a kterak ji nepřítel přibývá z vlastního jejího tábora. To jest smutná zkušenost doby nynější, že víra katolická trpěti musí nikoli tak od jinověrců či nevěrců, nýbrž zejména a hlavně od vlastních vyznavačův, ovšem toliko dle jména. A jakož nezdárné odrodilé dítě horší bývá metlou na rodiče a větší útrapy jim působí, nežli cizé, tak i útoky vlastních dětí zbloudilých a odstěpených bolestně zraňují církev i víru. Jaké pak ovoce boj tento nese, vidíme. Nic není tak svato, tak nedotknutelné, což by rouhavým jazykem svým nepotřisnili; s nejvznešenějších a nejsvětějších tajemství sv. víry naši rádi by svatozář strhli a tak u lidu posud zbožného a věřícího v nevážnost a posměch uvedli. Tak i drzou rukou odvažují se sáhnouti na čistotu neposkvrněnou a ustavičné panenství přesvaté Bohorodičky Marie Panny, házejíce po tomto předůležitém a hlavním článku víry naši katolické blátem posměchu a pochybnosti, jak v rozličných knihách a listech tak i v umění malířském. Důkaz toho máme na bohaprázdných obrazech Vereščiaginových, které ve Vidni takový poplach způsobily. Avšak tlak vzbuzuje protitlak. Protož s potěšením zase viděti lze, kterak zbožní, víře i církvi zcela oddaní katolíci ze sil se snaží za urážky a potupy z tábora nepřátelského svatosti víry naší učiněné, zadostučiniti. A této bohumilé snaze děkuje svůj vznik a rozkvět i »smírný spolek Marianský« (Marianischer Sühnungsverein), o němž tuto několik slov promluviti chceme.

I. Účel smírného spolku Marianského.

Účelem jeho jest:

a) Marii Panně, neposkvrněné Rodičce Boží, zadost učiniti a ji slavnostně odprošovati za všechny urážky, nevděk, lhostejnost a vše jiné, čímž se nejčistší Srdce Její zarmucuje a přesvaté Její Jméno zneuctívá.

b) Společnou modlitbou členů výmoci, by Marie Panna s mateřskou láskou a smilováním ujeti se ráčila všech svých nezdárných a pobloudilých dětí, a aby jméno její od spravedlivých vždy víc a více oslavováno a vzýváno bylo.

c) Má býti toto odprošování a smír jaksi stálým a ustavičným, a proto jsou členové tak rozděleni, aby každého dne v měsíci od některých smírná pobožnost konána byla.

2. Podmínky a povinnosti členů.

Kdo účelu svrchu vypsaneho ku cti bl. Panny a milostí s tím spojených dosáhnouti chce, musí:

a) u osoby k tomu oprávněné do spolku dáti se zapsati,

b) účtu P. Marie ze sil svých nejen sám pěstovati, nýbrž i jiné pro ni získati,

c) za měsíc jednou aspoň (den si volí každý sám) před obrazem neposkvrněné Panny (buď doma nebo v kostele) zvláštní modlitbou (růžencem, Zdrávas Královno, litanie lauretanská, nebo jiná k P. Marii) za urážky Marii Panně činěné zadost činiti, a

d) měsíčně (je-li možno) sv. svátosti: pokání a oltářní na ten úmysl smíru přijmouti.

Poznámka. Kdo by v ustanovený den povinnosti této nemohl zadost učiniti, může pobožnost vykonati i v jiný den, buď v neděli následující, nebo v nějaký jiný připadající svátek buď soukromě aneb s jinými členy společně.

Komu by dočista nemožné bylo měsíčně ke stolu Páně přistoupiti, může povinnosti smírné

vyhověti buď obětí mše sv., aneb duchovním přijímáním aneb jiným dobrým skutkem. Mimo to učiní dobře, odporučí-li se denně zejména u večer ochraně a přimluvě svatě Panny.

e) každý katolický křesťan bez rozdílu stáří, stavu, pohlaví a národnosti může býti do spolku přijat; i dívky, když jen jednou za měsíc nějakou modlitbu na tentýž úmysl jsou s to, by ji vykonal.

f) Nikdo nezavazuje se pod hříchem k vyplnění předepsaných podmínek.

3. Sídlo a správa spolku.

a) Smírný spolek Mariánský dle církevních předpisů (kanonicky) založen jest nejdůstojnějším knížetem biskupem Brixenským, Vincencem, † 16. července r. 1877. při poutním chrámě »Panny Marie pod čtyřmi sloupy« ve Viltenu u Innsbruku. Papežem Piem IX. potvrzen jest a hojnými odpustky nadán 14. srpna r. 1877.

b) Hlavou spolku jest opat premonstrátského kláštera ve Viltenu, jež ve správě spolku jako »řídítel« zastupuje některý kněz kláštera Viltenského, opatem k tomu splnomocněný.

c) Aby pak i mimo sídlo spolkové mariánský tento spolek vzkvétal a se rozšiřoval, jmenuje ředitel spolkový v jednotlivých zemích nebo větších městech, (s dovolením dotčených nejdůstojnějších pp. biskupů) krajinské »řiditele« čili »horlivce« ze stavu buď duchovního nebo světského, kteří pak právo mají členy do spolku přijímati. Chce-li tedy kdo v osadě své členy spolku smírnému získati platně, nechť obrátí se na vldp. opata Viltenského, a obdrží plnomocenství.

4. Slavnosti spolkové.

a) Hlavní slavnost jest na svátek neposkvrněného Početí P. M., jelikož ten den se ve spolkovém chrámu Viltenském poutní slavnost koná.

b) slavnosti podřízeného druhu jsou

dále všechny svátky mariánské, svátky patronů spolkových: sv. Josefa pěstouna, sv. Jana Evangelisty, sv. Norberta zakladatele řádu premonstrátského, sv. Alfonsa z Liguori, biskupa, sv. Bernarda, a svatého Františka z Assisi.

O slavnostech těchto jest členům radno svaté svátosti pokání a oltární zbožně přijímati.

5. Milosti a odpustky.

Členové spolku tohoto berou účast:

a) na zvláštní ochraně a přimluvě nejsv. Panny Marie.

b) na ovoci všech mešních obětí, které se ve spolkovém chrámě Viltenském za všechny živé a mrtvé členy, dobrodince a horlivce spolku přinásejí, jakož i na modlitbách a dobrých skutcích všech členů.

c) na všech mších sv., modlitbách a dobrých skutcích celé bavorské provincie kapucinské a arcibratrstva nejsvětějšího a přecistého Srdce Mariina v Paříži;

d) kdykoli se ve chrámě spolkovém za některého zemřelého úda spolku mše sv. obětuje, má již sama sebou »výsadu oltáře«, t. j. zemřelému se zároveň plnomocné odpustky, na způsob přimluvy, přivlastňují;

e) na odpustcích Jeho Svatostí Piem IX. spolku udělených, a sice jsou tyto:

A) plnomocné,

kterých nabývá člen, je-li ve stavu milosti Boží:

1. na den zápisu do spolku,
2. v hodině smrti,
3. na hlavní svátek spolkový: neposkvrněné Početí P. Marie,
4. na svátky svatých patronů: sv. Josefa 19. března; sv. Jana Evangelisty 27. pros.; sv. Norberta 6. června; sv. Alfonsa 2. srpna; sv. Bernarda 20. srpna a sv. Františka Serafinského 4. října.

B) neplnomocné:

1. odpustky sedmi let na svátky Mariánské: narození, zvěstování, navštívení, očisťování, nanebevzetí, v neděli mezi oktávou narození P. Marie a v 3. neděli v září, konečně v den smírného sv. přijímání a v den ustanovené pobožnosti odprošovaci;

2. odpustky 60 dní za každý dobrý skutek, jež členové na úmysl spolku vykonají.

Všecky tyto odpustky lze také duším v očistci obětovati.

Horlivci a zvláštní rozšiřovatelé spolku požívají ještě jiných milostí duchovních.

Poznámka. Ku získání odpustků těchto jest potřebí mimo sv. svátostí pokání a oltářní vykonati modlitbu za hlavu křesťanstva, za svornost křesťanských kněží, za vymýcení bludův, obrácení hříšníkův a za povýšení svaté církve. Zvláštní milostí dovolil také papež Pius IX., aby se tyto modlitby, jelikož nemůže každý člen spolkový kostel ve Viltenu navštívit, v kterémkoli chrámě či kapli vykonati mohly, v nichž se nejsv. Svátost oltářní chová.

Kdo by pak ze členů v hodince smrti svaté svátosti přijmouti nemohl, dostačí, pakli se skroušeným srdcem nejsv. Jména Ježíš vyzývá, nemůže-li ústy, tedy aspoň v myslí. —

Ze všeho toho vidno, jak prospěšný

jest »smírný spolek Mariánský,« jak vznešený a dobám našim přiměřený jeho účel a jakými milostmi obdařuje členy své. Čítá již také více než tisíc členů všech stavů, kteří v něm lásku svou k Matce křesťanstva a tím také úctu k nejsv. Synu Ježímu nejlepším způsobem na jevo dávají. Kéž by i u nás se ujal a kořeny zapustil, zejména v křesť. rodinách; věru že by tím hojně požehnání Boží rozlilo se na všecku práci jejich a pravá zbožnost spojovala by jednotlivé členy, rodiče s dítkami, hospodáře s čeledí. Tím by ovšem také mír a svatá spokojenost i tam se navrátily, odkud lhostejností a vlažností ve víře a zanedbáváním modlitby ve vystěhovaly. A že by lid náš, který dosud něžnou chová lásku a úctu k Bohorodičce, rád přistupoval, jen kdyby se spolkem tím obeznámen byl, toho důkazem jest, že se u níže psaného v Jihlavě, na jednoduché soukromé vyzvání v krátkém čase přes 50 členů přihlásilo. Pročež kdo Marii miluješ a přispěti chceš hřivnou svou k účtě Ježí na zemi, přistup ke spolku, jenž smíruje co hřích urazil a jehož heslem jest: »budiž ctěna a velelena neposkrvněná Matka Ježíšova! Zdráva buď Maria!« *P. Bohumír Hendl.*

Třetí řád svatého Františka — lék proti tanci.

(Masopustní úvaha.)

Milí čtenářové, nedivte se, že s takou úvahou přicházím; rozumí se sama sebou v době, kdy nejvíce tancechťivost se jeví a rozpustilostem všeho druhu se synové tohoto světa tak nenasytně oddávají, majíce veškeru neslušnost za dovolenou, ano v těchto dnech masopustních skoro za nutnou podmínku veškerých toho času

„Bůh nedal nám nohy k tanci, nýbrž abychom počestně chodili.“ *Sv. Jan Zlatoustý.*

rozkoší a radovánek. Ač církev sv. ani v tyto dny — jako nikdy vůbec — slušných, mírných a mravních veselostí nezapovídá, ale ještě k nim vybízí, tak přece nicméně vystupuje se vši rozhodností proti takovým radovánkám, při nichž se duše i tělo, neku-li přímo, vraždí, aspoň dojísta kazí, hubí a otravuje. A jednou takovou jest zvláště ten rozpustilý tanec, jemuž se zdá nynější světácké pokolení tak hovětí,

že již mu nehrání ani svátek ani pátek — právě tak, jakoby byl tou jedinou a nejlepší zábavou a rozkoší. »Jez, pij a tancuj!« Těto trojici přináší se tolik obětí mnohonásobných, že ona téměř samojediná světem vládne a nejvíce přívržencův — otroků — čítá. Ó kolika jen smrtelných hříchů bývá na př. tanec příčinou, a kolika tisícům přinese v těchto bláznivých dnech masopustních záhubu na těle i na duši!!

Letoší rok jest sv. Otcem Lvem XIII. prohlášen za milostný čili jubilejní, a tu má naše radost v něčem jiném pozůstat, než ve smyslných a hříšných radovánkách. Máme se radovati jedenkaždý jak ze svého vlastního duchovního obrodu, tak i z obrodu veškerého křesťanstva, které dle slov téhož věhlasného papeže na tolik nebezpečných neduhů stůně; a toto se státi může jen pokáním, obrácením se k Pánu Bohu životem polepšeným, kajícím. A svatý Otec obrací se výslovně ve svém okružním oznámení letošního jubilea ke všem, zvláště pak k synům a dcerám sv. Františka Seraf., jakož i ke ctitelům Rodičky Boží, aby se tím pevněji a věrněji přidrželi zásad, které již nejednou tak mocně na obnově ducha křesťanského působily, a od nichž i nyní takový obrat k lepšímu jediné lze očekávat. Proto stůjte především vy terciářové všude na stráž, konajíce bedlivě své řádem třetím stanovené povinnosti.

A tu obzvláště v tyto dny sluší dobrým příkladem odvracet ostatní od té všeobecné tancechtivosti, aneb lépe řečeno, přímo taneční vzteklosti. I přichází tu třetí řád ku pomoci, an záповěď toho všeho v popředí staví v pravidlech svých, uváděje tanec na prvním místě. A to všim právem. Nenít nižádná rozpustilost tak všeobecnou, jako tato. Jsou totiž rozkoše a veselosti, jichž pouze ve větších městech nalezneš; tanec však jest

všude znám, hledán a oblíben, a ve dnech ostatkových holduje se mu po nejvíce všude, i v těch nejmenších dědkách, a bývá příčinou hříchův a nepravostí, jakých nikdy jindy tak snadno by se nedopustili. Tanec jest zkárou nevinnosti, hrotem ctnosti, peleší lotrovskou pro duši a širokou branou ke každé nepravosti. Co se ty k tanci strojíš a připravuješ, brousíš ďábel dýky a ostří šipy, aby jimi pak tobě v kole se točícimu proklál a zranil nevinnost duše tvé.

Druhdy se mluvilo o hrozných morových ranách, strašných nemocech, jimiž byl-li kdo navštíven a napaden, tak dlouho se v kole pohybovati a rozličné rychlé a nebezpečné skoky dělati musil, až celý omámen a vysílen k zemi padl — mrtev. Nyní ovšem něco takového, t. j. nedobrovolného tance nestává, za to však tím zhoubněji zuří dobrovolná morová rána — tancechtivost — takovým způsobem, že počet její obětí mnohem četnější jest onoho. Ona vzteklost tance nedobrovolného byla jen zhoubcem těla; avšak nynějšího pokolení dobrovolná a nenasytná tančivost škodivá i u větší míře spíše duši než tělu.

Svatý František z Assisi šel jednékráte s jedním spoubratrem, jménem Masseo, a tu přišli k místu, kde se cesta rozcházela na tři strany. »Kterou pak cestou nyní půjdeme?« táže se pokorně průvodčí serafinského otce. »Tou,« odpovídá světec, »kterou nám Pán Bůh ukáže.« Na to mu rozkázal, aby se tak dlouho v kole otáčel, až mu přikáže, aby se zastavil; na kterou stranu pak jeho obličej bude obrácen, na tu že se pak dají. Rychle se tedy dal bratr Masseo do točení, až zcela omámen několikráte na zemi upadl.

Co si myslíš při vypravování tomta, milý čtenáři? Nezlobíš se přímo na velkého světce a nenazveš oba, poroučejícího i poslouchajícího, blázny? Neřekneš,

že ten ubožák mohl tou zkouškou poslušnosti do smrti sobě na zdraví uskoditi aneb docela rázem se zabiti? Avšak poohlédni se jen na př. ve dny ostatkové kolem sebe a nespátřuješ něco mnohem horšího a zkázonosnějšího? Z jak nízkých příčin a mrzkých důvodův oddávají se přemnozí záhubnému tanci, jenž mnohem hůře nakládá se svými otroky, než se vedlo onomu poslušnému bratru! Kolik jen lidských životů má týž na zodpovědění každého roku, ba každého dne, zvláště za dny masopustních, ostatkových! A dejme tomu, že nepřináší ihned každému smrt okamžitou, jistě však buď dlouho trvající nemoci nebo rychlým se vzcháňím choroby vrhá jich nesčetný počet v náruč — smrti. Sám ze své mnoholeté kněžské zkušenosti znám mnohý důkaz pravdy této. Slyšte aspoň jeden skutečný příběh.

Byl jsem volán k nemocné dívce, která ještě ani 20 jar nečítala. Ještě před několika měsíci byla plna zdraví, síly, krásy a života. Odcestovala do většího města ke svému dalšímu vzdělání. Přišel masopust, čas to samých pozvání do plesů, věnečkův a tanečních zábav, a tato jakási »vzácnost« bavila i těšila naši mladou dívku. Ihned při prvním vkročení do taneční síně ulovila si zárodek souchotin, které neúprosně sklátily tuto krásnou a zdravou květinu pod nelitostnou kosu smrti. Ubohá sama později, vidouc den ode dne, jak sil jí ubývá a ona vždy víc a více kostlivci se podobá, bezpočtu krátě toho želela. A jen nesmírné milosrdenství Boží dává nám naději, že ta lítost v tomto trapném vezdejší životě ji osvobodila na onom světě trápení, jemuž bohužel tak mnozí pro tuto náruživost propadají.

Nelze tedy pochybovati, že svrchu uvedená nemoc těla mnohem mírnější a snesitelnější byla, než tato dobrovolná nemoc tance, které mládež nyní téměř

naprosto podléhá a se s takou zuřivou vášnivostí oddává. Ona byla příčinou pouze smrti časné, tato však jen tuze často bývá jak těla, tak i duše smrti příčinou. A je-li již pouhé objevení se morové rány zlé, nebezpečné a žaluplné, musí toto zvláštní náruživosti taneční přímo hrůzou a bázní naplňovati. Tělesná nemoc vzteklého tance byla prý nakažlivou, t. j. snadno prý ji dostal od jiného, viděl-li kdo nešťastníka takového jen v okamžiku toho zlého záchvatu. Divoký výraz obličje a neobyčejné posuňky, jakými se stav takového ubožáka jevil, působily na diváka prý tak, že mimovolně tytéž pohyby a skoky počal dělati, což obzvláště u mladistvého pozorovatele až nápadně rychle a nebezpečně se dělo. Za tou příčinou vyhýbal se každý hned z daleka těmto nemocným, a rodičové zakrývali bedlivě oči svých dětí, odvádějice je hned stranou, byl-li někdo v jich přítomnosti tou nemocí napaden.

Ó kéž by se aspoň rovné opatrnosti užívalo při mnohem nebezpečnější vzteklosti taneční, jaká se vždy víc a více jako jedovatý rak ve společnosti mládeže i dospělých rozežirá! I tato nemoc yzmáhá se díváním; neboť přemůže-li se mladý člověk tak daleko, že se vzdaluje zábav tanečních, nepocítí ani tak mocné touhy po tanci; kdežto naproti tomu navštíví-li jen jedenkrát místa, kde se vše tanci oddává, brzy se vzmůže vášeň tato srdce mladistvého a ozývati se bude v něm žádost, dosud nepocitěná. Toho důkazů poskytuje každý rok na tisíce! Brzy se zapomíná na veškerá nebezpečení těla i duše a chvátá kvapně a radostně beze vši opatrnosti na místa, kde náhza tato téměř veškerý vzduch až přesycuje, tak že bez této ani jich pak opustiti nelze. Jestli to přímé vyhledávání této tělesné i duševní otravy. A nejen mladý, nezkušený svět, ale i u věku poněkud pokročilejší běre mnohou, nenahraditelnou

škodu i když ne hned na těle, tedy tím bolestnější a nebezpečnější na duši.

Často navštěvují taneční zábavy osoby, které by ve svém stáří k vážnější věci se nésti měly, a ještě nutí a přimlouvají svým mladším známým a přátelům, aby jen hodně mnoho z poháru této smyslné rozkoše požívali a ničím a nikým se v náruživosti té — mladému světu prý výhradně příslušící — obmezovati nedali. Ano, bohužel, nerozumné, bohaprázdne a marnivé matky samy považují to za nutnou povinnost, dcery své přiváděti do tanečních síní a jich téměř nutiti této veselosti a rozkoši se oddávati, neukazují-li tyto zvláště k ní náklonnost; neboť by prý bez tance s tíží ku štěstí přišly a pod čepec se dostaly. A že mnohá matka pro svoje stáří ve světě mnoho poklon a pozornosti nedochází, chce aspoň ve svých dětech se světu ukazovati, jimi vychloubati a zářiti, nepovážíc ani, že obyčejně nejkrásnější lesk duši dítek jejich při světle v těchto zábavách až nápadně bledne a se ztrácí.

A kdyby možno bylo patřiti po takové tanci obětované noci na tu duši ubohou, tu by se dojistá mnohá mnohem více té zkázy a spousty zhrozila, než se pak hrozí a diví té spoustě zevnější ve tváři — a na šatě! Kéž by jen ochotně se užívalo prostředkův a léků, kterých máme po ruce, aby se nákaza tak zhoubná co nejvíce obmezila!

Tělesně nemocní jsou vždy bedliví v užívání léků, slíbí-li se jim jen uzdravení. Proti oné vzteklosti taneční nevědělo však umění lékařské nižádných léků; považoval se nemoc tato za něco příšerného, poněvadž nikdo nevěděl, odkud by vznik brala a čím by se zapuditi dala. Mělo se za to, že ji lze pouze duchovními prostředky, jako modlitbou, žehnáním a pod. zapuditi; proto se konaly na místech touto nemocí zachvácených průvody a veřejné prosby. V některých kra-

jinách zachovala se až dosud památka na průvody takové, že účastníci jich nejdou tiše, nýbrž skákavě. U nás takových průvodů neznáme.

Rovněž proti této nakažlivé tančivosti všech světů mohou býti jen vydatnými prostředky léky duchovní; stálá, těžká práce, důrazná napomínání a přísné tresty mohou sice na nějaký kratičký čas tomuto zlu meze klásti, avšak smýšlení a náklonnost nezmění; neboť nemoc tato má hlubších kořenů. Lehkomyslné a příliš světu oddané srdce, jakož i rozdrážděná, nenasytná žádostivost těla bývají obyčejnou příčinou; a tu může jen vira svatá blahodárně účinkovati, neboť pouze ona zná a má účinné léky pro srdce lidské. Někaký průvod, byť i delší dobu trval, nepomohl by tu vydatně, třeba že by unavené nohy raději odpočinku vyhledávaly; takový prostředek by platil snad pouze pro jeden den, aniž by v srdci trvalého účinku zanechal. — Chceme-li mládež od této tančivé zuřivé náklonnosti odtrhnouti a z ní vyléčiti, musíme užiti prostředku, který by byl s to, by srdce lidské odvrátil a odtrhnul od tělesných žádostí, obeznámil je s radovánkami pravými a počestnými, a naklonil je vyšším snahám a účelům!

Nejpřednější a nejosvědčenější prostředek jest bez odporu spořádání, křesťanský, rodinný život. Budou-li rodičové duchem křesťanství náležitě a úplně proniknutí, mohou pak velmi snadno dítky své hned v mládí takovým smýšlením a nábožnými zásadami pro jich budoucí věk ozbrojiti, tak že rozpustilých a nebezpečných zábav, k nimž tanec všim právem počítáme, ani sobě přátí, ani vyhledávati nebudou. V rodině, kde se dbá na společnou modlitbu a kde rodičové láskyplným, avšak vážným chováním sobě patřičné vážnosti získati dovedou, tam se lehkotvárný život vedrati nemůže, ale spíše se ještě mnohé srdce, není-li úplně

zkaženo, napraví a k vážnějšímu přemýšlení přivede.

Vřele se může odporoučeti též časté hodné přijímání sv. svátostí, pilná a horlivá modlitba a bedlivé poslouchání slova Božího. Kdo si zamiluje jednou častokrát se účastniti hodů nebeských, přijímání sv. svátostí, tomu se musí zoškliviti hody taneční.

Nuže, rozestřete síť své blahodárné působnosti zvláště vy, dobří synové a dcery sv. Františka Serafa, a hleďte tu laskavou domluvou, tam zase upřímným poučením, zvláště pak vždy a všude svým vzorným příkladem svých známých a jiných spulubližních odvracet od této všeobecné a zhoubné nákazy. Vězte, že velmi mnoho vykonáte, když aspoň v ostatkové dny, kde právě nejdivočeji se svět veselí a raduje v tanečních zábavách, nějakou společnou pobožnost zařídíte a konati budete. Především se odporoučí horlivá

navštěva nejsv. Svátosti, a proto církev svatá ráda vidí, koná-li se čtyřicetihodinná pobožnost v tyto dny; neboť navštívení Pána Ježíše v nejsv. Svátosti, ve svatostánku ukrytého, jest právě v tyto dny, kde Jej nejen všecko téměř opouští a zanedbává, ale i ještě co nejhruběji uráží, službou Jemu nejmilejší. Mnohý i mnohá přidruží se k vám a získali jste takto duše jejich, a skutek takový jest největší výkon lásky.

Kéž tato úvaha ukáže vám, že pravido třetího řádu — jako vůbec má býti mocným, ohranným lékem všech neduhů časových — stalo se i tímtož vydatným prostředkem proti nakažlivé morové ráně rozpustilého tance!

Srdce Ježísovo táhni všech toto čtoucíh neodolatelnou silou k sobě a naplň je touhou po radostech, které blaží zde i na onom světě!

J. Hejtmánek.

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polsky do Říma za tou příčinou,

aby úcta božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

1. Jestliže kdy stolici apoštolskou došly prosby, ve kterých zajisté vyhověti nutkanou se viděla, by k zavedení nějakého nového Officia (církevních hodin) a zvláštní mše sv. byla povolna: jsouť právě naše prosby tuto znova pronesené, by se ku počtě nejsvětějšího Srdce Ježísova zvláštní hodinky církevní odřikávati a mše sv. sloužiti směly, ať se již zření bere buď ku předmětu prosebnému, buď k hodnostem prosebníků, buď k velice významným důvodům, na nichž prosby spočívají, jak z obsahu bude patrné.

2. Avšak prve nežli přímo do rozboru záležitosti naší se dáme, sluší na úvahu předeslati jako věc naskrz potřebnou něco o původu, vývoji a podstatě úcty, která se již po všem světě nejsvětějšímu Srdci Ježísovu vzdává, by takto k veškerému předmětu prohlédnuto bylo.

Zatím posud znění listu, který v celku 80 čísel má.

Výklad k č. I.

Památný list tento budiž nám milým jako drahocenný poklad. Až po naši dobu nebyl nikde v úplném znění svém

uveřejněn. V archivu římském s druhými listinami o úctě božského Srdce Páně jednajícími byl toliko uložen. K díkům jsme tudíž všichni čtitelé božského Srdce

Páně zavázání tomu, jenž se o to zasadil, aby památný list biskupů slovanských mezi lidí vzešel, aby bylo každému lze s obsahem se obeznámiti a jej odevšad na um vzíti.

Cokoliv o účtě božského Srdce Páně v řádcích těchto podáme, budeme čerpati hlavně z pramenů samých. Říkává se a pravda jest, že z pramene lepší voda bývá než-li v kterýchkoliv nádržkách. Nabudemeť takto usvědčení, jakého dosahu pobožnost božského Srdce Páně za naší doby má. Prameny pak jsou nám authentické spisy apoštolské stolice samé, jakož i všechny dopisy, které apoštolská stolice sama zkoušela a stvrdila. Co do takových pramenův o účtě božského Srdce Páně vyniká, tuším, nade všechny spisy kniha o 2 svazcích (de Rationibus festorum sacratissimi Cordis Jesu et purissimi Cordis Mariae e fontibus juris canonici erutis auctore Nicolao Nilles S. J.), která obsahuje všechny listiny, jak úředně v příčině naší z Říma vyšly. Mimo to jest kniha tato historickou snůškou všeho, co se ku počtě božského Srdce Páně v katolické církvi dalo. Vidíme tu, jak se účta božského Srdce Páně za minulých věkův i ve slovanských zemích pěstovala. Proto se duchovenstvu co nejvšeleji doporučovala a posud doporučuje.

Již vloni 1885 ve »Škole božského Srdce Páně« (v prosinci), str. 332., bylo poukázáno, kterak apoštolská stolice jediná má právo stanoviti obřady církevní při mši sv. a hodinkách. Právě nejdražší oběti mše sv. a církevními hodinkami přestává to které uctění býti soukromým, stoupajíc do bohoslužby veřejné. Proto se znamená vždy postup takový za krok velmi závažný. Schválením tudíž zvláštní mše sv. a hodinek církevních ustala rovněž i účta božského Srdce Páně v soukromnosti a stala se veřejnou. Z čehož se ovšem vroucní ctitelé božského Srdce

Páně nemálo rozradovali, vědouce ze zkušenosti, jak požehnaná pobožnost jejich jest.

Z toho již soudný čtenář poznává, jaké důležitosti pro účtu božského Srdce Páně list tento má. A mužové učenci a spolu ctitelé božského Srdce Páně, mezi nimiž na prvním místě stojí kano-nista Mikuláš Nilles, který se právě o vydání listu postaral, mají jej až podnes za nejdůležitější listinu ze všech, které apoštolská stolice stran účty božského Srdce Páně kdy byla vydala. Bychom se některých alespoň příčin dotkli, poukážeme třeba jen na ty, kteří se jako prosebníci uvádějí.

Nejsoutě toliko soukromí muži, byt i učenci aneb výtečníci ve vědách bohoslovných, alebž biskupové a vrchní pastýři v církvi sv. Jsou to nástupcové sv. apoštolů, muži duchem sv. posvěcení a k úřadu svému ustanovení. Na biskupy se vztahuje slovo sv. Pavla (Skutk. ap. 20. 28.): »Buďtež bedliví sebe i všeho stáda, v němžto Duch sv. ustanovil vás biskupy, abyste spravovali církev Boží, kteréž dobyl svou krví.«

Jejich úkol a povinnost tedy jest, aby ve spojení se sv. Otcem, hlavou církve povšechné, spravovali diecése své. Mile se slyší, co čteme v dějinách diecése pražské, str. 238.: »Biskup činí střed a hlavu duchovenstva, onť spolu otcem a vrchním pastýřem všech věřících v diecési své, k němuž všichni v duchovních potřebách svých s důvěrou se utíkají!« Biskupové se starají o to, by věřící do jich rukou oddaní měli milost Boží, aby bezúhonou křesťanského života zaručili sobě věčnou spásu. Proto bdějí, aby sv. víra byla všude čista, aniž nějak znešvařena; proto stojí na stráži u svatyně samé, aby se do ní nevloudil falešný prorok ani jako zloděj ani jako vlk.

Mimo to bývá lépe s to, by poznal, jakým způsobem se udrží vroucný duch

modlitby a živá víra v srdcích oveček křesťanských, nežli právě vrchní pastýř, který rok co rok projíždí diecési svou? Jemu ukládá apoštolský úřad, aby stádece své navštěvoval a vhodnými pastvami duchovními opatřil, tak aby ani nákazou neutrpělo, ani nepříteli v šanc vydáno nebylo. Snadno tudíž pozorují vrchní pastýřové, jaké pomůcky a prostředky jsou lidem nejlepší, co by se s největším užítkem konati dalo.

Neupíráme, že horliví správcové duchovní domácí potřeby svých oveček také znají a mohou jim pomoci. Chtěli-li však nějakým nevšedním prostředkem se jich ujmouti, zdaž nejsou povinni obrátiti se na své vrchní pastýře? O své újmě a bez schválení shůry nemohou přece ve skutek uvést, co za dobré uznávají.

Jesti tedy pravdou, že vrchní pastýř — a na to jsme chtěli poukázati — znáti může a má nejlépe potřeby stádece svého.

Z toho všeho jde bez odporu na jevo, že biskupové království polského dobře vědět mohli a zajisté věděli, jaké potřeby měli milionové jich věřících a jaké prostředky uznávali pro ně za výhodné. I to jest patrné, že společné prosby jejich měly velikého dosahu pro celý křesťanský svět. S velikou proto úctou a bedlivostí čítati jest znění pápátého listu tohoto.

Výklad k č. 2.

Ani se jinak mysliti nedá, nežli že od té chvíle, kdy „Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi,“ byli na světě vezdy zvláštní titelé božského Srdce

Páně; ano úcta božského Srdce Páně jest tak starobylá, jako církev sv. sama.

Bychom ve příčině naší pomalu krok za krokem šli a na vše se pozorně podívali, učiníme jako krok první. Položíme nejprve z věrouky katolické základ čili základní důvod, proč božské Srdce Páně svrchované úcty naší hodno jest.

My všichni věříme a za sv. pravdu máme, že Syn Boží, Bůh a Pán všeho míra, vezma na se člověčenství naše, zvelebil svou božskou osobou člověka a přirozenost lidskou do neskončena. Cokoliv tudíž lidského Ježíš Kristus na sobě má, duše i tělo Jeho, každý úd a každá částka Jeho, jest spolu božská a za tou příčinou svrchované úcty hodna. Klaníce se proto nejsv. tělu Pána našeho Ježíše Krista a svrchovanou úctu Mu vzdávajíce, klaníme se a svrchovanou úctu vzdáváme Ježíši Kristu samému, Synu Božímu. A opět na kolena padajíce před Kristem Ježíšem, na kolena padáme před Ním celým, ničeho nevyjímajíce, jelikož celému dle božství i člověčenství, dle těla i duše a dle jednotlivých částí tatáž svrchovaná úcta přísluší.

Jestliže tedy každý úd nejsv. těla Páně svrchované úcty hoden jest, tím spíše vztahuje se tatáž svrchovaná úcta na božské Srdce Páně. A proč to?

Každé dítě ví, že srdce jest nejšlechetnější část člověka, sídlo ctností, přirozený odznak lásky; za tou právě příčinou jest mu srdce a upřímná láska totožné. Nuže, snadno se domyslíme, čím nám božské Srdce Páně jest a býti má. Ó nejsladší Ježíšovo Srdce, dejž, abychom Tě ctili a milovali víc a více!

Ant. Rejsek T. J.

Zprávy apoštolátu modlitby.

Apoštolát modlitby a jeho zřízení.

Dne 24. května 1879 sv. Otec Lev XIII. nové stanovy spolku „Apoštolát modlitby ve spojení se sv. božským Srdcem Ježíšovým“

zkoumal, schválil a potvrdil. V §§. 6., 7. a 8. jest též církevní řízení spolku zevrubně uspořádáno, čímž nabyl úplně provedené organizace, jaké málo který náboženský spolek

má. Budeť zajisté zajímati naše čtenáře, zvědění, jak celý náš spolek jest uspořádán.

V čele spolku stojí generální ředitel, jmenovaný s povolením papežské stolice od generála Tovaryšstva Ježíšova. (§. 6.) U vykonávání svého úřadu jest podporován ústř. řediteli, které s přivolením dotyčných ordinariátů ustanovuje a kteří jsou dvojího druhu: diecéšní ředitelé, kteří řídí spolek v diecési, a vrchní ředitelé, kteří zájmy spolku v jedné celé zemi, na př. v Rakousku, Německu, mezi Čechoslovany atd. zastupují. (§. 7.) Diecéšní a vrchní ředitelé ustanovují pak s přivolením ordinariátu místní ředitelé, kteří řídí spolek ve farnostech, klášterech, školách atd. (§. 8.) Takto uspořádaný spolek jest pod ochranou jednoho z římských kardinálů, který v čas potřeby zájmy spolku u sv. stolice zastupuje.

Uvádíme tuto jména těch, kteří nyní v čele spolkové správy stojí.

Kardinál-protektor: J. Em. Jan kardinál Simeoni, představený propagandy v Římě.

Generální ředitel: Důst. P. Emil Regnault z Tovaryšstva Ježíšova v Toulousu, Francie. (Jmenovaný papežským reskriptem dne 20. února 1884.)

Vrchní ředitelé.

V Evropě.

1. Anglie: Důst. P. Augustin Dignam T. J. ve Sv. Heleně; Holly Cross, Anglie.

2. Belgie: Důst. P. G. Lervy T. J. v Charleui, Belgie.

3. Čechy, Morava a Slezsko: Důst. P. Placidus J. Mathon, ř. šv. B., redaktor spolkov. časop. „Školy B. S. P.“, řed. pap. kniht. v Brně, Morava (pro slovanské členy).

4. Dalmacie, Chorvatsko atd.: Důst. P. Ayala T. J. ve Spalatě, Dalmacie.

5. Francie: Důst. generální ředitel P. Emil Regnault v Toulousu.

6. Holandsko: Důst. P. Verweerd T. J. v Amsterdamu.

7. Irsko: Důst. P. Matěj Rusell T. J. v Dublině.

8. Itálie: Důst. P. Maresca, barnabita v Římě.

9. Německo: Důst. P. Fr. Hattler T. J. v Innomosti v Tyrolsku, spolu pro rakouské Němce.

10. Polsko: Důst. P. Kazimír Riedl v Krakově, Halič, pro Poláky a ostatní Slovany mimo Rakousko.

11. Portugalsko: Důst. P. L. Prosper T. J. v Lisabonu.

12. Švýcarsko: Důst. P. Kleiser ve Frýburgu, zповědník u Salesiánek v Soloturnu, pro Němce; pro Francouze: Důst. P. kanovník Schorderet ve Frýburgu.

13. Španělsko: Důst. P. Cecilio Gomez Rodelez v Bilbao, Španělsko.

14. Uhry: Důst. P. Michal Toth T. J. v Kalacsi, Uhry.

V Asii.

15. Čína a Mandžursko: Monsign. Bulte, apoštolský vikář jihozápadního Tšeli v Šien-hien.

16. Hindostan: Monsign. Menrin, apoštolský vikář v Bombaji, Bombaj.

17. Syrie: Důst. P. Maillet, misionář v Beirutu.

V Africe

obstarává až dosud záležitosti spolkové gener. ředitel.

Severní Amerika.

18. Montreal: Důst. P. Turgeon v Montrealu, Kanada.

19. Nový Seeland: Nejd. P. arcibiskup hallifaxský, Cornelius O'Brien.

20. Quebec: Důst. P. Saché z kongregace Bohorodičky Panny Marie, v Quebecu, západní Kanada.

21. Spojené státy: Pro Angličany: Důst. P. Sestini T. J., Maryland; pro Němce: Důst. P. Schäfer řádu sv. Fr., Cincinnati.

Střední Amerika.

22. Kosta-Rika: Důst. P. L. J. Espana v Kartagu.

23. Haiti: Monsign. Ribault v Port-au-Prince.

24. Mexiko: Důst. P. Vincenc Reyes v Mexiku.

Jižní Amerika.

25. Argentinská republika: Důst. P. Josef Guarda v Buenos-Ayresu.

26. Chili: Důst. P. Ch. Soler v Sanjagu, Chili.

27. Ecuador: Důst. P. Emanuel Prvano ve Quito.

28. Nová Granada: D. P. Eulogius Tamayo v S. Fé de Bogota, Nová Granada.

29. Patagonie: Důst. P. J. Cagliero, biskup v Magido, apošt. vikář patagonský.

30. Peru: Důst. P. Garcez v Limě.

31. Venezuela: Důst. P. Řehoř Rodriguez v Karakusu.

V Oceanii.

32. Pro provincii Sidney a ostrovy: Důst. P. Muraine, Marista v Sidneyi.

33. Pro provincii Melbourn, západní a jižní Australii, Nový Seeland, Tasmanii atd.: Důst. P. E. Murphy T. J.

Nový papežský přípis pro apoštolát modlitby. Začátkem měsíce listopadu r. m. odebral se generální ředitel „apoštolátu modlitby“, P. Emil Regnault T. J., do Říma za tím účelem, aby sv. Otci jménem celého spolku oddanost svou vyslovil. Před jeho odchodem z Francie byl mu odevzdán spis „Rukověť katolického družstva proti spolku svobodných zednářů,“ ve kterémžto spise se rozvrhuje plán, jak by se sestavil rozsáhlý spolek s úlohou, vystupovati rázně a spojenými silami ve všech života oborech proti zednářství. Ku slyšení (audienci) byv připuštěn, vložil celý plán řečeného spisu sv. Otci, jenž s nemalou pozorností vše vyslyšev, do podrobná zprávu tuto přijal a konečně pravil: „Tak jest! dobře! Spis tento ať se na všech stranách vydá, ve výtiscích na tisíce rozšíří a mezi lid vpraví, aby ho všichni čísti mohli. Jak? jest věci Vaší! Rozumíte?“

Dále ráčila Jeho Svatost blahosklonně se vysloviti o vlivu, jakým působí „krásné dílo“ apoštolátu modlitby dle podstaty své, že by bylo si přátí, aby se do všech úhlů světa rozšířilo. Na to slibil svatý Otec vyhotoviti breve (přípis) pro apoštolát modlitby. — Dne 14. listopadu obdržel gen. ředitel nahoře jmenovaný toto breve — slova to, která jsou programem pro všechny členy apoštolátu modlitby a pro všechny křesťany, kteří jsou odhodláni, „ničeho nezanedbatí, co by k povinnostem udatného bojovníka Ježíše Krista náleželo.“

Nejedná se tu již jen o modlitbu, nýbrž o skutečné zakročení a o obranu církve katolické. Jest to velení nejvyššího vojévůdce církve, pronesené ku svým vojinům. Pročez volám i my: „Katolíci, pozor!“ na ona slova.

Kterak prosívá apoštolát modlitby v naší vlasti, lze souditi z mnohých zpráv nám zaslanych na naše vyzvání k místním pp. ředitelům. Povzbuzující jest vědomí, že ve mnohých farnostech, kde apoštolát modlitby

jest zaveden, pravidelně konají se měsíční schůzky, že členové jsou rozděleni na sbory po 15 členech, jež pravidelně se modlí sv. růžence, desátky a měsíční úmysly jim rozdávají pro každý sbor ustanovení horlitelů. Tak na př. chvalně zaznamenati sluší farnost Třešť, řízenou dp. Frant. Komárkem, děkanem, kde členové bratrstva ustavičného se klanění nejsv. Svátosti (početem 480) a bratrstva sv. růžence (24 růží) všichni jsou také členy apoštolátu modlitby, a sice 40 stupně třetího, přistupující každou neděli a svátek ke stolu Páně. Horlitelů jest tam 10 a povzbuzují a vzdělávají se pilným čtením spolk. časopisu.

Na Skalce (u Dobrušky v Čechách), kde horlivě pěstuje zbožnost dp. Pavel Rozínek, jest z 500 členů bratrstva věčné úcty nejsv. Svátosti pod ochranou sv. Benedikta větší část také údy apoštolátu modlitby prvního stupně. Údové živého růžence (120) jsou členy druhého stupně a na 100 údů členy třetího stupně, účastníci se smírného sv. přijímání. Každý první pátek v měsíci slouží se v zámecké kaple mše sv. k nejsv. Srdci Páně a modlí se litanie k Němu, a ve všední dny mezi mši sv., v neděli a ve svátek před službami Božími koná se společná modlitba sv. růžence s úmyslem, jaký má apoštolát modlitby.

Ve Studeně za vedení vdp. faráře Kratochvíla koná se každou druhou neděli v měsíci pobožnost k nejsv. Srdci Páně s velikou zálibou, a připojují se modlitby apoštolátem modlitby doporučené. (Pokr.)

Vlastenectví Bulharů, lásku k domovině, sjednocené pod žezlem chrabrého knížete Alexandra z Battenbergův a oddanost jejich k němu lze poznati také i z toho, že si onehdy objednali u známé firmy Adolfa v Žitavě (v Sasku) 20.000 podobizen knížete, aby nebylo rodiny bulharské, kde by se nenalezal obraz jejich udatného knížete. Kolik jest asi v Rakousko-Uhersku rodin, kde nespátříš obrazu zeměpána, kolik jest křesťanských rodin, kde neužítíš obrazu hlavy církve, papeže Lva XIII., kolik jest domův a rodin slovanských, ba i česko-moravských, kde nic, žádný obraz a žádná soška neupomíná na největší dobrodince naše, ss. Cyrilla a Methoda! P Kde jest věrnější vlastenectví?

Milodary božského Srdce Páně.

Není dne, není ani okamžiku, kdy by sv. Srdce našeho Spasitele neprokazovalo nám dobrodiní, a sice i tenkrát, když o ně ani neprosíme, tím pak více, když o ně prosíme. — Ze mnohých vyjádření srdce vděčného uvádíme následující:

Z Obory v Čechách. Jistá osoba se svými domácími vzdává nejvřelejší díky božskému Srdci P. a Panny Marie za uzdravení své sestry. Mnohá léta churava jsouc, těžce se roznemohla, pomoc lékařská nic neprosplávala; zaopatřena byvši sv. svátostmi, zcela se do vůle Boží odevzdala. Avšak naše devítidenní pobožnost, kterou jsme několikráte za její a velikého dobrodince našeho uzdravení z nebezpečné nemoci konali, naše důvěra k b. S. P. a k Panně Marii nebyly nadarmo; neboť se oba zase pozdravili, i doufáme, když Bůh skrze tato dvě nejsv. Srdce tak mocným se prokázal, že opět obyčejné síly nabudou. Pochválen buď Ježíš Kristus!

Z Raketnice u Přerova. Jistá dívka žádá za uveřejnění vroucích důků b. S. P. a Panny Marie za milostivé přispění, jehož se jí dostalo ve veliké nouzi a nesnázi, po vykonané důvěrné modlitbě sv. růžence.

Z farnosti moravské u Frýdku jistá rodina děkuje tuto veřejně, že po vykonané devítidenní pobožnosti k b. S. P. jeden její člen od velikých bolestí, po marném úsilí lidském, byl uzdraven.

Z farnosti hnojické jistý členář »S.« vyslovuje zbožné díky své k Panně Marii bez poskvrny počaté, byv přímluvou její uzdraven od těžkého neduhu očního a úplného oslepnutí.

Z Raclavic jistá vdova šesti dětí vzdává b. S. P. vroucí díky za odvrácení nebezpečné nemoci, totiž třesení srdce, jež jí po učiněném slibu, že dočtený případ uveřejní ve »Škole«, přestalo.

— Jistá osoba děkuje sv. Antonínu Paduanskému za pomoc v jistých nesnázích obdrženu.

Podobné projevy důků za vyslyšení v různých potřebách života došly nás z Brtnice, z Dědic, od Olomouce, z Porubu, z Veselí, z Vrahovic, ze Zahořova. (Ostatní důkůvzdání přistě.)

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Rakousko. Říšská rada zasedala opět dne 28. ledna. Prvním předmětem rokování jest osnova zákona o vyučování náboženství na veřejných, obecních a středních školách, jakož i na učitelských ústavech a o výhodách s tím spojených. Zde zapotřebí, by věřící modlitbou svou podporovali práci poslanců; jest věru svrchovaná potřeba nápravy. Na zemském sněmu dolnorakouském, když se jednalo o zvýšení služného učitelů nižších škol, vytýkal jistý poslanec, a to se strany liberalní, učitelům, že roztržky náboženské zanášejí i do škol. — V diecési Svato-Hypolitické již také, jako v Solnohradě, zařídil se spolek k zakládání katolické university.

Německo. Vláda konečně přijala jednoho ze tří od papeže navržených kandidátů na arcibiskupskou stolicí v Poznani. — Předloha o výchování kandidátů bohosloví byla předložena sv. Otci. O

obsahu této předlohy bližších zpráv není. Sv. Otec však byl velice sklaman. Ze zpráv, jež u věci té rozšiřují se z Berlína, patrně jen tolik, že předloha ona obsahuje jen skrovnou opravu květnových zákonů a nikoliv žádoucí organickou revisi, a že předloha ta, co se týče výchování bohoslovců, nemůže uspokojiti očekávání německých katolíků. — Biskup fuldenský byl jmenován členem panské sněmovny. Jest to první biskup, který byl povolán do panské sněmovny. — Adresa oddanosti, kterou vloni biskupové bavorští sv. Otci zaslali, nyní teprve se uveřejňuje. V této adrese slibují biskupové, že i se svými ovečkami v úplné svornosti s římským papežem zůstanou spojeni a že všemi silami o to se vynasáží, aby věřící v pravdě katolickými zásadami se řídili.

V Itálii jsou poměry čím dále neutešenější. Jak vloni OO. Františkánům, tak letos generáli řádu kapucinského

dostalo se rozkazu od vlády, aby se svými spolubratry opustil místo, kde tak blahodárně až dosud působil; klášter bude zbořen, proto že prý vláda toto místo potřebuje. — Italský správce světoznámé svatyně v Loretě byl konečně přece sesazen, ale nikoliv proto, že snad hojně přispěl ku vystavění pomníku Garibaldiho, na který dal napsati nápisy církev zůstouzející, nýbrž proto, že urazil ministra.

Poloostrov balkánský. Smlouva mezi Tureckem a Bulharskem jest tedy ukončena a nezbyvá, než aby dotýcnou smlouvu schválila i ostatní Evropa. Proto však nikterak ještě neukončeno nepřítelství mezi Bulharskem a Srbskem, a i Řecko hrozí válkou. Něco dobrého poslední válka přece měla. Katoličtí řeholníci ukázali zase jednou světu, jak dobrými mu jsou, a svět, který jindy jimi pohrdá, při takové příležitosti rád pomoci jejich užívá. Čtyřicet milosrdných sester z Vídne odjelo na bojiště, ze Slezska 20, z Paříže 40. Německý rytířský řád a Maltésané vyslali lékaře a vypravili celé vlaky se vším, čeho k ošetřování raněných jest zapotřebí.

V Anglii se obávají, že by odmítnutí požadavků Irska mohlo mít zlé následky. Vláda dostává každodenně vyhrůžné listy, a vzhledem k dynamitovým atentátům, jež před rokem celou Anglii naplnily postřachem, nemohou se tyto vyhrůžky považovati za plané.

Ve Francii houfně se sesazují úředníci, jenž při volbách jen poněkud volněji si

počínali, a houfně se protežují miláckové vlády. Neprátelské stanovisko vlády proti církvi a kněžím nedůvěru lidu vůči republice jen rozmnožuje.

Asie. Čínský císař požádal sv. Otce, aby dovolil, by ve Vatikáně byl ustanoven zástupce říše čínské. Též v Pekinku, blavním městě Číny, bude teď zvláštní delegát apoštolský jakožto zástupce svatého Otce.

Velmi utěšené zprávy nás docházejí o rozkvětu církve katolické **v Australii**. Před padesáti lety zapustil strom svatě církve v tomto nejmladším dílu světa své kořeny, a již tam církev slavila svůj první veliký sněm církevní v katedrále sydneyjské od 15. do 29. listopadu m. r. Obcevali mu biskupové australsí počtem 16 za předsednictví kardinála Morana. Po celých 14 dní doby sněmovní konali Lazaristé, jež kardinál s sebou z Irska přivezl, večerní misionářskou pobožnost. Závěrečná slavnost byla velikolepá. Sam kardinál kázal na slova sv. Jana: „Tot vítězství naše,“ a vylíčil průběh církve australské. Z celého průběhu sněmu poznati lze utěšený stav církve australské a doufati, že tam církev vzroste v strom bohatě plodonosný. Shromáždění na tomto sněmu biskupové zaslali biskupům pruským zvláštní přepis, v němž vytrvalost jejich chválí a litují, že při nynějších poměrech, kde choť Kristova, církev sv., jest uvězněna, tolik duší nesmrtelných hyne.

V měsíci březnu modleme se za zdar jubilea.

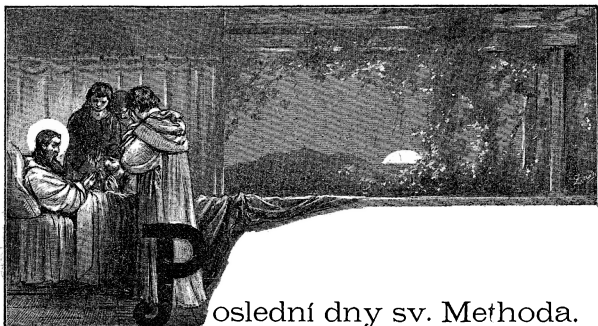
Ó Ježíši! Skrze neposkvřené Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji na ten úmysl, aby všickni křesťané poslechli hlasu náměstka Tvého, aby obnoveni jsouce milostí Boží, tím účinněji pracovali pro zájmy království nebeského. Amen.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

Ó přeladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

**Utrpení Ježíše Krista přinesLo hříšníkům Výborné oVoCe:
oDpuštění jejich proVlnění a žiVot VěČný.**

Poslední dny sv. Methoda.

Svatý Methoděj umírá,
do nebes již se ubírá,
ach, jak to smutno, pohlédni,
číná již vůli poslední!

Ach, co se světem nachodil,
aby nám získal v nebi díl.
Pracoval, trpěl celý čas,
přenesl jedno — trpěl zas!

A když ho zlý svět utýral,
dotrpěl, tíše umíral,
žehnal těm, již ho soužili,
jako těm, co mu sloužili.

Sem, duše, oči pozvedni,
dělá již vůli poslední,
slyš ten uvadlý jeho hlas,
jeho řeč též se týká nás:

„Děti mé — než se rozloučím,
všechny vás Bohu poroučím.
Již naposledy mluvím k vám,
— poslyšte, co vám zanechám!

Mám já poklady všeliké,
mnohé jsou velmi veliké;
těmi vás duch můj podělí,
než mu Pán z těla povolí.

Klenotem nad vše zářivým,
jež tady nechám dětem svým,
jest svatá víra Kristova,
pamatujte si do slova!

Víra vám duše očistí,
a pak vám nebe pojistí,
a v nebi statky do věků,
tam bude dobře člověku!

Chovejte duši nevinnou,
pak vás ty statky neminou,
křest svatý jest k nim, děti, klíč,
já vám ho dal, nuž, půjdu pryč!

Važte si víry v srdcích svých,
zmáhejte bojem každý hřích,
— až Pán k soudnému pošle dni.
Toť moje vůle poslední!“

A. Chlumecký.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

2. Slavný vjezd.

Ž bude celý dům rádně vyčištěn a ku přijetí Spasitele připraven, pak jděte a uctivě i zbožně pozvete Jej, aby ráčil k vám přijíti a se ubytovati. Napotom přenesete Ho sami v posvátné monstranci z chrámu Páně do domu svého. — Rozumíte-li, pak přátelé, co tu za svatou monstranci míním? —

Ach, co je všecken purpur a zlatoháv, co trůn, koruna a žezlo krále Šalomouna vedle jediného kvítka, jež ruka Páně stvořila a tam kdes na poli nebo louce vstúpila?! Pravit sám Spasitel, že jedna ta lilie polní krásou svou daleko předčí Šalomouna krále u vši slávě jeho! — Než, co jest zase všechna ta pestrost a barvitost všech kvítků na zemi vedle trpytu a libezné záře dennice na nebi a vedle těch milionů světél na blankytu večerním!? Ale co jest i všechno kvítí na zemi, i všechna krásná světla na nebi, co jsou vedle jediné duše lidské, v nížto Bůh své nejvyšší a nejkrásnější dílo postavil, totiž posvěcující milost Boží!! Ó který jazyk lidský jest s to, by vyjádřil, která mysl lidská jest s to, by jen postihla co jest to, duše omilostněná, láskou Boha obdařená!? Kdyby andělé závisti schopni byli, pak jest to jediné, co by nám záviděti mohli, onu lásku, jakou Bůh má k duši v stavu posvěcující milosti Boží!

Ó žádné dítě lidské neletělo by z daleké ciziny nebo z tmavého žaláře domů v náruč svého otce a matky své s takovou roztoužeností, s jakouž Srdce Ježíšovo spěchá dolů do duše takové, v nížto se milost Boží uhostila. A žádný jelen žíznivý neběží tak rychle ku prameni, jako spěchá Spasitel k tomu člověku, jenž si žádá ve sv. přijímání do svého srdce Ho uvést.

A kdybys, příteli, měl křídla svého anděla strážného, a mohl zalétnouti přes hory a doly tam do onoho vesnického kostelíčka, kde staričká matička po sv. přijímání v koutku si pokleknuvši celou duší svou se ponořila v to přesváté tajemství, pravím, kdybys měl, příteli, i oči andělovy a mohl pohledem proniknouti ten chudoučký a chatrný oděv stařenčin, a to ještě chatrnější a neduživé tělo, a mohl viděti to její ve svaté radosti tonoucí srdce: tu bys viděl, jak sladce, jak tiše a spokojeně v něm Kristus Pán odpočívá! Snad bývalo prve srdce to pro Něho pravým »mučedníčkem« — snad býval tu také, jako staré a nepotřebné nářadí do kouta pohozen, zapomenut a zanedbán; ale teď jest opět na místě, jež mu dle práva přináleží, totiž na oltáři jejího Srdce, kde se Mu tak pěkně líbí, tak sladce odpočívá, srdcem na srdci, láskou při lásce! . . .

Vidíš, milý čtenáři, proto díím, že žádná monstrance na světě, byť i z ryžého zlata a dýmanty posázená, není Ježíši Kristu tak svatým, tak milým příbytkem, jako je člověk, který s čistou duší a pobožným srdcem přijal jej ve sv. přijímání!

Protož zní má druhá rada takto: byste všickni členové rodiny po rádně vykonané zpovědi přistoupili ke stolu Páně. Když pak v neděli po »velké« půjdete s tichou a veselou myslí domů, kráčejece buď vedle sebe nebo za sebou, jak to pěšina dovolí, budete tvořiti průvod s Nejsvětějším jako o Božím Těle, a před vámi a vůkol vás a za vámi kráčeji budou ti neviditelní sborové andělští, doprovázejíce Pána svého do vašeho domu. Tak v duši vaší, jako v monstranci nesen, bude Kristus Pán držeti svůj slavný vjezd k vám, tiše a klidně žehnaje na všechny strany pravicí svou, jako ondy, když na květnou neděli přijížděl naposledy do

Jerusaléma. Když se byl takto neviditelným způsobem uhostil pod střechou vaší, pak je na čase, byste Jeho nejsvětějšímu Srdci také svůj hold vzdali, všickni vesměs Jemu se zasvětili, a v Jeho mocnou ochranu se odevzdali. To by pak byla vlastně ta pravá slavnost posvěcení domu!

A jak to vykonati? — Třeba následujícím způsobem:

Opatřte si nějaký obraz božského Srdce Paně, buď malý nebo velký, malovaný aneb jen na papíře tištěný; postavte jej na to nejčestnější místo ve světnici, aneb jen na zeď jej zavěste. Někakou nádobku zbytečnou, skleněnou nebo i hliněnou, také snad doma naleznete, do níž byste vody dali a do vody nějaké to kvítí, jež někde na poli utrhnete, aniž byste krásti musili, a tak před obraz postavte. Máte-li více, nuž, učiňte také více k oslavě Krista Pána; rozžehneteli na příklad před obrazem světlo, nebude na škodu!

Pak svolajte veškerý členy své rodiny, a poklekněte uctivě před obrazem. Otec pak či matka, nebo nejlépe to nejmenší z vás a nejnevinnější dítě, jež umí čísti, necht hlasitě a zvolna předřikává modlitbu zaslibení, již vám tuto na konci podávám; ostatní pak ať se modlí v srdci spolu tak, jakoby jedenkaždý sám osobně s Ježíšem mluvil, který tu neviděn uprostřed vás dle. Chceteli, můžete přidat litanii o nejsvětějším Srdci Páně.

Dle okolností mohli byste i svého duchovního otce poprosit, aby k vám přišel a dům váš požehnal; máť žehnání církevní, vykonané posvěcenou rukou kněze, veliký a spasitelný účinek, bohužel jen málo ceněný! — Ó by možno mi bylo, jak rád bych šel sám dům od domu, a zasvětil bych vás, před obrazem klečící, božskému Srdci Ježíšovu!!

Zbývá ještě otázka: kdy, v který den v roce by se k této domácí slavnosti nejlépe hodil? Tu bych byl tou radou, buďte o Velikonoci, kdy beztoho všickni sv. svátosti přijímáte, aneb ještě lépe o svátku nejsv. Srdce Páně, kterýž, jak známo, slaví se na první pátek po oktávě Božího Těla. Každého budoucího roku konali byste v tentýž den renovaci, čili obnovu svého zaslibení a zasvěcení svého domu. Tak bych to myslel, tak bych si to přál!

Slibuji si a očekávám mnoho dobrého z takovéhoho zasvěcení domu Ježíši Kristu. Za dávných časů, kdy ještě na těch našich vrších stály rytířské hrady v plné slávě a síle své, tehdáž odporoučeli se všickni obyvatelé vůkolních dědin a visek pod ochranu takovéhoho mocného pána a rytíře a platili mu desátek, začez on je se zbrojnoši svými chránil a bránil proti všelikým nepřatelům. — Než není mocnějšího rytíře nad Ježíše Krista! Ont pouhým oka svého pohledem jest s to, by zapudil od vás

všeliké zlo a odrazil útoky nepřatel viditelných i neviditelných. A hle, Jemu v ochranu a záštitu odevzdáte dům svůj takovým »zasvěcením.« On pak rád převezme úřad ochrance a hospodáře v něm.

Vždyť vite, jak zle a nelidsky nakládali s Ním židé, vlastní to krajané, a přece vyznal upřímným srdcem: »Jerusaléme! Jerusaléme! kolikráte jsem chtěl shromážditi děti tvé jako shromážďuje slepice kuřátka pod křídla svá! . . .« Ó považte, co vše by byl teprv učinil pro lid svůj, kdyby byli poslechli, aneb dokonce k Němu přišli a prosili o Jeho ochranu, pomoc a požehnání!!

Však netřeba nám teprve se toho domýšleti, Spasitel sám výslovně to zjevil a pro věčné časy slibil blahoslavené Markétě Alacoque, že přehojně požehná

těm a takovým rodinám, které Jeho nejsvětější Srdce ctíti budou; ano, že už to s díky a milostí uzná, zavěsili jen obraz božského Srdce v domě svém! A tomu, přátelé, nic se nedivte! Snad víte ještě ze školy aneb z biblické dějpravy, co se stalo oné noci, kdy Izraelité vytáhli z Egypta? — Anděl smrti procházel zemí a vraždil všechny prvorozence Egyptanů, nevyjímaje ani syna krále Faraona; jen židé zůstali ušetřeni. A čím to? — Hospodin přikázal jim, aby natřeli veřeje domů svých krví beránčí. A kdekoliv anděl smrti spatřil krev tuto na dveřích, tu nesměl vkročiti! Krev tato byla totiž předobrazem krve Beránka Božího, Ježíše Krista. Následovně obraz netoliko krve, nýbrž celého Srdce Ježíšova, jež křesťané s důvěrou v domě svém zavěšují, zajisté že brání přístupu všeho zla a neštěstí, chceli tomu tak sám Kristus Pán. Že pak tomu chce, praví výslovně blahoslavená Markéta Alacoque; řekl jí: »Požehnám domům, v nichž obraz mého Srdce vystaven a ctěn bude,« a můželi býti lépe ctěni, než když všickni domácí ve způsobu nadřeceném před obrazem tím se Mu úplně zasvěti a zaslíbí?!

Než budu dále pokračovati, věděli bych rád, chcete-li vy, milí čtenářové, vše, co tu řečeno a raděno, také splniti? Zajisté k pouhému čtení jsem to nepsal, a vy byste také ze čtení neměli ničeho, leč ztrátu času.

Kdož ví, přátelé, nepřišli-li dnes tato kniha zvláštním řízením Božím vám do ruky proto, že sám Bůh váš dům před hrozcím neštěstím uchrániti chce, jestliže uposlechnouce, Mu jej zasvětíte.

Nezapomínejte, že Jeho Srdce vám křesťanům více bude nakloněno, než bylo židům, a že i vám jednou, jako oněm, bude moci říci: »kolikrát jsem chtěl dítky vaše kolem sebe shromáždit, jako shromáždí slepice pod křídla ku-

řátka svá?!« — jak? má býti Spasitel také nucen stěžovati si do vás: »Ale vy jste nechtěli!« — Ó Bůh toho uchovej! — a Jeho Duch sv. pobádej vás k tomu, byste co nejdříve všickni shromáždili se pod křídla neskonale lásky Kristovy a tu uchráněni byli před zlým a záhubným jestřábem! —

Zde následuje slíbená modlitba; se-stavila a sepsala ji sama blah. Markéta Alacoque.

Obětování se nejsvětějšímu Srdci Pána našeho Ježíše Krista.

O Pane Ježíši, Ty sladká a svatá láska duší našich, kterýž jsi slibil, že tam, kde dva nebo tři shromáždí se ve jménu Tvém, budeš Ty uprostřed nich; pohled' ó božský, nejmilostivější Ježíši, i my se spojujeme srdcem, bychom Tvé božské nejsvětější Srdce ctíli, chválili, milovali, oslavovali a Jemu se zalíbili. Jemu se tedy všickni odevzdáváme a obětujeme pro všecken čas i věčnost! Na vždy a na věky odříkáme se všeliké lásky a náklonnosti, kteráž by s láskou a náklonností Tvého úcty nejhodnějšího Srdce se nesrovnávala. Žádáme si, aby každá žádost a tužba, každé přání a hnutí srdce našeho vždy a ve všem úplně se srovnávaly se zalíbením Tvého přesvatého Srdce, kteréž dle sil svých zcela uspokojiti si žádáme. Nemohouce však sami ze sebe ničeho dobrého vykonati, prosíme Tebe, ó nejmilostivější Ježíši! pro neskonalou dobrotu, laskavost a sladkost Tvého nejsvětějšího Srdce, bys ráčil srdce naše v tomto předsevzetí sliiti a podporovati, jež jsi ku Tvé lásce a službě v nás vzbudil, aby nás nic již od Tebe neodloučilo a neodvrátilo, nýbrž, bychom vždy věrně a statečně v předsevzetí tom vytrvali. Pročež také obětujeme této lásce k božskému Srdci Tvému vše, co by srdci našemu marnou rozkoš působiti aneb pozemskými věcmi

obveseliti mohlo, anof vše, jak víme, marnost jest a trápení ducha, mimo Tebe jediné milovati a Tobě jediné sloužiti, ó můj božský, lásky nejhodnější Pane a

Spasiteli Ježíši Kriste, kterýžto chválen milován a oslavován budiž na věky věkův. Amen.

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, zrcadlo lásky a bolesti.

„Když pak byl večer, posadil se za stůl se dvanácti učeníky svými.“

Mat. 26. 20.

IV.

Co jest slunce mezi tělesy nebeskými, to jest nejsvětější Srdce Ježíšovo mezi srdci lidskými, zejména mezi srdci vyvolených. Slunce stojí jakoby ve středu ostatních planet, jelikož jim netoliko vévodí, nýbrž i světlo své jim poskytuje. »Slunce,« praví sv. Ambrož (in Hexaem. die 4.), »jest oko světa, radost dne, krása nebes, míra času, síla všech hvězd; když vychází, oživuje se vše, zapadáli, klesá činnost celé přírody.« Slovem řečeno: celý obor světový požívá dobrodiní slunce, bez něhož by vše mrtvé bylo, neplodné a slepé. Proto by se všim právem tomuto králi hvězd, když podvečer zapadá, za nápis dāti mohla slova sv. Petra: »Přešlo, udílejce dobrodiní.«

Pod sluncem tímto, celou přírodu osvěžujícím a oživujícím, rozuměti můžeme nejsladší Srdce Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista, o němž sv. Petr praví: »Chodil dobře čině, a uzdravuje všecky poražené od ďábla, nebo Bůh byl s nim.« (Skutky ap. 10. 38.) Ó kdož ze smrtelníků jest s to, by vypočetl všecka dobrodiní, jimiž Srdce Spasitelovo lidstvo zasypávalo a stále ještě zasypává? Chtěl-li by kdo vše to vypsati, nestačil by, dle slov sv. Evangelisty Jana, celý svět, aby knihy o tom pojal. A hle! aby konečně vrcholu všemohoucnosti své dostoupil a nám náplň lásky své ve světle nejjasnějším ukázal, co učinil? »Když

pak byl večer,« vypravuje sv. Matouš, »posadil se za stůl se dvanácti učeníky svými za stůl« atd. A sv. Pavel praví: »V tu noc, v kterou zrazen byl, vzal chléb, a díky učiniv lámal a řekl: »vezměte a jezte, toto jest tělo mé, které za vás vydáno bude.« (I. ku Korint. 11. 23.) Tehdy vznikl v Srdci Spasitelově dvojí veliký a obdivuhodný boj. »Dvojí láska,« praví Didakus Stella, »dorážela na Srdce Ježíšovo; jedna pudila jej k odchodu, druhá pak, aby zůstal.« Láska k duším lidským hnala jej ku smrti, neboť touto mělo jim na věky pomozeno býti, jakož sám byl pravil: »Jest pro vás dobře, jestliže odejdu.« Druhá však láska, již nás na nejvyšší miloval, radila mu, aby zůstal, aby nás neopouštěl, neboť co člověk miluje, u toho také rád zůstává. A jak učinil Kristus obojí této lásce zadosť? Způsobem nejmoudřejším, neboť odešel a přece zase zůstal. Odešel totiž, aby trpěl a zemřel na kříži, zůstal však a zůstává stále s námi v nejsvětější Svátosti oltářní, v níž, jak praví sněm Tridentský (sez. 13. 2.), »bohatství lásky své nám vylil.« Zalíbilo se však Srdci Ježíšovu tuto svátost lásky své založiti a první obět nekravou Otci svému přinést na večer, když již bylo slunce zapadlo. Proč to? Proč neproměnil Kristus Pán chléb v Tělo své a víno v Krev svou v jiný čas denní, proč právě na večer? Ó pověz jen, čtenáři, že dobrý Spasitel přišel, ne aby zákon zrušil, nýbrž aby jej naplnil;

že nechtěl, aby i jen jediná písmena, jediná čárka ze zákona vypuštěna byla, že chtěl, aby se vše naplnilo. A nejdokonalejšími obrazy nejsvětější této oběti Páně byl velikonoční beránek, jež také u večer předkové před vyjitím ze země egyptské zabili a jedli, a tak pokrmem tímto posílnění jsouce šťastně z otroctví vyvázli.

Jiným obrazem byl i beránek, jenž denně ve chrámě Jerusalemském při slunce západu za hříchů lidu v obět býval přinášen. V době této podvečerní oběti zjevil se také archanděl proroku Danielovi a poučil jej, kterak má z obrazu oběti této souditi na pravého beránka, jenž po 70 ročních týdnech zabit bude. A jelikož Srdce Páně poslušno bylo Bohu Otci až ku smrti kříže, chtělo také i předobrazení tato do podrobná vyplniti. Proto ne ráno ani v poledne, nýbrž pod večer založil Pán obět smírnou nekrvavou. V oběti této naznačoval Spasitel obět krvavou, již dne následu-

jiho na kříži přinést chtěl, aby tak světu ukázal, že obět Jeho nekrvavá ve mši sv. tatáž jest co do podstaty s obětí kříže, s tím toliko rozdílem, »že se zde tentýž nekrvavým způsobem stále obětuje, jenž jednou sama sebe obětoval krvavě na kříži.« (Sněm Trid. 22. 2.) Nyní teprve poznávám, co jsem dříve pochopiti nemohl, proč totiž bezbožní židé nejmilejšímu našemu Spasiteli dřevo chtěli vpustiti v chléb jeho, neboť ústy proroka Jeremiáše naříká Spasitel: »A já jako beránek krotký, kterýž nesen bývá k zabiti: a nepoznal jsem, že přemýšleli proti mně rady říkající: Vpusťme dřevo do chleba jeho,

a vyhledáme jej ze země živých.« (11. 19.) Jak pak se hodí dřevo ku chlebu a chléb ku dřevu? Ó jen se nediv, duše zbožná, jež o tom přemýšlíš, vždyť slova ta platila židům i nám k poučení. Dřevo znamená kříž Páně a chléb, jenž na kříž přibit býti měl, značí nejsv. Svátost oltářní, neboť tento chléb andělský vždy musí býti ve spojení s křížem, jelikož sotva jej Kristus proměnil, již nařídil: »Tot čiňte na mou památku!« A hle, v brze po tom jali již židé chléb života, jenž s nebe sestoupil a přibili jej na kříž. Ku slovům Kristovým: »Chléb,

který já dám vám, jest tělo mé, které vydáno bude za život světa,« podotýká kardinal Hugo: »Tento chléb přibili na kříž, jelikož za to měli, že takto památku Jeho nejlépe vyhladí.« Jest tedy obět mše svaté v skutku památka na utrpení Spasitelovo, a sice netoliko jako připamatování, nýbrž v podstatě obnovená obět kříže. Líbilo se dále Kristu, nejvyššímu biskupu našich duší, tuto pře-

svatou obět ustanoviti ve způsobách chleba a vína. Proč asi to? Chléb živí a sílí tělo, víno pak oblažuje srdce i mysl; chléb připravuje se však ze pšenice, která se dříve vylátala a rozemlela. A kdo pak jest rozemlen, abychom slova toho užíli, pro hříchů naše, nežli Kristus, Syn Boží? I o víně známo jest, že se dříve hrozný v lisu vytlačiti musí. Vše to úzce souvisí s utrpením Páně.

K tomu ještě přistupují jak roucha kněžská tak i obřady, jichž církev sv. při mši svaté užívá; vše to volá ustavičně, že obět mešní v pravdě jest ustavičná památka života, utrpení a smrti Ježíše

Krista Vykupitele. Proto také dí svatý apoštol Pavel: »Kolikrátkoli chléb tento jísti a kalich tento pítí budete, smrt Páně budete zvěstovati, dokavad nepřijde.« (I. Kor. 11. 26.) Doklad toho zřejmě viděl u vidění sv. Eleazar. Když totiž přítomen byl jednou slavné mši svaté o sv. kříži zpívané, a slyšel úvodní slova: »My pak chlubiti se musíme v kříži Pána našeho Ježíše Krista, v kterémž jest spása, život a naše z mrtvých vstání.« tu viděl, křerak se zase život i utrpení i smrt Páně obnovuje, a srdce jeho tak něžnými naplněno bylo city k Ježíši ukřižovanému, že si od té doby ničeho již nepřál, nežli neustále v otevřeném srdci Spasitelově bydliti.

Tétéž milosti zažila i sv. Alžběta Schönauvská, jakož o ní vypravuje Adrian Cyriakus.

Vidělat totiž při mši svaté na Zelený čtvrtek celé utrpení Spasitelovo se opakovati, a když kněz kalich s krví Páně pozdvihl, spatřila nad ním Pána na kříži pnicího, a kterak z otevřeného srdce Jeho krev do kalicha stékala. Co asi cítila zbožná paní tato při pohledu tom? Zjistě radost smíšenou se žalostí, což vše konečně nebeskou útěchu v srdci jejím zplodilo.

Jestli již obět Abrahamova takové ceny byla, jakož pravil anděl k němu: »že jsi učinil tu věc, a neušetril's syna jednorozceho pro mne, požeňmá tobě a rozmnožím simě tvé jako hvězdy nebeské a jako písek, kterýž jest na břehu mořském, a požeňmá budou v semeni tvém všickni národové« (I. Mojš. 22. 16.), co asi zmůže srdce Kristovo, Syna Božího, kdykoli se ve mši sv. Otci obětuje? To zjevil Spasitel svaté panně Gertrudě, když se jí jednou po sv. přijímání ukázal v podobě ptáka pelikána, jenž zobákem svým do krve srdce své kloval a k ní pravil: »Viz, jak výtečně prostředkem tímto duše tvoje oživena jest k životu věčnému

tak, jako mládě pelikánovo krví Srdce Otce svého znova oživeno bývá!«

Z toho ze všeho poznati možno, jakou cenu má nejsv. obět mešní a jak vzácné jest buď skutečné aneb duchovní přijímání. Obcuješ-li tedy pobožné oběti této, jest to právě tak, jako bys s matkou bolestnou, Janem a jinými přátely na Kalvarii pod křížem stál, a krev ukřižovaného Bohočlověka na tebe kapala. A jestli tehdy svaté Srdce Trpítelovo takého bylo milosrdenství, že ještě za nepřátely své k Otci se modlilo, co pak lze nám teprve očekávati od mše svaté, kdež tentýž Slitovník za nás prosí? Můžeme něco jen pomysli, co by větší, co by vznešenější a výtečnější bylo pro nás, nežli to, že tentýž Bůh, jenž již jednou do svatyně svatých vešel, znova se za nás ve mši sv. obětuje? Proto praví sv. Pavel k židům: »Jestliže krev kozlův a býkův a popel jalovice, pokropujíc poskvrněné, posvěcuje je k očistění těla: čím více krev Kristova, kterýžto skrze Ducha svatého sebe samého obětoval neposkvrněného Bohu, vyčistí svědomí naše od skutků mrtvých ke sloužení Bohu živému?« (9. 13.)

»Aby pak ještě lépe vznešenost a sílu oběti této poznal, představ si,« praví Segueri, »že vidíš nebesa otevřená a Matku Boží, královnu nebeskou, obklopenou kůry andělskými a všemi svatými, ana ku trůnu nejsvětější Trojice přistupuje, a ji ku rozmnožení úcty a lásky všechny své a všech svatých zásluhy obětuje. Na druhé straně však představ si chudobného kněze, jenž ve mši sv. neposkvrněného Beránka téže nejsv. Trojici v obět podává: a tu pravím tobě — tento ubohý, sám hříšný kněz obětí svou nejsvětější více slávy a cti Bohu prokazuje, nežli všickni svatí dohromady, a sice proto, že Kristus je to, jenž vlastně i obětníkem jest i obětí, Kristus, jenž pravým Bohem jest, daleko vyšší tedy nežli všickni

tvorové, již přehluboko pod nim stojí. « Nyní však postůj trochu, smrtelníče, a přemýšlej, jak ctiš a vážíš si převelebné této oběti? Jak připravuješ se k ní, buď abys ji obcova, aneb, jsili knězem, ji přinášel? Či není každý zlořečen, jenž dílo Boží koná nedbale? » (Jerem. 48. 10.) Ó kolik tu křestanů slabých, netečných a ospalých! Količk mohl by Kristus vyčtati, jakož učinil židům: » Lid tento cti mne ústy, ale srdce je daleko ode mne! « Co ti tu raditi mám u věci tak důležitě? Řiď se příkladem chudě moabitky Ruth, která na pole Boozovo šla, by klasy sbírala a již Booz dovolil, aby, kdykoliv žízni, ke džbanu šla a chléb v octě s ostatními si namáčela. Čiň podobně. I ty sbírej na poli Kristově a zejména v Srdci Jeho při oběti mše sv. klasy milosti; spojuj

chléb andělský s octem nejtrpčícího utrpení Páně, vždyť jest to památka smrti Jeho, tak zásobíš duši svou, uchráníš ji před hladem a žízni.

Čiň jako ona nevěsta, která z celého srdce po lásce ženicha svého touží, řkouc: » Můj milý jest jako kytice myrrhy. « Chceš, duše křesfanská, tuto kytici viděti? Pozvedni jen zraků svých a viz: v nejsv. Svátosti jest Ježíš ukřižovaný, jakoby jediná kytice všech trpkostí z celého života a smrti. Tohoto milého, tuto kytici nos stále v srdci i myslí své, zvláště kdykoli ku mši svaté spěcháš aneb ke stolu Páně přiklekáš. Pak občerství, posilní a oživí tě Srdce Páně v oběti této i sv. přijímání k životu věčnému, jako oživila, občerstvila o posilnila manna lid israelský k životu pozemskému.

(Pokračování.)

Posvátné památky po umučení Páně.

(Dokončení.)

4. Kopl.

„Ale jeden z vojákův otevřel bok Jeho koplím, a hned vyšla krev i voda.“ Jan 19. 34.

Kopl, jímž římský vojin, dle podání jmenem Longinus, bok Kristův ještě po smrti proklál, bylo, jak vypravuje Ondřej Kretsý (de exaltat. Crucis), také s křížem i hřeby zahrabáno a taktěž s těmito posvátnými ostatky opět nalezeno. Sv. Řehoř Tourský († 595) a ctihodný Beda († 735) vypravují, že za jejich dob svaté kopl v Jerusalemě se chovalo. Ze strachu však před sveřepými Saraceny odnesli křestané svaté kopl z Jerusalema a uložili tajně v jednom chrámě v Antiochii. Roku 1098. nalezeno jest tamtéž svaté kopl, při kterémžto nalezení také několik zázraků se událo, o nichž vypravuje zbožný mnich, jmenem Robert, jakožto očitý svědek. Když totiž evropští křižáci

dne 3. června 1098 Antiochie dobyli, avšak v městě tom nesmírným vojskem tureckým obleháni jsou, když již hladem trápeni jsouce, vzdáti se chtěli, vypravoval jistý francouzský kněz (z Provençe), jmenem Petr Barthelemi, že se mu svatý apoštol Ondřej již po třetí ve snách zjevil a oznámil, že ve chrámě sv. Petra před hlavním oltářem zakopáno jest svaté kopl, kterým prý křižáci zvítěziti mohou. A vskutku po delším kopání našlo se dne 14. června ono sv. kopl ve hloubce 12 stop. Nálezem tímto osvěžení a nadšení křižáci učinili smělý výpad na nepřitele, Saraceny zahnali a celého ležení i se vším bohatstvím v něm se zmocnili (dne 28. června 1098).

Po té bylo sv. kopl do Jerusalema doneseno, odkud brzy do Konstantinopolu, tehdy hlavního města císařství řeckého, se dostalo. Císař Balduin II.

(r. 1238.) poslal hrot sv. kopí republice benátské jakožto zástavu za sumy peněz, které mu byli Benátčané zapůjčili. Král francouzský Ludvík, přímým Svatý, vyplatil zástavu tuto a uložil ji v Paříži v tak zvané »svaté kapli.« Kapli tuto zbudoval a nádherně okrášlil sám Ludvík Svatý v paláci svém pro posvátné pozůstatky, jichž byl získal, zejména pro trnovou korunu Páně, znamenitou část kříže Kristova, hrot kopí a část houby, kterou vojáci, v oceli namočenou, k ústům Páně přiložili. Při kapli této zřídil i klášter řeholních kaňovníků, jež sám bohatě nadal a který od nástupců jeho znamenitě byl rozšířen a zveleben.

Ostatní část sv. kopí zůstala v Konstantinopoli i tehdy, když města toho Turci se zmocnili r. 1453. pod sultánem Muhamedem II. Sultán Bajazit však poslal sv. kopí, uzavřené ve skvostné schránce, zvláštním poslem papeži Innocenci VIII., zároveň oznamuje, že hrot kopí tohoto v majetku krále francouzského se nalézá. Papež, provázen jsa veškerým duchovenstvem římským, přijal s velikou slávou posv. tento ostatek a nesl jej do chrámu sv. Petra u Vatikánu, kde až posud v siní u hlavního oltáře se chová a při zvláštních příležitostech ukazuje.

5. Trnová koruna.

„A spleťse korunu z trní,
vstavili na hlavu Jeho.“
Mat. 27. 29.

Jisto jest, že svatá Helena korunu trnovou spolu s křížem Páně nenalezla, neboť žádný spisovatel církevní se o tom nezmiňuje, kdežto mlčení o věci tak důležité by se jinak vysvětliti nedalo. Nejspíše si ponechaly osoby, které mrtvé tělo Páně pochovaly, trnovou korunu jakožto drahou památku na Spasitele, kteráž pak jako vzácný odkaz z ruky do ruky přecházela, až se v pátém století mezi poklady císařskými v Konstantinopoli octla. Sv. Paulinus mluví r. 409.

o trnové koruně jako o nejdrahocennějším skvostu, jež křesťané mají, od kteréhožto času spisovatelé souhlasně vyprávějí, že se v klenotnici císařů řeckých nalézá. Tam zůstala také až do zřízení latinského císařství roku 1204. Křižáci totiž ze západní Evropy, podporováni jsouce republikou benátskou, zmocnili se Konstantinopole a zrušivše císařství řecké, založili tam latinské. Císařství toto stálo však na vrátkách nohách, trvalo pouze 57 let, za kterýžto čas šest císařů se vystříдалo (Balduin I. 1204—1206; Jindřich I., jeho bratr, 1206—1216; Petr z Courtenai, zeť Jindřicha I., 1216—1219; Robert z Courtenai, syn předešlého, 1219 až 1228; Jan z Briennu, vůdce křižáků papežských, 1228—1237; Balduin II. z Courtenai, bratr Robertův, 1237 až 1261, kdy od Řeků vyhnán byl, a lat. císařství za své vzalo).

Když císař Balduin II. na trůn nastoupil a věděl, že se dlouho neudrží, daroval trnovou korunu sv. Ludvíku francouzskému, příbuznému svému, chtěje se mu takto odměniti za platné služby, které tento jemu a říši prokázal. Avšak svatý Ludvík musil dříve Benátčanům značnou sumu peněz zaplatiti, nežli mu tuto korunu trnovou, u nich zastavenou, vydali. Ludvík učinil to rád a vyslal zvláštní poselství, mající v čele dva kněze z řádu sv. Dominika, Petra a Ondřeje, aby drahocenný poklad posvátný s veškerou poctou do Francie donesli.

Někteří dějepisci francouzští popisují celý obřad, jakým koruna trnová králi odevzdána byla. Svatý Ludvík, provázen jsa královnou matkou, bratry svými, velikým počtem knížat a hodnostářů církevních, jel sv. koruně až na pět mil naproti, a sice ku městu Sens. Když pak vyslanectví trnovou korunu mu doručilo, přijal ji kleče a nesl ji bosonohý se svým bratrem Robertem do biskupského chrámu senského. Obličej jeho zářil zbožností, a

hojně slzy, jež proléval, svědčily o hlubokém citu náboženském, jímž naplněno bylo srdce tohoto sv. krále.

Ze Sensu nesena byla sv. koruna u vítězoslávě do Paříže, kamž se také dne 11. srpna 1239 došlo. Král sám nesl drahocennou skřínku, v níž sv. ostatek uložen byl, a když vstupoval ve brány městské, volal mu lid: »Požehnán budiž, jenž přichází k oslavě Hospodina, jehož péčí říše francouzská tak vzácným darem povznese jest!« Sv. král uložil vzácnou reliquií k ostatním ostatkům do »svaté kaple,« o níž jsme se výše zmínili. Až posud slaví se ve Francii svátek přenesení sv. koruny Kristovy, a sice dne 11. srpna.

O pravosti této trnové koruny nikdy se nepochybovalo.

Ve hrozné revoluci francouzské nebylo ani tohoto svatého ostatku ušetřeno. Roku 1790. byla sv. koruna ze schránky vyňata a na tři skoro stejné díly rozdělena, které pak spolu s ostatními ostatky »svaté kaple« »národní umělecké komisi« a později »národní knihovně« odevzdány byly, kde se až do r. 1804. dochovaly. Roku toho požádal ji kardinál Belloy, arcibiskup pařížský, pro svůj chrám zpět, když se byl od některých kněží, kteří ji již dříve viděli, přesvědčil, že všechny tři kusy pravé jsou. Nyní nevidět na koruně žádných ostnů, což se tím vysvětluje, že se časem všechny ulámaly, aby se jimi vzácné osoby nebo znamenité chrámy podarovaly. Tak na př. již sv. Ludvík daroval jeden trn biskupskému kostelu v Puy. I hlavní chrám v Tridentu honosí se pravým trnem z oné koruny, jenž každoročně na neděli smrtelnou u slavném procesi nosen bývá. I v Římě ve chrámě sv. Praxedy ukazují se tři trny z trnové koruny Páně. Ovšem neschází ani na padělaných; tyto lze však hned poznati, neboť jsou nepřiměřeně dlouhé.

Ke cti svatě koruny slavily některé diecése již ve středověku zvláštní svátek; nyní ustanovena jest o sv. koruně mše i hodinky, a sice v pátek po popeleční středě.

Z jakého asi keře spletena byla koruna trnová? Křesťané jerusalémští měli za to, že z keře, jenž má botanické jméno »*Lyzium spinosum*.« Učený však přírodopyslec Haselgnist myslí, že koruna zhotovena byla z keře, jemuž Arabové říkají »nabka.« Vojáci volili keř tento asi proto, že má velikou podobnost s břečťanem, kterým se obyčejně císařové a vojevůdcové římsí věnčili, aby tak potupu Kristovu zvýšili. Také má rostlina tato ostré, špičaté trny, které zajisté hluboko ve svatou hlavu trpícího Spasitele se zabodly. Keř tento roste ve svaté zemi až posud; množství nápodobných korun trnových se z něho plete a do světa rozesílá.

6. Sloup bičování.

„I vzal Pilát Ježíše a dal
Jej bičovati.“ Jan 19. 1.

Každý ku kříži odsouzený, dříve než ukřižován jest, býval bičován. Odsouzenec byl vlečen, ke kolu nebo nízkému sloupu přivázán a tak nemilosrdně šlehan, a sice nejdříve na zádech, potom po obou stranách a naposled na přední straně těla. Důtky zhotoveny byly buď z řemenů nebo z provazů, na jejichž koncích špičatý drát byl vpleten, čímž ovšem tělo bičovaného až na kost rozedráno bylo.

I Spasitele našeho dal Pilát bičovati, aby tím spíše židy k útrpnosti pohnul. Bolestné toto bičování božského Vykupitele s hrůzou popisuje omilostněná Kateřina Emmerichová z Dülmenu, již je Spasitel u vidění zřítí dal.

Sloup, u něhož Kristus Pán při bičování přivázán byl, chovali první křesťané u veliké účte na hoře Sionské v Jerusalemě. Tak dosvědčují sv. Řehoř Nazianský (řeč I. proti Julianovi), svatý

Paulin (list 34.), sv. Řehoř Tourský (o slávě mučovníků, I. kn. c. 7.). I sv. Jeroným vypravuje, že za dob jeho (ve čtvrtém století po Kr.) posvátný sloup bičování stál ve chrámě, jenž zbudován byl nad večeradlem, kde Kristus nejsv. Svátost oltární ustanovil, a že tam s ostatními sloupky klenutí chrámové držel. Za času ctihodného Bedy (v 8. století) vzat jest odtud svatý sloup a doprospěř kostela k uctění věřících postaven. Bohužel dostala se svatyně tato v ruce Turků, kteří z ní mešitu učínili a křesťanům přístup do ní zabránili. Jak ostatně se sv. sloupem zacházeli, nedá se říci; nejspíše rozbili jej na několik kusů, z nichž posud tři značné kusy se zachovaly.

Jeden díl posv. sloupu bičování jest ve chrámě sv. hrobu v Jerusalemě. Stojí v kapli františkánů nedaleko hlavního oltáře za mříží a jest u veliké účtě netoliko katolíků, nýbrž i všech rozkolných křesťanů východních. Jest spolu první štací při průvodu, jež OO. františkáni denně o 4. hodině na památku umučení Páně konají. Jenom o velikém pátku otevřena jest mříž, a to jen na hodinu, aby i věřící lid posvátný sloup políbiti mohl. Díl tento jest asi 2 stopy vysoký a 3 stopy silný, jest z mramoru, barvy červenohnědé, s několika skvrnami.

Druhý kus nalezá se již od 13. století v Římě ve chrámě sv. Praxedy na hoře Esquilinské. Chrám tento pochází již ze 4. století a byl papežem Paschalem I. (817—824) co nejnádherrněji vyzdoben. Nejkrásnější v celém chrámě však jest kaplička sv. Zenona ve pravé boční lodi. Stěny pokryty jsou překrásnými, tisíciletými obrazy mosaikovými na zlaté půdě, tak bohatě, tak rozmanitě vyvedenými, že se kapli této říkávalo »rajská zahrada.« Nyní pak má název »kaple sloupová,« neboť v ní stojí znamenitý úlomek sloupu Páně. Jak nápis na kapli svědčí, poslal papež Honorius III. kardinála Jana

Colonna s vojskem křižáckým na východ proti Turkům. Po dobytí Damietty navštívil kardinál i svaté město Jerusaleim, kdež mu Turci, udatnost jeho ctíce, díl posvátného sloupu darem dali, ježž on s velikým plesáním a se vši poctou do středu světa katolického donesl a ve svém titulním chrámě sv. Praxedy uložil. Díl tento jest jen podstavcem sloupu samého, jest z východního mramoru s červenými skvrnami, asi 1½ stopy vysoký, a asi stopu v průměru. I železný kruh se na něm spatřuje, jímž odsouzenci přivázáni bývali.

Do kaple sv. sloupu jest ženám jen v některých málo dnech v roce dovoleno vstoupiti. Kdo však, zejména poutník, tento posvátný sloup spatří, nemůže se slzám ubrániti, vzpomínaje, kolik asi bolestných ran dobrotivý Spasitel pro nás u sloupu tohoto vytrpěti ráčil. O svatém témdni bývá i tento pamětník utrpení Páně velice uctíván.

7. Svaté schody a oblouk „Ecce Homo.“

Jedním z němých svědků nespravedlivého odsouzení a utrpení Páně jsou i tak zvané »svaté schody« čili »schody Pilátovy.« Jest to 28 stupňů, které vedly do radní síně, a po kterých Spasitel několikráte jíti musil, jež i předrahou krví svou zrosil. Od 4. století jsou ctihodné schody tyto v Římě, dalat je tam císařovna Helena roku 326. z Jerusalema přenéstí. Papež Sergius II. (844—847) dal je postavití před basilikou sv. Jana v Lateraně. Papež Sixtus V. dal je r. 1589. poslední přenéstí, a sice do kaple nádherrné, kterou byl naproti Lateranu zbudoval k uschování nejvzácnějších ostatkův a která nese jméno »kaple svatých.« Patero schodů vede ku kapli; prostřední z nich jsou »schody svaté,« po nichž zbožní poutníci jenom klečíce nahoru lezou. Aby pak původní schody kamenné zkázu nevzaly, dal je papež Klement XII. dřevem po-

krýti, tak že jen malinkými okénky do vnitř hleděti lze. Před schody stojí po každé straně překrásné skupení soch, a sice po pravé straně jak Jidáš Krista zrádně líbá, a po levé jak Pilát zbičovaného Pána lidu ukazuje = Ecce homo.

Papežové Lev IV. (850), Paschal II. (1100) a Pius VII. (1817) udělili všem, kdož s pobožností po těchto schodech kleče lezou a hříchů litují, odpustky.

Jak nám svatí evangelisté vypravují, vyvedl Pilát zbičovaného a ztýraného Krista na jakýsi pavlán před lid a pravil: »Ejhle člověk = Ecce homo,« aby tak lid spíše pohnul k odpuštění. Oblouk tento, na němž ona pavlač stála, byl dlouho v zapomenutí, až jej P. Maria Alfons Ratisbone, ze židovstva zázrakem obrácený kněz, odkryl. Aby pak ctihodný památník tento zkáze vydán nebyl, vystavěl Ratisbone nad ním kostelík při ústavě sester Sionských, který sám byl založil, a kdež denně při oběti mše sv. po pozdvihování sestry dojemně k Pánu volají: »Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.«

8. Pohřební roucho Spasitelovo.

„A vzav Josef tělo, ovinul je v plátno čisté.“ *Mat. 27. 59.*

Božská prozřetelnost bděla nad tím, co Josef z Arimathie učinil. Již dříve, nežli Spasitel ukřižován jest, dal si Josef v zahradě pro sebe nový hrob ve skále vytesati. Bůh Otec učinil však nový tento hrob pro Syna svého.

Mrtvá těla vznešených židů bývala mastní namazána, v jemné šátky nebo plátno zavinuta a tak do hrobu položena. Obličej býval závojem nebo šátkem potním zahalen. Tak stalo se i při pohřbu Páně. Když pak Kristus Pán byl slavně z hrobu vstal, zůstalo plátno i rouška s hlavy ve hrobě svinutá; neboť dí svatý Jan evandělista: »Tedy přišel Šimon Petr jda za ním a vešel do hrobu a užířel

prostěradla položená a roucha, kteráž byla na hlavě jeho, ne s prostěradly položena, ale obzvláště na jednom místě svinuta.« (Jan 20.) A tu zajisté dá se za to míti, že již sv. apoštolové posvátná tato prostěradla u veliké účtě chovali. — Město Besançon ve Francii jest tak šťastné, že chová v sobě prostěradlo Páně, v němž celá podoba Spasitelova vytisknuta jest, a na němž i několik krůpějí přesvaté krve Jeho se jeví; i mnoho zázrakův událo se u tohoto posvátného ostatku. Jak ostatně plátno toto do Besançonu přišlo, není známo. Tamnější církev slaví památku sv. roucha zvláštní mši i hodinkami každoročně dne 11. července, církev pak obecná v pátek po druhé neděli v postě.

Rouška pak, již hlava Kristova ovinuta byla, chová se v Turině. Přišla prý tam z Jerusalema. Každoročně slaví se tam dne 4. května slavnost k uctění posvátného tohoto předmětu, kterou papež Julius II. r. 1506. zavedl. Ostatek tento uložen jest ve zvláštní kapli, »kapli svatého roucha,« při níž jest i bratrstvo téhož jména. Sám sv. Karel Boromejský často z Milána do Turina putoval, tam svaté roucho uctil a vždy generální zpovědi sebe sama očistil a posvětil.

Mimo tyto uvedené ostatky chová ještě chrám sv. kříže v Římě část houby, kterou žoldnéři k ústům Páně přiložili, a kus provazu, jímž ke sloupu přivázán byl.

Tot jsou tedy zachovali památníci přehořkého umučení Páně, kteří po tolika staletích nám ještě živě na paměť uvádějí onu velikou oběť, již Syn Boží z pouhé lásky k nám spravedlnosti božské za nás přinesl. Kež bychom také oběť Spasitelovu oceniti dovedli a ovoce její sobě co nejvíce přivlastňovali, pak by zajisté ani jediná z oveček Kristových ztracena nebyla!

Památný list biskupů slovanských,

zasláný r. 1765. z Polska do Říma za tou příčinou,

aby úcta božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

3. Bývalo na světě i za minulých věků mezi světci duši, které vynikaly zvláštní snahou pěstovati úctu božského Srdce Páně; ale úcta tato byla více soukromá, jen potichu ctili a velebili je. Mezi lidmi nebyla ještě pobožnost tato vzešla, a způsob uctění nejsvětějšího Srdce Ježíšova, jak se nyní určitě podává a v návyk uvádí, nebyl také dříve povědom. Odkud pak a čím návodem se stálo, že nový tento způsob pobožnosti do veřejnosti byl zaveden, týmiž téměř slovy, jak vše P. Josef (de) Gallifet ve svém výtečném díle o účtě božského Srdce Páně (de Cultu Cordis Jesu I. I.) podává, tím ochotněji vypravovati začneme, čím více se vypravováním samým záležitost naše odporučuje.*

Výklad k č. 3.

Památný list praví nám, že již za dávných věků byli na světě zvláštní ctitelé božského Srdce P. Ejhle, jakýs tuto historický vývoj uctění Srdce P. Ježíšova co nejstručnější! Podívejme se tudíž, kdo asi ti první ctitelé byli. Uhádneme snadno. Řekneme, že první ctitelkyní nejsv. Srdce Ježíšova byla nejbl. Rodička Boží Maria Panna, a nemýlíme se. Ona ctíla co nejvěrněji božské Srdce Páně a následovala je. Jak to dokážeme?

Nejsladší Srdce Marie Panny bylo nejvěrnějším obrazem Srdce P. Ježíšova. Následování pak bývalo vezdy a jest podnes hlavní úcta svatých a světic Božích, tím více tedy co do úcty božského Srdce Páně samého.

Za druhé sv. Lukáš napsal ve sv. evandéliu (2. 19.), že »Maria zachovávala všecka slova, skládajíc je v srdci svém,« a brzy na to (verš 51.): »A matka jeho zachovávala všecka slova v srdci svém.« Slova tato poučují nás, že Panenka Maria, cokoliv byla o Ježíši Kristu slyšela, ukládala sobě jako poklad drahocenný. Chtěla takto co nejzevrubněji svého rozmilého Synáčka poznati, o němž věřila, že jest Bůh a Pán, Stvořitel a Spasitel. Šlechtný člověk má uslechtilé

srdce. Poznámeli koho jako šlechtnou duši, obeznámili jsme se též s jeho uslechtilým srdcem. Proto lze vším právem tvrditi o Bohorodičce, že dokonale znala netoliko nejspanilejšího a nejsvětějšího Ježíše Krista, nýbrž i neskončenou spanilost, krásu a svatost Jeho Srdce. Proto se neslo nejsladší Srdce Marie Panny s dokonalou úctou a láskou k božskému Srdci Páně, co jsme v úmyslu měli okázati.

O sv. apoštolech nebylo by ani třeba se zmíniti — ne proto, že by o Srdci Ježíšově byli nevěděli; ba rozumí se samo sebou, že byli ctiteli a pravými ctiteli Srdce Páně. Proč vlastně viseli na svém Mistru nebeském všichni, vyjma jediného zrádce? Znali a milovali Jeho předobré Srdce. Snad neměli ustavičně slovo »srdce« na jazyku? — možná. Ale člověk může býti i velikým ctitelem božského Srdce Páně, byť neměl ustavičně Srdce Páně na jazyku; a naopak též může kdo mti neustále Srdce Páně na jazyku a ctitelem pravým přece není. Dotkneme se jenom některých. Zajisté nade všechny vyniká sv. Jan evangelista, který jako miláček Pána Ježíše na Srdci Jeho spočíval. »Byl pak jeden z učeníků jeho, který na prsou Ježíšových spočíval, jehož miloval Ježíš,«

tak píše sv. Jan o sobě (evand. 13. 23.). »Když tedy onen odpočíval na prsou Ježíšových...« Ký jest div, že v každém hnutí, v každém slově, které mluvil a napsal, svědectví dává účtě a lásce k bož. Srdci P. Ký jest div, že napsal (tamtéž 15. 9.) slovo Ježíše Krista, řkoucího: »Jako mne miloval Otec (láskou totiž srdečnou a upřímnou), i já miloval jsem (toutéž láskou upřímnou a srdečnou) vás. Setrvejte (láskou z toho srdce a té duše celé) v milování mém.« Přčtete si list první sv. Jana, máte-li Nový Zákon po ruce. Patrně bude vám všem, kterak jako ve sv. evandéliu, taktéž v listě svém hledí dokázati, že Ježíš Kristus jest Bůh a Spasitel všech v Něj věřících, bezedné moře vši dobroty a neskonale lásky; načez na základě této sv. víry v Ježíše Krista snaží se, by povzbudil a roznil srdce věřících k upřímnému milování téhož Pána našeho, aby srdce lidská byla jako pohrouzena v moři dobroty a lásky Jeho.

Sv. Pavel, apoštol, vyznal a netajil se tím, že ctí božské Srdce Páně. Na př. Galatským píše (list 2. 20.): »Živ jsem já, avšak ne já, ale ve mně žije Kristus.« Když sv. Jan Zlatoústý (homil. 23. listu k Řím.) slov těchto se dotkl, zvolal: »Vidíte, srdce Pavlovo bylo Srdce Kristovo!« Ano, v pravdě srdce Pavlovo bylo jako Srdce Kristovo. Ovšem nikomu z nás ne napadne, že by byl obmyslel chvalořečník sv. Pavla nám říci, jakoby srdce Pavlovo v podstatě své bylo Srdce Ježíšovo; každý ví, že smysl slov těchto není jiný, nežli že mysl a srdce apoštola národů byly jako mysl a Srdce Spasitele našeho.

Jelikož se vsády sv. Tomáš, apoštol, mezi zvláštní ctitele božského Srdce Páně počítá, nesmíme jej vynehati. Na něm si vynutilo božské Srdce Páně, aby dal svědectví účtě Jeho. Svaté evangelium má u sv. Jana (20. 27.): »Když se byl osm dní po svém vzkříšení Spasitel náš

apoštolům zase ukázal, Tomášovi dí Pán Ježíš: Vlož prst svůj sem (poukázav na otevřený bok svůj) a vztáhni ruku svou a vpust v bok můj a nebuď nevěřící, ale věřící.« Kornel a Lapide, slovník bohoslovec T. J. a každému kazateli známý jakožto vykladatel Písem sv., rozjímaje slova tato, praví: »Tomáš jakmile se dotkl prstem Jeho boku, ihned zvolal: Pane můj a Bože můj! proto že zraněn jsa, láskou Jeho v Srdci Páně přebývati a otevřeným bokem Dom Srdce Páně vejiti si přál, jak napotom mnozí světci Boží, na př. sv. František Serafinský a j., totéž činiti si žádali!«

Tot postačí na dobu apoštolskou. Sem pak jako zastupitelku všech ctitelkyň božského Srdce Páně ze ženského pohlaví na počátku křesťanství poatavíme svatou Adlénu (Magdalenu). Ta, tuším, byla výtečníci mezi všemi ženami, které pěstovaly účtu tuto. Postačí poukázati toliko, jak plápolalo srdce její vroucí láskou k Ježíši Kristu, jak se neslo přímo k nejsv. Srdci Jeho. Vzpomeňme si onoho sejiti se s Pánem po vzkříšení jako zahradníkem (Jan 20. 13.), kdy jí řekl Pán Ježíš: »Ženo, proč pláčeš, koho hledáš?« A ona na to Jemu pravila, neznajíc Ho: »Pane, vzal-li jsi jej ty, pověz mi, kdeš ho položil, ať já jej vezmu« atd. A což když Jej byla poznala?! Tu se hodí slovo, které slyšel svatý Augustin před svým obrácením: Tolle, lege, — vezmi a čti,« místo toto ve sv. evangeliu odlož pak a rozjímej obsah slova tohoto — poznáš, kdo byli praví ctitelé božského Srdce Páně.

Pokroče dále a rozhlédněme se po prvním tisíciletí křesťanstva, jmenovitě po době svatých Otců. Že tito slovníci muži církve sv. pěstili účtu božského Srdce Páně, o tom již předkem pochybovati nelze. Jejich veliké duše pohrdaly vši marností světa, za to se však tím silněji nesly ku před-

mětu, hodnému jich lásky. Předmět tento byl Spasitel náš Ježíš Kristus a Jeho neskončená láska, v níž se pohrouželi myslí i srdcem, rozjímajíce ve dne v noci Jeho život a dílo Jeho. Odznakem pak této nesmírné lásky a obětavosti byl jim zraněný bok Páně.

Dotkněme se toliko velikého Augustina, který ve své Rukověti (Manuale S. Augustini) koncena knihy píše: »Longin setník otevřel mi kopím bok Krista Pána, i vstoupil jsem tam, kdež nyní spokojen přebývám«; ovšem že láskou srdce svého k Srdci Páně se přiblížil. Jindy zase, jakoby chtěl uleviti srdci svému, provolává ku všem národům a všem jazykům, aby všeliký národ a všeliký jazyk vyznal, řka: »Ó milujme po všecken čas, milujme Srdce nejsladšího Ježíše!«

Neupíráme, že sv. Otcové více na zřeteli měli otevřený bok Krista Pána. Někteří z toho vyvodí, že prý byli svatí Otcové co nejbližěji Srdci Páně jako za dveřmi, avšak nevstoupili prý a nepřistoupili úctou k božskému Srdci samému. Ponechávám úsudku čtenářův a ctitelů božského Srdce Páně, mámli pravdu. Myslím si, že právě bok Páně byly dvěře k Srdci Jeho a otevřeným bokem přistoupili jako otevřenými dveřmi k Srdci Páně samému. Tot význam slova sv. Augustina: »Vstoupil jsem tam otevřeným bokem, a šťasten přebývám,« ohřívaje se na Srdci Páně.

Na doklad pravdy tvrdím, že církev svatá sama ve mši sv. na svěcení svátku božského Srdce Páně bere evandélium o otevřeném boku Páně a v církevních hodinkách toho dne uvádí právě místa sv. Otců, na př. ze sv. Augustina (homil. in lect. III. Nocturni), které jedná o otevřeném boku Páně a odznaku neskončené lásky Jeho. Zajisté miní takto příslušně oslaviti božské S. P. samo. Pročež vskutku soudíme, že sv. Otcové byli v pravdě velicí ctitelé božského Srdce P. samého.

Překročíme tisícátou ročnici v křesťanství; na první ráz stojí před očima našima velicí učitelé církevní, sloupové v neprehledné budově církve katolické. Bych se stručně vyslovil, uvedu na místě všech druhých ctitelů jediného sv. Tomáše Akvinského, který (Opusc. 18.), pln jsa lásky k Ježíši Kristu, o ukřižovaném Spasiteli dí: »Vylil krev svou z rány boku a Srdce svého, aby učeníky své, u víře vřikavé, utvrdil. Vylil krev svou z rány boku a Srdce svého, aby duše mnohé ve stálosti bohumilého života zviklané, a proto právě vychladlé a jako mrtvé rozehlal. Na cestu do nebe chtěl poukázati všem, kteří Jeho krví k novému životu vzkříšení jsou, aby se už nezpěchovali za ním u vši úctě spěchatí.« Načež uvádí podobenství o pelikánu, jenž se zobákem svým až do krve zbodal, jakož i o zraněném jelenu, a tu vyzývá božské Srdce Páně, modle se: »Běž před námi jako laň olovem v srdci zraněná, ukaž nám cestu do nebe krví tvou skropenou, abychom tě najisto dosáhli a s tebou radosti věčných okoušeli.« Zdaž smíme tvrditi, že sv. Tomáš Akv. byl ctitelem božského Srdce Páně?

Minouti se nelze v historickém vývoji úcty božského Srdce Páně se svatou Gertrudou, benediktinkou († 1334), která ve škole nejsv. Srdce Ježíšova znamenitě vycvičena byla. Svěťice tato obrala si za úkol života svého žiti a umřiti pro nejsv. Srdce Páně. Ono bylo předmětem všech tužeb jejích a vši zbožnosti. K Srdci Páně se nejraději modlivala, Jemu skutky dobré obětovala. Ve příčině té sepsala si vhodné modlitby. (Jsou to věhlasné modlitební knížky sv. Gertrudy, ve kterých je duše její jako vylita před Hospodínem i těmi, kteří je znají.) V takovém doživotním úkolu zvolila si za patrona a učitele — volbou věru šťastnou — miláčka Páně sv. Jana Ev. I stalo se, že jednou dlouho

na modlitbách trvala. Bylo právě 27. prosince 1320 na den sv. Jana. Poroučela se mu zase do ochrany a jako věrná žačka osmělila se na jeho svátek důvěrněji k učiteli svému promluvit a pozeptati se ho, proč že asi ve svatém evangeliu o nejsv. Srdci Ježíšově, na němž při poslední večeři byl spočíval, ještě více nenapsal. Ovšem že mohl ještě více napsati. Slyšme, jakou dostala odpověď. Neodbyl ji jako všetečku, ale pravil k ní: Na počátku křesťanství bylo především zapotřebí dokázati světu, že Bůh miloval svět, tak že Syna svého jednorozenného poslal a vydal zaň. Poklady pak, které s úctou božského Srdce Páně spojeny jsou, ponechány jsou spíše věkům pozdějším. Až pokřesťaněný svět v lásce k Ježíši Kristu vychladne a život křesťanský zvětší, pak bude nutno opět a opět dovolávat se toho zřídla neskončené lásky Ježíše Krista. Potom se bude co nejčastěji ukazovati na to, jak se má každý utíkati k božskému Srdci Páně, by k novému životu se zotavil a jako znovu zrozený pro spasení duše nesmrtelné žil. Chtěl jí, trvám, na vědomí dáti, že dokud mnoho srdcí tluče mohutnou láskou k Ježíši Kristu, dotud není třeba příliš často věřícím odporučovati, co již bez toho mají, totiž úctu, důvěru a lásku k Srdci Páně. Až však srdce křesťanská jako spohanští a tužby jejich více méně výhradně se ponesou za statky pozemskými a mimo rozkoše a starosti toho světa nebude v srdcích lidských nic více, pak bude povinnost bez ustání o pokladech v úctě božského Srdce Páně uložených mluvit i slyšet. Doby tyto nepochybně už dlouho trvají. Vidíte, proč tolik na tom záleží, bychom horlili pro úctu božského Srdce Páně.

Jelikož nám právě na mysli tanou doby až do konce 14. věku, doby to na mnoze utěšené a vlastem našim tak zvaný zlatý věk křesťanství, měli bychom alespoň

poněkud ukázati, v jakých rozměrech se nacházela úcta božského Srdce Páně v zemích koruny svato-Václavské. Tušíme zajisté všichni, že naši svatí dědicové a na tisíce dokonalých duší, které za doby tehdejší v našich krajích byly, znali také neskončenou lásku Ježíše Krista v přirozeném odznaku jejím, totiž v Srdci Páně. Časem se naskytne příležitost, kdy budeme určité o věci té jednat. Zatím budiž jen tolik. Kde živá vira a vroucí láska k Ježíši Kristu, kde neobyčejná úcta velebné Svátosti zdobi národy, tam se přirozeně pěstuje a vyvinuje úcta, důvěra a láska k nejsv. Srdci Ježíšovu. Jako tudíž jest povědomou věcí, že znamenitá byla úcta velebné Svátosti, tak lze říci, že pilně a s nadšením se brali předkové naši za spanilými vzory svými, sv. Václavem a blah. Anežkou Přemyslovnou, v pravé úctě a upřímné lásce k božskému Srdci Páně ve velebné Svátosti přítomnému.

Proč se tedy říká, že povstala pobožnost tato teprve v druhé polovici věku XVII.? Biskupové slovanští v památném listě svrchu jmenovaném poukazují na hlavní rozdíl mezi předcházející dobou a potomní, že se totiž nepěstovala veřejně, nýbrž každý pro sebe a soukromě byl ctitelem Srdce P. A pak vůle Boží nebyla tolik patrná v díle tom, jako nyní, kdy známe slovo Ježíše Krista samého, že se máme úctou Jeho nejsv. Srdce ve všech potřebách domáhati pomoci a posily.

Přistupme ku věku XVII. Počet ctitelů se vzmahá. Pojmy o předmětu úcty se jasní; dojmy jsou ode dne ke dni živější. Nade všechny ctitele božského Srdce Páně vyniká tu sv. František Saleský. Vidí dosah pobožnosti této pro celý svět. Proto tou duší k úctě božského Srdce Páně přilne. Sv. biskup tento a učitel církevní přispěl nemálo k tomu, že vše tehdá se připravovalo

k světovému uctění Srdce Ježíšova. A byt' se i toho nedožil, co se brzy po jeho smrti dalo stran božského Srdce Páně, tušil asi, že prozřetelnost božská chystá veliké duchovní hody věřícím v církvi sv. skrze úctu božského Srdce Páně. Sv. František Saleský založil řeholi, které dal jméno »Navštívení Marie Panny.« Za klášterní pečeť jakož i odznak klášterní ustanovil, by představovaly srdce trnovou korunou obemknuté, z něhož by kříž vyčníval, zrovna tak, jak se nyní na obrazech Srdce P. maluje. Veškerému pak řádu ve stanovách nařídil: Řeholní sestry se všemožně přičiní, aby pěstovaly ctnosti, ve kterých božské Srdce Páně sobě jmenovitě libovalo, jako pokoru a tichou mysl; v čemž svou dokonalost mají vyhledávati. Patrně jest, že sv. zakladatel v úmyslu měl takovou právě řeholi založiti, v níž by kvetla úcta božského Srdce Páně. Kdo tu nezří prst Boží, kterým dotčené řeholi vykázáno místo a povolání v církvi svaté?

Zatím se zde v zátiší vzmáhala úcta božského Srdce Páně. Jako dobré zrno vloženo jsouc do země dobré se ujímá a čím lepší zrno a čím lepší půda, tím bujněji se ujímá, až se objeví na povrchu jako pyření a roste výš a výše a ukáže květ a přinese hojnou žej: tak bylo též s uctěním nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Ano nadešla doba a viděl Pán v nevýzkumné moudrosti své, že srdce křesťanská připravena jsou, aby veřejně po celé církvi se vzmáhali a vzkvétati mohla úcta božského Srdce Páně.

A v tu právě chvíli vystoupí Ježíš Kristus sám se svými úmysly. Sám nařizuje, co sobě přeje, co Jeho rozhodná vůle jest. Sám udává, jaké má býti počtení Jeho, jakým způsobem se má vykonávati, kdo Jej poslechne, jakých pokladů se mu za to dostane. Aj hle, za nástroj ku provedení svého zámyslu volí si

„Škola B. S. P.“ 1886.

právě řeholi tuto salesianek, v níž se mu na jedné pokorné panně zalíbilo. Tato řeholní panna nyní na oltáři se stkvějící jest blah. Markéta Maria Alacoque. Podivné jsou cesty Páně, po kterých dosáhá mocně a řídí všechny věci libezně!

Svatý František Saleský zemřel 28. prosince roku 1622. — Tou dobou studoval v Paříži na školách bohoslovných jiných zbožný, co do pilnosti, schopnosti a bezúhonných mravů výborný, jménem Jan Eudes. R. 1625. byl na kněze vysvěcen. Mladý tento kněz stal se Pánu Ježíši důstojným nástrojem rozšíření úcty božského Srdce Jeho. Na gymnasiu chodil do koleje Tovaryšstva Ježíšova ve francouzském Kajenu (Caen), kde se mimo vědy naučil též živé víře a vroucí lásce ke Kristu Pánu, jmenovitě ve velebné Svátosti. Ve chrámě i doma přednášoval Mu své tužby. Už tehdy bylo na něm pozorovati, že se nese výhradně srdce jeho po spáse nesmrtelných duší, krví Beránkovou vykoupených. Jakmile se tudíž stal knězem, přemýšlel na modlitbách svých, co by měl činiti, jak by si měl počínati, aby Hospodinu co nejvíce duší získal. Za tou příčinou obdržel od svého biskupa dovolení býti kočujícím misionářem. V apoštolské práci této teprve poznal, mnoholy zlého na světě, a zakoušel sám trpkosti až do syta. Nejvíce však jej bolevalo, když pozoroval všelijaké zlořády buď z nedostatečného vzdělání vědeckého, buď z nedbalé kázně při důstojnosti kněžské. Myslíval si pak: kéž by bylo kněží více vzdělaných a více horlivých a více statečných! snad by tu poněkud spomoženo bylo. Vida, že Oratoriáni směrem tímto působí, přidal se k nim sám taktéž. Než vše to snahám jeho nepostačovalo.

I založil roku 1643. mužské družstvo, jemuž vytkl za úkol, by, pokud jim lze, přispívali k odchovu

kněží horlivých a statečných s duchem apoštolským. Kongregaci této dal jméno »Ježíš a Maria.« V historii církevní jest známa dle jména »Eudistů.« Aby tím požehnaněji působili, zasvětil je božskému Srdci Páně. »Sami ctěte božské Srdce Páně,« říkával duchovním synům svým, »a hlásejte příkladem i slovem věřícím o neskončené dobrotě a lásce Ježíše Krista.« Jelikož sám slynul neotoliko slovem, alebrž i perem, psával zbožné knihy o těchže předmětech. Všestranně usiloval o to, aby lid co nejvíce usvědčoval, že z úcty božského Srdce Páně kyne mu spása časná i věčná. Za tím účelem zakládal jednoty a bratrstva ku počtě nejsvětějších Srdcí Ježíšova a Marie P.; a věřící, vidouce úžasné ovoce z pobožností těchto, neostali hostejnými diváky. Koncem svého života vydal spis o dvanačtero knihách, jichž poslední jednala o božském Srdci Páně.

Ve svých tužbách jednu zvláštní prosbu mival. »Ó by se mi podařilo,« vzdychal u sebe na modlitbách, »jak rád bych viděl božské Srdce Páně zvláštním svátkem oslaveno!« A vskutku byt ne z úplna, částečně se vyplnila i tato tu ba jeho. Roku 1670. odbyval po delší dobu zase posvátné misie, jmenovitě v diecési Rennes. Vrchní pastýř poznáv Eudisty jako muže apoštolské, pojal k nim důvěru a světil jim zprávu svého biskupského semináře, při čemž dal písemné dovolení, že smějí svátek božského Srdce Páně každoročně slaviti. To se stalo 8. března r. 1670.

R. 1672. nařídil zakladatel Eudistů, aby se tentýž svátek ve všech jejich kolejích slavil. A ještě větší byla jeho radost, když viděl, že druhé řehole nejen jim v uctění nejsv. Srdce Ježíšova neodpírají, ale je v tom i následují.

O všem, co se bylo tuto ku počtě božského Srdce Páně dalo, podány jsou zprávy do Říma k apoštolské stolici.

Sv. Otec Klement X. schvaloval jednání takové, ano šestero listin jim zaslal, v nichž družstva a jednoty ku počtě nejsvět. Srdcí utvořená stvrzuje a jejich údy hojnými odpustky obdařuje. Svěcení božského Srdce Páně povolil Eudistům na den 20 října. V listinách těchto zmiňuje se sv. Otec pochvalně o chrámech, kaplích a oltářích ku počtě nejsv. Srdcí zbudovaných, při nichž právě jednoty zbožné zařízeny byly. Tedy chrámů, kaplí i oltářů božského Srdce Páně bývalo alespoň několik už za těch dob.

Zatím r. 1673. započal Ježíš Kristus sám ve velebné Svátosti ze svatostánku v Paray-le-Monialu patrnou vůli svou a tužby své zjevovati. Má se ctiti božské Srdce Páně, a proč se má ctiti a jak se má ctiti, veliká má býti úcta, důvěra a láska k Němu, tak domlouval Ježíš Kristus k blahosl. Markétě Marii Alacoque. jednou pak následovně pravil ji: »Toto Srdce moje nemůže déle snášeti vroucí touhu po spáse duší lidských; pomoz mi uhasiti plamen mě sžírající. Rozhlas a dej hlásati po všem světě, že milostí bez míry dám těm, kdož je v tomto Srdci mém pohledávati budou.«

A za krátký čas se úcta božského Srdce Páně rozšířila po celém světě, vzešla mezi lid, který z ní čerpal jako ze zřídla vody živé ke blahu časnému i věčnému.

Historický vývoj tento jest ovšem kusý; mohlať by se napsati celá kniha o dějinách úcty božského Srdce Páně. Snad postačí přece, abychom jakýsi rozhled měli stran oblíbené pobožnosti naší.

Kdyby pak někdo vystoupil a řekl, že co vztahujeme na Srdce Páně od počátku církve sv. až do XVII. věku připsati jest na vrub úcty, kterou se nesli křesťané k srdečné lásce Ježíše Krista, aneb na vrub úcty zraněného boku Krista Pána, nebudeme se s ním přiti. Toliko podotkneme, co již svrchu bylo řečeno,

že ani na slovo »Srdce Páně,« máli je kdo ustavičně na jazyku čili nic, nepřijde, aby kdo se vyznamenal jako ctitel bož. Srdce Páně. Kdo ctí Ježíše Krista pro srdečnou Jeho lásku k nám, v níž se obětoval za nás; kdo ctí jeho otevřený bok, který totéž sv. Otcům představoval, co nám představuje božské Srdce Páně:

přisvědčíme mu, že jest rovněž ctitelem nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Protož nelze tuším tvrditi, že by úcta božského Srdce Páně byla za prvních věků křesťanství a vůbec až do XVII. věku praskrovně zastoupena nebo pramálo historicky odůvodněna.

Ant. Rejzek T. J.

Poučení o apoštolátu modlitby.

(Pokračování.)

V. Prostředky k řízení apoštolátu modlitby.

Sotva by dostačovalo, v nějaké osadě nebo družstvu apoštolát modlitby zavést, členy do seznamu zapsati, ostatek pak horlivosti jednotlivých členů spolku ponechati. Taková horlivost brzy ochabne a spolek zanikne, nebudili a neoživují se příhodnými prostředky. Členům spolkovým v jednotlivých osadách aneb společenstvech musí býti podána příležitost, aby se cítili členy spolku, o trvání spolkového života se přesvědčovali, vzájemně nějakým společným osvědčováním spolkových povinností se povzbuzovali. K tomu však jest třeba, by každý místní spolek byl dobře roztržiden a uspořádán.

Stanovy našeho díla neurčují nic o zařízení ve farnostech, klášterích anebo jiných společenstvech, které apoštolát přijaly. To se ponechává důmyslu a nábožné horlivosti ředitelův a představených.

Ač tedy v tom ponechána členům úplná volnost, přece bylo pomýšleti na prostředky, kterými by se spojení a horlivost mezi členy toho nábožného díla udržovala. Zkušeností jest dokázáno, že následující prostředky jsou asi k tomu nejpríhodnější. Ostatně ponechány jsou úplně na vůli, a od sebe tak neodvislé, že jich lze použiti, nebo ne, podle místních potřeb a okolností.

Záleží na diecesáních a místních

ředitelích, na farářích a představených, určiti jak nejsnadněji a nejvýhodněji lze apoštolát s povinnostmi povolání osob jimi řízených spojit.

1. Všeobecné prostředky k organisaci.

§. 1. Veřejné pobožnosti apoštolátu modlitby.

1. Jest velice příhodno, by všude, kde apoštolát veřejně a společně jest zaveden, buďto ve farnostech anebo v klášterích aneb v jiných nábožných spolecích, zařízeny jisté společné veřejné pobožnosti, které mají napomáhati, aby členové spolku hlouběji v ducha apoštolátu vnikli, aby horlivost ve cvičbách spolkových se oživila, což z pravidla jednotou srdcí a hlasů se dosahuje. Nechť se jedenkrát v měsíci, na př. první neděli členové apoštolátu po mši sv. anebo po odpoledních službách Božích v kostele shromáždí, nechať se k nim koná krátká promluva, pak všeobecný měsíční úmysl vysvětlí, jim zvláštní potřeby doporučí; pak nechať jeden desátek růžence se modlí a několik jiných apoštolátu přiměřených modliteb aneb písní připojí. Na mnoha místech jest obyčej, tuto pobožnost požehnáním s velebnou svátostí zakončiti.

2. Zvláště doporučujeme slavení prvního pátku v měsíci. Vždyť jest pátek den, v kterýž božské Srdce Ježíšovo nám nejlepší důkaz své lásky dalo, že se za nás na kříži obětovalo! Jest to den,

v kterýž slavným svátkem chtělo od nás ctěno býti, v pátek po oktávě Božího Těla. Zvláště jest to první pátek v měsíci, který božské Srdce ráčilo ustanoviti pro svaté přijímání spojené s tak hojnými milostmi. Jest to bohatý slib, který náš Pán všem učinil, ohlásiv toto blah. Margaretě Alacoque:

»Slibuji ti v přehojném slitování Srdce svého, že jeho všemohoucí láska všem, kteří po devět po sobě následujících prvních pátků v měsíci svaté přijímání vykonají, na konci života milost kajcnosti udělí; neumrou v nemilosti Boží; ani beze svatých svátostí, mé božské Srdce bude jejich bezpečným útočištěm v posledních okamžicích jejich života (Vie et oeuvres de la bienh. M. M. Alacoque — Deuxieme edition — Tom. II. lettre 83. pag. 196.)

Později uhlídáme, že tento první pátek v měsíci patří mezi ony dny, ve kterých členové arcibřatrstva Srdce Ježíšova mohou získati plnomocných odpustků; členové apošt. modlitby mohou získati plnomocné odpustky v pátek každého měsíce.

Slavení prvního pátku v měsíci poskytuje členům apoštolátu modlitby tolik a tak velikých milostí, že v mnohých farnostech se zjistilo, že v ten den věřící hojněji ke sv. přijímání přistupují, než dříve v ty největší slavnosti.

Udáme tuto prostředky, kterými se podle učiněné zkušenosti tak příznivý výsledek docílil.

a) Dva nebo tři dni před prvním pátkem v měsíci vyzvou představení spolku horlitele, aby sobě svěřené spolučleny na to upozornili. Aby na to nezapomněli, mohou je podělití našimi obrázky (viz §. 4.), anebo zvláštními zvacími listky.

b) V předvečer prvního pátku vystaví se socha neb obraz nejsvětějšího Srdce v hojnější ozdobě. Nestávají žádné překážky, ať se večer všemi zvony zvoní.

To budiž členům upomínkou, by se o rozbřešení od svých hříchů ve zpovědnici postarali.

c) Ráno na první pátek slaví se v hodinu pro shromáždění příhodnou mše sv. při větším osvětlení. Mezi tím zpívejtež přiměřené písně, doporučujtež zvláštní úmysly, a možnoli, čiň se krátká promluva ku členům. Pak následujž to nejdůležitější, společné přijímání a ku konci pozhánání s nejsvětější Svátostí.

d) Při promluvě třeba též věřícím připomenouti, aby v pátek příštího měsíce ještě hojněji té slavnosti se zúčastnili; členům rodin, zvláště pak mužům, kteří prvního pátku nemohli se sv. přijímání zúčastniti, budiž podotknuto, aby alespoň příští neděli opomenuté svaté přijímání vykonali.

Věřící buďtež poučení, že přelaskavé Srdce Ježíšovo nedá se u velikomyslnosti převýšiti, že je za ten krátký čas, který jemu v každém měsíci, v den od něho milostivě ustanovený, věnuje, mnohonásobným pozhánáním odměňuje, a to i v pozemských věcech, jeli jim to ku spáse, chráníc je od neštěstí, na př. od těžkých nemocí, zvláště však, že neumtrají v nemilosti Boží a beze svatých svátostí. Četné příklady dosvědčují pravdu tohoto tvrzení.

3. Dále vřele se doporučuje, by každoročně konána byla velkolepá slavnost ke cti božského Srdce Ježíšova, které je středem apoštolátu modlitby. Členové se pozvou, by v ten den všichni bez výjimky ke stolu Páně přistoupili. Kostel budiž co nejkrásněji ozdoben, písně vybrané a dobře nacvičené, a slavnostní kázání budiž konáno. Budiž též každému, kdo by chtěl ke spolku přistoupiti, poskytnuta snadná příležitost, aby mohl tak učiniti.

Za zvláště příhodnou k tomu dobu uznáváme čas, kdy se 40hodinná pobožnost ve farnosti koná.

§. 2. Ustanovení schopných horlitelův.

Organisace apoštolátu spočívá hlavně na horlitelích, poněvadž jejich úlohou jest naše dílo všude rozšiřovati. A skutečně stojí v nových stanovách: (článek V.) Věřící ve zbožné toto dílo zapsaní, kteří u vynikající míře oddání jsou zbožnosti a horlivosti ke spáse duší rozničení (proto i horlivci slovou), vši možnou snahou at o to usilují, aby oslava Boží, spása bližních a účta k nejsv. Srdci Ježíšovu ode dne ke dni se šířily. Rovněž jiné pobožnosti od církve schválené se zaváděje, ale zachovávejte, co zachovávati nutno jest, aby plnomocenství od svých představených obdrželi. Proto at se scházejí v určité doby, aby ode všech ustanoveno bylo, co za vhodnější se uzná.

Není města, snad ani vesnice, kde by nebylo několik takových nábožných duší, majících upřímnou touhu po spasení duší svých bližních a po šíření účty k nejsvětějšímu Srdci. Apoštolát dává jim příležitost, jejich zbožnou touhu ukojiti. Jest jim páskou, která je všechny v jedno spojuje, a tímto spojením stonásobňuje sílu jejich. Poněvadž osoby, o nichžto tuto mluvíme, všude nejčinnějšími členy rozličných náboženských a dobročinných spolků jsou, poskytně jejich spojení v celek rada apoštolátu výhodu, že se předejde rozmiškám, které dobru působení rozličnými spolky nezřídka bývají na závalu.

2. Všude, i v sebe nepatrnějších osadách, třeba se přičiniti, aby taková rada horlitelů pro apoštolát se vytvořila; neboť všude najde se jedna nebo dvě takové obětavé duše, které se mohou spojit, a alespoň jedna nebo dvě obětavé osoby, které je v jejich horlivosti podporují. Tu, kde již takový výbor k nějakému jinému účelu jest zařízen, a týž chtěl by býti též radou apoštolátu, byla by věc ještě snadnější.

Jest to právo farářovo, by se přede-

vším o utvoření rady apoštolátu postaral; kdyby však byl úředními pracemi příliš přetížen, že by se nemohl věci zaujmouti, pak by mohl jiný kněz anebo i zbožný neknež s vědomím farářovým o zařízení rady se postarati.

Osoby, které mají největší vliv, na př. představení anebo jiní hodnostáři jiných již trvajících katolických spolků, byly by nejvhodnějšími členy takové rady. Činnost a horlivost, spojené s obezřetností a mírností, toť to nejhlavnější, co božské Srdce od nich žádá.

Dům, od církve odvislý, anebo klášter byly by vůbec nejprůhodnějšími k odbyvání schůzek rady apoštolátu.

Podle počtu členů jsou nejhlavnější úřady následující: Jeden představený, jeden anebo dva zástupcové představeného, tajemník (sekretář) a pokladník. Tito hodnostáři tvoří zvláštní radu, k jejíž poradám mohou se ještě někteří jiní členové přivolati.

3. Horlitelé mají se, možnoli každý měsíc za předsedání místního ředitele shromáždit, by se v příhodných prostředcích k podporování přání a zájmů Srdce Ježíšova poradili.

Později ve zvláštním odstavci poukážeme, jak by si horlitelé měli počínati, aby náš svatý spolek více se rozšiřoval. Tim však ještě nemají se uspokojiti, nýbrž, jak již praveno, mají horlivost jeviti ku všemu, co se v jejich osadě cti Boží týká, mají neumělé poučovati, duše z hroziící nebezpečí vysvobozovati, hříšníky ku pokání napomínati, užitečné ústavy podporovati nebo i zařizovati. O všech těchto a podobných předmětech mají horlitelé při svých schůzkách se raditi.

Nesměji zapomenouti, že jestli tím způsobem veškeren svůj vliv službě nekonečné vděčného Srdce svého Boha věnují, že tím je v jistém smyslu nuti, by se tím účinněji o jejich zájmy staralo, čím více oni z lásky k němu na ně za-

pomínají. Zkušenost dostatečně ukázala, jak mnoho dobrého spolek takových a tím duchem oživených horlitelů může vykonat, byť jich sebe méně bylo.

Společná činnost těchto duší, vroucně v Srdci Ježíšově vespolek spojených a nemajících jiných tužeb, leč jak by se vzájemně v uskutečňování všech jeho úmyslů podporovali, jest s to, by všeliké dobro pro farnost, ano pro celé město působili.

4. Horlitelé mají členům apoštolátu modlitby zjednati všechny ty prostředky, kterých spolek všude používá, kde jest úplně v životě a v činnosti.

Vsichni ti, kteříž apoštolát dobře pochopili, a které božská moc Srdce Ježíšova v dokonalém společenství vůle a modlitby vespolek spojila, dospějí docela přirozeně i k tomu, že se v dokonalou shodu jednání spojí, že se porozumí, a že se v šíření všech zájmů tohoto nejsvětějšího Srdce budou podporovati; slovem: budou právě tak skutkem, jako modlitbou apoštolý Srdce Ježíšova.

5. Sv. Otec udělil horlitelům zvláštní odpustky, jestli se mezi sebou ve spolek spojí, aby v apoštolátu, tomto velikém spolku Srdce Ježíšova, vyvolený zástup tvořili. Snažme se tedy všemožně, hudiž to v kláštere nebo ve světě, mezi dušemi, které božskému Srdci vroucně jsou oddány, jim zjednati onen úplný souhlas, který jediné je silné činí. Tím hlavně přispějeme k uskutečnění toho, čeho si božský mistr náš ve své kněžské modlitbě přál právě: »Otče zachovej je, aby byli jedno, jako i my.« (Jan 17; 11.)

§. 3. Škola božského Srdce Ježíšova.

Jednoduchý prostředek k zachování a upevnění jednoty mezi členy apoštolátu jest časopis, který se vydává již po 19 let, pod názvem: »Škola Božského Srdce Páně.«

Časopis tento připomíná i členům apoštolátu modlitby ty veliké jejich hor-

livosti svěřené zájmy. Líčí jim v rozmanitých podobách tuto krásnou pobožnost k božskému Srdci Páně, která jest základním kamenem našeho snažení.

O nejhlavnějších věcech, které k bohabojnosti napomáhají, o povinnostech křesťanské a klášterní dokonalosti, o zájmech církve a duší, o katolickém věroučení, o životech svatých a světic, a zvláště nábožných ctitelích nejsvětějšího Srdce Ježíšova, slovem o všem, co pro křesťana může býti důležité, pojednává se v tomto časopisu, a sice se zřetelem na Srdce Ježíšovo, které jest střediskem náboženství a celého lidského pokolení, a základem našeho mravního obrození. Ač předplatiti se na »Školu Božského Srdce Páně« není nutnou potřebou pro členy apoštolátu modlitby, přece jest toho třeba, by si členové časopis ten přečetli, aneb alespoň každého měsíce přehlédli, by se dověděli, jaké pokroky činí, na projevech jeho života účast měli, a z toho čerpali ovoce a útěchu; toho by se nedověděli členové, kteří by po přistoupení ke spolku tomu úplně cizí zůstali. Ve »Škole Božského Srdce Páně« udává se členům apoštolátu modlitby obšírně všeobecný úmysl modlitby, na kterýž se každého měsíce mají modlit. Tu třeba připomenouti, že svatý Otec za každý dobrý skutek, na ten úmysl konaný, udělil odpustky 100 dní.

Mimo to uveřejňuje »Škola Božského Srdce P.« všechny zvláštní dobré úmysly, na které, by se modlili členové apoštolátu, se odporučuje.

Pomníme-li na ten veliký počet svatých duší a horlivých společností, tu se musíme za šťastny považovati, že neustále za naše potřeby tak mnoho modliteb se koná. Podobných časopisů, jako jest francouzský »Messenger« a německý »Sendbote«, vydává se k témuž účelu v rozličných zemích 17, a to v rozličných jazycích.

V českém jazyku má týž účel¹ jak již praveno, »Škola Božského Srdce Páně«, měsíční list pro katolíky, zejména pro jejich zbožné spolky a bratrstva v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, jemuž žehnal sv. Otec Lev XIII. Vydává a pořádá P. Pl. J. Mathon, ředitel papežské knihtiskárny benediktinů rajhradských v Brně, Dominikánská ulice číslo 4. Přeplatné celoroční 1 zl. 60 kr.

§. 4. Druhý stupeň apoštolátu: každodenní modlitba jednoho desátku na růženci.

Jsouli společenstva nebo farnosti, kde zvláštní apoštolátu zařízení nezdá se býti příhodným, jsou opět jiné, kde citelná jest potřeba, dílo toto řádně zorganizovati, aby tím lepších výsledků se docílilo. Aby se oběmu přání vyhovělo, zavedeny tři stupně apoštolátu.

Prvý stupeň tvoří onino členové, kteří jen tu povinnost všem společnou mají, denně své úmysly božskému Srdci Ježíšovu obětovati.

Druhý stupeň zahrnuje ty, kteří mimo každodenní obětování svých úmyslů se uvolují, denně jeden desátek na růženci za papeže a na úmysl každého měsíce ve »Škole Božského Srdce Páně« udaný, se pomodlití. Cvičba tato jest novými stanovami schválena těmito slovy:

»Členům se odporučuje, by denně jeden desátek růžence obětovali za zachování svatého Otce a za potřeby sv. církve, které jim na počátku každého měsíce buďtež oznámeny.«

Tato cvičba poskytuje trojí výhodu. Předně napomáháme tím potřebám naší matky, svaté církve; neboť jest to zvláštní ovoce, které Spasitel slíbil dáti společné modlitbě, která se za tímž účelem koná.

Pak zjednává nám tato pobožnost všemohoucí přimluvu čistého Srdce Mariina u nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Konečně uschopňuje nás, že k apoštolským účelům našeho díla používáme skutečně apoštolského způsobu modlitby svatého růžence, a toho právě tak jednoduchého jako účinného zařízení živého růžence.

Známo jest, že modlitbu sv. růžence zavedl sv. Dominik v době pro církev velice trudné, a že ta modlitba hned od svých prvopočátků měla veskrze ráz apoštolský. Známo jest též, s jakým skvělým výsledkem od jejího zavedení jí používáno bylo, aby církev od nových, jí hrozících nebezpečí uchráněna byla.

Živý růženec jest cvičba teprve v novější době vzniklá. Papež Řehoř XVI. ji schválil, a mnohými duchovními milostmi obdaril, které jeho nástupce, Pius IX., výslovně potvrdil. Tyto výsady získalo jí bezpochyby její výtečné zařízení, které jí zvláště výborným nástrojem nábožné horlivosti činí. Spojí se totiž 15 osob a rozdělí každého měsíce 15 tajemství mezi sebe. Každá osoba modlí se denně jeden desátek a rozjímá o příslušném tajemství. V čele těchto 15 osob jest jeden horlitel, k jeho pomoci jeden anebo dva, kterým každého měsíce ona tajemství odevzdává, aby je mezi těmi 15 členy rozdělili.

Ve svém prvotním zařízení uložil živý růženec členům, aby se na úmysl sv. Otce modlili, a měli to činiti těmito slovy:

»Ó Pane Ježíši, zachovejž našeho nejvyššího pastýře v ochraně svého božského Srdce!«

Poněvadž tento úmysl jest též hlavní při apoštolátu modlitby, proto členy jeho to téměř nutilo, by se k živému růženci připojili, jako, by členové živého růžence k apoštolátu modlitby přistoupili, a tak se stalo, že v málo letech vzrostl počet věřících na miliony, kteříž, aby účinněji úmysly svatého Srdce Ježíšova podporo-

vali, jemu denně věnovali jedno kvítko z růžového věnce Marie Panny.

Papež Pius IX. odevzdal přípisem (brevem) ode dne 17. srpna 1877. generáli Dominikánů, nejvyšší správu spolku živého růžence, a udělil mu tu pravomoc, že odpustky a jiné výsady, které s touto pobožností jsou spojeny, smí podle svého uznání i jiným udělovati. Týž ctihodný představený učinil naše ředitele, horlitele a členy účastny těchto výsad a nabídl se, že těchto výhod poskytne i těm ředitelům a horlitelům, kteří budoucně budou voleni. Z toho však nenásleduje, že by oba spolky byly totožny. Proto, abychom na rozdíl poukázali, nepojmenovali jsme tento druhý stupeň našeho díla jménem živého růžence. Tento druhý stupeň tvoří členové, kteří se modlí jeden desátek na úmysl ve stanovách určený. Následovně patří všichni členové našeho spolku, kteří tento desátek se modlí, ke druhému stupni, ať již plní nebo neplní podmínky, za kterýchž odpustky »živého« růžence získati mohou.

K pohodlí a prospěchu těch oněch tisknou se každého měsíce listky s obrázky, které zvláště pro členy druhého stupně jsou určeny. Listky tyto ohlašují jim, jakož i všem členům apoštolátu modlitby všeobecný úmysl, na kterýž každého měsíce svou pobožnost konati mají. Nesmí se též přehlédnouti, že mimo plnomocné odpustky, které členové apoštolátu modlitby každého měsíce mohou získati, svatý Otec ještě odpustky 100 dní udělil za každý dobrý skutek, který se na ten úmysl koná, a že tedy lze získati tyto odpustky i za modlení jednoho desátku růžencového každodenně. Všichni naši členové shledají na tomto měsíčním listku způsob, jakým mají své denní dílo Srdci Ježíšovu obětovati, čímž se spojují s úmysly a modlitbami svých 12 milionů soudruhů. Členům druhého stupně jest ještě více třeba, by znali úmysl pro

celý měsíc, poněvadž se uvolili, každodenně na ten úmysl jeden desátek růžence se pomodlit. Dále uvádějí jim na mysl tyto měsíční listky v přiměřených obrazech 15 tajemství sv. růžence.

Konečně udávají tyto měsíční listky všem, zvláště však kongreganistům nejsv. Panny, tak zvaným dítkám Mariiným, měsíčního patrona, kterého jim takřka božská prozřetelnost určuje. Nábožný tento obyčej, voliti měsíčního patrona, již v mnohých řeholních domech, v seminářích, zvláště však v družstvu dítek Mariiných zavedený, hodí se právě i pro křesťanské rodiny; obyčej ten zavedl (ve svém paláci) napřed sv. František Borgiaš, když byl místokrálem v Katalonii.

§. 5. Třetí stupeň apoštolátu.

Smírná s v. přijímání.

1. Účel smírného sv. přijímání jest, vyplniti přání božského Srdce Ježíšova, které druhdy bl. M. Margaretě Alacoque ohlásil slovy:

»Potěš mne alespoň tím, že ty jak jen jsi s to, nahraditi mně lidský nevdek. Abys mně však tento nevdek nahradila, jak jsi s to. přijímej mne v nejsvětější Svátosti, kdykoli ti to dovolí poslušnost.«

Těmito slovy obrací se božský Spasitel v osobě této světice ke všem ctitelům svého božského Srdce.

Členové apoštolátu, kteří tuto zbožnou cvičbu chtějí konati, musí mysliti, že mají poslání, přesvaté Srdce Ježíšovo ve Svátosti oltářní těšiti. Stavají se jeho důvěrnými hosty a považují to za zvláštní štěstí, že mohou často k jeho stolu přistupovati. Jest tedy účel smírného přijímání, aby členové apoštolátu střídavě každodenně v týhodnu ke stolu Páně přistupovali, by zde s vroucí láskou přijímali toho, který z lásky k nám se obětoval, aby chladností tak mnohých hostejných srdcí nahradili vroucími modlitbami a častým přijímáním a aby tak

všecky urážky božského Srdce Ježíšova a nevděk k němu v nejsvětější Svátosti smířili.

2. Členové získají vícero odpustkův, o nichž v hlavě V., oddíl 4., pojednáme.

3. Drahocenná dobrozdání, vícero pap. přepisův (brev) a přepisů papeže Pia IX. a Lva XIII., četné listy mnohých kardinálův, arcibiskupův a biskupův odporoučejí věřícím tuto cvičbu.

4. Bylo by dobře, kdyby každý horlitel Srdce Ježíšova a apoštolátu modlitby byl spolu představeným jednoho oddělení smírného přijímání. Tak bylo by na př. velice snadno, z těch členův apoštolátu, kteří se uvolili, jeden desátek

růžencový se modlití, a tedy již ve skupeniny 15členné jsou roztrženi, utvořiti jedno nebo raději dvě oddělení v každé 15členné skupenině, nebo alespoň jedno měsíčné oddělení s dvěma 15člennými skupeninami.

Velký počet horlitelů Srdce Ježíšova zorganizoval již ve svých 15členných skupeninách růžencových s velikou horlivostí týdenní anebo měsíční skupeniny pro smírné sv. přijímání. Toto spojení růžence s nejsv. Svátostí lze jen chváliti, a nelze si něco přiměřenějšího mysliti, než tím způsobem skrze neposkvrněné Srdce Mariino duše božskému Srdci Ježíšovu přiváděti.

Duben — zasvěcen utrpení Pána Krista.

Největší část postu vpadá do měsíce tohoto a tím i přebolestné umučení našeho Spasitele, z čehož následuje, že zbožný katolík nejvíce v čase tomto na utrpení a smrt Pána Krista má pamatovati a v této osvědčené škole povinností svým vůbec a křesťanské dokonalosti zvláště se učit. A jestli všickni svatí a svěťice Boží nejraději do této školy chodili a zde veškeré ctnosti se přiučili, nabývajice z uvažování toho veškerou sílu, útěchu a podporu, tak rovněž i pro nás nemůže býti výhodnějšího zaměstnání jako denně aspoň některou část celého toho nepřehledného a nevyslovitelného moře bolesti a utrpení pozorně, kajicně a nábožně rozjímati. A ač by se tak stále díti mělo, jest přece právě doba postní k tomu nejprůměřenější, anoť nás vše jak v chrámu Páně tak i mimo tento na to pamatuje a přímo k tomu vybízí. Ano církev sv. sama staví nám v každém katolickém chrámu Páně v době té jen obraz Ukřižovaného

na oči, chtěje tento téměř až do hloubi duše naší vtisknouti a nám v paměť i srdce naše vštípit. Také ty pobožnosti, jaké nejraději v době té koná a konati schvaluje jako na př. křížová cesta, korunka k 5 ranám Krista P., bolestný růženec a pod., mají účelem, rovněž utrpení Páně a Jeho přebolestné Matky Panny Marie na mysl uváděti.

Aby však věřící utrpení Páně často si zbožně připomínali, uděluje církev sv. na jednotlivé dny postní zvláště hojných odpustkův a milostí. Na každou neděli postní získati možno pouhou návštěvou chrámu Páně 10 kvadragen, což platí o každém dnu v témdni; v kterých pak jest zařízeno růžencové bratrstvo, tam získati mohou věřící odpustky plnomocné. Na každý pátek mimo uvedení 10 kvadragen ještě i plnomocných odpustků lze dosíci, kdož jsou v bratrstvu škapuliře karmelského a některého růžencového. V sobotu opět mohou hojných odpustků ve spolku mešním v Ingolstadtě účastni se státi, kdož jen na úmysl

církve sv. se pomodlí. Mimo tyto duchovní užítky lze ještě v následující dny v rozličných spolcích a bratrstvech získati odpustky:

5., 8., 20., 29. a 30. dubna, 20 let v mešním spolku a modrém škapulíři.

12. dubna, plnomocné odpustky v modrém škapulíři.

13. dubna, plnomocné odpustky všem bratrstvím růžencovým.

14. dubna, plnomocné odpustky mešního spolku a modrého škapulíře.

25. dubna, za návštěvu chrámu P. v přemnohých bratrstvech 30 kvadragen.

Nejraději však navštěvuj a konej i sám pro sebe doma, pobožnost křížové cesty, která ti nejvíce užítku přinese, konášli ji ve smyslu a dle návodu církve svaté.

Za patrona však pro tento měsíc zvol si svatou Marii Egyptskou, kajicnici, jejíž památku církev svatá koná dne 7. dubna.

Egypt byl rodištěm sv. Marie, od něhož i Egyptskou sluje. Když jí bylo 12 let, opustila otce i matku a odebrala se proti jejich vůli do Alexandrie, kdež po 17 let vedla hanebný život, nevzpomínajíc na Boha, jeho příkázání a na strašný soud po smrti. Cestovala i do Jerusalema ve hříšném úmyslu; tu však zázračným způsobem byla obrácena. Vy-

zpovídala se z hříchů svých a ustanovila se na tom, že kajicný život nyní povede. Odporučivši se pod ochranu P. Marie, odebrala se na poušť, kde vzdálena od lidí o samotě život trávil, konajíc nejprísrnější pokání. Tu ji našel jedenkrát nábožný opat sv. Zosimus, jemuž celý běh života svého, prolévajíc hojné slzy, vypravovala, a ho též prosila, aby příštího roku na zelený čtvrtek jí Tělo Páně přinesl, což i sv. Zosimus byl učinil. S nejvroucnější pobožností přijala Svátost oltářní a prosila Zosima, by v budoucím

postu na totéž místo přišel. Bůh smířen jejím pokáním, chtěl ji odměniti slávou věčnou. Již 48 let byla strávila na poušti, neustále oplakávajíc hříchů svých. Když v příštím postu Zosimus zase na to místo přišel, našel ji mrtvou, a vedle její mrtvolky cedučku, na které stálo,

že se jmenuje Maria, a čas udán byl, kdy zemřela. Kněz Zosimus pohřbil její mrtvolu v hrobě, který lev vyhrabal.

Jsmo všichni hříšníci, a kdo by toto popíral, byl by lhářem; protož utíkejme se s tím větší důvěrou ku světici, která ve svrchované míle milosrdenství Božího zakusila, že mohla vyváznoti z tenat ďábelských a koruny věčné si zasloužila. Pakli jsme podobní jí před jejím obrácením, následujme ji také v kajicnosti a v lásce k Bohu.

Ze školy sv. kříže. „Ach, nesnesu toho břemena!“ lkala duše pod járem kříže, který na rameno jí vložen k zemi dolů ji tiskl.

Tu vložil Bůh na druhé ramě nový kříž, a hle, hned se jí zdál snesitelným předešlý býti.

Zmužile vzbopila se, majíc na obou ramenou břímě; stála nyní vzpřímena a nesením vzrůstala síla její.

Mučenka.*)

Ztím tě poprvé dnes, kvítku milý,
právě v památný den smrti Páně,
a duch s tebou na Golgothu plíí.

Vidím trní, kterým věnčí skráň
katané nelidští Spasiteli . . .
slyším, jak se Kristus modlí za ně.

Zde tři hřeby, jimiž přibfjeli
ruce, které jenom k požehnání
spínaly se, nohy, jež vždy spěly

ku pomoci lidu bez váhání.
I pět ran Kristových ve kalichu
připomíná zřejmě na strádání

Ježíšovo k zablazení hříchu . . .

Tak jsem našel knihu v kvítku prostém,
z níž žalm pěti budu v svatém tichu:

Vážné „Miserere“ ku výsostem!

J. Ješek.

Co zmůže pravá láska k Bohu a k bližnímu.

(Z mislí.)

„Kdo v sobě chová lásku k Bohu, neustane zajisté v následování Pána, Boha svého.“
Sv. Maximus, mučedník.

Jen málo křesťanů pochopuje, v čem pravá dokonalost, po níž touží, vlastně záleží. Jedni hledají ji v tom, že chrání se těžkých, nápadných hříchů, jiní v jistém druhu dobromyslnosti, opět jiní ve stálých modlitbách a pobožnostech a jiní konečně v přísném životě a sebezapírání. Tak pletou mnozí prostředky k dokonalosti s dokonalostí samou. Sv. Tomáš Aquinský poučuje nás však dosti jasně o podstatě dokonalosti křesťanské, an píše: »Podstata dokonalosti záleží v lásce k Bohu a k bližnímu, a však s tím rozdílem, že láska k Bohu první a láska k bližnímu druhé místo zaujímá.« (II. 2. qu. 184.) Staví pak světec tento výrok svůj na slovech svatého apoštola Pavla, která napsal v listu ku Kolo-senským (3.), jimiž nazývá »s vatou lásku.« »dokonáním křesťanského zákona.« A sv. Augustin dodává k tomu,

jak následuje: »Láska posud se vyvinující, jest dokonalostí dítěte, láska rostoucí jest zralou dokonalostí, velká, dokonalá a celá láska jest dokonanou dokonalostí.« Neboť »kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh jest v něm.« jak praví miláček Páně sv. Jan. (1. list 4.)

Láska k Bohu, či láska Boží, kterou nám Dárce nebeský na křtu sv. vlévá, jest vlastně základem, pramenem, silou, cílem a koncem vší dokonalosti, jak to dotčený sv. apoštol sv. lásky tak krásně, tak dokonale a tak úchvatně líčí, opakuje slova Spasitelova: »Miluje-li mne kdo, zachovávatí bude slova má a můj Otec bude jej milovati; a přijdeme k němu a přebývatí budeme u něho. Kdo mne nemiluje, slov mých nezachovává; a slovo, které jste slyšeli, není moje, nýbrž Otec, jenž mne poslal.« (Jan 14.) A jakož

*) Mučenka (Passionblume, Passiflora), přivezena r. 1605. z Ameriky do Evropy a papeží Pavlu V. darována. Jesuita Ferrari dal jí jméno dle některých nástrojů mučnických (hřebů, trnové koruny). Jiuž květ její se bonosí: „Miserere“ je začátek známého žalmu kajícího „Smiluj se na mě mnou, Bože, podle velikého milosrdenství svého!“ Mučenku lze porovnat se ctností; zmíněné kvítko musí dlouho pečlivě ošetřovati, nežli rozkvetne. Ani ctnost bez úsilovného namáhání nevypučí; jí nelze zdědit aniž darem aneb rodem získati. Zpravidla kvete mučenka dvacet a čtyři hodiny, pak zavírá se její kalich; zatím otevrou se vedlejší puky červatvé a vábí tě k sobě. Tak ctnost po šlechtěném skutku ukřývá se, nehlí dá odměny světa, nýbrž je sama sobě královskou odplatou. Nicméně neustává dobře činní, ale novými a novými květy nás překvapí, krásnými pro čas, krásnějšími pro věčnost.

dobry strom jen dobre nese ovoce, tak i ze svateho pramene lasky Bozi jen dobre a bohumile skutky se prysti

Nuz, k jaké hrdinnosti pobádá pravá láska a čeho schopna jest, dokazuje následující příběh z dálných missií katolických: V tichém oceáně leží souostroví, známé pode jménem Sandvišských či Havajských ostrovů, které spolu království tvoří. Křesťanství přišlo tam teprve r. 1820. Téhož roku totiž doplavili se tam protestantští kazatelé ze severní Ameriky, kteří také od dobromyslných domorodců s radostí a pocoutou přijati jsou. Teprve po sedmi letech, r. 1827. přišli první katoličtí misiónáři, a sice z Francie, na tyto ostrovy, byli však od protestantských pastorů za modloslužebníky vyhlášeni a jich nátlakem vskutku vypuzeni; obrácení pak katolíci k nucené práci odsouzeni. Než katolický misionář nedá se zastrašiti, kde běží o spásu celého národa. Misionáři přišli zpět a přes všechny překážky a svizele, přes to, že byli trýznění, mrskáni a žalářováni, přes to že 150 protestantských pastorů celou silou proti nim pracovalo, byla jejich misionářská činnost pozháňána. Neboť v roce 1869. bylo již na všech osmi ostrovech při obyvatelstvu 62.000 duší, přes 23.000 katolíků. Roku 1846. zřízen tam apoštolský vikariát, k ulehčení jednotné správy duchovní. V letech však posledních řádilo strašně tam málomocenství, ošklivá a spolu nakažlivá to nemoc, která mnoho lidí do hrobu sklátila. Aby se co možná nemoci této předešlo, dala vláda všechny málomocné na pustý ostrov dopravit a tam na své útraty živiti. Avšak ubožáci tito postrádali vši náboženské útěchy a bohoslužby. Neboť kterého kněze mohl biskup zavázati, aby ve společnosti málomocných celý svůj život trávil?

Tu nabídl se dobrovolně jeden belgický kněz, jménem P. Damián De-

veuster, že k nešťastníkům půjde a také u nich zůstane. Již od roku 1873. žije na Molokai, tak se totiž jmenuje onen ostrov málomocných, a jak se mu tam daří, vidno z listu, který odtud zaslal bratru svému do Evropy, a který zde v překladu podáváme:

Molokai, 25. listopadu 1873.

Milý bratře!

Prozřetelnost Boží vyvolila mne, tvého ubohého bratra, bych velikému počtu nešťastníků, jako ochranný duch po boku stál, málomocným totiž domorodcům na ostrovech Sandvišských. Nákaza tato rozšířila se od desíti let tou měrou, že vláda nucena byla onemocnělé osoby od ostatních zcela odloučiti. V jednom údolí na ostrově Molokai vykázaná jest jim prostora půl hodiny šířky a délky, aby si zde chatrče vystavěli. Přes 2000 ubožáků, z nichž posud 800 žije, bylo způsobem tím doživotně vyobcováno. Katolíci mezi nimi ničeho tak toužebně si nežádali, jako kněze, jenž by jim sv. svátostmi přísluhoval, je těšil a služby Boží jim konal; avšak bohužel, překážky byly nemalé. Každý styk s nemocnými byl přísně zakázán a proto by byl musil kněz dobrovolně k nim do vyhnanství jíti, — a k takovému skutku hrdinské lásky nechtěl náš biskup nikoho zavázati. Tu myslil jsem, že se dobrovolně mám ke službě té hlásiti. Nabídka má byla přijata a 11. května dojel jsem s 50 nově onemocnělými na místo nového působení. Nalezl jsem tam pěknou kapličku ku počtu sv. Filomeny, ale to bylo také vše. Dlouhý čas spal jsem vždy pod stromem, až oběťavost Evropanů v Honolulu s'dlčích mi pomohla. Nyní nám farn 16 stop dlouhou a 10 stop širokou, kterou jsem si však sám vystavěti musil. Ačkoli, Bohu díky, posud zcela zdrav jsem, stal jsem se přece, abych s apoštolem mluvil, málomocným, abych všechny Kristu získal; proto mluvím při všech kázáních jen v první osobě „my málomocní“ říkáje. Když jsem přišel, bylo zde jen dvě stě katolíků, nyní jest již celá polovina všech katolíckou; i jinověrci ctí a milují mne a nazývají mne svým otcem (makua). Málomocenství jest nemoc nezhojitelná, mající původ svůj ve zkažené krvi. První známky nemoci této jsou černé skvrny, zejména na tvářích. Brzy potom naskáčeou po celém těle černé boule. Tyto brzy pukají, a proto jest celé tělo jedna rána. Ruce a nohy počínají hnití nejdříve, po nich i ostatní údy. Tu vychází z nemocných takový zápach, že otravuje celý vzduch daleko široko. Stálo mne to velikého přemáhání abych čich svůj na zápach tento poněkud zvykl. Jednou jsem chtěl od oltáře odejiti, abych jen poněkud na čerstvém vzduchu se zotavil, ale vzpomínka na Pána mého u hrobu Lazarova mne zdržela. Nyní vstupují již bez obtíží do chatrčí ubožákův, avšak přirozenost posud neumlkla, zejména tu, když jest mi sv. zpověď nemocných slyšeti, v jejichž ranách již červové se uhnízдили. Lékařské pomoci zde není; jeden bílý nemocný a já hledíme, pokud vědomosti stačí, lékaře nahrazovati.

Dle tohoto krátkého vypsání můžeš si asi, drahý bratře, pojem učiteli o mém denním zaměstnání. Po mši sv. čním denně krátký výklad o některém článku víry, pak připravuji se k návštěvě nemocných. Chodím od domku k domku, všude nejdříve potravu duše rozdávaje; tím pak, kdož duchovní pomoc zamítají, nechávám alespoň tělesné občerstvení, proto bývám všem, i protestantům, vyjímaje několik těch nejzarytějších, vždy vítaným. Jelikož mezi tolika nemocnými mnozí umírají, jest mi denně alespoň jednoho vždy pochovati. Někteří z mrtvých mají rakev, jiní zabalují se toliko do přikrývky. Já sám zhotovuji, pokud mi čas dovoluje, rakev pro chudé zemřelé.

Těmito a jinými ještě pracemi podotáhlo se mi i u jinověrců také vážnosti si dobytí, že jsem na př. minulé soboty vzpouru mladých lidí slovem utištění mohl, ačkoli nespokojenci vesměs byli protestanté a mormoni. Vůbec cítím to, kterak milý Bůh mi ve všem pomáhá. Kdyby se mně tak Spasitel tázal, jako kdysi apoštolů: „Když jsem vás vyslal bez měšce a střečků, zdali vám se něčeho nedostávalo?“ musil bych stejně s nimi odpověditi: „Ničeho, Pane.“ Když jsem z bývalého místa svého, Kohaly, odcházel, zanechal jsem vše P. Fabianovi, a hle! přece mohu nyní slumžny hojně rozdávat. Hádanku tuto ti může rozluštit ten, jenž příslibil, že stonásobně nabrání vše, cokoliv člověk pro něho opustil. Již jsem vystavěl druhou kapli s věžkou, která posud na zvonek čeká. Nepočítaje mou trublářskou a tesařskou práci, stojí stavba 700 zl., a přece jsem vše až na 13 zl. zaplatil.

Sv. Josef pomáhá mi vždycky z nouze. Jeptišky v Honolulu posílají mi oděv pro málo-mocné, a jiné velkomyslné duše to ostatní.

Kdybych měl jen ještě jednoho kněze tu na výpomoc! Samoten nemohu vše vykonati, čeho by stav ubožáků nutně vyžadoval. Modli se a dej na modlení, drahý bratře, aby milý Pán Bůh miasii své žehnal!“

Damian Deveuster,

kněz kongregace nejsv. Srdce Páně.

Zdaž také oběti schopna by byla duše sebe lepší, kdyby v ní neplanula pravá horoucí láska k Bohu a bližnímu. Hrdinsky tento čin dotčeného kněze, jenž vyrovná se mučednictví, nezůstal bez ozvěny. Prání, jež na konci listu vyjadřuje, splnilo se. P. Ondřej Bürgermann, jenž také onou nemocí stížen byl, z Tahity však do Lúrdu se vypravil, a tam zázračně zdraví nabyl, myslil, že nemůže lépe vděčnost svou Bohu a svaté Panně na jevo dáti, nežli když službu svou zasvětil spáse ubožákův opustěných, toutéž nemocí skličených. I odebral se na Molokai, kdež po boku prvního hrdiny P. Damiana u velikém sebezapření pracoval, až dovršena byla míra jejich zásluh, a Pán povolav je ze slzavého údolí, vstavil jim na hlavu korunu mučednické lásky. Čest a neskonálá paměť budiž takým křesťanským hrdinům! Tak proniká plamen Srdce Ježíšova, jež samo ubožáky tak milovalo, i srdce lidská, a posiluje je ke skutkům a činům obyčejné síly lidské převyšujícím, jestliže jen v Srdci tomto jako v zrcadle se zhlídí a za stálý stánek a byt svůj Je vyvolili. Těm a takovým pak jistě kyne blaženost nebeská!

Zprávy apoštolátu modlitby.

Kněží a komunikanti. V něm. spol. listu apoštolátu modlitby („Sendbote“) bývají často společným modlitbám odporučeni „kněží a komunikanti.“ Na dotazy v tom ohledu na nás činěné odpovídáme:

1. Slovy „kněží a komunikanti“ odporučují se dvakrát za měsíc mezi zvláštními úmysly modlitbě údu záležitosti všech těch, kteří v měsíci kdykoli, jednou nebo vícekrát, anebo právě toho dne, kdy „kněží a komunikanti“ jsou jmenováni, mši sv. slouží anebo sv. přijímání obětují za všechny zvláštní úmysly toho měsíce zaznamenané. To mohou „kněží a komunikanti“ učiniti, ať nalézají se kdekoli.

2. Nemáme seznamu těch, kteří takto mši sv. nebo sv. přijímání obětují; proto není třeba, aby takoví „kněží a komunikanti“ svá jména nebo své úmysly zvláště zasílali. Ale bude nám vždy milo, zvímeli, že počet jejich stále roste.

3. Nestává se to žádnou povinností, když někdo takto mši sv. nebo sv. přijímání jednou obětuje, obětovati i dále vždycky. Kdo takto neobětuje za úmysly měsíční, ten právě jménem tím „kněží a komunikanti“ se nevyrozumívá. To je to celé!

4. Máli někdo záležitost, již by zvláště rád odporučil modlitbě údu, ať jen tím způsobem v tom měsíci mši sv. nebo sv. přijímání

za všechny obětuje; tím samým již náleží po ten měsíc k oněm „kněžím a komunikantům.“

5. Kdo sám nemůže, mši sv. nebo sv. přijímání takto obětovati, může to dáti učiniti od jiných; může tedy dáti na úmysly měsíční sloužit mši sv. anebo poprositi někoho, aby za tím úmyslem sv. přijímání obětoval, i náleží tím po ten měsíc mezi ony „kněze a komunikanty.“

6. Oni kněží, kteří způsob vzájemné modlitby zavedli, nepřijímali za takové mše sv. žádných stipendií, tak že hlavní užitek jejich věnován byl úmyslům měsíčním. Kterí kněží však nemají volných mši sv. a při těch aspoň vedlejší úmysl mají obětovati řečeným způsobem, ty počítáme též mezi jmenované.

7. Co do smírného přijímání, kněží mohou při mši svatě, ku které dostali stipendium, sv. přijímání vykonati na úmysl smírný a tím nabyti odpustků, které údům apoštolátu za smírné přijímání jsou uděleny.

Kniha členův apoštolátu modlitby má být zvláštní, do které všichni účastníci budtež zapsáni. Když však všichni členové na př. živ. růžence, třetího řádu sv. Františka atd. apoštolátu modlitby se přivtěluji, může ta jejich kniha zápisní také sloužiti za zápisní knihu apoštolátu modlitby (tomus I., II., III. atd.), dokud žádné nové ustanovení se nevydá. Ten spolek však nebo bratrstvo musí být i aggregováno a každý člen musí obdržeti zvláštní zápisní listek.

Aggregace jednotlivých far, duch. ústavů, bratrstev atd. vykonají diecéšní představení, jejichž jména jsme v posledním čísle oznámili; nicméně však kdo by se přímo na nás obrátil, ochotně vyhovíme jeho žádosti. Kdekoli jsou ustanoveni ředitelé diecéšní, dlužno jejich pomoci užívat.

Seznam diecéšních ředitelů apoštolátu modlitby pod vrchní správou v Innocentii.

1. Augsburg: Každý úřadující farář a představený bratrstva Srdce Ježíšova při katedrálním chrámu v Augsburgu. Nyní dp. farář při dómu František Ant. Kaufmann.

2. Bamberg: Dp. Jirí Holzschuh, kanovník v Bambergu (Bavory).

3. Brixen: Dp. Frant. Hattler, T. J. v Innocentii. Pro generální vikářství ve Vorarlberku: Dp. Quirin Darmoulin, zpovědník v klášteře v Riedenburku u Bregence.

4. Brno: (Viz č. 2., str. 61.).

5. Budějovice: (viz č. 2., str. 61.).

6. Eichstätt: Dp. Dr. Jan Ev. Pruner, kanovník, farář na dómě, professor moralky a pastoralky v bisk. seminári v Eichstattu (Bavory).

7. Ermland: Dp. Jos. Grunenberg, far, a děk. ve Velké Lichtenavě (Záp. Prusko).

8. Frýburg: Dp. Arnold Vögele, arcibiskupský sekretář ve Frýburku (Bádensko).

9. Fulda: Dp. Dr. Arenhold, farář v Mackenzellu (Hessensko).

10. Gorice: Dp. Dominik Alpi, prof. theologie na ústředním seminári v Gorici.

11. Hildesheim: Dp. Ant. Paasch, kapitolní děkan v Hildesheim (Hannoversko).

12. Kolín: Dp. Theophil Liuden, far. u sv. Martina v Kolíně (Rýnská provincie).

13. Králové Hradec: viz č. 2., str. 61.

14. Krka: Dp. Jos. Viduc, spiritual kněžského semináře v Celovci (Korutany).

15. Kulm: Dp. Antonin Mühl, farář v Orhöflu, Gdanský okres (Prusko).

16. Lavant: Dp. prof. Frant. Ogradi, kanovník a řed. kníž. bisk. semináře v Marburku (Štýrsko).

17. Limburg: Dp. Dr. Karel Klein, kap. děkan, Wiesbadenský okres (Hessensko).

18. Lince: Každý P. rektor koleje jezuitské a biskupského chlapeckého semináře u Lince. Vrchní Rakousy, nyní: Dp. Jan B. Schreiber.

19. Litoměřice: viz č. 2., str. 61.

20. Lublaň: Každý spiritual v kníž. bisk. seminári kněž. v Lublani (Krajinsko). Nyní: Dp. Jan Flis.

21. Luxemburg: Dp. Jan Schmitz, představený kněžsk. semináře v Luxemburku. (Velkovévodství Luxemburg.)

22. Mohuč: Dp. Ludvík Erler, kanovník v Mohuči (velkovévodství Hessenské).

23. Mnichov: Dp. kanovník Antonín Thoma v Mnichově (Bavory).

24. Monastýr: Dp. Adolf Tibus, kanovník v Monastýru (Vestfálsko).

25. Olomouc: viz č. 2., str. 61.

26. Osnabruk: Dp. K. Franksmann, kaplan v Osterkappelun (Hannoversko).

27. Paderborn: Dp. Jindř. Buland, farář u sv. Marka v Paderbornu (Vestfálsko).

28. Pasov: Dp. Rudolf Weis, farář na dómě v Pasově (Bavory).

29. Praha: viz č. 2., str. 61.

30. Řezno: Dp. Dr. Bart. Enders, ředitel biskupského kněž. semináře v Řezně. (Bavory.)

31. Rottenburg: Dp. Zimmerle, far. v Mergentheimu (království Württemberské).

32. Solnohrad: Každý kvardian františkánů v Solnohradě. Nyní: Dp. Florent. Troger.

33. St. Hypolit: Dp. Michal Ransauer, spiritual v bisk. kněž. semináři v St. Hypolitě (Dolní Rakousy).

34. Sekava: Dp. Al. Fuchs infulovaný probošt a farář u sv. Krve v Hradci (Štýrsko).

35. Špýry: Dp. Maginot, vikář při domě ve Špýrách (Bavory).

36. Strasburg: Dp. Serafin Schott, čestný kanovník a farář u sv. Petra v Strassburgu (Elsasy).

37. Trident: Každý rektor kníž. biskupského kněž. semináře v Tridentu. Nyní: Dp. Pavel Manini, papežský komoří.

38. Trevír: Dp. Frant. Becker, pod rektor biskup. konviktu v Trevíru. (Rýn. Prusko).

39. Terst: Dp. Michelangelo, kněz kapucín v Terstu.

40. Vídeň: Každý superior residence jezuitské ve Vídni. Nyní: P. Matěj Weithofer.

41. Vratislava: Dp. Ferd. Speil, spiritual kníž. biskup. semináře ve Vratislavě.

42. Würzburg: Dp. Bedřich Rothenbucher, farář v Hausen u Esslebenu (Bavory).

43. Apoštolské vikářství: „Severní missie v Německu“: Dp. Dr. S. Markus, misijnářský farář v Lübece.

44. Apoštolské vikářství „Sasko“: Dp. Ludvík Wahl, dvorní kazatel v Drážďanech, království Saské.

Milodary božského Srdce Páně.

1. Přiznávám se, že tento dopis jest opožděn, neboť dobrodini, jež mi prokázalo nejsv. Srdce Ježíšovo, bylo velké. Před nedávnem bylo v „apostolátu modlitby uveřejněno“ choré dítě, a v skutku dítko to, již 3 roky čítající, ještě se na nohy nepostavilo; rodičům, nevědoucím, kde by jaké rady nebo pomoci dosáhli, odporučil jsem náš zbožný časopis „Šk. B. S. P.“ Sotva že úmysl ten byl uveřejněn, spojili se rodičové ve vroucí modlitbě, a hle, k velikému podivení asi dvanáctý den po uveřejnění onoho úmyslu dítko začalo choditi.

2. Dne 10. června 1885 vraceli jsme se s posv. Velehradu Brnem. Zde jsem tak onemocněl, že jsem myslil, že své drahé rodiče již neuvidím. V této veliké tísní vysílal jsem střešné modlitby k nejsv. Srdci P. a našim věrozvěstům sv. Cyrillu a Methodu, učiniv zároveň slib, že, vysvobodí-li mne Bůh z nebezpečí života, uveřejním to ve „Šk. B. S. P.“ Následkem množství práce a z nedbalosti jsem dopis odkládal. Nyní se již bojím, aby se mně snad ještě něco horšího nepřihodilo. Vyznávám tudíž před celým světem, že ani lékařská pomoc, ani jiná rada mně nepomohla, jenom vroucí prosba k nejsv. Srdci Páně.

Z Přerova. Fr. M., vdova, vzdává nejvroucnější díky nejsv. Srdci Pána Ježíše

a blahosl. Panně Marii Lúrdské, k nimž v tísní své útočiště vzala, že bez soudu, jehož se tak velmi obávala, obdržela částku peněz, která jí bezprávně již delší čas zadržena byla.

Od Tarnova (v Haliči) vzdává tímto veřejně jistá manželka vroucí díky božskému Srdci Pána Ježíše. Žila jsem v trudných poměrech manželských. A tu vzala jsem na radu jisté zbožné duše útočiště k b. S. P., konajíc devítidenní pobožnost, a pojednou stal se obrát k lepšímu.

Od Solnice. Jistá ctitelka b. S. P. vyslovuje tímto veřejně svůj dík za to, že na důvěrné vyzvání Matky dobré rady bratr její šťastně překonává obtíže nastoupené životní dráhy.

Z Dobříše děkuje děva A. B. za uzdravení bolavé ruky, které se jí stalo v průběhu konání devítniku k Panně Marii Lúrdské.

Z Horní Lhoty vzdává ctitel b. S. P. tuto dle učiněného slibu veřejně vroucí díky tomuto nejsv. Srdci P., Panně Marii a sv. Josefu za své a matčino uzdravení z přetěžké nemoci.

— J. Z. v Košířích vzdává tímto dle slibu učiněného vroucí díky za to, že po vykonané devítidenní pobožnosti k božskému Srdci Páně otec její z nebezpečné nemoci se pozdravil.

Z jižní Moravy. Jistý čtenář »Školy Božského Srdce Páně« vzdává své nejsrdcečnejší díky božskému Srdci Páně jakož i neposkvrněné Bohorodičce P. Marii Lúrdské za pozdravení se ze svého plicního neduhu. Byv totiž následkem přílišného unavení v obtížném stavu svém kašláním krve zachvácen, konal vícekrát sám pro sebe 9denní pobožnost k nejsv. Srdci P. Ježíše, pak se svými domácími 9denní pobožnost k Panně Marii Lúrdské, a hle, tato dvě předobrá a přelaskavá Srdce, která již tak mnohokrát se štědrými a k pomoci hotovými býti osvědčila, pomohla i tentokrát. Neboť stav nemocného se již tak daleko zlepšil, že může povinností stavu svého bez velké námahy dostáti. Poněvadž slíbeno, budeli prosba vyslyšena, uveřejnění ve »Škole«, činí tímto slibu svému zadosť s tím vroucným přáním, by čtenářové těchto řádků, ať jsou jakýmkoliv neduhem skličeni, s plnou důvěrou tam pomoci hledali, kde jí vždy a jistě najíti lze: u těch nejsvětějších a nej-laskavějších Srdci Ježíše Krista a blah. Panny Marie.

Z Písecka. V měsíci červenci minulého roku prosil jsem nejsladší Srdce Ježíšovo za pomoc v jisté záležitosti se slibem, že, budeli modlitba moje vyslyšána, uveřejním poděkování svoje ve »Škole.« Nej-laskavější Srdce Páně mi pomohlo, ale já otálel s vyplněním slibu daného. Tu opět koncem února t. r.

dotkla se mne ruka Boží, aby mne upamatovala na slib můj: onemocněl jsem. Prosil jsem i nyní nejsladší Srdce Ježíšovo, opakuje slib svůj dříve lehkomyšlně odkládaný. A hle! po 24 hodinách zbaven jsem byl úplně nemoci, kteráž mohla při obyčejném průběhu svém trvati mnoho neděl a snad i neblaze skončiti. Protož nyní pln vděčnosti plním slib učiněný a volám: »Hleďte všickni vždy Srdce Ježíšovo! V něm naleznete jistojistě úlevu, pomoc a potěšení.« P. P.

Z diecése budějovické. Byl jsem u veliké tísní, starostí pronásledován různě. I vzal jsem útočiště ku přesv. Srdcím Pána Ježíše a Panny Marie, jež jsem ctil a vzýval, a hle, ku veliké mé radosti vše se skončilo nad očekávání šťastně. I buďtež tím vroucí díky vzdány těmto nejsvětějším Srdcím, těm zdrojům nevyčerpateľných darův a milostí.

Z Kubachu (v Uh.) se děkuje P. M. za uzdravení po 1½roční nezhojitelné nemoci.

— Jistý bohoslovec vzdává vroucí díky nejsv. Srdci Páně a přecistému Srdci Panny Marie za výborný prospěch při zkouškách.

Jiná dikůvzdání došla nás z Olomouce (za zdar ve studiích), že Ž. (za nalezení ztracených věcí přimluvou sv. Antonína Paduanského), z Kroměříže, z farnosti Citovské (za uzdravení z dlouhé a bolestné nemoci) atd.

V měsíci dubnu modleme se za vychovatele mládeže.

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji na ten úmysl, aby všickni, jimž svěřena jest křesťanská mládež, pamětlivi byli, že mají vychovati ji podle vzoru Ježíše Krista, a že z toho bude jim jedenkrát se i zodpovídati. Amen.

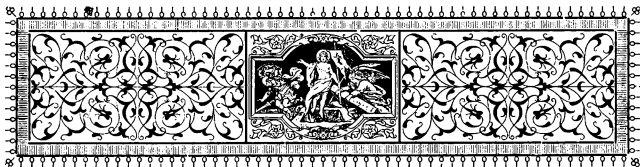
Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

Ó přeladké Srdce Panny Marie, buďž mou spásou! (300 dní odpustky.

Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

**DuCh sVatý obnoVÍž tVář zeMě, ať VykořenÍ se VšeLÍká
neVěra, zabraňujCÍ Cestu k nebl.**

Vzkříšení Páně.

Aj, slunko, proč dnes vesele
ze svého vstáváš lože?
Jak lampa věčná v kostele —
kdy plá Ti, věčný Bože!

Aj, proč bych neplesalo dnes,
jest vzkříšení den Páně;
vše v radostný se pojí ples,
ta zem i nebes báně.

Dnes Pán, hle, slavně z hrobu vstal,
jak sám byl napřed pravil;
tím patrný nám důkaz dal,
že právo smrti stavil.

A ten ti kvítko hlásá div,
jež z svého vstává hrobu;
i brouček, jenž se probudiv
opustil spánku mdlobu.

I slunce a to množství hvězd,
jež vzhod a západ mají,
ti dí, že život jiný jest,
a důkaz podávají.

A všecka vůkol příroda,
hle, vzkříšení ti hlásá —
jak přijde jara pohoda,
aj se sebe smrtí strásá.

I v tvé Pán srdce touhu dal,
jež ozývá se sladce,
bys rovněž jednou z hrobu vstal,
tě vzbudil. nebes Vládc.

A tak i jistě stane se,
jak víra svatá učí;
až hlas se Páně povznese
a trouba pozazvučí.

I splní se, co pravil Pán,
že, kdož obývá rovy,
ten tmavý pozůstává stan,
a život vezme nový.

Však věz, že jen, kdo věren jest,
se může těšit právě;
jen ten že vezme slávu, čest,
a s Pánem vstane k slávě!

B. Hkl.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

III. Služba v domě.

Ko jest na zemi krajin, měst a národů, má každý kraj i město každé a obyvatelé jeho svůj zvláštní ráz, jímž se od ostatních liší. A jako se liší člověk tělem svým od člověka, tak také, ba ještě více liší se i duší svou. Ano i každý dům, každá rodina má své od jiných rozdílné zvláštnosti.

Vím se ještě dobře upamatovati, že jako hoch žil jsem v sousedství jistého domu, jehožto obyvatelé byli od prvního do posledního náramně pověřivi a tím také až dětinsky bázlivi; ano i když najali novou služku do domu, za nedlouho byla také pověřiva a bázliva jako domácí. A kde dnes tyto řádky píšu, mám hned v sousedství dům, venkoncem čistotný a spořádaný, vně i zevně; obyvatelé jeho žijí po celý čas v tichosti a pokoji, kdežto však hned vedle jest dům nečistý a špinavý, a též lidé v něm nepořádní na těle i na duši, a také luze sobě rovně poskytují přístřeší a útočiště.

Že pak jeden dům takový a druhý zase jiný má ráz, to závisí vždy od toho, jaký duch ve kterém domě vládne, a duch ten opět vychází hlavně od otce a matky, od hospodáře a hospodyně; »neboť jaký pán, takový sluha,« a celý dům.

Nemýlím se zajisté, dimli, že i »dům Srdce Ježíšova« bude míti zvláštní svůj ráz, jímžto lišiti se bude netoliko od domů zlých, nýbrž i od domů dobrých a tak dalece po křesťanskou spořádaných. A v čem medle bude záležeti rozdíl ten?

Abych to jedním slovem řekl, leží zvláštnost domu Kristova v tom, že všickni údové jeho chovají obzvláštní úctu k nejsv. Srdci Ježíšovu, a dle možnosti ji také na jevo dávají. Jakou však zvláštní povahu

tato pobožnost celému domu dodává, snadno lze uhodnouti. Činit a konajít všickni to, co si Spasitel zvláště pro své Srdce žádá! Co si ale žádá, můžeme vyrozuměti z obrazu téhož nejsvětějšího Srdce.

Pohlédneme naň a pozorujme tvář Páně! Mně zdá se vždy, jakoby tu Kristus Pán sám kázal o svém vlastním Srdci, jakoby volal k posluchačům asi tak, jako ondy k blahoslavené Markétě, řka: »Viz to srdce!« atd.

Nuže, přátelé a ctitelé nejsv. Srdce Páně! Když jste Je byli, jak jsem v předešlé kapitole ukázal, do svého domu uvedli, a Jemu celý dům i rodinu slavnostně odevzdali a zasvětili, poklekněte ještě jednou před obraz Jeho, a rcete upřímně: »Pane! co chceš nyní, bychom činili?« a pak slyšte, co vám káže o Srdci svém. Vyložím vám tu aspoň tolik, mnoholi sám z kázání Jeho rozumím, vyrozuměli však kdo z vás více, bude pro něho tím lépe.

»Viz to Srdce,« zdá se Spasitel na obraze mluvit, »ono miluje!« Ano, žádný na světě nemá větší lásky k tobě, ó člověče, nad toho, kdo život svůj za tebe dá! A hle, to jsem já učinil; důkazem toho jest kříž, jenž mi z té lásky k tobě vyrostl; důkazem toho jest i moje hluboká rána v srdci, již mi kopí zasadilo. Ano, jako nižádné srdce na světě, mé srdce miluje!

Nuže, synu lidský, miluješ navzájem i ty mne?

»Viz to Srdce,« dí dále Spasitel, »ono trpí! Trpí žízni, práhne touhou vysvoboditi nešťastné duše z bíd a záhuby; ale ony mně vzdorují. Trpí zimou a chladností od lidí, aniž mi všelikou lásku mou splácejí jen netečností a zapomináním. Trpí opuštěností; ó jak

zřídka kdy někdo přijde, by mne v mém domě, ve chrámě, v mé komůrce ve svato-
stánku navštívil a pozdravil! a přece jen
jim k vůli meškám zde; ach, po všem
na světě se shánějí, jen o mně, o mně
jediném neví! Trpí srdce mé i také
posměch a potup, a sice od těch
a takových lidí, kteří tomu věřili nechtějí,
že by Bůh měl srdce tolik je milující, a
více ještě od těch, již nevěří ani v mou
zde přítomnost, a tak se zde chovají,
jakoby mne zde ani nebylo; srdce mé
trpí však i s celou mou církví sv., cítí a
trpí, cokoli některý úd
její trpěti a snášení musí.
To vyznačuje ten věnec
trnový kolem srdce mého
a patero ran v něm.
Ano srdce moje trpí;
jak, duše lidská, ne-
pohne tě to k soucitu
a soustrpení se Mnou?
»Viz to Srdce mé,
ono učí!« Co vás,
lidé, trápí a hněte, co
vám ten život ztrpčuje
a zemi mění v polo-
viční peklo, neb aspoň
v předpekli, co vás o
všechném pokoj okrádá
a všelikou radost vám
kazí, jest hřích, to je kříž ďáblův,
jeho břímě a jho, jímžto ukrutně souží
a nemilosrdně trýzní ty, kteří se mu
za špetku tělesné žádosti nebo pýchy
života byli zaprodali. Můj však kříž, mé
jho jest lehké a břímě mé sladké; zkusil
jsem také sám, co to jest člověkem býti
a v poslušnosti se podrobiti, a poněvadž
mám také srdce, cítím s vámi soustrast.
Učte se tedy ode mne, myslím to
s vámi dobře a upřímně, jsemť srdce
tichého a pokorného, a prikazujíli vám
něco, nečiním to z pýchy a sobectví,
nýbrž z pouhé lásky k vám!. Moje Srdce,
má láska jest to, jež vám naučení dává.

Již tedy nebojte a nestrachujte se, ale
pojdte za mnou, vezměte jho mé na se,
a pak zajisté naleznete pokoj v životě
svém. Tak, tak učí tě Srdce mé, nuže,
chceš býti posluchačem, chceš býti žákem
mým?

»Viz to Srdce mé, ono ob-
čerstvuje!« Pojdte ke mně všichni,
kteříž obtíženi jste a strádáte, chci vás
občerstviti, živiti a posilniti! Kde jest
člověk na zemi, a byt to byl i největší
hříšník, nebo žebrák nejopovrženější,
který přišel ke mně s důvěrou, odešel

s prázdnem, bez útěchy?
Řečte, jmenujte ho, kdo
by to byl? Vždy ochot-
en jsem každému po-
moci, každého prosby
slyšeti! Ano i tebe chce
Srdce mé občerstviti;
nuže, duše, má nevěříš
posud láске mojí? Ne-
světíš mi žaly své?

»Viz to srdce
mé, ono mzdou od-
plácí! Nemám ničeho
proti tomu, že, člověče,
hledáš na světě zisk a
výdělek, že proň za-
prodáš i ruce své a
práci svou, a žádáš za
ni mzdy; hledej si jen mzdy poctivé,
platí ti za práci a službu tvou hospodář,
platí ti pání, platí ti svět, platí ti i
ďábel, platí ti Bůh! Ale poslyš, co
ti povím, dají ti ze všech těch pánů na
světě některý jen o krejcar více mzdy,
než mé stědré a dobré Srdce, pak si jdi
beze všeho a služ mu, já budu spokojen
a nebudu ti překážeti! Ano, řeknu
ještě více: dají ti někdo jen tisící, jen
millionný díl té odměny, již ti nabízím,
vypověz mi ještě dnes službu, a jdi a
služ jemu; i to tiše bez odporu snesu,
ačkoli já jsem po právu pánem tvým!
Avšak viz, jediná kapka oné radosti, již

já ti na věčné časy připravil, budeš-li mi sloužiti, jest daleko větší a sladší blaženost, než všecka ta rozkoš, již ti svět a ďábel za mzdu podává. Ale i každou slzu lítosti, jižto z lásky ke mně nad hříchy svými, aneb nad utrpením mým vyroníš, splatím ti hojnými slzami radosti a slasti nebeských. — Tak hojně, tak štědře odpláci Srdce mé; nuže, chceš mi sloužiti?»

Tak asi zní to kázání Ježíšovo o Srdci Jeho, a z toho snadno poznáš a pochopíš, co si na svých ctitelích pro své Srdce žádá, totiž: vzájemnou lásku, soucit, následování a důvěrnou modlitbu za sebe i za bližní.

V kterém tedy domě se budou všickni duchem božského Srdce Kristova řídit i spravovati, tam zajisté také věrně budou vykonávati to, co si On od nich pro své Srdce žádá; tím pak nabude celý dům, aspoň před očima Božíma, zvláštního rázu a tvářnosti, byť i vůkolní sousedé nic zvláštního na něm neznamenalí.

Aby tak bylo i u vás, přátelé, promluvíme si o každé té jmenované službě zvláště a byste tím lépe pochopili, jak kterou vykonávati máte, postavím vám ku každé nějaký vzor za příklad.

I. Láska vzájemná.

Zde stůj vám za příklad a vzor sv. mládeneček, Alois z Gonzagy. On zajisté již záhy porozuměl prvnímu slovu Kristovu: viz, to Srdce miluje, a odpovídal na ně láskou svojí.

Kdybch tu chtěl vyprávěti, jakým ohněm hořela v jeho srdci láska ke Kristu Pánu a jaké v něm vzbuzovala myšlenky, city, řeči a skutky, musil bych vlastně vypsati celý život jeho. Jako koření dodává pokrmu příjemné chuti, tak okořeňovala a oslazovala svatému Aloisovi všechno láska k Ježíši Kristu; láska ta vše počínala, láska pokračovala, láska

k Ježíši vše dokonávala. Než zkrátím řeč a vytknu zde toliko dvě věci, z nichž vlastně celá ta láska se skládá. První jest: varovati se všeho, co se Srdci Ježíšovu nelíbí, a ta druhá: žítí dle vůle a zalíbení Jeho.

Sv. Alois věděl záhy, že tu největší radost působí Srdci Páně, máli člověk čisté a neposkvřené srdce. Proto se staral co nejpečlivěji o zachování nevinnosti své; a aby se mu nižádný hřích očima, ušima nebo vůbec některým vnějším smyslem nevloudil do duše a neukradl mu zde ten nejvzácnější a Srdci Ježíšovu nejmilejší poklad, držel tu čeleď svou v tak přísné kázni, že se ani jeden z nich neopovážil hnouti a toho svatého květu liliového se dotknouti. Jako anděl krásný a čistotný vyšel Alois ze křtu sv. a jako anděl opět zemřel. Ničím a nikdy nezarmoutil Srdce Ježíšova!

To bylo jedno. Pak přemýšlel dále, co by se ještě Spasiteli líbilo, a čím by Mu ještě mohl radost způsobiti. I seznal, že Spasitel náš z dobré vůle se stal maličkým, chudým a poníženým, a že i později pokoru a chudobu tak vychvaloval a odporoučel, že bylo znáti, jak Mu obě k Srdci přirostly. A hle, již neměl Alois pokoje, dokud sám také z lásky ke Kristu Pánu nestal se tak chudým, pokorným a poníženým, aby, pohlédna naň, měl Spasitel radost z něho. Ochotně a s radostí odřekl se markrabství, jež mu po otci připadalo, a stal se chudým řeholníkem.

Láska se obyčejně vyobrazuje plápolajícím ohněm; a to dobře a velmi příhodně! Neboť láska skutečně zahrívá, rozněcuje a obveseluje srdce lidské, ale také časem jako oheň páli, bolí. A největší lásky bol, víš, milý čtenáři, co to jest, když dítě musí býti daleko v cizině, vzdáleno od otce a matky, po nichž láskou nyje! Ano, věř, ani žár slunce v červenci nezžhne tak louky vyprahlé, jako

žár touhy spálí a stráví srdce člověka. Takovému nechutná jídlo ani pití, jej nehřeje slunko, neobveseluje zpěv ptactva, jej nepotěší žádné slovo, jen v srdci mu to bodá a hlodá jako červ v mladém poupěti, až listek po listku svadne a opadne.

Tak, tak mnohého již do smrti umorila tesknost, ten lásky bol!

Avšak nejprudší oheň na světě jest žár až do běla; a to byla láska v čistém, sněhobílém srdci sv. Aloisa. I on nedbal ani jídla, ani pití, ani rozkošných dní a radovánek světských; věci takové mrazily jej, poněvadž uvnitř plál oheň nejvřelejší touhy po Spasiteli. A tímto vnitřním ohněm lásky trpěl sv. Alois ve skrytosti před Bohem větší muky, než sám sv. Vavřinec na žhavém rožni, a protože vším právem jako tento zváti se může mučenicem Páně.

Po jeho smrti spatřila jej sv. Magdalena Pazzianská u vidění, a napsala pak o jeho slávě v nebi takto: »Nemohu téměř ani pochopiti, kterak Bůh někomu takové slávy udělití může, v jaké jsem viděla sv. Aloisa. Ó v jaké to kráse a velebnosti tone Aloisius, tento mladičký syn sv. Ignáce! Aloisius jest velikým nad jiné světce — bytť i mučenicem tajným! Ó s jakou silou on miloval Boha zde na zemi! Meškaje tu mezí námi, metal ustavičně ohnivé šípy lásky své k Srdci slova věčného; nyní pak tam v nebi odpočívají všechny tyto střely v jeho vlastním srdci, poněvadž již došel teď onoho spojení, jehož si svou láskou a touhou zasloužil.«

Sv. Alois dokončil život svůj v pátek po oktávě Božího těla, tedy právě v onen den, jež si Kristus Pán sám ustanovil za svátek nejsv. Srdce svého. On také zasluhuje vším právem toho názvu, jímž v litanii k němu volají: »Nejohnivější milovníče Srdce Ježíšova!« a proto se nediv již, milý čtenáři, že jsem

ti jej i já postavil za vzor vzájemné lásky k Srdci Páně.

Nuže, máli k vám do domu zavítati pravá pobožnost k Srdci Ježíšovu, bude první věcí, o níž se všickni vůbec a jedenkaždý zvlášť pro sebe starati musíte, a bez nížto by také všecko ostatní nic neplatilo: míti srdce plné upřímné lásky k Srdci Kristovu! Ptáš se snad: ale jak toho dosíci? i odpovídám zkrátka a jednoduše: začni již jedenkrát do opravdy božské Srdce milovati, a pak dojista v brzku se tomu naučíš!

Ale, rozuměj mi dobře, co tím míním! Znamenat milovati asi tolik: o někom laskavě smýšleti a toho mu přátí a opatřovati, co se mu líbí a mu radost působí. Nuž a co asi líbí se Srdci Ježíšovu? To nejsnadněji z toho poznáš, dáš-li pozor, co Mu žal a bolest působí! — Na př. učinili bližnímu svému mrzutost, aneb škodu na jeho statku, urazili ho posmíváním, potupou, utrhaním na cti anebo dokonce zlomyslnou pomluvou, necháš-li ho trpěti, ač bys mu pomoci mohl a měl: pak věz, to bolí Srdce Ježíšovo! Varuješ-li však svého bratra od zlého, hájíš-li čest jeho proti ostrým, utrhačným jazykům, poskytněš-li mu v nouzi, pro Boha, almužnu, buď tělesnou aneb duchovní, to se líbí Srdci Ježíšovu a činí Mu radost!

Oddáváš-li se zlosti a klení, to bolí Srdce Páně! Jsili však tichý, mírný a snášenlivý, nechováš-li proti nikomu v srdci hořkost, ale, byť i tě urazil, činiš-li přece, jakoby se nic nebylo stalo, to se Srdci Páně líbí!

Reptáš-li a žehráš-li v křížích, strastech a utrpeních svých proti Bohu, jako ten broukavý kocour, nařikáš-li slovy aneb jen v srdci, že to není spravedливо od Pána Boha, že právě tobě to nejhorší posílá, ó věř, to bolí Ježíše Krista do Srdce! Říkáš-li však v každé době: »Pane,

čín se mnou co a jak sám chceš a miníš!«
to se mu líbí!

A vůbec, milý křesťane, spálili, zničili jsi těžkým hříchem a proviněním posvěcující milost Boží v duši své, tak že to v ní vypadá jako »ohavnost spuštní« a jevíš ještě radost z toho, nic nedbaje o to, abys tu spoušť vyklidil a vyčistil: ó věz, to bolí Ježíše tvého daleko více, než bolí matku smrt dítěte jedináčka!

Jdešli však a padneš k nohám Ježíše Krista, svého Boha a Spasitele tak, jako když odsouzenec k smrti poslednímákrát prosí o milost; jdešli, pravím, takto do zpovědnice a setřeseš tam se sebe všecken hřích, tak že při návratu tvém odtud vypadá to v duši tvé jako v kostele obnoveném a nově vymalovaném: aj, pak dojista má z tebe Srdce Ježíšovo takovou radost, jako ze sv. Aloise, ty's učinil Mu, co se Mu líbí!

Aneb ty jsi hospodář, hospodyně aneb jakéhokoliv druhu představený, a máš sobě podřízeny děti, chasu, čeledě, a pod. — Ó můj péči o ně a dohlížeť pilně, aby všickni, již správě tvé jsou svěřeni, vedli život křesťanský, hříchu se chránili, a služby Boží rádně navštěvovali. Tím, příteli, se zavděčíš Srdci Kristovu, tím dokážeš pravou lásku k Němu! Neboť již tehda, kdy se Spasitel třikráte dotazoval Petra: »Miluješ mne, Petře?« a tento prisvědčil a vyznal lásku svou, žádal na něm Pán důkaz lásky a děl: »Pasiž tedy beránky mé, pasiž ovce mé!« ta slova platí i tobě, otče a hospodáři, ohledně tvých podřízených. Říkašli však jako ondy Kain: »Co mi po dětech, co mi do čeledi, jsemliž já strážcem a hlídačem jejich?« nechášli je se svým vědomím žítí v hříchu, v bezbožnosti a nedbalosti o Boha a duši to, příteli, bolí Srdce Kristovo, neboť je to důkaz patrný, že Ho ani přamálo nemiluješ!

To by byly tak některé věci, z nichž můžeš pochopiti, co to znamená, milovati Srdce Ježíšovo a co tedy máš činiti, bys vpočten byl ku přátelům, k rodině Jeho.

Již tedy dnes s chutí započni a hleď, abys celý rok Ježíši Kristu k potěšení živ byl.

Ku pobídnutí ještě tato slova: »Pomni, človče, že se tu jedná buď o nebe, neb o peklo! Buď s Aloisem láskou k nebi, aneb s ďáblem skrze hřích do pekla! Třetí cesty není. Nuže, kde, kde se chceš jednou ocitnouti?«

2. Soustrast a smír.

Proti si nyní oči, milý čtenáři, a připrav srdce své, než budeš dále čísti.

Buď si kdo buď, muž nebo žena, paní nebo služka, z města nebo ze vsi, na tom teď nezáleží, ale představ si živě, že jsi na př. služebnou dívkou kdesi u cizích lidí, že jsi spravedlivá a v každém ohledu ctná a poctivá duše, a že tě také lidé až dosud všudy, kde's byla, rádi měli a všecku důvěru ti věnovali, tak že i vznešené panstvo si tě chtělo vzíti do služby, poněvadž jsi tak dobře zapsána. Nenilíž pravda, to by se ti až potud vše líbilo?

Ale nastojte! list se obrátí! Ďábel závistivý podpíchně jednu osobu z tvých známých, ta jde a očerní tě všudy až hrůza, jako licoměrnici a pokrytečku, jako lhářku a zlodějku, a umí tu síť lží tak šikovně upřísti, že to lidé neznamenají, a ty jsi v ní jako moucha v pavučině lapená, jižto jedovatý pavouk vyssaje čest a dobré jméno do poslední kapky. Nevíš ani proč, a hospodář s hospodyní spustí jednoho dne z čista jasná neobyčejně hrubě, sypouce ti na hlavu nadávky, jednu horší než druhou, a konečně nic nedbajíce na tvou obranu, vyženou tě s hanbou a potupou na hodinu z domu! Nenilíž pravda, to by tě bolelo, duše nevinná?!

Avšak na tom není dosti, přijdou na tě ještě horší věci! Rychlostí blesku roznese se hanba tvá po celé vsi, žádný tě již nechce vzít do služby a tobě nezbude, než utéci se domů, ku své staré matce. Ale nastojte! Matka, vidouc tě přicházeti s ranečkem, vyjde ti na prah vstříc a spustí hroznou litanii žalob a trpkých výčitek, čím že si to zasloužila na tobě, bys jí ještě před hrobem takovou hanbu způsobila a pod., a nenechavši tě ani k slovu přijíti chopí uzlík tvůj a vyhodí jej z domu a káže ti zhurta: »Pryč, pryč odtud, nezdárnice! nechod mi již na oči! pryč, neznám tě!«

Tu stojíš nyní pod širým nebem ode všech lidí celé vsi i od vlastní matky pohaněná, potupená, nenáviděná a zavržená; žádného prahu již nesmíš překročit a žádné laskavé oko ti ani »s Bohem« nedá, ba v té poslední chatrči, kolem níž jdeš, otevře se okno a osoba, jižto jsi tolik dobrého byla prokázala, pokřikuje za tebou: »Ha! dobře, dobře se ti stalo, ty bezbožnice, dlouho dosti skrývala jsi svou pravou tvář; konečně tě však přece chytili a odkryli tvou přetvářku, dobře ti, hříšnice!«

Ty jdeš nevědouc sama kam. Za humny ohlédneš se ještě naposledy na tu rodnou vísku, a tu div ti srdce nepukne žalem a lítostí. Nevinně ode všech lidí opuštěná, jako vyvrhel světa vyloučena a vyvržena sklesneš přemožena bolestí na kámen u cesty, a celé proudy hořkých slzí řinou ti z očí.

Co tu tak pláčeš a naříkáš, an celý svět, kamkoli pohlédneš, šklebí se na tě jako děsný hrob, a se žádné strany ani utěšená myšlenka ti nepřichází, co začít, kam se obrátit, tu dotkne se někdo lehce tvého ramena a zavolá tě jménem tvým. Ty zvedneš oči od země a spatříš před sebou toho, jenž jediný na zemi zná tvou nevinnost, otce duchovního, on tě nezamítá od sebe, on tě vyslechne, smíš

mu vše dopodrobna pověditi co svět ukrutného na tobě spáchal; on ti dává za pravdu a věří slovům tvým; on tě těší laskavými slovy, jakoby balsám ti lil do srdce, on ztíší bolest tvou, on ti opatří přístřeší u svých lidí v jiné obci, on ti dá na cestu nejen potřebný groš, ale i své kněžské požehnání, a naposledy řekne: »Upokoj se, ubohá duše, a doufej pevně v Boha, jenž zná tvou nevinnost; budu se starati, aby i zde v obci byla ti navrácena čest, a očištěno bylo dobré jméno tvé, — jdi s Bohem zatím!«

Nuže, má drahá duše, vmysli se živě v postavení tu vyličené, a rei, jak by ti asi bylo u srdce? A co bys asi odpověděla panu faráři? Kolikráte bys mu vřele ruce líbala, nemajíc ani dosti slov díkyv! a po celý život bys mu to nezapomněla, co ti tu prokázal. A jak potěšená a upokojená šla bys od něho, opakujíc bezpočtukráte s pláčem: »Zaplať vám to Bůh! otče duchovní!«

Usuš nejprve oči své, milý čtenáři, jestliže ti zvlhly, a pak poslyš, co ti povím!

V celém utrpení Ježíše Krista byly to hlavně tři věci, které Ho obzvláště zabolely, tak že již dávno napřed předpověděl je skrze proroky, aby si jich lidé povšímlí. První byla ta, že nikoli nepřítel, nýbrž přítel a vlastní učeník Jej zradil, splativ Mu za všecku lásku černým nevděkem!

Druhá byla ta, že všecka Jeho práce a utrpení, i vylitá krev, a celá obět Jeho na tolika lidech jest zničena a zmařena.

Třetí, že není nikoho, kdo by s Ním bolest Jeho sdílel, nikoho, kdo by útrpností jsa pohnut, hleděl Ho potěšiti.

A hle, právě tento trojí bol jest to, jež lidé až podnes Srdci Ježíšovu působí. Proto také stěžoval si Spasitel blahosl. Markétě Alacoque tak žalostivě. »že Srdce Jeho tak vroucně lidi miluje, že ničeho

nešetřilo, aby jim jen lásku svou vyjevilo; avšak za to vše že se Mu nedostává od nich leč nevděku, nenávisť, hany a potupy v nejsv. Svátosti; a co že Ho obzvláště bolí, jest, že i ty a takové duše Mu tak činí, které se Mu přece zaslibily a zasvětily! — Tak zjevil Spasitel své služebnici a prosil ji aspoň o nějakou potěchu v tomto hoři Jeho; také naznačil, co by si v tom ohledu přál, a slíbil, že jí toho nikdy nezapomene, ale hojně a přebohatě odplatí, cokoliv by Mu prokázala. A Markéta dobře pochopila tuto bolest Srdce Ježíšova, a plna soustrasti splnila všeliká přání Jeho a obětovala Mu v náhradu své modlitby, kající skutky a časté sv. přijímání. Ano, Markéta byla pravou obětí na usmíření, jižto tam před svatostánkem strávil oheň lásky k nejsvětějšímu, ale spolu nejbolestnějšímu Srdci Ježíšovu; ona byla Spasiteli tím, čím byl otec duchovní oné zneuznané, očerněné, potupené a zavržené služebné — totiž andělem útěchy! — Ona tedy budiž vzorem a příkladem tobě!

Ano, má duše křesťanská, chcešli býti řádným údem v domě a rodině Kristově, hleď totéž vykonávat aspoň tak závčas. Přidám ti sem některé pokyny, abys nemusila teprve sama přemýšlet, co a jak.

1. Jdi k Otci a Matce Spasitelově a dolehej na ně ustavičnou modlitbou, aby se přece ujali oba svého nejmilejšího, jednorozenného Synáčka!

Prisvědčíš mi zajisté, řeknuli, že jeden život lidský daleko dražší jest nad deset i dvacet kusů bravu; ale věčný život člověka jediného má zase takovou cenu, že by deset i dvacet lidí měli se smrti odvážit, aby jej od věčné smrti zachránili. A zase, více než deset, sto a tisíc životů lidských váží život jediného Bohočlověka, Ježíše Krista! A hle, on nicméně i tento svůj drahý život i svou drahocennou krev dal, aby tvého otce i

matku tvou, bratra i sestru, tvého čeledína i služku, ba všechny tvé bližní od věčné smrti zachránil. Zahyneli však přes to vše ten aneb onen z nich v těžkém hříchu, a octneli se v pekle, pak jest na něm celý ten drahý výkup, t. j. všechny práce a modlitby, muka, hořké utrpení a bolestná smrt Ježíšova — zmařen a zničen! — Nuže, mášli, přáteli, dosti málo zájmu a účasti v dile Kristovu, můželi pak ti býti ztráta ta lhostejná? Neponouká, nepobádá tě to, abys pátral a přemýšlel, jak ztrátu takovou zameziti, co činiti, aby cena výkupná, od Krista tak těžce dobytá, na nikom nepřišla na zmar? —

Ó jdi, jdi, má duše, a přednes tuto svou úzkost u vroucí modlitbě Otci Ježíšovu, a rei, jak bolestná musí býti nejsv. Srdci Syna Jeho taková ztráta; pros Ho, aby toho nedopustil, by krev jednorozenného Syna Jeho tak zbůhdarma zmařena byla; pros, aby jen hodně silnou milost seslal té a oné hynoucí duši a vytáhl ji z propasti jižž hrozící zkázy; On že jí má, On že jí může dáti, komu chce. — Ale neustávej v modlitbě a neodcházej od Otce nebeského, dokud nepomůže. On chce býti za to od nás prosen, On to také rád vidí, ujímalši se obou dítek Jeho, totiž Ježíše Krista a ubohého, tonoucího hříšníka.

Od Otce pak rovnou cestou zaměř k Marii, Matce Spasitelově, a sice přímo k Srdci Jejím! Ona sice ustavičně bdí a prosí, by žádné z dítek Jejich v bouři nezahynulo, ale Její modlitba vydá zajisté ještě více u Otce věčného, připojíšli ty jakožto dítko Její svoje prosby na týž úmysl. Budešli říkati na př. bolestný růženec slovy: „Požehnaný plod života tvého Ježíš, kterýžto za nás a za toho a onoho hříšníka krví se potil, bičován, trním korunován a ukřižován byl,“ to bude tak, jakobys ve plamenné modlitbě Její oleje přilévala — budou tím mocnější, tím pronikavější.

Avšak necht' vychází tato modlitba tvá opravdu ze srdce a ne jenom z úst tvých, neodříkávej ji tak bez myslí a dobré vůle — jako když kolovrátek odehrává své kousky. Dej si na tom záležeti, aby byla modlitba tvá tak upřímná, tak vroucná, by dojala Otce i Matku, totiž Boha i Marii Pannu, tou měrou, aby přispěli Synu svému, Ježíši Kristu!

Učiň tak, duše drahá, a modli se za Srdce Ježíšovo, modli se s Ním, aby Jeho utrpení a přehorká smrt' na nikom již nebyly ztraceny.

2. Avšak můžeš učiniti ještě více! — Známo ti, že židé a jejich žoldnéři plvali ve tvář Ježíšovu a i jinou nečistotou zohavili ji, ranami poseli a trním zbodali, tak že nezbylo více ani krásy ani podoby na ní a Kristus jako rozšlápnutý červ potácel se bídne ulicemi jerusalemskými. Na této cestě naskytla se žena Veronika, kteráž, spatřivši tvář Spasitele, sňala závoj svůj, utřela ji a očistila od potu, prachu a krve. A hle, milosrdenství toto bylo mu tak milo, že na

poděkování vtiskl jí na závoj obraz svůj. — A což nejsou oni nesčíslní hříchové, jichž se nyní lidé ve chrámu, při mši sv. a při stolu Páně — vůbec vůči nejsv. Svátosti dopouští, nejsou to urážky a potupy, nejsou to rány ve tvář Spasitele daleko horší a těžší, daleko bolestnější, než od židův a žoldnéřů?! — Nuže jdi, jdi, duše drahá, a setři, sejmi je také s Něho, t. j. odprošuj Ho za ně a vykonej v zadostučinění za ně a na usmíření i potěšení Syna Božího nějaký skutek kající. Ó budiž i ty trpčímú Srdci Kristovu útrpnou Veronikou, a věř, On ti to zajisté splatí, že jsi Ho v zármutku Jeho potěšila!

3. Ó dej také častěji Spasiteli na svém srdci odpočinouti, totiž ve sv. přijímání, na př. každého prvního pátku v měsíci. Jest Mu obzvláště milo, můželi zavítati do srdce takového, jež Ho potěšiti si žádá. I to ti splatí božsky; a kdyby i nesplatil, ó rei, nedluhujesli Mu to již dávno za to, co ti dobroty a lásky již prokázal? Ó aspoň ten dik Mu vzdej!

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, zrcadlo lásky a bolesti.

„Láska všechno snášá, všechno trpělivě čeká.“
(1. Kor. 13. 7.)

V.

Dříve než byl Mojžiš holi svou všemu lidu israelskému cestu přes Rudé moře otevřel, jedl on i lid beránka velikonočního a nekvašené, přesné chleby. Posilnění takto tímto obrazným pokrmem dali se na cestu, a překonavše šťastně všechny obtíže, došli země zaslíbené, kterou pak Josue mezi dvanáct kmenů rozdělil.

Priváděje tobě, milý čtenáři, příběh tento starozákonní na paměť, nechci zabývatí mysl tvou Mojžišem, nýbrž tím, jehož obrazem Mojžiš byl, totiž Ježíšem

Kristem, Synem Božím, pravým a jediným našim vůdcem a zákonodárcem. Neboť máje svět tento opustiti a k Otci svému jíti, dříve nežli holi svou — křížem — skrze Rudé moře — nejbolestnějšího utrpení — sobě i nám cestu ku nebeské Palestině ukázati chtěl, jedl i On s učeníky svými beránka velikonočního dle předpisu zákona. A nyní jen pohleď do božského Srdce Jeho a viz, s jakými pocity as beránka tohoto, jenž na dřevěném koliku upevněn a v podobě kříže rozpjat byl, pozorovalo. Poslyš, co o tom praví učený vykladač Písma sv., Kornelius a Lapide: »Zřel Pán v beránku tom své vlastní

křížování, při němž sám podobným způsobem rozpjat, hřeby přibít a na ohni bolestí, a ještě více na ohni lásky — na kříži — pečen býti měl. Beránka tohoto jedl Kristus Pán dle zvyku židovského stoje, máje žebra podpásaná a drže hůl v rukou, jakoby na cestu připraven. Když pak byl učňům nohy umyl a ke stolu se navrátil, vzal chléb přesný do svých rukou a pravil, dáváje jej apoštolům: »Vezměte a jezte — totoť jest tělo mé.«

Ó můj Ježíši! Co to činíš? »Co jest člověk, že jej zvelebujes? aneb co přikládáš k němu Srdce své?« (Job 7, 13.) Proč chceš vyčerpati všecku moc svou? Co ti za to svět dobrého učinil? Když jsi v Betlémě na svět přišel, dal Ti svět místo paláce bidný chlív, když jsi pak obcházel, všem dobře čině, nemocné uzdravuje, mrtvé kříse, posedlé oprostuje, hříšníkům odpouští, tu osidla Ti strojil, chtěje Tě zničit, a nyní, když máš svět opustiti, již již připravuje Tobě těžký kříž, abys zemřel smrtí nejohavnější. A Ty přece, Pane můj, chceš nevděčnému světu tomu sebe sama zanechat, a to na vše časy, dokud trvati bude? Co myslíš jen, přemilé Srdce Pána mého, nevidíš všechny ty urážky, kterých Tobě od rozličných lidí v této svátosti stále bude zakoušeti? Nevidíš zloby přímo ďábelské, kterou po Tobě v domě Tvém nejsvětějším šlapáno? Tiscerým způsobem pohaní Tebe — a Ty přece chceš zůstat, chceš svátost psům vrhnouti na pospasy?«

Avšak pranic nemohu poříditi námitkami svými. Láska Srdce Páně jde svou cestou a volá — divte se nebesa — volá: »Totoť jest tělo mé,« a hned na to: »To činite na mou památku.« Ó moře lásky božské! Ať smilníci a nečistí sebe více stékají, ať celé peklo celou zlobu proti Srdci Páně v nejsv. Svátosti vychrlí, zloba tato jest málomocná, řev nic neprospívá, láska božského Srdce přece

vítězí. Pravda mnoho může — všecko přemáhá. Tak jako ona skála, na niž Mojžíš na poušti dvakrát udeřil, hojnost vody sladké vydala a lid se napojil, tak i nejsladší Srdce vždy hotovo a ochotno jest nám sloužiti; neboť neodpudilo ani hříšné Magdaleny, neodehnalo málomocných, nepovrhlo ženou, krvotokem trpící, neoslyšelo proseb slepých, chromých, nemocných a chorých. Den co den zahrnuje nás milostmi z nejsv. Svátosti, jakoby z hojného pramene prýsticemi.

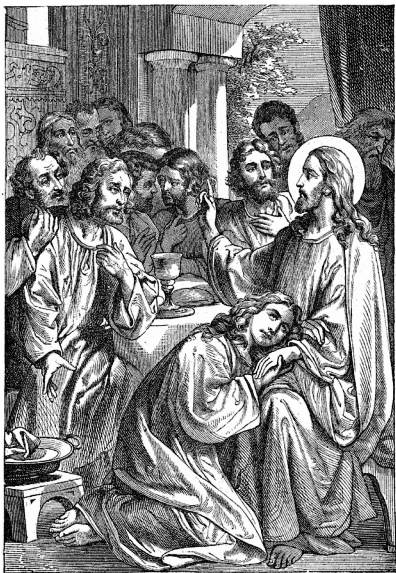
Tu připadá mi na mysl nádherná ona hostina, kterou král Assverus dával všem svým knížatům a služebníkům, a sice po celého půl roku, aby takto své bohatství, moc a slávu všem veřejně ukázal. I královnu Vasthi pozval, aby s korunou na hlavě podílu brala na hostině, a aby všickni krásu její viděli. Vasthi však odepřela a k rozkazu královskému, kterýž po komornících byl vzkázal přijíti, pohrdala. (Esther 1, 12.)

Pod hrdopysnou královnou touto právem vyrozumívá se židovská synagoga. Neboť národ židovský před všemi ostatními pozván jest k božské hostině Těla Páně, avšak nechtěl přijíti, pohrdav, řka: »Tvrdá jest řeč tato, kdož ji může slyšeti?« (Jan 6, 61.) Jako byl tentýž národ již jednou — manou — pokrmem nebeským pohrdl, řka: »Duše naše vyprahlá jest, oči naše nevidí ničeho, než tu manu.« (Numer. 11, 6.), tak pohrdl i tímto pokrmem přesvatým, ba ze sil se přičiňoval a přičiňuje posud, aby moc svatého tajemství tohoto zničil. Odtud pocházejí smutné ony události, z nichž vidno, jakými zapřisáhlými nepřátely nejsv. Svátosti zaslepení židé až posud jsou. Zajisté vše toto věděl Ježíš, a přece zůstává nám tělo a krev svou na památku a za pokrm. Jaká to láska! On jest pastýřem, jenž stádo své svou vlastní krví napáji.

Zajisté známo tobě, co Kristus Pán

ve sv. evangeliu vypravuje o synu marnotratném, jemuž se dům i stůl otcovský znechutil, a jenž po cizích rozkošech baže, podil svůj sebral a do ciziny se druhý sobě rovnými odešel. Nevedlo se mu však, jak si byl myslel. Upadl ve krátkém čase v takou nouzi, že, aby aspoň hladu se ubránil, za pasáka se dal a s vepří

mláto jidal, ba ani toho dosyta neměl. Ejhle, jak spravedlivá to odplata! Tentýž, jenž skvělý dům i stůl otcovský zavrhl, musí nyní ve chlévě u koryt hlad svůj krotiti. — Kéž si příklad tento hluboko vstoupí v paměť všickni radovánek chtiví, rozmařilí, zesvětačelí, jimž rovněž stůl Páně po chuti není, a sice proto, aby

jen volněji v kalu světské radosti váleli se mohli. Avšak všeho do času! I pro ně nadejde čas, kdy, podobní jsouce synu marnotratnému, hladověti budou jako psi. •Já pravím vám, nikdo z těch, kdož pozvání byli, neokusí večeře mé.• Tato slova Spasitelova budou jim osudnými.

Avšak výstraha tato platí i všem kacířům a sektářům, všem lhotejným a vlažným křesťanům; neboť lažme se

jich, kdy počali žiti život taký? zdali ne tehdy, když začali stolu Páně se uhýbati a vždy řídkěji a vlažněji k němu přistupovali? Neboť jakmile začali na nejsv. tajemství tomto viklati a o něm pochybovati, zbylo jim jen mláto, neboť nemají ani pravého kněze, ani pravé svátosti Kristovy.

O jak daleko odbloudili jste od Srdce Páně, jak šlapete po nezměrné lásce Jeho?

Co musí stále Srdce toto ve Svátosti oltární od vás snášeti! Jest to znamení Jeho jako kříž, jemuž stále odpíráno bývá, a na něž mnozí kamením házejí. Jak často byl již Kristus ve svátosti této zneuctěn, psům hozen, do kamen a stok vržen, noži a dýkami až do krve pobodán, nohama šlapán a podobným hrozným způsobem týrán. O těchto pohanech vědělo nejšv. Srdce Páně velmi dobře již tehdy při ustanovení nejšv. Svátosti, ale láska Jeho zvítězila, neboť zůstává i zůstati chce mezi námi po všechny časy až do skonání světa. Proto volá sv. Jan Zlatoustý: »Ó dobrý Ježíši, kdo jest s to, by vyprávěl o moci Tvoji a všecku chválu Tvou jazykem zvěstoval?«

Z toho jde naučení pro nás, jak uctivě a s jakou pokorou máme nejšv. Svátosti se klaněti, čím více tato od nevděčných a zpustlých lidí pohaněna a tupena bývá; neboť sám Bůh přikázal: »Bohu, Pánu svému, budeš se klaněti a Jemu samému sloužiti.« Proto lze ve mnohých chrámech nad tabernakulem viděti nejšv. Srdce Ježíšovo září obklopené, tak aby jak kněz tak lid při nejšv. oběti mešní tím mocněji a upřímněji Pánu Bohu se klaněli a nemusili s Jakubem zvolati: »V pravdě, Hospodin jest na místě tomto, a já toho nevěděl.«

Ó křesťane, ó katolíku, proč stojíš zde tak netečně? »Zeptej se jen zvířat, a poučí tebe, a ptáků nebeských, a okáží tobě.« K objasnění této pravdy stůjte zde některé příklady. Zeptej se beránka sv. Františka Serafinského, kterého světec tento z lásky k božskému beránku prosbami a penězi na trhu byl koupil a od smrti vysvobodil. Beránek tento, kdykoli s pánem svým ku mši svaté anebo do kostela šel, vždy nejšv. Svátosti pokornou poklonu učinil.

U města Gentu ve Flandřích ukradeno bylo z kostela OO. Augustinianů sv. ciborium i se sv. hostiemi a na poli

zakopáno. Ovce a kozy, které pasák kolem na pastvu hnál, počaly u místa toho žalostně bečeti a na kolena padati. Tak objeveno místo sv. hostií, a tyto do krvava zrudlé zase kněžstvem u slavném průvodu do kostela vneseny jsou, při němž na památku této události bratrstvo »krve Páně« zřízeno bylo. Toto se událo r. 1354.

Kacíř Borovill jel jednou v Bologně (v Itálii) na oslu kolem chrámu, kde sv. Antonín Paduanský sv. hostií požehnáni dával. Osel padl na kolena a klaněl se, kterýžto zázrak zatvrzelým nevercem tak hnul, že zase v lůno církve se vrátil a od té doby vroucně nejšv. Svátost uctíval.

Ejhle, křesťane, nerozumná zvířata sama učí tebe způsobu, jakým uctívati máš Krista ve sv. tajemství a nejšv. Jeho Srdce pro lásku Jeho milovati. Dej si tedy na účtě této co nejvíce záležeti, a přičiň se ze sil, i u jiných účtu tuto rozšiřovati a upevňovati. Následuj příkladu sv. Bonaventury, jenž praví, že by si byl přál býti kopím, kterým voják Srdce Páně proklál, že by byl nikdy z nejšv. Srdce tohoto nevyšel, nýbrž stálý byt sobě v něm vyvolil. Když pak na smrt seslábl a pro silné vrhnutí nejšv. pokrm přijati nemohl, prosil, aby aspoň sv. ciborium k němu donesli, aby takto přítomností Pána svého posílněn byl v poslední hodině. Vyhověno přání jeho, a hle, sotva sv. hostie k němu přinesena, otevřelo se srdce jeho v podobě růže červené, a Tělo Páně v sebe přijalo. S radostí a nebeskou útěchou zanotil nemocný labutí zpěv Simeonův: »Nyni propouštíš služebníka svého, Pane, v pokoj,« a vydechl čistou svatou duší svou u nejšv. Srdce Páně.

Chcešli také lehkou, blaženou smrtí zemřít, miluj a uctívej nejšv. Srdce Pána svého ve Svátosti oltární, a najdeš, čeho si žádáš.

Poučení o apoštolátu modlitby.

(Pokračování.)

2. Zvláštní prostředky k zařizení apoštolátu v rozličných společnostech.

§. 1. Zařízení apoštolátu ve farnostech.

Z toho, co již praveno, poznáváme, jak snadno horlivý duchovní správce ve své farnosti může apoštolát zařídit. Při tom může rozličným způsobem si počínati.

1. Nestávali ve farnosti dostatečného počtu zbožných spolků, může se apoštolát jako samostatné dílo zavést a budiž k tomu cíli každého měsíce valná schůze určena; jí však předcházejí anebo následují zvláštní schůze horlitelů. V tom případě dá se velice příhodně zříditi druhý stupeň růžencového apoštolátu. Ve schůzi horlitelů podělí se tito těmi 15 obrázkovými lístky, kteréž oni pak mezi členy své 15členné skupeniny rozdají. Též lze té příležitosti použiti, by se duchovní potřeby farnosti poznaly, a ty pak mohou ve valné schůzi býti doporučeny.

Měli se nějaký dobrý skutek vykonati, tu zajisté vždy mezi horliteli najdou se osoby, které mají dobrou vůli a jsou volny, skutek ten vykonati. Slovem, může se v těchto schůzích o všech zájmech Srdce Ježíšova pro farnost pojednávat i horlitelé, jsouce vedeni duchovním správcem, budou vždy ochotnými nástroji v uskutečňování úmyslů téhož božského Srdce. Rozdělování lístků členům poskytne též příznivou příležitost, valnou schůzi pro ty spasitelné účely roznititi, které ve schůzi horlitelů byly předneseny a o nichž bylo jednáno.

Utvoření rady horlitelů jest též výborným prostředkem, těmto shromážděním dobré řízení dáti, usnešení jejich napřed připravit, a je pak mnohem účinněji uskutečniti. V radě této svěřují se také jednotlivým osobám praktická usnešení,

která se všem členům četného shromáždění doporučují. V případě, že by se shromáždění nemohla odbývati, když na př. duchovní práce knězi jako místnímu řiditeli nedovolují, aby se tím zabýval, tu často dostačuje již malá taková rada ku povzbuzení horlitelů, by svůj úřad horlivě plnili a následovně i četné členy v účinném vykonávání jejich apoštolátu udržovali.

2. Stávali již dosti spolků a bratrstev ve farnosti, pak může apoštolát v těchto spolcích, anebo jen v jednom z nich zaveden býti; v tom případě nebude apoštolát sice tvořiti samostatný spolek, ale přispěje, by již stávající spolek ve svém působení prospíval. Ale i tu může se svrchu udaného zařízení použiti. Neboť sezení radová kongregací anebo jiných spolků získají přírůstek v horlivosti a živosti, pakli se přetvoří v porady apoštolátu a se usnesou podporovati v kongregaci lásku a oddanost k Srdci Ježíšovu. Organizace t. j. volba několika činných, horlivých členů, kteří sdělují ostatním členům hnutí, vycházející od středu, toť to veliké tajemství, by se udržela horlivost a neklamná podmínka úspěchu při všech dobrých skutcích. Taková ve všech případech úspěšná organizace bude ještě blahodárněji působiti, budeli poslouchati neviditelné, ale tak mohutné síly, jako je Srdce Ježíšovo.

§. 2. Organizace apoštolátu v řeholích.

Třeba na mysli míti, že apoštolát modlitby není ani nějaká kongregace, ani bratrstvo ve vlastním slova smyslu; není ani zvláštním nějakým úkonem, který by chtěl místo jiného úkonu zaujati; není ani arcibratrstvem, které má své zvláštní zásady a jiná příbuzná bratrstva spojuje. Apoštolát modlitby jest

spolek modlitby a duševní horlivosti, ku kterémuž mohou všichni křesťané přistoupiti, zvláště však na prvním místě k tomu jsou povolány řehole, aniž by se tím něco na jejich pravidlech změnilo, nebo jejich obyčejné cvičby byly rozmnoženy. Po nich mají k apoštolátu přistoupiti všechny horlivé duše, které ve světě žijí a se zabývají rozličnými dobrými skutky pobožnosti nebo lásky k bližnímu. Mají-li přistoupiti k apoštolátu modlitby, členové nějaké řehole, kteří ovšem mohou nejužitečnějšími údy jeho býti, tu třeba o to se postarati, aby náležitě zvláštní povahu tohoto našeho úkonu poznali. Není tuším žádného sebe přísnějšího řádu, který by mohl svým členům zakázati, by ve prospěch svaté církve k velkolepému spolku modlitby nepřistoupili a se neuvolili, denně své práce s úmysly Srdce Ježíšova spojovati.

Nelze zajisté říci o žádné na př. mezi dcerami sv. Františky Chantalské nebo sv. Terezie, že by dobrovolně tuto povinnost na sebe přijmouti nechtěla. Přistoupivše k apoštolátu modlitby, neuválují na sebe žádnou novou obtíž, ale mohou nové milosti získati. I ony řehole, které mají nejprísrnější pravidla, jako dcery Navštívení, Karmelitánky a obě řehole sv. Vincence Paulanského, které by mohly snad na svá přísná pravidla poukazovati, brzy se rozhodly přistoupiti k apoštolátu modlitby, jakmile jeho celou podstatu poznaly.

Tak se stane tuším ode všech řeholí, jakmile poznají, jaké opatrnosti užito, aby se apoštolát ku všem poměrům hodil, a aby všechny duše dobré vůle do svého kruhu přijmouti mohli.

Ostatně odňalo rozhodnutí apoštolské stolice, která naše první stanovy potvrdila, všechnu pochybnost o této věci, neboť schválila 4. článek těchže stanov, který zní:

»Řehole, které v tomto spolku mo-

dlitby přede všemi ostatními inají přednost, zvláště se zvou, by k němu přistoupily; neboť mohou k němu přistoupiti i takové, kterýmž jejich pravidla brání, nějakou novou povinnost na sebe přijímati; anot nemůže se to míti za novou povinnost, spojovati své úmysly s úmysly nejsv. Srdce Ježíšova.«

Nové stanovy vyjadřují tutéž myšlenku jediným slovem, any praví, že všichni věřící oběho pohlaví mohou k tomuto svatému dílu přistoupiti.

§. 3. Organizace apoštolátu v kněžských seminářích.

Nikde není apoštolát modlitby tak prospěšným jako v ústavách, kde sluhové Ježíše Krista, otcové duší, přirození hájitelé církve sv. se vzdělávají. Tajemství vnitřní síly kněze, záruka, že ve svém sv. povolání vytrvá a bude činným, spočívá v jeho spojení s duchem, se Srdcem Ježíšovým. Ježíš Kristus jest vlastní kněz Boží a otec duší, on jediné obrací, těší, silí, podporuje a posvěcuje srdce.

Účel vychování pro kněžský stav proto jen tehdy bývá dosažen, vedenli nastávající kněz, aby neměl žádných jiných myšlenek, pocitů, tužeb a zájmů, leč těch, jaké má Ježíš Kristus a církev, jeho nevěsta. Z toho důvodu doporučujeme pánům představeným kněžských seminářův, aby zavedli apoštolát modlitby jako mocný prostředek ku povzbuzení kněžského a apoštolského ducha v srdcích chovancův. Ano, tím stanou se semináře ohništěm, z něhož se horlivost apoštolátu po celé diecési rozšíří. Všude se odměnila horlivost představených pro toto dílo co nejskvěleji.

Ohledem organizace apoštolátu v seminářích přáli bychom si úplnou zprávu podati, jak apoštolát modlitby v nich uspořádán jest. Poněvadž by nás to daleko vedlo, uspokojíme se, poukázati na jednu z mnohých organizací, která ve fran-

couzských seminářích se osvědčila, a která i u nás by se hodila ku blahodárnému působení.

Tuto organizaci zavedl sv. František Borgiáš mezi novici a bl. Jan Berchmanns mezi studujícími tovaryšstva Ježíšova; a odtud přijata jest i v semináře. Jsou to tak zvané »konference«, které alumnové z vlastního popudu konají, aby se vzájemně na cestě ctnosti povzbuzovali a podporovali.

Utvoří se skupeniny 5 až 6 seminářistů s horlitem v čele; každá skupenina schází se týhodně v příhodnou dobu ku poradě.

V těchto schůzích napřed pozdvihují mysl svou k Bohu, pak si na vzájem bratrsky dávají dobré rady, jak jim je právě láska vnuká, a rozmlouvají o nějakém předmětu, který k oživení horlivosti členů se hodí. Předmět ten se napřed všem ohlásí, aby o něm mohli rozmyšlet i tím jádrněji o něm pojednávat. Určí se na př. látka, nějaká ctnost anebo jedna ze zvláštních povinností kněžských. Jeden člen uvolí se, pojem dáti téže ctnosti nebo povinnosti, jiný uvede důvody pro tu ctnost anebo povinnost; třetí udává příklady ze života svatých; čtvrtý vysvětluje praktické konání té ctnosti, anebo též opáčné chyby v určitých případech obyčejného života. Opět jiní mohou ctnost výroky svatých otců nebo písma sv. doporučovati.

Zkusili se to při dobré vůli jen několikráte, brzy se ukáže, jak jsou užitečné a spolu i zábavné pro kandidáty kněžské takové konference prostě a důvěrně odbyvané.

Těmto konferencím lze snadno připojiti apoštolát modlitby; představení seminářů ponechávají obyčejně chovancům samým, aby k těmto cvičbám dali podnět, a jediné jich povzbuzují, nebo potřebovali toho, horlivost jejich mírní. Při těchto bratrských rozmlouvách roz-

něcuje se horlivost, napravují se chyby, tříbí se duch celého ústavu, duše sluhů Kristových učí se vždy víc a více žiti, jako žil jejich božský Spasitel.

§. 4. Organizace apoštolátu v ústavech vychovávacích.

Apoštolát modlitby může tak blahodárně působiti i v jiných vychovávacích ústavech. Nepůsobili těm, kteří s celou odevzdaností se věnují tomu obtížnému povolání, mládež vychovávat, větší bolest, jako, pozorujíli, že ty nejšťastnější náklady, které s takým namáháním a péčí v srdcích dětských vzbudili, poněhlu mizí a konečně úplně se ztrácejí vlivem pohanického ducha naší doby, který nynější společnost lidskou hubí a ničí? Co jest nám činiti, bychom hroznému neštěstí tomu zabránili? Naše snaha nemá k tomu směřovati, by se v těchto mladých srdcích vzbudila citlivůstkářská pobožnost, která nemá dlouhého trvání, nýbrž aby se jim v pravdě katolický duch vštípl, aby se naučili vážiti si toho, že jsou ditky sv. církve a aby s neobmezenou oddaností lnuli k záležitostem Srdce Ježíšova. Jest to velice důležité, aby záhy vedeni byli považovati zájmy Boží za zájmy své, a vroucí míti účast na všech slastech a strastech svaté církve.

A to právě jest účelem apoštolátu. Z toho již patrné, že žádné jiné dílo není zvláštním potřebám vychovávacích ústavů přiměřenější, jako toto. Denní zkušenost podává toho potěšitelné důkazy.

V zařízení apoštolátu ve vychovávacích ústavech používalo se až dosud s dobrým výsledkem dvojího způsobu.

V některých ústavech byl apoštolát pro všechny chovance zaveden, a pak jest představený každého oddělení ředitelem apoštolátu. Jeli sám jeho duchem proniknut, a podařilo se mu, téhož ducha i chovancům vštípit, pak shledá v tom ušlechtlejší a důstojnější pro-

středek vychovávací, než jest bázeň před tresty. Ve více oddílech chovanců staly se od toho dne, ve který dobrovolně k apoštolátu přistoupili, tresty téměř zbytečny.

Abý ve své horlivosti byli udrženi, může se zavést denní modlitba jednoho desátku růžencového, anebo, což jest ještě lepší, smírné přijímání.

Představený oddělení každého má o to pečovati, aby horlivost jeho mladých apoštolů neochabla, má jim veřejně hlavní články z časopisu pro apoštolát předčítati, a pak, když se vykonala modlitba apoštolátu, ať se modlí společně desátek růžencový.

Pripomeň jim lásku Pána našeho, upozorniž je na potřeby duševní a potřeby svaté církve, a odvolej se na ušlechtilost jejich srdce, k níž Duch sv. na křtu sv. již základ do jejich srdce položil. To se stane vždy s dobrým úspěchem.

V jiných ústavěch obmezili apoštolát jen na Marianskou kongregaci, již jen lepší chovanci náleží, a tu jsou představenými apoštolátu představení kongregace. Ať již tím neb oným způsobem apoštolát se pěstuje, vždy třeba míti na zřeteli, aby se volili schopní horlitélé a aby úřad ten odevzdán byl jen takovým, kteří požívají vážnosti a přichylnosti svých spoluchovanců. Jak jen možno, má je představený jedenkrát měsíčně svolávací, by je povzbuzoval a navykal, aby vždy zájmy Boží podporovali, a mezi svými spolužáky úmyslům nejsv. Srdce Ježíšova ku platnosti napomáhali. Horlivost jejich má se jeviti rozšiřováním časopisu apoštolátu, neboť týž učí přednosti a úmysly božského Srdce Ježíšova znáti.

Horlitélé mají býti činnými netoliko pro apoštolát modlitby, nýbrž i pro jiná díla, která jakýmkoli způsobem k oslavě Ježíše Krista směřují, jako spolek k rozšiřování víry, sv. dětství atd., a mají pro

ně obětavě a činně horliti. Tím způsobem stanou se schopnými bojovati kdysi s úspěchem pro věc Boží, ať jim Prozřetelnost vykáže to neb ono povolání.

VI. Odpustky apoštolátu modlitby a spolku s ním příbuzných.

1. Odpustky apoštolátu modlitby a všem členům společně.

(Papežské breve dne 26. února 1861.)

Všechny tyto odpustky mohou býti získány i pro duše v očistci.

Plnomocné odpustky:

1. V den, v který člen ke spolku apoštolátu modlitby, přistoupil.

2. Ve slavnosti Srdce Ježíšova a neposkvrněného Početí Panny Marie.

3. V jeden pátek každého měsíce a mimo to v kterýkoli jiný den v měsíci podle vlastní volby.

(K získání těchto odpustků požaduje se mimo zpověď a sv. přijímání, navštívení kostel, a tu na úmysl sv. Otce se pomodlití.)

4. Mohou získati plnomocné odpustky členové, kteří od slunce západu ve čtvrtek až do slunce východu v pátek jednu hodinu o utrpení Páně rozjímají.

(K získání těchto odpustků tak zvané „sv. hodiny“ třeba se zpovídati, ve čtvrtek anebo v pátek Svátost oltární přijmouti a na úmysl sv. Otce se pomodlití.)

Neplnomocné odpustky.

1. Odpustky 100 dní za všechny modlitby a dobré skutky, které členové konají na úmysl, na který generalní ředitel spolku s počátku každého měsíce je konati doporučuje.

(Nějaký dobrý skutek může se vlastně i tehdy na úmysl apoštolátu konati, nemělli člen příležitost úmysl ten poznati, anebo když nepodržel ho v paměti; ale takový neurčitý úmysl neposkytuje těch výhod, jako zevrubná známost a veřejné ohlášení těchto úmyslů.)

2. Odpustky 100 dní pro všechny členy, kteří malovaný anebo na kousku nějaké látky vyšíty obraz Srdce Ježíšova na prsou nosí, kdykoliv ústy aneb alespoň v srdci nábožně vysloví: »Přiď království

Tvé,* slova to, která na obraze jsou vyznačena. (Reskript dne 14. června r. 1877.)

3. Odpustky 7 let a 7 quadragen (7krát 40 dní) těm členům, kteří při veřejných průvodech, anebo při klanění se vystavené nejsvětější Svátosti obraz ten zevně viditelně na prsou nosí. (Dle téhož papežského reskriptu.)

2. Odpustky členům druhého stupně apoštolátu modlitby.

§. 1. Odpustky za modlení se růžencového desátku jako zbožné cvičby apoštolátu modlitby.

(Stanov článku IV.)

Napřed připomínáme, že se udělují odpustky 100 dní za každý dobrý skutek, tedy i za desátek růžencový, konali se na ten úmysl, který generalní ředitel na počátku každého měsíce doporučuje. K získání dalších odpustků požaduje se, by růženec, kterého se užívá, byl posvěcen od ředitele apoštolátu, který alespoň 20 patnáctičlenných oddělení řídí, aneb od jiného kněze, který tu pravomoc má, růžence s apoštolskými a Brigitskými odpustky světit. Dále třeba se vyzpovídati, Svátost oltářní přijmouti a na úmysl sv. Otce se pomodlit.

Všechny tyto odpustky mohou i duším v očistci věnovány býti.

1. Apoštolské odpustky.

Plnomocné odpustky v tyto slavnosti: v slavnost vánoční, sv. tří králů, velikonoční, nanebevstoupení, svatodušní, nejsv. Trojice, Božího Těla, nanebevzetí, narození, neposkvrněného Početí Marie Panny; ve svátky: sv. Jana Křtitele, sv. Petra a Pavla, sv. Ondřeje, sv. Jakuba staršího, sv. Jana Evang., sv. Tomáše, sv. Filipa a Jakuba, sv. Bartoloměje, sv. Matouše, sv. Šimona a Judy, sv. Matěje, sv. Josefa a všech svatých. Plnomocné odpustky v hodinu smrti.

„Škola B. S. P.“ 1886.

2. Brigitské odpustky.

Plnomocné odpustky na slavnost sv. Brigity (8. října).

Plnomocné odpustky v hodinu smrti.

Odpustky 1100 dní za modlení růžencového desátku (100 dní za »Otčenáš« a tolikéž za každé »Zdravas«).

Odpustky 7 let a 7 quadragen každých 14 dní.

Odpustky 100 dní za každé zrnko Brigitského růžence, i když se celý desátek najednou nemodlí, neboť odpustky ty jsou s každým jednotlivým zrnkem spojeny.

§. 2. Zvláštní odpustky spolku živého růžence.

Vypočítáváme zde tyto odpustky proto, poněvadž skutečně mnozí členové apoštolátu modlitby jsou též členy spolku živého růžence.

Tyto zvláštní odpustky získají členové apoštolátu modlitby však jen tehdy, jestli se od splnomocněného horlitele ve spolek živého růžence dali zapsati; to jest, od takového, který k tomu od některého splnomocněného ředitele určen byl. Dle rozhodnutí generála Dominikánů mají se pro budoucnost za splnomocněné ředitele považovati:

1. kteří v den onoho rozhodnutí, 15. listopadu 1877., skutečně již v čele 15 osob živého růžence byli.

2. Všichni ti, kteří k tomu cíli obdrželi aneb obdrží diplom od provinciala té krajiny aneb od generála Dominikánů.

Může býti v téže osadě více takových ředitelů živého růžence. (Rozhodnutí dne 5. června 1879.)

Ti noví ředitelové apoštolátu, kteří si zvláštní pravomoc ředitelů živého růžence přejí, mohou o diplom k tomu buďto generála Dominik. v Římě anebo některého provinciala toho řádu žádati (na př. ve Vídni).

Kdyby si ředitelové živého růžence, kteří až dosud nebyli řediteli apoštolátu modlitby, právomoc těchto žádali: dáme jim všem bez jakékoliv náhrady příslušné diplomy, bychom je pro jejich vlastní osobu a pro všechny jejich spolučleny všech odpustkův apoštol. modlitby účastny učinili. Toto bratrské spojení obou spolků jest již uskutečněno v mnohých místních spolcích apoštolátu modlitby a výhody z toho jsou patrný tak, že netřeba toto spojení šíře doporučovati.

Odpustky:

I. Pro jednotlivé členy: Jednotliví členové, jsouli od oprávněného horlitele nebo horlitelky ve spolek přijati, mohou tyto odpustky získati:

1. V první slavnost po svém přistoupení ke spolku plnomocné odpustky, které i ve prospěch duší v očistci mohou obětovati, jestli v onen den svátost pokání a nejsvětější Svátost oltární hodně přijali. (Řehoř XVI.: Breve Benedicentes d. d. 27. Jan. 1832.)

2. Za denní modlitbu růžencového desátku odpustky, 100 dní ve všední dny, 7 let a tolik quadragen v neděle a ve svátky, i v takové, ve které již není přikázáno obcovati službám Božím; též v oktáv vánoční, velikonoční, svatodušní, Božího Těla, nanebevzetí, narození a neposkvrněného Početí Panny Marie. (Řehoř XVI. l. c.)

3. Ve vánoce, nový rok, sv. 3 králů, velikonoce, nanebevstoupení Páně, svatý Duch, Boží Tělo, slavnost nejsvětější Trojice, ve slavnosti, i ty menší, Mariánské, též ve slavnost ss. Petra a Pavla, všech svatých, třetí neděle každého měsíce plnomocné odpustky, které i za duše v očistci mohou obětovány býti. Podmínkou jest, aby členové každodenně pravidelně a nábožně alespoň po jeden celý měsíc svůj desátek se modlili, nevadilali jim v tom oprávněná nějaká

překážka, a v těchto dnech hodně svátost pokání a oltární přijali a nějaký kostel navštívili a tu nábožně se modlili. Nemohouli pro závažné příčiny kostel navštíviti, může jim zpovědník místo toho jiný dobrý skutek uložit.

4. Odpustky, které všem věřícím za modlitbu růžencovou od apoštolské stolice až do roku 1832. uděleny byly, jsou následující: a) 100 dní za každý Otčenáš a každé Zdravas, užívali růžence řádně posvěceného od kněze řádu Dominikánského (Benedikt XIII. 13. dubna 1726.), aneb od jiného kněze, který od generála Dominikánů obdržel právomoc, růžence světit. b) Ročně jedenkrát v kterýžkoliv den plnomocné odpustky, i ku prospěchu duší v očistci věnované. Podmínky: hodně přijmouti sv. svátosti, pomodlit se na úmysl sv. Otce, předpokládaje, že se člen po celý rok desátek na posvěceném růženci modlil. (Řehoř XVI. l. c.)

II. Pro představené: 1. Horlitel (horlitelka), který v čele 15 osob jest, získá, jeli od řádného ředitele volen a potvrzen, odpustky 100 dní, kdykoli v některé záležitosti úřad svůj koná. (Řehoř XVI. 7. června 1839. 2. Předseda (předsedka), který od řádného duchovního ředitele býti může zvolen a potvrzen, aby vícero horlitelům předsedal, získá odpustky 300 dní, stojili v čele 11 horlitelův a konali, co jest jeho úřadu. (Řehoř XVI. l. c.)

Komu první desátek »Kterého jsi, Panno, z Ducha svatého počala,« připadl, modlí se mimo dotčený desátek ještě apoštolské vyznání víry, jedenkrát Otčenáš a třikrát Zdravas Maria. (Colomb. pag. 136.)

Tajemství mají se každého měsíce losem rozdělit; pouhé rozdělení nepostačuje. (Odpověď dne 20. října 1879.; i svrchu jmenované breve Pia IX. dne 17. srpna 1877. zmiňuje se o měsíčním

slosování tajemství.) Losování děje se v každé růži (15členné oddělení) od horlitelův a horlitelek u přítomnosti alespoň dvou členů. Nepřítomným členům dají pro ně vylosovaná tajemství horlitel nebo horlitelka, nebo jeden z přítomných členů. (Odpověď dne 8. listopadu 1835.)

Poněvadž se měsíční slosování tajemství nepovažovalo za potřebné a poněvadž při něm mnohé nepřístojnosti se děly, uznalo se za příhodnější, udati každému členu tajemství, by pak v tajemstvích každého měsíce pokračoval až do patnáctého a pak opět s prvním započal. Papež Řehoř XVI. o tom byv tázán, odpověděl dne 9. června 1839., že členové odpustků nepozbývají, pakli z rozumného důvodu slosování tajemství neděje se právě každého měsíce; pak schválil téhož dne dotčený obyčej pro členy, kteří od svého bydliště stále (habitualiter) jsou vzdáleni. Pro členy v místě přítomné jest podle toho rozhodnutí měsíční slosování tajemství potřebno — tajemství pro

členy svého domova vzdálené se neukládají. (Jaricot »Petit Manuel du Rosaire vivant.« Lyon 1839., str. 27.)

Pozbyli některé oddělení smrtí, vystoupením nebo jiným způsobem některého člena, nepozbývají ostatní přece odpustků, pakli během jednoho měsíce (počínaje dnem, v němž představenému vystoupení atd. bylo ohlášeno) počet se opět doplnil. (Řehoř XVI. dne 1. listopadu 1835. Collumb. pag. 330.)

Členové, kteří věrně a horlivě svůj desátek se modlí, nepozbývají odpustků, jestliže jeden anebo vícero členů jejich oddělení bez oprávněného důvodu svůj desátek opomenuli se modliti; jen tito pozbývají práva k odpustkům. (Řehoř XVI. dne 1. listopadu 1835. Collumb. pag. 330.) Kdo však z oprávněného důvodu opomenul svůj desátek se modliti, nepozbývá práva na plnomocné odpustky ku konci měsíce. (Řehoř XVI. breve dne 27. ledna 1832.)

(Pokračování.)

Katechetické úvahy o svátosti pokání.

Na tomto světě jsme pouze poutníky. Putujeme do věčné vlasti. Cílem našeho putování jest tedy nebe. Do nebe se dostane, kdo jest čist a nevinn. Ovšem všichni přicházíme na svět poskvrnění hříchem dědičným, neschopni vejíti do života věčného, avšak křtem sv. býváme od poskvrny hříchu dědičného očištěni, stáváme se syny Božími a dědici království nebeského. Ale jak málo jest těch šťastných, kteří prvotní svou čistotu a nevinnost zachovají. Většina na své pouti do věčnosti opouští pravou cestu, která vede do života věčného, a kráčí po široké cestě, která vede do věčné záhuby. — Většina lidí po křtu sv. poskvrňuje se

opět hříchy, stává se tak neschopnou do života věčného vejíti, jsouc v nebezpečí, že se mine svým věčným cílem; neboť do nebe nevejde nic nečistého. Běda bylo by lidem, kdyby Spasitel náš Ježíš Kristus, předvídaje slabost a křehkost lidskou, nebyl ustanovil jiný prostředek, kterým poskvrněnou duši lze očistiti. Do nebe přijdou čistí a nevinní, anebo očištění a kající. Svátost pokání jest ten prostředek, kterým se můžeme od poskvrny hříchu očistiti a tak opět schopnými se státi života věčného.

Jest právě doba velikonoční svaté zpovědi a sv. přijímání. Horliví katoličtí křesťané, za takové považují čtenáře a čtenářky »Školy,« přijímají svátost pokání a svátost oltářní sice častěji v roce,

ale v době velikonoční jest to povinností každého křesťana, který chce zůstatí údem sv. katolické církve, a vůbec činí nároky na jméno katolického křesťana. Předpokládám, že čtenářové a čtenářky »Š.« jsou úplně znali toho, co o svátosti pokání, o níž chce tuto pojednatí, jest věděti třeba; nicméně předmět ten zdá mi se tak důležit, že nemůžeme dosti o něm se poučiti a uvažovati. Vždyť těm, kteří po křtu sv. těžce zhřešili, jest svátosti pokání tak třeba, jako raněnému léku, a na hodném nebo nehodném přijímání této svátosti závisí celá věčnost.

Uvážíme tedy některé pravdy o této svátosti.

I.

1. Pán Ježíš tuto svátost ustanovil.

Dosvědčuje nám to Písmo svaté. Po svém z mrtvých vstání navštívil jednoho večera apoštoly své, pospolu shromážděné a na modlitbách trávící. Přišla k nim zavřenými dveřmi, pozdravil je slovy: »Jakož mne poslal Otec, i já posílám vás.« Potom vdechl na ně, řka: »Přijměte Ducha svatého; kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, kterým zadržíte je, zadržány jsou.« (Jan 20, 21.) Z těchto slov vysvitá, že Kristus svým apoštolům udělil moc, hříchy odpouštěti. Moc tato od Krista apoštolům udělena byla tak rozsáhlá, že mohli všechny hříchy, i ty nejtěžší, odpouštěti. Poněvadž však Ježíš Kristus své spasitelské dílo nezaložil jen na několik let, nýbrž pro všechna staletí, proto musili tuto důležitou moc i nástupcové apoštolů děditi.

Udělili však Kristus apoštolům moc, hříchy odpouštěti, zajisté uložil hříšníkům, žádajícím hříchův odpustění, za povinnost, aby se ze hříchů vyznávali nebo zpovídali. Odpůrcové zpovědi tvrdí, že ústní zpověď není božského původu, nýbrž že byla později v církvi od papežův a

biskupův zavedena. Tvzení své nemohou však odůvodniti. Nemohou udati, který papež nebo biskup byl by ji zavedl, a kdy by se to bylo stalo. Kdyby byla zpověď lidského a ne božského ustanovení, již dávno byla by přestala. Neboť není to maličkost, že hříchů se vyznávají člověku-knězi. Protiví se tomu vrozená pýcha, které každý člověk nějakou částku v sobě má, a pro kněze také to není slast, musili několik hodin ve zpovědnici seděti a zde hříchy a nepravosti všelikého druhu poslouchati. Slyšení zpovědi jest jednou z nejtěžších povinností duchovních správců. Nemožno, by zpověď byli kněží zavedli, nebo hříšníci. Zpověď jest tak stará, jak stará jest církev. To dosvědčuje psané slovo Boží a i ústní podání. Již za časů svatých apoštolů zpovídali se věřící; neboť apoštol sv. Jan výslovně píše: »Jestliže budeme vyznávali hříchy své, věrnýť jest Bůh a spravedlivý, by nám odpustil hříchy naše a očistil nás od všeliké nepravosti.« (I. Jan 1, 9.) A na jiném místě čteme: »Mnozí z věřících přicházeli k Pavlovi, vyznávající a vypravující skutky své.« (Sk. ap. 19, 18.) Totéž dosvědčuje nám ústní podání, které obsaženo jest ve spisech svatých otcův a církevních učitelů. Ti svatí otcové, kteří buď za časů svatých apoštolů nebo brzo po nich živi byli, a kteří ne- toliko písemně, nýbrž i ústní apoštolské učení z prvního pramene čerpali, zajisté dobře věděli, jak se věc má. Již svatý Klement, jenž byl třetím nástupcem sv. Petra, apoštoly osobně znal, s nimi obcoval a jejich kázání a ústní podání věrně v paměti měl, píše takto: »Kdyby se nějaký hřích do srdce člověka vloudil, tedy se nemá člověk styděti, pakli o spasení duše dbá, představenému církve se zpovídati, by od něho slovem Božím a spasitelnou radou uzdraven byl.« (Epist. I. ad Dionys.) Podobně Ireneus z druhého století mluví o zpovědi, jako o povědomé

a vůbec uvedené věci. Ve třetím století napsal Origenes, učitel církevní, takto: »Budemeli hříchy své nejen před Bohem, nýbrž i před těmi vyznávati, jenž mají moc nás zahojiti, budou nám odpuštění.« (Homil. 17. in Evang. Lucae.) Ve čtvrtém století praví sv. Ambrož takto: »Kněz, poznaje podle své povinnosti rozdílnost hříchů, ví, kdo svázán a kdo rozvázán býti zasluhuje.« (In cap. 16. Math.) Tak a podobně mluví i jiní svatí otcové a církevní učitelové o svátosti pokání. Důkaz to, že spásitelné zařízení zpovědi stávalo v nejstarších dobách církve právě tak, jako nyní, a že Kristus nejen svým apoštolům a jejich nástupcům udělil moc, hříchy odpouštět, nýbrž že i hříšníky zavázal, aby se ze hříchů zpovídali, chtěli jich odpuštění dojíti.

Ó jakými díky jsme laskavému a milosrdnému Bohu povinni, že tím způsobem postaral se o nás hříšníky! Ó jak bychom byli ubozi, kdyby tento spásný prostředek nebyl ustanovil! Bez něho by tisíce a tisíce duší hynulo ve věčné záhubě. Bůh však z neskonaleho svého milosrdenství odevzdal kněžím klíče království nebeského; jimi mohou nám každé chvíle otevřít brány nebeské, jestli jsme je sobě hříchy svými zavřeli. Proto pospíchejme kajicně k nim, kdykoli jsme byli tak nešťastní a upadli do smrtelných hříchů!

2. Svátost pokání jest všem potřebna, kteří po křtu svatém těžce zhřešili.

Bezpečně může se tvrditi, že Pán Ježíš neustanovil jiného prostředku, by křesťané, kteří po křtu sv. těžce zhřešili, opět milosti Boží došli, leč svátost pokání. Mimo křest a pokání ustanovil Spasitel ještě pět jiných svátostí. Ve svátosti biřmování přijímáme Ducha sv., ve svátosti oltární tělo a krev Páně, ve svátosti svěcení kněžstva a stavu manželského nabýváme milosti, kterých nám

kn plnění povinností stavu přijatého třeba jest. Ale tyto svátosti jsou prostředky, jimiž můžeme posvěcující milost, kterouž mítí máme, rozmnožiti a v dobrém se upevniti; od hříchů, t. j. od těžkých hříchů, nás neosvobozují, ztracené milosti nám nedávají. Ano, kdo by se opovážil, maje těžký hřích na sobě, je přijímati, rozmnožil a zvětšil by svou vinu a dopustil se svatokrádeže. Svátost posledního pomazání smazuje sice naše hříchy, ale obyčejně jen pozůstatky hříchů, těžké hříchy jen tehdy, nemůželi se nemocný zpovídati a pociťujeli pravou lítost.

Důležitým a nevyčerpatelným zdrojem milosti jest také mše sv., neboť v ní jsou uloženy nevystihlé zásluhy smrti Kristovy. Každý může z toho zdroje čerpati a duši svou milostmi obohacovati. Ale od těžkých hříchů nemůže nás sprostiti ani konání této oběti, ani přítomnost při ní.

Jsou ještě také jiné prostředky, kterými můžeme všedních hříchů se sprostiti a za časné tresty, za hříchy, náhradu učiniti. Takovými prostředky jsou: modlitba, půst, almužna, návštěva služeb Božích a jiné dobré skutky. Svatí a svěťice Boží se v takových dobrých skutcích horlivě cvičili, přivedli to i k veliké dokonalosti v nich, a získali si tím vysoký stupeň blaženosti v nebesích; avšak nemožno tím způsobem od těžkých hříchů se osvoboditi. Ano, ani padesátiletá kajicnost bez svátosti pokání by nestačila, bychom jediného smrtelného hříchu se sprostili.

Ať nikdo nenamítá, že netřeba kněží, že se můžeme bezprostředně na Boha obrátiti. Ovšem, Bůh jedině má tu moc, hříchy odpouštět. Dokud byl Ježíš na světě, tu byli mnozí hříšníci tak šťastní, že z Jeho úst tato a podobná slova slyšeli: »Odpouštěj se ti hříchové tvoji.« Nebylo jim třeba, by se ze hříchů vyznávali, vždyť Ježíš jakožto vševědoucí

Bůh je znal. Bůh ovšem má dosud ještě tu moc; tím však nesmí se hříšník těšiti. Neboť dříve než Ježíš tento svět opustil a na nebesa vstoupil, odevzdal moc, hříchy odpouštěti, apoštolům a jejich nástupcům, tak že nyní hříšníci jen na ně jsou poukázáni, chtějí-li odpustění hříchů dojíti. To určitě a patrně vysvítá ze slov, kterými jim Kristus Pán moc, hříchy odpouštěti, odevzdal. Neboť Spasitel nepraví jen: »Kterým hříchy odpustíte, odpouštějí se jim,« nýbrž připojuje též: »Kterým zadržíte, zadržány jsou.«

Jak potřebna jest svátost pokání, vysvítá i z následujícího. Podle učení sv. katolické církve dostačuje k dosažení odpustění hříchů také pravá lítost. Ale k tomu třeba dvou věcí. Předně musí lítost býti dokonalá, t. j. musí z pouhé lásky k Bohu vznikati, a pak musí s ní

spojena býti touha, co nejdříve se vzpovídati. Odpouštějí se tedy dokonalou lítostí hříchy jen ohledem na svátost pokání. A jestliže ten, kdo tím způsobem nabytí odpustění hříchů, pak vlastní vinou opomene se zpovídati, když může, pozbývá tím opět nabyté milosti. Bůh tedy chce, by hříšník pokorně Jeho nařízení se podrobil.

Svátost pokání jest tedy všem, kteří po křtu sv. těžce zhřešili, potřebna. A přece, bohužel! stává takových křesťanů, křesťanů dle jména, kteří svátosti té si nevšímají, ji nepřijímají ani času velikonočního, ač se často a mnohých těžkých hříchů dopouštějí. Jsou i innozi, kterým nic není platna, poněvadž ji bez patřičné přípravy a nehodně přijímají.

Bůh nás chráníž takových svato-krádežných zpovědi! (Pokračování.)

Vstalt' jest vítěz z hrobu.

Maksimian císař z Říma
ukrutné své žezlo tlmá;
jemu zlobu a zlý hněv
křesťanská jen chladí krev.

Křesťané se v Marsilii
úzkostlivě v domech kryjí;
vjíždí císař v průvodu
do městského obvodu.

Hlásný jde a městem volá:
„Moci nikdo neodolá!
Kdo se bohlům neskloní,
bídné krev svou vyroní!“

Vojevůdce předaudatný,
Viktor, ctitel Kristův statný,
obchází dům od domu,
aby zvrátil pohromu;

pohromu tu nekonečnou,
záhubu a zkázu věčnou,
kdyby věrci nesměli
Boha Krista zapřeli.

Přimlouvavě všem: „Sestry, bratři,
Pán náš na nás s uobe patří!
V Jeho ráji s bohatou
shledáme se odplatou!“

A již ve vítězném boji
před pohanským soudcem stojí,
jenž mu odňal čestný meč,
a měl k němu tuto řeč:

„K vůli Kristu zemřelému
protivíš se pánu svému;
k vůli tomu člověku
dopouštíš se nevděku!

Císařovu ztratíš přízeň,
svoláš na se hroznou trýzeň,
podstoupením sprostých muk,
v hanbu dáš svůj slavný pluk!“

Viktor pravil: „Svatá víra
pravdu věčnou jinak zírá!
Umučit se Kristus dal,
ale opět z hrobu vstal!

Mrouli rádi chrabří reci
za pozemské časné věci:
jakž bych neměl umřít ráj
za ráj věčný tisíckrát?

Odepřítli účtu mohu
živému já svému Bohu,
an vy ctíte neživé
urobené modly své?

Čest a sláva zemská hasne;
milejší než statky časné
nebeské mi blaho jest,
za něž snesu každý trest!“

Trápily jej katův ruce,
slíli jej však Kristus v muce,
až stat soudním nálezem
pravým stal se vítězem.

B. M. Kulda.

Postup při kanonickém zařizování bratrstva nejsv. Srdce Ježíšova.

1. Nejprve jest se obrátiti na nejdůst. biskupa diecése s prosbou o kanonické zařizení bratrstva a o povolení přivtělení jeho k římskému arcibratrstvu. V žádosti musí místo, jakož i název kostela a také oltář udán býti, kde má býti bratrstvo zařizeno.

Zvláště důležité jest, aby v žádosti bylo označeno, že dotyčný farář (nebo kdo jiný má bratrstvo spravovati) a jeho nástupce nebo zástupce jako splnomocněný správce bratrstva má býti uznán a jim zároveň má býti dovoleno, některého jiného kněze splnomocniti, by mohl platně věřící přijímati. K tomuto všemu jest výslovného určení biskupova potřeba.

Žádosti musí stanovy bratrstva Srdce Ježíšova přiloženy býti, poněvadž i tyto musí býti od biskupa schváleny.

Častěji bývají od ordinariátu **authenticke stanovy** arcibratrstva nejsv. Srdce v Římě požadovány k nahlédnutí. Při žádosti za tyto stanovy posílá arcibratrstvo pravidelně také *methodus introducendi confraternitatem SS. Cordis Jesu*, jež hlavní věci z bratrstva obsahuje, avšak zároveň jednotlivým zřizujícím se bratrstvům ponechává svobody ke vlastnímu rozšíření a organizaci dle času a místních poměrů.

Ředitelstvo arcibratrstva činí to z té příčiny, poněvadž to není jeho věcí, nýbrž právem biskupovým, pravidla zřizujícího se bratrstva potvrditi.

Mylné domnívají se někteří, že přistoupením některého od diecésního biskupa zařizeného bratrstva k arcibratrstvu se ono v tomto zahrnuje. Biskupem právoplatně zařizené bratrstvo podrží i po přivtělení k arcibratrstvu svou plnou samostatnost, neboť přivtělení děje se jen ad participationem indulgentiarum, privilegiorum (in quantum

participatio horum conceditur), et bonorum spiritualium.

Pročež může kanonicky zařizené bratrstvo míti pravidla úchylná od pravidel arcibratrstva, jen když účel a hlavní stanovy arcibratrstva přijala. Jakožto formulář žádosti může toto sloužiti, což obsahuje vše potřebné:

NN. desiderio motus promovendi ac dilatandi devotionem erga ss. Cor Jesu humiliter petit ab Illustrissima ac Reverendissima Amplitudine Vestra, ut benigne precibus annuens Sodalitatem ss. Cordis Jesu erigere ac erectam declarare in N. et praece in Ecclesiae N. ad altare N., statuta approbare et parochum dictae Ecclesiae ejusque successores et provisores designare in confraternitatis directores cum facultate subdelegandi itemque litteras testimoniales exhibere dignetur, ut aggregari possit Archiconfraternitati Romae existendi, ad effectum participandi bonis spiritualibus ac lucrandi indulgentias, quibus ditata est praefata Archiconfraternitas.

2. Na žádost nedává biskup toliko dovolení k zařizení bratrstva, nýbrž on sám zařizuje je dle své plnomoci platně, určuje dočasného ředitele nebo správce, a dává povolení, by se nově zřízené bratrstvo smělo k arcibratrstvu v Římě přivtěliti, aby údové mohli státi se účastni odpustků.

Dekret kanonického zřízení zní obyčejně takto:

Visis precibus Nobis oblatis, auctoritate nostra ordinaria erigimus Sodalitatem, de qua in precibus, ejus statuta a Nobis revisa approbamus, parochum dictae Ecclesiae N. N. ejusque successores et provisores in hujus confraternitatis directores cum facultate subdelegandi derignamus, cum Nobis ac Successoribus nostris subicientes ac subjectam declarantes juxta Constitutionem fel. rec. Clementis VIII. diei 7. Decembris 1604, quae incipit Quaecumque. Volumus autem, ut quamprimum ab Archiconfraternitate aggregatio obtineatur pro privilegiorum, indulgentiarum, ac spiritualium bonorum participatione etc. Datum etc.

3. Kanonickým zřízením nemá bratrstvo ještě žádných odpustkův. Aby těchto dosáhlo, jest žádati o přivtělení k arcibratrstvu nejsv. Srdce v Římě. Žádost tuto třeba zaslati sekretáři římského arcibratrstva (nyní: R^{mo} Monsignore Borgia a Roma, Seminario Romano), a musí v řeči latinské napsána býti. Této žádosti musí připojena býti zpráva o zřízení bratrstva od biskupa. Poněvadž však tato zpráva, biskupskou pečeti opatřená, pro ředitele velmi důležitá jest (ježto z ní vysvítá kanonické zřízení a povolené splnomocnění pro budoucnost) a arcibratrstvo v Římě si ji podržuje, bylo by radno, aby nejd. ordinariát mimo zprávu o kanonickém zřízení ještě tak řečený certifikát připojilo. Tento certifikát přiloží se k žádosti o přivtělení k římskému arcibratrstvu, kdežto biskupova zpráva o zařízení v archivě dotyčné fary pečlivě se uloží.

Takový certifikát zní asi takto:

Testamur per praesentes et fidei facimus a Nobis in ecclesia N. N. loci N. N. Dioec. N. N. piam sodalitatem SS. Cordis hac die canonice erectam et parochum dictae Ecclesiae N. N. ejusque successores in hujus confraternitatis directores cum facultate subdelegandi designatos esse.

Simulque ut haec sodalitas ejusdem tituli archisodalitati Romae in Ecclesia S. Mariae de Pace institutae aggregari possit, conformiter ad Constit. Clementis VIII. „Quaecumque“ hisce praebemus consensum, ejus propterea instituta, et pietatis christianae officia, quae exercenda sibi proponit, apud omnes, ad quos aggregationis opus spectat, plurimum in Domino commendamus.

Posléze budiž k žádosti do Říma přiložena taxa šesti franků.

(NB. Vrchní ředitelstvo apoštolátu modlitby a redakce „Školý B. S. P.“ jest ochotna přivtělení kanonicky zařízeného bratrstva zdarma obstarati, budouli naznačené listiny s taxou vpismo [rekommand.] zaslány.)

4. Naléhavě radíme, by diplom při-

stoupení z Říma došlý byl zasklen, rámcem opatřen a zavěšen v kostele nebo sakristii, aby správce fary ihned zpraven byl o zřízení a přistoupení bratrstva.

Nyní možno počítati s přijímáním údů. K tomu účelu mají především věřící o zřízení bratrstva poučení býti, by bratrstva si vážili a je milovali, s radostí a horlivostí k němu přistupovali, pobožností jeho s ochotou a pilně se účastňovali.

Právo přijímati (NB. přijímati!) má toliko ve zprávě o zařízení kanonickém od biskupa naznačený správce bratrstva, nebo jím s biskupským dovořením subdelegovaný kněz.

Zapisování jmen do spolkového seznamu může ředitel bratrstva jednou pro vždy jinému (výminečně také mužineknězi) ponechati; ředitel musí tenkrátě míti vůli, všechny, které někdo jiný **zapiše**, správně a platně do bratrstva přijmouti.

5. Přijatým odevzdá se přijímací list s odpustky; avšak týž není k platnosti přijetí potřeben; protož také není nutno, by ředitel bratrstva sám nebo zapisovatel datum a jména přijatých na přijímací list napsal; to mohou učiniti přijatí sami.

Za přijetí a zapsání do seznamu bratrstva nesmí pod trestem neplatnosti ani peněz ani něčeho jiného býti přijato. Jest však dovoleno, k zapravení výdajů bratrstva, společných služeb Božích atd. **dobrovolné** dary přijímati.

6. Ti, kteří chtějí býti přijati, musí se osobně u ředitele neb od něho určeného zapisovatele představit, mohli se to státi bez **nepohodlí**. Nezáleží tedy na tom, zapišeli se dle udání jedné osoby celý dům, když lidé sami bez nepohodlí k přijetí mohou se dostaviti.

7. Máli nově zařízené bratrstvo žádoucné nésti ovoce, velmi mnoho na tom záleží, by prozřetelnou horlivostí ředitelovou životní svěžesti dosáhlo a si zachovalo. K tomu cíli jest třeba po-

užití náležitých prostředkův. Uvádíme zde toliko nejohybnější:

a) Vystavení obrazu Srdce Ježíšova v kostele, a rozdáni takových obrázků mezi děti a lid.

b) Měsíční pobožnosti spolkové, možnoli s krátkou přednáškou o nejsv. Srdci, s obvyklým odprošením a modlitbou za živé a mrtvé spoluúdy bratrstva.

c) Ůzdození obrazu Srdce Ježíšova v každý pátek v měsíci.

d) Povzbuzení spoluúůů, by každou prvou neděli a první pátek v měsíci četně přistupovali ke sv. svátostem.

e) Vypňjčování, rozšířování a do-

poručování »Školy B. S. P.,« jež vydávána jest v benediktinské knihtiskárně v Brně. Předplatné v Rakousku s pošt. zásylkou 1 zl. 60 kr., v Německu 1 zl. 85 kr., do všech jiných států 2 zl.

f) Každoroční, co nejznamenitější oslavení svátku nejsv. Srdce Ježíšova.

g) Posléze použití všech příležitostí, by na nejsv. Srdce bylo poukázáno ve zpovědnici, u nemocných, ve škole, na kazatelně, při těžkých nehodách, jež buď jednotlivce nebo celé osady mohou navštívit, na př. nakažlivé nemoce, sucho, povodně atd.

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polsky do Říma za tou příčinou,

aby úcta božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

4. »Úcta božského Srdce Páně jakož i všeliký způsob úcty této, který se právě věřicím na oči staví a odporučuje, běře počátek od Pána Ježíše samého, jenž soukromým zjevením vůli svou na jevo datí ráčil. Onť sám přikázal, aby se úcta nejsvětějšího Srdce Jeho pěstovala, ba sám vlastním vnuknutím stanovil i způsob, jakým se má konati a dávno napřed osudy pobožnosti této předpověděl, které se napotom zcela vyplnily.

5. Kterak se to stalo, vyjde na jevo z toho, co následovati bude. Dříve ještě upozorníme na to, že jest v církvi sv. mnoho svátkův a různých pobožností, které buď všude již, buď misty toliko, v jistých totiž zemích nebo krajích, zavedeny jsou. Apoštolská stolice je schválila, ačkoliv jich původ na zjeveních toliko soukromých se zakládá. Sem na př. náleží svátek blah. Marie Panny Sněžné, zjevení svatého Michala, svátek blahoslavené Bohorodičky Karmelské s posvátným škapulířem, a leckteré jiné.

Výklad k č. 4.

Započneme řeč o zjevení soukromém a vidění, tu potřeba, tuším, napřed se již ohraditi oproti laškavým čtenářům příslovím: »Co koho nepálí, toho nehas.« Dříve se přičiňte, abyste věc řádně poznali, pak vám lze též učiniti si o věci úsudek. Kéž by se mnohdy nedálo naopak!

Proti úctě božského Srdce Páně bývají v hlavách lidských mnohé před-

sudky. Vytýká se jí na př.: »Pobožnost, která se na soukromých zjeveních nebo viděních francouzské jeptišky zakládá, nemůže se vztahovati na mne,« myslí si leckterý muž. »Komu se to líbí, ať si v ní hová: snad pro některé zbožné duše jejího pohlaví, možná spíše; avšak pro mne není.« A napadnouli jisté dušičky třebaš pobožné svými jazýčky ubohou řeholnici pro její zjevení, byť i byla řeholní

panna dokonalá a třeba i světice; pak je teprve zle, nebo ty bývají co do své nelibosti a nemilosti ještě horší nežli muži. Mimo to nelze prý nepozorovati, že biskupové svrchu jmenování, když své prosby apoštolské stolici přednášeli, sami se ohrazovali stran soukromého zjevení. Cítili se asi býti v úzkých, jak říkáme, čili v rozpacích. Odtud se prý rozumí, proč se dovolávají, že nejsou první, kteří přicházejí se zjevením soukromým; a z minulosti berou doklady, že původ takový nic nepřekáží schválení účty božského Srdce Páně. Nebylo jim bezpochyby neznámo, že apoštolská stolice sama bývá v záležitostech podobných velmi zdrželiva a spíše s jakousi nuceností nežli se zálibou viděním soukromým se věnuje.

Tak asi sestavují sobě nepřiznivci účty božského Srdce Páně své námitky. Jasná odpověď v příčině této dle nauky katolické bude, tuším, všem čtenářům »Školy« i čtitelům božského Srdce Páně velmi vhod. Jelikož v účtě božského Srdce Páně o soukromých zjeveních řeč jest, vyžaduje rozum náš křesťanský, abychom si objasnili: 1. stanovisko, na němž účta božského Srdce Páně spočívá, 2. kterak máme o soukromém zjevení vůbec souditi, a 3. v jakém jest poměru účta božského Srdce Páně ku zjevení právě jmenovanému.

Předně pro každého katolického křesťana — a toliko katoličti křesťané cti v pravdě božské Srdce Páně — jest církev sv. jedinou autoritou, t. j. oprávněnou vrchností na tomto světě, mající právo rozhodovati, když běží o rozluštění záhad, které se na křesťanskou viru nebo křesťanský život vztahují. Slyšímeli tedy koho o náboženských věcech mluvit, třebaš muže učeného, a byť i byl sebe učenější, nebo radili nám kdo v životě křesťanském, a byť i byla duše svatá a

sebe světější, která rady dává, potud má vše, co slyšíme v ohledu tom, anebo cokoliv se nám radí, pravdy a platnosti, toliko potud, pokud se srovnává s naukou církve katolické a s životem křesťanským. Tenť jest smysl slov sv. Pavla ke Galatům (1. 8.), an píše: »Bychom pak my neb anděl s nebe kázal vám mimo to co jsme vám kázali, prokletý buď,« t. j. kdybych se jal vám jinak mluvit, nežli jsem mluvil posud v souhlase s katolickou církví, nebo kdyby třebaš i anděl s nebe k vám sestoupil, ale jinak učil vás, nežli učí katolická církev, nesmíte mu věřiti.

Aj hle! vše tedy na tom záleží, abychom věděli, jaké stanovisko zaujala církev sv. stran účty božského Srdce Páně. A jaké pak stanovisko zaujala? Beze všeho ohledu na soukromé zjevení nebo jakési vidění schválila účtu božského Srdce Páně, ba i dříve schválila, nežli vůbec o jakémsi zjevení a jmenovitě o soukromých zjeveních blahosl. Markéty se vyslovila aniž věděla.

Důvody, které ji přiměly k tomu, zvláště hlavu církve sv., byly tyto: Nejprve bylo patrné, že se účta božského Srdce Páně úplně zakládá na věrouce katolické, s níž veskrze souhlasí. Mimo to pozorovali na své oči velepastýřové diecéšní, jak se jí sláva Boží množí, jak na tisíce duší nesmrtelných se ke spáse časné i věčné nese. Proto zahořeli láskou k pobožnosti této a apoštolská stolice stvrdila uctění toto. Nam však jest tím objasněn spolehlivý základ účty božského Srdce Páně, tak že církev sv. sama ručí za pravdivost a bohumilost pobožnosti naší.

Jelikož za druhé účta božského Srdce Páně se soukromým zjevením ve spojení jest, nebude od místa, dovědět

se, jak máme o soukromém zjevení vůbec smýšleti.

Bude alespoň záhodno několik slov sdělit o tom, co zjevení soukromé jest. Nemohouce se dát do výměru jeho, díme toliko: jestliže si lidé sdělují, co si myslí a co chtějí; a jestliže si andělé sdělují, co si myslí a co chtějí, arcíže svým způsobem, jelikož těla nemají, tím více může všemohoucí Bůh sdělit to co myslí, t. j. pravdu nebo své přání a svou vůli tvorů svému, jako jest anděl anebo člověk. My takové vnuknutí nebo sdělení Boží zoveme zjevením. Tedy možné jest každým způsobem. Zdali jest skutečné, třeba vždy důkazů. Bychom tudíž co do zjevení soukromým osobám učiněných vše neodsuzovali ani příliš lehkověrně je nebrali, sdělíme jisté zásady škol bohoslovných u věci této. Těmito se pak spravujeme, abychom po pravdě soudili. Jsoutě:

a) Kdežto jsme vázáni, pod ztrátou spásy věčné a pokutou pekelných muk, věřiti a za pravdu míti vše, čemu Ježíš Kristus učil, sv. apoštolé hlásali a církev katolická věřiti ukládá: není nikdo vázán, aby soukromým zjevením víry přikládal, a to tím méně, poněvadž nesnadno jest přesvědčiti se, bylali zjevení taková té které duši učiněná pravdiva čili nic.

b) Církev sv. sama i když zkouší zjevení taková a rozhodne o něm, mívá dosti na tom, že na jisto postaví: tu ani proti katolické víře ani proti křesťanským mravům nic obsaženo není. Nijak však nerozhoduje, zdali taková zvěst zjevením Božím jest čili nic. Z toho však nevypývá,

c) že by dovoleno bylo zjevením soukromými pohrdati nebo cokoliv podobného tupiti; možnáť, ba více méně pravdě podobno, že jsou vnuknutí taková božského původu. Závisí na tom, jaké

doklady pravdě nasvědčují, a nejsou-li doklady závažné po ruce, slušnost káže šetrně vyčkati, až se časem pravda osvědčí.

d) Kdo záležitost takovou prozkoumal a o pravdivosti její se přesvědčil, smí věřiti u sebe a pro sebe, že božským vnuknutím jsou; než nikdo není tak povinen věřiti, že by byl, kdyby je nevěřil, vyloučen proto z království nebeského nebo katolické církve.

e) Konečně jsouli toliko některé doklady pravdě Božího výroku svědčící, pak jest též dovoleno zjevení soukromého jako výroku Božího se držeti, avšak na jisto, beze vší pochybnosti výroku takového držeti se nelze. (Viz: Hurter S. J. Compendium theolog. dogm. Svazek. I. čís. 452.)

Jestli by kdo tedy myslil, že taková víra, i když vše jest jisto, se vyrovná sv. víře katol., kterážto víra katol. jest Bohem samým vlitá ctnost, ten by přeháněl. Není více nežli víra, jakou dáváme věrohodným lidem, když něco praví. Co tedy znamená, když papež schválí nějaké zjevení soukromé? Apostolská stolice tím se vyjádřuje, že smí a může každý bez obavy klamu za pravdu míti a čísti, co se mu církvi sv. schválené podává. Není tudíž nic jiného nežli dovolení, že se smějí čísti a za pravdu míti, jako se čtou knihy dobrého a zbožného obsahu, které též mívají schválení a doporučení duchovní vrchnosti, t. j. nejduš. konsistoře. (Viz Cardin. Franzelin de Traditione thes. 22.) Dovoleno však není nikdy potupně o nich muviti aneb si jich dobírat, poněvadž by se takto zneuctival zbožný obsah, což by bylo hříchem.

Zbývá nám ještě odpověď na třetí otázku, v jakém totiž poměru jest účta božského Srdce Páně ke

soukromému zjevení blahosl. Markéty M. Alacoque, které jí Pán Ježíš sám, jak di památný list, učinil.

Arci že jest pravda, že Kristus Pán vůli svou v skutku zjevil blahosl. Markétě, řeholní panně v klášteře salesianek v Paray-le-Monialu. Ano, pravda jest i to, že pokorná řeholnice tato k rozkvětu úcty nejsv. Srdce Ježíšova, v níž sama tolik vynikala, nemálo přispěla. Nebo skrze ni se stalo, že apoštolská stolice si napotom více všimla pobožnosti tak žehnané, že celou záležitost ještě důkladněji, nežli dříve byla učinila, prozkoumala, že ji za výtečnou uznala a prohlásila i snažně doporučovala po všem světě, že zvláštní každoroční svátek ku počtě božského Srdce Páně zavedla. Tato zbožná duše zavedla tedy v skutku podnět, že úcta božského Srdce P. po celém světě tolik rozšířena jest. Věru na miliony čítá ctitelů božské Srdce P. a apoštolát modlitby, a všem těm slouží ke blahu časnému i věčnému v neobyčejné míře. A právě ona povšechnost a ochotnost, kterou ji pěstuje církev sv. všude, a se strany katolíkův ona nevidaná nadšenost, kterou na ní visí, aj hle! toť jsou v úctě božského Srdce Páně zjevy nové, které se udály od té doby, co Ježíš Kristus zjevení svá skromné řeholnici učiniti ráčil.

Jak tudíž máme o zjeveních těchto smýšleti? Jestli jmenovitě troji: jedno r. 1673., druhé r. 1674. a třetí nejvíce proslavené r. 1675. Apoštolská stolice je vyslechla a posoudila. I vyjádřila se o nich, že neobsahují nic vadného; jako všechny osobní zápisky, které si pro sebe činívala, jsou spíše učiněná Kristem Pánem vnuknutí ke spáse její duše a spáse věřících. Ano apoštolská stolice je veřejně schválila a my čtouce je smíme se církve sv. samé dovolávati, anaf nám ručí za spolehlivost a pravdivost obsahu jejich. Pročež jako

by nepravdivo bylo říci, že úcta božsk. Srdce Páně na soukromém zjevení francouzské jeptišce učiněném spočívá, tak rovněž by bylo neapno a nedovolené mysliti, že všeliká tato zjevení jsou pothý klam a rozpálená obraznost. Praviliť jsme již svrchu, že úcta božského Srdce P. se na nich nezakládá; nicméně máme je v uctivosti míti, jelikož se o nich apoštolská stolice vyslovila a je schválila.

Poněvadž však jsou a ostanou zjevení soukromá, vezdy třeba bude a povinnost káže, bychom jich s velikou opatrností užívali dle návodu Benedikta papeže XIV. (Canoniz. Sanctorum I. II. c. 32. n. 11.)

Dodatkem odpovíme, jaká jest asi příčina, za kterou se někdy křesťanům jinak poctivým soukromá zjevení nelíbí. Příčina pak ani neleží tak v obsahu jako spíše v jejich jakosti a směru. Beroutě obyčejně na sebe povahu jedince; při čemž se stává, že Duch sv. se přiměřuje duši, ku které mluví. Jinak na př. mluví k osobě mužské, jinak k osobě ženské; jinak k duši silné, jinak k duši něžné a úzkostlivé; jinak k učenci, jinak k duši prostoduché a neučené. Odtud jsou veliké rozdíly v jakosti zjevení. Ký jest div, že co se hodí jednomu, znechuti se lidem povahy jiné, ač též dobré? Příkladá mi tu slovo, které jednou kdos v ohledu tom pronesl řka: Otec koupí dětem látku na šaty, ale nedá všem udělati kabáty dle téže míry. Co by dělal pětiletý synáček s dlouhými rukávy třináctiletého výrůstka a v délce by jej také ucoural, a byl by jako David ve zbroji Saulově, v níž choditi nemohl. Proto dá moudrý otec každému podle míry ustříhnutí na kabát; a malý nezávidí velkému, že má menší kabát nežli jeho bratr. Oba dva jsou spokojeni. Podobně jsou soukromá zjevení přiměřena jedinci: nedivme se, že se druhým duchům tak dobře nehodí. Než netřeba právě proto brojiti proti nim

aneb si jich v nelibosti dobíráti. Ano brojiti proti nim aneb si jich dobíráti a nelibost nad nimi na jevo dávati byl by

hřích, jelikož potupně o nich mluvit nikdy dovoleno býti nemůže.

A. Rejzek, T. J.

Zprávy z misíí.

P. F. B. Polda T. J., misionář v Nové Praze v Nebrasce, píše:

S mnohým díkem potvrzuji, že jsem obnos mně spolkem leopoldinským laskavě zaslany obdržel. Musím vyznati, že šlechetný tento dar mně z mnohých pomohl nesnázi. Vystavěli jsme zde totiž mnoho budov vzdělávacích, doufajíce, že hojná zeň, jež se okazovala, snadně zapraví výlohy způsobené, které na různé majitele pozemků byly rozděleny. Dne 19. a 25. června byly naděje naše sklamány; mocné krupobití zničilo osení a naděje naše. Prozřetelnost poskytla nám však pomoc rukou spolku leopoldinského. Čechoslované, mezi nimiž působím, obývají na prostoru 70 angl. mil západně od Omahy v pásmě, které jen hlavním městem Lilkolmem přerušeno jest, ve hrabství Cuning, Stanton, Colfax, Butler, Sanders, Seward a Saline. Na různých místech Omahy jest asi 10.000 Čechů, pročež tato i Novou Prahou se zve; dále bydlí Čechové ve městě Plattsmouth na řece Missouri, ve Varšavě ve hrabství Howard, v Netolicích ve hrabství Valley, v Atkinsonu ve hrabství Holt. Od té doby, kdy část území Sioux-indiánů účelům kolonizačním byla odevzdána, podařilo se vládě státu Nebraska, hlavně Čechy krajiny ony zalidniti, tak že úplný počet Čechoslovánů v Nebrasce 30.000 obnáší. Kněží, české řeči mocných, mají pět, z nichž jeden i obec jiné národnosti spravuje. Čechoslované vyznačují se zde upřímnou snahou a péčí o vystavení chrámů Páně. Tak bylo během patnácti let, od doby totiž, kdy se zde usazovati počali, poprvé ve hrabství Colfax, vystaveno devět chrámův, a sice šest úplně českých, dva česko-německé a jeden česko-anglicko-německý. Kamkoli misionář na cestách svých se obrátí, všude mu možno pozorovati cílý katolický život, který utěšeně tu zkvétá mezi různě mluvčím obyvatelstvem. Valné hromady bývají svolávány, kde různí katolíci obyvatelé se spojují ku společné práci, směřující ku povznesení živilu a života katolického. Školy bývají zakládány, opravovány, rozšiřovány a okrašlovány, kněží vydržováni, nově přišlí katolíci do spolků přijímáni a nehodní členové odstraňováni.

Škoda jen, že prostředky peněžní namnoze nedostačují. „Královna západu,“ pro svou polohu překrásná Omaha, stává se den ze dne katoličtější. Katedrální chrám sv. Filomeny jest nejkrásnějším chrámem ve městě, kterému se nijak nemohou vyrovnati chrámy a modlitebny jiných vyznání.

Milosrdné sestry řídí školy různých městských farností. Pro ně zakoupil jistý dobrodinec za 22.000 dol. území, aby sobě sestry vystavěti mohly dům pensionátní.

Paní božského Srdce Páně řídí akademii a vyučovací ústav pro dívky vyšších stavů.

Universita jesuitů má 480 chovancův a jest dílem paní Creighon. Pouze stavba stála 55.000 dolarů.

Fysikální kabinet, podobně dílo zakladatelky, jest největším v Nebrasce a jedním z nejlepších v Americe. V minulém roce vystavěl P. Shavl T. J., podporován Irčany, velebný chrám sv. rodiny ve městě a farní školu.

Má se za to, že Nebraska jest aneb aspoň brzo bude státem úplně katolickým, poněvadž jiná vyznání, zde se nacházející, národností svou a různým vyznáním ku spojení nikdy nedojdou. Jsou zde Anglosasové, Škotové, Dánové a Skandinávci, kteří mají tu též pěkné chrámy a modlitebny, které však nezbuodoval pot a námaha, nýbrž podporné spolky evropské. Školy vyznání těchto jsou bezkonfesionelní, totiž beznáboženské a také nevěrecké; proto nekyne také jinověrcům zde budoucnost.

Poláci bydlí kol Kolumba při dráze pacifické ve starších osadách. V nejnovější době přivádějí katolíci agenti tisíce Poláků z Chicaga a zalidňují jimi hrabství Howart, Sherman a Custer. Střediskem této kolonisace jest Hojnica neb Pelplin, kde jest i sídlo Tovaryšstva Ježíšova.

Čechové a Moraváné svým uskrovněním, pracovitostí, pilností, dovedností a podnikavostí nabyli tak mocného vlivu, že s nimi nemožno v obchodě a řemeslech závoditi.

Jest nám ještě zmíniti se o kanadských Francouzích, zde usedlých, kteří však katolické věci více škodí, než prospívají. —

Důstojným pastýřům duchovním!

Ohlížejíce se na poslední měsíce s díky k Bohu můžeme vyznati, že bratrstvo Nejsv. Srdce Páně a Apoštolátu modlitby stále se šíří. Pravda sice, že duchovní pastýř zaveda je ve své farnosti k četným břemenům jen nové si uvalí, které někdy nebývá lehké. Ale platí zajisté i zde: »Pojďte ke mně všickni, kteří obtíženi jste a já vás občerstvím.« Opravdu také uděluje Pán horlivým duchovním správčům, kteří rozšiřují pobožnost nejsv. Srdce Jeho, hojně útěchy, jak četné a dojemné zprávy vám podané dosvědčují. »Na mnohých místech,« píší nám důstojní pastýři duchovní, »s těmito spolky přistěhoval se nový křesťanský život do obcí, pohoršení vzdálena, nepřátelství porovnána, nebezpečné zábavy odstraněny, mravnost pak a přijímání sv. svátostí vzrostlo. S ohledem na tyto potěšitelné úkazy nedávno nejdůst. p. biskup litoměřický za skličných okolností diecése své poukázal duchovenstvo své na tyto spolky

rka: »Útočme modlitbou! Prosim důst. správce duchovních, pro spásu svěřených jejich, aby ve farnostech zřizovali bratrstva modlitby, buďto bratrstvo nejsv. Srdce Páně, aneb Apoštolátu modlitby nebo jiné podobné, neb aspoň hodně mnoho farníků k tomu přiměti hleděli, aby na uvedený úmysl denně kratičké modlitby konali.«

První nesnáze při zavádění spolků je ta, že se často neví, jak věc začít, by jistě a co nejkratěji byly zavedeny. Tuto obtíž jsme odstranili předcházejícím pokynem, který tu dosti rady podává.

Nejpříhodnější doba k zavedení bratrstva nejsv. Srdce Páně neb apoštolátu modlitby jest zajisté měsíc a zvláště slavnost Božského Srdce Páně, která letos připadne počátkem července. Poněvadž obstaráváním potřebných listin několik neděl, ano snad i měsíců se stráví, dovolujeme si poprositi, aby důst. pastýřové duchovní ještě tohoto měsíce ku věci té laskavý zřetel obrátili.

O letošním jubilejním roku

mluví nejdůstojnější biskupové provincie české mezi jiným toto :

Pozdvihujet sv. Otec neunavně hlasu svého, aby ukázal, odkud kyne nám vysvobození z tolikerých tísní, kteréž čím dále tím více se množí. Poznávát jasně, že společnost lidská obecného blaha jen tehdaž se dodělá, budouli všickni údové její, všickni lidé, po křesťansku smýšleti i jednati, ožijeli v srdcích věřících znova křesťansko-katolické náboženství, a budeli se i v životě jejich osvědčovati.

Přihlížeje ku potřebám doby naší, chce tedy sv. Otec Leo XIII. právě jako před pěti léty opět otevřítí milostnou pokladnici církve sv., kteráž nejvyšší péči jeho svěřena jest, a proto okružným

listem »Quod auctoritate Apostolica,« všem biskupům celého katolického světa dne 22. prosince minulého roku vydaným, prohlásil na tento rok 1886. mimořádné léto milostivé.

S velikou radostí oznamujeme Vám to, nejmilejší v Pánu, spolu však máme za svou povinnost, ku zprávě o milostiplném čase tomto přičiniti několik slov ku poučení a napomenutí Vašemu.

Doba, v níž Prozřetelnost božská povolala nás k životu, jest naskrze mimořádná. Honosíť se velkými, oslňujícími vynálezy a skutky lidského ducha. Jakkoli však dozráváme, že za dnů našich velký jest ruch a čilé snažení v oboru duševní

práce, nemůžeme přece zamlčeti, že v nynější společnosti lidské jest mnoho velice důtklivých vad a zjevů chorobných. Vždyť zajisté každý může to pozorovati, kterak v tomto čase lidé vůbec od Boha i od Krista Ježíše se odvracují a kterak pouze a výhradně po věcech pozemských i po rozkoších tohoto světa baží! Kdož by toho neviděl, jak velmi nedostatečně se mládež vychovává, kterak víry i věrnosti ubývá, jak mravy rozkošnictvím se kazí, a jak velice poklesla úcta k vrchnosti církevní i světské, Bohem samým zřízené! Proto žije velmi mnoho lidí u velikém nebezpečení, že duše jejich spasení nedojdou, ba pro tyto neduhy otřásá se v základech svých i časné blaho celých národův a států. Žádná sebe znamenitější vymoženost ani žádný pokrok doby naší v oboru věcí přirozených nemohou samy o sobě smutné poměry tyto odstraniti. Nechat v tomto směru cokolivěk se podniká, všechno, byť i sebe lépe bylo míněno, zůstává tu bez výsledku a ovoce.

Ale »kde se rozhojnil hřích, tu se více rozhojnila milost.« (Řím 5, 20.) Byť se i zdálo, že Pán na okamžik, »maličko« nás opustil a tvář svou na krátko před námi skryl, platí přece posvátný slib, jež dal nám: »V slitováních velikých shromáždím tě a v milosrdenství věčném slitoval jsem se nad tebou, praví Vykupitel tvůj Hospodin. Jako za dnů Noě jest mi, jemuž jsem přísáhl, že neuvedu vod Noemových více na zemi, tak jsem přísáhl, že se nerozhněvám na tebe, aniž na tě zehraji budu. Nebo hory pohnou se a pahrbkové zatřesou se, ale milosrdenství mé neodstoupí od tebe, a smlouva pokoje mého nepohne se, praví Slitovník tvůj Hospodin.« (Isai. 54, 7—10.)

Za dřívějších časů bývaly milosti léta jubilejního jen zřídka udíleny, nám však milosrdenství Boží svítí mnohem stkvěleji, a nelze pochybovati, že Hospodin

Bůh, jehož pomoc tam bývá nejbližší, kde nouze jest největší, osvětlil sv. Otce našeho, kterýž proti neduhům naší doby v pravý čas nalezl přiměřený lék.

Abychom však plnou měrou nabýli toho, co láska Boží nám uděliti chce, třeba, bychom upřímně a ochotně vyhověli tomu, čehož od nás Bůh žádá.

Třeba jest nám, vážně jíti do sebe, srdce své odvrátiti od hřichu a obrátiti k Bohu, — slovem, třeba činiti pokání, abychom došli milosrdenství Božího.

Především buďmež tedy proniknutí pravou kajcností a vzývejme pokorně Pána, by osvětlil nás svým sv. Duchem, bychom hříchů svých poznali, a dal nám milost pravé skroušenosti, aby vůle naše od každého hřichu dokonale se odvrátila.

Takto smýšleje, vyznejme se potom ve sv. svátosti pokání z hříchů svých, bychom od nich očistěni byli, a přistupme ke stolu Páně, abychom sv. přijímáním utvrzeni byli ve stavu milosti Boží, a životem právě křesťanským jakožto »rod vyvolený a národ svatý« (I. Petr. 2, 9.) před Bohem stále chodili.

S kajicí myslí třeba nám spojovati i kajicné skutky, jimiž obrát srdce svého osvědčíme. Po všechny časy bývalo zvykem, činiti to trojím způsobem, totiž modlitbou, postem i almužnou. Dobré skutky zmohou u Boha mnoho, táhnouť zajisté takofka silou neodolatelnou lásku a milosrdenství jeho k nám. Praví Písmo sv.: »Modlitba s postem a almužnou lepší jest, nežli poklady zlata schovávat, neboť almužna od smrti vysvobozuje a onať jest, ježto čistí hříchy a činí, že nalezáme milosrdenství a život věčný« (Tobiáš 12, 8. 9.). — Proto stanoví obyčejně církev, aby ti, kdož odpustků milostivého léta dosáhnouti sobě žádají, netoliko svátost sv. pokání a nejsv. Svátost oltářní přijali, nýbrž kromě toho i trojí tyto kajicné skutky konali.

V měsíci květnu modleme se za katolické biskupy.

Misie biskupa v katol. církvi jest misie lásky a pravdy. Lásky, ať tot první povinnost, a sice taková, že sv. Tomáš neváhá říci, že biskup zavázán jest všecko i sebe obětovati pro čest a slávu Boží a spasení svého stáda věřících. Sám Spasitel Ježíš Kristus vyjádřil se v ten smysl, řka: »Dobrý pastýř dává život za ovce své.« Než kde má čerpati tuto lásku až do krve, neli v nejsv. Srdci Pána Ježíše, jenž biskupům přikázal, aby jej oživovali mezi věřícími?

Modlitba vroucná vyžádá jim milost u božského Srdce Páně. A proto máme se netoliko my modliti mnoho za biskupy, nýbrž oni mají též býti mužové modlitby. Toť zděděno od apoštolů. »Mý pak pilní budeme modlitby a posluhování slova,« tak dí apoštolé při volbě jáhnů.

Muž lásky k Bohu a bližnímu musí býti neméně mužem pravdy. Či nedosáhli svého poslání od Ježíše Krista, jenž jest světlo světa? Aby však od pravdy nezhloudili, musí zachovati jednotu se sv. Otcem, pastýřem nejvyšším, se vždy žijícím papežem římským. Ježíš Kristus prosil ve své všemocné modlitbě Otce nebeského, aby nikdy nezhylna víra Petrova, aby tento obrátě se posiloval bratři svých. Ač jest biskup vždy podřízen náměstku Kristovu, nicméně vzhledem na lid jest a zůstane opravdu mistrem a učitelem pravdy. Jeho povinností jest netoliko učiti všechny ovečky své pravdě, všude a vždycky ukazovati jim cestu spasení; ale má také povinnost, pravdu a právo hájiti, bojovati za ně, chrániti je před nákazou falešného učení. On jest ozbrojen v boji tom ne tak zákony slabými, nýbrž více vážností Bohem samým jemu danou. Nejvyšší pastýř jest soudcem všech otázek, jednajících o víře; on má právo všechny bludy odstraniti a ztratiti, ať přímo nebo nepřímou musí chrániti poklad sv. víry jemu svěřený. Proto jest náměstek Ježíše Krista hlavou všech biskupů, hlavou všech ctilodných pastýřů věřících, aby odvracoval nákazu jedovatou, která krouží v žilách celé společnosti a kazí veškerý vnitřný život.

M o d l i t b a .

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za biskupy celého katolického světa, by posílnění byli v lásce a pravdě s dušemi, jejichž pastýři a učitelé jsou. Amen.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlast naši česko-moravskou!

Ó přeladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

**V květnu ať kVetou MoDLítby jako Llbá kVítka ke Ctí a
Libosti kráLoVny sVatýCh.**

Srdce Páně.

uše milá, zirej chrám tu svatý,
na němž stkví se v záři kříže znak;
k němu zírá s touhou nivý zrak,
k němu duch se vznáší láskou vzňatý.

Jak mne vítá chrámu toho brána!
Z ní se proudí rajská oblaha,
duši zpráhlych rodná ovlaha,
s nebes výšin v zemské luhy slána.

Než jak pítí nebeské ty toky?
Kterak vejdu v lásky Boží stan?
Náspem trnovým jsa ohehnán
zastavuje mdlého chodce kroky.

Kříž já vezmu, svaté víry berlu,
naděje též jasné oruží;
síla matná se mi otuží,
uschovámli v srdci lásky perlu.

Láska svatá žhoucím plamem sálá,
ničí trnité ty ohrady,
inění hloží v rajské zahrady,
jimiž Boží rozléhá se chvála.

Již mne netěší ty zemské pláně,
dále kráčím v touze plamenné,
a již u smírného stanu pramene —
ó jak milo v božském Srdci Páně!

Vil. Ambrož.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

3. Následování.

teem duchovním svrchu jmenované Markéty Alacoque zvátí lze sv. Františka Sal., poněvadž byl zakladatelem řádu »Navštívení P. Marie,« jehož údem byla. Odtud snadno si lze domyslíti, že i tento světec znal dobře tajemství nejsv. Srdce Ježíšova. Ó ano, často a často nahlížel v ně jako v nejdokonalější zrcadlo, neboť nalezl v něm dvě své nejoblíbenější ctnosti, a sice ony, k jichž přiučení Spasitel nás všechny vybízí a právě ke svému Srdci jakožto vzoru odkazuje, řka: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem!« A zajisté svatý František dobře nám může sloužiti za příklad řádného a příčinlivého žáka ze školy božského Srdce; tak dokonale přisvojil si mírnost a pokoru Ježíšovu! Říkal i duchovním dcerám svým, že jen tenkrát budou nositi právem název »dítěk Srdce Ježíšova,« jestliže ona dvě kvítka, tichost a pokoru, z Jeho Srdce do svého vstípejí.

A žákem božského Srdce Páně, žákem věrným a učelivým musíš býti i ty, milý čtenáři, chcešli býti vůbec řádným křesťanem. Či neřekl to sám Spasitel: »Kdo mne nenásleduje, není mne hoden a nemůže býti učeníkem mým!«

Pochopuješ tedy, že první a hlavní částí pravé pobožnosti k Srdci Ježíšovu musí býti to, abys snažil se, své srdce nápodobiti Srdci Páně. Ba, věř mi, pokud své srdce takto nespořádáš, potud, byť jsi i chtěl, nejsi s to, bys dle příkladu sv. Aloisa Srdce Ježíšovo miloval, ani dle příkladu blahosl. Markéty za hříchy jiných zadostčinil, ani, jak sv. Pavel chce, apoštolem modlitby byl. Čti sebe hezcí knihy o nejsv. Srdci Páně, měj

obrázků Jeho na celé lucty, na nichž od tvého libání není již ani barev znáti, buď si zapsán do bratrstva nejsv. Srdce Kristova a do apoštolátu modlitby, — to všechno bez opravdového následování Srdce a ducha Ježíšova — nic neplatí, zhola nic; nanejvýše — dej pozor, co řeknu — povede tě to vše po oklikách zase jen ke jmenovanému cíli, totiž aby srdce tvé bylo obrazem a odleskem Srdce Kristova.

Nech již to tedy s tebou jest tak aneb onak, neotálej déle a choď již pilně do školy k Srdci Ježíšovu, a tam před svato-stánkem Jeho rozjíměj a naslouchej pilně Jeho tichému kázání, jež On tu drží přímo k duši tvé. A čemu učí? co káže? — Učí zde sedmeru svobodných umění, totiž takových, jimiž, znášli je, za jeden den více si zasloužíš u Boha, než tisícové jiných, kteří se v uměních těch neznají. Kdo však je umí, ten spěje tiše, ale rychle a jistě k nebeskému cíli. Tedy poslyš!

První z umění těch sluje: **pokora**; jí naše Matka Boží, Maria Panna, jakož i většina ostatních svatých získali si nebe. — Jsili tedy z těch lidí, kteří chovají nenasytnou žádost a hlad po hezkém šatstvu, lesklém šperku a podobném pávím peří, jímž se lidé ověšují; aneb jsili z těch, již po každém slovíčku chvály a slávy lapají, téměř jako tonoucí lapá po vzduchu; nemášli pokoje, nezvolili tě v obci purkmistrem aneb aspoň prvním radním: ó pak, pak pohleď na Spasitele, On k vůli tobě »učiněn jest červ a ne člověk, pohanění lidu, vyvrhel národu,« jak dí prorok.

Považ to dobře, »k vůli tobě!« — Uvážili to, pak zajisté jediný pohled na Něho musí zahanbiti tvou pýchu a ješitnost, a jakoby ledové květy na okně

rozplývají se při záři slunce, tak se musí rozplynouti všeliká hrdost tvá dechem pokorného Srdce Ježíšova!

Druhé umění jest: **příznivost**; kdo tu má, ten má široké srdce, které všem spolubližním bez závisti všecko dobré přeje, štěstí i peníze, statky i poklady. Proto, milý čtenáři, když se o tě pokouší ďábel závisti, chtě rozbouriti nitro tvé, šeptá ti do ucha, jak ten a onen je vlastně podlý, bezbožný člověk a ničema, který Pána Boha jen tak o čas okrádá a při tom přece tak dobře postaveným pánem, že toho ani za mák nezasluhuje, by se mu tak dobře vedlo; ba zase, kterak tu a onu osobu všichni vychvalují jakožto nábožnou a ctnostnou, zatím však — totiž ve tvých očích — že jest to vše jen holá přetvářka, pokrytectví atd., jak už to ta závist umí; ó pozdvihni zraku svého a pohleď do Srdce Kristova, kterak On z pouhé lásky a útrpnosti všechno dal a obětoval až na poslední kus šatu, až do poslední krůpěje krve, aby jen nikdo ve zkázu nepřišel a nebeské blaženosti neztratil. Hle, povážišli to upřímným srdcem, zardousíš zajisté v sobě pekelného ducha závisti, a dobrý duch lásky k bližnímu se v tobě ubytuje a tvé srdce se rozšíří tak, že v něm vedle samolásky zbude ještě místa dost i pro blaho bratří tvých.

Třetí umění zve se: stavu přiměřená **čistota**. Dočetl jsi se snad v legendě, že mnozí svatí a světice tak cudně a čistotně živi byli, že postačilo člověku jen na ně pohlédnouti anebo pohled ten si připamatovati, by ihned potlačil všeliké nečisté pokušení. — Ó pohlédni i ty, příteli, v panenské Srdce Ježíšovo a čti tam, v jaké ošklivosti choval vše, cokoli nečistotou zapáchalo; a naopak jakou něžnou lásku choval k panici sv. Janu, k Marii, královně panen, Matce své nejčistší, Matce nejčistotnější. Ó vzpomeň na to častěji, a

věř, jako ranni a večerní červánky tam na vysokém nebi pozlacují leskem svým i krajinu na zemi, třeba byla sněhem bílá nebo zelená lesy a lučinami: tak i ve tvé duši bude se brzy odrážeti onen bílý, čistý lesk Srdce Ježíšova. A co ti ještě povím? Znášli se jednou v tomto umění, býti dle svého stavu čistotným v myšlení, řeči a skutečích, pak se ostatním již snadno přiučíš! Bude ti totiž scházeti ještě čtvero umění, abys se zúplna Kristu Pánu podobal, a by ti jednou sv. Petr otevřel bránu nebeskou.

Čtvrté totiž umění jest **střídmost**. Jistá stará kniha dí o tom takto: »Ze všech ctností, jakých kdy svět znal, jest nejlepší střídmost. Naopak nestřídmé jidlo a pítí velikou působí škodu, a mnoho tisíc lidí z toho škodu vzali na těle i na duši, že jim již pomoci nebylo, jako Esau a veliký počet těch, jejichžto bůh břicho jest a jenžto myslí, že by nemohli živi býti, kdyby nebyl žaludek stále plný jako sud. Také velké množství hříchů poslo z nestřídmosti úst, z nestřídmosti hrdla, z nestřídmosti v řeči, hříchy to, jež by se jinak nebyly staly.« Tak ona stará kniha; já pak dodávám: »Lpili snad také na tobě něco této nectnosti, která člověka k nerozumné tváři snižuje, ó pak ponoř celou duši svou do Srdce Ježíšova! Onoť na kříži se dalo žití trápití, žluči a octem napájeti, by tě ze hříchu toho vyhojilo. Nespouštěj se ho více, a uvidíš, že se to brzy s tebou k lepšímu obrátí!«

Páté umění sluje **štědrost**. Kdo se v této ctnosti nezná a lakom jest, ten nemá místa ani na zemi, ani na nebi, ani v Srdci Kristově! — A jak asi to s tebou jest v této věci? Jsi také takový lakomec, lichvář a vyděrač? Zaháníš hrubě a necitelně chudinu ode dveří svých? Necháváš čeleď svou trpěti hlad, prodáváš špatné zboží za dobré, pracuješ k vůli tomu mizernému groši i

v neděli a ve svátek, nepřeješ si snad v nemoci ani lékaře ani léků, necháš i děti své raději doma povalovati a divočiti, než abys učitele platil, ač máš na všechno to peněz dosti? Nuže, rei, jak je s tebou v tom ohledu? Nežádám si toho vědět, ale řeknu ti jen tolik: Jen jedna věc z těchto dvou jest možná; buď ctiš upřímně a opravdově Srdce Ježísovo, plápolající láskou ku všem lidem, a pak nemůžeš déle zůstatí lakomcem; aneb zůstaneš lakomcem, ale pak je v několika dnech veta po vši tvé účtě k Srdci Ježísovu. Nenasytného lakomce a nejštědřejší Srdce Páně, kdo by ty dva chtěl dohromady spráteliti, ten patří buď do káznice nebo do blázince! Avšak jdeme dále!

Šesté svobodné umění zove se **mírnost** a opak jeho hněv; a jako hněv vede sebou tři nectnosti, podobně má i mírnost trojí vedlejší umění. — Hněv především kazí a otravuje tělo člověka; mnozí bývají hněvem tak rozčileni, že dostanou chvění a třesení do celého těla na několik hodin; nejednou jsem to viděl na vlastní oči, poněvadž znám ubožáka, jemuz třesení toto a lomcování celým tělem následkem častého opakování se zůstalo a bezpochyby až do smrti již nepomine! — Mírnost naopak a tiché, pokojné srdce ve všech pracích a protivenskvích zachovává zdraví těla. — Hněv popudí proti tobě lidi a učiní tě všem protivným, tak že řeknou o tobě: »Nenili to člověk nekáraný, nevzdělaný, nesnášlivý, popudlivec a zlostník? Jen se mu vyhněte v čas s cesty, sice trká jako beran a bije na vše strany.« — Naopak praví Spasitel, že mírní a tiší srdcem vládnouti budou zemí, t. j. srdci lidskými! — Hněv konečně znepráteleí tě i s Bohem a všemi svatými Jeho; kdežto Kristus Pán nemůže jinak než milovati toho, kdo jest tichého a mírného srdce, jako On sám!

Již tedy nahlédni ten hrozitánský rozdíl a mášli takovou zhorka nakvašenou krev, jdi a ponoř se častěji ve chladných vodách tichého, mírného a trpělivého Srdce Ježísova a ponenáhlu ztiší a zmírní se ti tepna srdeční a pokojnější bude krev v žilách tvých. Vzpomeň jen na svatého Štěpána!

Šedmé a poslední svobodné umění jest vlastně matkou všech předěslých šesti, a kdo toto poslední jen v srdci a v domě svém uhostí, tomu se brzy zrodí oněch šestero dítek. Jest to **věrnost** a **horlivost ve službě Boží**. — Sloužiti Bohu značí sice Jeho přikázání plniti; to však zde nemíním, nýbrž zde mluvím o oné bohoslužbě, kde člověk bezprostředně s Bohem svým obcuje, tak na př. modlitba, kde ty mluvíš s Bohem; kázání nebo rozjímání v nábožné knize, kde zase On mluví k tobě; zpověď, kde ty přicházíš k Němu a odprošuješ Ho za svou nedbalost v Jeho službě, za neposlušnost a všelikou vzpouru proti Jeho vůli, nebo že jsi Mu zbůhdarma čas ukrádal; konečně sv. přijímání, kde On zase přichází k tobě jakožto lékař, aby vyléčil choroby a neduhy tvé. Kdo v těchto věcech koná pilně, věrně a vytrvale, co Bohu jakožto Pánu svému povinen jest, ten a takový aby sloužil také spolu hříchu a ďáblu, toť zhoľa nemožno! »Žádný nemůže dvoum páním sloužiti.« — Ó duše křesťanská, viz Mistra a Spasitele svého v tomto ohledu, od Jeho dvanáctého roku až tam na hoře Olivetské v Jeho tříhodinné smrtelné úzkosti, nenili celý život Jeho »býti v tom, což Otce Jeho jest.« — nepřetržitá, nejhorlivější bohoslužba?! Ó veď často svého liknavého, vlažného a ospalého ducha do učení ke Kristu Pánu, ponoř Jej hluboko do Jeho Srdce, do té výhně lásky, a nech jej tam rozžhaviti. Nejsi snad již tak ustydlý a mrazem ztuhlý, by tě nemohla rozehráti ani láska

Ježíšova, která Jemu krvavý pot ve tvář vehnala?!

To jest tedy oněch sedmero svobodných umění, v nichžto se dobře, ba mistrovsky musíš znáti, chcešli se jednou do nebe dostat. Místo pak a škola, kde jediné se jim přiučiti lze, jest opět nejsv. Srdce Ježíšovo, tvé »světlo, cesta a život.«

4. Apoštolát modlitby.

V celém Písmě sv. není druhé knihy, která by tak jasně, tak vřele, tak ohnivě vyprávěla o lásce nejsv. Srdce Kristova, jako kniha epistol Pavlových. Proniklil svatý Jan, miláček a evangelista Páně, ostrým hledem orla výsost, slávu a věčnost »Slova,« t. j. božství Kristovo: pak svatý Pavel zase ponořil se vřelým citem srdce svého v člověčenství Jeho a vykládá o Něm, kterak Syn Boží u vtělení svém z pouhé lásky sebe sama zmařil, vzav na se podobu služebníka, a vyjma hřích, učiněn jest ve všem jako jeden z nás lidí, aby z toho, co jakožto člověk zkusil, naučil se s námi soustrastiti. Dále pak vypisuje s nadšením svatý Pavel výšku, sífku a hloubku milujícího Srdce Kristova, a to vše shrnuje v jedno slovo, jež jako píseň lásky celému světu předzpěvuje: »Miloval mne, a vydal sebe samého za mne! Budiž tedy proklat a zatracen ten, kdo Pána našeho opět nemiluje!« — Poněvadž pak pravá láska jest tolik, jako »dvě duše a jedna mysl, dvě srdce a jeden život,« dí sv. Pavel otevřeně: »Živ jsem, ale ne již já, nýbrž živ jest ve mne Kristus!« — Sv. Otec Jan Zlatoústý vykládá překrásně tato slova a končí výklad svůj takto: »Bylo tedy Srdce Kristovo srdcem Pavla!«

Poněvadž pak Pavel tak vřele miloval Srdce Ježíšovo a poněvadž viděl, kterak zase Kristus celým Srdcem miluje ovečky své, nemohl i sv. Pavel jinak, než věřící ze srdce milovati. Píše jim takto vyznání lásky své: »Mám vás

v srdci svém, poněvadž i vy účastníci jste radosti mé, jižto jsem zakusil v okovech mých a v obraňování a utvrzování evangelia. Ano, svědek jest mi Bůh, kterak vás všechny miluji v srdci (útrobách) Ježíše Krista!« (Filip. 1, 7. a 8.) — Jistý učený bohoslovec činí o slovech těchto tento výklad: »Tedy ne láskou srdce lidského, nýbrž onou čistou, vroucí a nadpřirozenou láskou, jakouž nejsvětější Srdce Ježíše Krista své miluje, miluje i sv. Pavel. On pak může takto milovati, poněvadž srdce jeho žije v Srdci Kristově, a naopak Srdce Kristovo v srdci Pavlově.«

Nyní však, milý čtenáři, viz a pozoruj, k čemu tato láska Kristova apoštola Pavla pobádala. Ontě prvním biskupem, jenž napsal nejstarší a spolu nejdůkladnější pastýřský list o »apoštolátu modlitby,« a sice k mladšímu biskupu Timotheovi. Vykládá v něm: »Bůh že chce, aby všickni lidé do nebe přišli; k tomu však je třeba, by všickni pravdu znali a podle ní v kázni a zbožnosti živi byli. K tomu však zase všickni bez výminky potřebujeme milosti Boží, bez níž ničeho dobrého vykonati nelze. Proto chce Bůh, abychom jeden za druhého o ni prosili, a tudíž — avšak poslyš dále vlastní slova sv. Pavla: »Protož napominám především, aby činěny byly prosby, modlitby, přimluvy a díkůčinění za všechny lidi, za krále, i za všechny, kteří jsou v úradech vysokých postaveni, abychom tichý a pokojný život vedli ve vši pobožnosti a poctivosti.« (1. Tim. 2, 1.) Dodává pak sám k tomu, odkud toto učení čerpal, totiž ze Srdce Spasitelova. »Neboť,« píše dále, »to dobré jest a vzácné před Spasitelem našim, Bohem, který chce, aby všickni lidé spaseni byli a ku poznání pravdy přišli.«

Ba ovšem, jest to Srdci Ježíšovu

milo a příjemno, modliti se za všechny lidi. Neboť modlitba jest zbraň, jížto každý křesťan, i dítě, každodenně tisícové útoky nepřátel, nebezpečí a pohromy od křesťanstva odvrátiti může. Modlitba jest magnet, jenž bez ustání přitahuje s nebe zlatého požehnání na zemi, jenž vymáhá nemocným uzdravení, zarmouceným potěšení, hříšníkům milost obrácení a umírajícím šťastného skonání. Ano, modlitba více působí, více pomáhá než kázání; neboť máli kázání vniknouti do srdce lidského, zde se ujmouti a ovoce nésti, musí k tomu přijíti — jako vláha nebeská shůry vnitřní milost Boží, ta musí člověka vzrušiti, rozehřáti a posilniti. Milost tu pak můžeš posluchačům vyprositi.

Pravdu měl zajisté svatý František z Assisi, když pravil, že při posledním soudu přepodivná věc vyjde na jevo. Búdet prý leckterý veliký a proslavený kazatel, vida své někdejší posluchače po pravé straně postaveny, od nich očekávati vřelé díky za to, že slovem svým je ke spasení přivedl, avšak místo jemu, dostane se díky těch leckterému prostému bratru řeholnímu neknězi, ba mnohé stařence, která se za posluchače modlila a jim Ducha sv. vyprosila; kazatel pak věhlasný pro ješitnost a jiné chyby odejde k velikému svému podivení s prázdnem! Ano, modlitba jest jako řetěz, jímžto lze i ruce uraženého a rozhněvaného Boha spoutati, aby netrestal svými metlami hříchy, jimiž Ho lidé v zaslepenosti a zlomyslnosti přes tu chvíli uráží. A Bůh rád snese takového násilí, poněvadž vůbec sám velmi nerad tresce, a to jenom pak, když už nic jiného nepomáhá. Tak daleko přivedli to jedenkrátě Israelité, že se Bůh již rozhodl chopiti se metly na ně. Uslyšev to Mojžíš, ten svatý muž, jal se ihned modliti, a to s takovou vroucností a silou, že mu řekl Bůh, aby ustal, jinak že musí odložití spravedlivou metlu a lid se stane pak ještě zpupnějším. Avšak Mojžíš, ne-

mysle na sebe, nýbrž na svůj zaslepený lid, prosil dále o milost, a Hospodin — dodává písmo — konečně jest usmířen.

A jiný obraz, jak mocná jest přimluvná modlitba spravedlivého. Na cestě do zaslíbené země přepadeni byli Israelité vojskem nepřátelským. I bránili se proti němu s velikou udatností, ale ne méně udatni byli i nepřatelé, a tak kolísalo vítězství mezi oběma, kloníc se brzy k té, brzy k oné straně. Vida to Mojžíš, vystoupil na blízký vrch a rozeplav ramena svá k nebi, jal se modliti za lid svůj. A hle, pokud ramena držel vzhůru v horlivé modlitbě, vítězili Israelité; jakmile však, umdlévaje v modlitbě, nechal je klesati, vítězili nepřatelé. I zavolal tedy muže dva a přikázal jim, aby vzhůru podpírali rameno jeho, a tak po celý den setrval na modlitbě, až dobyli Israelité úplného vítězství.

Hle, tot trefný obraz lidu Božího i za časů našich. I podnes napadají zuřiví nepřatelé se všech stran katol. církev; papež, biskupové, kněží, mniši a řeholníci, katolická škola, katolická bohoslužba, vše, vše, co katolického, zuřivě se pronásleduje, tupí, potlačuje a ničí. A což teprve jednotliví věřící?! Jakých nátisků jest jim snášeti, jakých bojů podstoupiti každodenně proti tělu, světu a ďáblu! Ó zajisté k zoufání byl by již tento ustavičný boj všeho křesťanstva, kdyby se »Mojžíš« za nás nemodlil. Mojžíš totiž Nového Zákona, náš Spasitel, Kristus Ježíš. On však stojí ustavičně na hoře svaté, na oltáři totiž, a tam v nebesích na pravici svého Otce a obětuje Mu celé Srdce své. Ano, celý život Jeho — jak krásně dí sv. Pavel — jest nepřetržitě modlení se za nás, »živ jsa vždycky k orodování za nás« (Žid. 7. 25.), neboť jest Jeho vůle a přání, aby všickni lidé spasení byli. A to jest také Jeho veliké dílo, Jeho péče nejdůležitější, Jeho zájem nejhlavnější, aby ovečky své, jež

Mu Otec dal, z bídý vezdejší přivedl do věčné blaženosti.

Teď snad také pochopíš, milý čtenáři, proč sv. Pavel řečený svůj pastýřský list o apoštolátu modlitby těmito vřelými a rozkazujícími slovy končí: »Protož chci, aby se modlili muži na všelikém místě, pozdvihující čistých rukou svých... i také ženy!« Máme totiž modlitbami svými podporovati modliceho se Spasitele tak, jako ondy oni dva muži podporovali zdvižené ruce Mojžíšovy. Tím způsobem bude i katolická církev vždy vítěziti v boji za své božské dědictví!

Ano, dobré děti zajímá vše, co otci jejich na srdci leží, buďsi to radost nebo žalost, na všem vřelého podílu berou. Ó učíte tak i vy, přátelé a údové v domě nejsv. Srdce Ježíšova! Každého dne hned z rána po ranní modlitbě obětujte již předem celodenní dílo své Pánu a Spasiteli svému, všecky své práce, obtíže a nesnáze, kříže své a trápení, vše, cožkoli činiti nebo trpěti budete, Jemu věnujte, aby to všechno v Srdci svém pozlatil a tak svému nebeskému Otci jako velikou petici podal za tu a onu záležitost, která mu právě toho dne nejvíce na srdci leží. Jinými slovy: pracujte a modlete se »na úmysl nejsladšího Srdce Ježíšova!« Tímto způsobem, považte, přátelé, můžete i ze své světnice, s pole i s lože nemocného po celém širém světě účinně

kovati: tu mnohý hřích zameziti, tam mnohý trest Boží odvrátiti, mnohému zaslíbenému a zatvrzelému hříšníkovi milost obrácení vyprositi, jinému umírajícímu vymoci šťastné skonání a tak — dťablu mnohou porážku a mrzutost, Pánu Ježíši však mnoho radosti a potěšení způsobiti!

To by tedy bylo oněch čtvero služeb, jež od vás požaduje nový váš Pán a hospodář domu: láska vzájemná, věrné následování, útrpnost, odprošování a konečně apoštolování modlitbou.

Zbývá nyní toliko, abyste mrtvá ta na papíře slova do svého vroucího srdce přijímali a v život uvedli. Aby vám to lehčeji šlo, můžete zkusiti tento návod. Nevezme každý hned veškerých služeb najednou, nýbrž postupně jednu za druhou a v každé službě nech aspoň měsíc nebo týden se cvičí. Tak sezná postupně všechny a vžije se do nich. Aneb rozdělte služby ty mezi sebou, ať jeden vezme na se lásku odvetnou, druhý odprošování, třetí následování a čtvrtý apoštolát modlitby, a každý ať svou úlohu měsíc nebo týden skutky vykonává; po týdnu nebo měsíci vyměňte si úlohy. Takovýmto způsobem by se ve vašem domě konala nepřetržitě pravá pobožnost k nejsv. Srdci Ježíšovu, a pak zajisté splnil by On i na vás slovo své: »Viz to Srdce Mé — ono odplácí a odměňuje.«

Katechetické úvahy o svátosti pokání.

II.

O nedokonalé nadpřirozené litosti.

»Pakli by bezbožný činil pokání ze všech hříchů svých, kterých se dopustil, a ostříhal by všech příkazání mých a činil by soud a spravedlnost: životem živ bude a neumře,« tak praví Bůh skrze proroka Ezechiele (18, 21.). Slova tato

vyplňují se především, když hodně svátost pokání přijímáme. Přijímáme-li tuto svátost bez patřičné přípravy, neodpouští se nám ani jeden jediný hřích. V moci hříšníka tedy jest, aby tato svátost mu byla ku prospěchu duševnímu. Důležité tedy jest, abychom věděli, čeho k hodnému přijímání této svátosti věděti třeba. Nejhlavnější části této svátosti vysvětlím.

Poněvadž kajcník musí se ze svých hříchů zpovědníku vyznati, samo sebou se rozumí, že musí napřed svědomí své zpytovat, aby se na vše upamatoval, čím se od poslední platné zpovědi prohřešil. Komu záleží, by platně se zpo- vídal, činí to beztoho náležitě; o zpyto- vání svědomí tedy pojednávati nebudu.

Po zpytování svědomí třeba vzbuditi lítost. Lítost jest k dosažení odpuštění hříchů nutně potřebna. Uvážíme 1. co je lítost; 2. kterak lítost ku platnému přijmutí svátosti pokání se požaduje; 3. jak v srdci vzniká a se vzbuzuje.

1. Jak katechismus praví, lítost neboli skroušenost jest bolest duše, že jsme Boha urazili a ošklivost nad hřichem spáchaným, spolu s pravým úmyslem, nikdy více nehřešiti. Z toho vysvitá, že jen zevnější známky lítosti nedostačují. Tak by nic neprospeklo hříšniku, kdyby před zpovědi nejkrásnější a nejtklivější modlitbu ke vzbuzení lítosti z nějaké modlitební knihy nebo z paměti říkal, kdyby však duše necitila, co ústa praví. Lítost má své sídlo v srdci, neboť jest bolest duše.

Že duše může bolest pocítovati, aniž by tělo trpělo, jest známo ze zkušenosti. Když matka u lůžka svého nemocného dítky sedíc, pláče, pocituje bolest, snad velikou bolest: bolest tu působí jí ne snad oči, ze kterých slzy tekou, ani některý jiný chorý úd, nýbrž nepokoj a úzkost srdce, že dítko jest v nebezpečí. A když dítko klečí na hrobě svých rodičů, nepozůstává jeho bolest v slzách anebo jiném tělesném utrpení, nýbrž že truchlí pro ztrátu otce nebo matky. A tak jest i s lítostí. Pozůstává též ve vnitřní bolesti duše, ona totiž se rmoutí a znepokojuje, že zlé činila a Boha tím zarmoutila a urazila, že tím Boží nemilost a trest na se uvalila. Třeba tedy, bychom před zpovědi se zpytovali, jeli naše lítost vnitřní.

Lítost jest dále ošklivost nad spá-

chaným hřichem. Z toho opět vysvitá, že nedostačuje, uznávali hříšník ošklivost hřichu. Dobře vyučený křesťan může sice ošklivost nějakého hřichu uznávati, aniž by sám jej v ošklivosti měl. Ano jest možno, a bohužel přecasto skutečně se tak stává, že nějaký hřích miluje a jemu hová, že uznává, že je nedovolený a hanebný. Máme zajisté příčinu Boha prositi, by nám svou milostí ku pomoci přispěl, abychom nejen uvnitř se rmoutili, že jsme Boha hříchy urazili, nýbrž abychom nad hříchy pravou ošklivost měli. Kdo bez lítosti ke zpovědnici přistupuje, byť se i ze všech svých hříchů vyznal, přece jen opět se svými hříchy odchází od ní.

2. Ostatně nedostačuje každá lítost, každá bolest duše ku smíření s Bohem. Záleží především na důvodech, z nichž lítost vzniká. Může někdo nad nějakým hřichem velice se znepokojovati a rmoutiti, proto že jím si uškodil na zdraví, na statku, na cti a pod. To jsou však jen přirozené důvody a taková lítost jest přirozená. Byť sebe větší byla, ke smíření s Bohem sama o sobě nenapomáhá.

Ospravedlnění hříšníka jest nadpřirozený skutek milosti Boží, a k tomu třeba též nadpřirozené lítosti, která s pomocí milosti Boží a z nadpřirozených důvodů v srdci vznikla. Důvody tyto jsou: bázeň před Bohem a láska k Bohu; bázeň před Bohem, když si toho vědomi jsme, že jsme trest věčný za své hříchy zasloužili a že jemu na věčnosti neujdeme; láska k Bohu, když uznáváme a pocítujeme, že jsme k Bohu byli tak nevděční a Jej, to nejvyšší a lásky nejhodnější dobro, urazili a zarmoutili.

Dle toho lituje hříšník svých hříchů buďto z pouhé bázně před peklem, anebo z bázně před peklem a poněkud z lásky k Bohu. V prvním případě jest nadpřirozená lítost na nejnižším stupni a jest ještě nedokonalá; ve druhém jest

sice také ještě nedokonalá, ale jest již lepší a má větší cenu; v třetím jest dokonalá a má nejvyšší cenu.

Důležitá jest zajisté pro každého hříšníka otázka: »Který stupeň lítosti požaduje Bůh, chtějí hříšníci, aby mu Bůh ve zpovědi hříchů odpustil?« Snad dokonalou, z pouhé lásky k Bohu vznikající? Tolik nepožaduje Bůh od nás. Dostačí tedy pouhá bázeň před peklem bez jakékoli lásky k Bohu? O tom sluší pochybovati. Církev o tom určitě se nevyslovila; ale povážímeli, že zpovědi má se smíření Boha s hříšníkem uskutečniti, tu jest nepochopitelné, jak by to možno bylo, kdyby hříšník k Bohu se neobrátil a Ho úplně nemiloval. Proto dá se předpokládati, že lítost taková alespoň počátek lásky k Bohu musí v sobě zahrnovati. A nedá se ani mysliti, že by hříšník, který Boha pranic nemiluje, přece v odpuštění svých hříchů doufal. Počiná však Boha milovati ten, kdo, boje se pekelných muk, spolu touží, by v nebi na Boha mohl patřiti.

Lítost musí býti též obecná.

Hříšniku ve zpovědi neodpouští se žádný hřích, leč když ho opravdově litoval. Kdo má vícero těžkých hříchů na svědomí, musí všech litovati. Lítost jest obecná, když všech hříchů, žádného nevyjímaje, litujeme. Každý hřích Boha uráží, proto musíme všech míti v ošklivosti, chceme-li hněv Boží ukrotiti. — »Odvrzte od sebe všechna přestoupení svá, v nichžto jste provinili, a učiňte sobě srdce nové a ducha nového,« praví Bůh skrze ústa proroka Ezechiele (18, 31.). Zpovědi má hříšník ztracené milosti opět nabyti; neuděluje se však posvěcující milost, dokud všechny těžké hříchů nejsou odpuštěny. Proto praví Bůh skrze proroka: »Pakli by bezbožný činil pokání ze všech hříchů svých, kterých se dopustil, a ostříhal by všech přikázání mých, živ bude a neumře.« (Ezech. 18, 21.)

»Kdo chce ospravedlněn býti, musí ne některých, ani mnohých, ale všech těžkých hříchů litovati,« praví sv. Augustin. »Kdo v jednom jediném hřichu trvá,« praví jistý církevní sněm, »ten právě tak nepřekročí práh života věčného, jako ten, kdo v kalu všech hříchů tone.« (II. Conc. Lat. c. 22.) Třeba tedy všech alespoň těžkých hříchů litovati, pak jest lítost obecná.

Lítost má býti konečně nade všechno, to jest, musíme hříchů svých více litovati, než jakékoliv i té největší škody a ztráty. Tím se však nepraví, že třeba měřiti lítost podle zevnějšku, podle povzddechů, které ze stisněného srdce se vydírají, a podle slzí, které oči roní. Dostačuje, máme-li takovou ošklivost nad hřichem, že jej jako největší zlo ve světě, jako nekonečnou urážku Boha nenávidíme, sobě zošklivujeme a jeho vystříhati se chceme. Sv. František Sal. praví: »Máme největší skroušení nad svými hříchů míti, je tak nenáviděti, tak se jich hroziti a tak sobě jich oškliviti, aby se nenávisť, hrůza a ošklivost i na to nejmenší v nich zalíbení vztahovala.«

3. Lítost jest první a nutnou podmínkou platné zpovědi. Kdo se skroušeně a kajicně ze svých hříchů zpovědníku zpovídá, může bezpečně doufati, že milostí Boží bude očistěn a ospravedlněn. Jak to však započítí, bychom pravou lítost vzbudili? Odporúčujeme způsob, kterého svatý Karel Borom. užíval. Týž pokleknul a vroucně se o milost lítosti modlil. Pak konal troje rozjímání: napřed o pekle, pak o nebi a konečně o hoře Kalvarii. Tak činme i my.

Vzývejme napřed Boha, by nám milost pravé lítosti uděliti ráčil. V duchu postavme se pak na pokraj oné věčné propasti, která se peklo zove. Tu popatřme na ono místo, které jsme svými hříchů si zasloužili, představme si živé okovy, kterými nás ďablové spoutají,

zemřemeli ve svých hříších; onu hroznou bídu a zoufalství, které nás opanuje; tu hroznou společnost, v níž nám bude žítí. Uvedme si na paměť slova rozhněvaného soudce: »Odejděte ode mne, zatracenci, do věčného ohně!« Připomeňme si, že pak nešťastníku nepomůže ani prositi a nařikati, ani se vzpouzeti a odpor klásti, svržen bude do věčné propasti, do nikdy nezhasínajícího ohně, do nejčernější noci, mezi hroznou společnost; zvláště dobře uvažme slovo věčné. Přijdu do pekla, pak miliony a miliony let pominou, a já přece ani jiskry naděje nebudu mítí, že bych kdy z tohoto místa muk byl vysvobozen.

Rozjímavše pozorně o pekle, povznesme se pak v mysli do nebe. Tu rozjíme nevyšlovitelnou slasť nebesťanů, slávu a velebnost Boží, krásu a lesk nebeské Královny, radost a blaženost všech andělův a svatých. Naslouchejme plesání a chvalozpěvům, které tam ke cti Boží zaznívají. A vidouce nevýslovnou slasť nebesťanů, hledejme pak místo,

kteří Boží láska a dobrota i nám tu připravila. Povšímněme si těch mnohých míst, která pro padlé anděly a zavržené lidi byla určena, nyní však prázdná jsou, poněvadž hříchy o ně se připravili. Ó pomněme, jak bychom nešťastní byli, kdyby i naše místo mělo prázdnou zůstatí, poněvadž jsme Boha svými hříchy urazili a rozhněvali!

Konečně octněme se v duchu na hoře Kalvarské. Tu pozorujme Syna Božího, na dřevě kříže pničho, trnovou korunu na hlavě a z bezpočetných ran krvácejícího. I ptejme se pak: »Proč trpí to vše Syn Boží?« A on odpovídá: »Trpím za hříchy, kterými svět mne urážel; trpím i za tvé hříchy a obětuji svou poslední krůpěj krve, bych tě opět s mým nebeským Otcem smířil. Opusť hříšnou svou cestu a dej se zachrániti!«

Budemeli tak upřímně rozjímati, pak tím učiníme dojem na srdce své. S milostí Boží vznikne v nás láska k Bohu, hřích budeme si zošklivovati a zpověď naše bude dobrá. (Pokračování.)

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, zrcadlo lásky a bolesti.

„A po té skývše všel do něho ďábel.“
(Jan 13. 37.)

IV.

akou touhou Spasitel náš hořel, aby před utrpením a smrtí svou naposled s učeníky svými beránka jedl a své vlastní Tělo a svou vlastní Krev za pokrm jim dal, vysvitá ze slov jeho: »S toužebností žádal jsem beránka tohoto s vámi jísti dříve než bych trpěl.«

A hle, sotva pojedli zarmoutil se Pán v Duchu a počal vzdychati: »To pověděv Ježíš zkormoutil se v duchu.« (Jan 13. 21.)

Co pak, můj dobrý Pane, co tě tak zarmoutilo při večeři, na niž jsi se tolik

těšil? Proč vzdycháš v okamžiku, jehož jsi byl sobě tak vroucně žádal? Ba naě se táží, vždyť odpovídáš sám, řka: »Amen, amen pravím vám, jeden z vás mne zradí.« Věděl Kristus Pán o černém záměru nevděčného Jidáše, věděl, že v krátce vydá jej na smrt, že tedy těžkým hřichem obtíženo jest jeho svědomí, že však přece přijímá Tělo Páně, ovšem že nehodně, čímž jej opět znovu na smrt vydává. Neboť: »Kdo nehodně chléb tento ji a kalich Páně pije, vinen jest tělem a krví Páně,« praví apoštol národů sv. Pavel. Vykládaje místo toto praví svatý Jan Zlatoústý: »Vinen Tělem a krví Páně

značí, že takého hříchu se dopouští, jakoby Pána znovu zabil a Krev jeho prolil.« Na jiném místě praví tentýž světec: »Hrší jest nežli ďábel, kdo vědom sobě hříchu přece přistupuje, neboť odsouzen bude ku věčným útrapám. Proto nemá nikdo přijímati, nikdo nemá s nečistým srdcem jako Jidáš nebeský chléb bráti, aby podobného trestu nezasloužil.«

Proto pěje církev v krásném hymnu sv. Tomáše Akvinského o nejsv. Svátosti: »Jak rozličně působí chléb tento, smrt jest zlým, život dobrým.«

Podobně sloužil Israelským na odchodu z Egypta jasný sloup k označení cesty do země zaslíbené, pronásledujícím je však Egyptanům byl na záhubu.

Ohnivá pec Babylonská byla třem zbožným mládencům jakoby chladivá rosa, kdežto ti, kteří je tam házeli, plamenem sežehnutí jsou.

To jsou obrazy starozákonní, poukazující na účinek sv. přijímání. Zevně nelíší se přijímání hodné a nehodné pranicím, účinkem však hrozný rozdíl se jeví. Kdož po náležitě přípravě s čistým srdcem Tělo Páně přijímá, tomu jest pokrm tento chlebem života, zárukou spásy věčné a nebeským lékem proti zlému. Kdož však lehkovážně, hříšně přijímá, uvaluje na sebe soud a zkázu, ba žene sebe do pekla. Proto napomíná nás sv. Jan Chrysostom: Ó nechtějme, milí bratři, zapřisahám vás, nechtějme sami sebe zničiti, nýbrž se vši účtu a čistotou přistupujeme k Bohu našemu, abychom dosáhli nesmrtelného života, trůnu andělského a společenství Krista Pána.«

S nevolí zajisté velikou čítáváme o bezbožném Kainovi, jenž dobrého bratra svého ze závisti zavraždil, jehož krev až do nebe o pomstu volala. A což nemáme se ještě více horšiti nad tím, že mnozí bohaprázdni křesťané se neostýchají s nečistými rukama, špinavými

ústý a hříšným srdcem tak vznešenou a svatou Svátost přijímati, které sami blažení duchové největší poctu vzdávají? Nejsou tací lidé krvelační tygři, kteří krev druhého, božského Abela prolévají a srdce Jeho lásky plné nohama šlapou? Slyšte jen, co praví ctihodný Beda: »Věčně bēda tomu člověku, jenž ke stolu Páně nehoden přichází, neboť zrazuje Syna člověka po způsobu zrádce Jidáše.«

Zlobíme se na Saula, že prokláti chtěl ostěpem nevinného Davida. A co činí ten jiného, ať je to kněz nebo laik, jenž nehodně přijímá, nežli že způsobem tímtež božské Srdce Páně zraňuje? A to nemá býti těžkým hříchem, nemá na to býti věčný trest? »Řekni,« praví sv. Jeroným, »ať jsi kdokoliv, jenž nejsvětější Svátost přijímáš, jak jen můžeš rty svými Syna Božího líbati, kterými jsi rty nečisté osoby líbal? Ó Jidáši, Syna Božího polibkem zrazuješ!«

Ve starém zákoně bylo co nejpřísněji zakázáno, něco z masa oběti pokojné anebo ze sádla, které v obět zápalnou Bohu přineseno býti mělo, vzíti anebo jisti, sice uvalil na sebe hříšník taký hněv nejvyššího, ba měl i časnou smrti potrestán býti, neboť stálo v zákoně: »Budeli kdo jísti tuk, kterýž obětován býti má v zápal Hospodinu, zahyne z lidu svého.« (Levit. 7. 25.) Ó dobrý Bože, oč více zasluhuje trest smrti křesťan, jenž po nepořádné zpovědi, bez litosti a nápravy, hříchy obtížen jsa, podílu běže na oběti pokoje Těla a Krve nejsvětějšího Syna tvého? Není to tolik, jako nejsladší Srdce Spasitelovo psům házeti a perly sviním sypati?

»Považ,« praví sv. Chrysostom, »že se zlobíš na ty, kdož Pána zradili a ukřižovali, dej však jen pozor, ať viny té účastným se nestaneš. Onino zabili nejsv. Tělo Jeho, ty však přijímáš totéž Tělo do nečisté duše, a sice po tolika tobě prokázaných dobrodiních.«

O Josefu z Arimathie vypravuje nám sv. písmo, že zcela srdnatě a bez bázně na Velký pátek k smrti Páně k Pilátovi šel a mrtvé tělo Kristovo sobě vyprosil. Pilát však divil se, že by Ukřižovaný již byl zemřel; když však od setníka, jenž byl vojákům velel, se dozvěděl o smrti Ježíšově, daroval tělo Josefovi. Co to jen činiš, Josefe? Vždyť se vydáváš zlobě i nenávisti pošťvaného lidu?! Řekni nám, proč jsi mrtvolu mistrovi od Piláta požádal? Vykladači místa toho pravi: proto si Josef o tělo Páně připsil, aby nebylo od rozružených židů do stoky, anebo do smrduté jámy vhozeno, jako se to oběma lotřům stalo. Proto volil Josef raději všecku pohanu od luzy snášeti, jen aby přesvaté tělo Spasitelovo potupy nové uchránil, a v čistém hrobě pochoval. »Co však činí onen křesťan,« táže se sv. Bernard, »jenž se smrtelným hříchem v duši k nejsv. Srdci Páně přistupuje; nevrháli největší a nejcennější poklad celého světa v smrdutou jámu svého svědomí?« Ó běda člověku takovému! lépe by mu bylo, kdyby se byl ani nenarodil! Tu připadá mi na mysl onen drzý host, jenž nemaje roucha svatebního, přece ke svatebnímu veselí přišel a u královského stolu s ostatními hosty se posadil. Sotva jej však král zahlédnul, poručil sluhům: »Svažte mu ruce a nohy, a uvrzte jej do zevnitřní temnoty.«

Ó můj pane a králi! Co zavinil člověk tento, že jej tak přísně tresceš? Snad proto, že přišel bez roucha svatebního? Avšak považ, vždyť byl chudý a ty nehleďš na osobu, před tebou stejnou cenu má bohatý i chudáš. Avšak tu již slyším odpověď tvou: »Dej pozor, oděv svatební značí čistotu srdce, a právě že této neměl, dal jsem jej vyvrci.« Pěkně o tom píše sv. Augustin: »Ejhle, jaký výrok uslyší jednou ten, jenž k hodům svatebním, t. j. k oltáři Páně buď opilý

anebo se zástím v srdci svém přistupuje!« A k tomu dodati ještě lze: i ten, jenž v lásce smyslné a v nečistotě žije, nespravedlivý statek nevrátí, kdo oddán jest klení, pomluvačnosti a krivopřísežnictví, a přece opovažuje se přistupovati ke stolu Páně. Ach, jak hrozného odsouzení zasluhuji tito nehodní komunikanti!

O Kristu Pánu čteme, že brzy po jídle do nebe vstoupil, neboť skutkové apoštolští takto vypravují: »A pojed s nimi přikázal jim, aby neodcházel z Jerusalema — a to pověděl, ani na to hledí, vzdvižen jest a oblak vzal jej s očí jejich.« (1. 4.)

Král Baltazar však zase a bohatce nemilosrdný, jakož i host onen bez roucha svatebního rovnou cestou od stolu hodovního do pekla sestoupili. Tot obraz těch, kteří nehodně Tělo a Krev Páně přijímají. Protož pozor dej, kdokoliv jsi a přijímáš, abys neslyšel z úst Páně slova, která pravil ku zrádnému Jidáši: »Přiteli, nač jsi sem přišel?« neboť jsi nepřipraven dopouštíš se velezrády a nemůžeš již větší pohany nejsv. Srdci učiniti, nežli když toto nejčistší Srdce se svým srdcem nečistým spojuješ, neboť: »jaké jest společenství mezi Kristem a Belialem?

Co tedy asi raditi tobě mám v předležitě věci této? Poslyš co vypravuje sv. Ev. o Petrovi: »Po vzkříšení Páně odebral se Petr s druhy svými ku jezeru Tiberiáskému, aby tam ryby lovili. A když byli po celou noc ničeho nepochytili a již den byl, stál Ježíš na břehu a Jan poznáv jej pravil k Petrovi: »Pán to jest.« Uslyšev to Petr, opásal se, a vskočil do vody. Co to činiš, Petře? Budešli pak moci břehu dosáhnouti? vždyť oděv tvůj ti více překáží?« Ó nikoli,« odpovídá Petr, »nemohu přece nahý před Pána předstoupiti; to toliko lze učiniti s největší úctou.« Slyšíš to, vlažný knězi, jenž nejsi ani horký ani studený? Slyšíš to, laiku, dříve nežli předstoupíš před Pána svého,

musíš obléci oděv, oděv čistoty a dobrého svědomí. »Budtež svatí, jako já svatý jsem,« — neposkvřňujte duši svých, napomíná Pán. Kdokoli ke stolu Páně přistupuje, ať kněz ať laik, přichází ve společnosti nesčíslných duší andělských, kteří obklopují oltář a klaní se svému Pánu. Běda tomu, kdo v šatě nečistém se objevuje, ten zahání nevinné a čisté duchy

tyto a v průvodu svém má ďábla samého s anděly jeho. Ó kéž bys vždy dalek toho byl, knězi i laiku, kéž by tebe vždy blažení duchové s úsměvem vítati mohli u oltáře svatého, pak by zajisté Kristus rád vešel do srdce tvého se vši nebeskou milostí svou! Jinak však platiti budou o tobě slova Evangelistova o Jidáši: »A po té skývě vešel do něho ďábel.«

Prst Boží.

vádíme zde několik příkladů, které jasně dosvědčují pravdivost našeho přísloví: »Pán Bůh se nedá vysmívati.« —

Prvým zjevným odpůrcem a pronásledovatelem nově narozeného dítěte, jemuz od východu přišli poklonit se mudrcové, byl Herodes, který, ač sám pravil, že chce vzývati nově zrozeného krále, vražedný choval úmysl, jehož oběti mnoho nevinětek se stalo. A co čteme o posledních dnech tohoto vládce? Zemřel strašnou a ohavnou smrtí, za živa hmyzem jsa stráven.

Jerusalém, který Pána světa na smrt vydal, Štěpána kamoval, apoštoly a věřící pronásledoval, toto druhdy velebné město bylo hrozným navštíveno soudem. Tisícové jeho obyvatelstva hladu zemřeli, jiní tisícové povražděni jsou, a opět jiní v zajetí odvedeni. Pýcha Jerusalema, chrám, který byl do té doby jediným sídlem bohopocty, pravého Boha, tento chrám jest rozbořen, tak že kámen neostal na kameni. Titus byl vykonavatelem hrozného tohoto soudu.

Herodes Agrippa, vnuk výše jmenovaného, byl zuřivým pronásledovatelem křesťanův. A jaký vděk kynul mu na sklonku žití? Anděl Páně dotkl se ho, poněvadž Pánu nevzdával po-

vinnou česť, a hmyzem proniknut, vypustil ducha.

Nero, římský císař, rovněž krutý proti svým nejbližším příbuzným, jakož ku křesťanům, byl konečně senátem za trůnu zbavena prohlášen a souzeno mu bylo, ze skály tarpejské býti svrženu. Unikaje trestu, ukryl se v bahnech; když však i na dále byl pronásledován, skončil samovraždou.

Domitian, rovněž císař římský, který byl, jak Tertulian praví, částí Nerona, pokračoval v pronásledováních a ukrutnostech. Následek toho byly kruté výčitky svědomí a nevýslovná bázeň před smrtí, které aby unikl, žádných nešetřil prostředků; neunikl jí však, neboť byl zavražděn ve své ložnici.

Trajan, který sice výslovného nevydal rozkazu ku vyhledávání křesťanů, který však přece trestal ony, kteří z křesťanství byli usvědčeni, zemřel bídnou smrtí, jsa obětí svých výstředností.

Maximin, o němž sami pohanští spisovatelé dí, že nebylo nad něho krvelačnějšího na zemi, byl senátem za trůnu zbavena prohlášen. Když uslyšel tuto zvěst, řval jako zvíře a tloukl hlavou o stěnu, až vražda konečně bídnému jeho žití konec učinila.

Decius hleděl znenáhly mučením

nad křesťany zvítěziti. Život svůj skončil ve válce, kde od nepřátel obklíčen, s valným sborem svého mužstva usmrčen jest, tak že mu ani, jak Laktantius podotýká, cti slušného pohřbu se nedostalo, ale, jak sluší nepříteli Božímu, ostal potravou zvěře a dravého ptactva

Valerian zuřil proti biskupům, kněžím a jáhnům, jakož i proti úřednictvu křesťanskému. Poslední dny jeho života byly nečestné. Chycen od Persanův, učiněn jest otrokem. Kdykoli král Sapor na kůň sedal, musil Valerian sehnout podnožkou býti králi. Po dlouhé potupě byla hlava jemu uřata červeně zbarvena a ve chrámě pohanškém postavena. Vyslancům římským byla pak hlava tato okazována na znamení, že Římanům přece není se na vlastní moc příliš spoléhati.

Aurelian, nejsa nijak poučen osudy svých předchůdců, nové proti křesťanům vydával zákony. Vlastní krví však zaplatil nerozum svůj, byv od přátel zavražděn.

Dioklecian, který poslední pokus učiniti chtěl, aby pohanšký zachoval Řím, skončil krutým způsobem. »Nic jiného,« praví Laktantius, »nebylo při něm pozorovati, než vzlykot a vzdychání, stálý pláč a ustavičné zmitání těla buď v loži, buď na zemi. Tak stalo se, že po více než dvacetileté vládě uvržen jest v bídné živoření. Nemoci vysilenému znechutilo se žitím, až konečně hladem a tísní duševní utrápen, zemřel.«

Julian Odpadlík, který nepřipouštěním křesťanů do škol a úřadů tyto duševně chtěl potlačit, by znovu pohanství u bývalé moci z rumu povstati mohlo, zemřel ve válce proti Persanům. Umíraje, zvolal: »Zvítězil's, Galilejský« (Kriste totiž, poněvadž byl Kristus P. narozen v Galilei).

Valeus, který byl pevnou oporou kacířství ariánského a který ve své zášti ku křesťanům tak daleko šel, že jím ani vyslanci křesťanští, k němu z Nikomedie

vyslání, kteří i národům nejsurovějším platili za osoby nedotknutelné, ušetřeni nebyli, které na lodi dal upáliti, došel podobné smrti; pronásledován totiž Goty, ukryl se v chýži, která však nepřitelem byla zapálena, a Valeus shořel.

Anastasius I., který přes napomínání papeže Symmachy biskupy sesazoval, byl bleskem zabit, byv před tím dán do klatby.

Konstans II., který biskupům zapovídal o věcech víry mluvit i učení katolické hájiti, a který ve chrámě zajati dal papeže Martina a do Carihradu zavést, aby jej tam vši bídě v šanc postavil, musil před lidem vzbouřeným utíkat i byl na Sicilii svým sluhou zavražděn.

Justinian II., který si na papeže zahrával, chtěl v církvi o věcech víry rozhodovati, a který chtěl papeže v zajetí uvrhnouti, byl od vojevůdce Leontia chycen, a když mu nos uříznut, byl v bídný stav uvržen; když však později opět trůnu dobytí sobě žádal, byl zavražděn.

Konstantin Kopronymus, který byl velkým nepřitelem obrazů (obrazoborce), byl morovou nákazou napaden, a když bolestí strašně trpěl, vzýval svatě, slibuje, že vše opětně v bývalý uvede stav; smrt jeho byla bídná.

Leo IV., jeho syn, který ve slépějích otcových kráčel, zemřel v tom okamžiku, když bezbožnou rukou korunu, kterou císař Mauritus na oltář sv. Sofie postaviti dal, na svou chtěl vsaditi hlavu.

Hunerich, král Vandalů, který 3960 kněží ze své země vyhnal a více než 40.000 křesťanů popraviti dal, zemřel toutéž smrtí, jako Herodes.

Jindřich IV., který ve práva církve zasahovati a papeže též sesaditi chtěl, byl lidem a panstvem svým opuštěn a vlastním synem ku vzdání se přinucen. Zemřel, klatbou církevní stížen.

Hohenštaufové brojili stále proti církvi, z nichž jeden, Bedřich II., království a papežství ve své chtěl spojit osobě. Zemřel, vyloučen z církve; a celý ten rod, slavný a mocný, bídně, nešťastím slíhán, vyhybnul.

Napoleon I. dva papeže uvedl v zajetí, byv dvakráte klatbou stížen, ze které však mnoho si nedělal, jak zřejmo z listu, jež psal svému vlastnímu synu: »Myslí (totiž papež), že potom

(po klatbě) mým vojínům zbraň z ruky vypadne?« A hle, v Rusku se to doslova vyplnilo, čemu se vysmíval. Po bitvě u Lipska byl sesazen, a musil v téže zámku Fontainebleau, v téže světnici, ba na tomže stole podepsati své se vzdání, kde papeže ku podpisu nezákonnému nutil. Na Elbě vyznal: »Spor s papežem mi více škodil, než nešťastná výprava do Ruska.«

Poučení o apoštolátu modlitby.

(Pokračování.)

3. Odpustky pro členy třetího stupně apoštolátu modlitby za smírné přijímání.

Aby odpustky spolku smírného přijímání získali, musili dříve též členové apoštolátu modlitby k některému bratrstvu nejsv. Srdce Ježíšova přináležeti. Na prosbu generalního ředitele apoštolátu modlitby zrušil papež Lev XIII. tuto podmínku pro všechny, kteří jsou členy apoštolátu modlitby. Počínaje 10. únorem 1882., kdy dotčené breve bylo vydáno, není již pro členy apoštolátu modlitby třeba, by do některého bratrstva Srdce Ježíšova vstoupili, chtějí-li odpustky smírného přijímání získati.

Tyto odpustky jsou především následující, prozatím na 10 let udělené:

1. Plnomocné odpustky v den, v kterýž v některé týhodní anebo měsíční oddělení spolku smírného byli přiděleni, jestli svátost pokání a oltární hodně přijímají.

2. Plnomocné odpustky v hodinu smrti, jestli po hodném přijímání svátosti pokání a oltární, aneb alespoň s kajícími srdcem, nábožně jméno Ježíš ústy, a nemožnoli to, alespoň v srdci vzývají.

3. Plnomocné odpustky, když po zkroušené zpovědi, v ten den téhodne nebo měsíce, který jest jim určen, svátost oltární přijímají. Nemohouli v ten den

přijímati, platí odpustky i pro ten den v témdni nebo měsíci, který si sami volí, avšak s tou podmínkou, by nějaký veřejný chrám Páně nebo kapli navštívili a na úmysl svatého Otce nábožně se pomodlili.

Jiné odpustky, které již papež Pius IX. k prosbám generalního ředitele apoštolátu modlitby udělil, ulehčují spasitelný úkon smírného přijímání všem členům tohoto zbožného spolku Srdce Ježíšova, zvláště mužským. Až do 14. června 1877. mohl totiž odpustky smírnému přijímání udělené jen ten získati, kdo se zavázal, v určité dny každého téhodne nebo měsíce svátost oltární přijímati. Od dotčeného dne mohou členové apoštolátu modlitby tuto podmínku nahraditi jinou, ježž plnění jest snadnější a příkladnější.

•Mimo odpustky, které s přijímáním týhodních anebo měsíčních skupin jsou spojeny, mohou členové apoštolátu každého měsíce druhé plnomocné odpustky získati, jestli všichni společně v den od místního ředitele určený ke stolu Páně přistupují. (Reskript 14. června 1877.) Konečně udělil nynější sv. Otec Lev XIII. ještě jedny plnomocné odpustky členům

apoštolátu modlitby, kteří ke spolku smírného přijímání patří, jestli ve velikonoční době vykonavše velikonoční přijímání, ještě jedenkrát svátost oltární přijímají a slce na smíření za ty, kteří svou velikonoční povinnost zanedbávají. (Breve Lva XIII. dne 27. července 1880.)

4. Odpustky horlitelům apoštolátu udělené.

1. Plnomocné odpustky.

Mocí apoštolského povolení dne 13. dubna 1862. udělují se horlitelům pro uctívání božského Srdce Ježíšova a apoštolátu modlitby, kteří se úplně službě Páně, jeho svaté církve a apoštolské stolice věnovali, plnomocné odpustky v následující slavnosti, jestli všichni ve společném úmyslu svaté přijímání za papeže, za svatou církev a duševní potřeby obětují.

Na slavnost sv. Jenovefy, 3. ledna.

- » » » Františka Sales., 20. ledna.
- » » » Ignáce, mučenika, 1. února.
- » » » Kateřiny z Ricci, 13. »
- » » » Františky Římské, 9. břez.
- » » » Josefa, 19. března.
- » » » Vincence Fer. 5. dubna.
- » » » Kateřiny Sen., 30. dubna.
- » » » Moniky, 4. května.
- » » » Řehoře VII., pap., 24. květ.
- » » » Klotildy, král., 3. června.
- » » » Petra a Pavla, 29. »
- » » » Maří Magd., 22. července.
- » » » Ignáce z Loj., 31. »
- » » » Dominika, 4. srpna.
- » » » Františky Šantal., 21. srp.
- » » » Kateřiny Jan., 15. září.
- » » » Michala archand., 29. »
- » » » Frant. z Assisi, 21. října.
- » » » Teresie, 15. října.
- » » » Martina, 11. listopadu.
- » » » Alžběty, 19. »
- » » » Lucie, 13. prosince.
- » » » Jana Evang. 27. »

Dále mohou horlitelé, kteří obrazem Srdce Ježíšova ozdobený kříž, odznak to

jejich hodnosti, veřejně nosí, plnomocné odpustky získati v den, v který tento svůj odznak ponejprve přijali a se službě Srdce Ježíšova zasvětili, jakož i dvakrát v roce, když toto své zasvěcení obnovují. (Reskript dne 14. června 1877.)

2. Neplnomocné odpustky.

Odpustky 300 dní, kdykoliv horlitelé buďto všichni nebo dva se shromáždí, aby si vzájemně zprávy podávali a se povzbuzovali, horlivěji čest Boží rozšiřovati. Tyto odpustky mohou horlitelé získati tím okamžikem, kdy od místního, nebo dicésánního nebo vrchního ředitele mezi horlitelé byli přijati. To se může státi buďto prostě, ústním anebo písemným vyjádřením, aneb odevzdáním zvláštního horlitelského diplomu nebo konečně slavným přijutím. Předcházející zkouška, která půl roku trvá, není sice potřebna ke platnému přijutí a k získání odpustkův, ale jistě není na škodu.

5. Odpustky pro členy římského arcibratrstva Srdce Ježíšova.

Až do 7. června 1879. byl apoštolát modlitby s bratrstvem Srdce Ježíšova tak úzce spojen, že každý, kdo se stal členem apoštolátu modlitby, tím již stal se též údem římského arcibratrstva Srdce Ježíšova. Počínaje svrchu udaným dnem poměr ten přestal.

Ostatně jsou všichni, kteří před 7. červencem 1879. do apoštolátu modlitby byli přijati, ještě dosavad s arcibratrstvem božského Srdce ve spojení a mohou ještě i nyní na všech tomutež arcibratrstvu udělených milostech a odpustcích podílu míti. Mimo to mají všichni duchovní ředitelé takových farností nebo společností, které před 7. červnem 1879 k apoštolátu modlitby byly přivtěleny, jakož i nástupcové těchto ředitelův, i nyní ještě a i na dále plnomocenství, přivtělovati římskému arcibratrství božského

Srdce. Mohou tedy všichni členové apoštolátu modlitby, kteří před 7. červnem 1879., anebo nyní a přistě od dotčených ředitelův apoštolátu modlitby v římské arcibatrstvo byli přijati, odpustky téhož arcibatrstva získati. (Reskript dne 7. června 1879. Vysvětlení vrchní správy římského arcibatrstva téhož dne.)

Ti však, kteří teprve po 7. červnu 1879. k apoštolátu modlitby přistoupili, chtěli odpustky římského arcibatrstva získati, musí se napřed od kněze k tomu oprávněného dáti zvlášť k tomu bratrstvu přivtliti. Právicmoc tuto v nejnovějším čase mají ředitelé všech společností, až do 1. ledna 1883. od vrchního ředitelství v Innosti připojených, anebo jako připojené ohlášených společností, jakož i jejich nástupcové. (Reskripty představu římského arcibatrstva rozličného datum.)

Pro ředitele společností po 1. lednu 1883. připojených obstarává tutéž právicmoc podle přání ochotně vrchní ředitelství apoštolátu modlitby v Innosti pro Rakousko a Německo, nebo ředitelství v Brně pro Českoslovaný.

Z těchto důvodův udáváme zde odpustky římského arcibatrstva.

K získání odpustků, před nimiž * stavíme, požaduje se, aby členové k utění Srdce Ježíšova denně se modlili Otče náš, Zdravas a Věřim v Boha s připojením: »Ó nejsladší Ježíšovo Srdce, dejž ať miluji tě vždy více!«

Avšak »modlitba na úmysl svatého Otce,« předepsaná při plnomocných odpustcích tuto s * poznamenaných může kdekoli se konati, aniž třeba »některý kostel« navštívit.

Plnomocné odpustky.

I. 1. * V den přijetí v bratrstvo. 2. * v slavnost Srdce Ježíšova. 3. * v první pátek anebo v první neděli každého měsíce. 4. * Ještě v kterýžkoli den v měsíci. 5. * v hodinu smrti, vyzývají ses pravou

kajicností nad hříchy jméno Ježíš alespoň srdcem, nemůželi se to diti ústy.

II. 1. V první den vánoční slavnosti. 2. v zelený čtvrtek. 3. v neděli velikonoční. 4. v slavnost na nebe vstoupení. 5. pak ještě každou těch 6 neděl anebo 6 pátků předcházejících slavnost Srdce Ježíšova.

III. Na slavnosti: 1. neposkvrněného Početi. 2. narození. 3. zvěstování. 4. očistování. 5. na nebevzetí Panny Marie.

IV. 1. na slavnost všech Svatých. 2. všech věrných dušíček. 3. sv. Řehoře (12. března). 4. sv. Josefa. 5. sv. papeže Pia V. 6. ss. apoštolů Petra a Pavla. 7. na slavnost sv. apoštola Jana.

Aby členové těchto * nepoznamenaných plnomocných odpustků získali, třeba, by přijavše svátost pokání a oltární, i kostel téhož bratrstva navštívili a na úmysl sv. Otce se pomodlili. Při odpustcích II. 5. poznamenaných třeba navštívit kostel anebo kaplu, kde téhož dne slaví se slavnost Srdce Ježíšova.

Neplnomocné odpustky.

I. Římských kostelních štací: 1. odpustky 30 let a 30 quadragen (t. j. 30 přísných 40denních postů) po tři dny následující po hodu vánočním, (26.. 27. a 28 pros.), pak na nový rok, v slavnost sv. 3 králů, po tři neděle před popeleční středou, na veliký pátek a bílou sobotu, v každý den od velikonoční neděle až do bílé neděle, na sv. Marka, v křížové dny, v slavnost svatodušní a každý den týhodnu svatodušního; 2. odpustky 25 let a 25 quadragen: v neděli květnou; 3. odpustky 15 let a 15 quadragen: v 3. neděli adventní, v štědrý den, v noci vánoční a při druhé mši sv. v hod vánoční, v popelečnou středu a ve 4. neděli postní; 4. odpustky 10 let a 10 quadragen: v 1., 2. a 4. neděli adventní, ve všecky dny 40denního postu, které svrchu nebyly jmenovány, v den před sv. Duchem a v suché dny.

II. odpustky 7 let a 7 quadragen:

1. V ostatní svrchu nejmenované svátky Panny Marie a apoštolátu; 2. (při návštěvě kostela, v kterém slavnost Srdce Ježíšova se koná) pro každý den devítidenní pobožnosti před slavností téhož božského Srdce; 3. kdykoliv nějaký člen anebo někdo jiný kajicně a nábožně k uctění vystavený obraz Srdce Ježíšova navštíví a před ním po nějaký čas na úmysl sv. Otce se modlí; 4. * ve čtyry neděle předcházející slavnost božského Srdce (třeba se modliti na úmysl sv. Otce).

III. * odpustky 60 dní: za každý dobrý skutek, který po ten den od členů téhož bratrstva se koná.

Poznámka 1. Ti členové, kteří pro nějakou závažnou překážku, na př. nemoc, cestu atd. předepsanou návštěvu kostela nemohou vykonati, získají přece uvedené odpustky, vykonajíli jiný od zpovědníka určený skutek.

Poznámka 2. Všechny uvedené odpustky mohou též za duše v očisti obětovány býti.

6. Práva ředitelům apoštolátu modlitby povolena.

Aby se porozumělo, jak rozsáhlá tato práva jsou, uvádíme tuto slova z naší žádosti, kterou jsme sv. Otci podali, jakož i co sv. Otec vlastnoručně na dotčenou žádost napsal.

Nejsvětější Otče!

Poněvadž apoštolát modlitby, od několika let již po všech krajinách světa rozšířený, má ten zvláštní účel, na všech místech horlivé modlitby pro úplné vítězství apoštolské stolice a celé svaté církve obětovat, proto ráčila Vaše Svatost ředitelům tohoto díla k oživení jejich horlivosti uděliti právomoc, že mohou různě a i jiné předměty zbožnosti s apoštolskými odpustky a s tak zvanými brigitskými odpustky světit. Avšak Vaše Svatost udělila tuto milost jen těm ředitelům, kteří v době toho povolení, t. j. 3. srpna 1867. úřad ten konali. Od té doby však získalo naše dílo ještě veliký počet nových ředitelů, kteří s toutéž horlivostí, jako ti dřívější, službě sv. církve a apoštolské stolice se věnují. Aby tedy namáhání těchto nových ředitelů bylo odměněno,

a aby i jiní kněží byli povzbuzeni, příkladu jejich následovati, proto generalní ředitel apoštolátu modlitby, P. Ramière, v nejhlubší pokoře prosí, aby Vaše Svatost tataž práva uděliti ráčila všem těm ředitelům, kteří v diecésích, v nichž rozšiřování apoštolátů nejdůstojnější biskupové dovolí, od generalního ředitele diplom přijmou, tak že tohoto práva dotud budou moci užívat, pokud budou úřad svůj konati a pokud pro účely téhož díla budou činnými.

Pod tuto žádost napsal sv. Otec vlastnoručně tato slova:

Povoluje se těm ředitelům, kteří nyní úřad ten zastávají.

Dne 29. prosince 1869.

Pius IX., papež.

Moci tohoto práva mohou všichni ředitelé, kteří dne 29. prosince 1869. jako taci řádně byli ustanoveni, všechny předměty zbožnosti s apoštolskými odpustky a mimo to různě též s brigitskými odpustky světit. Konečně byla tato privilej papežským reskriptem dne 13. května 1875. obnovena, a bez omezení udělena všem ředitelům, kteříž alespoň 20 skupenin, každá po 15 osobách, tedy v celku 300 členů pod svou správou mají.

VII. Zvláštní návod těm, kteří ve správě apoštolátu modlitby rozličné úřady zastávají.

1. Vrchní ředitelé.

1. Vrchní ředitelé ustanovují se pro krajiny, které od hlavního sídla apoštolátu jsou příliš vzdáleny, by se diecéasným a místním ředitelům uspořily výlohy, jakož i rozličného druhu obtíže, kdyby bezprostředně s generalním ředitelem musili si dopisovati.

(Pro Rakousko a Německo jest sídlo vrchního ředitele v Innosti v Tyrolsku; od května 1882. jest vrchním ředitelem P. František Hattler, kněz tovaryšstva

Ježíšova, pro Čechoslovany P. Placidus J. Mathon, ř. sv. B. v Brně.)

2. K vrchnímu řediteli mají se dle toho obracet diecéšní ředitelé, aby připojovací diplomy obdrželi a je pak místním ředitelům odevzdali, s ním také mají se o tisk přijímacích listků porozumět. Vrchní ředitel dopisuje si opět s generálním ředitelem, buďto aby se novými diplomy zásobil, když již nemá žádných, buďto, aby generální ředitel potvrdil nepodstatné změny, kterých při přijímacích listech třeba použiti.

3. Hlavní úlohou vrchních ředitelů jest, aby členům jejich obvodu poskytovali prostředky k poznání ducha téhož dila a k získání ovoce jeho. K tomu cíli mají překlad spisů k apoštolátu se nesoucích v jazyk lidu obstarávat.

Mezi rozličnými prostředky organizačními mají právě ty voliti, o nichž se domnívají, že poměrům země té jsou nejvhodnější, a se snažiti, jejich uskutečňování co nejvíce usnadniti. Zvláště mají se přičiniti, jak jen možno jednoduchým a účinným způsobem o rozšíření patnáctičlenných skupenin růžencových a smírného přijímání, druhý a třetí to stupeň apoštolátu.

Mají pro každou diecési, podle uznání biskupova ustanoviti diecéšního ředitele, kterého pak generální ředitel potvrdí.

Neníli takového diecéšního ředitele mají se sami přičiniti, by spolek v rozličných diecésích svého obvodu rozšířili. K tomu především třeba, by biskupův o schválení požádali; nabídnou jim nejúspěšněji své služby, sprostředkují farnostem a klášterním společnostem výsady apoštolátu, zasílají bezplatně jim přivětující diplomy a vysvětlující cirkuláře.

Pak se mají snažiti buďto sami nebo skrze jiné osoby upozorňovati důstojné pány faráře a představené klášterů na veliké výhody apoštolátu a na snadný způsob, kterým lze jej zavést. Hlavní

péči mají věnovati hledání příčinlivých horlitelův a mají jejich horlivost pro rozšiřování tohoto apoštolátu Srdece Ježíšova čilou udržovati a rozněcovati.

2. Diecéšní ředitelé.

1. Diecéšní ředitelé se ustanovují, aby ve svých diecésích spolek apoštolátu zvláště horlivě podporovali, by jej v těch farnostech, klášterích a spolcích, ve kterých není dosud zařízen, zaváděli, a v ostatních horlivost místních ředitelů podněcovali.

2. Diecéšní ředitelé odesílají místním ředitelům aggregační diplomy, které ode dne jejich vyhotovení mají platnost, ač jména nově přijatých farností a klášterních sborů teprve během téhož roku generálnímu řediteli se udávají. (Stan. čl. 8.)

Poznámka. Kněží, kteří od svých biskupů ku řízení apoštolátu za diecéšního ředitele jsou zvoleni, mohou aggregační diplomy farnostem atd. jen tehdyž platně udělovati, jestli, a sice každý nově zvolený anebo jeho nástupce pro svou osobu, od generálního ředitele apoštolátu modlitby právomoc k tomu obdrželi. (Stan. VII.) Tuto právomoc obstará vrchní správa v Imuositě nebo v Brně ochotně a bezplatně.

Spojili biskup úřad diecéšního ředitele jednou pro vždy s nějakým jiným stálým církevním úřadem, na př. s úřadem představeného semináře, městského faráře, představeného některého kláštera atd., nebylo by pak třeba potvrzení od biskupa pro každého nástupce v úřadu tom, ale potvrzení od generálního ředitele, byť nebylo nevyhnutelné potřebno, přece pro jistotu jest radno. (Cirkulár generálního ředitele P. Ramiera 1. listopadu 1882.)

3. Úlohou diecéšního ředitele dále jest, aby pro místní ředitele obstaral dostatečný počet přijímacích (aggregačních) listů, které nově přijatým členům vždy bezplatně mají se dáti.

Diecéšní ředitelé žádají vrchního ředitele, by jim buďto nové diplomy, nebo nové přijímací listky obstaral, když jim zásoba vyšla, nebo též aby zjednal schválení generálního ředitele, by se nové mohly tisknouti.

4. Diecéšní ředitelé zasílají dále horlitelům, kteří od nich samých aneb od místních ředitelů byli ustanoveni, po zkušebné době, půl roku trvající, diplom,

moci kterého mohou se státi účastnými odpustkův od papeže Pia IX. udělených. Avšak není třeba, aby místní ředitel jména horlitelů diecéšního řediteli ohlásil pro dosažení pro ně diplomů. Místní ředitel může jménem svým diplomy objednat.

5. Konečně jest jejich úlohou, aby v celém svém obvodu stanovám apoštolátu přiměřených prostředků použili, aby spolek se rozšiřoval a zdárně působil. Ať tedy horlivost místních ředitelův a horlitelův oživují a jim dávají pokyny, čeho mají se ještě domáhati a jak při tom si počínati.

Jejich starostí jest, aby vyhledávali působivých prostředků, kterak by se apoštolát modlitby ve farnostech, společnostech a klášterích, v kterých jest ještě neznámý, dal zařiditi, nebo kterak by jeho ducha, kde ochabl, oživil, slovem o vše se pokusí, by Srdci Ježíšovu co největší počet věrně oddaných pomocníků, kteří se úplně plnění tužeb jeho Srdce věnují, získali.

3. Ředitelé řádu.

1. Členové rozličných řádův a kongregací napřed poznali velkolepé výhody spolku apoštolátu modlitby, a s námi v bratrském spolčení z tohoto všeobecného zdroje čerpali.

Velice často hodili se také nejlépe pro úřad vrchních a diecéšních ředitelův; o povinnostech těchto již v předcházejících dvou oddílech bylo pojednáno. Kdyby však žádný z těchto dvou úřadů nespravoval, pak uděluje generální ředitel k tomu účelu, aby apoštolát modlitby v řeholích a kongregacích snadněji se mohl šířiti, a aby představení dotčených

řeholí a kongregací zásadu autority uchránili, jim pro všechny řeholní domy, které pod jejich pravomocí jsou, část těch práv, která jen vrchní a diecéšní ředitelé mají, zvláště právo, že mohou členům každé jejich řeholní společnosti nejen připojovací diplomy, nýbrž i diplomy místních ředitelův a horlitelů vydávati. Tatáž práva udělují se církevním představeným zbožných družstev řeholnic, jako na př. církevnímu představenému několika domů milosrdných, anebo školních sester.

2. Představené větších ženských klášterů, jakož i klášterní představení, kteří nejsou kněží, mohou též nabyti výsady, takové diplomy vyplňovati a zasýlati, avšak nesmí jich svým jménem podpisovati. Podepsati je může spíše buďto generální ředitel, anebo příslušný vrchní nebo diecéšní ředitel.

3. Generální představení řádu a klášterních kongregací nabývají, jsouli kněží, práva, že mohou sami podpisovati diplomy pro své řeholní domy, aneb pro osoby pod jejich pravomocí; nemají však práva, podpisovati ani takových diplomů, které buďto sami nebo skrze své podřízené vydávají farnostem aneb řeholním společností, které jim nejsou podřízeny.

4. Klášterní společnost nebo farnost jest v apoštolát modlitby přijata od toho času, kdy přijímací diplom obdržela a jméno její generálnímu ředitelstvu bylo již ohlášeno. Jest však žádoucí, by představení aneb místní ředitelé toho onoho kláštera na nějakého prostředníka z mateřského domu, od něhož klášter jest odvislý, se obrátili, aby jména jejich byla zaslána a diplom se vymohl.

(Dokončení.)

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polska do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Pokračování.)

Než nade všechny slavnosti, které kdy v církvi svaté na základě soukromého zjevení povstaly, vyniká jedna vysoko. Uvádíme ji, anai se k vytknutému účelu našemu výhradně hodí. Jest to slavnost Božího Těla a. Nebo srovnáme-li pozorným okem slavnost Božího Těla se slavností božského Srdce Páně, nalezneme co do původu a postupu, jakosti úcty a nesnázi v ní, zdaru a výsledku mezi oběma tolik podobností, že se zdá, jako by ještě na světě dvou věcí tak sobě podobných nebývalo.

Úcta pak Pána našeho Ježíše Krista o Božím Těle vzala počátek svůj, jak se dočísti lze v nařízení či bulle Urbana papeže IV., kterým Boží Tělo po všem světě ustanoveno jest, ve zjevení soukromém.

Vizme bullarium římské (svaz. 1.), kde v §. 1. čteme slova Jeho Svatosti: »Poznali jsme tehdy jsouce v nižším úřadě ještě zaměstnáni, že některým katolíkům, božským vnuknutím bylo zjeveno, aby se vůbec svátek, Božího totiž Těla, v církvi sv. slavil.« Zjevení pak toto obdržela Bohu zasvěcená panna jménem Juliana, která časem, jak u Bollandistů na den 5. dubna v životě jejím najíti lze, za světicí vyhlášena byla.

6. Nedaleko belgického města Lutichu žila v klášterním zátíší nábožná jeptiška Juliana. I stalo se, že Hospodin, jenž v pokorě nejvíce si libuje a proto nejraději s prostými dušemi obcuje, slavnost Božího Těla posud v církvi sv. nevidanou zaříditi chtěl. Vyvolil si tudíž tuto pokornou a skromnou pannu, již pak svůj nebeský úmysl sděliti ráčil; při čemž jí také oznámil, že právě skrze ni chce úmysl svůj ve skutek uvésti.

Ubohá Juliana zprávou takovou polekaná a novotou věci skličena jakož i obtížemi ustrašená odpirala vnuknutí božskému celých dvacet let. Myslívala sama u sebe, kterak já ubožátko, nepatrná osoba ženského pohlaví, mimo to uzavřená v klášteře, všeliké pomoci lidské a jakékoliv výhody zbavená, dovedu takového cosi uskutečnit! Proto sama nevěřila vnuknutí, které se jí shůry dostalo; tím méně se odvážila v příčině té s kým promluvit. Když však Hospodin déle již odkládati nevolil a svědomí Julianino výčitkami svíral, obcházel ji strach, že by se snad hříchem vůli Boží zprotivit mohla. I svěřila se konečně, strachem přemožena jsouc, s celou záležitostí svému zpovědníkovi.

7. Zpovědníkem klášterním byl právě jeden kanovník lutišský, kněz zbožný a rovněž co do rozeznání, zdali dobrý nebo zlý duch na tu kterou duši působí, nevšedně vyzrálý. Jemu byla svatost duše Julianiny již dlouho nápadna. Tu však jej Hospodin jakoby zvláštním světlem obdařiti ráčil. Patrně mu bylo, aniž měl sebe menších pochybností nebo rozpaků, že zjevení právě uvedené v pravdě od Boha původ svůj bere. Než muž velice opatrný přece sobě v tak důležité věci nedůvěřoval; rozhodl se tudíž, že si na poradu vezme několik mužů nábožností a učeností proslulých. Tito zevrubně vše prozkoumavše vyslovili jednomyslně, že

souhlasí s ním, jejím totiž zpovědníkem, a usnesli se společnou poradou na tom, že budou vši horlivostí pracovat k tomu, aby vůle Boží vešla ve skutek.

8. Jakmile se však roznesla zvěst, že má být ustanovena ke cti Božího Těla ve velebné Svátosti přítomného zvláštní slavnost: divna jest věc, jaké davy pobouřenců povstaly proti ní, jaká rozechvěnost ovládala mysle, jakých nátlaků snášeti bylo všem těm, kteří buď původci nevinného a bohumilého díla byli, buď radou nějak ke zbožnému dílu přispěli.

Církevní slavnost Božího Těla, která nyní po veškerém obzoru křesťanském jest nejvelebnější a nejsvětější, všem věřícím nejvzácnější a nejprospěšnější, byla v počátcích svých co neurputněji osočována a všemi silami potírána. Ano tak daleko došlo v zuřivosti jejich nepřatel, že jeden historik o bouřlivých výjevech těchto si poznamenáváje napsal: »Slavnost Božího Těla byla postavena na znamení, jemuž by odpíráno bylo a měla bezčetných odpurců i nejprudších odbojců.« Tak se lze dočísti u Bollandistů v životě sv. Juliany, kniha 2., hlava 3.

9. Odbojcové tito opatřili se důvody, do kterých sebe jakož i svůj odpor zahalovali. Brojili proti velebné slavnosti této, jelikož prý jest novotou za minulých věků neslýchanou; a za touže příčinou by žádost odmrštěna býti měla. Mimo to provolávali do světa, že pranic není prospěšna, ba i úplně zbytečná jest nějaká zvláštní slavnost; neboť na Zelený čtvrtek se bez toho odbývá slavnost oltární a potom co den v obětech mši svatých se koná upomínka ustanovení nejsvětější Svátosti oltární.

I samé jméno »Boží Tělo,« kterým se nazývá svátek tento, bylo trnem v oku tupičům, a posměváčkům zavdalo látky k řečem posměšným. »Vida,« pravili, »co jiného se slovem takovým vynáší nežli tělo lidské, které se věřícím ke zbožnému uctění vystavuje? Jak, čím může prospěti účta konaná Tělu Kristovu? Kterak bude poslouženo křesťanům pravou pobožností, když se jim na hmotu a cosi smyslného poukáže, nelze prý pochopiti. Právě křesťané se spíše dožadují v pobožnosti něčeho, co od těla a smyslů jeho odtazito jest. Potom se zdá, jakoby Kristus Pán novým tímto uctěním se dělil: to však strpěti se nedá, jelikož je celý ve velebné Svátosti. Aniz nelze nepozorovati jakousi pověru, když se jediné Tělu Páně vzdává zvláštní a výhradní účta, která přináležejí ne části, alehrž celé osobě. Konečně jestliže se sluší, aby Tělo Páně Kristovo bylo zvláštní slavností velebeno, tuť rovněž tímž právem by se mělo též pomýšleti na svátek ku počtě Duše, ku počtě Božství, ku počtě Jeho Osoby.«

Těmi a podobnými doklady činili útok velice prudký a stálý na ustanovení nové této slavnosti. Avšak přes to přese vše bylo uctění velebné Svátosti prozřetelností Boží schváleno. Byť i odevšad litá bouře na obhájce její doražela, razila ji prozřetelnost Božská sama uprostřed vlnobití cestu blahodárnou. Slavnost Božího Těla se pomalu zaváděla víc a více, předsudky proti ní se svými temnostmi se vytrácely, za to její správnost a podstatnost docházely uznání: ba i v myslích nepřatel, když byl jednou protivný klam a blud vymizel, dobyla si pravda vítězství.

10. První ze všech biskupů, kteří novou slavnost Božího Těla ochotně zavedli a výnosem pro celé biskupství nařídili, byl biskup lutišský sám. Zavedl ji r. 1246. po celé diecési své. Odtud pak do sousedních krajů byla zanesena; načež v letech potomních se ujímala dál a dále, až i v nejvzdálenějších pásmech světa

byla přijata, ačkoliv se všady noví odpůrcové proti ní zdvihali. Konečně za papeže Urbana IV. r. 1264. pravomocí apoštolské stolice bez ohledu na odporné strany, kdekoli se objevovaly, byla slavnost Božího Těla po veškerém světě křesťanském schválena. Na to byla roku 1311. za papeže Klimenta V. na církevním sněmu ve francouzském Vienne znova stvrzena. Tím se stalo, že svěcení Božího Těla asi 80 let po svých bouřlivých počátcích ustálení a poklidu došlo.

11. Co jsme tuto vyprávěli, byli jsme povinni tak zevrubně vylíčiti, protože se nám věrný obraz všeho toho skýtá, co se sběhlo při ustanovení svátku božského Srdce Páně. Tomu snadno každý přisvědčí, kdokoli počátek a vývoj obojí slavnosti porovná.

Johanna Orleanská (Jeanne d'Arc),

o Ježíš prohlášení za blahoslavenou se jedná.

Proces, čili vyšetřovací soud ku : dal se syn jeho, vévoda Filip, na stranu Angličanův, a syna zemřelého Jindřicha za krále Francouzského veřejně vyhlásil.

Zemřelý biskup orleanský Dupanloup po mnoho let sbíral listiny a důkazy, svědčící o hrdinských ctnostech této panny. Nástupce jeho Msgr. Coutile spěchal sám do Říma, prosit sv. Otce, aby usnešení se stran ku prohlášení za blahoslavenou schváliti ráčil. V podstatných důkazích se svědčí, kterak tato r. 1412. ve vsi Dom Remy narozená panna¹⁾ již jako dítko pilnosti, mravopověstnosti a zbožnosti se vyznamenávala. Postavy byla sličné a pásla ovce a koně svého otce, který rolníkem byl. Kdykoliv mohla, navštěvovala poustevnu zasvěcenou nejblazeňější Panně, ověňčila každou sobotu Její obraz, a rozžehla před ním lampu. Ve 12. roce věku svého spatřila nebeské světlo, a sv. archanděl Michael zjevil se jí. V této části země francouzské panovala pověst, že z tamního lesa vyjde panna, která povolána jest Francouzsko zachrániti. A vyšla. — Jak čteme v Zápovu zeměpisu,²⁾ když vévoda Jan Burgundský r. 1419, na mostě v Mantrevu zabit byl,

Vlastní král francouzský, Karel VII., ode všech jsa opuštěn, již chtěl přes Alpy ze země utéci, když nenadálá pomoc přišla. Jak čteme o tom více ve Smetanovu všeobecném dějepisu,¹⁾ uzavřen pokoj ve Troyes 1420, i. a němž umluveno, aby Jindřich V., král Anglický, Kateřinu, dceru krále francouzského, pojal za manželku, s níž po smrti otce jejího Karla VI. obdrželi měl francouzskou korunu, a do té doby říši jako nejvyšší vladař spravovati. Na věčné časy měla francouzská říše zůstat s anglickou spojena; tak blízko byl stát francouzský svému skonání: ale nebesa zahynutí jeho nedopustila. Již po dvou letech zemřel Jindřich V., dva měsíce před Karlem VI., jehož měl následovati na trůnu (1422.), nepozůstaviv dědice, mimo dítěte v kolébce, jménem Jindřicha VI., jemuž měly obě koruny připadnouti. Tím bylo mnoho proměněno; královi francouzskému vysvitla nová naděje, a dal se jako Karel VII. ve městě Poitiers-u korunovati. Truchlivě však s královstvím jeho to vyhlíželo, když

¹⁾ Dle Pier. lexik. r. 1410.

²⁾ Díl II. sv. 1. str. 227.

¹⁾ Vyd. 1846. III. str. 624.

od Angličanův a Burgundských všude byl stíhán a utlačován, tak že mu po šesti-letém boji nic nezbyvalo, než krajiny okolo Orleana, kteroužto poslední pevnost nyní věrní jeho bránili proti Angličanům. Pádem této pevnosti musila padnouti také jeho koruna, a pád její zdál se nevyhnutelný, leč stal-li by se div u její ochráně. A hle, stal se opravdu! — Prostá dívka, Jeanne d'Arc (po česku Johanna z pevnosti), pod jménem »Panna Orleanská« Karla VII. vysvobodila a ochránila francouzskou říši. Nadšená dívka tato opatřivši stádo své v Dom Remi, přišla ku slabému, ustavičnými porážkami málomyslnému vojsku Karlovu, pravie, že jest poslána rozkazem nebeským, aby obležený Orlean osvobodila, nepřátely zapudila a Karla do Remeše zavedla ke královskému korunování. Jako bleskem celé vojsko nadšením jejím vzhalo se. Ona¹⁾ žádala meč, který, jak jí anděl zjevil, mezi starou zbraní v kostele sv. Kateřiny ve Firboisu leží, a kde se i našel. Král sám vyzbrojil ji oděním rytířským, 61 liber těžkým, a nechal ji s praporem v ruce táhnouti v čele vojska, kteréž nového udatenství nabylo. Její rukou zálný z nepřátel nepadl, aniž poraněn byl, ale vojevůdcové francouzští zvítězili nad Angličany. Nejprve táhla Johanna s 10.000 muži 29. dubna r. 1429. z Bloisu do obleženého Orleanu a donutila Angličany od obléhání 8. května upustiti. Dne 18. června zvítězila u Pataye, kde Talbot padl a Fastolf utekl, až uvedla krále do Remeše, jak svrchu psáno, kde 17. července korunován byl, a při této korunovaci Johanna nad králem meč držela.

Když Johanna slavně vykonala, co jí nebem uloženo bylo, chtěla se vrátiti do zátíší otčiny své; ale přemluvena jsouc, aby dále pokračovala, trátila po-

nenáhlu nadpřirozenou hroznost, až konečně od Burgundských jała, Angličanům za 10.000 lir prodána, a jako kouzelnice za živa na náměstí v Rouenu na hranici 30. května 1431. upálena byla. Francouzové sami, mezi nimiž i universita pařížská, byli jejími žalobníky, a ani král ničím se nepřičinil, aby ji ochránil. Při soudu byl jediný Angličan, biskup z Virchestru, ostatek sami Francouzové. Když ji plameny popadly, vyletěla, jak se praví, bílá holubice z hranice její: a jak »Pilger« videňský píše,²⁾ zvolal jeden anglický voják, který byl svědkem upálení jejího, již tenkrát: »Jsme ztraceni, upálili jsme svatou!« To pak Angličanům více neprospívalo, již nepotřebovali Francouzové zázraků; nejmocnější nepřítel, Burgund, nepohodnuv se s Angličany, ku Karlovi přestoupil, nejuhlavnější odpůrkyně, matka Karlova, zemřela, a tak zmužilosť anglická byla štěstím francouzským převážena. A tak se skončily krvavé války anglické r. 1453., které zemi francouzskou s krátkými přestávkami přes 100 let hubily, stát tento vyvrátiti hrozily, až tak jako zázračnou pomocí z vítězství obrátily se nepřátelům ku porážce.

Končíme vypravování toto ze života Panny Orleanské, kteréž k objasnění jejího prohlášení za blahoslavenou sloužiti má, tím, že když nejdůst. p. biskup orleanský v záležitosti té odjížděl do věčného města, zavolal k sobě veškeré duchovenstvo své diecése, při čemž ho orleanský arcibiskup takto oslovil: »Bůh ví, že my všickni toužebně si přejeme a nadějeme se, že výsledek tvé snahy korunovati bude. Onyť zajisté naplnily zápal a zanícením velikou, šlechtnou duši velikého biskupa, který před tebou šel, a Tebe dědicem svých snah pro prohlášení za blahoslavenou chudé pastýřky z Dom Remi, Johanny, svatě panny Orleanské, učinil.«

¹⁾ Pier. univ. lexik. z r. 1843.

²⁾ 1886. čís. 5. str. 38.

Cerven, úctě nejsv. Srdce Ježíšova zasvěcen.

Ač v měsíci tom, jako právě letos, i svátky svatodušní, slavnost nejsvětější Trojice, jakož i Božího Těla připadají, a tudíž měsíc ten zbožnému katoliku dobou v pravdě posvěcenou a na milosti Boží požehnanou jest, nicméně má jedenkaždý ten nejbohatší pramen všech milostí otevřen v tom přesladkém Srdci Kristovu, jemuž Církev svatá obzvláště celý měsíc tento byla zasvětila. Ano i slavnost božského Srdce Páně sama připadá v měsíci tom, a sice vždy v pátek po oktávě Božího Těla. Neopomeň nikdo, nemožnoli ti konati pobožnost některou k Srdci Páně po celý měsíc denně, aspoň devíti- aneb jen třídenní pobožností toto nejlaskavější božské Srdce uctiti, neboť bezčetné jsou ty dary nebeské, jichž ti možno tak snadno dosíci. Jen konej tuto překrásnou pobožnost buď doma nebo ve chrámu Páně, nebo v kapli před obrazem Srdce Pána Ježíše a staneš se účastným nevyslovitelných milostí, jež Církev svatá ze svého pokladu snad nikdy tak bohatě nerozdává, jako právě za pobožnost tuto. Mimo to činím tě pozorna na pobožnost velmi oblíbenou a mezi katolíky rozšířenou, «šesti neděl k sv. Aloisi,» již by vlastně neměl opomenouti nižádný panic a nižádná panna, mohouli ji jen poněkud konati. Slavivá se tak, že svátek sv. Aloisia (21. června) bývá středem jejím a tři neděle před ním a tři po něm koná se nějaká pobožnost ke světci tomu. Rovněž může se i 9denní pobožnost k Rodičce Boží započítati 23. červnem a trvá až do 2. července, před slavností navštívení Rodičky Boží.

V měsíci tomto možno opět přehojně získati odpustky v rozličných bratrstvech a spolcích, a sice:

2. června všem bratrstvím růžencovým za navštěvu chrámu odpustky

plnomocné, protože dnes se koná památka 49 svatých mučedníků z řádu sv. Dominika.

3. června: výroční rok ustanovení sv. Otce Pia IX., na střelnou modlitbu: «Sv. Josefe, ty příteli Božského Srdce, oroduj za nás!» za niž 100 dní odpustků pokaždé lze získati. Že dnes svátek sv. Klotildy, horlitélům apoštolátu s obětováním sv. přijímání za sv. Otce odpustky plnomocné.

4. června: V týž den obdařil sv. Otec Řehoř XVI. odpustky plnomocnými a 7 kvadragen «korunku přesvaté krve Kristovy,» pozůstávající z 33 Otčenášů a sedmero krveprolití Ježíše Krista, a sice: při obřezání, na hoře Olivetské, při bičování, při korunování, při nesení kříže, při ukřižování, při probodnutí boku a srdce Jeho; kéž by každý navykl si pobožnost tuto obzvláště při práci konati!

10. června: Všem, kdož navštíví chrám Páně, při němž bratrstvo růžencové jest, získá, že dnes svátek sv. Jana Dominika, odpustky plnomocné.

12. června: Svátek sv. Jana a Facunda, biskupa, a proto v bratrstvu mešním Ingolštátském a modrého škapulíře 20 let odpustků. Rovněž dnešním dnem možno započnouti konati devítidenní pobožnost k sv. Aloisiu.

13. června: Sv. Antonína, a proto ve chrámech kapucinských a františkánských plnomocné odpustky.

14. června: sv. Eliáše, proroka, údové karmelitánského škapulíře dnes ve farním svém kostele, a jenž nejsou údové jen ve chrámech karmelitánských, plnomocné odpustky. Ve spolku mešním Ingolštátském a modrého škapulíře z této příčiny odpustky 20 let.

17. června: Sv. Pavla Buralis, z řádu Theatinů, a proto jak v mešním spolku tak i v bratrstvu modrého škapulíře lze

získati odpustky plnomocné návštěvou chrámu Páně, kteréž i duším v očistci lze věnovati.

18. června: Svaté Osanny, panny z řádu sv. Dominika, a proto ve všech chrámech růž. bratrstev získati lze plnomocné odpustky. Výroční den udělení odpustků 100 let za zbožné modlení: »Stála Matka plačící«; necht tedy aspoň dnes a pak každý pátek, kdož jen může, ty bolesti Rodičky Boží takto uvažuje kajeně!

19. června: Sv. Juliany Falconerii, z řádu Servitův, a proto dnes na modrý škapulír a spolek mešní v Ingolštadtě, odpustky 20 let, ve chrámech pak františkánských, s návštěvou jich, i plnomocné odpustky, že svátek vdovy svaté Micheliny.

20. června: Aspoň dnes započítati s novou ke sv. apoštolům Petru a Pavlu!

21. června: Sv. Aloise. Kdož po hodném přijmutí svátosti pokání a velebné Svátosti oltářní navštíví oltář sv. Aloisia zasvěcený a tam se na úmysl sv. Otce pomodlí, získati může plnom. odpustky. V týž den pro spolky matek, ve spolkových i farních pouze kostelích lze získati plnomocné odpustky.

22. června: Památný den udělení odpustků korunce neposkvrněného Početí Panny Marie; nuže, pomodlemež se ji aspoň dnes!

24. června: Sv. Jana Křtitele.

Odpustky: v bratrstvu Srdce Pána Ježíše, mešním spolku Ingolštadtském; modrého a karmelitského škapulíře. Kdo dnes svátost oltářní a pokání přijme a se pomodlí na úmysl svaté církve získá odpustky 10 let.

29. června: Sv. apoštolů Petra a Pavla. Kdo dnes po hodném sv. přijímání a sv. zpovědi buď kostel aneb jen oltář těmto apoštolům zasvěcený navštíví a se zde na úmysl sv. Otce pomodlí a ještě 3 nebo 5krát Otčenáš k tomu připojí může získati dvoje plnomocné odpustky. Plnomocné odpustky mohou získati ještě: 1. všickni, kdož dnešního dne dopolední kázání slyší, přijalili sv. pokání a sv. přijímání; též i duším v očistci se mohou věnovati; 2. kdož mají zvyk katechismu vyučovati a se jemu učiti. 3. v apoštolátu mohou (horlitelé dnes dvojnásobné pl. odp.) údové získati plnomocné odpustky; 4. v bratrstvu Srdce Pána Ježíše; 5. ve spolku mešním Ingolštadtském; 6. v živém růženci; 7. v modrém a karmelitském škapulíři.

30. června: Sv. Pavla. Kdo z bratrstva Srdce Páně navštíví pouze chrám Páně, dosáhne odpustky 7 kvadragen.

Mimo to slaví bratrstvo »P. Marie ustavičné pomoci« v neděli před 24. červnem svoji hlavní slavnost, při níž aneb i na každý den oktavy údům lze získati odpustky plnomocné za podmínek obyčejných.

J. H.

Zprávy apoštolátu modlitby.

Časopisů pro úctu Božského Srdce P. vychází osmnáct a počet všech jejich předplatitelů jest asi dvakrátstotisíc. Nenilž to slušná armáda pod praporem Krista Pána?

Všem těmto bojovníkům prostředkem modlitby doporučujeme pro měsíc červen a červenec zájmy posvátného Velehradu, jeho znovuzřízení podle úmyslů náměstka Kristova Lva XIII., tím více, nadějeme se,

budou apoštolé modlitby národa českého v tom úmyslu se modliti, své práce a útrapy Božskému Srdci Páně obětovati.

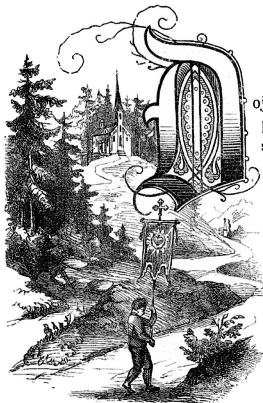
Bratrstvo nejsv. Srdce Ježíš. kanon. zřízeno v Urbanově a Béhařovicích, bisk. brněnském a kníže-arcibisk. pacholeckém semináři v Kroměříži, ve františk. klášt. v Zásnukách.
Důležité privilegium pro slavnost Božského Srdce Páně, která letos připadá

na 2. července. Již papež Pius VII. povolil připsím ze dne 7. července 1815., aby v kostelích, kde slavnost božského Srdce P. nelze konati v den od církve určený, odbyvala se s **povolením diecézálního biskupa** v jiný příhodnější den a smí se sloužiti mše svatá o nejsv. Srdci Páně a lze získati téžže odpustků jako v den církevní slavnosti.

Eucharistický kongres, schůze 3. stupně apoštolátu modlitby, bude v Toulouse odbyván od 20. do 24. června. Budou to duchovní porady a cvičení, povzbuzení ku horlivosti — dny plné milosti.

Pouť do Lúrdu z Rakouska vypraví se z Vídně (z nádraží západní dráhy) dne 9. srpna a trvati bude nejméně 14 dní. Hodina odjezdu později se oznámí. Cesta povede přes Solnohrad, Innomostí, Arlsberk, Curych, Ženevu,

Lyon a Cette do Lúrdu (kdež po tři dni se pobude). Odtud přes Cette, Paray-le Monial (1 den) do Lyonu, Ženevy a nazpět do Vídně. Lístek jízdní na celou cestu sem a tam stojí I. třída 130 zl., II. třída 92 zl., a III. třída 65 zl. Za dovoz zavazadel na dráhách cizozemských platiti jest. Návrat z Paray-le lze také jednotlivě vykonati. Kdo se účastní, ať cenu za lístek jízdní a příspěvek na prapor votivní (10 zl.) spolu s certifikátem farního úřadu svého aneb doporučením některého člena komitétu poutního nejdele do 1. července t. r. zašle pod adresou: **Johann Heindl, Wien I. Stephansplatz 7.** Mimo to ať se každý postará o zásobu peněz ve zlaté měně (franků). Aby se účastníkům mimo Vídeň jízda usnadnila, zakročil komitét i u společností rakouských o snížení jízdného na dráhách tuzemských.

Milodary božského Srdce P.

ojemné v měsíci červnu nastávají slavnosti, zvláště pro nás, ctitele nejsvětějšího Srdce Páně, jako: slavnost Svatodušní, slavnost Božího Těla, které nás připravují na hlavní slavnost, slavnost nejsv. Srdce Ježíšova (letos 2. července) a jakoby byly opětováným hlasem nebeského lékaře našeho: „Pojďte ke mně všickni, kteříž obtíženi jste, a já občerstvím vás!“ A kam bychom se utíkali neli k tomu přelaskavému Srdci, které zná naše bídý a strasti a tak jest ochotno je pouleviti, kde bychom měli bezpečnější útulek, nežli v soucitném Srdci tom, které objímá veškeren svět láskou svou, aniž poklady jeho útěchy se vyčerpávají? Vždyť jsme tam tolikrát již nabyli, čeho jsme žádali, a bylo kdy slýcháno, aby kdo

s důvěrou v Srdce to své strasti uzavírající byl zavržen? Právě naopak: tisícere díky zubožených, kterým ono Srdce posily poskytl, v nás jen větší důvěru a lásku buditi mají, abychom přede vším tam pomoci hledali, kde ji jedině můžeme najíti.

Z okolí olomouckého. Srdečné díky vzdávám Rodičce Boží, Panně Marii Filipsovdorfské, božsk. Srdci Páně a sv. Josefu za spomožení v jisté starosti. Před osmi

lety vyrostla mi v ústech jako košť tvrdá narostlina, v podobě půl ořechové skořápky, což lékaři uznali a jednohlasně stvrdili, že jest to rakovina, a že jiné po-

moci není než operace, jinak že bych musila hlady zemřít. Já jsem se toho velice obávala, že to nevydržím a odevzdávajíc se v té tísni do vůle Boží, nedala jsem to řezati. S pevnou důvěrou prosila jsem to milostivé Srdce Páně, Rodičku Boží Filipsdorfskou, a sv. Josefa, i umřela jsem si, že nepřestanu prositi, až mně bude spomoženo. Trvalo to celých pět let, velkých bolestí jsem za ten čas přetrpěla, a tu najednou se to nějak přestípl a spolu s jedním zubem vypadlo, druhá polovice letos po vánocích vypadla. Úplně jsem toho nyní sprostěna, a ještě i v jiných důležitých potřebách mi bylo spomoženo. Vřelé díky vzdávám těmto třem nejsv. Srdcím za tuto velikou milost, a vybízím každého, jenž o něco prosí, aby vytrval a s důvěrou prosil, i když také není hned vyslyšen. Slibovala jsem, že to uveřejním ve „Škole B. S. P.“ a tak plním daný slib.

= Jistá manželka v naší osadě vzdává nejvroucenější díky sv. Josefu za obdržení pomoci, o kterou snažně prosila. Lonského roku jsouc sosláblá neměla naděje, že by kdy do chrámu Páně se dostala, k tomu velká bolest v nohou, a žádná naděje na uzdravení nebyla, an se lékař vyjádřil, že to již starost s sebou přináší. Obrátila se ke sv. Josefu a slíbila, že to dá uveřejniti ve „Škole B. S. P.“; i byla vyslyšena a celé léto navštěvovala chrám Páně. Protož plnic daný slib prosí snažně svatého Josefa o příspěvi, by i letos ji té milosti popřál a odevzdání do vůle Boží vyprosil.

Z Brna. Jistá osoba vzdává díky božskému Srdci Páně. Panně Marii a sv. Josefu za obdržení dobré služby.

Z Obory v Čechách. Čest, slávu a tisícere díky vzdává jistá osoba za dvojnásobné pozdravení a žádoucí zaopatření její sestry, kdež patrně jen Božské Srdce Páně a Panny Marie, sv. Josef a sv.

František Xav. její všechny prosby vyslyšeli a skutečně s podivením pomohli; proto vzývejme vždy ta nejsvětější Srdce, která tak mocna jsou, a že všech nesnázích pomáhají, kde lidská pomoc nic neprospívá a docela marna bývá. Pochválen buď Pán Ježíš!

Od Litomyšle vzdává jistá matka Ž. P. díky božskému Srdci Páně a nejčistšímu Srdci Panny Marie, k nimž o pomoc se utíkala, za uzdravení syna v nemoci oční, nebezpečné a neústupné.

Z Loučeně. Dík blahoslavené Panně Marii! V jedné záležitosti, jejíž výsledek byl nejistý, a neodkladně působiti se musilo, aby hřích byl zamezen, učinil jsem na rychlo slib, pakli Maria Panna, královna máje, svou pomocí mi přispěje, že k rozmnožení důvěry k Ni, vyslyšení prosby ve „Škole B. S. P.“ uveřejním. Maria pomohla, záležitost se zdařila, hříchu přítrž jest učiněna; proto spěchám, abych své povinnosti zadost učinil, volaje díky plným srdcem: „Utikejte se k Marii v záležitostech svých, ona bezpečnou jest pomocnici!“ F. D.

Z Prahy. Velmi jsem byla nemocna a malá byla naděje na uzdravení; božský náš Spasitel však posud stejně jest milostivý. Konala jsem devítidenní pobožnost a učinila slib, modliti se každý den po celý život Otčenáš, i uveřejnění díků v tomto tak blahodárném časopise. A aj, v týdně se mi značně ulevilo, a nastávající týden byla jsem zdráva úplně. Odporučuji každému co nejvřeleji devítidenní pobožnost ke svatým srdcím a důsledně neodkládati s díky. Kdo přijmul, buď vděčným! E. K.

Z Černé Hory. Jistý odběratel „Školy B. S. P.“ vzdává vroucí díky božskému Srdci Páně, blahoslavené Panně Marii a sv. Josefu za poskytnutou pomoc svému dítěti, když již blíž smrti bylo nežli životu.

Z Černé Hory vzdává díky po 12 let zimnici postižený člověk božskému Srdci Páně, ježto po vykonané pobožnosti k pěti ranám Krista Pána od zmíněné nemoci dobrotou božského Srdce Páně vysvobozen byl.

Z Olešnice. Nejsrdečnější díky vzdávám božskému Srdci Páně a Marii Panně a sv. Josefu, k němuž po celý březen pobožnost jsem konala, za dosaženou pomoc, které se mi v důležitých potřebách, jmenovitě v těžké a dlouhé nemoci mojí matky dostalo.

Anna Š.

Z Budapešti. K. K. děkuje božskému Srdci Páně, Panně Marii Lúrdské a sv. Josefu za zázračné téměř uzdravení nemocného dítěte. Kde léky umělé nepomáhaly, pomohla Prozřetelnost božská »vodou lúrdskou.« Čest a sláva božsk. Srdci Páně, neposkvřené Panně Marii Lúrdské i sv. Josefu.

Z Rožné. Jistí manželé vzdávají božskému Srdci Páně a blahosl. Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. tímto veřejné díky za obdržené milosti v rozličných nesnázích rodinných a nemocech se slibem, že do své smrti své dítky a každého k uctění božského Srdce Páně, Panny Marie, sv. Josefa, a sv. Antonína naváděti a přidržovati budou.

Z Babic u Adamova. Po sedm týdnů byl jsem těžkou plicní chorobou stížen, k čemuž se i zápal ledvin, spojený s rozličnými každodenními dusivými a bolestnými záchvaty, přidružil. Po celou tu dobu chýlil jsem se více k smrti, nežli k životu.

V této tísni a úzkosti bral jsem jediné útočiště k nejblahoslavenější Panně Marii Filipsdorfské a Lúrdské, na kterýžto úmysl jsme s celou rodinou třikráte po sobě devítidenní pobožnost vykonávali. V tom čase užíval jsem též s velkou důvěrou vodu Lúrdskou, zavázav se slibem, že hned, jakmile se na milostivou přímluvu nejsv. Panny Marie pozdravím, k rozmnožení její větší cti a chvály toto takřka zázračné uzdravení ve »Škole B. S. P.« uveřejním.

A. K.

Z údolí Otavy. Nacházel jsem se u veliké duševní tísni; neboť odpůrcové přerозličně ubližovali, osočovali a tupili mne, otírajíce se o čest mou. Tu vzal jsem si útočiště ku sv. Janu Nep. Vykonav devítidenní pobožnost k němu, vzýval jsem sv. Antonína, sv. Annu, sv. Judu Thadejského, jakožto pomocníka v závažných a těžkých záležitostech, sv. Filoménu, jejíž obraz jsem slibil dáti zhotoviti, a sv. Josefa, a hle, tak skvělého slavil jsem nad nepřátely vítězství, jako David nad Goliášem. Umlkly jsou rtové bezbožných a nepravých. Protož tisícere díky tímto buďte jeveny všem těmto mým a všech souzených ochráncům a pomocníkům! Bohu budiž čest a chvála v Jeho svatých! Vděčnost má budiž po celý život jevena jim!

Z Olomouce vzdává jistá čtenářka díky, že na přímluvu sv. Josefa a sv. Antonína Paduanského odcizené hodinky, vzácná památka po otci, jí vráceny byly. Ejhle, i v tak všedních věcech lze s důvěrou se obrátiti na božské Srdce Páně!

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Rakousko. »Kde jsou dva shromáždění ve jménu mém, tuť jsem já uprostřed nich. »Toto příslibení Spasitelovo na mysli majíce katolíci obzvláště v poslední

době často spojili síly své, aby tak hájili a rozšiřovali zájmy Krista Pána. Jest nám opět zaznamenati založení dvou katolických spolků, jichžto činnost sice

se obmezovati bude na Dolní Rakousy, dobrým příkladem však předcházejí ku založení takových spolků také v jiných zemích. Jsou to: »Křesťansko-náboženský umělecký spolek« a »Katolický školský spolek.« Účelem prvního spolku jest vzbuzování a šíření dobrého a pravého vkusu v oboru křesťanského umění, a domáhání se vlivu na udržování a důstojné opravení křesťanských uměleckých děl a odstranění všeho nedůstojného a urážlivého. Prostředkem ku dosažení cíle tohoto bude poučování slovem, písmem i obrazem na základě liturgických předpisů. Ještě důležitější však jest druhý spolek, jehož účelem jest zakládání katolických škol. Zejména ve Vídni jest zapotřebí katolických škol všeho druhu, a proto si přejeme, aby spolek tento v brzkou již zahájil co nejhorlivější a nejvydatnější činnost svou.

Německo. Konečně i německým katolikům nastane kýžená doba míru. Dovidáme se z Říma, že sv. Otec pravil k německým poutníkům, že nepochybuje o tom, že během jednoho roku docílí úplné vyrovnání s pruskou vládou. Dne 4. května započala v pruské sněmovně porada o církevní předloze. Předloha tato v třetím čtení přijata byla 260 proti 108 hlasům. Die došlé z Berlína zprávy oznámil ministr kultu a vyučování předsedovi sněmovny, že vláda dala svaté Stoliči na jevo ochotu svou k revisi církevně-politických zákonů, a že po té obdržela z Říma notu státního sekretáře, kardinála Jakobiniho, v níž se praví: »Sv. Otec, aby pruské vládě dal nový důkaz důvěry a ochoty své, splnomocnil kardinála, státního sekretáře, aby vládě pruské sdělil, že jest úmyslem sv. Otce, aby ohlášení uprázdněných far bez prodlení se dalo.« A sv. Otec nařídil již všem biskupům, aby vládě ihned oznámili kandidáty pro uprázdněné fary. Biskupové hildesheimský, limburský a osnabrucký

již také dle nařízení toho vrchnímu prezidentovi oznámili kandidáty na uprázdněná místa. Říšský kancléř, kníže Bismark, činil 4. května ve sněmovně řeč, v nížto předlohu odporučil se stanoviska blaha a prospěchu státu, a opětně prohlašoval, že má důvěru k nynějšímu papeži, jenž chce mír.

Francie. S radostí zaznamenáváme čile účastenství francouzských katolíků při podepisování petice za zrušení nenáviděného nového školního zákona. Jest protest tento zvláště nyní na čase, kde ministr vyučování Goblet tak zřejmě prohlásil úmysl svůj z mládeže vytvořití horlivé republikány, aby ji tak mohl uvést do náruče zednářům. Prosadil totiž na kongressu v Rouenu, dne 2. května, resoluci: »Na školách městských i venkovských rozdávány buďtež mezi ditky obrazy a povznášející vyličení nejdůležitějších památných dní revoluce.«

Amerika. Jako z Belgie a Francie, tak i z Ameriky došla zpráva o mocném, hnutí dělnictva. Američtí dělníci však násilně vystupují toliko k udržení stávky donucováním dělníků, kteří pracovati chtějí, aby zastavili práci, a mařením oněch opatření, jež mají za účel, aby práce i proti všli stávkujících byla konána. Začátek byl učiněn v Novém Yorku. Taktéž v Chicago strhl se tuhý boj mezi policií a socialisty, jichž bylo asi 15.000. Z davů socialistů vrženo na policii pět dynamitových pum. Pět policejních agentů bylo zabito a mnoho poraněno. Jsou to většinou cizí socialisté, kteří rozdávali pobuřující německé a anglické tiskopisy.

Asie. Misie v Číně a Východní Indii. Vyjednávání sv. Stoliče s portugalskou vládou v příčině upravení církevních poměrů ve Východní Indii jest již příznivě ukončeno. Portugalsko podrží v Hoě, a sice ve třech okresích, patronátní právo; v ostatních diecésích vzdává

se Portugalsko svých bývalých práv. — Vyjednání mezi sv. Stolicí a Čínou blíží se taktéž již ku konci. Nynější plnomocník čínský v Římě, Mr. Dün, odevzdal 3. listopadu 1885. diplomatickou notu, v níž čínský císař vyslovuje přání, aby bylo zřízeno přímé spojení mezi Čínou a Římem, že chce zříditi čínské vyslanectví

u sv. Stolice, a že jest ochoten přijati diplomatického zástupce svaté Stolice v Pekingu. Sv. Otec schválil návrhy Číny a chce co nejdříve zříditi v Pekingu stálou pravidelnou nunciaturu, a sice první třídy. Událost tato má dalekosáhlý význam pro misie ve Východní Asii.

V měsíci červnu obnovme své obětování se Srdci Ježíšovu.

roku 1875., ve dvousetletou památku zjevení blahosl. Markétě, schválil papež Pius IX. způsob zasvěcení se Božskému Srdci Ježíšovu a vybidnul všechny duchovní pastýře, aby v ustanovený den (16. června) všickni se svými věřícími božskému Srdci slavně se zasvětili. Stalo se tak, celý katol. svět oživil a ačkoli pod nátlakem mocného nepřitele lžiliberalismu a zednářství jen stíží se probudil z mrákot, přece pochopil, odkud jediné mu kyne vysvobození a vítězství, z božského Srdce Ježíšova. Doufání věrných křesťanů vidíme již nyní se splňovati; církev počíná opět se těšiti větší svobodě, duch křesťanský vniká opět do škol i rodin, den sváteční se více světi, láska k chudině bře se pod ochranu zákona, vůbec počíná se opět uznávati důležitost křesťanství a že jediné na jeho základě dá se zlepšiti život pospolitý. A odkud taková změna k lepšímu? Nelze upříti, že z pramene nejsv. Srdce Ježíšova, a kdyby naše srdce byla připravenější a schopnější ku přijmutí darů nebeských, zajisté těšili bychom se veliké hojnosti jich. Toho chce docílití letos náš hlavní úmysl, obrodu duše prostředkem vroucí lásky a oddanosti Srdci Ježíšovu. Kterak však lépe máme toho prostředku se chopiti nežli opětným zasvěcením se Kristu Pánu, tak jak jsme to byli učinili roku 1875. Právili jsme tehdy a díme dnes opět:

Ó můj Ježíši, Spasiteli a Bože můj! přes velikou lásku Tvou, kterou chováš k lidem, pro jejichžto vykoupení jsi všechnu krev svou vycedil, býváš od nich přece jen tak málo milován, ba tak hněván a urážen, zvláště rouháním a rušením dnů svátečních! Ach, kéž bych dátí mohl Srdci Svému nějakého zadostiučinění, kéž bych napravití mohl onu hroznou nevděčnost a neuznalost, s jakou se u většího dílu lidí samých setkáváš! Přál bych sobě, bych ti mohl dokázati, jakou měrou sobě žádám navzájem milovati a ctíti ono úcty hodné a láskyplné Srdce před očima všech lidí, a ještě více rozmnožiti slávu Tvou. Přál bych sobě obdržeti obrácení hříšníkův a povzbuditi z netečnosti tolika jiných, jimžto, ačkoliv patří k církvi Tvé svaté, přece nic nezáleží na zájmech slávy Tvé a na církvi samé, choti Tvé! Přál bych těž sobě obdržeti, aby i oni katolíci, kteří nepřestávajíc osvědčovali se jako takoví mnohými zevnějšími skutky milosrdenství, ale příliš tvrdosijně na svých míněních zůstávajíc, podrobili se nechtějí rozhodnutím svaté Stolice, a smýšlení chovají jejím učení odporné, aby i tito šli do sebe a se přesvědčili, že kdo ve všem církve neposlouchá, Boha neposlouchá, který s ní jest.

Abych tedy přes to přese všecko k místu dovedl tyto nejsvětější účely, a nad to vymohl slavné vítězství a stálý pokoj této neposkvrněné choti Tvé, blahobyť a prospěch Tvého náměstka na zemi, a viděl vyplnění svatých Jeho úmyslů; a spolu aby celé duchovenstvo vždy více se posvěcovalo a Tobě příjemným se stalo; abych přispěl též k tolika jiným záměrům, které Ty, ó Ježíši můj, v souhlasu s božskou vůlí Svou chováš, a kteréž by jakýmkoli způsobem k obrácení hříšníkův a k posvěcení spravedlivých sloužily, bychom takto všickni jedenkrátě věčné blaženosti duší svých dosáhli; a konečně, poněvadž vím, že se tím nejsladšímu Srdci Tvému zavdávám: uznávám nice u nohou Tvých, před obličejem nejsv. P. Marie a před celým dvorstvem nebeským, a slavně vyznávám, že Tobě, Spasiteli můj, Ježíši Kriste, jediný zdroji všeho blaha mého, dle všeho práva spravedlnosti a vděčnosti docela a jediné tělem i duší přináležím, a ve spojení s úmyslem svatého Otce papeže zasvěcují sebe a všecko, což mého jest, tomuto nejsvětějšímu Srdci Tvému, kteréž jediné milovati a jemu sloužiti žádám z celé duše své a z celého srdce, a ze všech sil svých vůlí svou s Tvoji a všechny žádosti své s Tvými srovnávaje. Konečně na veřejný důkaz tohoto svého zasvěcení se slavně prohlašuji Tobě samému, ó Bože můj, že chci budoucně na počest tohoto Božského Srdce zachovávat dle příkazu církve svaté zasvěcené svátky, a o to se starati, aby i osoby mně poddané, aneb ode mne nějak závislé je též zachovávaly. Sjednocuje tedy všechny tyto svaté žádosti a předsevzetí milostí Tvou mi vnuknuté v milém Srdci Tvém, doufám, že mi tím dáno bude nahraditi tolikéř křivdy Jemu činěné od nevděčných synů lidských, a spolu též doufám, že tím pro duši svou a pro duše všech blížních svých blaženosti na tomto a onom světě dosáhnu. A tak se staniž!

M o d l i t b a.

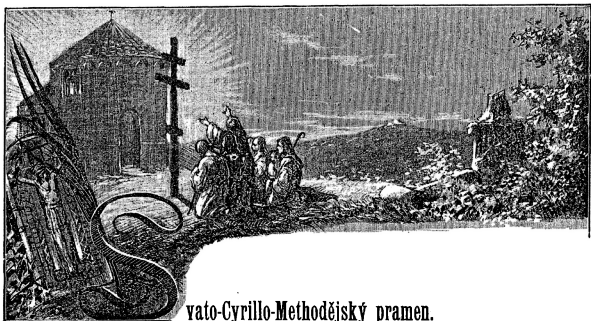
Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují k tomu cíli, aby všichni, kteří Tě milují, dosáhli toho ducha velikomyslného napravení, jímž se musí potěšiti církev a spasiti svět. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlast naši česko-moravskou!

Ó přeladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

**V srDci Ježíšovu a Marie naLézá Věrný CtíteL Boží své
praVé bLaho, jakéhož na světě není.**

vato-Cyrillo-Methodějský pramen.

Zříte chlumeč, jak se vážně
nad údolí zvedá,
na něm lípy, zahalené
v dýmu mračna šedá?
Zříte dav, jenž k ohni spěje,
v oku chmury beznaděje?

V oku chmury beznaděje
ku soše jak chvátá? —
Hoj, necht' výš vzplá Perunovi
smírčí oběť svatá,
hoj, necht' zkojí kněží zpěvy
věkožirných bohů hněvy!

Blíže chvátá — ha — což noha
pojednou se vzpírá?
Steré oko překvapeno
ku předu proč zírá?
Kdo že jsou dva oni muži,
již se tamo k sobě druží?

Dlouhý vous jim splývá k řadru,
vlas jich na šíj kane,
prsa mužně otužilá,
oko vlídně plane,
a ta postać vážně přímá
neznámý znak v ruce třímá!

A slyš — se rtů slovo vlídné
lidu vstříc již spěje,
nyní káže, nyní prosí,
nyní srdcem chvěje,
zvukem známým všem sluch víže,
jako kouzlem vábí blíže.

»Bratří jsme,« tak pokračuje
starší jasnou řečí,
»nauku vám přinášíme,
která srdce léčí,
pravý mir a pravé štěstí
všechněm, kdož ji přijmou, věští!

Nauku tu přinesl nám
Bůh sám, sstoupiv s nebe,
ke svým tvorům, aby dal jim
poznat pravdu — sebe,
Bůh, jenž sám jen pravým Bohem
v bohů lidských počtu mnohém!«

Takto dále všechny slovem
přesvědčivým víže,
hlasem vlídným, a přec mocným
hlásá zvěsti kříže,
úctu bůžků káře směle:
země prach že jen v jich těle.

Ó což vůkol všechno ztichlo,
i to pláče v háji! —
Slovo mužů, jako rosa
svadlý květ když zkáji,
padá v srdci lada pustá. —
Což v nich zdárně klíčí, vzrůstá!

A ta čela zadumaná
na ňadra se kloní,
prochází pochyb tiseň z duše,
souhlas hrudi zvoní,
neboť k srdci cestu volí
slovo, jež zní po údolí.

Však ne u všech — mnohý ještě
vzhůru k soše patří. —
Postřehlo to bdělé oko
věrověstů bratří,
okamžik jen — a již rázem
klesá bůžek v troskách na zem.

Vzkřiknul zástup uděšený
zlých se hroze trestů.
Než — co to? — Vše jako dříve,
ticho v lesním klestu,
klidně v prachu leží socha, —
»Bůh náš přec jen hlíny trochu.« —

A již k mužům věrověstům
všechn lid se vine,
»pokřtěte nás,« vroucí prosbou
zní to po krajině,
všechno spěchá s chlumu dolů,
v předu Method, Cyrill spolu.

Ale běda — nesnáz nová!
Jak by mocí pekla
na odpor se postavila
všechna zloba vztekla:
nechce vody dáti země,
Kristu nové obmytí plémě.

Žizní země, rýhou sterou
otevřela boky,
dávno ztichly po údolí
vlnek šumné kroky,
v snětech svadlý list se třese. —
Hoj, což nebe nepohne se?

Zalkal sterý ret a k mužům
vše zří okem kalným:
»Týdny, ach, již vody není!«
Smutně k horám dálným
zor všech upřen — nebe jasně!...
Ó kdo podá vláhy spasné?

S důvěrou tu dvě těch bratří
na kolena padá,
ve kříži, jež ruka třímá,
vezdy pomoc, rada!
A co tísni srdce, roste
v této prosby slovo prosté:

»Slyš nás, Pane, jako v poušti
hlasu Mojžišova,
otevř' pramen vody hojné,
v ňadru zem jež chová,
zjev se lidu ve své moci,
divem veď jej z bludu noci!«

Dotekl se Method země
křížem Slitovníka,
žasne lid kol — div, ó div to! —
z rýhy pramen vzniká,
s vlnou vlna v údol šumí,
v potůček se družně tlumí!

Zajásal lid potěšený,
že až v dálném klestu
ozvěna zní drahnou chvílí. —
A hned v svatém křestu
s touhou sterá duše čistá
srdce Kristu v oběť chystá. —

Tisíc let již uplynulo —
světcův u pramene,
na důkaz teď kaple k nebi
jasné čelo klene,
všemu lidu vůkol hlásá:
odkud že mu vzešla spása!

(Dle pověsti líčí *Ad. Kuchlovský*.)

ům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

V. Domácí hodiny.

Tam v horách žijí nazvíce chudí lidé, již si mnohou v domácnosti potřebnou věc opatřiti nemohou, tím méně pak dobré kapesní hodinky. Proto však vědí oni dobře, kolik hodin jest, alespoň ve dne. A kterak to? Oni mají své hodiny tam v té Boží přírodě, na těch kopcích a temenech vysokých hor. Delším pozorováním totiž vyzkoumali a zapamatovali si, nade kterou horou slunce stává, když na vsích v poledne a večer klekání zvoní, a dle toho je také jmenují. Jsouli na poli a slunce přichází nad ten aneb onen kopec, poznávají již, kolikátá asi hodina odbila. Nebe jest jim

jako ciferníkem, ty hory nebetyčné rafijemi a slunce cifrou. — To by byly ovšem laciné hodiny, kdyby jen bylo všudy tak vysokých hor a kdyby slunce na večer nezapadalo, a také mezi dnem nezakrývalo někdy svou spanilou tvář tak hustým závojem, že ani nevíš, kde stojí. Člověk chce však i v takový pošmurný den věděti, kdy je čas k obědu, ano i v noci musí někdy věděti, kolik hodin jest, na př. máli nemocnému každou hodinu léku podati, aneb musili mniši o půlnoci vstávati k jitřním hodinkám atd. Pro všechny takové a podobné pády, jichž v domácnosti mnoho se naskytá, jest jediný jen prostředek, totiž dobré hodiny — buďto na věži, nebo na zdi, nebo v kapse. Pak může jiti všechno v domě od rána do večera v pěkném pořádku; neboť každý ví, co v kterou hodinu má na práci, jak daleko ještě do oběda, jak časně se musí vypraviti, aby v neděli přišel v čas do kostela na kázání a na hrubou.

Ba myslím, že žádný jiný vynález neposkytuje lidstvu tolik užitku, jako hodiny, aniž by při tom co zlého způsobily, jako jiné vynálezy lidské.

Avšak necháme zatím hodiny jiti a bít, liboli, můžeš se sám, milý čtenáři, s nimi obírat i dále rozjímat, jak dobrý a sporádaný to stroj, jak žádnému neubližuje a s každým to tak dobře myslí... já pak musím ke své věci!

Jistý sv. otec církevní praví: »Bůh jest pořádek, a proto také vše, co od Boha pochází, jest co nejlépe uspořádáno!« Máli býti v domě vašem pravý a řádný křesťanský život, musí tu též nezbytně panovati přísný pořádek, t. j. musí se díti to, co Bůh chce a tak, jak Bůh chce, a proto, že Bůh to chce! To bude pak křesťanský domácí řád.

Naopak také říci lze: »Co je nepořádko, jest i špatno,« a obrátíme-li svrchu uvedené pravidlo, můžeme i říci: »Ďábel jest nepořádek a nelad, a všecken nepořádek od něho pochází;« proto stojí také v Písmě sv. výslovně: Dům ďáblův — peklo — že jest místo, »kde žádný řád, nýbrž věčná hrůza přebýval.«

Proto také bývá už na světě každý dům, v němž Bůh nemůže pořádek vésti,

více méně peklem — domem ďablovým — a panuje tu jen nepořádek a nepokoj, různice, zlořád — kletba!

Máli váš dům od této bědy byti ušetřen, zaveďte rychle pořádek v křesťanský život svůj! Ale k tomu, jak jsem napověděl, třeba jest nevyhnutelně domácích hodin, na kterých byste poznali, co, kdy a jak se konati má.

A takové pro vás vhodné hodiny já dávno znám; jsou sice nad míru vzácné a drahé, ano jest to mistrovské dílo, jediné svého druhu, jemuž není rovno na světě, ale při tom přece tak laciné, že si je v každém, i tom nejchudším domě zjednatí mohou. Při tom také nemusí mít ani toho nejmenšího strachu, že by jim je někdo — bez jejich viny ukrásti mohl.

Znáš tyto pravé křesťansko-katolické domácí hodiny? Jest to Božské Srdce Ježíšovo!

Že hodiny a lidské srdce mnohou podobnost mezi sebou mají, to již jiní a učenější páni přede mnou našli a vypsalí. A jest tomu skutečně tak; hodiny a srdce lidské ve mnohém se srovnávají. Některé z věcí těch uvedu ti nyní zde, milý čtenáři, a ukáži ti z toho, kterak vším právem nejsvětější Srdce Ježíšovo — domácími hodinami křesťanů zváti se může.

1. Nedá se upříti, že jsou hodiny uměleckým dílem člověka, a ne každý dovede je sestaviti. Byť i mnohý pán stavěl železnice, byť i mnohá dáma zlatem a perlami skvostná roucha mešní vyšivala: hodin přece ani ona ani onen nedovede. Jeť k tomu vtipné hlavy třeba, by dovedla hodiny rozebrat a zase tak dohromady složit, aby dobře šly. Vždyť potřebovalo lidstvo celých pět tisíc let k tomu, než vymyslíli a sestavili jakés takés hodiny s kolečkami. Jak se praví, vynalezl teprve okolo roku 850. po Kristu a sestavil jistý mnich ve Vlaších první

hodiny. Avšak mnoho let ještě uběhlo, než se zhotovovaly dřevěné hodiny, t. zv. »švarcvaldovky« s budíčkem, kukačkou nebo s hudbou. Ale člověk to přece dovedl, a jaké umělé hodiny dnes se vyrábí, to nelze ani vypověditi.

Co však do dneška člověk nedovede ani vyzkoumati, tím méně zhotoviti, jest — lidské srdce, jak žije a bije v prsou jeho. Ba právě, přepodivné a nad míru umělecké dílo jest srdce člověka již co do hmoty své. Jako hodiny, má i srdce v sobě jakési péro, které je v pohyb uvádí, jako kývadlo u hodin. Co však v srdci vlastně pravidelný pohyb ten působí, to dosud ještě žádný, ani ten nejučenější lékař nevyzkoumal. Dále: jako v hodinách běhají semotamo kolečka, tak to běhá i v srdci bez ustání, a to je krev, která tu proudí do srdce a hned zase jinudy ven z něho. Ba i také svůj tlukot má srdce tvé, nejinak, než jako bys měl v těle malé hodinky.

Avšak nebudu zde obšírněji vypisovati ústrojí srdce lidského, mnohemu bychom přece jen nerozuměli, nýbrž řeknu jen tolik, že všichni lékaři v tom se srovnávají, že srdce jest nejhlavnější úd v celém těle lidském.

Avšak nad to vše ještě podivnější, ještě nepochopitelnější jest to, co duše živého člověka v srdci jeho koná a působí. Kdo nám to vyzkoumá?! — Lidé obyčejně říkají: hlavou že člověk myslí, srdcem pak miluje. A mají snad pravdu; neboť právě srdce jest to, kde duše lásku vzbuzuje a s láskou pak i radost nebo žalost, úzkost anebo touhu, naději nebo strach atd. Důkaz toho, že již nejednou přílišnou radostí nebo žalostí člověku srdce puklo a smrt přivedlo. Ba skoro by se mohlo podle tlukotu srdce hádati, na jakém asi stupni láska jeho se nalézá, tak jako na hodinách čísti lze, jak daleko den pokročil.

Aj, co jsou tedy ty nejmělejší hodiny

vedle srdce lidského? Asi tolik, jako kolo u pluhu vedle parního vozu. Není však divu, neboť je zhotovil jiný mistr, než jest vesnický kolář, totiž Pán Bůh sám, jenž se vyzná ve všelikém umění, o němž my ani zdání nemáme. A proto pravím, jsouli hodiny uměleckým dílem člověka, jest srdce jeho — mistrovským dílem Božím!

Dále jsou některé hodiny ze dřeva, jiné ze železa, mosazu, jiné ze stříbra i zlata; a podobně i srdce lidská nejsou stejná. Některé jest šlechetné, jiné nízké, prosté, jen že tu naopak naleznesh často u chudých lidí srdce zlaté, u boháčů pak srdce tvrdé jako z kamene a černé jako ze železa!

Avšak nejšlechetnější, nejvznešenější srdce mezi všemi, nejlepší mistrovské dílo nejsvětější Trojice Boží jest — **Srdce Ježíšovo**.

Ovšem co do zevnějšku byl Spasitel jen prostý, chudý tesař, jenž na kříži zemřel smrtí přebídnou, jako snad žádný jiný; ale Jeho nitro! Tu pojila se nevroucenější láska k bližnímu s nejsvětější láskou k Bohu. A proto jest Srdce Ježíšovo mezi všemi divy Božími nejen nejpodivnější, ale i nejušlechtlejší dílo mistrovské, celé z ryzého zlata — zlata totiž, jež slove láska!

2. Hodiny, buďti zlaté nebo dřevěné, slouží jen k tomu, by na nich člověk poznal běh času a dle toho spořádal své denní práce, jednu po druhé, a tím i život svůj v pořádek uvedl. K tomu cíli sloužily nejprvnější a spolu největší hodiny celého světa. Viš, milý čtenáři, které to byly a kdo jejich zhotovitel? Nebyl to nikdo jiný, než Bůh Otec sám! Pismo sv. totiž nám vypravuje, že již tenkrát, kdy ještě nebylo človíčka na zemi, stvořil Bůh dva obrovské orloje a vysoko nade všecky hory je zavěsil, totiž tam na ten modrý strop, ježž my nebeskou oblohou nazýváme, aby člověk,

až přijde na svět, ze všech koncův a koutů světa na ně viděti a dle nich se spravovati mohl. »Rekl Bůh: buďte světla na obloze nebeské, a ať dělí den a noc a jsou na znamení časů, dnů a let. A učinil Bůh dvě světla veliká, světlo větší, aby panovalo nade dnem, a světlo menší, aby panovalo nad nocí, a hvězdy.«

Tak jsou slunce a měsíc jako dvoje obrovské hodiny světové, jež vynalezl a dle vynálezu svého zhotovil Mistr všech mistrů — Pán Bůh sám! A jen proto, že na ně není vždy vidět, sestavil si člověk své maličké hodiny, aby vždy a za každé chvíle mohl vědět, jak daleko čas pokročil a kterou práci konati má. Neboť co by platno bylo, kdyby na př. hospodář nařídil čeledínu: v tu a tu hodinu pojedeš tam a tam, ten by však nevěděl, kolik hodin jest? — Jest tedy v každé domácnosti dobrých hodin na nejvš zapotřebí, neboť mnohdy velmi mnoho na tom záleží, by se určitý čas neproměškal. Na př. chceš jeti dráhou, abys byl v jistý čas na místě, kde tě buď tvoji lidé toužebně očekávají, nebo kde na poštu nebo dostavník přesednouti máš. V případě takovém musíš býti na minutu na dráze; neboť vlak na tě nečeká. Zmeškašli, ujede ti před ústy a za ním běžeti nelze, a tak nepřijedeš v určitý čas na místo, kde tvoji v úzkosti a strachu nadarmo čekají, anebo pošta či dostavník ti ujede a ty máš celý den ztracen, a to všechno jen proto, že buď nemáš hodinek, anebo jsi se spolehl na své, které špatně jdou.

Tak důležitou úlohu hrají hodiny v životě obecném či ve světě; ale i v duchovním životě člověka křestana není jinak, i tu třeba dobrých hodin! Neboť my křesťané nejsme vlastně nic jiného, než sluhové — čeled — v domě Božím; tak i sama Maria Panna o sobě vyznala: »Aj, já dívka (služka) Páně!« Máli i tu jíti všechno v pořádku, t. j.

podle vůle a rozkazů Páně, třeba tu také nějakého ukazovatele, by člověk věděl, co, kdy a jak konati má.

A hle, i o to se nebeský Hospodář postaral. Daltě nám dobré a úplně spolehlivé domácí hodiny. A kde jsou?

Zajisté jsi, milý čtenáři, již nejednou četl nebo slyšel, že se Kristus Pán připodobňuje slunci, Maria Panna měsíci a svatí nebesané hvězdám. Nuže, věz, že přirovnání to má základ svůj v Písni svatém, kde sám Kristus Pán o sobě dí: »Já jsem »světlo« — slunce světa.« Tedy jako jsou slunce a měsíc hodinami tam v té Boží přírodě, tak tedy Kristus a Jeho Matka jsou hodinami v životě křesťanském. K nim a těm ostatním Svatým na nebi máme pilně přihlížeti a od nich se učit, jak to Bůh chce od nás míti, bychom celý život svůj křesťansky spořádali. Jako rok občanský má svůj kalendář, tak i rok církevní řídí se dle kalendáře, jenž spořádán jest podle onoho slunce, měsíce a hvězd na nebi křesťanském, čili dle svátkův a slavností Páně, blahosl. Panny Marie a všech Svatých; neboť i o nich platí: »Postaveni jsou, aby byli na znamení časů, dnův a let.« Ano i do občanského kalendáře zasahují tou měrou, že i největší nevěrec dle nich spravovati se musí, nechce-li sebe i jiných do nejhorších zmatkův uvést.

3. Až dosud jsme si prohlíželi hodiny jen po zevnější stránce, nyní se také trochu podíváme dovnitř a rozebereme jejich stroj, abychom věděli, odkud to, že všechna ta kolečka tak pravidelně běží ve dne, v noci, den po dni, rok po roce.

Hlavní věc u každých hodin jest síla pohybovací. V hodinách nástěpných čili visutých jsou to těžká závaží, v hodinkách kapesních jest to pružina čili ocelové péro. Avšak péro i závaží byly by za minutu s prací svou hotovy, kdyby se jednoduše nechaly

účinkovat, ano silou svou ulámaly by i zoubky na kolečkách, a proto dá se jim zarážeč, a to je u visutých hodin kývadlo, u kapesních pak kolečko přemítací; obě zmírňují hnací sílu, tak že působí jen zvolna krok za krokem a tvoří tak pravidelný chod všech hodinových koleček.

Tyto dvě důležité věci — síla pohybovací a síla zdržovací — jsou i tam při těch světových hodinách, jež tvoří slunce, měsíc a hvězdy. Není zde místa, milý čtenáři, bych ti vysvětloval, čím a jak se tam obé děje, a proto řeknu jen tolik, že jest i uspořádání toto velikým mistrovským dílem Hospodina. Neboť považ, na počátku světa spustil Bůh ten orloj světový, a ačkoli v něm koleček na miliony, přece tak pravidelně běží, že od té doby, tedy skoro šest tisíc let, ani o minutu se Mu nepředbíhají ani neopozdují, a nepotřebují žádné správký ani oleje k mazání, ani toho, kdo by je natahoval. Ano, hodiny ty se Pánu Bohu tak zdařily, že ani sám chybičky na nich nenalezl, nýbrž sám si je pochválil. Stojíš psáno: »I viděl Bůh vše, což byl učinil, a bylo velmi dobré!« — Ba ovšem že jsou dobry sluneční tyto hodiny, ba jsou podnes nejen nejprvnější, ale i ty nejdokonalejší hodiny na celém světě a podnes slouží ku chvále Mistru a Tvůrci svěmu. »Nebesa vypravují slávu Boží.«

Tolik o hodinách, a nyní se zase obrátíme ke člověku. Jako v hodinách, jest i v člověku síla pohybovací, síla života, a ta sídlí právě v srdci jeho a zve se láska, láska buďto dobrá a svatá, nebo špatná a hříšná. Vstoupili člověk do stavu manželského nebo zůstaneli ve stavu svobodném, staneli se lékařem těla nebo lékařem duší, doktorem nebo knězem, vedeli obchod vínem nebo koňmi, povalujeli se se svými myšlenkami a žádostmi, řečmi a skutky v kalu a bahně neřestí či vznášili se s nimi k Bohu a ctnosti, tenli

lže, krade, zlořečí, lidi klame a šidí falešnou mírou a váhou, onen zas poctivěli měří a váží, pravdu mluví, se modlí a jiným žehná, k tomu a ke všemu, co člověk z dobré vůle koná, pohaní ho vlastně láska. Dobře dí tedy sv. Augustin: »Závaží moje jest láska!«

Avšak i toto závaží, tuto pružinu v srdci musí člověk mírniti a zdržovati, jinak jej zničí! I láska v srdci lidském musí stejně a pravidelně působit, ani příliš silně, ani zase příliš slabě, sice není pořádku v životě člověka. Zadržovač čili regulator této síly a lásky jest nejsvětější vůle Boží, která má povždy ten pravý chod. Spravujeli se láska u člověka tímto regulátorem, pak dojistá žene celý jeho život správně a v pořádku je všechno.

To však v nižádném srdci tak dokonale se nedělo, jako v nejsvětějším Srdci Ježíšovu, neboť Jeho láska vždy a ve všem a dokonale srovnávala se s nejsvětější vůlí Otce nebeského. Byl sice Kristus Pán jako pravý Bůh jedné a téže bytosti a přirozenosti, tedy i jedné a téže vůle a lásky s Otcem svým, a mohl tudíž právem říci: »Já a Otec jedno jsme!« avšak i co do lidské stránky Jeho, i o lásce Jeho Srdce platilo totéž slovo t. j. i Jeho láska byla v nejkrásnějším souhlasu se vším, co Otec miloval, byla v souhlasu i s nejsvětější vůlí Otce; ona nekráčela ani před ní ani za ní, nýbrž vždy stejně a klidně a souměrně s ní. I mohl tedy o sobě říci Spasitel: »Já činím povždy to, co se Otcí mému líbí! . . . Neboť sestoupil jsem s nebe ne, abych činil vůli svou, ale vůli toho, kterýž mne poslal, a proto i v tom ohledu já a Otec jedno jsme!«

Že tomu tak bylo, dosvědčil Kristu P. sám Otec nebeský a to veřejným a slavným způsobem. Když byl Spasitel dosáhl 30. roku svého stáří, chtěl Otec Jeho, by se láska Synova pokořila a jako ostatní lidé

aby přijal křest z rukou Janových. A aj, v témž okamžiku souhlasilo Srdce Ježíšovo s vůlí Otcovou. I odebral se za Jordán k Janovi a nechal se od něho křtiti. A aj, tu otevřela se nebesa a z nich slyšán jest hlas: »Tys můj syn milovaný, v němž se mi zalíbilo.«

A tak i na těchto hodinách, totiž na Srdci Ježíšovu, splnilo se, co řekl Bůh o těch slunečních na nebi: »I viděl Bůh vše, a bylo velmi dobré!«

Ba ovšem, dobré, ano nejlepší a nejdokonalejší dílo bylo to Srdce Ježíšovo, jež chválí mistra svého.

»Gloria in excelsis Deo! — Sláva na výsostech Bohu!«

4. Zde pak přičinil Bůh sám důležité naučení pro nás, kteréž jest vlastním jádrem tohoto článku.

A jakže zní naučení to?

Dokud ještě nebyvalo žádných hodin rukou lidskou vyrobených, potud museli si lidé pomáhati jediné sluncem a dle něho pořádati práce své a život svůj. Avšak i teď, kdy máme rozličných umělých hodin a hodinek, nesmíme slunce docela zavrhovati, nýbrž závčas musíme dohlédnouti na hodiny sluneční aneb otáztí se hvězdářů na hvězdárně, kdy vlastně slunce polední výšky dostupuje a dle toho musí se zříditi pak všechny ostatní hodiny.

Ve Vídni na př. oznamuje strážce na hvězdárně každodenně tento polední čas sluneční udeřením na zvon, a dle tohoto znamení zřídí se na ostatních věžích hodiny. A kdo chce ve Vídni znáti pravý čas, musí též chtít nechtět dle znamení toho i svoje hodiny zříditi.

Tím způsobem jest tedy podnes slunce na nebi ten jediný pravý a platný orloj, jenž celému světu čas udává.

A teď pozor, milý čtenáři! Podobně jest i nejsvětější Srdce Ježíšovo ten jediný platný vzor, jímžto všechna ostatní srdce na světě se řídití a spravovati mají!

Jako Jeho tlukot jde, tak má jít i tlukot srdce našeho!

Ano, tak zní určitý a výslovný rozkaz nebeského Otce k nám, jeho dítkám a sluhům. Když totiž na hoře Tábor podruhé opakoval své osvědčení o Ježíši Kristu, že je Synem Jeho, v němžto se Mu zalíbilo, tu připojil ihned k tomu: »Toho poslouchajte!«

Slovem tímto ustanovil ti Otec nebeský sám Srdce Ježíšovo za domácí hodiny a dle nich musíš tedy řídit i spravovati i své hodinky, totiž srdce své, máli vůbec dobře jít i bít.

Než mluvíme teď bez obrazův a podobenství! Život Ježíše Krista, t. j. vše co zde po celé živobyti každodenně myslil, žádal a mluvil, pracoval, trpěl a se modlil, toho všeho jest nesmírné množství, že by k vypsání nestačil ani papír ani knihy celého světa; a byť to i napsáno bylo, u porovnání ke skutečnému Jeho žití bylo by to asi tolik, co noty na papíře u přirovnání k mistrovské hudbě.

Než i z toho nesmírně velikého a bohatého života Ježíšova lze vybrati stručný, abych tak řekl, breviř, t. j. souhrn a třešť všeho, v čemž se také krása i síla celku vyznačuje.

V životě lidském vůbec nezáleží na tom, co právě člověk mluví a činí, ale více na tom, co při tom myslí a obmyšlí. Tu plácou na př. tři lidé. První pláče zlosti a hněvem, že nejde po jeho hlavě, a to jest ovšem špatné a zlé; druhý pláče ze zármutku nad smrtí rodičův, a to je spravedlivé; třetí pláče žalem a lítostí nad hříchy svými, že jimi Boha tak těžce urazil, a to je slechetné, vznešené, svaté.

A tak můžeme shrnouti celý život člověka v jedno slovo a říci: jeho smýšlení a žádání, mluvení a jednání jest buďto zlé, buď po lidsku spravedlivé nebo nadpřirozeně krásné, dobré a svaté. Podobně

i celý ten přebohatý život Ježíšův vyznačiti lze jedním slovem a říci: »Celý život Jeho byla vlastně láska k Otci nebeskému.«

Plácou sice i jiní lidé ale Ježíš plakal z té lásky nejsvětější. I jiní sice trpí a mlčí, ale Ježíš trpěl a mlčel z té lásky nejsvětější. I jiní pracují řemeslo své, ale Ježíš pracoval z lásky nejsv. Ano i na kříži zemřeli lidé před a po Kristu Pánu, ale On zemřel z pouhé lásky k Bohu a lidem. A tím právě liší se život Ježíšův od života lidí jiných, že každá Jeho myšlenka, každé slovo, každý krok, každý skutek byl veskrz pouhá, ryzá láska Boží, a to láska taková, že žádný člověk na zemi Boha, ba ani Bůh sám sebe nemůže více milovati, než Jej miloval Ježíš Kristus!

Olovo, stříbro a zlato jest troji kov, ale jeden z nich jest nad ostatní cenný, a to je právě zlato. A podobně kdybychom já a ty, milý čtenáři, a Kristus Pán jako třetí s námi modlili se Otčenáš, byla by sice každá ta modlitba tentýž Otčenáš co do slov, ale můj by byl jako olovo, tvůj jako stříbro a Krista Pána jako ryzí zlato, poněvadž v každém slově z úst Jeho spočívá nejčistší a nejsvětější, božská láska Jeho Srdce.

Kdybys se tedy z nábožné zvědavosti tázal, co asi činil Kristus Ježíš na př. toho dne, kdy čítal osm, deset, dvanáct nebo dvacet let, povím ti to s určitostí neklamnou — miloval Otce svého! Popřáli tenkrát tělu svému odpočinku ve spánku, neboli bděl a se modlil, mluvil či mlčel, to nevím, to mohli tehdy činiti i jiní lidé, ale do zajista nikdo to nečinil z tak vznešené, nadpřirozené a božské lásky, jako Spasitel nás.

Rozumíš teď, milý čtenáři, tomu slovu, jež jsem svrchu podotknul, že tlukot Srdce Ježíšova zřízen byl úplně podle vůle Jeho Otce nebeského? A roz-

umíš nyní také, co to znamená, dími, že i ty máš srdce svoje naříditi podle tlukotu Srdce Kristova? To znamená tolik, že máš i ty celému životu svému dáti ten směr: vše jen z lásky k Bohu. Toť jest také ono nejprvnější a největší přikázání: Milovati Boha z celého srdce svého a nade všechno ostatní!

Tvé myšlení a žádání, tvé modlení a práce, tvé mluvení a mlčení za celý den jest, abych tak řekl, kámen anebo kov. Aby kámen tento byl před Bohem

diamantem a nikoli sprostým křemenem, aby kov ten byl zlatem a ne pouhým železem — to způsobí láska Boží v srdci tvém. Tak učí víra naše, tak to stojí v Písmě sv.: »Kdybych měl všechnu viru, tak že bych hory přenášel, a neměli bych lásky — nic nejsem. A kdybych rozdal na pokrmý chudých veškeren statek svůj a kdybych vydal tělo své, tak že bych hořel, a neměli bych lásky — byl bych jako měď zvučící nebo zvonec znějící!« —

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, zrcadlo lásky a bolesti.

„I učiněn jest pot Jeho jako krůpěje krve, tekoucí na zem.“ *Luk. 22. 44.*

VII.

Když za časů proroka Eliáše uražený Bůh po celá tři léta a šest měsíců deště nedal, a země stálým tímto suchem vypráhla a jako skála ztvrdla, prosil Eliáš na hoře Karmelu Hospodina, by dokázal zázrakem, že On jest pravým Bohem lidu Israelského. A hle, sotva modlitbu dokončil, objevil, se malý mráček na obzoru, přicházející od moře, rostl a rostl, až z něho vydatný déšť spadl a vypráhlou zemi do syta napojil. O tom vypravuje nám třetí kniha králů 18. takto: »Aj, obláček malý, jako šlépěje člověka vystupoval z moře, a nebesa se zamračila a přišel oblak a vítr, a byl déšť veliký.«

Pod tímto malým mráčkem dobře můžeme vyrozumívati nejsv. Srdce Páně, které se na hoře Olivetské nad tou hroznou spoustou hříchů našich tak rmoutilo a úzkostilo, že se celé jak láskou tak i úzkostí rozplývalo, tak že krev, kterou strach k srdci hnal, mocnou silou zase od něho se rozbíhala, a jako deštěk otevřenými pory těla, a obzvláště hlavy, na zemi stékala. »A pot jeho učiněn byl jako

krůpěje krve, tekoucí na zemi.« Ó milostiplné mračno! spásonosný deštěku! neboť tebou netoliko napojena a oplodněna jest země naše, t. j. duše naše, nýbrž i od nečistoty hříchu obmyta, jakož praví apoštol Páně Jan ve Zjevení svém: »Kterýž umyl nás svou krví od hříchů našich.« (1. 5.)

Ó láskyplný Ježíši, nyní teprve dobře rozumím, jaký křest jsi tehdy mysli, po němž Srdce Tvé tak toužilo dle vlastních slov Tvých: »Křtem mám býti křtěn, a kterak jsem souzen, dokud se nevykoná!« (Luk. 12, 50.) Pot Tvůj krvavý na hoře Olivetské byl křtem tímto, při němž Srdce Tvoje jako mezi dvěma mlýnskými kameny, lásky totiž a bolesti, obzvláště však pod tíhou hříchů našich, tak bylo stisneno, že by bylo tisíckrát zemřítí musilo, kdyby Bůh sám mocí svou je nebyl podporoval.

Totéž měl i prorok Jeremiáš na mysli, když byl o smrtelné úzkosti Srdce Ježíšova v zahradě Getsemanské prokoval, řka: »Játro moje vyvrženo jsou na zemi,« t. j. moje srdce, které pramenem a zdrojem jest života, dílnou krve a sídlem lásky. Poněvadž Otec ne-

beský na beránka majícího svět vykoupiti celou tíhu hříchů všech lidí vložil, rozplývalo se Srdce Jeho pod tíží touto v dést krvavý.

Všecky hříchy totiž, které od Adama až po čas Jeho spáchány byly, ba i všecky, které v pozdějších dobách až do soudu posledního spáchány budou, viděl Ježíš v hrozně oně hodině před sebou. Viděl též ošklivou nevděčnost mnohých lidí, jimž svatá jeho krev pranic platna není; viděl srdce lidská, která tvrdší jsou nad dýmánek, která se ani nejčistší krví nevinného beránka neobměkčí, nýbrž touto opovrhující, hřích na hřích hromadí. To vše valilo se proudem na laskavé a citlivé Srdce Spasitelovo. Ký div, že hrozná úzkost se ho zmocnila, až krev místo potu na zemi stékala? Tím trpěl již Kristus Pán dříve, než vlastní utrpení Jeho zjetím a zradou Jidášovou se začalo. Ó poznej z toho, duše křesťanská, jak nesnesitelným břemenem hřích jest, jelikož tak nelitostně Srdce Spasitelovo v zahradě trápil a jej konečně na kříž přibil.

Proto praví sv. Ambrož (ad Simplic.): »Není těžšího břemena nad hříchy, a závaží skutků zlých tak člověka k zemi stahuje, že se ani pozvednouti nemůže.« O důkazy toho není zle. Ptej se jen andělů padlých, co že je svrhlo do propasti pekelné? Zdalíž to nebyla tíha hříšné jejich pýchy? Ptej se Coreu, Dathana a Abiróna, proč asi pohltila je za živa země před tváří všeho lidu, a proč v pekle pohřbeni jsou? Zdaž to nebyl hrozný jejich hřích vzpoury proti rádnému, Bohem samým ustanovenému kněžstvu? Ptej se Jonáše, co vrhlo jej do hlubiny mořské? Hřích neposlušnosti k rozkazům Božím.

Ejhle, vše: nebe, země, oheň, vzduch, moře, ba Bůh sám a Kristus dokazují, jakým nesnesitelným břemenem jest hřích, neboť pod jeho tíhou třese se sám Syn Boha Stvořitele, Ježíš Kristus, jehož sv. Srdce v hroznou upadá proto úzkost

smrtnou. Ty však, zastaralý hříšníče, chceš přece stále hřešiti před obličejem nejvyššího Boha a Soudce přísného? Když Otec nebeský na Synu svém cizí hříchy tak hrozně pokutoval, co se stane teprve tobě, nešťastníku, hojnouli zásobu hříchů před soud přineseš? Ach, na tobě vyplní se pak smutná slova proroka Ezechiele, jež pravil o krvavém potu Páně: »Mnohou prací usilováno jest, a nevyšla z něho přece rez přílišná, ani skrze oheň; nečistota tvá jest prokletá; neboť jsem tě chtěl očistiti, a nejsi očistěno od neřádků tvých.« (Ezech. 24. 12.)

Zde rozpomínám se na onu divotvornou hůl, již Mojžíš vlny moře rudého rozdělil, a zejména v Egyptě ještě všecku vodu náhle v krev byl proměnil. Ó milý křesťane, zde viz tu hůl, která divy tvoří; povznes zraků svých a pozoruj Srdce Spasitelovo, jak se bylo bl. Markétě zjevilo. Co vidíš na tomto přesvatém Srdci? »Neznamenáš tam hůl kříže spasení? Tuto hůl, kříž, když byl otec na bedra synova vložil, proměněn jest pot vodnatý v krvavý. Ó proč stojíš, duše má,« volá sv. Anselm, »běž a srkej tyto sladké krůpěje!

Ó nejsladší Srdce Spasitele mého! kdož by byl tak necitelným, že by s tebou se nermoutil, či srdce jest tak kamenno, že by s tebou útrpností zemřít si nežádalo? A přece, jak to asi možno, můj Pane, že srdce moje samo nepuká bolestí a láskou a se celé nerozplyvá, neboť ví dobře, že samo je příčinou tvé úzkosti a krvavého potu? Neboť já jsem to, jenž jsem těžce zhřešil, a smrt za to zasloužil, já jsem dítětem hněvu a dědicem pekla, a ty, Nejnevinnější, jsi za mne bit a trápen? Co zavinil sluha, za to trpětí má pán? Ó kéž tekou slzy mé hojným pramenem, kéž zkormoutí se srdce až k smrti bolestí a lítostí nad spáchanými hříchy! Neboť »nikoli meče bezbožníků,« praví kardinál Bellarmin, a jakými byly na př. bičinky a trny, zranily v zahradě tělo Páně a pro-

lily jeho krev, nýbrž moje nepravosti byly trny, které mozek Jeho bolestně pronikly; hříchů moje bylo ono těžké břímě, které Pána k zemi tlačilo a krvavý pot vyraželo.

Vypravuje se, že kámen, na němž Spasitel v zahradě klečel a se modlil, změkkl a že svatá kolena podobu svou v něm vytiskla, a srdce naše má snad býti tvrdším toho kamene a nezměkknouti při pohledu na ztrápeného Vykupitele? Ó teče slzy, teče proudem nad nečitelností vykoupených!

Když byl náš milý Pán ke hrobu nejmilejšího přítele svého Lazara přišel, tu, jak vypravuje Pismo sv., hořce plakal; a židé vidouce to pravili: »Ejhle, kterak jej miloval!«

Slzy jsou tedy také znamením pravé srdečné lásky, lásky, kteráž i bolesti se jeví. Zde máš, duše křesťanská, zrcadlo lásky a bolesti, zrcadlo nejčistší, nejjasnější v nejsvětějším Srdci Ježíšově! Z toho poznati máš, kterak tebe milovalo, když netoliko s očí slzy ronilo, nýbrž i po těle krví se zharvilo, jakož praví sv. Bernhard: »Nejen očima, nýbrž i všemi údy plakal zde Spasitel, aby celé tělo jeho, jež jest církev, slzami celého těla očištěno bylo.« A Paular dodává: »Neronil toliko vodnaté, nýbrž i krvavé slzy.«

Nuže, ku přemýšlení máš dosti látky a to látky srdce jímající a bolestné. Ptej se tedy sama sebe, hříšná duše: chceš i nadále v nevědu svém setrvaťi a se slzami Ježíšovými podlou hru prováděti? »Syn Boží trpí a pláče,« praví svatý Bernard, »a člověk může se smáti?« Vidišli člověka až do té duše zarmouceného, v úzkostech postaveného, jenž v slzách vyjadřuje němě celý svůj bol a svou úzkost, zdaž nemáš s ním útrpnost? Zdaž nehleďš, seč síly stačí, umírniti zármutek jeho? A kdybys tak nečinil, jakým bys byl v očích světa? Neřekli by o tobě,

že místo srdce kámen máš? A hle, co bys pro člověka hříšného, tobě rovného, učinil, to zdráháš se pro Boha svého, svého Spasitele, jenž tobě vše obětoval, učiniti? Ó pak svlékl jsi již docela svou lidskou přirozenost a oblékl na se ďábelskou zatvrzelost! Kam to však takto s tebou dojde? Jaký konec tvůj na světě, a jaký začátek na věčnosti?

Ó nejdražší Ježíši, nyní konečně rozumím, co jsi jednou k nevěstě své obrazně byl pravil: »Otevři mi, sestro má, přítelkyně má, hlubičko má, neposkvrněná má; nebo hlava má jest plná rosy, a kadeře mé plny krůpějí nočních.« (Píseň Salom. 5. 2.)

Jaká jest to rosa, přesvatý ženichu, již plna jest hlava tvá a kadeře?

Dej pozor, duše rozjímající, rosa jest pára, kterou chlad noční v krůpěje sráží, při jasném počasí do srdeček květin a rostlin jako balsám kape, a je takto podivuhodně napojuje a oplodňuje: »Tak,« dí Daniel Malorius, »kapala na nás i krev Kristova tehdy za noční jeho úzkostí na hoře Olivetské, a napojovala zázračně naše srdce zcela vypráhlá.« Kde skví se rosa krve Páně na duši hříšníka jako perlička, jako zářící dýmant, odtud přechá hřích, a duše dříve nečistá koupá se v rose té až úplně zbělí.

Ó pročež, duše křesťanská, otevři ženichu svému, Ježíši Kristu, i dvěře srdce tvého dle příkladu sv. Terezie, která sama vyznává, že pokrok svůj v životě duchovním jen ustavičnému rozjímání krví se potícího Spasitele děkovati má. Otevři tedy i ty jemu srdce své dokořán a pak uvidíš, že se budeš museti diviti zázraku, který se s tebou stane, a že se srdce tvoje rozšíří, aby pravou láskou objalo toho, jenž tebe již dříve tak miloval, a nepustilo ho, až uzří jej ve slávě nebeské.

Katechetické úvahy o svátosti pokání.

III.

O dokonalé lítosti.

Bez lítosti svátost pokání přijímati, jest Boha pokoušeti. Boha prositi, by nám hříchy spáchané odpustil, a přece opravdově je v ošklivosti nemiti, jest Bohu se posmívati. Takové zpovědi neočisťují svědomí, neupokojují srdce, neospravedlňují duši.

Odpustění hříchů může jen ten doufati, kdo se z hříchů vyznává, máje nadpřirozenou, byť také nedokonalou lítost. Bůh jest milostivý a již pro takovou lítost jest volný hříšník hříchy odpustiti.

»Oběť Bohu (příjemná) duch zkormoucený: srdcem zkroušeným a pokorným, Bože, nepohrdneš,« praví žal-mista Páně (Žalm 50, 19.). Jeli však nedokonalá lítost Bohu tak příjemná, můžeme pak z toho posouditi, jakou cenu má u Boha lítost dokonalá, ona lítost totiž, která z čisté a dokonalé lásky k Bohu vyniká, ač při tom bázeň před tresty se nevyklučuje. Ukáží tuto: 1. v čem dokonalá lítost pozůstává, 2. jakou má cenu a 3. kdy jest spasitelná a potřebí ji vzbuditi.

1. Máli kajcník lítost dokonalou, to závisí, jak Boha miluje. Láska jest to, která všem našim činům dává cenu, a bez lásky jsou i ty největší ctnostné úkony, tedy i lítost, bezcenné. Proto píše sv. apoštol Pavel ku Korintským: »Kdybych jazyky lidskými mluvil i andělskými a neměl bych lásky, byl bych jako měď zvučící, anebo zvonec znějící. Kdybych měl prorocství a znal všechna tajemství, i všeliké umění, a kdybych měl všecku viru, tak že bych hory přenášel, lásky pak kdybych neměl, nic nejsem. A kdybych rozdal na pokrmy chudých veškeren statek svůj, a vydal

tělo své ku spálení, lásky pak kdybych neměl, nic mi to neprospívá.« (I. Korint. 13, 1—3.) To mějme na mysli, když přistupujeme ke zpovědnici, bychom s Bohem se smířili. Lásku, alespoň špetku lásky musí míti hříšník, chtěli se dobře zpovídati.

Avšak k dokonalé lítosti požaduje se více, než počátek lásky. Máli býti lítost dokonalá, musí z čisté a dokonalé lásky vycházeti. Ale co pak jest dokonalá láska? V pravém smyslu slova byla by naše láska dokonalá, kdybychom Boha tak milovali, jak toho největší a lásky nejhodnější dobro zasluhuje. Ale takové lásky není žádný člověk, ani anděl schopen, musilť by milovati, jako Bůh, nekonečně.

Dokonalá láska však, o níž tuto mluvíme, a již smrtelný člověk schopen jest, pozůstává v tom, že pravé a převelike zalíbení v Bohu, pravou a převelikou touhu po spojení s Bohem máme a opravdově se přičiňujeme, bychom Bohu vždy víc a více se podobali a jemu se libili, že jsme volni ve všech věcech vůli Boží plniti a raději zemřiti, než abychom Boha těžkým hříchem urazili. Na vyšším stupni byla by naše láska, kdybychom chtěli raději vše pozbyti a vytrpěti, než abychom se jen všedního hříchu dopustili.

Jak velice může člověk Boha milovati, ukazuje nám sv. František Saleský. Po delší dobu trápila jej myšlenka, že bude od Boha zavržen. V této duševní tísní vzýval vroucně Boha, by mu popřál té milosti, měli býti tak nešťasten a věčně zahynouti, by alespoň zde na zemi mohl jej z celého srdce milovati. Toť ovšem vysoký stupeň lásky! Avšak byť také jen málo lidí tak velice Boha milovalo, jsou přece mnohé nábožné duše, které čistou a poměrně dokonalou láskou Boha milují. A z takové lásky vznikající lítost

nazýváme dokonalou. — Dokonalá litost jest

2. nejdražší oběť, kterou kajcník je s to, by Bohu obětoval. Jest to nejbezpečnější cesta do nebe. Dopustili se někdo těžkého hříchu, a nemůželi se z něho vyzpovídati, vzbudí však dokonalou litost a máli upřímnou vůli, se zpovídati, jakmile mu bude možno, pak působí tato dokonalá litost, že hříšník již před přijmutím svátosti pokání s Bohem se smíruje a Bůh mu hříchy odpouští.

Namítne nám někdo: Jestli dokonalou litostí hříchy již před zpovědi se odpouštějí, tu netřeba se již zpovídati? Ó ano, i při dokonalé litosti není svátost pokání nepotřebna, ano dokonalá litost působí nejen láskou, nýbrž též touhou po této svátosti. Jestli tedy někdo, jenž takovou litostí s Bohem se smířil, později z nedbalosti zpovídati se opomene, hřeší patrně proti Božímu a církevnímu přikázání a pozbývá opět milost Boží. Jen nemožnoli mu se zpovídati, zůstává v milosti i bez zpovědi.

Z toho, co tuto praveno, vysvítá, že dokonalá litost jest drahocenná ctnost. Krásný příklad této ctnosti udávají nám tak mnozí svatí. Ke sv. Antonínu Pad. přistoupil kajcník chtěje se zpovídati, ale pro litost nemohl ani mluvit a z hříchů se vyznávati. Svatý radil mu tedy, by hříchy napsal. To kajcník i učinil. Sotva je však svatému ukázal, zmizely úplně z popsaného listu. Bůh chtěl tím ukázati, že i duše kajcníkova jest od nich očistěna a že jest ospravedlněna. — Podobnou litostí proniknut, napsal jistý cisterciák na radu svého převora hříchy své. A když je chtěl pak opatovi ukázati, by se s ním poradil, shledal je opat smazaný. — Nábožný Alfons Rodriguez měl tak čistou a dokonalou lásku k Bohu a tak velkou litost nad svými hříchy, že Pán Ježíš a nejsvětější Panna opět a opět jej ubezpečili, že všechny jeho hříchy

jsou mu odpustěny a že spasení jeho není v nebezpečí. Nicméně nepřestal hříchy své hořce oplakávat; i sebe nepatrnější všední hřích působil jeho duši tu největší bolest.

Taková láska, taková litost líbí se Bohu, a takovým hříšníkům dává svou milost, dříve ještě než svátost pokání přijímají. Poněvadž dokonalá litost má u Boha takovou cenu, snažme se, bychom ji v srdci svém vzbuzovali.

3. Jest sice pravda, že, máli býti zpověď naše platná, netřeba dokonalé litosti; avšak člověk může se octnouti v takových poměrech, že vzbuzení dokonalé litosti jest potřebno a nejen spasitelné. Spasitelné jest dokonalou litost vzbuditi na smrtelné posteli, byť také nemocný měl příležitost se zpovídati a skutečně se vyzpovídal. Vzbudili nemocný dokonalou litost, může býti ubezpečen, že s radostí od Boha a od svatých andělů bude tam na věčnosti přijat.

Vůbec spasitelné jest dokonalou litost vzbuditi, kdykoli jsme se nějakého těžkého hříchu dopustili a nemáme-li příležitosti hned se z něho vyzpovídati. Mámeli duši hříchem smrtelným poskvřenou, jest nebezpečno večer ke spánku se položit. Neboť kdož nám za to ručí, že se ze spánku probudíme, že neusneme, bychom se teprve v soudný den probudili? Anebo jsou snad takové případy řídké? Ó jak bychom byli nešťastní, kdybychom smrtelný hřích na svědomí majíce, tedy v nemilosti Boží jsouce, na věčnost odešli!

Nen jen spasitelné, ano potřebí jest, dokonalou litost vzbuditi, kdykoliv jsme se octnuli v nebezpečí života a nemáme příležitost, se vyzpovídati. V tomto povážlivém stavu jest dokonalá litost jediný prostředek, kterýmž člověk těžkým hříchem stížený může duši svou zachrániti.

Avšak nemáme čekati se vzbuzováním dokonalé litosti, až když jsme se v nějakém nebezpečí života octnuli. Neboť

viděli jsme, jakých výhod dokonalá lítost poskytuje a že není tak snadno, ji vzbudit. Kdo se v ní necvičil, ten sotva si ji bez zvláštní milosti Boží osvojí. Byl by to veliký klam, kdyby se někdo domýšlel, dokonalá lítost, v níž se mnozí svatí po dlouhou dobu cvičili, že v takových okamžicích přijde sama sebou, že to záleží jen na člověku. Jak vůbec nadpřirozená lítost, tak jest zvláště dokonalá lítost milostí Boží; o ni máme Boha často prositi; Bůh nám tuto milost chce udělit a skutečně uděluje, musíme však také s milostí Boží spolupůsobiti a v dokonalé lítosti často se cvičiti.

IV.

O opravdovém předsevzetí.

Bůh nechce smrti hříšníka, nýbrž aby se obrátil a živ byl; on chce nad ním se smilovati; ale hříšníku třeba, by nejen hříchů svých opravdově litoval, nýbrž také, aby se polepšil. Tuto podmínku udává prorok slovy: »Opusť, bezbožný, cestu svou, a muž nepravý myšlení svá, a necht' se navrátí k Hospodinu i slituje se nad ním.« (Is. 55, 7.) Bůh tedy žádá polepšení a obrácení a opravdové předsevzetí tvoří druhou podstatnou část lítosti. Katechismus praví: lítost jest bolest a ošklivost nad spáchaným hříchem s opravdovým předsevzetím, nikdy více nehřešiti. I tato podmínka má veliký vliv na platnost zpovědi, a přece tak mnozí snadno a často ji nedbají a si ji nevšímají, pojednám: 1. jaké vlastnosti opravdové předsevzetí míti má, a 2. co si máme umíniti, bychom se dobře vyzpovídali.

1. Poněvadž opravdové předsevzetí jest podstatnou částí lítosti, tak že opravdivou upřímnou lítost bez něho nelze si mysliti, tu samo sebou se rozumí, že opravdové předsevzetí z těchže nadpřirozených důvodů musí vzniknouti, jako lítost, totiž z lásky k Bohu, nebo z bázně

před věčnými tresty a z lásky k Bohu. Jiné důvody, na př. nepřijemné, časné následky hříchu, jako nemoc, chudoba, opovržení, haná a potupa atd., by tedy nedostačovaly. Byť i také člověka na vždy od hříchu odvrátily, přece nepůsobily by žádnou lásku k Bohu a duše by smíření a spojení s Bohem nedošla. Avšak o tom jsme již jednali. Opravdové předsevzetí musí býti dále obecně a spolu určito. Musí se vztahovati na všechny hříchy, kterými posvěcující milostí pozbyváme, alespoň na všechny těžké hříchy. Jen v jediném těžkém hříchu míti zálibu a zřící se ho nechťiti, bylo by milostí Boží povrhovati a ji od sebe odpuzovati.

Rímský šlechtic Chromatius byl dnou trápen, až nemohl z lůžka povstati. Slyšel o sv. Šebestiánu, že již několik nemocných uzdravil; poslal tedy pro něho by také ho uzdravil. Svatý slibil, že bude opět zdrav, ale pod tou výminkou, jestliže všechny modly odstraní a se obrátí. Chromatius svolil a rozbil své modly. Po třech dnech dal sv. Šebestiána opět k sobě povolati a vinil jej ze lži, poněvadž dosavad od své nemoci není uzdraven. »Učinil jsi pak,« pravil svatý, »jak jsem ti naporučil, a odstranil jsi všechny modly?« »Ano,« odpověděl Chromatius, »jen od jedné nemohl jsem se odloučiti, poněvadž mi jest milá a drahá.« Ale sv. Šebestián výslovně mu pravil, že spíše se neuzdraví, až úplně modloslužby se zřekne. Tak nemůže ani hříšná duše býti uzdravena, pokud jen od jedné modly hříchu nechce se odloučiti. Jest tedy třeba, by kajcník si umínil, že se bude všech těžkých hříchů vystříhati. Především však musí míti na zřeteli hříchy, kterých se sám dopustil a zvláště ty, kterých se nejčastěji dopouští. Opravdové předsevzetí musí býti určito a pevně. Hříšník musí býti odhodlán, že chce při všem lákání hříchů nenáviděti a všelikému pokušení odpírati a v dobrém vytrvati. Jen sobě přát

zůstati hříchu prostým, toť ještě není opravdové předsevzetí. Kajícník musí mít pevnou vůli se polepsiti. Sv. Bernard praví: »Nic není, co by vytrvalá horlivost nedobyla a co by neunavná péče nedosáhla.« Nejlepší důkaz, že opravdové předsevzetí naše bylo pevné, jest, když jsme se po sv. zpovědi skutečně polepsili. Předsevzetí činiti a pak ho neuskutečniti, nic neprospívá. K peklu jest cesta dlážděna samými dobrými úmysly, praví přísloví.

Co tuto praveno, vztahuje se především na těžké hříchy. Uminiti si, i všech všedních hříchů se vystříhati, nepožaduje se, by zpověď byla platná; ale dobře jest mít ten úmysl, alespoň jednotlivých všedních hříchů se vystříhati.

2. Chceme-li se dobře zpovídati, co si máme uminiti? Katechismus dává k této otázce určitou odpověď. Musíme mít pravou vůli,

a) že se chceme varovati příležitosti ke hříchu. Jistý církevní spisovatel praví: »Neztrhává se hříchu, kdo se příležitosti nevystříhá.« A přísloví praví: »Kdo nebezpečenství miluje, v nebezpečenství zahyne.« Nejlépe se dozvíme, jeli předsevzetí naše pravé, když jsme odhodláni, i příležitosti ke hříchu se varovati. To zvláště přichází za těžko hříšníkům z návyku. Domnívají se, že jim to nemožno a krácejí hříšnou cestou po svých zpovědích rovněž jako před nimi. Ale zpovídati se, chtít se s Bohem smířiti, a nemít pevné vůle, již nikdy špatných společností a zábav nenavštěvovati, s tou neb onou špatnou osobou neobcovati, špatné knihy a časopisy nečísti, toť jest lež, to jest pokrytectví a zneuctivání svátosti pokání.

b) Mámeli vůli se polepsiti, musíme dále též k tomu potřebných prostředkův užívati. Jsou všeobecné prostředky, kterých každý křesťan užívati má, jako: modlitba, časté přijímání sv. svátosti, křesťanská

bdělost, sebezapírání a přemáhání zlých náruživosti a vášní. Bez nich neobejde se nikdo, kdo chce mravně býti živ. Jsou však též případy, v nichž hříšník zvláštěních prostředků jest třeba. Ty musí si jednotlivý hříšník sám vyhledati, poněvadž sám nejlépe může posouditi, co by mu v jeho okolnostech ku polepsení prospělo. Jakýsi opilec, který dlouho již nestřídmostí hověl, umíní si, že každodenně do sklenice, z níž ten židovský nápoj pil, ukapne kapku pečetního vosku, aby tak vždy méně pil. V tom pokračoval, až byla sklenice plná vosku. I poznal, že se tak dalece přemohl, zahodil sklenici a kořalky již nepil.

c) Konečně musíme mít vůli, že škodu hříchem způsobenou, jak jen jsme s to, odstraníme. A tu třeba hříšník často svaté a těžké povinnosti konati. Kdo svým špatným příkladem, svými řečmi nebo jiným způsobem dal pohoršení, zpovědi nic by si neprospěl, kdyby podle možnosti se nesnažil, následky hříchu svého napraviti. Kdo byl původcem ržnic a svárů, musí hleděti, aby přestaly. Kdo uškodil bližnímu svému na cti a dobrém jménu, pomluvu musí odvolati, o bližním svém jen dobré věci mluviti. Kdo si osvojil cizí statek, musí jej vrátiti. Nevratili se odcizená věc, aneb neučinili se, když věci již není, přiměřená náhrada, hřích se neodpouští. Takové povinnosti jsou nezřídka těžké a zamotané, proto upřímný kajícník vždy o nich se poradí se svým zpovědníkem a dle jeho rady bude se říditi.

Na opravdové předsevzetí vztahují se slova sv. Augustina: »Marné jest pokání, jež následní vina poskvňuje; nic neprospívá nářky, jestliže se opakuji hříchy. Nic neplatí prominutí hříchů žádati, a co zlého, znova opakovati.«

(Dokončení.)

Poučení o apoštolátu modlitby.

(Dokončení.)

4. Místní ředitelé.

Často žádali generálního ředitele apoštolátu o radu ti z jeho člených spolu-bratří, kteří si přáli, aby jim podřízené farnosti aneb klášterní společnosti všech výhod tohoto díla účastnými se stali, kterých prostředků mají použití, aby účelu toho dosáhli.

Mimo svrchu (v V. hlavě) uvedené prostředky dáváme ještě následující pokyny.

1. Hlavní věc pozůstává v tom, aby místní ředitel sám správně pojímal ducha apoštolátu modlitby; týž pozůstává ve spojení křesťanských srdcí se Srdcem Ježíšovým a v úplné odevzdanosti ke všem zájmům tohoto našeho božského Mistra. Kněz, jehož takový duch oživuje, bez obtíží sdělí jej i svému okolí, a jestli celé jeho jednání tím duchem jest proniknuto, pak se bude duch ten jevit i také v jeho pastýřských výkonech, zvláště v kázáních a vedení duší.

2. Ať se čtou knihy o apoštolátu modlitby jednající. Takové jsou v českém jazyku vedle časopisu »Škola B. S. P.«¹⁾ »Nejkratší cesta do nebe,«²⁾ »Následování nejsv. Srdce Páně«³⁾ a »Devítidenní po-božnost k Božskému Srdci Páně.«

3. V ohledu zařízení apoštolátu domníváme se dle učiněných zkušeností, že dobře takto radíme. Ať zavedení apoštolátu neohlašuje se dříve, až když jistý, třeba sebe menší počet členů se vyhledal, kteří pro zavedení toho spolku se zaujmají a jsou ochotni, přistoupiti ke spolku a stanovy jeho zachovávat.

Tuším, v každé osadě jest několik málo duší, mužové, ženy, mládenci nebo panny, kteří zbožnému povzbuzení jsou

přístupnější. S těmito, a sice s každým zvláště, může se o podstatě, užitku a jednoduchosti spolku mluvit. Může se jim dáti čísti »Škola Božského S. P.,«⁴⁾ a sice čísla, která o věcech, o zařízení, o podstatě a užitku apoštolátu modlitby jednají. Kdyby jen čtyři nebo pět svou ochotu pro spolek na jevo dali, mohli by se jedenkrátě všichni svolati a mohlo by se jim domlouvat, by ve svých domácnostech, mezi příbuznými a známými hleděli členy získati, a aby jim »Školu B. S. P.«⁵⁾ dali přečísti. Tím způsobem zjednal by se jistý počet horlitelů, což podle čl. V. stanov jest velice důležité.

Teprve když základ jest položen, pak by se mohlo veřejně prohlásiti, aby věřící ke spolku přistupovali.

4. Jeli spolek zařízen, pak třeba o něj péči míti a se starati, aby se zdárně vyvínoval.

Nestačí, zdravou bylinku do půdy zasaditi, třeba ji pečlivě zalévati a ošetřovati, máli se zakořeniti, sesiliti a růsti. Tak jest se všemi zbožnými spolky. Jedním kázáním je v nějaké obci zařídit, není tak snadno; nesnadnější práce pak jest — a od toho závisí užitečnost spolku — je v čilosti udržovati a rozšiřovati. Nelzei spolku takovou péči věnovati, jest lépe, jej ani nezařizovati; hyne pak sám od sebe, a tím trpí škodu na své vážnosti duchovní správce, a osadě to není také ku prospěchu.

O spolek lze, aniž by se nová obtíž ukládala, asi takto pečovati.

Ať se mluví o apoštolátu modlitby často ve škole a v kostele. Není třeba, by právě katechese anebo zvláštní kázání o něm se odbývaly, dostačuje, sem a tam příležitostně jednu nebo druhou myšlenku o něm přednáseti; a příležitosti naskytuje se dosti.

¹⁾ Vychází v Brně v benedikt. knihtiskárně a stojí ročně pouze 1 zl. 60 kr. ☛

Duchovní správce mluvil na př. o nějaké ctnosti a k ní povzbuzoval, anebo před nějakým hříchem vystříhal. Tu ať upozorní věřící, že ku konání té ctnosti a k vystříhání toho hříchu třeba milosti Boží, a že tedy o tuto milost pro sebe a pro jiné ve spojení s všemohoucí modlitbou božského Srdce prositi máme.

Anebo mluví o křesťanské útěše v rozličném utrpení; tu jest příležitost poukázati zvláště na moc společné modlitby k odvrácení takových utrpení. Tu vypravuj podle zpráv »Školy B. S. P.,« kterak toho neb onoho modlitba byla vyslyšena. Nic nepřispělo k tak rychlému rozšíření spolku k obrácení hříšníkův anebo bratrstva sv. Srdce Mariina, jako právě ohlašování milostí, které Bůh skrze modlitby společné tomu neb onomu udělil.

Avšak ještě lépe budí a oživuje se duch apoštolátu modlitby, konali duchovní správce apoštolát s lidem hned prakticky, a sice při společných službách před kázáním anebo po něm, přede mši sv. anebo po ní a pod. Jest na př. někdo nemocen. Ohlásiž to lidem a vyzvi je, aby se za něho modlili. Jak by to potěšilo nemocného a jeho domácí, že jejich duchovní správce a sousedé jeví takovou součást! Ještě lépe dalo by se to činiti, kdyby nakažlivé nemoce, pád dobytka nebo nepříznivé počasí panovalo, nebo když se má o důležitých obecních záležitostech, na př. volby, jednati. Napřed krátká srdečná promluva o moci společné modlitby, o ctnosti lásky k bližnímu, která se tím koná, a pak pokleknouti a k nejsv. Srdci Ježíšovu krátkou modlitbu se pomodliti. Poukaž věřícím i na potřeby celé země, veškeré sv. církve, na měsíční a denní úmysly ve »Škole B. S. P.« uvedené, a vyzvi je, aby mši sv. nebo sv. růženec, který se snad právě bez toho modlí, na ten úmysl obětovali.

5. Další důležitý prostředek k zachování horlivosti a ducha apoštolátu mo-

dlitby jest dobrá organizace. Každý ředitel může apoštolát modlitby tak zorganizovati, jak se mu to vzhledem ku schopnosti a potřebě členův od něho řízeného spolku zdá nejvhodnějším.

Nejobyčejnější jest zařízení 3 stupňův apoštolátu, zvláště druhého (modlití se jeden desátek růžence, o kterém se již jednalo).

6. Apoštolát modlitby může se buďto v nějakém zvláštním družstvu, anebo v každé farnosti zaříditi. I školy anebo jich jednotlivé třídy mohou k apoštolátu přistoupiti a za střed považovány býti; v tom případě jest kněz, který jest duchovním vůdcem ve škole, spolu ředitelem apoštolátu.

O cvičbách, které se ve spolku konají, rozhoduje podle svého uznání ředitel. Může třeba některý článek stanov vysvětlovati, anebo něco ze »Školy B. S. P.« předčítati a o tom pak důvěrně rozmlouvati.

Ještě snadněji jest, při každé schůzi společné aneb alespoň některou neděli v měsíci všeobecný jakož i zvláštní úmysly apoštolátu doporučovati.

Stává veliký počet farností a duchovních společností, kde se tyto úmysly veřejně předčítají, a sice částečně, každého téhodne, anebo ještě lépe každodenně přede mši sv. aneb (ve klášterích) po jídle, a úmysly ty napsané pověsí se v kaple vedle spolkového diplomu, anebo ještě lépe na dvěře kostelní, by každý vstupující, spatře úmysly napsané, měl pobídku ke zbožnosti a horlivosti. Předčítali se veřejně, mohou se spolu zvláštní potřeby farnosti anebo družstva odporoučeti.

Obyčej tento jest ve stanovách apoštolátu modlitby od apošt. stolice potvrzených odůvodněn. Podle čl. IV. těchto stanov mají členové spolku »každodenně své modlitby, své dobré skutky a své utrpení obětovali na ten úmysl, na který

Ježíš Kristus se sám při oběti mše sv. obětuje, a zvláště se jim doporučuje, každodenně aby se za ochranu papeže, jakož i za potřeby svaté církve modlili, které se jim na počátku každého měsíce ohlašují.*

Ač by již dostačilo, mít ten úmysl zahrnouti vůbec všechny úmysly, které od generálního ředitele byly doporučeny, jest přece jisto, že vnitřní život spolku a bratrská jednota mezi členy lépe bude prospívat, jestli nejen všeobecné, ale též zvláštní úmysly lépe poznají a tím více budou se pro jich vyplnění zajímati, vědili, že pokaždé i jejich vlastní úmysly, které »Škole B. S. P.« zaslali, jsou v nich zahrnuty.

Ale hlavní služba, kterou horlivý kněz apoštolátu poskytuje, a nejvydatnější podpora, kterou sobě samému zjednati může, by mnoho dobrého působil, pozůstává ve volbě horlitelů, kteří horlivě zájmů Srdce Ježíšova se ujímají a ze všech sil se namáhají, by úmysly téhož božského Srdce uskutečnily. Má se pak každého měsíce schůze horlitelů konati, aby se v ní o nejužitečnějších a nej-příhodnějších prostředcích a skutečích horlivosti pojednalo. (Čl. V. stanov.)

5. Horlitelé pobožnosti k Srdci Ježíšovu a apoštolátu modlitby.

Abý někdo byl »horlitem« vně spolku a jako takový byl uznán, nedostačuje, aby sám o sobě zvláštním způsobem se snažil, apoštolát modlitby a pobožnost k božskému Srdci rozšiřovati, požaduje se, by jako takový, jako »horlitel« i od některého představeného spolku úředně byl uznán a prohlášen. Teprve od onoho okamžiku, kdy některý představený (generální, vrchní, diecéšní, místní ředitel) jej jako horlitele uznal, a buďto prostě ústním anebo písemným prohlášením aneb odevzdáním zvláštního diplomu nebo nějakým jiným slavnostním přijutím to projevil, považuje se úředně

za »horlitele,« a teprve nyní může od-pustků horlitelům udělených účastným se státi. Osoby, jimž Duch Boží vnuknul touhu, by pro šíření se apoštolátu modlitby byly činný, mohou tuto touhu ukojiti, aniž by musily povinností stavu svého zanedbá-vati, budouli se řídití těmito pravidly:

1. Ať se přičiní, aby napřed klá-sterní družstva s tímto dilem obeznámili. Tu ať kladou zvláštní váhu na to, že k apoštolátu modlitby mohou i ty řehole přistoupiti, kterým není dovoleno, k ně- kterému jinému spolku se přidružiti. Již svrchu jsme o této vlastnosti apoštolátu modlitby jednali. Apoštolát modlitby není ani kongregace, ani bratrstvo; jest to zbožné dílo, jest spolek modlitby, k němuž přistoupiti lze, aniž by bylo třeba se k nějaké zevnější cvičbě zavázati. Jediná potřebná podmínka, aby člověk velikých výhod apoštolátu získal, jest, každodenně své skutky s úmysly Srdce Ježíšova spojití. (Čl. IV. stanov.)

2. Ještě důležitější věcí jest, apošto- lát v semináře přístup zjednati; neboť tu oživi ducha duševní horlivosti a odtud se pak po celé diecési rozšíří.

3. K velikému prospěchu jest, za- řizovati apoštolát v kongregacích anebo prostě ve farnostech, a sice tak, že nejen členové rozličných bratrství, nýbrž všichni křesťané, kteří jsou dobré vůle, i když nepatří k žádnému zbožnému spolku, pod prapor Srdce Ježíšova se shromáždí.

4. Horlitelé mají k tomu působiti, aby se knihy o apoštolátu modlitby jednající četly.

5. Žadoucno jest, aby »Školu B. S. P.« rozšiřovali, aby odběratele hledali a před- platné v určitý čas zasýlali.

6. Horlitelé mohou též jistý počet 15členných skupenin apoštolátu tvořiti a převzítí úlohu, rozdělovati těm, kteří k jedné skupenině patří, každého měsíce obrázkové listy.

7. Neuznali jsme za potřebné, ještě podrobněji pojednávat o skutech horlivosti, které horlitelé Srdce Ježíšova mají konati. Vyplyvají samy z onoho ducha apoštolátu modlitby, který se vyjadřuje slovy IV. článku stanov: »Úmysly nej-světějšího Srdce Ježíšova za své učiniti.«

Avšak nemůžeme členům, zvláště horlitelům, nic důtklivěji doporučovati, jako vyhubení pohoršení, kterými tolik duší hyne, a která jsou příčinou všeobecných neštěstí; zvláště ona velická pohoršení, která sv. Panna Salettská, slzy prolévajíc, naznačila; rouhání, znesvěcování neděl, přepjatá nádhera, záhubné časopisy, škodlivá četba, hubící vliv tajných společností atd.

Ať tedy všichni členové apoštolátu především se přičiní, aby příkázání Boží a církevní zachovávali, aby úplně se podrobovali apoštolské stolici, autoritě církevní a svým představeným, aby byli věrní ve svých občanských povinnostech, jakož, aby věrně plnili své osobní povinnosti.

Ukončení.

Vyložili nebo vlastně naznačili jsme výsady, které apoštolátu modlitby jsou povoleny, jakož i skvělé výhody, které apoštolát svým členům zabezpečuje.

Nemohli jsme však vyličiti to krásné ovoce, které toto zbožné dílo přináší všude, kde je zavedeno.

Dostačiv nám ujistění, že Pán náš vzhledem k apoštolátu hojně plní ono příslibení, které ve prospěch pobožnosti svého nejsvětějšího Srdce učinil.

Skutečně musíme vyznati, že jen milostivému vlivu tohoto nej-laskavějšího Srdce díkem jsme zavázáni, že dílo toto tak rychle se rozšířilo a s takovou horlivostí přijato bylo od těch bohabojných duší, které si Ježíš Kristus ve všech krajinách světa vyvolil, aby Mu jakožto nástroje Jeho lásky sloužily.

Díky účinnému spolupůsobení těchto duší, jest nyní apoštolát modlitby — jehož stanovy dekretem papežské stolice jsou potvrzeny — ve všech zemích světa zaveden. Má již členů na miliony nejen v Rakousku, ve Francii, Anglii, Škotsku a Irsku, Španělsku a Portugalsku, Itálii, Belgii, Německu, Rusku a v Norvěžsku, nýbrž i v severní a jižní Americe, v Africe, Australii, Oceanii, Syrii, Indii, v Číně atd.

Knihy, jednající o podstatě tohoto zbožného díla, jsou již v přemnohé jazyky přeloženy.

Se všech stran docházejí generálního ředitelství utěšené zprávy, jak blahodárně působí apoštolát modlitby, kde je zařízen.

Ve farnostech, ve vychovávacích ústavcích, ve klášterích a seminářích, všude šíří lásku k modlitbě, k častému přijímání sv. svátostí, ku konání mnohých dobrých skutků, rozněcuje horlivost, dává praktické prostředky, aby se organisoval, rozšiřuje náhledy, proniká dětinou láskou k Ježíši Kristu, k Jeho zástupci na zemi a ke sv. církvi, a vyvinuje tak onoho ducha dělství, který by všechny ditky Boží oživovati měl.

A aby se tohoto blahodárného působení docílilo, netřeba žádných výloh, žádných obtížných cvičeb. Jak jsme již pravili a vždy opakujeme, hlavní věcí jest, aby se v křesťanské společnosti, ať jest to farnost aneb obec, získalo několik bohabojných duší, které by se spolku horlivě zaujímaly a tím apoštoly Srdce Ježíšova se staly. Jestli pak tyto duše se střediskem spolku ve spojení vejdou, poskytně se jim velice snadně všeho, čeho jim k vykonávání jeho svatého apoštolátu jest třeba.

Pak netřeba se jim obávat, záklepati na dvěře všech srdcí a ve zbožný spolek shromáždit vše, co jest schopno, zbraně modlitby používati a zájmům Božím a spasení duší se věnovati.

Byť také někdy byli zapuzeny, to zajisté božské Srdce nahradí.

Avšak vůbec postačí, když bližnímu výhody a snadnost konání apoštolátu vysvětlí, aby jej ku přijetí, alespoň podstatné cvičby, která první stupeň tohoto svatého spolku tvoří, pohnuly. Později snadno nalezne se několik osob, které se druhému stupni (růžencový desátek), a i takové, které se třetímu stupni (smírné přijímání) podvolí a zřízením malé rady apoštolátu pro blaho duší tak plodnou organizaci jeho dokonají.

Proto dejme se odhodlaně do práce, pospěšme si, neboť čas dochází. Poněvadž Všemohoucí žádá, bychom spolu působili, nesmíme se vzpírati.

Srdce Ježíšovo ať má všude pomocníky. — Všechny duše, které mají lásku k Bohu, k papeži a církvi, ať se k nám přidruží, aby věc Boží hájily, církvi a

její hlavě vítězství zabezpečily. Pociťuje se u všech křesťanských národů potřeba, katolického ducha obnoviti. Nuže, spojme se, abychom opravdově za tím účelem pracovali, každý podle sil svých.

Poněvadž nepřátelé Ježíše Krista u veliký shor proti Němu se spojili, který své mezinárodní odvětví po celém známém světě rozšiřuje, třeba tedy i nám, abychom jim odolali, se spojití u veliký spolek lásky modlitby a horlivosti, u spolek, který by zahrnoval všechny dily světa. Spolek Srdce Ježíšova pod přeporem Srdce Mariina a pod ochranou sv. Josefa, patrona celé církve, vřadí ve své mírumilovné řady bojovníků všechny duše, které nejsou hluchy k volání našeho božského Spasitele, který praví: »Přišel jsem oheň na zemi rozničit, a co chci, než aby hořel.«

Měsíc červenec zasvěcen úctě nejdražší krve Páně.

Jako březen panickému pěstounu Ježíšovu, sv. Josefu, květen neblahoslavenější Panně a červen přeladkému Srdci Páně zasvěcen, podobně i červenec věnován pobožnosti předrahé krve Spasitelově. — Koná se totiž v církvi svaté na první neděli tohoto měsíce slavnost předrahé krve Kristovy, a proto ustanoven k úctě této právě měsíc ten. Sv. Otec Pius IX. ustanovil však dekretem ze 4. července 1850., že možno pobožnost tu každého měsíce sice konati ku získání těch přehojných odpustkův, avšak měsíc červenec nechť výhradně se pobožností té věnuje. Za pobožnost doporučuje se nejhlavněji křížová cesta, ale i jiné modlitby. Kdo nemůžeš více učiniti, aspoň tu neděli zasvěť nějakou delší pobožností a říkej k tomu se srdcem kajícím denně následující

modlitbičku: »Velebeno buďiz nejsvětější Srdce Ježíšovo a nejdražší krev v nejsvětější Svátosti oltářní!« Ó přefastného toho pramene, jenž celé město Boží, celou církev, oslavenou, bojující a trpící slastí a blažeností naplňuje! Považmež jen jeho nevyčerpatelnou bohatost a cenu!

1. Na mnohých oltářích lze spatřiti obraz pelikána, jak svou hruď rozevřít a krví svou mláďata svá živí, a jak tato dychtivě nápoj ten pijí a až do poslední křůpěje vysávají, aby ni jediné na zmar nepřišlo. Máť nám vyobrazení toto býti znakem, ovšem slabým jen, jak božský Vykupitel z lásky k nám nejen svůj nejsvětější bok otevřít, ale i tou ze všech žil a Jeho Srdce se prýstící krví nás vykoupil. Buďme všickni těmi mláďaty a vynasnažme se jako ona, by krev ta netekla za nás nadarmo, nebo docela pro nás ztracena nebyla. Ach

mňj Bože! Co tu duší, které nejen s nevděkem se odvrací od ní, ji málo dbají, ano i nohama šlapou, tak že musí Pán Ježíš ústy žalmisty Páně volati: »Jaký užitek z krve mé bude?!« (29. 10.) Nuže, místo těch obětujme sami v tomto měsíci jak za sebe tak i za ně Svrchovanému tu nejdražší krev co možná nejčastěji, činíce tak odprošení a prosbu těmito slovy: »Věčný Otče. obětují Tobě nejdražší krev Krista Ježíše na zastitučinění za mé hříchy a za potřeby sv. církve.« (Odp. 100 dní pokždé.)

2. Majitelkyní a plnomocnicí tohoto nejdražšího pokladu, krve Kristovy, jest Panna Maria, Matka Boží. Z ní vzal tělo i krev, byl od ní jako dítko živen a opatrován, a až do 30. roku, než počal veřejné učiti, poddán. A když Matka Boží pod tím křížem stála, na němž Syn Její umíral, viděla sama těci tu předrahou krev za spásu naši. Onať znala nejlépe její cenu a obětovala ji nebeskému Otci za celé lidské pokolení. A hle, i ovoce této přesvaté krve spatřila Rodička Boží, a sice v obrácení se lotra na pravici, setníka Longina a přemnoho jiných, kteří bijíce se kajicně v prsa, vyznávali víru v Božství Ježíšovo. Tam pod křížem modlila se za všechny a koná týž úřad stále až do skonání světa, tak že utíkali se k ní některý hříšník, bývá najisto zachráněn. Ó prosme proto často nebeskou Máti, by tam před trůnem Božím za nás a za všechny ubohé hříšníky nejdražší krev Syna svého Otci nebeskému obětovala, bychom prostřednictvím Jejím zachránění byli.

3. První touto předrahou krví vykoupenu světici jest bezpochyby hříšnice Magdalena. Neohroženou myslí odvážíla se do domu Šimonova, kde P. Ježíš právě stoloval, a nedbá ani tolika vzácných hostů, jimž byla dojista známou, ale vrhá se k nohouni Mistra, smáčí je kajicími slzami, utírá svými vlasy a maže

drahocennou mastí. Pán Ježíš ji odměňuje slovy památnými: »Odpouštějí se jí hříchové mnozí, neboť jest milovala mnoho.« A láska ta nevyhasla již, nýbrž vedla ji na cestu, kterou Pána Ježíše následovala až pod ten Jeho kříž, kde učiněna první světici, obmytou krví Beránkovou, již mísila se svými kajicími slzami, aby se jim ceny a moci výkupné i očištění dostalo.

Stavme se i my jako světice tato jen velmi často pod ten sv. kříž, jsouce zbožně přítomni té nejdražší oběti mše sv., nevšímajíce si též těch pohan, lidí svěťáckých, naši sv. bez potřeby zanedbávajících, ale obětujíce nejsvětější krev, která na oltáři se objevuje, ale neprolévá, za hříchy celého světa.

4. Ovoce této předrahé krve jsou svaté svátosti a veškeré dary, jichž nám církev sv. uděluje. Ó jaký to zázračný proud krve v těch svátostech očišťuje a posvěcuje naše duše! Sotva přicházíme na svět, již po nás ten božský Vykupitel vztahuje své ruce, by nás za své dítky přijal; očišťuje nás ve svátosti křtu od hříchu prvotného, znovu nás zrozuje, dává nám na význam toho jméno světce některého a zapisuje takorka krví Svou do knihy života. Když pak jsme povyrostli a dorážeti počínají mnohá pokušení, tu nám sesílá zásluhami Svě nejdražší krve Ducha sv. ve svátosti birmování, by nás Týž ve víře upevnil a nevinnost křestní zachrániti napomáhal. Než o toho ducha sv. musíme stále prositi, ani jsme bez přispění Jeho sami i k tomu nejmenšímu dobru nedostateční. Mimo to láska Boží pobádala Spasitele našeho ještě k tomu, by nám jak Svě Tělo, tak i Svou krev za pokrm a nápoj zanechal, a tak zárodek nesmrtnosti v naše Srdce položil. Toť příčina ustanovení nejsv. Svátosti. Ó jakou má Pán Ježíš radost, vida jak čisté duše Jej se vši pokornou ochotou a láskou přijímají!

Na důkaz této lásky nejen že jim veškerých milostí hojně potom uděluje, je též k vyššímu stupni dokonalosti povznáší, ale ani hříšníků nezapomíná. Svátost pokání jen proto ustanovil, aby, uslyšeli hlasu Jeho, v krvi Jeho své hříchy obmyli, učinivše skroušené jich vyznání, spojené s opravdovou litostí. A ve svátosti posledního pomazání jaká se tu jeví něžná láska Ježíšova k nemocným! Jmenuje se sice svátostí umírajících, že umírajícímu jest vydatnou podporou v boji posledním, aby došel patření tváře Boží; jest však nicméně svátostí života, neboť skrze ni dosahují přemnozí opět zdraví předešlého a duše nabývá pokoje a míru ničím nenahraditelného. Ve svátosti svěcení kněžstva klade Pán Ježíš celé svoje umučení a všechny poklady církve sv. v ruce kněží, kteří jako nejbližší Jeho nástupcové povolání jsou s Jeho křížem do celého světa jíti a Jej hlásati. Oni jsou pravými rozdávateli této předražené krve, kterou k očistění a posvěcení duší nesmrtelných podávají. Konečně svátost stavu manželského vyznamenal P. Ježíš sám tím, že svojí přítomností v Kaně Galilejské ji potvrdil a prvním svým zázrakem oslavil. Ano apoštol národů jmenuje tuto svátost »velikou« v církvi sv. a upozorňuje na to, že právě proto musí býti poměr muže a ženy, jaký jest Ježíše Krista k církvi Jeho. Že pak se Pán Ježíš na věky posvěcenými vazbami své předražené krve s církví spojil, spočívá pozhlednutí krve Jeho předražené na svátosti manželského stavu a všickni se stávají pozhlednutí toho účastnými, již do stavu toho vstupují se srdcem a úmyslem čistým.

5. Strážcové této předražené krve jsou andělští duchové. Všady obklopují andělé ten svatostánek oltářní, kde Pán Ježíš bydlí, a při každé mši sv. koří se neviditelně té předražené krvi. Kde by se jen krůpěj této přesváté krve vylila, sbírají ji andělové, aby uchráněna

byla všeho zneuctění. Ó jakým žalem a jakou nevolí musí býti nejvěrnější tito sluhové nebeští naplnění, vidouce, jak přemnohá svatá přijímání nehodně se dějí a ta nejsvětější svátost od přemnohých lidí tak hrubě se zneucívá! Ó že by také bezbožníky ihned jako egyptské prvorozence náhlou smrtí ztrestali, kdyby Pán Ježíš nemluvil: »Nechte obě růsti až do žní, pak teprve spálen bude koukol...« Chráníž nás Bůh toho!

6. Zázraky této přesváté krve ukazují nám patrně lásku Ježíše Krista ku každé jednotlivé duši. Jistý kněz pochyboval o tom, zdaž přece po pozdvihování má v kalichu krev Páně či jen pouhé víno, a aj krev v kalichu počne se zvihati, přetéká z kalicha a tak zbarvila plátno (korporal) jako čerstvá krev, aniž mohla býti práním odstraněna. Jiný kněz pochyboval, zdaž Kristus v kalichu stejně přítomen jako ve sv. hostii. Z nepozornosti převrhl kalich, a hle, krev rozlila se po oltáři, a v každé jediné krůpěji ukázal se mu Kristus visící na kříži. Zázraky tyto přilákaly velké množství divákův, a svatyně ty staly se poutními místy, kamž přicházeli četné průvody. Nedomnívej se, že tito dva kněží byli po způsobu našich rouhačův a nevěrců, kteří zatvrzelým srdcem pravdě zjevení odpírají. Nikoli, byli to nábožní kněží, jež z dopuštění Božího nedobrovolná pochybnost tránila, tak že je Pán Ježíš sám z toho trápení zázrakem vysvobodil.

7. Osení předražené krve jest církev katolická zde na zemi, napájená přesvatou krví onou, která z těch ran Kristových tak hojně tekla, a napotom krví drahou všech sv. mučovníků zrosené, potem vyznavačův a spravedlivých svlažované, tak že zde možno každému dobré své skutky co nejlépe zúrodniti. Svět ovšem kazí a ničí toto přebohaté oseté pole, vytrhuje kořeny křesťanského učení a života, jako

na př. vyhání řeholníky a řeholnice, vězni kněze, do vyhnanství posílá biskupy a odtrhuje mládež křesťanskou od matky církve, avšak Kristus stojí dosud uprostřed své svaté církve, jako na té lodi Petrově, z níž přikázal bouři a moři rozzuřenému, tak že se stalo utišení veliké. Onť pozoruje vše, a Jeho oko bdí nad námi, byť se i zdálo, že by spal, a církev svou nepřátelům v pospas dal. Až přijde hodina Jeho, zahanbení učinění budou všickni nepřatelé Jeho, a osidla, jaká kladli nepřatelé Kristovi církvi sv., budou k jich vlastní záhubě. Obětujeme jen často předrahou krev Kristovu za sv. církev a za obrácení hříšníků!

8. Zeň veliká této předrahé krve jest očistec. V našich rukou spočívá týž poklad předrahý, ježž můžeme a máme těm ubohým dušičkám podávati, které jen trpěti musí, ale sobě pomoci nemohou. K nám pohlíží, vědouce, že naši povinnosti a zásluhou jim pomáhati. Ó nebudme tu skoupými, ale vykupujeme předrahé duše z trápení jim odměřeného, jsouce

přesvědčení, že tak snadno jim uleviti a dobu trápení zkrátiti možno; na př. každou modlitbou, zvláště těmi odpustkovými, každou mší sv., každým sv. přijímáním a každým dobrým skutkem za ně konaným připravujeme jim nevýslovného štěstí. Ó čiňmež tak často a rádi!

A konečně 9. Sláva předrahé krve Páně jsou svatí v nebi. Toť i cíl náš, ona blaženost nebeská, jaké nám Kristus Ježíš opět vydobyl. Ano, byť i nám latáž cena výkupní, krve proliti, ustanovena byla ku získání té šťastné věčnosti, stálo by to za to, a nebylo by tu mnoho žádáno, což teprve máme se tím více přičiňovati, an se jen tak málo žádá! Nebudiž nám nižádná obět protivnou, kterou od nás víra svatá a láska k Bohu a nám samým žádá, a dodávejme jí teprve té záslužné ceny ve spojení s předrahou krví Kristovou, bychom jednou připuštění byli tam, kde budeme moci oslavovati Toho věčného Beránka ve společnosti všech andělův a svatých po vše věky!

J. Hejtmánek.

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polska do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Pokračování.)

12. V městečku Burgundském, jménem Paray (Parodium), ve Francii, žila Markéta Marie Alacoque-ova, řeholnice v řádu sv. Františka Saleského od Navštívení blahoslavené Marie Panny zvaném. Dokončila bohumilý život svůj na tomto světě r. 1690. Životopis, který o ní sepsal biskup soissonsý, Jan Josef Languet, muž učenosti rovněž jako zbožnosti proslulý, vypisuje, jak hojně a jak vzácnými dary nebeskými za svou obětavost obdařena bývala. Tuto právě řeholnici ráčil sobě vyvoliti Pán Ježíš, aby podnět svátku k uctění nejsvětějšího Srdce Jeho zavlada. Chtěje tudíž nejprve duši její k dílu takovému připravit, navštěvoval ji rozličnými neobyčejnými vnuknutími nebeskými. Osvěcovalť zbožnou mysl její, aby pojala vznešenost a krásu Srdce Jeho, a takto unesena až k obdivu, aby potom tím mocněji zahořela láskou k Němu samému. A v skutku samou touhou po Jeho zvelebení zdála se býti jako zmařena. Na nic jiného nemyslíla, o ničem nemluвила, ničím se nezanášela, nic si nepřála a po ničem netoužila, leč aby

oslaveno bylo božské Srdce Páně. A čím důtklivěji veškerému řádu Salesianek přeslavný jich zakladatel, sv. František, úctu nejsvětějšího Srdce Ježíšova na srdce kladl, jak se lze dočísti v jeho listech, na které se odvolává Benedikt papež XIV. blah. pam. (Knihy 4. části 2, hlavy 31. číslo 19.), tím něžnější láskou a větším zápallem se měla k pobožnosti této.

13. Když byl tedy Pán Ježíš věrnou služebnici svou takto oschopnil a s důstatek mezi jiným i tím připravil, že se jí sám opět a opět zjevoval, vyslovil ji žádost Srdce Svého, aby totiž nejsvětější Srdce Jeho zvláštním způsobem v církvi svaté ctěno bylo a za tou příčinou nový svátek ustanoven byl. Při čemž jí sdělil, že si přeje, aby se právě ona o provedení záležitosti této postarala. Převeliká byla její radost a rozkoš, kterou pocítila zbožná panna, jakmile slyšela zprávu o zavedení nové slavnosti této; avšak taková byla též bázeň a tiseň, když si pomyslna, že ona má dilo toto provést, vidouc, že se Pán její pomoci dožaduje. Stále na paměti majíc slabosti a křehkosti své, octla se ve zcela podobných rozpacích, jaké jsme před tím pozorovali u blah. Juliany. Strach a hrůza ji obešly, mlčela, božským vnuknutím a napomínáním dlouhá léta se vzpírala. Až se jí konečně výčitky svědomí tolik zmocnily, že se bála, by snad jejím mlčením Pán Bůh nebyl uražen. Najdouc tudíž dobrého zpovědníka a vůdce v duchovním životě, odhodlala se k tomu, že mu vše sdělí.

Výklad k č. 12.

Budiž dvoleno, bychom ze zápisků, které si blah. Markéta Marie Alacoque sama konala, několik alespoň črtů dodali; obsahují mnoho poučného pro každého čitatele. Nejprve se nám živými barvami líčí bohobojnost, kterou od maličkosti měla. V životopise svém uznává sama tuto bázeň Boží za velikou milost a vzdává Pánu Bohu díky, že ji jako přirozeným odporem hříchu obmyslití ráčil. Zajímavo jest, kterak matka její, vědouc o bohobojnosti dcerušky své, krotivala nevinnou dovádílost dětskou slovem: »A co Pán Bůh, jenž se dívá?« Ihned svých pak ustávala v dětských hračkách a stávala se vážnou. Tím opatrněji si počínala, bylali mezi družkami svými; neušlof jí, že se tu lze spíše nežli doma prohrěšiti.

Když jí bylo čtyry léta, poslala ji matka na nějaký čas ku své kmotřičce. Paní tato měla ve službě 2 ženské, které byly ve svém chování pravou protivou. Jedna z nich byla zbožna, ale jaksi neobratná a zasmušilá povahy, že kdokoliv ji pozoroval, mysliti si mohl: »Ty také nevíš, co se sluší, co je zdvořilost a přívětivé slovo.« Druhá naopak byla samá zdvořilost, na jazyku mívala i za darmo medu hojnost; avšak beze vši vroucnosti k Bohu vedla si lehkomyšlně

a žila jako světačka. Ku které asi z obou lnulo 4leté děvčátko? Sama vypravuje, že ač jí tato lichotila, přece na oně visela a raději hrubou výtku od služebné přijímala, nežli slovo úlisné.

Vyvolené dítěto toto ukazovalo záhy, že Pán zvláštní zalíbení na něm má. Na př. od dětinství sobě libovala v panenské čistotě »Pudilo mne to,« praví, »neustále vyslovovati slova, kterým jsem ani ještě nerozuměla: Tobě, ó Bože můj, věnuji svou čistotu; Tobě slibuji ustavičné panenství. Zvláště jednou to bylo při pozdvihování velebné Svátosti u mši sv., kterou jsem vždy na kolenou a sepjatýma rukama vyslechla, ať byla zima jakákoliv. A od té chvíle jsem myslivala, kam by se mi bylo asi utéci, abych si mohla poustevníku udělati. Že jsem úmysl svůj neprovedla, byl jediný strach příčinou, který mě vždy obešel, když jsem si vzpomněla, že by mne snad tam nějakí muži najíti mohli.

Otec nám záhy zemřel. Matinka mne dala do kláštera sv. Kláry v Charolais (Šarolu) na vychování. Zde pak jako chovanka byla jsem ponejprv u svatého přijímání. Ani sama nevím, co se tehdy se mnou dalo; toliko vím, co jsem živě pocítila v sobě. Na všechny dětinské hračky a radovánky (bylo jí 8 let) vyliła se v srdci mém taková trpkost, že mě

nikdy více netěšily, i když jsem je vyhledávala. Kolikrát, když jsme si hrály, táhlo mě cosi spíše někam do koutka a hlas vnitřní mne nutkal k modlitbě a obcování s Bohem a Kristem Pánem ve velebné Svátosti nejbližšího kostela, k němuž jsem utěšená ručky spínala a v živé přítomnosti Jeho ponořena se modlila. Tak si připravoval Ježíš Kristus pro své zájmy dítko toto.

Než ač byla malá Markétka dítkem tolik omilostněným, neostala přece věrná vroucí tužbě zachovati duši v nevinosti úplné. Nevidíme ji nikde na bezcestích: ale časem se jí vytratila ze srdce ona vroucnost modlitby a po touze, dokonalosti a snaze jediné se zalíbili Ježíši Kristu bylo veta, rceme, že láska první k Ježíši Kristu, ač nebyla v srdci jejím ztracena, přece velice ochabla. Jak se to stalo?

Nedlouho po prvním sv. přijímání těžce onemocněla. Nemoc trvala 4 roky. Lékaři si dlouho nevěděli rady. »Doma měli se mnou matka a všichni čtyři bratři velikou útrpnost a byli by mě na rukou třebas nosili,« tak píše sama o sobě. »A já když jsem ozdravěla, chtěla se zotaviti a vynahraditi, čeho jsem byla po delší čas neužila. I jala jsem se chytati světa nebo spíše svět jímali smysly moje. Kdo však se mne ujmouti měli, nechali mě co a jak se mi líbilo dělati a mazlili se se mnou. Ó běda, co by se bylo stalo, kdyby byl nezakročil Pán Bůh sám! Počala jsem býti marnivou a domyšlivou a hrdou; radovánky smyslné, které se líbí světačkám, zamlouvaly se mně; na čem visívá srdce světské, na to počalo se věšeti i moje!«

I přiměl ji Pán, že se vzpamatovala. Sama opět vypravuje: »Napřed dopustil, že se moje matka vzdala hospodářství, svěřic je dvěma osobám ženským, které brzy pozorovaly, že mají v domě co poroučeti. Skrže ně se mi stal vlastní domov jako trapným zajetím! Nesměla jsem doma k ničemu ani hlesnouti a neodvážila se bez jich dovolení nikam jiti, aniž co činiti. Byl to neustálý a strašlivý boj! Vše přede mnou zavíraly na klíč, tak že jsem se ani na mši sv. ustrojiti nemohla. Kolikrát jsem byla nucena i šaty si vypůjčiti, chtěli jsem

někam jiti. Živě jsem se cítila býti jako v žaláři! Co naplat, myslila jsem u sebe, odevzdám se do vůle Boží a budu se nutiti, abych bez dovolení všech tří osob nic nekonala. Za to se obrátilo srdce moje úplně k Ježíši Kristu ve velebné Svátosti. U Něho a v úctě přeblahosl. Rodičky Boží Marie Panny hledala jsem potěchy. Avšak bydlely jsme na venkově, kde nebylo kostela, a měly jsme daleko na mši sv. Kéž bych byla směla alespoň do chrámu Páně často choditi! Trápivalo mne nesmírně, že se mi ani této potěchy nedostávalo. Nebo mnohdykrát se přiházelo, co mi jedna dovolila, druhá zapověděla. A když jsem se pak dala do pláče, vytýkaly mi nepočetné úmysly, o kterých jsem ani tušení neměla. Proto prý pláči, že jsem si někde venku někoho objednala, a jest mi líto, a zlobím se, že nemohu pod záminkou mše sv. nebo požeňnání někde se toulati. Tu jsem si pak vyhledala koutek někde v zahradě nebo chlévě, vrhla se na kolena, usedavým pláčem ulehčujíc ranám srdce svého. Kolikrát jsem tak na modlitbách vytrvala celé dni, aniž bych co doma byla dostala jisti. Nebyla jsem doma a nikdo se po mně neptal a nikdo mne nehledal; ano nejednou se stalo, že chudí lidé se nade mnou smílovali a dali mi trochu mléka neb ovoce.

Strach a hrůza pojímaly mne vezdy, když jsem se zase domů vracela. A sotva že jsem doma překročila práh, začala stará nola staré písně znova. Tu jsem se spíše podobávala jakési bidné žalařnici, vedené, aby vyslechla ortel svůj. Kdybych byla směla žebrotou choditi, možná, že bych byla lepší život vedla. Doma jsem se nesměla nijak omluviti. Ani slova mi nebylo popráno, chtěli jsem se ospravedlniti. Jakmile mne spatřily, zrovna jsem byla poslána se služebními do práce. V soužení takovém ztrávila jsem kolik nocí u nohou Pána Ježíše ukřižovaného, který mi dal na srozuměnou, že chce mít srdce moje celé. Patrně mi bylo rovněž víc a více, že si přeje nebeský učitel, aby život můj trapnému životu Jeho se stal co nejvíce podobným. A vskutku Jeho živá přítomnost dodala mně mysl, že jsem se naučila trpěti, jako On z lásky ke mně trpěl. Od té chvíle bývala duše má v přehorkém umučení

Páně jako pohroužena, tak že láska ku kříži a bázeň, abych snad neztratila Ho, pronikaly srdce moje. Já se vzpamatovala a odumřela nebezpečnému světu na celý život.

Zejména po sv. biřmování obemkla mě neobyčejná touha po kříži: »Ó jak šťastna bych byla,« říkala jsem si, »ó můj rozmilý Ježíši, kdybys mi obraz bolesti Tvých a umučení Tvého vtiskl do srdce!«

Jak si počínala v 18. roce věku svého, kdy ji matka, bolestnou nemocí skličena, bratři a všichni příbuzní nutkali, by se provdala, nebudeme tuto líčiti. Konečně po dlouhém sužování rozhodlo slovo její: »Nikdy neporuším slibu svého, Bohu učiněného;« a týráni vzalo konec.

Bylo ji 20 let, když vstoupila do kláštera salesianek v Paray-le-Monial-u, kde se Ježíši Kristu úplně zasvětili mohla. Srdečné díky vzdávala Jemu za přijetí a vyslovovala je na modlitbách svých každý den.

Ještě se za ní podívejme do kláštera. Podáme zase toliko málo črtů ze života, jak jej sama zaznamenala.

Stavši se řeholnicí obírala se téměř ustavičně s Ježíšem Kristem ve velebné Svátosti v domácí kapli přítomným. Následky cvičby této byly jednak větší a větší úcta k božské Velebnosti, jednak strach a bázeň, aby snad něčím Boha svého neurazila.

Arci že se nížádný člověk na světě nevymaní ze všech křehkostí; a brzy tu a brzy tam klopýtne, ač ne ze zlovůle, alehrž spíše z nedopatření. Proto čistota srdce lidského nezáleží ani tak v tom, aby člověk co nejméně chybná na sobě měl, ale více v tom, aby své chyby a nedostatečnosti upřímnou lítostí obmýval a zkroušen se z nich zpovídal a před tvář Hospodinovou velmi pokorně si vedl. Taková byla též naše svěťice. Ano Spasitel sám neustále bděl nad služebnicí svou. A jakmile se dopustila nějaké viny, ihned ji káral a neopatrnost jí někdy dosti přísně vytýkal.

Jednou se dopustila něčeho proti upřímnosti a prostoduchosti. Pán jí však vytkl chyby tyto: »Věz,« pravil k ní, »že svatý jsem a učitelem svatosti. Ját čist a nestrpím žádné skvrny; proto jsi povinna přede mnou u vši prostotě

mysli a úmyslem čistým jednati.« Jindy se jí zmocnila jakási marnivost. A tu ji káral: »Ó ty bídný prachu a kuse hlíny, co pak svého máš, čím bys se chlubil mohla!? Pamatuj si to a nikdy to nezapomeň!« Jmenovitě se mu nelíbily vady, jako: nedostatek úcty před nejsv. Svátosti oltární, nedostatek zbožnosti na modlitbách, všeliká nepokora a neláska, neposlušnost a jakýkoliv odpor k nařizením její představených. Není divu, jelikož neskončená pokora a čistota Pána Ježíše jest každému tvorů nedostižitelná. Velmi poučno jest, čemu se přede všim ve škole božského Srdce Páně naučila. Nutkal ji totiž učitel nebeský, aby sobě oblíbila kříž a utrpení vůbec. »Kdo chce přijíti za mnou, zapřít sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mě.«

Proto jí byl nejmilejší obraz, který ustavičně na mysli měla, Ježíš Kristus ukřižovaný, aneb Ecce Homo, nebo Pán Ježíš na křížové cestě. »A dojmy obrazů těchto obměkly srdce mé k útrpnosti s rozmilým Spasitelem mým,« tak napsala sama o sobě. »Já nabyla takové záliby v utrpení, že jsem si přála, bych jen mnoho trpěla a takto se stala živým obrazem přehořkého umučení Jeho. Proto se mi všechny nesnáze a strasti zdály býti nepatrné hračky.«

Bylo to jednou na dušičky 2. listopadu. Markéta byla již řeholnicí, ale pro své rozrztité modlitby i při sv. přijímání velikou lítostí sevřena. Žalovala na sebe, řkouc, že by ráda učinila zadost. I slyšela hlas Páně: »Považ, že Bůh, jemuž náležeti toužíš, jest Bůh ukřižovaný; pročež třeba, bys se mu připodobnila a všech radostí doživotně se vzdala. A opravdu, nebudeš mít na světě radosti, které by ti kříž můj nestrpěl.« Slova tato byla pro ni velikého dosahu. I porozuměla jim. Od té chvíle se nosila snaha její jediné ke kříži, a na modlitbách za to prospívala, aby směla z čistě lásky k Ježíši Kristu beze vsí potěchy a lidské soustrasti trpěti, chtíc obrazu Ukřižovaného býti co nejvíce podobnou.

V zápiskách svých vypravuje následující událost: »Jednou se mi zase zjevil Spasitel, ale držel v obou rukách obrazy pozemského života, jakého v řeholích obýče. bývá. V jedné totiž měl obraz života šťastného, jaký si pomysliti lze, život

to plný pokoje, utěšený vně i vnitř, bohatý zdravím tělesným i duševním, spojený s pravou zbožností a láskou k Bohu, spolu též s úctou a láskou svojinců; byl to obraz rozkošného života v dobrém smyslu slova. V druhé pak držel obraz života bídneho a plného neduhu na duši i na těle, v němž jest i modlitba ne potěchou, ale chvílí traplivou, a život sám sobě i svojincům za obtíž, jehož podíl ustavičné opovržení místo úlevy. Ani jsem netušila, co to vlastně znamená. I ukázal mi oba dva a pravil: »Vol sobě, dcero má, který se ti líbí. Věz, že na obě strany udělím ti rovnou míru milosti.« Já padla na kolena a modlila se: »Pane, což mě neznáš? já nechci nežli Tebe a co se Tobě líbí.« Znova mě nutí, abych sobě volila. »Ale, ustaň, prosím, já na Tobě mám dosti; vol Ty za mne, jak se Tobě zlíbí, se vším se uspokojím. Nebež žádného ohledu na mne!« Volil vskutku sám za mne. A podal mi obraz plný trampot, ústrků a utrpení; při čemž pravil: »Podívej se, co jsem vyvolil. Tak se mi to líbí, to poslouží k vyplnění mých zájmů. Uvidíš, jak se mi tím staneš podobnou.« Já vzala obraz a políbila jej; ale trásla jsem se na celém těle.«

Zbývá nám ještě poněkud se alespoň poohlédnouti, jak asi obraz ten v živé skutečnosti vyhlížel. Životopis její nám dí, že od vstoupení do řehole nemoc za nemoci ji soužila. Představené samy daly svědectví, že za prvních 6 roků sotva po 5 měsících byla zdráva. A nemoci prý neušetřily na ní ani jediného úda. Více však svíraly bolesti a úzkosti duševní srdce Markétino. I představené chovaly se k ní jaksi nedůvěřivě, majíce předsudky proti ní. Bezpochyby že vidaly na ní, co na sobě a u druhých nezakoušely. Za to ji brávali na přísné zkoušky. Kolikrát byla ubohá soužena, proto že se představené chtěly přesvědčiti, máli sestra Markéta vskutku ctnosti čili přetvářky. Aby snad jim nezpyšněla a možná, že ji, nepokornější ze všech, za pyšnou měly, postaraly se o léky vhodné i nevhodné proti domnělé pyšce.

Mimo to ličí sama, jak se jí vše do duše zprotivovalo, zošklivovalo a zhnusovalo. Nejobyčejnější práce konávala nezdídká s velikým odporem. Co ji druhdy

těšovalo, stálo ji přemahání strašné. Poslušnost jí kázala býti dohlížitelkou chovanek v ústavě; než k úřadu tomu se jí do duše dostavil odpor, že bylo třeba násilí na zmahu jeho. I jídlo, pití, spaní, ještě více společná vyrážka byly jí odporňy, tak že jí bývalo, jakoby ní lomcovala zimnice. A kdyby byla směla, nejraději by se byla uzavřela, by nikoho neviděla a neslyšela, jelikož vše jí mrzelo, bolelo a hnětlo.

Přece nikdo na ní nic nepozoroval; bylať klidná a spokojena mezi svými spolusestrami; toliko Pánu Bohu sobě stěžovala.

Nejvíce však bolívá srdce, když se vidí člověk od svých nejbližších a domácích býti opovržen. A blah. Markéta se vskutku citila i byla v pravdě povrženou a mnohdy odstrčenou. Daly jí klášterní sestře, opatrovnici nemocných, na pomoc. Avšak opatrovnice nejen že ve všem svou vůli měla, nýbrž velmi zručně pracovala, kdežto Markéta spíše pomálu a klidně si počínala. Za to se jí dostávalo neustálého broukání a ustavičných domluv od rána až do noci. Cokoli dělala, nic jí nebylo dobře. Nejnížší práce ponechávala jí, a co udělala, po ní vše napravovala. Nic prý neumí, vyjma to, že vše umí pokaziti. Druhé sestry si mysly o ní, že mívá své vrtchohy; i zaháněly je všelijakými hořkými pilulkami, soužice ji citelně, ač k tomu nijak oprávněny nebyly. Jedněm nebylo její modlení vhod, druhým věrné zachovávání řehole, které zvaly přepjatostí; kázeň řeholní pojmenovaly marnivostí; prostoduchost její přihlouplostí.

Samy chovanky se divily, znamenajíce, že tak nešetrné sestry druhé s ní nakládají. I tážaly se jí, co by to bylo; než sestra Markéta jim odvětila s velikou pokorou: »Což sestry moje mě lépe znají, nežli já se znám. Víte co, děkuje se mnou Pánu Bohu; neboť i to je milost Boží.« Jindy se k ní vyslovila jedna spolusestra řeholní: »Sestro Markéto, proč pak si dáváte vše libiti, toť asi abyste měla větší zásluhu?« Místo odpovědi pozvala ji s sebou, řkouc: »Pojďte do kaple k Ježíši Kristu, abychom Jej odprosily za všechny urážky; pomodleme se i za ty, které mně poskytly příležitosti, abych pro Ježíše Krista něco trpěla.« —

Co jsme tuto v několika črtech nakreslili, vzato jest z jejich vlastních zápiskův, a proto věrně podle pravdy podáno.

Ostatek ctitelům Božského Srdce P. není ani, tuším, nápadno, že Pán Bůh žádá na duších, které vyznamenává, takových obětí; neboť vědí, že, které předzvěděl, i předzřídil, aby byli připodobněni obrazu Syna Jeho, Ježíše Krista, a to ukřižovaného. (Řim. 8. 29.)

Apoštolská stolice povýšila blahosl. Markétu až na oltář. U vyhlášení jejím za blahoslavenou zmiňuje se i o tom, jakých nesnází snášeti a jak četných překážek odstraniti bylo služebnici Páně, protože se všemožně přičiňovala jak u svých klášterních sousester, tak i jinde, pokud přístupu měla, by se věřící k nej-světějšímu Srdci Páně, třebas to ne-skončené lásky božské, z toho srdce a všemi silami nesli a jemu se klaněti snažili. Než přese všechny nesnáze ostávala dobré myslí a nevzdávala se naděje v lepší budoucnost, vědouc, že důvěra v pomoc s hůry odplacena bývá. A jak se přesvědčíme, nebyla zklamána.

Čemu se my z příkladu jejího po-naučiti máme? Jestliže nám do opravdy s úctou Božského Srdce Páně, na prvním místě potřeby, bychom odstranili překážky zaležející v dobrovolném hříchu a hříšných vášních. Potom okusíme i my sladkého ovoce uctění Božského Srdce Páně. — A byť jsme se i také netěšili boha-bojností v té míře a bázní i z nejmenšího hříchu, jak jsme pozorovali u blahosl. Markély: v jisté míře jest každému boha-bojnost a bázeň Boží nevyhnutelná, pokud totiž třeba jest, aby neměl záliby v urážce Pána Boha, což se hříchem děje. — Co do světa a marnosti jeho býti víc a více odumřelými jest zárukou, že srdce takové dobře upravenou půdu má, aby mohutně rostla, zkvétala a drahně ovoce přinášela pobožnost k Božsk. Srdci P. Pročež ctitelé Božského Srdce Páně jsou povinni víc a více oprostovati srdce svá vazeb na pozemské statky poutajících. V trpělivosti konečně alespoň tak daleko dospěti jest každému, by, čemu již uniknouti nelze, na svá bedra vzíti se ne-vzpíral, nýbrž za Spasitelem svým v trpělivosti svůj kříž nosil.

Vysvětlení a obrana.

V jednom z letoších sezení na říšské radě připočetl liberální poslanec hrabě Boos-Waldek časopis v Lunomosti vycházející, „Sendbote des göttlichen Herzens Jesu,“ k literárnímu výplodům, které lid znemravňují, jej pod zvíře snižují, a pravil, že zprávy v tomto listu uveřejňované na poděkování za milosti od Boha obdržené nejsou nic jiného, než lži a balamucení lidu. Napadeného katol. listu ujal se kníže-biskup brixenský, Dr. Simon Aichner, ve svém diecézánním listu, v dubnu vydaném. I redakce „Sendbotu“ v čísle červnovém podává vysvětlení a brání se proti útokům liberálních nepřátel, kteří třebas byli „také katolíci,“ o mnohých pravdách sv. náboženství, na př. o moci modlitby, méně vědí, nežli žák z národní školy.

Poněvadž i náš časopis má tentýž směr a účel, tytéž zájmy hájí, jako „Sendbote,“ a poněvadž i v našem národu jest takových přecosvícených katolíků, kterým vše nadpřirozené jest trnem v oku a tedy ani v nadpřirozenou moc modlitby nevěří a jimž snad

uverejňované zprávy o milodarech Božského Srdce Páně v našem časopisu (jestli někde náhodou do něho nahlédli, jinak beztoho jej nečtou) jsou pohoršením, proto vysvětlení a obrana, kterou „Sendbote“ podal, hodí se i pro náš časopis „Školu.“

I.

Ve kterých náboženských pravdách mají svůj základ ony zprávy na poděkování za obdržená dobrodiní, uveřejňované časopisy zbožných spolků?

1. Jest to věroučným článkem našeho sv. náboženství, že důvěrná modlitba jest nadpřirozeným prostředkem, kterým ve všech svých tělesných i duševních potřebách od Boha pomoci nabýváme. Spasitel sám nás ubezpečil: „Začkoliv Otce mého ve jménu mém prositi budete, dáť vám.“ „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, já vás občerstvím.“

Božské toto příslibení vyplňuje a vyplní se vždy a všude, konali se jen modlitba: ve jménu Ježíše, t. j. modlili se s živou vírou a pevnou důvěrou v zásluhu Ježíše Krista a prosímeli o věci, které spasení duší našich nejsou závadny. Proto píše sv. Jan s takovou určitostí: „Víme, že nás slyší, začkoliv prosíme; víme, že má ty věci, kterých od něho žádáme.“ (I. Jan 5, 15.)

Můžeme se vším právem nadíti, že Bůh modlitby věřících vyslyší, jestliže tito dobře se modlí. A skutečně vypravují nám dějiny katolické církve o mnohých úplně pověřených událostech, které vůbec jako vyslyšení předcházejících modliteb se považují. Tak i apoštolská stolice neprohlásí nikoho za svatého, leč dokázeli se přísným vyšetřováním, že vyzváním některého služebníka Božího modlitba zázračně byla vyslyšena.

2. Jest i článkem věroučným našeho sv. náboženství, že nábožný slib, Bohu nebo Jeho svatým ke cti učiněný, jest svatý, Bohu milý skutek, a že slibu nesplniti jest hříchem. Poněvadž věřící slibem na se bere povinnost, ku které jinak nebyl by zavázán, pak účinkuje slib k získání milosti více, než prostá modlitba prosebná.

Proto můžeme se nadíti, že Bůh pro svaté, Jemu učiněné sliby křesťanům své pomoci neodepře, tím spíše, poněvadž slib je více než modlitba, kterou Bůh vyslyšeti přislíbil. I o tom podávají nám svědectví Písmo svaté a církevní dějiny. Ty kostely, kaple, sochy od obcí, měst a zemí na vyplnění učiněných slibů zbudované, dary ex voto na milostných místech obětované, dosvědčují před celým světem, kterak svaté sliby k získání neobyčejné pomoci od Boha účinkují.

3. Jest to přirozená povinnost, a učení i příklad církve k tomu vyzývají, by člověk za přijaté milosti a pomoc Bohu děkoval. Vzdávali se tyto díky veřejně, vydává se tím zřejmé svědectví o Boží moci a milosrdenství, a slouží to ke cti a slávě Boží; pak se tímto veřejným svědectvím též i jiní lidé povzbuzují, by v podobných okolnostech životních se stejnou důvěrou u Boha pomoc hledali. Takovou cenu právě mají svrchu uvedené votivní kostely, sochy a dary na poutnických místech. Jsou to, jako votivní kostel ve Vidni, veřejná svědectví víry v Boží moc a dobrotu, jsou to pomníky vděčnosti za milosti od Boha obdržené.

4. V celé katolické církvi věří se nyní pevně, že pravou, od katolické církve schvá-

lenou úctou nejsv. Srdece Ježíšova lze pomoci v tělesných i duševních potřebách všeho druhu dosíci. Víru tuto vyjádřili papežové a biskupové ve svých pastýřských listech i při jiných příležitostech. Tak na př. nynější papež, Lev XIII., pojednává jasně a důkladně o úctě nejsv. Srdece, a jak úcta tato jest vznešena, době naší přiměřena a jak blahodárně působí, ve svém pastýřském listu, který vydal ještě jako kardinál-arcbiskup z Perugie, když svou diecesi Božskému Srdci zasvětil.

Poněvadž pobožnost k nejsv. Srdci takových duševních výhod poskytuje, tak blahodárně působí, proto téměř všichni biskupové katolického světa své diecese tomuto Božskému Srdci zasvětili. — Ze všeho toho vysvitá, že důvěra v moc a milosrdenství Božského Srdece není žádou nejapností, nýbrž jest přesvědčením, které má základ svůj v katolické víře.

Čtvero těchto pravd zná každý katolický křesťan; jemu jest až dosud Bůh tentýž mocný, dobrotivý, laskavý a milosrdný Otec, k němuž Jeho vlastní Syn učil nás vysílati modlitbu „Otčenáš“, která všechny prosby v sobě obsahuje. Věřícímu křesťanu jest Spasitel ještě tentýž, který pravil: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, já vás občerstvím.“ Věřící křesťan jest tohoto vybidnutí poslušen a nabývá u Srdece svého Pána a Boha občerstvení. Ovšem nevěrec, rouhavý posměvač takovým věcem nerozumí; on přívody, zbožné sliby, poutě, votivní kostely, pobožnost k Srdci Ježíšovu má za nejapnost a pověru zhloupého, na zvíře sniženého lidu. O takovém platí slova sv. apoštola Jakuba: „Čeho neznají, tomu se rouhají, — jsou bouřlivé vlny mořské, vymítající jako pěnu své hanebnosti, hvězdy bludné, jimžto bouře temnosti zachována jest na věky.“

II.

V jakém poměru jsou v „Sendbote“ jakož i ve „Škole“ uveřejňované zprávy na poděkování za obdržené milosti k dotčeným čtvero pravdám, a jakou víru třeba jim přikládati?

Katolický lid ze všech společenských tříd neuspokojuje se toliko vírou v dotčené pravdy víra jeho jest živá, on ji skutkem osvědčuje. Řídí se dle návodů, jaký mu v tom ohledu jeho vrchní pastýřové dávají, jako na př. metropolita a biskupové vídeňského církevního obvodu v letošim pastýřském poštním listu, v němž ku konci se praví: „Pojďmež,

následujmež laskavého pozvání milujícího Srdce Ježíšova, přednesme mu své potřeby a starosti, modleme se s pokorou, uctivostí, láskou a s důvěrou.“

Ano, katolický lid přichází k Srdci Ježíšovu. Nežádka vyzývá je věřící ve svých souženích důvěrnými modlitbami po několik dní a týhodnů; k jeho cti činí sliby, že udělí almužnu, sv. svátosti že budou častěji přijímati, katolické misie že budou podporovati, a jestli se jim kýžené pomoci dostane, že pak to na poděkování před celým světem veřejně k oslavení předobrotivého Srdce oznámí. Činí to s tímže přesvědčením, které vrehní pastýřové v dotčeném postním listu vyjádřili slovy: „Jeho nejsvětější Srdce vyslyší nás — toto Srdce, které nás více miluje, než my pochopiti můžeme — toto Srdce, které má větší touhu nám dobré prokazovati, než my můžeme miti, dobré od něho přijímati.“ Tak prosí věřící o pomoc. A pomozeno! jim skutečně, připisují to všemohoucímu slitování Srdce svého Spasitele, k němuž pokorně, uctivě, laskavě a důvěrně se modlíce, byli přišli.

Nuže, snad se klame věřící křesťan, připisují pomoc, které se mu na jeho modlitbu dostalo, Srdci Ježíšovu?

Nemocný užívá lék, a po užití léku jest mu lépe. Mluví snad nerozumně, díli, že lék ten mu pomohl? Věřící křesťané utíkají se ve svých duševních anebo tělesných utrpeních, a sice nežádka i v takových, ve kterých lidská pomoc se neosvědčila, k nadpřirozenému prostředku; modlí se způsobem, jak jej pastýřský úřad v církvi jim doporučuje, a hle, jest jim spomoženo. I táži se opět: Smýšlejí takoví křesťané nerozumně, oddávají se zaviněnému sebeklamu, připisují pomoc, které se jim dostalo, modlitbě, nebo lépe řečeno, Srdci Božímu? Něco takového může tvrditi jen ten, kdo věroučné pravdy o moci a působení dobré modlitby nezná nebo úmyslně popírá. Kdyby takové tvrzení bylo pravdivo, pak by se též klamali ti, kteříž užívání nějakého léku své uzdravení připisují. Lékař jest přirozený prostředek, modlitba nadpřirozený. Který z obou prostředků má větší moc? O žádném léku nelze tvrditi, co sv. Jan Zlatoústý (30 hom. in genesin) praví: „Modlitba jest jedna z nejvýtečnějších zbraní, jest v pravdě trvalý poklad, nevyčerpatelné bohatství; modlitba jest matkou, zdrojem, kořenem veškerého dobra.“

Modlí se tedy katolický lid, biskupové, kněží a nekněží k nejsv. Srdci Ježíšovu a jsou vyslyšeni; a čím větší byla nouze, z níž

byli vysvobozeni, tím více je to nutí, aby Bohu díky vzdávali, možnoli i veřejně. Ale díky tyto nemůže každý osvědčiti zbudováním nějakého votivního kostela neb obětováním skvělého daru do nějakého chrámu, a proto používají mnozí toho nejprostšího prostředku, který za našich časů k uveřejnění svých diků mají po ruce, totiž — katolického tisku.

Píšou redakci některého katol. časopisu, na př. „Sendbote,“ u nás „Škole B. S. P.,“ oznámí tiseň, kterou byli skličeni, modlitby a sliby, které Bohu a svatým učinili, a kterak pak po vykonaných pobožnostech bylo jim spomoženo, a žádají, by ke cti Boží a svatých díky jejich v katol. časopise byly uveřejněny.

Jako v německé řeči do „Sendbote,“ tak v české řeči do „Školy“ bývají zasílány brzy obšírnější, brzy stručnější zprávy na poděkování s úplným podpisem zasýlatele. Též „Škola“ uveřejňuje tyto zprávy pod názvem „Milodary Božského Srdce Páně,“ udává místo, odkud zpráva byla zaslána, a pomoc, o níž zasýlatel ohlašuje. Zprávy bez udání jména zasýlatelova a jeho bydliště házejí se do koše a neuveřejňují se.

Jakou víru třeba těmto zprávám přikládati?

Pravíme, takovou, jaká se jiným zprávám ve veřejných listech uveřejňovaným přikládá. Redakce, jakož i čtenáři jsou při tom na pravdumilovnost a počestnost zasýlatelů poukázáni, a podle toho posuzují také to „zasláno“ nebo zpráva.

Jest však celému světu známo, že i velikým, politickým listům všech barev se přihodí, že jim nežádka zaslány bývají zprávy, které později objeví se nepravdivými, a které pak buďto samy opraví, nebo k opravě zákonitě jsou přinuceny. Zajisté redaktor každého katolického listu nevzpíral by se opraviti, kdyby se mu dokázalo, že nějaká zpráva, o nichž tuto mluvíme, jest vyhlášena. Udělali si nějaký pisálek špatný žert a zašleli nějakému politickému nebo náboženskému časopisu pravděpodobnou, ale vymyšlenou zprávu, pak hana lži padá na zpravodaje a nikoli na časopis. Vševedoucím není žádný redaktor.

Kdyby chtěl tedy někdo tvrditi, že od nás uveřejňované zprávy jsou lež a klam, tu vyhlašujeme takovou řeč za hanu a potupu našich dopisovatelů, mezi nimiž jsou ctihodní kněží, řeholníci a jiní vážení mužové.

Jest však podivno, že mnozí lidé zprávám, které jim jejich oblíbené časopisy, třebaš byly židovské a třebaš jim sebe většího bulíka

stavěly na nos, věří na chlup, — ale jakmile některý náboženský list přinese zprávu o nějaké od Boha obdržené milosti, — ó to je hned něco jiného, o tom hned pochybují, to hned prohlašují za báchorky a babské klepy. Všemmu spíše uvěří, nežli že by důvěrná, vroucí modlitba od všemohoucího Boha mohla být vyслуšena.

III.

Proč katolické časopisy uveřejňují tyto zprávy na poděkování svých dopisovatelů?

Majice zřetel na to, což jsme již pravili, odpovídáme:

1. Katolické listy — tedy i „Škola“ — uveřejňují tyto zprávy, poněvadž dopisovatelé o uveřejnění žádají, a by těm, kteří takové uveřejnění na poděkování a ke cti nejsv. Srdce slíbili, dána byla příležitost, slib svůj splnit. Časopis nepřijímá tím na sebe žádné povinnosti a nedává si za uveřejnění platit. Též nechlubí se tím, že by proto u Boha měl nějaký vliv, chce být toliko orgánem, v němž zpravodajové chtějí Boha uctít za přijatá dobrodíní. Jest tedy takové uveřejňování něco nemravného a nedovoleného?

2. Těmito díky vyznává se víra v oněch čtvero pravdách od nás svrchu uvedených, a hodí se to také, i jiným tyto pravdy připomenouti a je povzbudit, by je též křesťanským životem osvědčovali a uskutečňovali. Takové ovoce očekává se, a skutečně se ho nabývá uveřejňováním těchto zpráv. Můželi se to nazývat „shlupování lidu“ a že vírou v tyto pravdy katoličtí křesťané „se snižují pod zvířata“?

3. Tyto zprávy dosvědčují zvláště, jak blahodárna jest důvěra v moc a milosrdenství Božského Srdce našeho Spasitele a jsou příhodny i u jiných podobnou důvěru vzbudit a jim vnuknouti, by u tohoto nevyčerpateľného zdroje vši pomoci a útěchy milost hledali. „Sendbote“ i „Škola“ mají účel, účtu k tomuto nejsvětějšímu a nejdobrotivějšímu Srdci podporovati a rozšiřovati. Toho se zvláště docílí, uvádějí se svědci pro užitečnost této pobožnosti. A jest snad uveřejňování takových svědectví seslabování nebo poškozování nějakých duševních zájmů, nebo noční tak spíše ti, kteří nadpřirozený řád popírají a rádi by víru, tento základ křesťanských mravů, ze srdcí lidských vyrvali?

4. Zprávami těmito vyjadřují se díky za milosti, kterých věříci, jak se domnívají, skrze modlitbu svou od Boha obdrželi. Tak vděčně smýšletí jest jistě šlechetno, chvalitebno, a uveřejňování tyto zprávy slouží ke cti Boží. Můželi se to nazývatí trestuhodným, drzým, nestoudným micháním nejsvětějších věcí s novinářským podniknutím? V Maria Cell, u nás ve Křtinách, na sv. Kopečku atd. jsou věhlasné poutnické kostely a ročně mnoho poutníků přichází tam, aby se pomodlili a za obdržená dobrodíní Bohu poděkovali. Nebylo by to směšné, ano haubné jednání, kdyby někdo chtěl tvrdit, že velikodušní dobrodinceové, ano zakladatelé těchto svatyní měli úmysl, jen poutníky přilákat a pod pokličkou náboženství peníze jim vyluzovati? Jestli tedy „Sendbote“, „Škola“ a jiné katolické listy zprávy na poděkování za přijatá od Boha milosti uveřejňují, nemůže žádný rozumný člověk tvrdit, že to činí z novinářské ziskuchtivosti.

J. D.

Milodary Božského Srdce Páně.

Z Kroměříže vzdává díky sl. K. S., kteráž každoročně zimního času trpěla rheumatismem, poslední však zimu zachráněna zůstala toho neduhu upotřebením zázračné vody z Lúrdy, spojeným s důvěrnou modlitbou. — Též vzdává díky za uzdravení chlapce bratrova v Malenovicích, jemuž lékaři naděje již nedávali na uzdravení pro seslabení, a jenž podobným prostředkem opět se uzdravil.

Z farnosti hnojické jisté osoby vzdávají díky B. S. P., že vyslyšelo společné prosby jejich za ozdravení a posilnění milovaných pastýřů duchovních, aby velikonocní obřízné práce konati mohli.

— Jistá čtenářka „Školy“ vzdává vroucí díky za obdrženou milost, o kterou snažně prosila. Vyzývala nejsladší jména Ježíš a Maria v čas nebezpečí, a byla vyslyšena.

Ze západních Čech. Jistá osoba vzdává tímto dle učiněného slibu vroucí díky své nejsv. Srdci Ježíšovu, Marii Panně a sv. Josefu za poskytnutou pomoc i v časných potřebách.

Podobně plním i já tímto slib Bohu učiněný a veřejně děkuji Mu za všecku pomoc a milost přehojnou již mi v letošním svatopostí poskytnouti ráčil. Byl jsem nejednou tak těžkými nesnáze a úzkostmi sevřen a sklíčen, že jsem již ani nevěděl, jak dostojím těžkým povinnostem svým. Když pak mi nejhůře bývalo, utíkal jsem se se vši důvěrou k nejsv. Srdci Ježíše Krista, k neposkvrněné Matce Jeho a k sv. Josefu, pomocníkovi ve všech potřebách — a hle, na jejich přimluvu odvráceno ode mne jednou těžké nebezpečí, zdraví těla a život ohrožující, po druhé a po třetí dilem snáty, dilem uleveny jsou nesnáze a úzkosti mne svírající, tak že jsem veškeré své povinnosti zastati a vykonati mohl. Ó budiž Bohu za všechny tyto milosti chvála a dík nejvřelejší! Necht' žiji stále v srdcích našich Ježíš, Maria a Josef!

F. H.

Od Litomyšle. Jistý čtenář »Školy« vzdává nejsrdečnější díky nejsv. Srdci Páně a sv. Josefu, že vykonav devítidenní pobožnost a vzbudiv tři Božské ctnosti, s užíváním lúrdské vody, uzdraven byl od bolesti v nohou po celý rok pocítované.

Z Komína. A. Š. pronáší své srdečné díky Božskému Srdci Páně, Panně Marii Lúrdské a sv. Josefu za téměř zázračné uzdravení, kterého se jí dostalo v povážlivé nemoci bez lékařské pomoci po vykonané devítidenní pobožnosti.

Z Prahy jistý ctitel B. S. P. vzdává vroucné díky za uzdravení z těžké nemoci, která celé rodině jeho neštěstím hrozila.

== Jistý bohoslovec vzdává nejvroucenější díky nejsv. Srdci Páně a mocné přimluvě nejblahosl. Panny Marie, že po vykonané devítidenní pobožnosti a když byl slibil, že ku povzbuzení jiných duší ve »Škole B. S. P.« to uveřejní, vysvobozen byl z těžké nemoci. Budiž jméno Páně pochváleno!

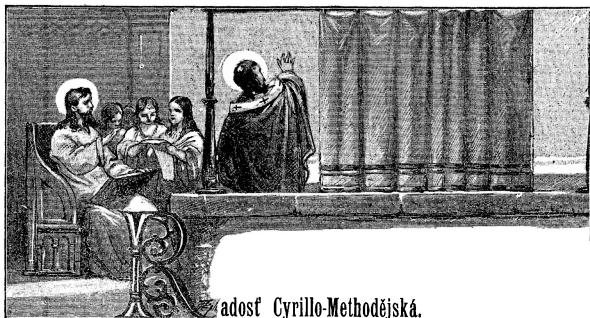
Pěťadvacetileté jubileum svého trvání a zdárného působení slaví letos náš první spolkový časopis, vydávaný v jazyku francouzském, „Le Messenger du Coeur de Jésus.“ Za tou příčinou potvrdil sv. Otec Lev XIII. na žádost arcibiskupa tolosanského, J. Em. kardinála Desprez-e, mnohé výsady účastníkům apoštolátu modlitby a některé nové přidal pro ty, kteří jistá duchovní cvičení hodlali v měsíci červnu konati. Dále zaslány generálnímu řediteli apoštolátu modlitby a redaktoru zmíněného listu pochvalné a blahosklonné listy od J. Em. kardinála Simeoni-ho, protektora apoštolátu modlitby, od J. Em. kardinála Desprez-e a J. Em. kardinála Josefa III., patriarchy lisabonského.

V měsíci červenci modleme se za oběti svobodného zednářství.

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště obětují je za oběti spolku zednářství, aby maličti a slabší byli ostražiti, váhající a bázlivi zachováni, vinníci však obráceni a na milost vzati. Amen.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlast naši česko-moravskou!

**VyVyšujte sLaVně sLáVu sLoVanskýCh apoštoLů o pouti
na posVátnéM VeLehraDě!**

Radost Cyrillo-Methodějská.

Nad Soluní ve východní zemi
zaplavila nebe dvojí zář;
v záři zřítí se zlatými lemy
šarlatová roucha, dvojí tvář.

Dvojí tvář — dva světci — oba bratři,
svatý Cyrill, svatý Methoděj
— — lid se sbíhá, na nebesa patří,
obdivuje nevidaný děj.

Lid se sbíhá, lid se chvěje, třese,
co prý zjev ten asi znamená?
Kam se zjev ten po obloze nese,
jako slunce koule plamenná?

Ejhle, světci v zlatotkaném havu,
mezi nimi září bílý kříž!
Kam se nesou? — Inu, na Moravu
— zda je, Moravane, v duchu zříš?

Aj, nesou ti, Moravěčko zbožná,
plamen — lásky Boží do hrudi;
doutnají, že dosud bude možná,
že se hříšní ze sna probudí.

Tisíc roků tomu dávno bylo,
učili tě lásku k Bohu znát.
Ale, zlo ji v srdcích pohubilo,
musila pak rychle zhasínat.

Zaplakala církev, svatá máti,
z hrudi se jí vyrval žalu stesk,
že se v lidu láska k Bohu tratí,
že svatého kříže bledne lesk.

Zachvěla se Moravěčka celá,
z prsou tisícerych dral se vzdech,
modlitba se k Bohu rozzvučela
po dalekých vlasti oblastech:

»Nenech, Bože, bychom v dobrém chladli,
nenech, Bože, v hříchu zhynout nás;
litujeme, že jsme klesli, padli,
ale pro své svaté — již nás spasí!»

Slitoval se Otec na nebesku,
poslal Cyrilla i s Methodem.
Přišli v záři zlaté, nebes lesku,
aby bděli nad svým národem.

Přišli svatí bratři na Moravu znova,
do srdcí nám přišli vloni zas,
mluvili k nám svaté lásky slova,
stesk se měnil rychle všude v kvas.

Naplnili srdce láskou Boží,
aby člověk Boha miloval,
vyplnili hřích — to pekla hloží,
vyčistili v srdcích hříchu kal.

Láska k Bohu za nebe nám ručí,
jest to vzácný svatých bratří dar.
Lásce té nás církev s nimi učí,
kéž v ní tedy najdeme svůj zdar!

Svatý Cyrille a Metoději,
rozněcujte lásku k Bohu v nás!
Kéž vás dobří Moravané ctějí,
následují láskou k Bohu vás!

A. Chlumecský.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

N teď, příteličku, ukaž sem své hodinky, bychom viděli, jdouli dobře, t. j. jsouli nařizeny dle oněch světových a domácích hodin, čili jiným slovem: ukazujíli srdce tvé při všem tvém celodenním počínání na lásku Boží, jako ukazuje Srdce Ježíšovo? — Pán Bůh ti dal snad hojnost rozličných a krásných darů, jsi snad z urozeného domu a máš rozsáhlé statky, hojnost úrodných polí, tučných luk, zahrad a lesů; jsi snad i na duchu více nadán, než tvoji sousedé, máš také v obci vážnost, ano jsi i v důstojnosti vysoké postaven a nosiváš o Božím Těle uniformu zlatem premovanou; nad to i tvé tělo jest snad statného vzrůstu, pevného zdraví, přímých údů, máš také jazyk ohebný a hbitý, červené tváře, krásný vlas — po případě i zlaté náušnice, hedbávný šat a vše ostatní, co ještě k tomu náleží. Avšak rei mi, človče, k čemu že toho všeho užíváš? Snad k tomu, abys sobě u lidí dobyl věnce cti a slávy? aby svět jméno tvé v novinách do všech koutů vynášel a chvalořečmi tě podkuřoval? bývá ti snad obzvláštní pochoutkou, když se ti se všech stran dostává poklon a úklon? Takli tomu jest, pak, příteli, jdou tvé hodinky — totiž srdce tvé — prašpatně; neboť neukazují k Bohu, touží a baží jen po chvále a slávě vlastní a nikoli Boží, či jinak řečeno: hnacím pérem v nich jest slepá samoláska a nikoli láska Boží. Pak ale platí celý tvůj život u Pána Boha asi tolik, co platí

u tebe staré, úplně zkažené hodiny, které po celý rok špatně jdou a ještě hůře ukazují; nikdo je nekoupí, a tobě nezbyde, než je zahodit. A podobně učiní jedenkrátě Bůh i s tvým životem, jestliže jej strávíš jako dosud v marnivosti a v pýše. Ó příteli, jdi přece jednou do sebe a zříd lépe hodiny své — zříd srdce své podle Srdce Kristova!

Hleď, On mohl dozajista míti všech statkův a pokladů světa v hojnosti, i také krásy a pohodlí těla a nádherného šatstva na ně, co by byl chtěl; neboť byl Bůh! Ano, Jemu bylo třeba říci jen slovo, a celý svět byl by Mu k nohám složil koruny královské a obsypal Ho cti a slávou všemožnou. Ano, Kristus Pán mohl to učiniti, aniž by byl komu jen za mák ukřivdil; a přece to neučinil, poněvadž tomu nechtělo Srdce Jeho. Všechn lesk světa, všechna jeho krása a sláva, i všechno bohatství, to všechno nemělo u Něho ani takovou cenu, by k vůli tomu jediného jen slova ztratil. Nad to byla to také vůle Otce Jeho, by se nikdy neohlížel a nebažil po cti a chvále lidské, nýbrž jen o to, by péči měl, aby se Otci svému líbil a Jemu čest působil. A to také ty, ó křesťane, vyhledávej!

Avšak má slova svrchu nehodí se snad na tebe, milý čtenáři; nosíš snad sprostší kabát, jsi snad jen dělník, řemeslník, nebo půl- aneb jen čtvrtláník s jednou kravkou ve chlévě a s několika záhony toho Božího polička. Anebo nemáš snad ani tolik svého majetku a jsi jen služebníkem jiných, čeledínem nebo

služkou. Býváš po celé dny a dilem i noci v práci zapřažen, tu v dílně, tu na mlatě, ve stáji, v lese nebo za pluhem. Stíráš začasté pot s čela svého jako bohatý hrách, zvláště času letního, kdy slunce připaluje do zad a úpalem svým práci ještě přitěžuje. U večer pak býváš již tak mdlý a unavený, že není třeba pobízeti tě ke spaní, nýbrž ono samo tě přemáhá, kamkoli sedneš, tak že mnohdy ani nemáš kdy upravit lože, a vrhneš sebou na ně a zůstaneš ležeti pohřízen ve tvrdém spánku až do Božího rána, jakoby tě do vody hodil.

Nu, budiž, to je všechno v pořádku, pracuj jen pilně dále; neboť k zahálce se nikdo nenarodil. Avšak pověz, proč vlastně den po dni a rok za rokem tak se lopotiš, proč namáháš a trmácíš bídné tělo své? Jářku, proč? co — mluv! — Snad přece nedřeš se jen pro ten bídný krejcar mzdy, abys měl co jísti a od čeho živu býti?! Pak byl bys, příteli — nezlob se, že ti to povím — na rovni s němou tváří! Neboť i myš trmácí nožky své a vrabec křídla svá jen proto, aby někde kousek potravy nalezly; ano, tak i všechna ostatní zvířata žijí a běhají, létají a plovou, jen aby jedla, a jí zase, aby živa byla. Ty však, příteli, jsi přece o něco více, nežli takové ptáče, ba, co dím, daleko více, než všechno ptactvo a zvířectvo na zemi, ba více, než i hvězdy na nebi, jelikož Bůh sám svého jednorozeného Syna za tebe na smrt obětoval. Nelze tedy nikterak mysliti, že bys byl na světě jen proto, abys práci si dobýval chléb, chlebem zase se živil, abys pracoval — k tomu jsi přišel vznešený tvor!

Ovšem jsi také k tomu na zemi, abys pracoval a se živil, avšak poslední účel a pravý zisk toho všeho má být tvé věčné nebe, to máš především vyhledávati, tak to chce míti Bůh! Pracovati tedy Bohu k vůli, t. j. pracovati

proto, že On to chce, a tak pracovati, jak On chce, to je tvá životní úloha zde na zemi. — Avšak, pohřichu, ty na Pána Boha nemyslíš, ty nemáš ani kdy k ranní a večerní modlitbě, ty zůstáváš i v neděli a svátek ve své dílně a truhlařiš a krejčuješ i v ten svatý čas a ukrádáš tak Pánu Bohu den, jež On pro sebe si vymínil a »svým« dnem nazval! Ó bloude ubohý, viz, jak špatně jdou tvoje hodiny, jak falešně tluče srdce tvé!! Místo: »pro Boha« zní každý jeho tluk: »pro peníze — pro zisk!« Ó jdi, jdi, duše drahá, již jednou do sebe a zřiď srdce své podle Srdce Ježíšova!

On sice také pracoval a dobýval si svůj vezdejší chléb v poctivosti a v potu tváří tam v tesařské dílně v Nazaretě, tam zase hlásáním slova Božího na poušti, na horách, na lodích. Avšak v každém hnutí a kroku, v každém slovu mířilo Srdce Jeho vždy k tomu cíli, by se jen Otci nebeskému ve všem líbil, aby činil jen to, co On chce. Poněvadž pak často celinký den strávil prací — uzdravuje nemocné na duchu i na těle, tam zase hledaje ztracené ovečky aneb lámaje lačným duším chléb nebeský — bděl pak celé noci, aby tak získal času k modlitbám a rozmlouvám s Otcem nebeským. Vidiš, tak činil Kristus.

Tvá práce však, ó bídný člověče, není zajiště daleko tak důležitá ani tak posvátná, jako práce tvého Spasitele, a proto smíš tím méně k vůli ní svou modlitbu zanedbávati. Mimo to nežádá Bůh od tebe, abys pro Něho a k vůli Němu pracoval zadarmo. Ó naopak, tak dobře, jak On, neplatí žádný za práci; měj jen trochu strpení a vyčekej den výplaty, jež On jediný zná a ustanoví. — Bude to onen den, kdy umíráček bude ti vyzváněti svatvečer k odpočinku po vykonané práci životní. Pak tě uvítá nebeský Hospodář jakožto

věrného dělníka svého tím krásným pozdravem: »Aj, služebníče dobrý, že jsi věrným byl nad málem, nad mnohým nyní budeš ustanoven, vejdiž tedy do radosti Pána svého!«

To si, milý křesťane, dobře rozvaž a pokud ještě čas, sprav a zříd' hodiny své a zapamatuj si ono krásné heslo sv. služby Zitty: »Ruce při práci, srdce u Boha!«

Podívejme se ještě na jiné kapesní hodinky. Co pak je ti, milý bratře, že od nějakého času bývají oči tvé celé červené? Snad od pláče? A proč pláčeš? Tvoji lidé také říkají, že se častěji zavíráš do své komůrky, že málo mluvíš a nikam již na besedu nechodíš. Co tě trápí? co tě tlačí, že jsi tak smuten a skličěn? Myslím, že jsi upadl v nouzi a nemáš již, čím bys dluhy splatil? Či snad bažil jsi po nějakém vyšším úřadě, seděl bys také rád v radě města, ale dali jinému přednost před tebou a ty se citíš býti zkrácenu a uraženu, a hněváš se na celý svět? Či snad tě soused nebo sousedka před lidmi urazili, že tě to podnes bolí? Či snad byla u vás o pouti muzika a otec nebo matka ti nedovolili k ní jít, aneb jsi se sama ostýchala se tam ukázat, proto že snad nešťovice oloupily tě o krásnou tvář? — Ano takové a podobné bolesti umí člověku srdce sevřít a z očí slzy cediti. Máš snad i ty podobný zármutek? Pakli ano, tož věz, že jest mi tě opravdu líto; neboť škoda je tvých slz, škoda toho žalu, škoda vzdechů tvých, to všechno jest jako oknem vyhozeno, a mášli jen za nehet pravé a ryzé viry, uznáš to sám, že za všechny ty »kříže,« jež tě tolik trápí a souží, měl bys vlastně ještě Pánu Bohu děkovati a nikoliv plakati. Ty však blázníš a třeštíš po věcech, které ani v očích rozumných lidí žádnou cenu nemají, tím méně pak před Bohem. Ó bratře! jak špatně to jdou tvoje hodiny!

Jdi jen, ty strápené stvoření, jdi a dones je k božskému hodináři a dej je spraviti. Ano, ano, jdi a zříd' srdce své dle Srdce Kristova.

On sice také szel, a to nejednou. On také skličěn byl těžkým zármutkem, a to až k smrti. Ó jen si zpomeň, kterak v onen poslední večer života svého klečel v zahradě Getsemanské na modlitbách, co zatím úzkost, tesknost a smrtelný strach sevřel srdce a duši Jeho, jako kleštěmi železnými až vytryskl z čela krvavý pot. Sv. Pavel dí, že s krikem velikým a slzami mnohými v té úzkosti k nebi volal. A proč vlastně? Aj, viz, On oplakával ty ubohé ztracené duše lidské; a toť to jediné, proč Bůh plakati může. Tebe však dosud nikdo asi neviděl, abys byl plakal nad duší svou. Nemáš snad příčiny k tomu? Ó jen si protři trochu oči a viz, jak hluboko již vězíš v dlužích u Pána Boha a denně padáš do nich ještě hlouběji svou nesmyslnou láskou k těm pošetilostem; ó viz, ty jsi potrhál a pošpinil skvostné roucho nevinnosti a milosti Boží tak šeredně, že se to hnusí tvému anděli strážci, kdykoli na tě pohlédne; ty jsi také promarnil svůj podíl dědictví nebeského, vůbec ty jsi se octnul před Bohem na lavici obžalovaných vinníků. Jak? a to tebou nehne? Ó hříšníče ubohý, nad tím plač a truchli, to jest věc hodna a důstojna slz tvých! A když, příteli, opláčeš všechny hříchy své, pak, příteli, začni zas od začátku.

Ptáš se snad, proč k tomu radím? Poslyš! Kráčel jedenkrátě poutník světem a na cestách svých našel starého poustevníka, který kleče na kolenou před křížem tak hořce a usedavě plakal, že se div kámen nad tím nepohnul. I táže se ho poutník po příčině toho srdcelomného pláče, a poustevník ukazav na kříž, di se štkáním: »Pohleď sem, jak jsem svého Spasitele utratil, a ty se ještě ptáš, proč

pláči?! Poutník jal se ho těšiti a naděje mu dodávati, řka, taková lítost že zajisté dojde odpuštění, že Bůh jest nanejvýš milosrdný a že Kristus Pán chtěl sám dobrovolně za nás umřít, by nás vykoupil. Ale poustevník odvětil: »To vím, to doufám, avšak to právě mi může srdce utrhnouti, že jsem tak dobrotvivého, tak nesmírně laskavého Boha urážel a hněval!« To řka, propuknul znova v pláč ještě bolestnější, nejinak, než jakoby všechno, všechno ztraceno bylo, že se i poutník rozplakal s ním!

Tak, bratře, tak truchli a plač i ty, máš snad více k tomu příčin, než onen zbožný poustevník. Pláčem takovým nezmaříš ani času ani slz, a Pán ti to vše bohatě splatí, neboť přislíbil: »Blahoslavení jsou takto lkající; neboť oni potěšení budou!«

Než dosti již. Kdybych chtěl takto pokračovati a všechny kapesní hodinky, chci říci lidská srdce, zkoumati a vyšetřovati, kolik v nich ukazuje láska Boží, nebyl bych nikdy hotov. Protož zříd' si jen zatím sám, milý čtenáři, hodiny své a dříve než započneš nové dílo, nový den, nový rok, hled' pilně na Srdce Ježísovo a uvažuj při sobě, co by činil a jak by si počíнал On, kdyby dnes stál na tvém místě. Ano, otaž se Ho srdcem prostým a pokorným: »Co chceš, Pane, abych teď činil?« A co ti odpoví víra tvá, že by byl Kristus činil, to čin aneb nechej pak sám. Tenkráté půjdou tvé hodiny vždy stejně s oněmi světovými a proto také správně a dobře.

A tak by měli učiniti všickni v domě křesťanském, od otce a matky až do toho nejmladšího dítěte, jež právě přichází k rozumu. Mátě srdce vás všech tlouci jedním tlukotem, totiž tlukotem Srdce Ježísova. A v srdcích vás všech má býti **láska Boží** tou hlavní pružinou a pobídkou ku vši práci a všemu počínání. Tenkráté bude u vás křesťanský pořádek

a ďábel tu nenalezne místa k odpočinku! Tak bylo v onom svatém domě v Nazaretě. Všechno od rána do večera chodilo tu jako v hodinách na jeden ráz, tak jak ukazovala v Srdci Kristovu nejsvětější a nejposlušnější láska k Bohu.

5. To nejhlavnější na hodinách měli bychom nyní odbyto, a proto ostatní pokud možno zkrátíme.

Přijďme nyní k ciferníku, rafičkám a stroji bicímu. To právě jest při hodinách velmi pohodlné, že, chteli věděti člověk, kolik hodin jest, nemusí to teprve ve stroji hledati, nýbrž hodiny samy již to ukáží, a sice nejen oku, nýbrž i sluchu. Ovšem, jak se již samo sebou rozumí, musí na dobrých hodinách rafičky a bicí stroj státi v úplném souhlase se strojem vnitřním, aby nelhaly, t. j. by neukazovaly a neřekly jinak než vnitřní stroj udává.

A teď poslyš zase výklad o tom. I ty, můj milý čtenáři, máš ciferník na sobě i rafičky a bicí stroj, dle nichžto lidé snadno poznati mohou, kolik ukazuje srdce tvé, jak v něm na čase. A sice bicí stroj jest jazyk tvůj, živý to zvonek, a dvě rafié jsou na tváři oči tvé, pohled tvůj a celé vzezření.

Vykračujeli si na př. mladík pyšným krokem, nosili dívka nádhernější šat, než přísluší jejímu stavu, zpívali muž v hospodě a na cestě domů písničky oplzlé, přetřepávali žena ve společnosti kmoter všechny lidi z celého sousedstva, jeli slyšeti mezi manželi klení a vádu, a nosili žena světlu na odív modřiny a otekliny v tváři, nenilž pravda, tu snadno každý uhodne na první pohled, kolik uhodilo, či jak na čase jest v srdcích jejich, jak uvadlá a vyhaslá jest tam láska k Bohu a bližnímu.

U jiných lidí, a sice u těch z přibuzenstva a potomstva onoho farisea ve chrámě slyšeti jest před kostelem i v kostele zbožné vzdechy a nářky

na ten svět již, na prach zkažený a bezbožný; viděti jest také smutné, k zemi sklopené oči, sepjaté ruce, hluboké úklony knězi mimojdoucimu a pod. Ale nastojte, sotva že octnou se v kruhu svých milých a sobě rovných, hoj, jak se tu vše po jednou změni, zbožné vzdechy obrátí se v klení, nářky na zkaženost lidskou v pomluvy a nactiutrhání, ruce sepnuté v dlouhoprsté či zlodějské, úklony v kopnutí atd. U těch a takových lidí nesouhlasí rafičky a bicí stroj se srdcem, hodiny takové lhou falešnou přetvárkou a pokrytectvím!

Nyní pak, milý čtenáři, prohlédni trochu svoje vlastní rafičky a svůj bicí stroj! Co vidí lidé na tobě, co slyší od tebe? Lze souditi po řeči tvé, že přebývá láska Boží v srdci tvém? Ta zajisté nedovolí ti promluvit slova, jimiž by se Bůh nebo bližní urážel. A co asi hlásají tvé oči, tvůj pohled, tvé celé vzezření a chování? Dávají na jevo radost tvého srdce, že smíš Pánu Bohu sloužiti? Ukazují soustrast s trpícím, trpělivost s chybným bratrem či jinak řečeno pravou lásku k bližnímu? A vůbec obraží se v celém tvém zevnějšku srdce tvé? či snad také srdce jinak smýšlí, než jak mluví oči, tvář a jazyk tvůj?

Ó pohled' na Krista Ježíše! viz Jej buďto v jeslích anebo na kříži, buď na svatbě v Káni Galilejské, nebo ve chrámě v Jerusalemě, na lodi ve spánku nebo v dílně při práci, vše, co na něm vidíš a co od Něho slyšíš, jeví ti vždy a všude jedno a totéž tiché, mírné, věrné, pokorné, čisté a poslušné srdce, jež nezná ani klamu ani lsti, ale povždy přetéká láskou k Bohu a lidem.

6. Mimo jiné jsou také některé hodiny tak zřízeny, že bicí stroj spustí jen jednou za den, a to právě v tu hodinu, kdy chceme býti ze sna probuzeni, a proto také se jim říká budiček.

I tvoje srdce, příteli, zařídil Bůh jako

budiček, budícím zvonkem jest totiž tvé svědomí. Ono tě budí a volá, abys vstal k nějakému dobrému skutku; ono volá a varuje výstražně, kdy nějaké pokušení se blíží; ono zvoní, kárá a plísni tě, jakmile jsi přijal tu špatnou chasu hříchů pod střechu duše své. Avšak i tu, příteli, dobrý pozor dej! neboť i tento budiček může býti někdy falešně natažen a zřícen, anebo někdy tak seslaben, že jej ani neslyšíš. Nutno tedy, abys jej vždy v dobrém stavu udržoval, a to se stane tenkrát, když každodenně svědomí své dobře prohlédáš, aneb jak obyčejně říkáme, prozpytuješ, nemášli cosi na sobě nebo v sobě, co se s láskou Boží nesrovnává. Naleznešli cos takového, sprav ihned svůj budiček, t. j. lituj zkroušeně před Bohem pokleskův a chyb svých, pros s dětinnou pokorou za odpuštění viny a prominutí zaslouženého trestu a upřímným předsevzetím na druhý den obrať zase vůli svou k Bohu a k lásce Boží. Tak, příteli, naříd každého večera svůj budiček, aby zase zítřejšího dne konal správně službu.

7. K tomuto řízení pojí se hned i druhé pravidlo. Majíli totiž hodiny dobře jíti, musí se časem také vyčistiti od prachu.

Toho však tím více třeba jest i srdci tvému, čím snadněji se i v něm usazuje rozličný prach a smet' nečistá, která pak záhubně působí na hlavní péro, na lásku Boží.

Již tvůj rozum poznává, že sloužiti Bohu a Boha urážeti nesrovnává se spolu; jedno vylučuje a vyhání druhé.

Řádné pak vyčistění tvých hodin děje se ve sv. zpovědi, tu vyfouká vánkem svým Duch svatý celý stroj a všechna kolečka srdce tvého, že v nich ani smýtky nezůstane, a hlavní kolečko, láska Boží, zase s novou silou účinkuje.

Nuže, příteli, rei, jak to vypadá v srdci tvém v této příčině dnes, kdy

tyto řádky čteš? Nenaházel v ně ďábel celé spousty pouličního prachu a bláta, že to tam visí, jako staré pavučiny v komoře, že se tím zastavilo a dávno již tiše stojí hnací kolo, láska Boží? — Nenilíž pravda, již dávno se mělo srdce tvé vyčistiti, a to důkladně, aby zase přišlo do patřičného běhu. Neboť takové hodiny, které tu na zdi visí v prachu a pavučinách a po celé měsíce a léta nejdou, jsou věru smutným a ničemným náradím v domě a nebylo by divu, kdyby je domácí pán hodil do ohně!

•A vy nevíte dne ani hodiny, kdy přijde Pán,• protož...

8. Abychom se vrátili zase ke hlavní věci, k Srdci Ježíšovu, slušno vědět, že ona hlavní a hnací síla v Něm, ona pružina nebo závaží celého života, jež jsme jako lásku Boží poznali, nikdy neochabovala, nýbrž zůstávala vždy v plné své síle a pružnosti, ba naopak, čím dále tím více mohutněla, an ji Spasitel vždy dával, čeho žádala. Bohužel nebývá tomu tak u nás lidí. Závaží našeho srdce samo sebou padá dolů jako u hodin nástěnných, či jinými slovy: naše láska slábne a ochabuje v tom celodenním lopocení, v těch rozličných roztržitostech myslí víc a více, a ten bohumilý stroj zastavuje se pozvolna. My sice pracujeme a lopotíme se dále, ale již není láska Boží k tomu pohnutkou, nýbrž pouhá starost o tělo a výdělek, o jídlo a pití, nebo starost o chválu lidskou, o postup a povýšení v úřadě a důstojnosti, to bývá závažím, jež naše hodiny žene.

Nemáli se takto s tebou státí, musíš hledět i v této příčině Srdci Páně se připodobniti, totiž pečovati o to, aby láska Boží také v tobě vždy stejnou měrou působila. K tomu pak jest třeba, bys hodiny své začasť natáhl, t. j. abys netoliko při modlitbách, nýbrž také při práci mezi dnem srdce své častěji k Pánu Bohu povzněl a ten dobrý úmysl

vzbudil, že tuto práci, již právě v rukou máš, z lásky k němu konati chceš. To udrží Tě v lásce, to ji posilní. Tímto způsobem všechny tvé práce a zaměstnání, i ta nejsprostší, ta nejnižší, i ta lhotejná, jako jest jídlo, pití, spaní a pod., promění se v drahé perly, jež láska jako zlatá nit navléká a dohromady váže.

Milý čtenáři, nebude zajisté na škodu, pakliže ihned ty hodiny srdce svého natáhneš. Odlož to čtení a rozvaž, že Bůh jest u tebe a patří na dílo tvé, a rei Mu z hloubi duše své: »Ó nejsvětější Srdce Ježíšovo! Na tentýž úmysl, za jakým Ty jsi na zemi pracoval, budiž i toto duchovní etění konáno, Bohu k zalíbení, mně a všem lidem ku spáse!«

Tak, a teď čti zase s Pánem Bohem dále, přicházíme k poslednímu odstavci.

9. Poslední konec každých hodin jest ten, že jednou se navždy zastaví, a to navždy.

Před léty jsem znal jistého urozeného pána. Ten mival v předsíni své starobylé, ale vyborné hodiny viseti. Pravidelně v jistý den je natáhl a ony šly bez nejmenší vady. Tak bylo po dlouhá léta. Jednoho však dne zastavily se hodiny najednou, a to, jak se později ukázalo, beze vší příčiny a bez nejmenšího porušení. Bylo to v téže chvíli, kdy v síni vedlejší také přestalo tlouci srdce starého pána jejich.

Kdo to vysvětlí? Může snad mrtvý hodinový stroj míti nějaký soucit, jaký se jevívá někdy u věrného psa? Člověk by skoro řekl, že ano. Neboť hle, jak nám předpovídá sv. evangelium na první neděli adventní, zaslaví se také jedenkrát ten světový orloj, a sice tenkrát, kdy dobjíe srdce posledního člověka na zemi.

Každým způsobem jeví se nám i v tom veliká podobnost hodin a srdce našeho. Aby se totiž hodiny zastavily, k tomu

není mnoho potřeby: jedno zrnko písku nebo prachu padne mezi kolečka, trochu vlhkosti nebo rezu usadí se na nich, vyloží se hřídělek nebo zoubek na některém kolečku, jen jedna z těchto příčin postačí, a hodiny zastaví se navždy.

A jest to s tebou jinak, synu Adamů? I to soustrojí tvého těla jest velmi jemně sestaveno a složeno. Jistý lékař mi pravil, že, kdyby lidé věděli jak něžné a drobounké pletivo v těle máme a jak snadno se porušiti může, že by mnozí strachem netroufali si ani nohu zdvihnouti. Čeho tu třeba? Potřebuje jen křpěj krve vniknouti do mozku, jen trochu vápenného prachu usaditi se na plíce, jen trochu vlhkostudeného vzduchu vniknouti do kloubu, jen jeden nešťastný pád na zemi, prasknutí jedné žíly — a hodiny životní se zastaví a srdce přestane navždy bít. Jinak se zastaví, když ústrojí věkem sešlé a upotřebované nemůže dále jiti.

Co asi jedenkrát zastaví hodiny tvého života, to, příteli, nevíš; že se však zastaví, to nade vši pochybnost jest jisté, neboť to od času Adamova nezrušitelný zákon všech hodin.

Ó jak dobře by bylo, kdybys měl hodiny takové, jež by několik dní neb aspoň několik hodin dříve než srdce tvé se zastavily a tak ti oznámily, že i tobě nadešla poslední hodina! Bohužel, takových hodin není na světě; ba naopak stojí psáno: »Nevíte ani dne, ani hodiny, kdy přijde Pán!« A tato okolnost právě činí konec hodin tvých tak vážný. Neboť s posledním úderem tvého srdce přijde tvůj Pán a Soudce a bude prohlížeti, kolik ukazuje srdce tvé; naleznou, že podle vůle Otce nebeského jsouc zřízeno dobře šlo, pak blaze ti. On znova natáhne hodiny a vezme je s sebou do nebe,

aby tam byly u věčné radosti a blaženosti. Naleznou však hodiny srdce tvého v ne pořádku a podle žádosti světa zřízeny, pak, běda ti, nešťastníče! Budou sice také znova nataženy o posledním soudu, ale pro Bůh! až počne zase jiti a bít tvé srdce tam na věčnosti, bude to srdcelomný výkřik, bolesti zoufalé, když uslyšíš to zdrcující slovo: »Odstup pryč ode mne!«

Tenkrát bylo by pozdě a marné na věky, abys chtěl hodiny své spraviti a zříditi. To, brachu, musíš teď, prve než poslední úder srdce zastaví a zakončí život tvůj!

Nu, a což, dojdouli hodiny tvé již letošního roku? což dojdouli již v tomto měsíci? což, kdybys to jistě věděl, co asi bys činil?

A hleď, příteli, ty nemáš jistoty, že se to nestane třeba ještě dříve! Ó zmoudři přece, má duše drahá, chop se věci, a dohlédni ještě dnes, jdouli hodiny tvé dobře. Nejdouli, pak nemeškej a zanes je k hodináři. On bydlí ve vašem farním chrámu Páně, v malé dřevěné chýžce, již vy zpovědníci nazýváte. Tam se v sobotu u večer a v neděli ráno zdržuje, tam ho snadno nalezneš. Pověz a vyjev mu vše, co hodinám tvým schází a proč špatně jdou; on ti pak pomůže je ve pravý chod uvést a naříditi podle farních hodin — jež bijí tam ve svätostánku na oltáři — podle nejsvětějšího Srdce Ježísova. Pak budeš mít ty i tvůj Spasitel radost z tvého srdce; neboť půjde opět pravým chodem — láskou Boží.

Budeli ta v tobě, pak málo záleží na zemření; neboť láska ani ve smrti neumírá, nýbrž trvá po vše věky.

Nuže, ještě jednou: příteli, zříd' srdce své, ať jde se Srdcem Ježíšovým!

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, zrcadlo lásky a bolesti.

„K bičování hotov jsem, a bolest má jest před obličejem mým vždycky. *Zalm 37, 18.*“

VIII.

K židů platil zákon, že ten, jenž ku trestu bičování odsouzen byl, nikoli stoje anebo ke sloupu přivázán jsa, trest vytrpěti měl, nýbrž obličejem na zemi leže, metlami na zádech slehán byl. Stojit v páté kuize Mojžíšově takto psáno: »Jestliže pak uzří, že ten, kdo zavinil, hoden jest bití: ať jej položí a před sebou káže bití. Vedle míry hříchů bude i počet ran, ale tak, aby nebylo ran více nežli čtyřicet, aby šeredně zedraný neodešel před očima tvýma bratr tvůj.« (25, 2.)

Spasitel náš však nebyl dle obyčeje židovského bičován, nýbrž dle práva římského, od římských vojáků; proto nebyl ve dvoře Pilátově na zemi povalen, nýbrž k nízkému sloupu přivázán a pak po celém těle nemilosrdně bičován, tak že netoliko »na hřbetě mém kovali hřišníci,« jak praví zalmista (128, 3.), nýbrž i prsa Páně rozedrali, dle svědectví sv. Jeronýma, jenž dí: »Bičiky zranily a zedraly tělo Páně i prsa Jeho.« Kdož z nás je s to, by vypravil, aby jen pochopil, jakých útrap tehdy zakusilo nejsvětější Srdce Ježíšovo a jakých bolesti vytrpělo přesvaté Jeho tělo?

Ó duše křesťanská, vidíš Boha a Pána svého, kterak obnažený a bezbranný, jako zločinec provazy ke sloupu přivázán jest? Ó jaká to byla pohana pro nejsv. Srdce Jeho, že obnažen jsa před tolika surovými lidmi, neslušným pohledům jejich na pospasy vydán jest! Tu upomeň se na obrazy Jeho starozákonní: »na archu úmluvy, největší to svátost židů, kterak ji nestydatí Betsamité obnažili, ji pohrdli a všetečně prohlíželi« (I. Král. 6, 13.); na onoho

pocestného do Jericha jdoucího, jenž mezi lotry upadl, o šaty oloupen, ranami poset a polomrtev nalezen byl; na nevinného Josefa, jež bratři ze sukně, otcem darované, svlékli a do cisterny vhodili. — Vše, co tu v obraze vidíš, vyplnilo se na Kristu až do poslední písmeny.

Poslyš, co panenská Matka Spasitelova o tom vidění sv. Brigitě vypravovala: »Přivázán jsa ke sloupu, byl beze všeho oděvu, tak, jak se byl narodil; tak stál zde a snášel hanbu obnažení.«

Ó cituplné, přecisté Srdce, co jsi tehdy vytrpělo, kdož může to pochopiti? Proto volá zbožný Paule: »Tam pohleď, kterak král slávy věčné, jenž všecko šatí, nebesa oblaky, stromy listím, zemi rostlinami a kvítím příkrývá, kterak On sám o oděv svůj oloupen jest.« Ó slunce, co činíš, že nezakrýváš tváře své, abys také zakrylo pohanu Stvořitele svého? Ó běda, ten, jenž tělesa nebeská světlem daří a odivá, jest sám bez oděvu! Ó vy pyšní, vy zhýralci, vy nestydatí a nečistoty plní, co říkáte tomuto divadlu? Hleďte a dobře si to v paměť všípte, jak Pán váš trpí za hříchy, jichž jste se smyslností svou dopustili!

Avšak bolest vnitřní měla býti spojena s bolestí zevnitřní. »Tu dal Pilát Ježíše bičovati.« Vida totiž, že se pokus s Barnabášem nezdaril, a že štváný lid raději vraha a paliče vysvoboditi chce, nežli nevinného Ježíše, chtěl ještě poslední prostředku zkusiti, Ježíše totiž do krve zbičovati, aby snad tím srdce lidu k milosrdenství spíše se pohnulo. »Vezměte Ježíše Nazaretského, jež nejvyšší kněží a starší lidu obžalovali, uvažte Jej a bičujte: jdi, liktore, a vezmi metly!« Tak zněl rozkaz soudců. Sotva slova ta

z úst jeho vyšla, bylo vše na nohou. Vojáci, drábové i lid běželi k místu, kde se obyčejně trest takový uděloval. Hned byly po ruce bičiky, důtky, řetízky a metly, a Ježíš ke sloupu přivázán tak pevně, že dle svědectví Paulerova z pod nehtů krev vystřikovala. Pak přišlo dle slov sv. Jeronýma šest biřiců, kteří střídavě, dva a dva, Ježíše do zemlění bičovali, tak že na celém přesvatém těle Jeho ani místočka zdravého nezůstalo. Ó přeholestné Srdce Páně, jak to možné bylo, že jsi tehdy bolesti a hanbou nepuklo?

Poslyš, co o tom zjevila Matka Spasitelova sv. Brigitě: »Bičovali tělo Jeho, které čisto bylo a bez poskvrny. Při první ráně padla jsem, jelikož jsem dosti blízko byla, jako mrtvá k zemi, a když jsem zase k sobě přišla, užřela jsem tělo jeho tak rozedrané a zbičované až na žebra, tak že se tyto sčítati mohly. Když tak milý Synáček můj po celém těle jedna rána a celý krví zbrocený tu stál, ptal se jeden z mimojdoucích: »Chcete snad Jej zabiti, dříve nežli odsouzen jest?« a hned rozřízl pouta. Potom oblekli Jej zase v oděv, ale místo, na němž stál, bylo plno svaté krve.« (Zjevení sv. Brigity, kn. 1., kap. 10.) Jindy zase vypravovala sv. Panna sv. Brigitě, »že Syn její tak pod ranami drábů zeslábl, že polomrtvý sklesl a ve vlastní krvi ležel.«

Ó duše křesťanská! Zdaž kdo psa tak nemilosrdně týral, jak zde Pravda věčná týrána byla? Zdaž necitíš soucit se zvířetem, ježž nemilosrdný pán až do kosti mrská a bičuje? Beránek tento nevinný nevzbuzuje v srdci tvém utrpením svým ani nejmenšího soucitu? Nezošklivují se ti hříchové těla tvého, vidíš-li, jak hrozných muk za ně Spasitel trpěti musí? Neli, pak nejsi ani člověkem, nýbrž zvířetem! Nejsvětější Srdce Páně užírá strašná bolest při tomto bičování, a tvé srdce nemá proň ani jediného

vzdechu lásky? Ze všech údů Jeho řine se svatá Jeho krev, a ty neroníš ani jediné slzy, slzy lásky a spolu litosti? Ó tvrdý kamene — ó kamenné srdce!

Trpělivého Joba zranil satan z dopuštění Božího po celém těle — od hlavy až k patě pokryt byl ošklivou nemocí, vředy a ranami.

Heliodora bičovali dva mládenci na obou stranách bez přestání, mnohými ranami jej tepouce. (2. Makab. 3, 26.)

Pavel trikrátě byl metlami šlehan a pětkrátě dostalo se mu od židů nejvyššího počtu ran, totiž po devětatřiceti. Avšak co je to vše, porovnáme-li to s krvavým bičováním, při němž něžné, panické tělo Ježíšovo až do kostí zedráno bylo? Jestliže dle zákona dle počtu hříchů také řiditi se měl počet ran, pak ovšem bylo Ježíši Kristu trpěti ran bez počtu, neboť i hříchové lidští jsou bezpočetní, toliko Bohu vševědoucimu předobře povědomí. Proto praví Pán u proroka Isaiáše: »Za hříchy lidu mého bil jsem jej« (53. 8.), a jinde: »Nepravosti vás všech vložil na něho Pán.« (53, 6.) — K tomu ke všemu byli i biřicové římsí od nepřátel Ježíšových podplaceni, aby jen ran nešetřili, čímž se stalo, že nebylo na Jeho těle místočka zdravého, kromě rtů, jimiž pak na kříži ještě za nepřátele se modlil.

Z toho ze všeho, tuším, můžeš poznati, jak velice tebe přesvaté Srdce Ježíšovo milovalo! Kde však jest láska Tvá na odplatu? Kde tvá trpělivost, nemůžeš-li již jediné hanlivé slovo snést, nekuli rány? Kde jest mrtvení smyslů tvých, hoviš-li tělu svému a plníš ochotně každé jeho přání? Kde jest cudnost tvých pěti smyslů? Když byl David užřel anděla s mečlou, politoval ze srdce spáchaného hříchu svého a volal veřejně: »Já jsem to, jenž jsem zhřešil, nepravě jsem učinil; na mne, prosím, obrať ruku svou.« (2. Král. 24.) Proč nečiníš podobně, vida,

kterak Ježíš nevinný za tebe trpí? Tu napomíná nás zbožný Spinola, říká: »Jdi do Srdce Páně a rozjíměj o žizni Jeho, již prahnul, aby mohl krev svou za tebe proliti; pozoruj lásku Jeho, která za smyslnost tvou dosti učiniti chtěla. Miluj, zardi se, lituj — děkuj a obětuj se Mu.«

Kdož může vůbec, jsa jen poněkud lidského citu schopen, o bolesti Tvé, ó Spasiteli, rozjímati, aniž by až do té duše se nezachvěl? Zde musí zvolati s prorokem Habakukem: »Popatřte mezi národy a vizte: divte se a ztrňte: neboť skutek se stal ve dnech vašich, kterému žádný neuvěří, když bude vypravován.« (1, 5.) Jak hrozné to tehdy bylo divadlo andělům a zbožným Krista přátelům? I příroda zajisté trnula v útrokách svých, jakož smutek svůj na jevo dala při smrti Páně! A dnes? Kdo myslí na to? Kdo pláče s Marií nad pohanou a bolestmi Spasitelovými? Ba, nejen málo kdo živě si rozjímá bičování toto, nýbrž, bohužel, i přemnozí pomáhají biřicům ještě více a bolestněji Krista bičovati, oddávajíce se hříchům nečistých žádosti! Skutek, jenž se tehdy stal, ztratil u mnohých na živosti, na síle, ba ztratil i na pravdě, nevěří mu, když o něm vypravováno. Osud takových však bude strašný, neboť hrozně se na nich pomstí nevinný prolitá

krev Páně. Ty pak, duše křesťanská, ať ještě čista jsi a nevinná, či ať jsi zhřešila, ale lkaješ se, přístup bližší a viz vzácný hrozen Cyperský, kterak v lisu až na krev je tlačěn a nohama bezbožníků šlapán. »Neboť jako z hroznu pod lisem víno se lisuje,« praví Sylveria, »tak i z Krista vytlačena byla vzácná krev, kterou celý svět vykoupen jest.«

Viz, kterak ona pestrá sukně Josefova, t. j. člověčenství Syna Božího, rozedrána jest a krví vlastní potřísněna.

Viz svého ženicha, kterak červený jest a bělostný, bělostný v paláci Herodesově, jak praví Písmo svaté: »Herodes pak se svým vojskem pohrdl jím, a obléknuv Jej v roucho bílé, posmíval se Jemu« (Luk. 23, 11.), a červený u Piláta: »Tehdy vzal Pilát Ježíše a zbičoval Ho, a vojáci rouchem šarlatovým přiodělí Jej.« (Jan 19, 1.)

Viz konečně věrné svoje rukojmě, které za tebe trestáno bylo, které rány, tobě platící, tělem svým zachytilo. Tu viz v trpícím Srdci Páně jako v zrcadle nesmírnou Jeho lásku a slyš smutná a dojemná slova Jeho: Hle, člověče, co vše pro tebe trpím — můžeš ještě zapomínati na Spasitele svého? Zkoušej sebe a pak dle nejlepšího poznání jednej!

Katechetické úvahy o svátosti pokání.

(Dokončení.)

V.

O zpovědi.

Kajieník, který hříchy své poznal, jich litoval a si umínil opravdu se polepšiti, žádá si míti ujistění, že ho Bůh na milost přijímá. A proto jako marnotratný syn spěchá k Otci svému a dí Jemu: »Otče, zhřešil jsem proti nebi a před Tebou!« aby uslyšel

útěchyplná slova: »Doufej, synu, odpouštějí se tobě hříchyvé tvoji!«

Kajieník tedy jde a z rozkazu Kristova hříchy své na místě Božím knězi vyznává. Vyznání hříchů čili zpověď jest podstatnou částí svátosti pokání a jest potřebné; neboť bez něho nelze řádně odpuštění hříchů dojíti. »Kdo se skryje se hříchy svými, neobstojí; ale kdo by je vyznal a opustil, milosrdenství dojde.«

Pojednáme, jaká zpověď naše má býti. Pravím, ze hříchů svých máme se vyznávat: 1. pokorně, 2. úplně a 3. upřímně.

1. Kajícník má se zpovídati pokorně. Svátý Tomáš Akvinský praví: »Kněz zpověď slyšící zastupuje místo Boží, a tak se musí před ním zpověď diti, jak se děje před Bohem — v pokoře a skroušenosti.« — Neličenou pokoru má tedy kajícník jeviti slovy a celým svým jednáním. Ke zpovědnici přistupuje křesťan právě jen jako hříšník a kajícník. A když i ten největší světec se zpovídá, nevypravuje zpovědníku o svých ctnostech, nýbrž vyznává své hříchy, slabosti a nedokonalosti. Zpovídá se, poněvadž se má za nehodného tvora, za trestuhodného hříšníka. Kdyby tak nečinil, ctnost jeho nebyla by pravá. Ale zkušenost učí, že nejzbožnější a nejctnostnější křesťané ve zpovědi jeví největší pokoru a skroušenost.

Krásný příklad pokorné zpovědi dal sv. Ludvík IX., král francouzský. Když se zpovídal a zpovědník ze samé ostýchanosti a uctivosti jej oslovil: »Nejosvěcenější Veličenstvo!« odpověděl: »Neklečím tu jako král, nýbrž jako bídný hříšník! Zde vy jste otcem a já synem.« — Císař Otto zpovídal se sv. Romualdu skroušeně s bosýma nohama.

Tak mnohým zpovídajícím nedostává se pokory. K takovým lze počítati, kteří se vyznávají těmito a podobnými slovy: »Já jsem žádného nezabil, nikoho neokradl, necizoložil,« anebo: »Člověk jest slabý tvor, i spravedlivý sedmkrát za den padne« atd. Vše to zapáchá hodně pýchou a peklem.

2. Zpověď má býti úplná. Kajícník má se úplně zpovídati, neboť tak to žádá Kristus a Jeho sv. církev, a pak jen tak může si zpovědník správný úsudek o duševním stavu kajícníkově utvořiti. A to jest nevyhnutelně třeba, máli zpovědník svůj úřad jakožto soudce patřičně konati a

hříšníku tím se státi. kým jej Bůh ustanovil, totiž lékařem a vůdcem jeho duše.

Aby však kajícník úplně se zpovídal, musí především všechny těžké hříchy jednotlivě a určitě udati, kterých se od poslední platné zpovědi dopustil a na které si po pečlivém a důkladném zpytování svědomí vzpomnul. Kdyby jen jediný hřích těžký zúmyslně zamlčel, zpověď jeho nejen byla by neplatná, nýbrž i hříšná a svatokrádežná. Církevní sněm tridentský výslovně praví: »Jest třeba ve svátosti pokání se ze všech a z každého jednotlivého smrtelného hříchu zpovídati, jak jsme si na ně po bedlivém a pilném zpytování vzpomněli.« Ze slov těch vysvitá, že máme napřed o svých hříších pečlivě rozmýšleti, nebo, jak se obyčejně praví, svědomí své zpytovat. Kdo svědomí své nezpytuje nebo tak ne dbale je koná, že vlastní vinou na nějaký těžký hřích zapomíná, ten podobně hřeší, jako ten, kdo vědomě těžký hřích zamlčuje. V obém případě jest zpověď neplatná.

Nebudu dnes vypočítávati smutné následky takového hříchu; pravím jen, že rozumný křesťan zpytování svědomí největší péči věnuje. Proto zpovídá se také z takových hříchův, o nichž určitě neví, jsouli všední nebo těžké, a i z těch těžkých hříchů, při nichž pochybuje, zdali se jich dopustil. Tak důležitou záležitost nesmíme lhotejně a jen tak leda bylo odbývati a tak spasení své v nebezpečí vydávati.

K úplnosti zpovědi patří též, abychom udali okolnosti, které hřích zvětšují nebo zmenšují aneb jeho druh proměňují. Tím větší jest hřích, čím častěji byl spáchán, třeba tedy při každém smrtelném hříchu udati, kolikráte jsme se ho dopustili. Velikost hříchu řídí se též podle stavu osoby, která se ho dopustila, nebo s kterou aneb proti které hřích onen spáchán byl. Třeba ještě míti též na

zřeteli úmysl a způsob, jak hřích byl vykonán. Někomu uskoditi jest hřích; škoditi ze zášti a nenávisti, s úmyslem a s rozvahou jest větší hřích. Následky spáchaného hřichu jest velice důležitá okolnost, klerou třeba udati. Proto má kajicník toho dbáti, jaké následky měl hřích pohoršení, zlého příkladu, krádeže, pomlavy atd. Jen jedna okolnost nesmi se ve zpovědi udávati, totiž jméno spoluvinníka.

Potřebí též udati okolnosti, kterými se hřích proměňuje, stává se docela jiného druhu, by zpovědník náležitě mohl jej poznati. Nedostačuje prostě se zpovídati: »Měl jsem nečistě žádosti, mluvil jsem oplzlé řeči« atd. Nečistě žádosti, se svobodnou osobou hřešili jest smilstvo, s provdanou cizoložství, s příbuznou krvosmilstvo. Cizí statek si přivlastniti jest krádež, odciziti posvátnou věc nebo něco z kostela jest svatokrádež. I v těchto okolnostech třeba největší svědomitosti. Zamlčení těžkého hřichu nebo nějaké podstatné okolnosti mívá velice zlé následky. Ani na smrtelné posteli nebývá vždy chyba ta napravena. Před několika lety byl v jisté osadě povolán farář, aby umírající ženu zaopatřil. Bylo pozdě na večer. Když se vrátil domů, opět k němu přišel syn oné ženy a pravil: »Velebný pane, račte ještě jednou hned k nám přijíti, matka si toho toužebně přeje.« Farář šel, a přišel do bytu, umírající ještě naň pohlédla a skonala, řkouc: »Již jest pozdě.« Poděšen tázal se kněz, co se stalo, a dověděl se, že hned po jeho odchodu nešťastnice pravila: »Přiveďte mi ještě jednou duchovního, neboť jsem strašný hřích, který jsem před více než 20 lety zamlčela, ve zpovědi opět zamlčela. Umruli, aniž bych se z něho vyzpovídala, jsem na věky zavržena.« Takové nešťastné případy nejsou tak příliš řídké. Bůh chraň každého křesťana podobného neštěstí!

3. Konečně má se kajicník zpovídati upřímně. Upřímně se zpovídá, když se knězi ze svých hříchů tak vyznává, jak by to činil vševědoucímu Bohu, když hříchů neomlouvá, nezakrývá a nezmenšuje. U mnohých hříšníků potvrzují se slova sv. Jana Zlatoústého: »Při hřešení odnímá ďábel člověku stud, ve zpovědi mu jej opět dává.« Tak jest. Člověk nestydí se před Bohem, který přece všecko vidí, zlé páchatí; máli se ze spáchaného zla zpovídati, brání mu v tom stud. Odtud pochází, že mnozí nejosklivější hříchy zamlčují. Jiní opět, nechtíce je úplně zamlčeti, hmoždí se při zpytování svědomí po příhodných výrazech a slovech, aby svou nepravost nějak zakryli, aby zpovědník vlastního činu a skutečného stavu duše nepoznal. Takovým hříšníkům nedostává se nejen upřímnosti, nýbrž i pravé lítosti.

Z toho, co jsme tuto pravili, mohlo by se souditi, že dobrá zpověď jest asi dlouhá a rozvláčná. Ale tomu není vždy tak. Dobrou vlastností zpovědi jest, jeli jasná a zřetelná, při tom přece krátká a stručná. A to se stane, když potřebné věci vyjádří se zřetelnými slovy, vše nepotřebné však se vynechá. Tím způsobem nabyde zpovědník úplného poznání našich hříchův a stavu naší duše. Jest to lesť a pokušení ďábelské, namaneli se nám myšlenka, bychom něco ve zpovědi okrášlili a omluvili, zač se stydíme. Obyčejně jsou to nejnebezpečnější hříchy, a proto zpovídejme se z nich vždy s největší upřímností. Jest lépe ze hříchů svých zpovědníku, který ze zpovědi nikdy ničeho nevyzradí, se vyznati a od nich rozvázanu býti, nežli s nimi věčně zahynouti a v soudný den před celým světem zahanbenu býti.

VI.

O dostičinění.

Marnotratný syn, vrátiv se ku svému otci, pravil: »Otče, zhřešil jsem proti

nebi a před tebou, nejsem hoden sloužit synem tvým, učiň mne jedním ze služebníků svých.« Nezdálo se mu tedy dosti, jen ze svého provinění se vyznati, on chtěl učiněné bezpráví i napravit. A podobně kajcíník nedostačuje, by se jen ze svých hříchů zpovědníku vyznal, zůstává mu ještě předúležité a těžké dílo konati: pravé pokání a dostičinění. Pokání jest však dvoji: jedno, které zpovědník kajcíníku ukládá, a druhé, kterému sám se podvoluje. Prvější jest částí svátosti pokání a je kajcíníku uložiti jest zpovědník povinen a kajcíník jest povinen je vykonati. Dobrovolné kajcí skutky nepřináležejí sice ku svátosti pokání, ale jest to kajcíníku k velikému prospěchu, jestli je koná. Uvážíme 1. proč kněz ve zpovědi pokání ukládá, 2. jak je kajcíník má přijímati a konati, a 3. proč si má i ještě jiné kajcí skutky ukládati.

1. Proč ukládá kněz v každé zpovědi kajcíníku pokání? Příčina jest tato: Každý hřích zasluhuje trest. Všední hřích zasluhuje časný, těžký hřích časný i věčný trest. Ve svátosti křtu odpouští Bůh ve své neskonalé lásce a milosrdenství s vinou hříchů spolu všechny věčné a časné tresty: — Hřešili člověk po křtu svatém opět, pak se dopouští velikého nevděku; přece však milosrdný Bůh nabízí hříšné duši ochranný prostředek, kterým se od věčné záhuby může uchrániti, a prostředek ten je svátost pokání. I ve svátosti pokání odpouští Bůh věčné tresty, ale nikoli vždy též časné tresty. Ty musí kajcíník buďto zde na tomto nebo na onom světě vytrpěti. Jest docela po právu, by hříšník tyto tresty ochotně přijímal a snášel dílem ku svému pokárání, dílem ku svému vyléčení. »Nepostačuje,« praví sv. Jan Zlatoústý, »aby šíp z těla byl vytažen, nýbrž musí se též rána šípem učiněná vyléčiti; podobně musí se i v duši po obdržení hříchů prominutí pozůstala rána pokáním zhojena býti.« To je příčina, proč zpo-

vědník před rozhrěšením kajcíníku pokání ukládá. A pokání toto jest podstatnou částí svátosti pokání. Ve zpovědi uložené kajcí skutky mají dvoji účel; jimi má hříšník býti potrestán, ale spolu též se polepšiti. Jen zpovědník rozhoduje, které kajcí skutky jsou pro hříšníka příhodné, aby dvoji účel byl dosažen.

2. Kajcíník má uložené pokání pokorně a ochotně přijmouti a vykonati. Má je přijmouti pokorně; zdráhal by se úplně, osvědčil by, že nechce pokání činiti a že rozhrěšení není hoden, a zpovědník by mu nemohl rozhrěšení dáti. Kdyby sice něčeho nenamítal, ale u sebe si myslil, že pokání nevykoná, pak by klamal zpovědníka, a rozhrěšení od něho bylo by neplatné, zpověď svatokrádežná. Kdo však skroušeně ke zpovědníci přistupuje a ví, jaké dobrodiní mu Bůh odpuštěním věčných trestů uděluje, ten od kněze mu uložené nepatrné kajcí skutky pokorně a vděčně přijme, věda, že nejsou v žádném poměru k časným trestům, které za své hříchy zasluhuje a dříve nebo později vytrpěti musí.

Poněvadž uložené pokání jest podstatnou částí svátosti pokání, proto třeba kajcíníku, by k vykonání jeho zvláštní pili věnoval. Má je tak vykonati, jak mu bylo uloženo, a nemá právo je proměnit v jiný dobrý skutek, byť také se lepším zdál. Má je vykonati tehdaž, na tom místě a tím způsobem, jak mu to zpovědník nařídil. Bohužel, že se tak vždy neděje.

Jistý vznešený muž, spolu též veliký hříšník, konečně si umínil, že se polepší. Proto odešel do Říma, by samému papeži se vyzpovídal. Papež skutečně slyšel jeho zpověď a radoval se, že muž ten s takovou skroušeností a důkladností se zpovídá a nejlepší úmysly činí. Když pak o pokání se jednalo, tu se zdráhal vznešený muž kajcí skutky, které mu sv. Otec za pokání ukládal, přijmouti, poněvadž mu ne-

byly po chuti. Právě, že postiti se nemůže, poněvadž jest slabého těla; nábožné knihy čísti a modliti se, k tomu nedostává se času; rozjímati nebo pouť někam vykonati, to mu nedovolují jeho práce; bdítí, na tvrdé zemi spátí, to by škodilo jeho zdraví. Hlavní překážkou však bylo — tu ovšem neudal — že všechny tyto skutky pro jeho vznešenou osobu — jak se mu zdálo — byly nepřihodné. Moudrý papež poznal hlavní překážku i dal mu nyní zlatý prsten, na němž vryta byla slova: »Pomni, že musíš umřítí« a uložil mu za pokání, by prsten na prstu nosil a každodenně alespoň jednou dotčená slova si přečetl. Tím se vznešený muž uspokojil. Avšak myšlenka na smrt, kterou mu prsten připomínal, pronikla tak jeho duši, že konečně neustále si opakoval: »Nuže, musímli umřítí, co bych jiného činil, leč se na smrt připravoval?« A tak počal sám o sobě horlivě konati kající skutky, které při zpovědi nechtěl přijmouti. — Jiný příklad vypravuje svatý Vincenc Ferarský. Jedenkrát uložil jistému kajcníku po sedm let jakýsi půst zachovávat; když pak tento se divil, že by za své hříchy tak krátkého pokání zaslouhoval, hned pro jeho kajcnost pokání na tři léta zmínil. Avšak kajcník, hoře slze, prosil o těžší pokání, aneb aby alespoň těch sedm let pokání mu uložil. Tu sv. zpovědník, přesvědčen jsa o jeho úplném obrácení, kázal mu jen pomodliti se třikrát Otčenáš a Zdravas, což když kajcník ve přítomnosti sv. Vincence skroušeně a nábožně vykonal, s Bohem smířen, v krátce vypustil ducha.

3. Kdo uložené pokání nedbale a neúplně koná, ukazuje, že se mu nedostává ducha pravé kajcnosti. Kdo však tyto kající skutky svědomitě a důkladně koná, nemyslí, že mu již netřeba časné tresty za hříchy trpěti. Za dřívějších dob ukládalo se mnohem tužší pokání. Ve knihách kajících čteme o ta-

kových pokutách za spáchané hříchy. Kdo jméno Boží nadarmo bral, měl 7 dní se postiti. Kdo v kostele klábosil, musil 10 dní se postiti. Kdo svým rodičům zlořečil, měl 40 dní, kdo jim ublížil, 3 léta, a kdo by na ně rukou sáhl, 7 let pokání. Kdo se s osobou druhého pohlaví tělesně prohrěšil, musil káti a postiti se 3 léta; kdo cizoložil, 7 let. Kdo kradl, 1—5 let; kdo šidil v míře a váze, 2 léta, mimo náhradu. Z toho můžeme posouditi, že církev dříve za hříchy ukládala dlouhé a přísné pokání. Činila tak, jsouc přesvědčena, že Boží spravedlnost tuhé časné tresty za jednotlivé hříchy požaduje. Jak bychom se mohli domnívati, že nyní na př. smilník, který nejednou, nýbrž často toho hříchu se dopustil, pomodliv se růženec, aneb několikrát Otčenáš a Zdravas, veškeru vinu před Bohem smazuje? Neníli Boží spravedlnost dnes a po všechny věky tatáž? Ovšem církev svatá neukládá nyní již tak tuhé pokuty za spáchané hříchy, majíc na zřeteli velikou vlažnost lidskou. A proto, ukládajíc mu jen nepatrné pokání, ponechává jemu, by, čeho se nedostává, vlastní horlivostí nahradil, nechceli za to na věčnosti trpěti.

Kdo tedy o spasení duše své dbáš, nechtěj se uspokojiti s nepatrnými kajícími skutky, které zpovědník ti ukládá, nýbrž z vlastního popudu konej jiné kající skutky, abys, čeho se ti nedostává, nahradil. Nedá se upřítí, že mnohý, kdyby po celý svůj život kající skutky konal, přece by ještě všechny zasloužené časné tresty za hříchy nesmazal. Tresty však, které duše v očistci musí trpěti, jsou bolestnější, než nejtuzší pokání zde na světě. Proto volal sv. Augustin: »Zde, Pane, řež a pal; ale ušetři mne na věčnosti.« Tak smýšlela i sv. Magdalena, sv. Maria Egypťská a jiní svatí kajcníci, kteří po svém obrácení po celý život nepřestali kajcně býti živi.

Nechtějme se klamati myšlenkou, že nám tak tuhého pokání netřeba. Snad to ani nemůžeme spočísti, kolikráte Boha proklináním, pomluvou, na cti utrhaním, oplzlými řeční a pod. jsme jen za rok rozhněvali! Jaká zaslepenost by to byla, kdyby se nám již dosti zdálo na těch nepatrných kajících skutečích, které nám zpovědník ukládá. Pomněme, že musíme umřít, pomněme na to, čeho si po smrti

budeme přát, bychom za života byli činili.

Končím tyto úvahy slovy: Bůh svátost pokání ustanovil k útěše a k zachránění ubohých hříšníků. Přijímejme tuto svátost často a pokaždé mějme na mysli, že jest k tomu účelu, bychom s Bohem se smířili, duši svou od hříchův očistili a opět na cestu ctností a svatosti se dostali.

J. D.

„Tři prsty.“

(Slovo o přísaze.)

Písmě sv. často dočítáváme se o »prstu Božím,« a na mnoha místech rozumí se tím »všemohoucnost Boží« sama.

— Na hoře Sinaji dal Hospodin Mojžíšovi dvě kamenné desky, na nichž zákon Boží, desatero přikázání, »prstem Božím« napsán byl. — »Hledímli na nebesa,« volá nadšený pěvec královský David v žalmu svém, »hledímli na nebesa, na dílo »prstů tvých,« co je pak člověk, že naň pamtuješ?« A když pak se naplnil čas a Syn Boží s nebe sestoupil a člověkem se stal, ve všem nám rovným, vyjímaje hřích, tu přecasto děje se ve sv. evangeliích zmínka o »prstech jeho.«

Když mu na př. přivedli hluchoněmého, aby jej uzdravil, vložil Pán »prst svůj« v uši jeho a dotekl se jazyka jeho slinou, a nemocný ozdravěl, slyšel i mluvil správně.

Když pak fariseové mu vytýkali, že v moci Belzebubově vyhání zlé duchy, odvětil jim Spasitel: Já vyháním satana »prstem Božím,« mocí božskou.

Když přivedena byla k němu cizoložnice, kterou chtěli dle zákona potrestati, totiž smrti, sehnul se Kristus Pán a psal prstem něco v písku; s hanbou od-

cházel jeden po druhém žalobníci, nestarajíce se již o trest hřišnice.

I o prstech lidských mluví Spasitel, tam, kde popisuje fariseje a zákonníky, že totiž rádi jiným břemena nakládají, sami však ani prstem nehnou. V podobenství pak o chudém Lazarovi a boháči vypravuje, jak boháč úpěnlivě Abrahama prosil, aby jen Lazarovi dovolil konec prstu ve vodě smočiti a tím jazyk jeho ochladiti. A když Tomáš věřiti nechtěl, že Spasitel opravdu z mrtvých vstal, zjevil se tento opět apoštolům a ku Tomáši zvláště pravil: »Vlož prst svůj v rány mé a ruku svou v bok můj a nebud' nevěřicim, nýbrž věřicim.«

Dle tohoto příkladu Pisma sv. chceme i my zde o »prstech« promluvit, a sice o třech prstech pravé ruky lidské, aby tím jedni vyburcováni byli ze lhůstevnosti a lehkomyšlnosti, již prstů těch při vele-vážném okamžiku přísahy užívají, jinak aby jiní utvrdili se v posavadní spasilné bázni a svědomitosti, všickni však aby se střežili obtížiti svědomí své hříchem tak těžkým a v následcích tak zhoubným, jako je křivá přísaha. Mnoho zlého je na světě a neřeš' hřichu nabývá vrchu nad ctností tak strašně a mocně, že věru někdy říci možno, že samo peklo již na

zemi vládne. Avšak i ve zlém jest rozdíl, i tu jeví se některé nepravosti, které se skoro den co den opakují, které tu i tam se vyskytují, které jaksi »moderním zlem se staly a proto« také skoro všeliké hrůzy pozbývají. A jednou z takých nepravostí, která se rok co rok vzrůstá, jest »křivá přísaha,« hřích to tak děsný, že při jeho jméně již člověk poněkud ještě zachovalý hrůzou trne.

Bůh dal ruce člověka pět prstů, nestejných sice co do velikosti a síly, ale přece tak souhlasně spojených, že postačí člověku ke všemu, k čemu ruky upotřebiti lze.

A tu již od dob pradávných užíváno prvních tří prstů, palce, ukazováčka a prostředního při přísaze. Přisahající drží totiž tyto tři prsty k nebi vztažené, jakoby nejsv. Trojici vyzýval za svědka pravdy, kterou hájí, proto jmenují se ony tři prsty »přísežnými.«

Kdo přísahá, volá samého Boha za svědka, že buď to, co praví, svatou pravdou jest, anebo že co slibuje, také věrně splnití chce. Přísaha v tomto smyslu nalézá se u všech národův a jest důležitým, ba někdy jediným možným prostředkem, dilem aby pravda na jevo vyšla, dilem aby se o věrnosti a spolehlivosti záruka podala.

Žádati přísahu má moc toliko vrchnost Bohem ustanovená, buďsi duchovní, buďsi světská, ale pak je také každý, kdo vrchností touto ku přísaze vyzván jest, povinen ji složit, neboť věrou všem přikázáno jest, poslouchati řádných vrchností.

Kdo přísahá, musí tak činiti jen dle nejlepšího svého vědomí a svědomí, nebera žádných jiných ohledů; musí tak přisahati, aby, kdyby v tom okamžiku zemřel, ničeho se báti nemusil. Ani lidská bázeň, ani největší časná škoda, ani nejupřímnější soustrast, ani vlastní hanba, ani strach před smrtí, nesmí nikoho odstrašiti, aby, potřebedi to káže, čirou

pravdu, neskroucenou, bez dvojsmyslností, upřímně, poctivě, jak srdcem tak ústy odpřisáhl.

Kdo takto nepřisahá, přísahá křivě, dopouští se strašného, smrtelného hříchu, jehož hrozné následky cítiti jest mu již zde na světě, tím více pak na věčnosti. A proč, řekněme, jest křivá přísaha tak těžkým hříchem? Proč?

1. Jen pravda jest z Boha, neboť Bůh sám jest pravda, jakož Spasitel náš pravil: »Já jsem cesta, pravda a život.« Lež jest z ďábla, neboť on jest otcem lži, skrze něho přišla lež na svět. Kdo tedy vědomě křivě přísahá, odtrhuje se od Boha, pramene vši pravdy, a přidává se k ďáblu, zdroji vši lži. Dobrovolně se podává ďáblu v moc, poručenství a službu, je satanovou kořistí, jeho otrokem, zapisuje mu svou vlastní duši, a to nemá býti těžkým hříchem?

2. Kdo křivě přísahá, vrhá jiné v neštěstí, aby sebe uchránil; uvaluje však na sebe hroznou zodpovědnost. Všecky vzdechy, všecky slzy, všecky nářky a žaloby, celá ta žalost a bída ošizených tíží duši jeho, všecky kletby a všecko zlořečení namířeno jest na jeho srdce; utiskovaná nevinnost, opuštěná vdova, ubozí sirotci, ošizený soupeř, v bídu uvržení sousedé, ti všickni spojují se, aby obtížili duši křivopřísežníka již zde na zemi. A to není účinek těžkého hříchu?

3. Křivopřísežník zavádí svědomí své na scestí, odkudž nelze mu hned tak snadno se navrátiti na cestu pravou, uvádí je ve stav, jehož konec nemůže nic jiného býti nežli zoufalství, a to tím spíše a tím jistěji, čím déle se mu podařilo svědomí uspati, upokojiti, neb omámiti. Neboť konečně probudí se svědomí přece, a to náhle, s celou silou odhodí všecky uspávací a konejšící prostředky, a jako úpir, jenž poslední krůpěj krve vysává, zasedne si na mysl i srdce hříšníka, ukrádá mu všecku radost, všecek

klid a pokoj, kterého ani po zkroušené zpovědi docela nabyti nemůže, činí jej nanejvýš nešťastným a dohání jej k černému zoufalství. A to není těžký hřích?

4. Kdo křivě přísahá, škodí duši své, tak že největší zisk, kterého snad hříchem tímto si dobyl, u srovnání se škodou, již na duši utrpěl, praničím není. At jen pomyslí na slova Páně: »Co prospěje člověku, kdyby celý svět získal, ale na duši své zkázu trpěl? Jakou výměnu dá člověk za duši svou?« I když v prvním čase něčeho nepocituje a drze s oním hříšníkem se táže: »Nepravost konal jsem, a co zlého se mi za to stalo?« at jen se nemýlí! Přijde čas, a přijde jistě, dříve či později, kde křivá přísaha jako blesk s čista jasna sjede do duše jeho a všecky ty dravce, kteří v nitru jeho spali, probudí, kteří pak v divém letu a s hrozným skřekem obletí jej budou po celý život a touto svou strašnou hudbou jej provázeti budou na věčnost. Řekni pak, kdo můžeš, že křivá přísaha není tak těžkým hříchem?!

5. Kdo přísahá, zvedá při přísaze tři prsty do výše, a dává tak na srozuměnou, že se nejsvětější Trojice Boží, Otce, Syna a Ducha svatého, jako svědka dovolává ku potvrzení výroku svého. Přisáhali však křivě, na lež, zdaliž nedělá si z Boha samého blázna, užívaje ho za plášť lži své? Zdaliž nehaní zde Boha, jakoby nevěděl, že Bůh vševědoucí, všudy přítomný, nejvýš svatý a spravedlivý jest? Zdaliž nechce učiniti Boha takřka spoluvinníkem, podporovatelem a zastancem lži a zlého? A to vše nemá byti těžkým hříchem?

6. Při přísaze zavírají se ostatní dva prsty v dlaň. Tím se ukazuje na tělo i duši přísahajícího, jichž spásu v šanc vydati chce, jestliže křivě přísahá. Kdo tedy zúmyslně křivou přísahu skládá, tím již vědomky a zúmyslně spásu těla i duše své se vzdává. Jak strašná to

myšlénka! A přece by křivá přísaha neměla býti těžkým hříchem?

7. Při přísaze praví se netoliko: »Přisahám Bohu všemohoucímu,« nýbrž dodává se ještě, »také mi dopomáhej Bůh a toto jeho svaté Evangelium.« Vidno tedy, že člověk křivou přísahou vsí pomoci Boží se vzdává. Nebudeli však Bůh pomáhati, chrániti, milosti své udělovati, zůstaven bude hříšník sám sobě, svým naruživostem a vášním, jako kůň bez úzdy u pokraje zející propasti, a jako loď bez vesla na rozbouraném moři. Jaký konec to s ním vezme?

8. A konečně vydává se křivo-přísežník i světským soudům v moc a trest. A tresty tyto jsou až posud velmi přísné, těžké a dlouho trvající, neboť na křivou přísahu vyměřen bývá trest těžkého žaláře na několik let. Jaká to hanba, jaká to časná ztráta a škoda!

Seberemeli vše, co posud řečeno, dohromady, a uvázímeli dostatečně, musíme uznati, že není hned tak hříchu, jenž by se jak v hrůze tak i ve zhoubných následcích křivé přísaze vyrovnal.

Aby pak hříšnost a škodlivost nepravosti této ještě více vynikla, uvedeme zde některé příklady jak z Písma sv., tak i z obecného dějepisu.

U židů sloula přísaha Jalal, t. j. asi jako »žalostiti,« neboť žalost se jistě dostavi těm, kdož křivě přísahají anebo přísahu svou nedodrží.

Král Sedekias přísahal ústy králi Nabuchodonosorovi, že při něm věrně státi bude, a nikdy od něho neodpadne. V srdci však myslel jinak. Neboť brzy po přísaze opustil jej a spojil se s králem egyptským proti němu. Bůh však ztrestal křivopřísežníka již na zemi. Sedekias i celý jeho rodný kmen vyhubeni jsou a překrásná jeho residence spolu i s městem Jerusálemem zpuštěna. »Bůh je takřka nesmířitelným pro křivou přísahu,« praví

sv. Jan Zlatoústý. A jaké výčitky činilo svědomí sv. Petrovi, když byl Pána třikrát zapřel i krivou přísahou potvrdil, že jej nezná!? Kdyby byl tak hořce a upřímně hříchu svého nelitoval, a kdyby byl Pán nevěděl, že nikoli ze zlomyslnosti, nýbrž ze strachu před židy, tak učinil, těžší by jej byl zajisté trest stihl.

V životopise sv. opata Havla se vypravuje, že jistý Frumoldus dva poddané kláštera svato-havelského násilně si přivlastňoval. Klášter ovšem vedl o tom při; i bylo soudcem určeno, aby Frumoldus buď oba příslušníky kláštera propustil z moci své, anebo na oltáři sv. Havla přísahal, že je právem drží. Frumoldus, jenž již dávno vši víry i bázně Boží prázden byl, učinil tak ještě s radostí, před mnoha svědky. Avšak i trest Boží nedal dlouho na se čekat. Pocítil totiž Frumoldus náhlé štipání v očích a strašnou bolest, tak že jej z kostela vyvedli. Za nedlouho oslepl docela a slepým zůstal až do smrti, neboť nebyl hoden, aby zřel zemi a nebe, dilo Boží.

Jeli však přísaha tak závažná a posvátná a trestáli Bůh těžce krivopřísežníka, proč pak přece křesťan toho se odvažuje a jako se za dob našich zhusta děje, lehkomylně a krivě přísahá? Jest to hádanka, před níž víra stojí, přemýšlí, docela rozluštit ji nemohouc. Jeví se v hříchu tomto mnoho tajemně básného, ďábelského, tak že jen poněkud lze roušku odhaliti, a až na kořen nahlédnouti této bezbožné nepravosti.

Zárodkem nynějších krivých přísah jest po většině nevěra, neboť tato plodí špatné mravy, a ten, kdož krivě přísahá, není zajisté příliš úzkostlivý ani co se týče víry, ani dobrých, křesťanských mravů. Neboť zkušenost tomu nasvědčuje, že kdo na př. smilstvu, hněvu, opilství, nenávisti atd., oddán jest, pramálo si z toho dělá, že krivě přísahal. A proto

s velikou pravděpodobností stanoviti lze zásadu: »Čím více nemravnosti přibývá, tím více se i krivé přísahy množí.«

V dobách, ovšem již hezky dávných, kdy víra ještě živá byla a účinná, kdy platila dle slov sv. Evangelia řeč »ano, ano,« »ne, ne,« kdy rukou dáním, smlouvy se potvrzovaly a slovo dané svatým bývalo, v dobách oněch nebylo slychati, anebo velice zřídka, o krivé přísaze. Když však lež na trůn pravdy zasedla a nemravnost hlavním hříchem a jaksi zamilovaným lidu se slala, tu dostalo se Bohu v slově a věrnosti právě tak málo jako lidem, tu odpisáhnuta i očividná lež. Prísaha jest však tak vznešená, velebná, tak hrozně vážná, a to, proč se mnohdy ruší, tak malicherné a nepatrné, že jen ten, kdo ďábelstvem ponoukán jest, nevidí o neuváží, čeho se zneužitím jí dopouští. Neboť proč skládává kdo krivou přísahu? Proto, aby ušel hanbě světské, aby neměl časnou škodu, aby se jiným zalichotil, aby s jinými se nezneprátelil, často o kousek pole, o něco peněz, ba i jen o jediné slovo. Tak lehkomylně zahrává si mnohý se spásou duše své, s pokojem srdce svého, neptá se po pravdě, nestará se o právo, zvedá tři prsty k nebi a svolává tak mstu Boží na hlavu svou.

I sami národové pohanští měli přísahu v uctivosti, a skládali ji s posvátnou hrůzou. Staří Řekové vypravovali si o bozích svých následující báji: »Když bozi mezi sebou přísahali, přísahali u řeky Styxu, dotýkajice se jednou rukou nebe a druhou země; k tomu přinesla bohyně Iris koflík vody z řeky Styxu, kierežto přísahající okusil. Bůžka krivopřísežného stihl trest, že musil celý rok bez dechu a řeči, bez ambrosie a nektaru, ve slabosti své ležeti a teprve ponenáhlu, po stupni dostupoval bývalé výše své.« (Dok.)

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polsky do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Pokračování.)

14. Muž tento slove P. Claudius de la Colombière. Jestli to kněz Tovaryšstva Ježíšova za našich dob po celé Evropě známý, jehož jméno, jak se sv. Otec sám (knihy 4. části 2. hlavy 31. číslo 22.) o něm pronesl, mezi hlasateli slova Božího s věhlasem se ozývá. Témuž znamenitému muži sdělila tudíž sestra Markéta své zjevení nejprve ústně, potom na jeho rozkaz i písemně. P. Claudius pojal pak celou zprávu tuto do zápisní knížky, ve které si sbíral zvláštní osvěcení myslí a vnuknutí, jak mu je Bůh, Otec světél, nájmě v duchovních cvičeních udílel.

Zjevení pak zní následovně: »Když jsem jednou v den mezi oktávou Božího Těla (v neděli totiž po Božím Těle) před velebnou Svátostí na modlitbách trvala, obohatil mne Ježíš Kristus, Pán a Bůh můj, zvláštními milostmi nebeskými. I pocítila jsem v srdci svém vroucí touhu, bych se nějak za takové milosti podle svých slabých sil vděčnou prokázala. Pán pochválil snahu mou a pravil ke mně: »Nic milejšího mi nemůžeš prokázati, nežli když provedeš, co jsem na tobě tolikrát již žádal.« Načež mi ukázal své nejsvětější Srdce s těmito slovy: »Ejhle, Srdce mé! Toto Srdce jest takovou láskou k člověčenstvu rozniceno, že se nešetřilo a sebe samo cele se vyčerpalo a zmařilo; aby jim svou nesmírnou lásku dozajista osvědčilo. Avšak na místě vděčnosti a lásky dostávám z většího dílu nevděk, neuctivost, svatokrádeže, chladnost a potupu, kterou mi ve svátosti lásky činí. A co mne nejtrpěji bolí, že se mnou právě srdce, která mi zasvěcena jsou, tak zacházejí. Pročež na tobě žádám, aby první pátek po oktávě Božího Těla se posvětil za zvláštní svátek k uctění mého Srdce. V den tento má se jiti ke sv. přijímání a slavné odprošení konati v náhradu za všechny urážky, jaké snášeti musím, když jsem na oltářích veřejně ku počtě vystaven. Já ti spolu slibuji, že se rozšíří Srdce mé a hojným proudem lásky vyleje na všechny, kteří mi řečeným způsobem tuto počtu prokáží.«

15. Když se pak služebnice Boží v rozpacích octla a pro svou nedostatečnost k uloženému dílu úzkostlivostem poddávala, jal se jí domlouvati, by jen dobré myslí byla a důvěry nepozbývala, že sám se jí ujmouti hodlá. I dal jí na pomoc P. Claudia, aby se skrze něho snáze kýžená pobožnost zavedla a rozšířila. Za tou příčinou jí poručil, aby se mu se vším svěřila. P. Colombière znal dobře duchovní stav panny řeholné. Nemoha tudíž u věci této na žádné pochybnosti ulkvěti, poznal v ní vůli Boží a přijal ji s příslušnou uctivostí a pcdrobeností. Ano snažil se, co živ byl, účtu k Božskému Srdci Páně, seč byl silen, rozšiřovati, ba po smrti ještě více přispěl na rozmnožení její. Neboť jakmile se světem se rozloučil, vydány jsou jeho rukopisy tiskem. Tyto obsahovaly vzácné poklady, mezi nimiž byly nalezeny též svrchu jmenované zápisky, spis to, který v sobě nese neobyčejné, ba i obdivuhodné zásady k duchovnímu životu a naučení, jak se pravá zbožnost a ctnost pěstovati má. Není proto divu, že spis tento všude od věřících s velikou pilí čítán bývá; a zbožné duše až podnes po vši Evropě s nemalým prospěchem si v jeho

četbě libují. Do knihy této se dostalo zvláštním řízením Božím také ono zjevení, o němž svrchu řeč byla. Ku podivu jest, kterak Hospodin vše z daleka již připravoval, aby v čas vytknutého cíle dosáhl. Ze zápisků těchto vzešlo arci účtē nejšv. Srdce Ježíšova nemalé odporučení, jakož i to, že poprvé z písemného pramene mezi lidí vzešla. Později ovšem byly vydány také jiné knihy, o témže předmětu obsírněji a zevrubněji jednající. Obsah jejich zahrnoval pak spolu rozličné způsoby účty čili cvičby, všelijaké modlitby, na uctění Božského Srdce Páně se vztahující, což vše nemálo přispělo, by požehnaná pobožnost tato nabyla věhlasu; ano, mnozí se jí ujali a dali se se zálibou do pěstění jejího.

Výklad k č. 14.

Vůči stručnosti, kterou jsme si v poznámkách k památnému listu vytkli, chceme hleděti výhradně k tomu, abychom si čím dále tím jasnější obraz o Božském Srdci Páně utvořili; pročež třeba alespoň několika slovy zmíniti se též o ctihodném knězi Claudiu de la Colombiérovi.

Venerabilis Pater Claudius de la Colombière vynikal neobyčejnou dokonalostí života. Jeho ctnosti křesťanské jsou sv. stolicí uznány za hrdinské, začčž mu přináleží čestný název církevní »venerabilis, ctihodný,« jaký osobám v ruchu svatosti zemělým se uděluje, dokud na oltář postaveny nebývají.

Ostatně sv. Otec náš, Lev XIII., sám listinou ze dne 8. ledna 1880. učinil pokyn, ba i rozkaz, aby se sbíraly doklady ku vyhlášení ctihodného kněze a řeholníka tohoto za blahoslavence. Jak o něm svatý Otec smýšlí, patrně jest z nálezů, který byl římskou kongregací posvátných obřadů vyneseno, kde o té věci čteme: »P. Claudius de la Colombière požíval již za živa pověsti neobyčejné svatosti; byltě roznicen ohněm lásky božské, kterou nejdobrotivější Spasitel náš ze Srdce svého na pokolení lidské byl vylil. V letech mladosti své, vstoupiv do řádu Tovaryšstva Ježíšova, věnoval se celou duší životu dokonalému. I bral se touto cestou stále a věrně, čímž se nevšedním příkladem osvědčil býti těm, kdo touží jako on na základě svatosti a důkladné učenosti slovo Boží hlásati a dobré skutky konati.

P. Claudius se nestrachoval žádné námahy a žádného protivenství, i když byl zlými jazyky zostuzen a utiskován. Jak ve Francii, tak v Anglii získal mnoho duší Kristu Pánu. Ano v pravdě byl hoden, aby naň odkázal Spasitel náš blah. Markétu Marii Alacoque-ovu, které se stal vůdcem na cestách dokonalosti, jakož i průvodčím v rozšíření účty Božského Srdce Páně, ba právě jeho úsilím pobožnost naše všady pěstovati se začala. Hospodin obdařil služebníka svého nebeskými dary a zázraky, které ráčil na přímluvu jeho konati, tak že tím onen ruch a ona pověst neobyčejné svatosti jeho mezi lidí vzešly. Po smrti pak nijak ruch tento přerušeno nebyl, ano naopak tím více ještě se co den vzrůstal, tak že po uplynutí téměř dvě stě letech vše, co se bylo dalo, v tak živé paměti jest, že nejd. p. biskup autunský se cítí pohnuta ku prosbám, aby předepsané soudní vyšetřování stran vyhlášení za blahoslaveného zavedeno bylo.« Tak zní nález posvátného sboru obřadů církevních, sv. Otcem vyneseny.

Co máme o něm pověděti více? Že náležel P. Claudius urozenému rodu, který se těšil daleko široko ve Francii veliké vážnosti, jest pro nás věci vedlejší; avšak k tomu neopomeneme poukázati, že urozená rodina tato veskrz pro svou zachovalost a svůj křesťanský život sloužila mnohým rodinám za vzor a pohnula je k následování.

Claudius de la Colombière narodil se

na den Očistování přeblahosl. Bohorodičky Marie Panny r. 1641. na otcovském hradu asi dvě míle od Lyonu vzdáleném. V útlém věku jako mládeneček vynikal zbožností a čistotou mravův a neobyčejnou pilností ve škole i doma. Jako jinoch v 18. roce věku svého vstoupil do řádu. Chválí se na něm veliká bystrost ducha a mimo to jakási vrozená rozšafnost ve smýšlení a jednání. Dary řečnickými, které arcí ozářoval ještě ruch svatosti, vynikal nad míru.

Starší jesuité, vidajíce svého mladistvého spolubratra, těšili se z něho nemálo, říkajíce, že se stane jednou nevšední ozdobou řádu. A neklamali se v úsudku svém. Ve studiích, dle stanov řeholních předepsaných, tolik prospěl, že se napotom v řádu a mimo něj za kněze netoliko vzdělaného, nýbrž veleučeného měl. A co mnohdykrát sebe učenější nedokáže, vynikal P. Claudius takovou jasností pojmův a myšlének, že kolikrát sebe těžší záhady ve průsvitu obdivuhodném rozřešil a druhým zpochopitelnil i znázornil, že usvědčení a uspokojení odcházeli od něho kněží i páni světští. Cenné jeho spisy, nám zachované, nasvědčují o darech těchto s důstatek.

Avšak více ještě zdobila šlechtnost duši jeho. Jsa ve svém chování přívětiv a úslužný, byl jim z hloubi pokorného srdce svého a pro svou vážnost v jednání získal sobě snadno úctu a lásku u každého. Každé hnutí, každé slovo prozrazovalo, že v srdci máže tohoto jest pravá hluboká zbožnost, jednak velikou bôhobojností, jednak velikou usvědčeností o nicotě své a všeho tvorstva zakořeněná. Ducha takového čerpal z modlitby, ve které neustával, byť bylo sebe více na pili. K modlitbě jako družka milá Inula ctnost úplného sebezapírání a patrná bezzíštnost, že na sobectví jako lovec na zvěř namířeno míval. Kdekoli se vyskytla, ihned se po ní hnál, aby ji zhubil.

Když jej představení řádu poslali

jako superiora residence do městečka burgundského, Paray-e, byl 15 let v řeholi a 3 léta po vysvěcení na kněze. V Paray-le-Monialu byly řeholní panny Salesianky, mezi nimiž byla též sestra Markéta Marie Alacoque-ova. To se stalo r. 1675.

P. Claudius nebyl jich duchovním otcem, toliko mimořádným zpovědníkem a docházel k sestrám na duchovní přednášky. Právě tu se vyskytl okamžik, kdy úzkostmi svědomí sevřená Markéta se mu vším stran úcty Božského Srdce Páně svěřila.

Sama se přiznala, že jakmile jej poprvé shlédla, slyšela hlas v útrobě své: „Viz, to jest ionen ctihodný kněz, jemuž se vším svěříš.“ Ano, Kristus Pán výslovně pojmenoval P. Colombiéra, že skrze něho úctu nejsv. Srdce svého rozšířiti obmyslí. Kdo zná jejích 135 listů (dopisných), které byla za rozličných příležitostí sěmo tamto psala, nemálo se vzdělá nad úctou ke svatému a vzornému řeholníku tomuto beze vši tuchy nějaké smyslnosti.

P. Claudius nepatřil k lidem, kteříž ihned co se jim líbí, schvalují, a co nelíbí, odsuzují, jsa při všem velmi strážliv. Vyslechna tudíž věc z brusu novou, slibil, že si ji před Pánem Bohem rozváží.

Ale při vši opatrnosti a ostrovtipností nemohl se ničeho dopátrati, co by proti ní nebo výrokům jejím svědčilo; proto uznal ve všem tom prst Boží. A když konečně slyšel, že si jej Ježíš Kristus sám vyvolil, dáda na rozum, že skrze něho má býti úcta Božského Srdce Páně do světa zavedena, padl na kolena, vzýváje Spasitele svého za milost a posilu, věda, že od Něho vlastně i chtění i výkon všeho dobrého pochází. Na místě poznal veliký dosah úlohy této. Ovšem že byl ve své pokoře nemálo dojat a zahanben, citě se tak vznešeného odevšad nehodným. Přes to přese vše se obětoval úplně vůli Boží.

Od té chvíle upozorňoval křesťanské duše na vůli Boží v pobožnosti, kterou si sám byl oblíbil, ano jal se rozhodně mysle posluchačů svých rozněcovati, by je zaujal, proč on sám horlil a v čem Ježíš Kristus sám zalíbení měl.

První pátek po oktavě Božího Těla (bylo to na den sv. Aloisia, 21. června 1675) zasvětil se celý duší, tělem i životem svým Božskému Srdci Páně. I napsal si do zápisníku, co tehdy srdce jeho cítilo a mysl na um vzala a vůle k čemu se pohnula.

Zatím byl kazatelem v Paray-i. Kázával o Božském Srdci Páně, jednak o Jeho neskončené lásce a nesmírném milosrdenství, jednak o černém nevděku a strašlivé neuznalosti tolikerých dobrodiní. Avšak zdá se, že mnoho svým posluchačům neprospěl. Pobožnost jím hlásaná se neujala, spíše se zdvihl proti ní odpor ve městečku, ba i u samých řeholnic Salesianek. — Ostatně byl pobyt jeho v Paray-i toliko na rok.

Roku 1676. vidíme jej odeplouti do Anglie, aby při dvoře vévodkyně Yorské a napotomni královny anglické, katolické Marie Boženy Eleonory z Este, slovo Boží hlásal. Že se svému apoštolskému působení vším zápalem svěží mysli své věnoval, netřeba dokládati. A vskutku mnoho hříšníků zde napravil a zbloudilých duší na dobré cesty přivedl. Ne jeden odpadlík od sv. víry a katolické církve byl víře svaté získán a do lůna pravé církve navrácen.

Na prvním místě však nezapomínal na královském hradě duše své. Jenom o něčem se zmíníme. Ze příbytku svého měl na velké náměstí roztomilou vyhlídku; avšak nikdo jej nespáčil po celá dvě léta u oken, poněvadž si všecku vyhlídku odepřel, a opustiv Londýn, neuměl ani povědět, jaké procházky má hlavní město britské, jelikož se na ně neptal, aniž je byl kdy konal. Vycházky jeho

byly buď k nemocným, buď k těm, kdo si ho přáli za nějakou záležitostí, by se s ním poradili. Pořádek od rána do večera zachovával, sobě od prvního dne ustanoviv hodiny k modlitbě, studiu a přisnolem na tělo své. Důchody s dovolením představených obětoval na podporu chudých a nuzných, jichž byla tehdy také již hojnost v Londýně, ač ne jako za našich dob, kdy za rok ne na sta, ale na tisíce ubohých hladem umírá vzdor rozkvětu milionového města tohoto. Chudým a nuzným dával jméno bratří a sester, jsa jako řeholník rovněž chud z lásky k Ježíši Kristu. Patrnou lhostejnost, ba kolikráte i nelibost jevíval, jakoby žádného smyslu neměl, když jej pro jeho řečnické dary a horlení apoštolské lidé chválili a velebili. Kdyby bylo místa jeho hlubokou pokoru a ducha nade všechny úsudky lidské vysokého vypsatí, divili bychom se ještě více tomuto ctiteli Božského Srdce Páně.

V Londýně jakož i v celé Anglii nebyla víra katolická náboženstvím obyvatelů; bylať církev národní, tak zvaná anglikánská, protestantská. Každý, neřku kněz, ale katolický křesťan, který má živou víru v Ježíše Krista a alespoň jiskru lásky k neskončenému a svrchovanému dobrodinci člověčenstva, cítí se býti nedolatelně jakýmsi žalem sevřen, když vidí kolem sebe město i zemi, která Ježíši Kristu přítomnost ve velebné Svátosti upírá a pravé křesťany, klanící se Jemu, za to tupí, kaceřuje a pronásleduje. V Anglii panoval zákon, dle něhož kdokoliv na sebe nějaký úřad vládní vzal, povinen byl mimo jiné odpřisáhnouti i to, že nevěří v Ježíše Krista ve velebné Svátosti, jak tomu římsko-katolická církev učí, a večeri Páně po anglikánsku, totiž pouhý chléb a víno na památku utrpení Páně že přijímati bude. Kdežto tudíž Ježíš Kristus vskutku a v pravdě mezi námi na oltáři přebývá, jak nás tomu

jedině spasitelná víra učí, lito srdcem, jazykem i písemně vyslovuji: »Nevěříme v Tebe, ó Pane Ježíši Kriste, že jsi mezi námi na oltáři; my to upíráme, přísaháme a písemně přísahu svou skládáme.« A tak do očí Mu upírají, co On ve svrchované lásce k lidem byl učinil, jakož i to, že nás až do krajnosti miloval!

Kdo nám může povědět, s jakou bolestí ctihodný sluha Páně, který jediné pro Ježíše Krista a nejsv. Srdce Jeho žil, myslíval na urážky, kterým Spasitel náš byl po celé zemi vystaven? Zajisté vida takové ohavnosti a nepravosti stranu nejsv. Svátosti oltářní po celé Anglii tropiti, zhroutil se a v hloubi své křesťanské duše se rmoutíval. I vzpomínal oněch žalob Ježíše Krista a tužeb po účtě Božského Srdce Páně, aby se nějak potěšil.

Když r. 1677. konal v Londýně svá výroční duchovní cvičení, předseval si: »Já,« tak čteme v jeho zápisníku, »vše-možně se vynasnažím, abych vyhověl rozkazu Páně, který mi dal stranu nejsv. těla svého ve velebné Svátosti. Samým ustrnutím nad nešťastníky, kteří se zpě-čují podrobili hrdě šíje sv. víře v toto nevýslovné tajemství, rád bych krev svou i život svůj obětoval, kdybych byl s to, bych je usvědčil o víře, kterou věřím a vyznávám.« Jinde si zase napsal: »Poznal jsem, že chce Hospodin skrze mne svým lužbám stran pobožnosti vyhovět, kterými se byl jistě osobě (blahosl. Markétě Marii Alacoque) svěřil. Mnoho lidí jsem již v Anglii k tomu přiměl, aby ctili Božské Srdce Páně, a svému příteli do Francie jsem poslal s prosbou, by se účty Božského Srdce Páně ujal a sám ji pěstoval a rozšiřoval.«

O slavnosti Božího Těla kázal ve královské kapli. Za látku si volil právě slova Spasitele našeho (Jan 6. 51.): »Já jsem chléb živý, jenž jsem s nebe sestoupil. Budeli kdo jísti z chleba tohoto, živ bude na věky; a chléb, kterýž já dám, tělo

mé jest za život světa.« Dokazoval a rozebíral skutečnou přítomnost Ježíše Krista ve velebné Svátosti, při čemž vzpomněl urážek, kterým Pán náš všude z lásky k nám, na zemi trváje, vystaven jest. Naskytla se mu vhodná příležitost alespoň několika slovy promluvit o účtě Božského Srdce Páně. Vyloživ, jak černý jest nevděk lidský, kterým sprovázejí křesťané neskončenou lásku Ježíše Krista, kterak za vše v nejsv. tajemství mají toliko lhostejnost, potupu a povržení, zvolal: »Co tedy, Pane náš, učiníš, aby naše ledová srdce roztála a zatvrzelost lidská by zmizela? Ty jsi se v tomto láskyplném tajemství celý jako zmařil; ano, jak svatí Otcové dí, 'Ty's šel až do krajností, že jsi už dále jíti nemohl! Jestliže už ani vlastní se dotýkání Tvého Božího Těla nepostačí, by peklo se svým čarovným kouzlem bylo zinařeno, a všechny prostředky vidí se býti vyčerpány, jimiž by bylo lze zatvrzelost lidskou zmocit: zdaž není se co báti, že už žádný jiný prostředek nezbyvá, kterým by se nezdolně síla tato zlomila? Věru, nevidím nežli jedinou ještě pomoc. Ó Pane náš, ó Bože náš! dej nám srdce nové! Vyměň naše kamenné a dej nám srdce vrouc-nější, něžnější a pravé lásce přístupnější, které by nebylo ani jako z kamene ani jako ze železa! Dej nám srdce Srdci Tvému připodobněné, ano dej nám své vlastní Srdce! Ó přijď, ó Božské Srdce Páně, přijď a zaujmi místo srdce mého! Popřej mi, by se vzňala ve mně láska, jíž bych, podle přikázání živ jsa, Tebe, ó Bože můj, jediné cebou duší milovati mohl! Kéž bys Ty ve mně miloval Boha svého, jako jsi mě miloval v Bohu mém; učíš, abych vyhradně v něm žiti a proň žiti směl, abych jednou s ním na věky věkův žiti směl. Amen.«

Tak se pěstovala i uprostřed blůdařů ve hlavním městě úcta Božského Srdce Páně. Ale za 4 roky nastal konec působení jeho v Anglii. Mezi chudými, které P. Claudius podporoval, nacházel se též jistý mladý Francouz, který se z prostopášného života jaksi na pravou cestu dal. Po tři měsíce jej vydržoval. Nejsa však s chováním jeho dokonce spokojen, vytýkal mu jeho zpětivé otroctví ve vášních a náruživostech. Důtky tyto francouzského hejska nemálo dopalovaly, více pak jej rozvzteklilo, když mu byl nucen zastaviti podpory, nemaje sám z čeho ji udělovati. Za to si vyzrál pomstou na nevinném dobrodinci svém. Udal totiž P. Colombiéra na policii, že by byl proti králi a vládě anglické ve svých kázáních mluvil a z národní církve do katolické převáděl. Padouchu se věřilo. Ve 2 hodiny v noci dostaví se najednou stráž ve příbytku dvorního kazatele, která sebravši jej uvrhla do žaláře, aby po dvou dnech byl vyslýchán.

P. Claudius, nejsa sobě žádné viny vědom a dostav pŕihon do soudní síně nebál se objeviti. V čekárně, kde s nejednou nevinnou obětí na nespravedlivý soud mu bylo dvě hodiny vyčkati — tehdy byly soudy na ubohé katolíky strašlivé, o čemž nám historie vypravuje —, nedaže davu lidstva otevře svůj brevíř a začne se ve vsí tichosti církevní hodinky modliti až do konce. Když naň přišla řada, ubíral se do soudní síně s takovým klidem a s počestnou skromností, že patrnó bylo všem o nevinné oběti kněze tohoto. Na dotazy odpovídal jasně a určitě s úžasným klidem, že soudcové sami usvědčeni byli: „kněz tento nám vydaný nemá viny na sobě.“ Aby však žalobníci jako utrhači nebyli trestu vydáni, byl

přece souzen, zatím pak zpět do žaláře zaveden. Ano, kdyby se na štěstí král francouzský P. Claudia jako svého poddaného nebyl ujal, byl by nepochybně za svatou viru hlavu byl položil a jako mučeník zemřel. Avšak apoštol Božského Srdce Páně neměl nikdy únik tento smrti mučnické za nějaké štěstí; naopak vzdychaje, říkával, že nebyl hoden, aby krví svou za sv. viru zpečeliti mohl svědectví na život věčný. Vypovězen byv z Anglie, vrátil se zpět na území francouzské roku 1679.

Mnohé příčiny by se daly vytknouti, které podkopaly zdraví jeho, tak že se mu vícekrát nevrátilo. Roku 1681. poslali jej představení k vůli zotavení zase do Paray-le-Monialu, načež za rok dala duše výhost tělu, odeberouc se k Bohu, jemuž celá už dávno od počátku svého přináležela. Zemřel v 41. roce věku svého.

Podivné jsou však cesty Páně. Zdá se, jakoby smrt jeho bývala podmínkou rozkvětu úcty Božského Srdce Páně; neboť jak památný list svrchu dokládá, rukopisy jeho ihned se vydaly tiskem, jmenovitě jeho zápisky, které by byl nikdy za živa neuveřejnil. I roznesly se takto netoliko po Francii, nýbrž po vsí Evropě a staly se všude milou četbou. Jelikož však obsahovaly též zápisky o Božském Srdci Páně, vzešlo tím úctě nejsv. Srdce rovněž mnoho výhod, tak že daleko široko zobečněla.

Po příkladu ctihodného apoštola tohoto pracujme tudíž všichni ctitelé Božského Srdce Páně s úsilím o zájmech apoštolátu; vůdcovství pak ponechejme tomu, který vše sám nejlépe říditi a spravovati dovede. On zajisté upravit si cesty sám, po nichž cíle svého a záměrů svých nade vsí pochybnost dojde.

A. Rejsek T. J.

Srpen zasvěcen nejlaskavějšímu Srdci Matičky Boží.

Kdybys v měsíci tom nižádných milostí a dobrodiní, jakých ti Církev sv. v tak hojné míře podává, použití nemohl aneb neminil, nicméně nesmíš opomenouti těch neobyčejných výsad, jakých ti Církev sv. téměř vnucuje, abys pro sebe i pro jiné jich co nejvíce vyčerpál. Letos právě, — anť druhý prosinec na pondělí padá, můžeš v předcházející neděli co nejlépe k získání těch milostí se připravit. — Viš, že minim ty neobyčejné odpustky Porciunkule.

Jsou to odpustky plnomocné, jichž v chrámech kapucinských a františkánských 2. srpna — a v některých biskupstvích i ve všech farních kostelích — získati můžeš v neděli následující — tolikráte na tento den, kolikrátkoli chrám Páně buď kapucinský aneb františkánský, neb i farní navštívíš.

Tot přece neobyčejná milost! k tomu nemáš jiné povinnosti než pomodlit se za Církev sv., za sv. Otce, za pokoj mezi národy, za obrácení hříšníkův a pod. Postačíť úplně, pomodlíš se na úmysl ten jen několik Otčenášů.

Dlužno jen pokaždé z chrámu vyjít — a třeba ihned zase tam vstoupiti. Modlitby ostatní můžeš sobě voliti dle libosti — jen když nějakou chvílku ve chrámu Páně vždy vytrváš — a tu pokaždé se na svrchu uvedený úmysl pomodlíš. — Všecky tyto odpustky mohou býti věnovány též ubohým duším v očistci. Ó jak mnoho nám tu možno pro naše zemřelé příbuzné a přátely učiniti tohoto jediného dne milostného! —

Mohlo by nám býti obtížno vykonati takových návštěv v tomto dni 10 až 20 i více, anť návštěva ta ani více než asi 5 minut nevyžaduje? — Jaká pak

tu nesnáze a obtíže?! — Jen považme, jakých nevyslovitelných dobrodiní nám možno takovým způsobem poskytnouti těm ubohým tak velice toužebně po naší pomoci se ohlížejícím duším očistcovým!! Nenamítejž nikdo, že nemůže získati odpustky plnomocné.

To může sice pravdou býti pro něho samého, t. j. pro jeho osobu; — avšak když po vykonané náležitě sv. zpovědi a sv. přijímání s kajícím a láskyplným srdcem svým ubohým bratřím a sestrám v očistci dlicím těmi poklady, jež nám sama Církev sv. takofka do rukou klade, přispěti chceme a milerádi vykonáme, čeho si Církev sv. přeje a nám předpisuje, zdaž by toto vše nemělo platným a prospěšným býti u Boha nejvyšší dobroty a milosrdného?! — Zdaž by tím nemělo pohnuto býti to Jeho nejlaskavější Srdce Otcovské?! — Nebylo by již pouhé takové pomýšlení — velikým rouháním?!

Neuvalujmež něco podobného na sebe, — ale učinmež, co nám možného a Církvi sv. předepsáno — a pak učiníš i Bůh najisto, co na Něm jest! A dejmež tomu, že by nám Jeho Spravedlnost, ani těm ubohým duším těchto odpustků neudělila, tak nicméně přece na prázdno nenechá od sebe odejítí naši dobrou vůli, naše prosby a volání za ně. Důvěrujmež pevně v Jeho milosrdenství a učinmež — ač hříšní jsme — přece pro milé ubohé dušičky, co nám jen možno. Zdaž jen může býti kde nějaké katolické srdce lidské, jež by toto vědělo nebo čtlo a nepokusilo by se aspoň o to, svým miláčkům zemřelým a i ostatním ubohým dušičkám nějak přispěti. A byť i hříchové tvoji, jako nějaká vysoká hora tě tížili, — zkusíš toho přece — kající zpovědi se jich zbavit — a přesvědčíš

se, že ti ubohé ty duše očistcové svou přimlívou budou pomáhati, abys dobrou sv. zpověď vykonal; ony nepřestanou o milosrdenství Boží pro tebe volati, a za tebe prositi. A hle, podaří-li se tobě s pomocí Boží a na přimlívou těch dušiček vykonal dobrou sv. zpověď — a nechci pochybovati, že si toho nanejvýš přeješ, — pak spojiš-li se ve sv. hodném přijímání s Kristem Ježíšem — a smíříš-li se tak náležitě s Pánem Bohem — ó pak jaká radost bude nad tebou v nebi — ano v nebi i v očistci! Nuže, — způsobíš takovou nevyslovitelnou radost nebi a očistci — ale i zvláště sám sobě! Ano žádám a prosím tebe o tu radost pro předrahou krev Kristovu — pro ty ubohé dušičky očistcové a pro spásu tvé vlastní duše! Vynasnaž se odpustky Porciunkule získati tolikráte, kolikráte ti snadno, — ale dojista aspoň jednou! Takým způsobem uctíš najisto hned na počátku tohoto měsíce nejsladší Srdce P. Marie!

Mimo to možno ti velkých milostí získati v následující dny, a sice:

1. srpna, ve svátek »okov Petrových«, mohou získati všickni věřící odp. plnomocné, majili ten nábožný zvyk ve dny sv. apoštolů se zpovídati a Svátost oltářní přijímati, dosahující za modlitbu na úmysl Církve sv. konanou odpustků 10 let.

2. srpna: — neobyčejné odpustky Porciunkule — a mimo to plnomocné odpustky s návštěvou chrámu neb oltáře Mariánského údové modrého škapulíře.

4. srpna: sv. Dominika — pro všechny chrámy Páně, při nichž jsou růžencová bratrstva, s návštěvou kostela, plnomocné odp., a údové mešního spolku a modrého škapulíře odp. 20 let.

5. srpna: P. Marie Sněžné, jako vůbec na svátky Mariánské.

7. srpna: sv. Kajetána, a proto modrý škapulíř a mešní spolek, 20 let odpustků.

13. srpna: taktéž.

15. srpna: Nanebevzetí Panny Marie. Plnomocné odpustky, kdo přijímá sv. svátosti na svátky Mariánské. Kdo dnes slyší kazání, získá 7 kvadragen. Údové spolku mešního, růžencových bratrstev, modrého, černého, šedého a bílého škapulíře, mohou získati odpustky plnomocné.

16. srpna: údové mešního spolku a modrého škapulíře mohou dnes získati dvakrát 20 let odp., že je dnes svátek sv. Alipia a sv. Ilyacintha. A v kostelích růžencových bratrstev dnes všickni odpustky plnomocné.

17. srpna: jako v předcházející den při chrámech růžencových spolkův a bratrstev.

19. srpna: sv. Ludvika z Tolozy, ve všech kapucínských a františkánských chrámech. plnomocné odpustky s návštěvou třech chrámů.

21. srpna: sv. Františky ze Chantaly, za obětování sv. přijímání za sv. Otce, plnomocné odpustky, a to pro všechny horlitele apoštolátu.

22. srpna: volná novena před slavností andělů strážných, může se započnouti.

23. srpna: sv. Liberáta a spolu bratří, a sv. Filipa Benitia, dnes opět jako 16. srpna 40 let odpustků ve spolku mešním a modrém škapulíři.

24. srpna: sv. Bartoloměje, jako na všechny dny sv. apoštolů.

27. srpna: v mešním spolku a modrém škapulíři, 20 let odp., a karmelitánském pro všechny, návštěvou kostela, plnomocné odpustky.

28. srpna: sv. Augustina, plnomocné odpustky ve spolku mešním, a spolku matek; neplnomocných pak 20 let ve spolku mešním (ještě též) a modrém škapulíři.

30. srpna: sv. Rosa Limanská, plnomocné odpustky, kdo navštíví chrám

při němž bratrstvo růžencové založeno, a 20 let ve spolku mešním a modrém škapulíři.

31. srpna: včera se mohla započít devítidenní pobožnost před slavností narození Panny Marie. *J. Hejtmánek.*

Výbornost' modlitby Páně.

1. Užívá se též při růženci modlitby Páně? Ano; před každým desátkem bezprostředně — tedy patnáctkrát se modlí ta modlitba při celém růženci. —

2. Z čeho lze souditi o výbornosti Otčenáše?

Hlavně nám ručí za výbornost Otčenáše sám původce — Ježíš Kristus, jenž jest nad veškeré, duchy nebeské. Ústa jeho byla ovšem lidská — avšak týž byl zároveň Bohem, spojiv tyto dvě přirozenosti v nerozlučný jediný celek — Bohočlověka.

3. Z čeho ještě vysvitá jeho výbornost?

Z obsahu jeho — z těch proseb, které v Otčenáši Pánu Bohu přednášíme. Veškeré tužby a výlevy srdce lidského jsou v nich projeveny.

4. Jakým to způsobem?

Naše veškerá přání a všecky žádosti vztahují se buď na Boha, nebo na nás a našeho bližního. Vzhledem k Bohu má člověk žádati a sobě přát, aby království Boží, Jeho lásku a vůli poznal — ale i věrně plnil. —

A hle, my právě vyjadřujeme prvními třemi prosbami Otčenáše tuto troji žádost. »Posvěť se« t. j. budiž poznáno Tvé Jméno — voláme nejprve; neboť poznání Boha a Jeho tajemství jest základem viry. — Dále prosíme: »Přiď království Tvé.« t. j. království Boží zakládá se v srdcích lidských láskou. — »Buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi,« dodáváme ještě. Jeho vůle se plní, když příkazy Jeho zachováváme a věrně mu sloužíme. —

Co se nás a bližních našich týče, — tu musíme za sebe i za ně jednostejně prositi; máme totiž býti všickni jedno srdce — jedna duše — jedna mysl. A zač máme tedy Pána Boha prositi? Předem za bláho těla i duše; pak pro duši o milost a sv. svátosti — a pro tělo pokrm vezdejší; — a my tak činíme slovy: »Chléb náš vezdejší dej nám dnes.« — Napotom učí nás naše velká bída a nestatečnost prositi a se starati za odvrácení zla, které nás nejvíce tíží a nešťastnými činí. K tomu směřují tři poslední prosby: 1. »Odpusť nám naše viny,« — tedy již minulé zlo. Chtíce však tím spíše to Srdce Boží pohnouti k odpuštění, projevujeme i svoji dobrou vůli k bližnímu slovy: »jakož i my odpouštíme našim vinníkům.« — 2. »A neuvod' nás v pokušení« — přítomné zlo. — Pokušení nás denně uvádí v nebezpečenství. 3. »Ale zbav nás ode zlého,« t. j. od budoucího zla, Tebe opět uraziti a rozhněvati, sebe zlým lákáním nechati přemoci, špatného konce se dočkati a do pekla sebe zavrhnouti.

5. Čím odporoučí se modlitba Páně ještě?

Svoji podivuhodnou stručností. Obsahuje veškeré podstatné prosby, a přece má té přednosti, že jest co možná nejvíce kratičkou. Mimo to můžeme s důvěrnou jistotou vyslyšení v nebesích očekávati, anť již slova Syna Božího spíše Srdce Otce nebeského nám nakloní, než naše vlastní — neplodná. —

6. Proč se v růženci modlí vícekrát Zdravas než Otčenáš?

Bůh jest naším otcem, ale nej-

blaho-slavenější Panna Maria naší matkou. Otec musí jen velmi často v domácnosti ke svým dítkám hodně přísným býti, kdežto úloha matky jest a zůstává vždy milosrdnější, trpělivější, usmířující a mírnější. Naším vlastním prospěchem to jest — a to jsmeli zvláště zíracenými syny — obrácímeli se jen často a nejvíce k Matce Boží. — Ano sv. Anselm nerozpakuje se tvrditi, že spíše dosáhneme milosti a milosrdenství vzývámeli jméno Maria — než vzýváním jména

Ježíš. Mimo to jest andělské pozdravení pokračováním — a, řekl bych doplněním Otčenáše, a tudíž obě modlitby v úzkém spojení. —

7. Co znamená »Sláva Otci i Synu i Duchu sv.« na konci každého desátku?

Jestli to chvalozpěv na Nejsvětější Trojici, jehož Církev sv. již od pradávna užívá. Jest důstojným zakončením sv. tajemství; jest živým vyznáním víry a výrazem nejhlubší úcty a chvály ustavičné.

J. Hejtmánek.

Zprávy apoštolátu modlitby.

Slavnost' svěcení sv. kříže ve Zborovicích konala se za velkého účastenství zbožných farníkův a obecnstva okolních vesnic, pak spolku vojenských vysloužilcův a dovolenců Zborovských, dne 5. července t. r., právě v den svátku věrovestců slovanských, sv. Cyrilla a Methoda. —

Průvod nedohledný hnul se o 1 $\frac{1}{4}$ h. odpolední z chrámu Páně Zborovického na místo svěcení sv. kříže za zpěvu zbožných písní a litaní. —

Jakmile se došlo k místu, zapěna píseň před kázáním »Mluv, Pane, neb žádá« atd., načež veledůstojný pán P. Bedřich Krayczy, děkan a farář Zborovický, kázal o významu sv. kříže, a pohnul srdcem mnohého zatvrzelce.

Pak následovalo svěcení sv. kříže. —

Po ukončení obřadů zahrála hudba vojenských vysloužilců píseň »Kříži svatý« a mezi tím políbil světlí kněz sv. kříž, pak všichni jiní přítomní věřící. —

Průvod nastoupil zpáteční cestu se zpěvem »Bože chválíme Tebe« do farního chrámu Páně, načež následovalo sv. požehnání.

Kříž, o němž se tuto zmiňuji, za-

sluhuje všestranného povšimnutí; je podle nejnovější kresby c. k. akademii ve Vídni zhotovený od kameníka Ant. Becka v Kroměříži, a věnovaný od velezasloužilého pána Jonáše Friessa, velkostatkáře a továrníka Zborovického; — začez' jemu nehynoucí vděčnost a dík, pak odplata věčná!

Apoštolát modlitby. Spolek B. Srdce Ježíšova podá sv. Otci k jeho kněžskému 50letému jubileu, které příštího roku bude slaviti celý křesťanský svět, zvláštní příspěp a seznam dobrých skutků, které při té příležitosti členové vykonají.

Přípis zní:

»Vaše Svatosti!

Proniknutí jsouce živon a zcela dětinnou vděčností za přízeň, kterou Vaše Svatost' tak často a ještě před nedávnem ráčila prokázati zbožnému spolku Srdce Ježíšova, cítíme se nuceni blahopřáti v deváté ročníci Vašeho šťastného zvolení ku žehnanému zlatému jubileu, které celý křesťanský svět chystá se oslaviti. Pročež přicházíme. Nejsvětější Otče, klečíce u Tvých nohou, vysloviti Tobě city své radosti a úplné své oddanosti; a pevně jsme přesvědčeni, že není Vaší Svatosti nic příjemnějšího nežli slavné obnovení našeho každodenního zasvěcení

se Božskému Srdci Ježíšovu a praktická ustanovení, kteráž ono v sobě uzavírá :

1. Spojujeme se v úmyslu nejvyššího Pastýře, zasvěcujeme sebe se vším, co nám patří, a zasvěcujeme všechny dny svého života, své modlitby, své skutky a své utrpení Božskému Srdci Ježíšovu, zdroji horlivosti a dokonalému vzoru modlitby ;

2. Jsme odhodláni vždy se podrobiti, duchem i srdcem, usnecení Svaté Stolice a nikdy nebudeme zastávat náhledy méně se shodující s její učením. Nikdy se nepřipojíme zednářství ani žádné jiné tajné společnosti, zavržené od papežů, nýbrž budeme srdnatě bojovati, vždy a všude, proti jejich vlivu, jejich učení a účelům ;

3. Konečně prohlašujeme, že chceme pro budoucnost světiti neděle a svátky, obzvláště sv. přijímáním, tak častým, jak jen možno, a každodenně je doplňovati v duchu zadostičinění a lásky.

Na důkaz přesnosti našich slibů račiž, Nejsvětější Otče, dovoliti, bychom ke Tvým nohám položili hold dobrých skutků, které u příležitosti Tvého 50letého

kněžského jubilea členové apoštolátu přinásejí v úmyslu Tvé Svatosti.*

Žádáme p. t. pp. faráře a ostatní ředitele apoštolátu, jakož i horlitele a horlitelky, aby se postarali o vyplnění těchto listů od členů apoštolátu. (Jména nebudou uveřejněna, ale ve skvostné vazbě jako album budou sv. Otcí odevzdána). Každý nechať připojí ke svému podpisu do rubrik označených počet sv. přijímání, sv. mši a jiných dobrých skutků, které slibuje vykonati a obětovati B. Srdci Ježíšovu za sv. Otce až do 31. prosince r. 1887. (Potřebujeli kdo více těchto listin, ať je požádá od naší redakce, která je zašle zdarma.) —

Žádáme snažně, aby tyto vyplněné listiny co nejdříve byly nám vráceny, neboť budou sv. Otcí odevzdány dne 15. února r. 1887. ve výroční (9.) den jeho svolení za papeže; dříve však musí býti záhy uchystány a v album svázány.

Milodary Božského Srdce Páně.

Z farnosti J . . . ské. Nevíme sice, zdali na sebe nevalíme nevoli panů hrabat Boos-Waldeků et comp., podávajice veřejnosti zprávu následující a nebudeli přičtena na vrub lži a balamucení lidu, ale přece, třebaš si to s těmi pány pokazíme, vždyť nám není tak velice na jejich přízni záleženo, nelze nám jinak jednati, chceme-li splniti slib učiněný.

Roku minulého následkem velikých a nákladných oprav při našem kostele a faře uvaleno na nás nuzné a počtem přeskrovné farníky nesmírné břímě, nám věru nesnesitelné. Prosba, podaná na příslušném místě o mimořádnou podporu, byla odmrštěna.

Což zbývalo nám ubohým u lidí marně hledajícím pomoci, jako jí hledati

u Boha a to, jelikož právě v té době bylo v naší farnosti zařízeno bratrstvo B. Srdce Páně, hledati ji prostřednictvím tohoto nejsvětějšího Srdce. I byla podána znovu prosba o podporu a zároveň vykonávána společně v chrámě devítidenní pobožnost k největšímu Srdci našeho Spasitele a k nejčistšímu Srdci panenské Matky jeho.

Byla to první naše záležitost společná, ve které jsme hledali pomoci v těchto Srdcích, hnali jako útokem na jejich lásku; byla to jako zkouška, zdaž nám budou i v časných potřebách přístupna a ochotna pomoci skytati.

Půl roku uplynulo, aniž by došlo nás nějaké vyřízení naší prosby. Kdybychom byli skládali naději svou v lidi, dávno by musela mysl naše klesnouti

a souditi, že tentýž osud stihl druhou prosbu, jako první; my však doufali v Boha, jsouce přesvědčeni, že v Něho důvěřující nebyvají zahanbeni — a nebyli jsme.

Naše prosba došla neočekávaně příznivého vyřízení a nám udělena tak značná podpora, jaké jsme se věru nenadáli.

Srdce tlukoucí nejobětavější láskou pokolení lidskému učinila, což bylo jejich, a my také teď činíme. což našeho jest, vzdávajíce veřejné díky za jejich přispění, aby též jiní povzbuzeni byli důvěrně hledati pomoci jistě ve všech potřebách u těchto dvou Srdcí nám nejdražších.

Aby pak nebylo žádné pochybnosti, komu jest nám děkovati za tak příznivé vyřízení naší prosby, v květnu — vyvoleném to měsíci královny nebeské — udělilo ministerstvo své povolení ku poskytnutí mimořádné podpory, v červnu — v měsíci to zasvěceném B. Srdci Páně — byla podpora od mistodržitelství udělena, a v oktávě slavnosti B. Srdce skutečně vyplacena. Ovšem mnohý, který v přeběhnutí zajíce přes cestu vidí převýznamnou příhodu, v těchto okolnostech spatří pouhou náhodu — ne však my!

Poznáváno, chváleno, velebeno, milováno, zýváno a oslavováno budiž vždy a všude nejsvětější Srdce Ježíšovo a nejčistší Srdce Marie Panny! A. F.

Od Pelhřimova vzdává jistá rodina nejvroucenější díky B. S. P. a blh. P. M. a sv. Josefu za uzdravení svého syna po 3 léta choromyslného.

Z arcidiecése Pražské vzdává F. H. tisíce díky B. S. P. za uzdravení otce z těžké nebezpečné nemoci a sv. Janu Nep. za ochranění sebe od hanby.

Od Přerova vzdává jistý mladík vřelě díky B. S. P. za šťastně provedenou

zkoušku. Když totiž maje změnití své postavení, musel se podrobiti nesnadné zkoušce, prosil to dobré Božské Srdce o pomoc se slibem, jestliže při zkoušce dobře obstojí, že to jako dikůvzdání uveřejní, což tímto plní. Ó jak mnoho jest ještě těch lidí kteří, nechápou těch slov! »Tlučte a bude vám otevřeno, a prostě a obdržíte.«

Z Brna děkuje Josefa Ilkova za dosažení znamenitého uzdravení, kterého, jak doufá, vyprosila na Pánu Bohu poutí do Filippsdorfu.

Z Místku uveřejňuje jistá čtenářka »Školy« svůj slíbený srdečný dik za dosažení kýžené milosti v duševních potřebách.

Z farnosti Konické vzdává jistá osoba veřejně díky B. S. P., že po vykonané devítidenní pobožnosti k B. S. P., za polepšení bratrovo, vyslyšena byla.

Haberspírský farář vzdává nejvroucenější díky B. S. P., blahosl. Panně Marii a sv. Josefu za šťastné vyřízení soudu. Našla se zde na hřbitově mrtvola dítěte, dle zdání lékařského asi sedmi-měsíčního, a sice od roku 1873. již třetí, která již byla skoro celá zpráchnivělá, a z té příčiny pojednal jsem, jak na křesťanském cvičení tak i při výkladu, o velikém hříchu zavraždění dítěte jakým-koli způsobem, a pátral trochu po hříšné matce. Šest lidí zde domnívalo se, že jsem jim jak svým výkladem v kostele, kde jsem však mluvil jen o věci a žádné osoby nejmenoval, tak i svým patráním na cti utrhal, žalovali pro urážku na cti a chlubil se tím, jak mne dají přísně potrestati. Já vzal své útočiště k B. S. P., přislíbil jsem uveřejnění poděkování ve »Škole B. S. P.,« a získati plnomocné odpustky ve prospěch duší v očistci, a hle, byl jsem za nevinnu prohlášen, moji odpůrci, kteří se dříve tak kasali, při jednání se takřka ani neozvali, nad čímž

jsem se velice podivil; slyšeli povídati | neopřeli. Budtež za to nejvroucnější díky
a do péra diktovati, že skutečně se zde | Božskému Srdci Páně vzdány, že mne
něco takového děje, a oni se proti tomu | před mými odpůrci tak milostivě chránili.

V měsíci srpnu

modleme se za duše, které se nacházejí ve stavu smrtelného hříchu.

Jak smutný by to byl pohled, kdyby nám bylo spatřiti všechny ty duše, které stíženy jsou hříchem smrtelným, kdybychom, osvíceni nebeským světlem, nahlédli do těch živých chrámů, které měly býti sídlem Ducha svatého, ale staly se peleši lotrovskou a naplněny jsou vši nečistotou! Celý ten neviditelný svět duší, zavržený hříchem prvotným, vykoupil náš božský Spasitel svou krví, a učinil z něho pravé nebe; proč však proměnil je smrtelný hřích v jistý druh pekla, v jehož středu vystupuje nová Kalvarie, kde Kristus poznovu má býti ukřižován — avšak marně, bez vykoupení? Vizme však bolestné Srdce Ježíšovo, které se bez ustání na oltáři obětuje za ty duše Bohu odumřelé, aby je vytrhlo z nehodného toho tyranství; nepospíšíme ku pomoci, nesjednotíme své tužby, své nepatrné denní oběti s Jeho ustavičnou obětí, abychom těm duším slabým a nedostatečným sebe přemoci vymohli milost návratu a polepšení?

Ten desátek na růženci, některý dobrý skutek lásky k bližnímu, trpělivosti a sebezapření, ve spojení s ustavičnou modlitbou Matky Boží, Matky milosrdenství, což nevymůže milost aspoň začátku polepšení?

A o tento dobrý skutek za duše ve stavu smrtelného hříchu po tento měsíc žádání jsou apoštolé modlitby, obzvláště za duše jinak šlechetné a dobrými vlohami nadané, aby jednou z tenat smrti vyvážnůvše stali se z nich Pavlové, Augustinové, k největší radosti sv. církve na zemi i v nebi.

Ó Ježíši! Skrze neposkvřené Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvlášť je obětuji za tak velký počet duší hříšných, vzdaleny od Tebe, aby Tvá milost je vysvobodila, Tvá krev je očistila a Tvé milosrdenství je spasilo na věky. Amen.

Pane Ježíši, zašřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlast naši česko-moravskou!

Ó přeladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

**Františku Josefovi I., zastanci Církve, Dej Hospodín sLaVné
Vítězství zde i na nebesích!**

Rány svatého Václava.

V chrámu Páně Boleslavském
velký div se děje,
ke hrobu tam zázračnému
všechnen národ spěje.

V chrámu Páně Boleslavském
svatý Václav leží,
netlí ani neprávnickví
jeho tělo svěží.

Tělo vrahy pobodané
dvacaterou ranou:
všechny jako rudé ráže
čerstvou krví planou.

A krev hlasem Abelovým
volá k Hospodinu,
aby pomstil neslýchanou
bratrovraždu vinu.

Boleslav to slyší kníže,
chmuří se mu čelo:
„Privezte mi na hrad Pražský
Václavovo tělo.

Tajně však, jen noční dobou,
převoz ať se stane,
ať mi lidu slepá vašeň
zpourou nezaplane.“

Z Boleslavi tichý průvod
ku Praze se bere,
tajemným jej pláštěm halí
noci stíny šeré.

Na povozu prostá rakev
bez světél a kvítí;
za to s nebe hvězdy jasné
svatou září svítí.

Bez kněží se rychle bere
průvod pustým polem:
andělů se svatá stráž
za to vznáší kolem.

Bez zpěvu a bez modlení
temným lesem spějí:
za to bory vážným šumem
svaté žalmy pějí.

Kynou šerem věže Pražské,
otvírá se brána,
Praha spí a nesmí vítat
tělo svého pána! —

Však co stanul přede branou
průvod nenadále?
Koně jak by zkamenělé
nechtí kročit dále.

To snad Boží andělé jim
zastoupili cestu,
žádná síla nepošíne
povoz blže k městu! —

Už se východ sluncem jasní,
z brány lid se hrne,
bleskem zpráva Prahou letí,
kníže hrůzou trne.

Ve průvodu vладыk, kněží,
k rakvi bratra kráčí,
nice tamo k zemi kleká
v usedavém pláči:

„Bože, zadrž pomstu, za niž
volá čin můj klatý,
odpuť, jako odpuštěl mi
Václav, bratr svatý.

Všechn život přístí jenom
pokáním mi bude,
slzami chci smýti, bratře,
rány tvoje rudé!“

Odekryto svaté tělo
před žasnoucí Prahou,
viděti chce všechn národ
Václava tvář drahou.

V rakvi tělo mučeníka
klidně odpočívá,
lilije to, kterou náhle
zlomila bouř divá.

Však moc Boží hlásá vrahům
viny odpuštění:
po krvavých, děsných ranách
stopy, hle, už není.

Zhojeny vše rány, jenom
jedna ještě zeje:
z ní se krve mučnické
krápěj svěží chvěje.

Bolí ta krev Boleslava
nade všecka muka,
vždyť tu ránu zasadila
bratru vlastní ruka! — —

Na hrad tělo přivezeno
do slavného hrobu,
putuje tam český národ
po dnešní až dobu.

Zavřely se kruté rány
těla Václavova:
jen kdy bratr bratra vraždí,
krvácejí znova! —

Vi. Št.

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, zrcadlo lásky a bolesti.

„A vojáci spleťte korunu z trní, posadili
Mu ji na hlavu.“ Jan 19, 2.

IX.

Netoliko u pohanských Římanů,
nýbrž i u židů bývalo zvykem,
o větších slavnostech obětní zví-
řata věnci zdobiti, a tak zeleným věncem
ověncené u oltářů zabíjeti a Bohu v obět
zápalnou přinášeti, a to buď v díky
za dobyté vítězství, nebo ve smíření za
spáchané hříchy

Takovou korunovanou obětí bylo i
nejsvětější Srdce Ježíšovo od prvního již
okamžiku pozemské pouti, neboť již tehdy
bylo určeno za obět smírnou na dřevě
kříže. Proto praví ctihodný sluha Páně,
P. Jan Eusebius Nierenberg: »Dojmouti
nás musí, povážímeli, co Pán náš po
celý život svůj na jediném údu svém,
totiž v nejsvětějším Srdci vytrpěl, jelikož
byla bolest Jeho od prvního okamžiku
početi již nesmírná a potrvála, dokud
na zemi žil.« A učený Salmeron do-
kládá: »Dostalo se mu také koruny, po-
něvadž u Římanův i u židů bylo v oby-

čeji obětní zvířata věnciti.« Dle téhož
Salmerona byla trnová koruna Páně
podoby kloboukovité, tak že se všude pře-
svaté hlavy Jeho dotýkala a ostny svými
ji na nesčíslných místech zranila, tak že
krev potůčky po svatých Jeho tvářích
i po hlavě vzadu stékala.

Zde se vyplnilo, co Písmo sv. o keři
trnovém vypravuje, který prý při poradě
všech stromů s opominutím révy, fiku
a cedru jednohlasně za krále zvolen a
vyhlášen byl. A všechny stromy pravily
ku keři trnovému: »Pojď a panuj nad
námi,« a sice proto, jak svatí Otcové
vykládají, že keř trnový ze všech ostat-
ních rostlin jediný za hodna uznán byl,
aby hlavu Krále věčnosti korunoval.

O Mojžíšovi čteme v Písmě svatém,
terak se divil, že Pána v hořícím keři
shlédl a hlas Jeho slyšel: »Půjdu a
spatřím vidění toto veliké,« zvolal v po-
divení (Exod. 3, 3.). Co by byl asi tomu
řekl, jak by se byl podivil, kdyby byl

uzřel Slovo věčné, Syna Božího, v podobě lidské, na celém těle zedraného a tak bolestně a hanebně korunovaného? Co by byl tomu řekl, kdyby byl pohleděl do nejsv. Srdce Jeho a viděl, kterak při vši bolesti přece nesmírnou láskou k nám, svým mučitelům, plane? Ó zdaž není toto přeslady Srdce Spasitelovo, které zraněno jsouc trnovou korunou, láskou hoří a hořeti nepřestává, větším divem nežli hořící keř, jenž ohněm ztráven nebyl?

Kdo se zná poněkud v životopise svatých a světic Božích, nemůže se dosti tomu vynadiviti, že se v srdci sv. Kláry z Montefalcone po její smrti našly obrazy trnové koruny, bičků, sloupův a jiných nástrojův umučení Páně. Ó nediv se tomu přes příliš! Pohleď do Srdce Pána svého a tam najdeš korunu, ale nikoli z masa, ani zlatou, nýbrž z tisíce špičatých ostnů spletenou. Co jest Bůh v těle lidském jiného, volá svatý Tomáš z Villanovy, nežli oheň ve kři trnovém? Či není tělo plné ostnů trnových, které na se vzal a na němž pro rány místečka není zdravého, keřem trnitým? Ejhle, duše křesťanská, zdaž poznáváš velikou lásku dobrého pastýře, jenž tebe, ztracenou ovečku svou, s nesmírným namáháním a s bolestí mezi trním hledá? Zdaž budeš stále dál a dále od Něho se vzdalovati a bolesti Jeho prodlužovati?

O jak bolestno a jak potupno bylo pro Krista korunování Jeho svaté hlavy v nádvoří Pilátově! Celá kohorta spustlých a surových vojáků byla k divadlu tomu svolána, a nedosti na tom, že ostrou, trnovou korunu na hlavu Mu vsadili, ještě dřevy na ni bili, aby jen ostny až do mozku a očí vehnali. Ó jak veliká to byla bolest! »Kdo jest s to, by pochopil bolest přesváté hlavy Páně, trním korunované,« praví sv. Vincenc Ferrerský, »když my jediným ostnem jsouc píchnutí, již velikou bolest cítíme!«

Předobry Ježíši, co jsi zavinil, že

se s Tebou tak katansky nakládá? Nebylo na tom dosti, že jsi korunu bolesti v Srdci svém od počátku nosil, musil jsi ji ještě i na hlavě nésti? Ó již vím, láska Tebe přiměla k tomu; protož uděl mi jen té milosti, můj Ježíši, abych tuto převelikou pravdu poznal a Tebe opět miloval, a z lásky k Tobě v budoucím životě svém ostnů protivenství a útrap se neštít. »Zde,« praví sv. Bonaventura, zde jeví se nejzřejměji láska Jeho, která by naše srdce rozpáliti měla.«

Ó jak šťastná jsi zemi, kteráž jsi krev nevinného tohoto Abela pila; nebudeš již prokleta, neboť »proto vzal Ježíš korunu trnovou na hlavu svou, aby kletbu Boží se země sňal,« praví svatý Cyrill Jerusalemský.

Ó jak posvátná jest vinice církve Páně! Když byl Syn Boží po 33 let v potu tváři své v ní pracoval a ji vzdělával, otočil ji ku konci ještě plotem, k ochraně proti nepřátelům, aby ovoce přinášela v času svém, a to byla koruna trnová.

O jednom novici řádu kapucinského se vypravuje, že měl v obyčeji při jídle rozjímati o bolestech trním korunovaného Spasitele. Když jednou otec novicův s ostatními kněžími a bratry klášterními u stolu seděl, pravil k mistru noviců: »Můj syn jí trny.« »To není možná,« odvětil kněz, »vždyť ji totéž, co my všickni.« Po ukončeném jídle ptal se mistr novice, zdali jedl trny? »Nikoliv,« odpovídal tázaný, »jedl jsem, co ostatní.« »A nač pak jsi při jídle v srdci svém mysli?« tázal se dále kněz. »Na trnovou korunu,« byla odpověď novicova, »která nejsvětější hlavu Ježíšovu tak bolestně zranila.« Z toho poznali, jak se Bohu velice líbí nábožné rozjímání o koruně trnové.

Bohužel, jak málo křesťanů rozjímá o této části utrpení Páně! Jak málo srdci cítí soustrast s bolestí nejsladšího

Srdce Spasitelova! A přece, hled, křesťane, takto trpí za tebe beránek nejčistší, na němž ani nejurputnější nepřátelé nemohli viny nalézt. »Ó jak pusté a trnité jest srdce tvoje, pakli necítíš Ježíšem,« dle slov mudrce v knize přísloví (24, 30.): »Přes pole člověka lenivého jsem šel a přes vinici muže blázna; a hle, všecko porostlo kopřivami a trní přikrylo svršek jeho a ohrada kamenná byla sbořena.« Toto zanedbané pole jest srdce naše, kteréž plno jest trní hříchů, jimiž zase citlivé Srdce Páně znovu probodává.

O králi Alexandrovi vypravuje první kniha Machabejská, že poslal Jonathovi, vůdci židů, nachové roucho a zlatou korunu spolu s přátelským listem, v němž jej vyzýval, »aby slul přítelem královským a což našeho jest, s námi smýšlel a zachoval přátelství k nám« (I. Machab. 10, 20.). Ejhle, duše křesťanská, i Srdce krále tvého, Ježíše Krista, posílá tobě korunu, korunu svou vlastní, ne sice zlatou, nýbrž trnovou, proto však neméně vzácnou, aby s tebou ve přátelství vešlo — a ty nechceš ji přijati? Či sleduješ těch, kteří po svěťácku mluví: »Růžemi se chceme zdobiti dříve nežli zvadnou?« Chtíčům těla svého a duchu času chceš s nimi sloužiti, dokud jest čas? Avšak poslyš jen, co ti praví sv. Bernhard: »Styď se, že jsi pod hlavou trním ověncenou, údem tak změkčelým; hled, ať podoběn jsi hlavě té, sice nebudeš s ní podílu mítí.« Proto také svatá Kateřina Sienská, když jí Spasitel dvě koruny — zlatou a trnovou — na výběr dal, po trnové sáhla a na hlavu si ji vsadila, dobře vědouc, jak záslužné a prospěšné jest nám trní útrap a protivenství zde na světě, abychom si tím vyššího stupně věčné slávy zasloužili. Proto praví jistý básník: »Tento život přináší nám trní, budoucí však růže.«

Ve městě Burgosu nalézá se v ko-

stele OO. Augustiniánů zázračný kříž s tělem Páně, k němuž lid velikou úctou lne. Jakýsi rytíř, jenž u kříže tohoto vyslyšení prosby své došel, dal z vděčnosti zhotoviti korunku ze zlata a ji Kristu Pánu místo bývalé trnové na hlavu vsaditi. Trnovou korunu uschovali OO. Augustiniáni pod zámkem v sakristii. Druhého dne však ležela zlatá koruna na zemi a trnová opět na hlavě Ukřižovaného. Ejhle, tak miluje dobrý Ježíš bolestnou korunu svou, že ji více cení nežli zlatou.

Ach, nyní však jsou jiné časy, jiné touhy, jiný duch ve světě! Zlato, peníze vládnou, byť i neštěstí do domu přinášely! Protož kdo Kristu věren zůstati chceš, uť se od Něho, kterak nedůstojné jest, abys utíkal před trnovou korunou života svého, kdežto Spasitel tvůj, hlava tvá, ji stále nosil, a to s radostí a ochotou. Pěkným příkladem jest nám první křesť. král jerusalémský, Bohumír Buillonský. Když korunován byl za krále, vsadil si na hlavu ne korunu zlatou, nýbrž trnovou. Koruny této nešťitilo se oněch 10 000 mučeniků s Achiatiem v čele, kteří na rozkaz tyрана Maximina na hoře Araratu u Alexandrie Kristu na potupu trním korunováni a kopím v boku probodeni byli.

Podobným hrdinou byl i osmiletý chlapec Křištof, jenž pro víru bičován, trním korunován a na kříž přibit jsa, ještě ku katanům svým, kteří kopím jeho pravý bok prokláti chtěli, volal: »Hledášli moje srdce, musíš druhý bok můj prokláti, neboť tam je nalezněš.« Když pak se to stalo a surovci mu srdce z těla vytrhli, odevzdal čistou duši svou Hospodinu, dal srdce své za Srdce Páně.

Ó nejmilejší Spasiteli, probodni i srdce moje ostnem spásy, bych se učil, jak Tebe, králi můj, milovati a s Tebou všecko utrpení trpělivě snášeti mám. Ty's dal příklad, kéž dle něho se řídím!

„Tři prsty.“

(Dokončení.)

pohanským Římanům ve starých dobách byla přísaha svatou. Když však mravy se kazily, ztrácela i přísaha na své posvátnosti. Kdo přísahal, držel oblázek v ruce a pak jej od sebe odhodil se slovy: »Nepravduli jsem vědomky mluvil, ať mne Bůh tak od sebe odežene, jako já kámen tento odhazuji.«

Pohanský Ind svolává hrozné tresty na hlavu svou, pakli křivě přísahal, dotýká se hlavy ženy své a dítěte na znamení, že je nechce křivou přísahou v hanbu a bídu uvrci.

I předkové naši slovanští velice dbali svatosti přísahy, a bezecným i prokletým býval, kdo by ji byl zneužil.

Jestliže již pohané sami přísahy si vážili, zdaž nemusí se do duše zastyděti křesťané, kteří účtu i hrůzu před ní ztratili a lehkovážně ji skládají? I s pověrou někdy jest zde činiti. Neboť někteří, chtějíce účinek přísahy oslabiti, skládají tak zvanou studenou přísahu, t. j. jednu ruku zvedají a druhou kladou na záda, říkouce, že tím síla přísahy zase vychází a se ztrácí, že tedy i křivě přísahati mohou bez trestu a hříchu. Tu zase se potvrzuje pořekadlo, že »kudy víra vychází, tudy pověra vchází.«

Jestě však horší jest přísaha, při níž něco jiného ústy se mluví a na něco zcela opačného v srdci se myslí. Pak ovšem lze přísahu vykládati jak libo a dle potřeby.

Císař Zeno byl spiknutím v Cařihradě s trůnu svržen a Basiliscus, ujec císařovny, na trůn dosazen. Zenonovi však se podařilo sebrati dosti četné vojsko, s nímž proti sokovi vítězně táhl. Basiliscus, vida nezbytí, utekl se, ode všech jsa opuštěn, s chotí svou a dětmi do chrámu sv. Ireny. Zde složil na oltář korunu,

žezlo a jiné odznaky císařské důstojnosti a uzavřel se s celou rodinou do postranní kaple křesťní. Chrámy, kaple a jiná posvátná místa byly tehdy útlukem všem stíhaným a pronásledovaným, a nikdo nesměl se opovážiti brannou mocí nebo násilím je odtud vypuditi. Toho neodvážil se ani Zeno, ač po pomstě prahnul, nýbrž začal s Basiliscem vyjednávat. Přísahou u oltáře Páně se slavně zavázal, že neodpraví Basilisca. aniž jeho a rodiny jeho krev proleje. Následkem přísahy této vyšel Basiliscus s rodinou svou z posvátného útulku. Se špatnou se však potázał, neboť Zenon poručil Basilisca i s rodinou jeho na vzdálený hrad odvézti a tam je bez potravy nechati. Neboť tak si vykládal dvojsmyslnou svou přísahu, že neproleje krev nepřítele svého, nechati jej však hladem hynouti za dovolené pokládal. Oběti podvodné jeho přísahy zahynuly v podzemní kobce hladu. Když pak po nějakém čase kobku otevřeli, objevilo se strašné divadlo. Zbídlné a vyhladovělé mrtvolky rodičův a dítěte byly v jednom chumáči spletené, neboť se byly v nejhorších bolestech objali a tak společně, zajisté s kletbou na rtech proti krivopřísežníku, zahynuli. Zeno však místo aby do sebe šel a pokání činil, radoval se, že se mu podařilo i přes přísahu nepřítele se zbaviti. Avšak trest Boží byl v zápětí. V noci z 9. dubna 491., když Zeno napilý od stolu vstal, padl s velkým lomozem na zem, zachvácen jsa padoucníci. Myslili, že je mrtev. Žena jeho, císařovna Ariadne, ráda, že se nenáviděného manžela zbavila, dala již se svítáním domnělou mrtvolu v císařské hrobce pohřbiti a strážce rozestavěti, jimž přísně poručeno, nikoho ku hrobce nepustiti. Strážím pak samým zakázáno hrobku otevřít, ať se děje co děje. Sotva

uběhlo 24 hodin, zaslechly strážé strašný lomoz a křik ve hrobce. Zeno, jenž byl za živa pochován, oživil a volal o pomoc. Avšak strážé, dbající zákazu daného, neodvážily se hrobku otevřít, a tak ponechán byl křivopřísežník strašnému osudu. Když pak po čase byla hrobka otevřena, viděli, že Zeno zuby svými ramena si rozsápal a jednu purpurovou botu snědl. Tak potrestala spravedlnost božská tohoto korunovaného netvora toutéž smrtí, kterou on nepříteli svého zahynouti nechal.

Jiným zdrojem častých křivopřísah jest i lživost nynějšího pokolení. Lživost jest vůbec známkou celé naší doby. Neboť kam jen pohlédneme, všude samý podvod, samá leť! Jaká proľhanost panuje jen v obcování a ve společenských rozmluvách! Jak často bývají i potraviny falšovány ku škodě kupujících! Noviny, knihy, divadla, vše to bují jenom lži. Lhaní počíná již u dítek, a zřídka kdy jest matka tak moudrá, jako byla v následujícím příkladu. Jistý královský princ ukázal matce kresbu, aby se o pokroku jeho přesvědčila. Královna však zpozorovala na obrazu několik oprav cizí rukou, a proto dala mu kresbu zpět se slovy: »Milejší je mně hrubý náčrt, tvou rukou vyvedený, nežli nejkrásnější kresba ruky cizí. Považ jen, synu, jestliže ruce naše užívají lži, zdali i srdce si brzy na lež nezvykne?«

První lež u dítky má se vždy přísně potrestati. A právě proto, že se tak neděje, roste tato neřest a dospívá s pokolením. Nikdyli se lež u dětí netrestá, nekárá, nýbrž vždy jen přehlíží a odpouští, stává se takorka druhou přirozeností a i ve stáří sedí pevně. A zdali ten, kdo lži zvykl, bude se báti před soudem na lež přísahati? Sotva.

Netoliko Bůh odvrací se od křivopřísežníka, i lidé vyhýbají se mu s osklivostí. Falešná přísaha hyzdí jako zna-

mení Kainovo čelo jeho a staví jej na pranýř obecného opovržení.

Z toho patrno, že již přirozený zákon posvátnost a nedotknutelnost přísahy žádá.

Dva občané, Martin a Jiří, hádali se o 100 zl. Martin tvrdil, že je zaplatil, vykázati se však písemně nemohl. Jiří pak u soudu odpřisáhl, že 100 zl. od Martina nedostal, načež Martin odsouzen byl dluh ještě jednou zaplatiti. Před smrtí svou povolal Martin Jiřího k loži a dlouho mu domlouval, aby bezpráví své uznal. Jiří však nedal se obměkčiti, mamona opásala srdce jeho kůrou ledovou. Avšak i na Jiřího přikvačila smrt — zemřel náhle. Dlouho již práchnivěly kosti obou soků, tu vyndal syn Martinův ze přístěnku starou, zaprášenou knihu, a hle, hned za deskami ležela kvittance, že Martin Jiřímu 100 zl. skutečně zaplatil. Syn odevzdal ji soudu a potomci Jiřího musili vše nahraditi. Náhlá smrt Jiřího objevila se nyní jako trest Boží za křivou přísahu. Proto i celé sousedstvo odsoudilo Jiřího, zanevřelo na celý jeho dům a hrob jeho jest předmětem osklivosti.

Opovržení veřejné jest sice jen časným trestem, ale velice citelným.

Jiný časný trest, ježž spravedlnost lidská ukládá, jest žalář. Strašné, hrozné to slovo! Jistý mudrc nazval žalář nesvěceným hřbitovem, a to vším právem. Hřbitov křesťanský svěcen jest požehnáním a modlitbou kněze církve Páně, v pokoji odpočívají zde mrtví, očekávající radostného vzkříšení. Křivopřísežníci pochovávají se také již za živa: žalář jest jejich nesvěceným hrobem. S ním pohřbena i jeho čest a dobré jméno, pohřbena zlatá svoboda i láska jeho přibuzenstva, neboť toto s bolestí musí se od něho odvrátiti. Zdaliž neztratil křivopřísežník více, nežli mrtvý smrtí svou? Za mrtvé se modlíáme, kropíme jejich náhrobky slzami, kráslíme jejich hroby. Nikdo však nevzpomíná na

modlitbách křivopřísežníků, nikdo pro ně nepláče, nanejvýše snad slzy zlosti, bolesti, hanby a bídy. Okrasou jeho vězení jsou mu kletby a zlořečení. Mrtví vstanou o dni posledním k novému, lepšímu životu; zajatý křivopřísežník opouští po uplynulé době vazby také svůj hrob, avšak velice zřídka kdy se stává, že některý lepšího, spořádaného života, se chopí, po větším díle žijí hůře nežli před tím.

Třetí časný trest na křivou přísahu jest škoda na majetku. Neboť kdo pracuje na př. rolníkovi na poli a ve stodole, ve chlévě a v zahradě, když on za mřížemi sedí? Žena? Vždyť jest hořem tak ztrápena, že se sotva vleče, té schází síla i pružnost ducha. Ditky? Jsou malé, nezkušené, lehkomyšlné; snad těží z toho, že nemají dohlídky otcovy. Čeládka? Zdaž lze se na tuto ve všem a všude spolehnouti? Proto nezřídka se přihodilo, že mezi tím, co muž v žaláři seděl, statek klesal, hospodářství hynulo, tak že když vyšel, nic mu nezbyvalo, nežli chopiti se žebrácké mošny. Jest v tom již zřejmý prst Boží, že právě krivá přísaha, která často pro pozemský statek se páše, časnou chudobou a bídou trestána bývá. Opovrzení lidské, dlouhý žalář a ztráta jmění — to jsou hlavní tresty časné; zdali pak nejsou dosti hrozné, aby každého od krivé přísahy odstrašily? Avšak nejsou to ještě všecky, neboť o jednom hrozném trestu časném ještě jest nám se zmíniti. V jednom velezajímavém cestopise vypravuje spisovatel, že zavítal na cestách svých také do vyhlášeného blázince. Vše bylo tam krásné, nádherná kaple, zahrady, lázně, jídelny, zábavní síně, slovem: všecko pohodlí. Přes to však ležel na celé budově jakoby balvan, neboť v tu chvíli slyšeti bylo hrozný ryk a skřek ubohých pomatenců, nebo smích jejich, jenž až do kostí pronikal. Obzvláště jeden obraz nevymizí prý nikdy z mysli spisovatelovy. Viděl tam totiž jakéhosi

kramáře z venkova, jenž krivě přísahal a následkem toho se zbláznil. Stále zdvihal tři prsty, kterými přísahu byl složil, a pohlížel na ně záduřivě, brzy rozplýval se v slzách, brzy zase propukl v šílený smích, tak že posluchači až úzko bylo. Všem ukazoval ony tři prsty, a zvláštní pozor dáti se musil, aby se jim nic nestalo, neboť každou chvíli je kousal, trhal, krivil brzy s dětinskou radostí, brzy v hrozném vzteku. »Tento člověk,« pravil provázející kněz, »jest odstrašujícím příkladem, jak Bůh již zde na zemi křivopřísežníky trestce.« — Trest tento hrůzou svou rovná se následujícímu, o němž jistý kněz v zápiskách svých vypravuje. Byl totiž jednou volán k těžce nemocnému. Dle výroku lékařova nebylo prázdné naděje, i hleděl duchovní domluvami nemocného ku přijetí sv. svátostí pohnouti. Nemocný cítil sám, že se konec jeho života blíží, i nedal se dlouho pobízeti. Když byl kněz nemocného zopatrnil, odcházel od něho s příslibem, že jej co nejdříve navštíví. A hle, mohl tak několikrát učiniti, neboť podivným způsobem protahovala se nemoc, tak že se věru zdálo, jakoby muž onen ani umřít nemohl. Stav jeho byl hrozný. Na smrt byl již po kolik dní, ba takofka v zápasu smrtelném, a přece nechtěl kahanec života jeho shasnouti. Trapné bylo pro kněze, jemuž nemocný stále něco sdělití chtěl, avšak pro slabost nemohl. Konečně jednou, když byl ucho své docela k ústům umírajícího přiložil, zaslechl slabá slova: »K tomu mi dopomáhej Bůh a Jeho sv. Evangelium.« Byl totiž v životě svém jednou krivě přísahal, a upomínka na hřích tento hrozně jej trápila v hodině smrti. Ač se již byl vyzpovídal, neměl pokoje, stále opakoval táž slova těžkým jazykem, až konečně vytřeštiv zrak jakoby v největší hrůze, vyrazil ze sebe slova ta a vypustil ducha.

Ó kéž by každý na paměti měl oba tyto výjevy, onen v blázinci a tento u lůžka umírajícího, zajisté by jej hrůza pojala před krivopřísežnictvím! Nezvedej nikdy lehkomyšlně tři prsty ke lživé přísaze! Neboť tři prsty upomínají na tebe, na tvou rodinu a na tvé jmění. Musíš-li již přísahati, mluv pravdu, pak nevydáš ani své štěstí, ani blaho své rodiny, ani jmění své v šanc. Krivou přísahou uškodíš však citelně všem třem.

Tři prsty upomínají tě na minulost, přítomnost a budoucnost. Jak čist a blažen jsi byl, dokud žádná lež neposkvřnila rtů твоých, dokud každé slovo tvoje pravdivo bylo. Každý tobě věřil, slovo tvoje zvažilo smlouvy, neboť byl jsi mužem slova.

Šťastná byla tvoje minulost v příčině této. Co máš činiti, čeho se stříci, abys štěstí toho nikdy nepozbyl? Hle, okamžik přísahy je tu, v jediném okamžiku můžeš vše ztratiti krivou přísahou, avšak podržeti přísahou řádnou. Jak se rozhodneš ve přítomnosti? Pomysli na budoucnost, na všechny hrozné následky falešné přísahy, a jeli tobě spása duše tvé milá, nebudeš se ani chvíli rozmýšleti, co činiti máš.

Tři prsty ukazují ti dále nahoru, na tebe a dolů. Dole hoří peklo se všemi mukami a vším trápením, jež Bůh velikým hříšníkům přisoudil. Tam trápí duši oheň nezhasínající a červ hlodá, jenž nikdy nezmírá. Tam vede tebe přísaha krivá.

Nahore jest nebe, sídlo Boží a jeho

vyvolených, kde konečně srdce lidské dochází ukojení všech svých tužeb a přání, kde štěstí nezkaleného povždy používati má. Tam vede tebe pravda.

Třetí prst ukazuje na tebe. Jsi mezi nebem a peklem, vůli máš svobodnou. Pravdou blížíš se k nebi, lži k peklu. Přisaháš-li, viz, kam asi se chýlíš?!

Ač se nyní již krivopřísežník tak netrestá jako dříve, kdy mu totiž ruka useknuta bývala, přece zůstávají tresty Boží v platnosti své i na dále, neboť Bůh se nemění. Když král Baltazar s knížaty říše své hodoval a posvátných nádob ze chrámu jerusalémského při hostině užíval, objevily se prsty na protější stěně, jakoby písící ruky lidské. A král užtev to, zbledl. Nikdo nemohl písmo ono přečísti, až Daniel. Četl: »Mene — thekel — phares. Spočten, zvážen, rozdělen.«

Krivopřísežník zvedá tři prsty ku přísaze a Boží prst píše mu trest: spočten, zvážen, rozdělen. Spočtení jsou dnové života tvého, neboť hanba, bida a nouze ukrátí je. Zvážil Bůh hřích tvůj, i nalezen jest tuze těžkým, proto stáhne tebe do propasti pekelné. Rozděleno bude štěstí tvé i majetek, pokoj zmizí z domu tvého a jen v slzách smáčení budeš chléb svůj. Hanba bude údělem tvým, rád bys zemřel, ale nebudeš moci.

Ó jak hrozná výhlídka otvírá se ti v budoucnosti! Proto stráž se krivé přísahy, pokud ještě čas!

B. Hendl.

Několik slov o neděli.

Neděle jest den Páně, totiž den, který výhradně službě a počtě Boží jest zasvěcen. Neděle u křesťanů ustanovena ku této službě místo soboty židovské, ve které bylo přikázáno Bohem samým zdržovati se veškeré práce služebné a výhradně se věnovati službě toho, jenž vše stvořil a zachovává. Čím byla židům sobota a křesťanům neděle, tím jest vyznavačům koranu pátek, mají tedy též den odpočinku, který Bohu samému jest vyhrazen. Že dne odpočinku jest člověku třeba, vyzna'a i revoluce francouzská, která však ve své všemohoucnosti, kterou Boha dekretem přinutiti chtěla, by Francii opustil, proti témuž Pánu stanovila; by nikoliv sedmý, ale poněvadž vše dle metru jíti mělo, desátý den odpočinku byl stanoven; jako však táž revoluce, která Boha v umění ctíti chtěla, musila Boha, tak říkáje, na trůn ve Francii opět usaditi, musila táž revoluce i den sedmý svátečním znovu zvatí, poněvadž seznala, že lid nemohl namáhání devíti dnů snéstí, čím doznala, že Pán Bůh přece jen moudřejší než soud jest různých horkých hlav.

Cirkev katolická z té příčiny klid a počtu sobotní na neděli, prvý den po sobotě, přenesla, poněvadž téhož dne Kristus Pán z mrtvých vstal, a ona toto tajemství milostiplné stále uctívati chtěla, o čemž svatý Ignác mučeník ve svém listu k Magnesiovi praví, že na místě úcty dne sobotního křesťané den Páně čili neděli stanovili, poněvadž to jest den, v kterém působením Krista Pána náš život počíná, jenž nám Kristem byl získán.

Sv. Justin mučenník, který zemřel ve druhém století za pronásledování

císaře Marka Aurelia, tímto způsobem stanoví ve své druhé apologii zaměstnání křesťanů ve dni nedělním: »Dne nedělního, který dnem Slunce pohany jest zván, jest všem těm, kteří ve městech i na venkově žijí, shromážditi se v jednom místě. Necht' se tam přechítají listy apoštolův a knihy prorocké potud, pokud čas dovolí. Po skončeném čtení necht' se ujme ten, kdo shromáždění předsedá, slova, a necht' povzbuzuje přítomné, by skutky konali, co právě bylo předčítáno.

Po této řeči jest nám společně se modliti. Po modlitbě budiž obětován chléb a vino s vodou, jež se podávají po přeměně a dikččinění věřícím. Dříve než se rozejdou, necht' pomáhají ti, kdož mají statků pozemských, dle vlastní vůle, chudým a žalářovaným. Den pak nedělní jest k našemu se shromáždění proto stanoven, poněvadž jest dnem světa stvoření a z mrtvých vstání Pána našeho Ježíše Krista.«

Od počátku světa stanovil Bůh, aby dnem odpočinku byla sobota, kterýž zákon sám Pán posvětil vlastním příkladem, neboť šest dní pracoval, totiž tvořil tento svět, sedmého však od dila ustal. Sám rozkázal židům svěcení dne toho, smrtí trestaje přestupníky.

Šest dní manna padala s nebe, ve dni šestém v množství dvojnásobném, aby židé mohli zásoby sobě na sedmý den učiniti; nechtěl tehdy Pán, aby ve dni sedmém ani potrava se sbírala; tak přísně dbal klidu svátečního.

Jako Bůh v Zákoně Starém, tak i církev v Novém nám prikazuje zdržovati se ve dnech svátečních veškeré práce služebné a prikazuje klid, avšak nikoliv nečinnost, prikazuje klid svatý a posvěcující, klid, který nás odvracuje od

snahy všední, a nabádá ke službě Boží, bychom o spáse své duše pracovali.

Tím chce Bůh a církev ukázat nám, že snaha naše nemá pouze na vezdejší práci přestávat, ale že nám jest pracovat též pro svět jiný, nadzemský, že máme vedle smrtelného těla i nesmrtelnou duši. Bůh však proto chce, bychom tělesně se zhostili práce, bychom tím snaze na duševním obrodu svém pracovat mohli; proto musí klid náš podobati se klidu Božímu, který sám v sobě stále působí, musí podobati se klidu světců v nebi, jichž duše sprostěna pout těla, jediné na Bohu lpí, poněvadž smysly na ně nemají již práva. Proto nedostačí pouze nepracovat, neboť když práce, která jest sama v sobě dobrá, dílo užitečné, nás posvěcující, jest zakázána, jest třeba ji něčím lepším nahraditi, co větší v očích Páně má cenu, pobožností totiž. Neboť když práce, sama v sobě dobrá, jest ve dni nedělním zakázána, což máme teprve říci o zaměstnání nelišném, a hříšném i nebezpečném? Není toto trestuhodnějším než práce sama? Není tedy neděle dnem, který výhradně veselí, plesům a zábavám jest vyhrazen, není dnem, ve kterém snad bychom musili děle

v hostincích potrvati, ale dnem Božím? Proto také praví sv. Augustin. Zda není lépe po celý den zemi vzdělávati, nežli ztráviti jej v tanci a pílkách? Není zajisté možno den sváteční světiti nežli skutky, jež nás posvěcují; jak tedy můžeme beztrestně používatí jej ku dílu nás kazícímu?

Církev sice nestanoví výslovně, slyšení mše svaté a kázání dopoledne vyjímaje, co nám jest v neděli dělati, poněvadž se domnívá, že každý křesťan, který blaha své duše dbá, neopomene veškerých možných milostí získati, jež den ten přináší. Tak zajisté žádný neopomene, ač výslovný to příkaz církve není, odpolední pobožnosti chrámové přítomen býti a zbytek dne, vychováním dítek, které ve dnech všedních sotva vidí, jakož i užitečnou četbou naplniti, by poučen duševně a posílen tělesně, dne následujícího povinnostem svým zadosť učiniti mohl.

Církev svatá stanovila hned od prvních století, by v neděli žádných nebylo postů; toto ustanovení trvá dosud, jsouc snad jediným ustanovením, které bez překročení neustále jest zachováváno.

Jak se omlouvají mnozí, kteří protikřesťanské a nemravné spisy čtou?

edá se upříti, že za našich časů se mnoho čte. Vždyt vydává se tolik knih a časopisů — a ty musí mít své odběratele a čtenáře. Byť také snad o mnohém platilo: »Byl jeden mnich, měl mnoho knih a nevěděl, co je v nich,« přece většina čte, co si objednala, koupila nebo vypůjčila. Ovšem že čtením, došli se čte, člověk se vzdělává a uslechťuje, ale kniha nebo

spis musí býti dobrý, skutečně uslechťujícího obsahu. Tu však je ten háček! — Kdybychom měli jen samé dobré knihy! Bohužel, že mezi pšenici jest mnoho koukole, vedle dobrých knih jest mnoho škodlivých a znemravňujících, a z těch pak mnohý čtenář čerpá jed, kterýmž duši svou otravuje a časné i věčné nešťastným se činí. A takových zaslepenců jest mnoho. Vystříhali je kdo, snad dobrý přítel, aby takové pekelné plody tisku

nečetli, tu hned mají nějakou omluvu pohotově. Letopisy díla sv. Pavla »apoštolátu tisku« mají pojednání, ve kterém jistý pan farář vyvrací omluvy, kterými svět četbu znemravňujících spisův okrašluje a ospravedlňuje.

»Jest chvály hodno,« píše dotčený farář, »že nynější vlády, vypukneli nějaká nakažlivá nemoc, povolají zkušené muže, by Tito o vzniku, rozšiřování a účincích nemoci té se vyslovili a by poradili, jak by nejlépe zlo se potlačilo. Tak na př. dělo se téměř ve všech státech poslední doby při prvním vypuknutí cholery. Tutéž povinnost majíce na zřeteli, poukazovali často a důrazně strážcové svaté církve své věřící na jistý duchovní mor, který tím větší škodu způsobuje, čím dražší jest duše, nežli tělo; který tím jest nebezpečnější, čím více jest po světě rozšířen, jehož smrtelný jed připravuje člověka o nejdrahocennější dary nebeské: jest to mor špatného tisku. Již ve svém prvním okružním listu k veškerému křesťanstvu upozorňoval zvěčnělý papež Pius IX. a podobně i nynější sv. Otec Lev XIII. na lživou, ctiutrhácnou, víru a mravy hubící povahu špatných spisův, a nejedenkrát v pozdějších promluvách a okružních listech před takovou četbou vystříhali.

Když Lev XIII. v první výroční den své volby za papeže, 22. února 1879., holdování katolických žurnalistů přijímal, nazval při této příležitosti nekřesťanský tisk »uzavřeným pramenem sociálního převratu a nejhlavnější příčinou zla bez konce, které nynější svět tíží.« A jako nejvyšší pastýř stáda Kristova, tak napomínali a varovali biskupové všech zemí celého křesťanského okrsku — brzy jednotlivě, brzy společně — před tímto nebezpečím co nejdůtklivěji. Tak píše biskup angerský (r. 1874.): »Odvolává se k celé autoritě svého biskupského úřadu, zakazují a zapovídám četbu spisů našemu

náboženství a církvi nepřátelských a z celé duše své prosím a zapřísahám vás v Ježíši Kristu, našem a vašem soudci, abyste našeho napominání uposlechli.« Teprve nedávno vydali veškerí biskupové rakouští společný list pastýřský, v němž opět a opět své diecése před špatným tiskem varují a vyzývají, by katolickému tisku čila pozornost se věnovala.

A co prospěly všechny prosby, zapřísahání, napominání a varování? Ze kterých domácností jsou rozhodně odstraněny knihy, křesťanskou víru a křesťanské mravy hubící? Ve kterých rodinách zaujaly místo katolické zábavné listy, vypudivše odtud kluzké, oplzlé belletristické spisy? Které obce nepředplatily se již na proticírkevní časopisy? Netrváli zlo dále? Nehubí a neničíli širší a širší kruhy? Příčiny tohoto přesmutného zjevu jsou snad rozličné; jedna z nich, snad nejprvnější a nejvšeobecnější, jest asi tato: Pro každý hřích hledá člověk jakousi omluvu. Přestupování tohoto Božího a církevního příkázání — nevěrecké a nemravné knihy a spisy nečísti — snaží se svět všemožně ospravedlňovati, četbu takových knih a spisů pod rozličnými záminkami a omluvami jako neškodnou, dovolenou, ano jako užitečnou a prospěšnou vyhlášovati.

Pokusíme se čtené tyto námítky blíže objasniti a vyvrátiti.

1. Varují nějaký kazatel v kázání anebo při misiích před četbou víru a mravy hubících knih a časopisů, tu hned jest tím uražen tak mnohý domyšlivý a nadutý výrostek a myslí si: »Nedám si nikterak předpisovati, co mám čísti a co ne; jsem svým vlastním pánem.« Nemůže býti, tuším, nezávažnější omluva, jako tato jest, a ani bych se o ní nezmínil, kdybych ze zkušenosti nevěděl, že právě takové klamně a zdánlivě důvody nejvíce jsou rozšířeny a za platné snadno se uznávají; i od-

povídám takovému hrdopýšku: Jest to církev Boží, která tě napomíná; která vidí, že spěcháš do záhuby, že světlo viry ti uhasíná, že ve ctnostech ochabuješ. Církev nepoužívá žádného násilí, neodvádí tě do vězení, poučuje tě, důtklivě prosí, ukazuje na soudy Boží; pak ale smutně se s tebou loučí, by tě více neobtěžovala. »Nedáš si předpisovati?« Jakoby svoboda záležela v tom, že by každý mohl činiti, co by chtěl! Pak by byli bandité v Abruzziích a Pyreneích nejsvobodnější lidé a divoši australští byli by nejsvobodnější. »Nedáš si poroučeti?« Ani od církve Boží, která zastává místo Kristovo na zemi a v díle Jeho vykupitelském pokračuje? Není ti povědomo, co Kristus praví: »Kdo církve neposlechne, budiž tobě jako pohan.« (Mat. 16, 18.) A jestliže se z království Božího na zemi vylučuješ, můžešli doufati království Boží v nebi?

2. Jiný řekne: »Ale ty knihy jsou přece velice krásně psány; čtu je jen proto, bych se klasickému slohu přiučil.« Jen ne tak překvapeně, milý příteli! Neshledáváš to, co nazýváš sličným slohem, též a snad ještě lepší při katolických spisovatelích? Vždyť máme hojnost dobrých knih, ty čti, z těch se uč; jestliže ty tobě nedostačí, pak jsi nenasytý jako vlk! Proč vyhledáváš zlato v kalu, kvítka mluvnické dokonalosti mezi jedovatým býlím? A pak co tím myslíš, že tvoje knihy jsou klasicky psány, snad se o nich tak nějaký dobře zaplacený kritikář vyjádřil?! Jak kostrbatý jest nezřídka sloh ve tvých románech, jak nedbalé a zimničné celé ličení! A dejme tomu, že mnohý nevěrecký a nemravný spisovatel umí své plody v nejčistější roucho přiodít, že jeho malba, sloh a celé ličení jest bezvadné, zdali nejsou jeho díla svým obsahem záhubný jed, podávaný čtenářstvu ve zlaté číši? Je snad muchomůrka méně jedovatá, poněvadž je krásně červená,

nebo jest plod »belladony« méně jedovatý, poněvadž jest tak leskle černý, jako zrna z černého hroznu?

Jsou i případy, že nesvědomitý spisovatel právě na protináboženské a nemravné statě věnuje všechny své spisovatelské vědomosti. Takové statě jsou tím nebezpečnější, poněvadž svědce, líbili se nám, snadněji a jistěji svádí a poněvadž zlo ve sličné formě paměti, duchu a srdci hlouběji se vtiskuje, a proto vydatněji působí. Ó nechtěj si pochutnávat na těchto plodech, neboť vězí v nich jed, který byt' ne snad najednou, nýbrž pomenáhl, ale tím jistěji duši usmrcuje!

3. Třetí se omlouvá, pravě: »Víra a povaha má jsou ustáleny, není při takové čelbě pro mne žádného nebezpečí.« I dejme tomu, že víra tvá jest pevná a mravní tvá povaha ustálená; kdo ti však za to ručí, že se na tobě nevyplní slova věčné pravdy: »Kdo nebezpečenství miluje, zahyne v něm.« (Sir. 4, 57.) Jak často ukázalo se již takové sebevědomí lživým! Jak nezřídka octnul se ve víře a povahou pevný mladík obcováním se špatnými společníky na bezcesti bludu u víře i mravech a bídně zahynul? Špatná kniha však jest ve mnohé příčině svůdnější a nebezpečnější, nežli zlá společnost; slova svůdná rychle se zapomínají, psaná slova však zůstávají, a ovšem spisovatel volil je tak, aby působila.

Dne 29. listopadu 1843. byl v jednom městě ve Švýcařích jistý vrah, jménem Petr Vasser, u přítomnosti velikého množství lidí popraven. Krátce před popravou pravil svému zpovědníku: »Modlival jsem se dříve rád, žil jsem šťastně a spokojeně; špatné knihy, které se mi do rukou dostaly, podkopaly úplně víru mou.« A kolik jest těch nešťastníků, kteří, jako onen vrah, bezbožné a nemravné spisy v životě a smrti již proklínali? Jest pochopitelné, že člověk, zabývali se neustále četbou takových knih a spisů, musí na ta

místa přijíti. Jako na bylinu působí půda, v níž roste, vzduch, který do sebe ssaje a paprsky sluneční, které ji zahřívají, podobně působí na lidského ducha jeho okolí a jeho četba. A třeba bys víry nepozbyl, přece zeslabuje se moc rozhodného náboženského vědomí, horlivost a vroucnost křesťanského smýšlení ochabuje, červ pochybování budí pokoj tvého srdce, místo dřívější horlivosti pro Krista a Jeho církev nastupuje vlažnost a lhostejnost. Tuším, že to dosti veliká škoda!

4. Jiný opět poněkud podrážděně praví: »Vždyť nemožno, by člověk neustále pracoval anebo ve knize modlitební dřepěl. Jestliže při volné chvíli pro zábavu nějakou pěknou knihu čtu, tu bych rád věděl, co na tom zlého?« Proti tomu nemůže nikdo nic namítati, jeli kniha skutečně pěkná, t. j. dobrého obsahu. Ale proč si libovati ve knihách, jejichž nápis již prozrazuje, v jakém bahně vznikly? Jaká to slast, vyjít si jarní dobou do Boží přírody! Pole, nivy, luka, stráně zdobí kvítí všeho druhu; pestrobarevné motýlové létají s květiny na květinu, pilné, čilé včeličky ssají z nich med a donášejí do svých úlův a brouci pochutnávají si na šťávnatých pupencích rostlinných. Avšak jsou také celé roje much a brouků, kteří vyhlédávají předměty zahnívající a je s takovou chutí a zálibou přepadávají, jako včely a motýlové medonosné květiny. Co s tím přirovnáním? Hle, tomu osklivému hmyzu podobal bys se ty, kdybys zábavu ve své špatné četbě hledal.

5. Poukazuje na svou vzdělanost a počestnost, praví jiný: »Byť takové spisy byly i podezřelé, vybírám jen, co dobrého jest; špatné nečiní na mne žádný dojem.« Abychom o svrchu uvedeném přirovnání pokračovali, praví se ovšem o včele, že z květin vybírá jen med, jednu se však nedotýká. To však neplatí o člověku. Léta a léta obcovati se zlými společníky

a se nepokaziti, blátem břednouti a se nepomazati, zkažený vzduch polýkati a neochuravěti, to pochopiž, kdo můžeš. Podobně vnikne jedovatina, která ze špatných spisů proudí, poněmhu v duši. Pochybujete-li o pravdivosti toho, co tuto praveno, ptej se zkušenosti, ta ti poví. V universitním městě Bonnu v Německu zastřelil se studující, velice nadaný, teprve 18letý mladík. Žádná z obyčejných sebevražedných příčin nebyla pravděpodobná. Mladík onen měl skvělou, radostnou budoucnost před sebou; ani jeho povaha a přirozené vlohy nebyly takové, aby se bylo mohlo na tak smutný konec souditi. Záhadná byla by jeho smrt zůstala, kdyby nebyl zanechal svého denníku. Z toho vysvítá, že náruživě četl spisy něvěreckých básníkův a románopisců. Pozbyv takovou četbou živé víry, zdál se mu život bezvýznamný. Na jednom z posledních listů svého denníku napsal: »Pusto jest v srdci mém, pusto jako v zimě. Mlha přede mnou, mlha za mnou, mlha kolem mne. Jsem bez minulosti, neboť nevím odkud, bez budoucnosti, neboť nevím kam. Krásně kvetl druhdy strom mého života, tu vypukla divá bouře, bez listů jest ten strom a já oloupen o jaro, léto a podzim.« Nešťastník sáhl si na život z omrzelosti života, obyčejná to nemoc těch, kteří bezbožnou a nemravnou četbou se zabývají.

Roku 1877. zastřelila se 17letá dcera jistého státního úředníka v Praze. Uslyševši ránu, spěchala polekaná matka do pokoje dceřina; bylo však již pozdě, dcera ležela mrtva na zemi a vedle ní roman, čirou nevěru hlásající.

Podobný případ připomíná pařížský list »Liberté.« Když policie do bytu 15leté sebevražednice vkročila, shledali tu radikální listy »Almanach democratique,« »Clocche,« »Rappel« a veliký balík pověstných románů, konečně lístek, na němž

napsáno bylo: »Usmrtím se; jediné, co od otce a matky požaduji, jest, aby tělo mé přes prah nějakého kostela nebylo nesené.«

Takových smutných příkladů jest za našich časů dosti. A na tebe by takové

knihy žádný účinek neměly? Jistý pověstný spisovatel takových nemravných knih píše: »Jestliže mladá osoba několik stran mé knihy přečtla, může čisti celou. Ztratila, co mohla ztratiti; ssála jed, není jí pomoci.« J. D.

Don Innigo.

Z historických obrázků J. Jeřka, katechety při c. k. vyšší reálné v Praze.

ak se daří, done Innigo? Zmírnily se bolesti v nohou? Či citíte v nich větší než dosud palčivost?« tak oslovil lékař tvrze pamploňské¹⁾ raněného důstojníka, jenž v podhradebních kasamátech na tvrdé, slámou postřené zemi ležel, a čas od času zhluboka zavzdychl. — Oslovený povztýčil se trochu na loži a po chvíli pravil: »Ždá mi se, milý pane mistře Jeronýme, že palčivosti vůči hledě přibývá, otok na nohou roste a tepna že se zrychlila.«

Co zatím lékař ohmatává tepnu a hlavou povážlivě kývá, pokračuje raněný: »Avšak co na tom? Jde především o to, jak se naši posádce vede. Lze jí ještě dlouhou pevnost hájiti a útoky nepřátelské odrazeti? Rcete, co vám o věci té známo zevrubněji.«

»Pochybují, pane důstojníku, že dlouho,« vrátil v odpověď lékař, »alespoň vyslovil se prý dnes velitel Vasques, že se dá s francouzským velitelem do vyjednávání o čestnou kapitulaci, nepřijde-li během osmačtyřiceti hodin vydatná pomoc.«

»Pomoci nelze se ani ve snu nadíti,« vpadl mu do řeči důstojník. »Francouzové překvapili nás příliš rychle a neočekávaně a našli zemi nepřipravenou. Jaká to hanba pro Španělsko, které pokorně za

mir prositi nuceno bude,« doložil s povzdechem a sklesl opět na lůžko, načež jako pro sebe šeptal: »Kéž by byly nepřátelské koule a hozený kámen, jež mi obě nohy zranily, raději hlavu a srdce mé zasáhly!« A několik rosných perel vytrysklo mu z jiskřících očí a kanuly po bledých tvářích bojovníkových.

»Nerozčilujte se, done Innigo,« namítal starostlivý lékař, »ve válce neštěstí se štěstím se střídá; ba když štěstí válečné nejvíce chřestí, boj se neštěstí, praví přísloví. Porážka v boji není ani hanbou ani nectí. Jste ovšem ještě mladíkem na dráze válečné, vždyť nepřekročil jste dosud ani třicátého roku věku svého, a proto jinými očima na běžné události pohlížíte, než klidné, vážné a zkušené stáří. Prozatím vyhostěte z hlavy všeliké zbytečné starosti, abyste úplným klidem vyléčení svých poranění urychlil; až zase státi budete pevně na svých nohou, pak můžete se svými druhy pomýšleti na řádnou odvetu, za nehodu při Pamploně.«

Při posledních slovech šedivého lékaře vztýčil se znova mladý důstojník a ptal se s chvatem zimničním: »Soudíte, mistře Jeronýme, že se úplně vyléčím, že mi poranění na nohou nebudou příště závadou při chůzi? Slýchaje v mládí o slechetných a hrdinských činech rytířů španělských, toužil jsem už jako chlapec, abych v jejich slépěje mohl jednou vstoupit.«

¹⁾ Pamplona jest hrazené město v provincii Navarra na levém břehu řeky Argy ve Španělsku.

píti a tak v podáních lidu, písních i dějinách čestnou památku si zbudovati; leč za takových okolností přerušena činnost má hned při prvních počátcích a v moři zapomenutí zmizí beze stopy jméno mé.«

»Netraťte naděje, milý příteli,« přetrhl mu lékař plyný proud řeči, »neslušíť vojínu klesati srdcem, nýbrž důvěrovati v sebe a v jiné za pomoci Boží. Liché horování v oblacích, zoufalé myšlenky, rozčilení ducha vašeho zvětší nad míru horečku, zhorší a prodlouží nemoc. Doufejte a nezdoufejte; složte vše na Boha a utečte se pod ochranu nebeské královny, aby vás se svým Synem smířila a Jemu doporučila; zasvěťte se její službě, prostě jen, vždyť svět to do svědčuje zjevně, že kdo se k ní vine pevně, nadarmo jí nevzývá; ona slyší a vyslyší jeho prosbu zajisté a povolá vás brzy na dráhu slávy a činů velkolepých.«

»Kéž byste byl neomylným prorokem!« povzdychl vojín.

»Prorokem nejsem, ale mívám často bezpečné předtuchy,« odvětil lékař, a rychle dodal: »Leč již na čas, abychom rány vaše prohlédli a znova obvázáli.«

Po těch slovech přistoupil blíže k raněnému, sňal obvazky a nahradil je čerstvými, při čemž jakoby pro sebe hovořil: »Jest věru větším hrdinstvím bolesti trpělivě, bez reptání snášeti, nežli britkým mečem v řadách nepřátelských zběsilě řádit.« Pak obrátiv se přímo k raněnému, na rozhodnou zvolal: »Ještě několik dní mějte, done Innigo, strpení; klid a trpělivost přinesou vám jistě brzké uzdravení. Na shledanou!«

Lékař bral se od lůžka důstojníka, ale týž chopil se jeho pravice a táhna lékaře k sobě, hovořil: »Kéž by se nebe nade mnou smílovalo! Avšak kam se poděju, vzdálili se posádka a upadnuli zítra nebo v nejbližší přístích dnech jako zajatec do rukou nepřátelských?«

»I tuto starost pusťte mimo sebe!« těšil lékař, »velitel nás ubezpečoval, že nepřátelům jen za čestných podmínek pevnost odevzdá; nedohodnuli se, vyhodí prý raději celou pevnost do povětří a pohrbí sebe i své ve zříceninách, než by sklonil pode jeho nepřátelské svou pyšnou šíjí a zbaběle se vydal na milost i nemilost.«

»Sláva našemu veliteli!« zvolal raněný radostně, »taková řeč sluší rytíři španělskému. Nuže jděte již, mistře Jeronýme, a potěšte podobně i ostatní vojíny v tomto lazaretě, kteří na vás toužebně čekají. Děkuji vám za péči a službu mi prokázanou z plna srdce, děkuji a přeji si jen, abych se vám mohl kdysi něčím odměniti. S Bohem, na brzkou shledanou!«

Lékař odešel a náš raněný zavřel oči, sepal ruce a jeho pohybující se rtové svědčily o tom, že don Innigo se modlí. Prosil za přímluvu nebes královnu, až spánek přijal jej do své náruči.

* * *

Den následující — bylo to 22. května r. 1521. — stal se osudným tvrzi navarského města Pamplony a její skrovné posádce. Tato byvši mnohými ztrátami seslabena a marně na pomoc čekajíc, zmalomyslněla a vztýčila bílý prapor na znamení, že se vzdává. Nepřítel dovolil vojsku čestný ústup a tak se stalo, že i raněný don Innigo z pevnosti vynešen a do otcovského sídla na zámek Loyola převezen býti mohl. Zmíněný zámek, ležící na výšině nedaleko městečka Azpeycia v provincii Quipuzcoa, byl jen několik mil od Pamplony vzdálen. Ale cesta, přes strmé vrchy pyrenejské vedoucí, byla tehdy velmi obtížná a prostředky dopravní velmi primitivní. Na prosté, slámou vystlané káře, již pár volů táhlo, za velikých bolestí, jež mu dílem nárazy po kostrbaté silnici, dílem nesnesitelné vrzání kol baskického povozu způsobily, do-

praven třetího dne do svého rodiště. Otec don Beltram Jannez de Loyola a matka Alarina Suenz de Licon a Balda, tři sestry a několik bratří očekávali ho na nádvoří, snesli ho se služebnictvem opatrně s povozu, aby ho dopravili dovnitř. Při vši opatrnosti a bedlivosti laskavých rodičův i služebnictva sténal přece raněný, nařikal a ustál teprve, když v zámeckém přízemí na připravenou postel uložen byl. Slzy sester, jež lože jeho obklopile a lehké stisknutí ruky přítomných bratří — ostatní byli při dvoře královském — a bolestný úsměv bylo vzájemným pozdravem na přivítanou.

Raněný žádal jen za občerstvující nápoj a za klid. Don Beltram poslal ihned do San Sebastiana — předního to města v provincii Quipuzeoa — pro obratného ranhojiče, aby, přišed na zámek, raněného se ujal. Ale cesta, již lze dnes za hodinu vykonati, vyžadovala tehdy dobu celého dne, a teprve po dvou dnech přišel señor Rodriguez se svým pomocníkem na mezcích do zámku loyolského. Ač celá rodina ihned za lékařem k loži nemocného se brala, by z jeho úst výrok o stavu raněného vyslechla, nebylo jí to dovoleno, nýbrž přichozi žádal, aby až na otce všickni se vzdělili. Don Innigo byl bolestmi, bezsenností a horečkou velmi slab, tak že na dané otázky jen polohlasitě odpovídal, ba k některým jen hlavou vrtěl anebo přisvědčoval.

Na to prohlížel lékař poranění; levá noha již se hojila a lékař jen vymyl důkladně ránu a přiložil čerstvý obklad. Za to při prohlídce pravé nohy kýval povážlivě hlavou, mračno vrásek pokrylo jeho klenuté čelo, a ač nepromluvil ani slova, bylo jeho mlčení řečí srozumitelnou.

Otec, který lékaři myšlenky s tváře vyčetl, zarazil se a úzkostlivým hlasem se ptal: »Señore Rodrigueze, netajte ničeho a vyslovte se upřímně. Ženské odešly a jsme zde jen mužové, kteří

mohou slyšeti, co jim bude snášeti a trpěti. Pozorují na vás, že poranění mého syna nebezpečné jest. Zbavte nás tudíž především trapné nejistoty.«

»Done Beltrame,« odpovídá lékař, »tak zle není, jak se asi domníváte.«

»Bohu díky!« povzdechl zhluboka otec.

»Leč vizte sám,« pokračoval lékař, ukazuje nohu raněného, »dilem kvap, dilem nezkušenost obsluhovačů v Pamploně, špatným a nedostatečným obvázáním roztržitěná noha v opácnou polohu jest uvedena. Budemeli v léčení tomto pokračovati, pak najisto nebude její majitel jí více moci použiti.«

»Tedy doživotním mrzákem!« vykřikl otec chvějícím se hlasem a bázeň i žalost zračily se v jeho obličej. »Což není skutečně již žádné pomoci?«

Lékař mlčel a znova prohlížel ránu a ohmatával nohu. Po chvíli pravil k raněnému: »Done Innigo, jste dosti silen a odhodlán snést veliké bolesti, jimž není vyhnutí? Slyšte: chci uvést vaši nohu v prvotní stav jejího roztržení a pak ji znova léčiti budu. Při tom vás ubezpečuji, že výsledek léčení vás uspokojí docela a bude dostatečnou odměnou za přestálé bolesti.«

Po malém rozmyšlení odpověděl nemocný rozhodným hlasem: »Mistře Rodrigueze, začněte ihned s léčením; čím dříve tím lépe!«

»To slyším rád,« zvolal lékař, a obrátiv se k otci, řekl: »Nuže, pošlete mi sem pomocníka mého s obvazky a nástroji. Sám jděte zatím těšit rodinu. Dobře učiníte, opustíte nás, abychom bez překážky pracovati mohli!«

S těžkým srdcem odcházel Beltram.

Nyní nastala operace; nejprve bylo třeba nohu násilně ve přirozenou polohu uvést. Při tom se ukázalo, že několik kostiček od prvního obvazku v ráně zůstalo; i ty musili vyndati, ano i pilky

užiti, aby předešlo se hnisání a sněti. Při tom všem nemocný zcela klidně se choval, ba ani nezasténal, ale rty jeho zkrvaveny byly od zatatých zubů. Bylo patrné, že jeho rozhodnutí jest pevné a že vůle jeho vládnouti chce nad tělem.

Konečně po dlouhé době operace jest ukončena a nový obvazek přiložen.

»S Boží pomocí bude zase dobře!« promluvil lékař. »Vystál jste mnoho, ale ne marně; nyní třeba především klidu duševního i tělesného. Nemluvte mnoho, střežte se rozčilení, a proto společnosti u sebe netrpte. Sdělim totéž s vašimi domácími a nařídím, čeho ještě více třeba.«

Tri dny zdržel se lékař v zámku, aby nemocného pozoroval; s počátku šlo vše dobře před se, tak že Rodriguez čtvrtého dne na cestu k domovu se vydal, nařídív vše, co do stravování a ošetřování.

Leč brzy po odchodu lékařově bylo hůře; nemocný pozoruje, že nohy z těžkých poranění nevyléčí se tak brzy a snadno, málomyslně, byl všecek úzkostliv a rozčilen. Objevila se horečka a s ní bezsenné noci, bolestné, nepokojné. Při ohnivé povaze neznala jeho fantasmie mezi, a myšlenky, jimiž za dne se obíral, vtělovaly se v noci v podivný děj a rej.

Po způsobu rodin šlechtických byl don Innigo z Loyoly od 14. roku věku svého při dvoře Ferdinandově pažetem a vychován pro povolání vojenské, neboť jen tomu stavu směl se tehdy rytíř španělský věnovati. Don Innigo blouznil o slávě vojenské. Kdykoli měl pokdy, čítával rád v kronikách o rytířských kouscích; a jeho miláčkem byla kniha *Amadisa z Gallie*. Při takovém čtení zapomínal na svět, na sebe i své okolí a tak pohřížil se v děj vypravování a rozčílil, že s hrdiny povídek bojovati i vítěziti a z rukou krásných dám poděkování a vděk za svou statečnost obdržeti se domníval. Skutky velikého a

slavného Campeadora a Cida, jež v rodišti jeho v písniích a pověstech žily a s pokolení na pokolení přecházely, vyvolaly v jeho duši takorba slib, podobným hrdinstvím se vyznamenati. Dále byli to slavní rytíři rodin nejvznešenějších, Laro, Guzman, kteří život nasadili, aby Maury přemohli, víru mohamedánskou ze země vyplnili a svaté, křesťanské náboženství v předešlá práva uvedli; i ty vzal si za vzor a chtěl se jim připodobniti, ba myslil, že musí tak jednati.

Jeho mladistvému nadšení a nezkušenosti ve světě uslo totiž, že doba rytířování dávno už minula, a že objevením Ameriky vše k materialismu se obracelo. Nadšení pro čest a víru přešlo v touhu po zlatě, velikých pokladech, nových říších a po nových dílech světa.

Přirozeno bylo, že rodina Loyolů po takových nocích pozorovala, kterak nemocnému hůř a hůře. Domluvy nespomáhaly; léčení se nedařilo. Tu a tam byl tišší, a zdálo se, že mladost vše přemůže; ale myšlenky nám známé zaměstnávaly ho i na dále.

Když jednou po dlouhém ležení na lůžku zpřímá posazen byl a volně od-dychoval, žádal své, aby mu opatřili nějaké čtení. Ale knih bylo doma poskrovnu; jenom některé modlitebni k domácím pobožnostem. Aby vřelému přání nemocného dostáli, posláno do sousedního benediktinského kláštera v Azpeycii. Leč tam bylo lze dostati jen *Život Vykupitelův* v legendách a *Květy Svatých* (*Flores Sanctorum*). spis, který životopisy nejproslulejších Světců křesťanských obsahoval. Rozmrzen, že neobdržel, po čem toužil, chopil se zmíněných knih jen z přílišné, dlouhé chvíle. Ale brzy čel horlivěji, a čím více v obsah spisu se ponořoval, tím rychleji vzrůstal před duševním jeho zrakem svět netušených ideí. — Rytíři, bojující za čest, slávu a vděk dám, zaměnili místo s rytíři víry,

kteří pro nebe, pro spásu lidskou bojovali. Zázraky nadpřirozené, jimiž Bůh neviditelně oněm bojovníkům po straně stál a jim takto svou přítomnost a pomoc osvědčoval, byly jiného druhu, než zázraky surového hrdinství, jež člověk mečem a kopím uskutečňoval. Den ode dne rozněcovaly ho podobné obrazy; rozčilení rostlo a nedalo mu spáti, horečka byla větší a obrazotvornost přešla u vytržení. Viděl křesťanské reky na popravišti, viděl mučidla, krev téci a mučeniky se usmívat; zřel nad nimi nebe otevřené a Krista, Pannu Marii, jak jim kynou palmou míru a anděly dolů posílají, aby duši statečného vyznávče ke trůnu Nejvyššího doprovodily. Viděl sv. Františka z Assisi před sebou, jak při modlitbě Kristu zcela se odevzdává, v tělesné takorťka spojení s Kristem vešel a od Něho na důkaz toho svaté rány obdržel. Při sv. pannách a ženách, jež před jeho duševním zrakem se objevily, nepozoroval pýchy a liché okrasy světské; byly však krásnější ve své nebeské jasnosti, a svatá záře kolem jich hlavy byla vznešenější a lesklejší ozdobou, než všechny diademy, jež naše země svým vyvoleným kráskám dává může. Při takových viděních a živé obrazotvornosti mluvil nemocný hlasitě: »Takovým i já budu, tak i mně musí se státi.« Po takovém rozčilení ležival nemocný ráno tiše, mlčky a zdánlivě bezcitně na lůžku, ale v nitru jeho to vířilo a bouřilo.

Chtěl osobu svou ve světě k platnosti přivést, ale jak?

Dvě mocnosti zápasily v něm: svět a nebe; bylo mu pro jedno se rozhodnouti a druhé zavreči. Don Innigo poznal svět i jeho rozkoše; pod svým strýcem, vévodou Najerským, mohl se nadíti u vojska rychlého postupu a dosíci všeho, co svět dáti může smrtelníku a čeho se dodělati bylo dosud jeho ideálem.

Anebo voliti cestu druhou: boj,

zápas za víru, za náboženství, za církev. Nicméně netoužil po tučném obročí nebo po stolci biskupském, na němž by mohl pohodlně žíti a klesnouti z paměti do propasti zapomenutí. Viděl před sebou reky náboženské, kteří nepatrní jsouce, bojovali, zvítězili a zemřeli, potom však vavřínem slávy ověnceni byvše, v nesmrtelné památce všeho lidstva žili a jako dobrodinci pokolení lidského a přimluvě u Boha ctěni a vzývání jsou. Dvě cesty před ním táhly se; kterou zvoliti? Střízlivé, pokojné rozvahy postrádal. —

Za dlouhých dnův a tmavých nocí rozhodnutí stihalo rozhodnutí a myšlenky se křižovaly v divé směsici.

Když jednou na lůžku ležel a duch jeho dosud na pochybách byl, zdálo se mu, že vidí ve svém pokoji, kde klekátko pod obrazem Panny Marie stálo, jasnou záři. Mžikem rozevřela se stěna, a tu zří Pannu Marii, jak ze zdi vystupuje a jemu kyne. U velikém rozčilení sleze s lůžka, pokleká na klekátko a přijímá od ní posvěcení na rytíře Mariánského. V témže okamžení otrásl se celý dům v základech.

Po malé mdlobě dovlekl se nemocný na lůžko a od té chvíle byl pokojný; pochybnosti, jež ho byly trápily, zmizely; ne on sám, ale vyšší moc rozhodla nad jeho budoucím žitím. Klid účinkoval blahodárně na jeho pozdravení; rány se zacelily a nemocná noha po čase jen něco málo v chůzi mu vadila. Rytíř svaté Panny — za takového se měl — vstoupil do života s pevným úmyslem, že Bohu, církvi katolické služby své věnuje. Leč kterak cíle dosíci, nevěděl, ba ani netušil.

Pod záminkou, že navštíví vévodu Najerského, vyjel si z jara r. 1522. do nedalekého městečka Navarete, kde propustiv dva sluhy, již mu nejstarším bratrem dáni byli za průvodce, sám na mezku dále se bral. (Pokr.)

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

VI. Domácí přítel.

radostným plesáním, s hlučným jásotem »Hosanna!« vítal ondy lid israelský Spasitele, když se na květnou neděli ve slavnostním průvodu bral do Jerusalema. — A odkud pak to, že, co zatím fariseové a zákonníci hněvem pěstě zatínali, lid s tak nelíčenou radostí Mu vstříc šel? To odtud, poněvadž věřili v Ježíše Krista a dobře věděli, koho v Něm mají. On se jich, byť sebe nižších a chudších, neštítel, nýbrž nejraději s nimi obcoval; On jim léčil nemocné a těšil zarmoucené, On se jich otcovsky zastal proti falešným fariseům, On jim uměl tak upřímně a dojemně mluvit k srdci, že se jim od Něho ani nechťelo a celé dny by byli naslouchali slovům Jeho; zkrátka, ti lidé poznali a pochopili k největší své radosti, že jest Kristus Ježíš pravý »přítel lidu,« nad Něhož by lepšího v celém světě nenašli!

Tohoto neocenitelného štěstí dostává se však i tomu a takovému domu, kdekoli Ježíše mezi sebe přijali a pod svým krovem ubytovali. Ano, i vy, šťastní obyvatelé »domu Ježíšova,« můžete se o tom přesvědčiti, že platí o Kristu Pánu slovo Písma sv.: »Přítel věrný jest obrana mocná, kdo jej nalezá, nalezá poklad; přítel věrný jest lékem pro život...« (Sir. 6.) I vám bude Ježíš Kristus nejlepším domácím přítelem!

Za časů, kdy Spasitel náš žil ve svaté zemi, byl tam také jistý dům, dům to vznešený a bohatý, v němž bydleli bratr a dvě sestry. Ti znali a milovali Ježíše, a tudíž rádi Mu nabídli dům svůj za přibytěk, kdykoliv by si toho přál.

A Spasitel skutečně přijal nabídnutí toto, často k nim zavítal a stal se jejich domácím přítelem.

Jeho návštěva přinesla pak domu jejich nejhojnějšího požehnání. Jedna totiž ze sester byla sedmerým duchem zlým posedlá a dlouho trápena. Tu přišel domácí přítel a vysvobodil ubohou duši od nich; byla to Máří Magdalena.

Jindy zase zemřel bratr jejich Lazar, byl pochován a již čtvrtý den hnil v hrobě. A opět přišel Ježíš, a přišel ke hrobu jeho, pohnut jest lítostí nad zemřelým přítelem až k slzám; pak ale učinil zázrak veliký, a hrob, smrt i hniloba musily vrátit kořist svou a mrtvý vstal z hrobu k novému životu.

Druhé pak sestře, Martě, uštědřil Spasitel také dvou nad míru vzácných a drahých darů. — Víš, milý čtenáři, kterých?

Když v obecném životě octne se člověk v takové nesnázi, že neví, kudy kam, tu říkávají, že je dobrá rada nad zlato drahá a vzácná. Kdo tedy takovému člověku v úzkostech a rozpacích postavenému dobrou radu dá, více mu dal, než zlato a stříbro — dal mu tedy zajisté dar převzácný. A takovýto dar přinesl Kristus Pán sestře Martě, a k tomu nejeden, nýbrž hned dva najednou, dvě nad zlato vzácné dobré rady.

Tak požehnal tehda Spasitel jakožto domácí přítel onomu domu v Bethanii.

A hle, totéž požehnání, tytéž rady, jako Martě, chce Spasitel i vám do domu přinést. Přijmeteli je ochotně, jakožto rady z úst moudrosti božské, s dobrou se zajisté potázete. Kde však Bůh v radě nezasedá, tam nic kloudného se nevykoná! A proto nebudete ani vy, přátelé, tolik se do sebe domýšleti, že byste dovedli všechno dílo své jen o své hlavě, bez rady a pomoci Boží zdárně vykonati, nýbrž myslím, že rádi a ochotně přijmete vše, co vám dobrý přítel z upřímného

srdce svého poradi. — »Jako voda hluboká jest rada v srdci muže,« dí Písmo. A voda tato, ba celé proudy moudrosti, chytrosti a rad nejspasitelnějších proudí v Srdci Ježíšovu, a rád by vám z nich užil, jako ondy Martě.

Především tedy dobrý pozor dejte, jaké to dvě zlaté rady dnes vám dá; za druhé pak pilně a věrně jich zachovávejte, a pak dojistá i vy naleznete v nich bohatý poklad, mocnou obranu, pozhnání a prospěšný lék pro život.

První rada božská.

Staré přísloví praví: »Kde myši se uhníždí, nasad' kočku.« Pořekadlo toto, kdyby slušnost dovolovala, obrátil bych na člověka a řekl bych: »Kdo máš myši ve hlavě, nasad' do srdce kočku.« Jak tomu rozuměti, ukáže následující příběh.

Jednoho dne zavítal Kristus Pán do domu v Bethanii nám již povědomého a poněvadž nebylo již daleko k poledni, měla Marta v kuchyni plné ruce práce a hlavu plnou starostí; neboť chtěla tak vzácného hosta také něčím obzvláštním uctít. I přemýšlí sem a tam, co by Mu asi nejlépe chutnalo, shání a běhá nahoru dolů, tu do špižírny, do sklepa. tu zase posílá služku ke kupci pro koření a zase pro olej, tu ke mlynáři, vináři atd. Takovou postavila si dnes úlohu, že ani se vším svým kuchařským uměním nemůže stačiti; času již na krátko a práce ještě mnoho! Zatím pak sestra její, Marie, jakoby se jí to ani netýkalo, usedla si ve světnici k nohám Páně a naslouchá pilně slovům Jeho. Takovouto bezstarostnost nemůže však již Marta, hospodyně příliš horlivá, déle snést, a proto jde do světnice, přímo k Pánu Kristu a dí: »Ale, Pane, nemáš-liž péče o to, že mne sestra má nechává samu sloužiti? Rej jí přece, ať mi pomůže!«

Z těchto slov můžeš, milý čtenáři, snadno pochopiti a poznati, kterak sta-

rosti a úzkosti plné myšlenky naplňovaly Martě celou hlavu, ji hnětly a znepokojovaly, tak že jí litoval Spasitel a snažil se nepokojnou tuto havěť z hlavy jí vypuditi. I udělal jí něžnou sice, ale nicméně zřetelnou důtku, dvojí věc na ní káraje: »Marto, Marto,« dí, »ty se rmoutíš a znepokojuješ při mnohých věcech,« to byla důtku první; »tvůj nepokoj a rmut pochází odtud, že se staráš příliš o mnohé zbytečné a nepotřebné věci,« to byla důtku druhá.

V těchto slovech obsažena jest dvojí rada Páně, a sice: předně, aby se Marta nestarala o věci nepotřebné a zbytečné, a za druhé, aby si starosti i o to, co potřebí, nebrala tak příliš k srdci, by tím i poklid svůj ztrácela.

Dvojí tato rada jest vskutku božská, milá a moudrá. ba vidno jest, že pochází ze Srdce, které to s Martou dobře myslí.

Zda Marta přijala upřímné slovo domáciho přítele a uposlechla, nevypravuje dále svatý evangelista; že však podnes mnoho jest takových křesťanských domů, kde rad oněch se nedbá, o tom by mohla každá ves dosti vyprávěti. Ano, ač již beztoho jest na světě dosti bíd a zármutku, že netřeba jich rozmnožovati, jest přece nesčíslných lidí, kteří si ještě sami působí mnoho křížů, bolestí a žalostí zcela zbytečně! A to tím, že se neřídí první radou Kristovou, ale množství zbytečných starostí nasadí si do hlavy a do srdce, a ty jim od rána do večera, ba často ani v noci nedají pokoje, ale jako hlodavci užívají a ohlodávají jim klid jejich. — Nenasadili se i ve tvé hlavě, duše křesťanská, tací mučitelé? Podíváme se!

Ty jsi na př. jen prostá vesničanka, hospodyně na selském gruntu. Tobě by příslušel nejlépe plátěný nebo vlněný šátek na hlavu a na krk. Ty jsi však

zahlédla, že sousedka má těžký hedbávný, a ten ti píchá do očí a do srdce; chceš mítí také takový; ale odkud vzítí peněz? Palčivá ta otázka nedá ti pokoje a klube ti ve hlavě.

Anebo jsi usedlý rolník a statný hospodář; máš pěkný svůj statek, pole a dvůr v pořádku, co jístí a pítí máte všichni do sytosti. Ale přes to vše nemáš ještě dosti; rád bys ještě tam ten kus pole hned za humny, onu louku u potoka a ten les na stráni. Nepotřebuješ sice toho všeho, ale byl bys přece zase o něco mohovitější v obci, a proto toužebně se ohlížíš po věcech těch, jako žiznivý po vodě. Ale kterak jen toho všeho dojíti? Myšlénka ta jako mol hlodá ti na srdci.

Anebo žijete jako prostá rodina ve městě v obстоjnych poměrech. Ale tobě vlezlo do hlavy, abys děti své připravil do vyššího a lepšího postavení, než sám máš; syn má jítí na studie a dceru bys rád dostal do panské služby, aby se hezky nosila; ale jak a kterak toho docíliti? I takové starosti hlodají a bodají ve hlavě, jako mol v kožiše.

A tamto mistr krejčí, obuvník, kovář, truhlář má sice každý tolik, že dobře s živobytím vychází, a přece žádný nemá dosti; chtěl by mítí ještě více zákazníků, ještě více práce, ale kde je hledati, kde jich nabyti? Ó jak ho píchá do srdce i tato starost, píchá a svírá jako kleštěma.

Aj, poslyš, příteli, co ti povím: jest to sice dobře, že pilně pracuješ, ohlédáš se a sháníš, pečuješ o jídlo a pítí, o šat a živobytí sobě a celé rodině; není stvořen člověk k zahálce, nýbrž ku práci, tak, jako pták k létání, dí Písmo; ale reči a pověz, kde že stojí psáno, že máš mítí něco lepšího a více, než právě ti třeba jest a tvému stavu přísluší? Napopak napomíná svatý Pavel v listu k Timotheovi: »Majíce co jístí, pítí a čím se odívati, na tom přestaňme,« t. j. s tím spokojeni budme;

co nad to jest, jest zbytečno a působí zbytečné starosti.

Avšak ještě ostřeji bodají a píchají člověku v mozku ony starosti, jež tykadly svými sahají všetečně do daleké a nejisté budoucnosti. Nevkrádá se i tobě někdy do hlavy myšlénka: »Ó Bože, budeli letos tuhá zima, budouli kruté mrazy, odkud nabereме topiva...?« A což kdyby se letos nezdařilo obilí, kdyby tak mrazy zničily vinice a stěpnice, odkud bychom vzali na daně a nutné dávky...? A což kdyby ten aneb onen v rodině onemocněl, kdo ho v práci zastane...? A jak to bude jednou, až děti dorostou, kde vezmeme pro ně šatstva a pokrmu...? A já až jedenkrát sestárnu, nebo v nemoc upadnu — ach, kdo, kdo se mne ujme, kdo se bude o mne starati a mně sloužiti...? A což, nemohl bych dnes nohu zlomití a ochromnouti do smrti? Nemohl bych ohluchnouti a oslepnouti — ó pro Bůh, jaké by to bylo neštěstí...! A nemohl by nám jednou shořeti dům až do základův — ó hrůzo, co bychom si tu počali...?«

Ty nevěříš snad, milý čtenáři; ale dojistá jsou mnozí lidé tohoto druhu, že nad neštěstím, jež by se jedenkrát státi mohl o, ale nestane, větší náрек vedou, než jiní rozumní lidé nad neštěstím již skutečným.

A jak, nenosíš se i ty mnohdy s takovými trudnými myšlénkami v hlavě? Ó ty znají pobouření mysl člověka a způsobiti mu trapné chvíle; ó ty rmoutí a trudi srdce jeho, tíží a děsí jej jako zlý duch, jenž bloudí domem a znepokojuje každý kout.

A kterak se ho zbaviti, kterak ho vypudití z hlavy a ze srdce? Tu je dobrá rada drahá a vzácná; ba kdybys i celou mohovitost svou dal, nemohl bys s důstatek zaplatiti onu radu, již ti nabízí domácí přítel tvůj, Ježíš Kristus; tak jest vzácná, tak vydatná! A hle, On

ti ji nabízí zdarma, tobě jen třeba ji vzít a užít. Ó slyš tedy, příteli, a dobře si ji zapamatuj! První rada Jeho jest tatáž, již Martě dal, a zní takto: »Pust s mysle všelikou starost o zbytečné a nepotřebné věci« (jak jsem ti je svrchu naznačil).

»Ó kéž by tomu již tak bylo!« povzdychne si snad mnohý čtenář; jak rád bych byl zbaven těch nepokojných hlodavců! Odpovídám: To, příteli, záleží jen na tobě; chceš se jich skutečně zbavit, nešetř, neživ je, ale se vši růzností vystup proti nim. Počneli se ti totiž v hlavě ozývati některá zbytečná starost, zapuď ji, jako zaháníš myšlenky nečisté a rouhavé. Ano, sleduj a stíhej ji po delší čas, tak jako kočka číhá na myš; či jinými slovy: prohlédni u večer svou hlavu, a zpytuj, kolikrát se v ní minulý den ozvala ta a podobná myšlenka a zda jsi se jí přichytil jako pták na lep. Staloli se tak, požaluj na sebe u Boha, vzbud' žal a lítost nad tím a ustanov sám u sebe, že dáš zítra lepší pozor. To by byl jeden způsob, jak bys s prospěchem upotřebil rady svého domácího přítele.

Způsob druhý jest rozhodně lepší, proto že jistější. A který jest to?

Máte u vás zajisté netopýry a sovy. Při těchto zvířatech jest zvláštním, že za dne skrývají se tiše ve skrýších a doupatech svých, totiž v hodně tmavých koutech a děrách, a teprve k večeru, v pološeru, je jim volno; tu vylézají, hbitě sem tam poletují a vyhledávají pokrm a nápoj. A hle, právě tak se to má i s těmi můrami a upíry na duchu neboli s myšlením a staráním se o zbytečné a nejisté věci do daleké budoucnosti. I ty se nejraději zdržuj v takových duších, kde světla svaté víry ubývá, kde jasný den živé víry již valně pomínul, kde se již počíná stmívatí nebo snad již dvanáctá s půlnoci odbila.

Rozumíš tomu, milý čtenáři?

Naopak svatí a světice Boží ve svém čistém a jasném duchu nebývali nikdy znepokojováni takovými nočními můrami. A proto — zde máš druhý prostředek — chceš i ty svou duši zbavit a vyčistiti od těch nočních duchův a běsů nepokojných, chceš ji vyhojiti od těch chorých, trudných myšlének — přines světlo do duše své, světlo od světla věčného, světlo od svého domácího přítele, světlo, ze zátišího Srdce Ježíšova.

Uč se od Něho! I On měl jedenkrát veliký hlad, poněvadž se byl čtyřicet dní postil. I přistoupiav k Němu duch pekelný, počal Mu činiti starosti o živobytí a pobádal Ho, by zázrakem kamení ve chléb proměnil. Spasitel však sotva si všimnul pokusitele, leda by jej přísným a rozhodným odbyl slovem, že žije člověk také něčím lepším a ne jen chlebemездеjším. A hle, duch starosti byl zahnán.

A jako sám tohoto ducha těžkomyslného od sebe zapudil, tak snažil se jej zapuditi i od přátel svých.

Zařel se mnou, milý čtenáři, v duchu tam do zemi svaté; tu nedaleko jezera genezaretského vystupuje vrch, s něhož rozkošná otvírá se vyhlídka do vůkolí. Na tomto vrchu usedl si jedenkrát Spasitel, nejblíže kolem Něho apoštolové a dále dobrý lid, po většině chudí lidé, rybáři a pastýřové. A aj, tu počal k nim mluvit, a co mluvil, bylo jako paprsky z Jeho Srdce, jež vnikaly do skličených, starostí plných srdcí posluchačův. — Jdi, milý čtenáři, mezi onen zástup a také poslechni, aby světlo Jeho vniklo i do tvé duše. Dvě slova hlavně se tebe týkají, a sice první: »Kdo z vás může starostmi přidati jen loket k postavě své?« (Mat. 6, 27.)

Ano, toť pravda pravdoucí; neboť řekni upřímně, člověče, vyzískal jsi těmi starostmi a úzkostmi o zítřejší den, o budoucí rok jen kousek chleba? ukojil

Jsi tím svůj hlad? stal jsi se zdravější a silnější na těle nebo na duchu? koupil jsi za to něco? nebo — jak žertem Kristus praví — můžeš těmi starostmi k výšce svého těla jen loket přidati? Nuže, rei a odpověz: jsi ty to snad, jenž bys mohl pouhým staráním a soužením se ostatní počestné lidi o hlavu přerůst? Mluv tedy, co z toho máš? Nemášli však ničeho z toho, než bolení hlavy, tlučení srdce, trápení ducha a žádný jiný zisk: ó tedy je shod' se sebe, zaslápní a usmrť jako bodavého komára. Když tedy budoucně bude se ti chtít zakousnouti do srdce zase trapná myšlénka: »Co budeme jísti a pít, odkud vezmeme teplý šat, obuv, topivo na zimu« a p., tu pomysli si hned: »Aj, co mám z takových starostí? nic, než trampoty a soužení!« Pak vstaň a zapěj si nějakou píseň, buď posvátnou nebo veselou; zkrátka: zapuď a zažeh z mysle zbytečné starosti, poněvadž ti nic neprospějí!

Ba, naopak, druhé slovo Páně praví, že takové ničemné starosti jen tobě škodí! Za jedno obtěžují srdce, zachmuřují a trudí mysl. Panují v létě husté mlhy, temné, zamračené dny, tak že nemůže ani slunce oblačky proniknouti, tu špatně zraje obilí na poli, víno zůstane kyselé a nic se nechce dařit. A tak se i tobě, příteli, povede, kdykoli se oddáš takovým zbytečným starostem. Samým přemýšlením a pečováním o zítřejšek pokazíš si onu radost, již jsi dnes užítí mohl. Proto zajisté dobře ti radí tvůj božský přítel domácí: »Nepečujte o zítřejší den; dosti má dnešní den na svém trápení.« (Mat. 6, 34.)

Ale na tom není dosti; nejen že zbytečné starosti jsou na obtíž duši a srdci, ale bývají někdy i přímo nebezpečny; bývají jako síť, již natahuje ďábel, aby tě v ní polapil a ulovil pro službu svou. Neboť rei sám, co vlastně pobádá a poukává tak mnohého, by se odvážil vztáh-

nouti ruku svou po cizím majetku a krádeže se dopustil, aby šidil a podváděl jiné falešnou mírou a váhou, špatným zbožím, aby v neděli a ve svátek pracoval na poli, v lomů, v cihelnách, na silnicích, v dílnách a továrnách? A proč tamto ve vsi mlynář, kupec, hostinský na svého soudruha tak závistivým okem pohlíží a za zády, kde může, jeho práci a zboží haní a tupí? Ano, co bývá příčinou, že za našich dnů z mnohého římsko-katolického křesťana stane se starokatolik a kacíř, jenž mění víru jako svůj kabát? Co, tážu se, co bývá po většině příčinou všech takových hříchů? Jenom neblaha, nešťastná a přílišná starost o věci vezdejší; strach člověka, že nemá dosti k živobytí. Jako člověk ve vlnách tonoucí lapá po vzduchu, tak lapají i onino lidé po »více« a jen pořád více, a zatím vyhazují i to, co nejdražšího mají, duši svou a duše mnohých jiných, i pokoj a mír srdce svého, a to proto, by několik krejcarů více ulovili. Ba, pravdu má sv. Pavel, jenž píše Timotheovi (I., 6, 9.): »Kterí chtějí zbohatnouti, upadají v pokušení a osídlo (ďábelské), v žádosti mnohé, nerozumné a škodlivé, kteréž pohřbívají lidi v zahynutí a ztracení.«

Protož. příteli, pozor! I na tebe dojistá nalékně ďábel dnes nebo zítra svou síť a pasf, a jako vnařidlo nastrčí ti tam peníze, zlato, pěkný šat, bohatství, dobré jídlo a pití a jiné podobné laskominy červonosné. Ó jen se, brachu, nenech svěsti, abys snad k vůli takovým věcem si činil starosti. Tim bys nikomu neposloužil a radost nezpůsobil, leda ďáblu, onomu lupiči a uchvatiteli duší lidských. Jdi mimo nástrah jeho, nech ležeti a hniti takové zbytečné a ničemné starosti; nejsouť k ničemu jinému, než lidi soužiti a trápeni.

Až potud jednali jsme o péčích a starostech, které jakožto zhola zby-

tečné a nepotřebné bezze vši škody se mohou a mají z hlavy zapuditi. Nyní nám zbývají ještě starosti takové, jež člověk po vůli Boží míti má a musí. Jest to péče o sebe. a o své domácí.

Avšak i těch bývá takové množství a tak těžké břímě, že málo kdo je nese bezze škody své. Ó kéž by i zde bylo nějaké pomoci a úlevy! A zdaž není? Otaž se jen »božského přítele domácího.«

Září — zasvěcený měsíc sedmibolestné Rodičky Boží.

Dvakrát do roka koná církev svatá památku sedmera bolestí Matičky Boží, a to v pátek před nedělí květnou a třetí nedělí v měsíci září, chtějí vyhověti potřebě srdce lidského. Bolesti Syna Božího byly od věků nevyčerpatelným pramenem síly a útěchy všem zbožným duším, a že srdce lidské nemůže dělit Syna od Matky, proto se tak rádo obírá a obíralo povždy nejen bolestmi Syna Božího, ale i bolestmi Matičky Jeho, Marie; jsouť bolesti těch jedny příčiny a spolu tak sloučeny, že bolesti Syna jsou bolestmi Matky a naopak. Každý pravověrný křesťan připomíná sobě proto vděčně i soustrastně bolesti, jaké rozrývaly Srdce mateřské i synovské, a to v míře nám nepochopitelné. Kdo může vysloviti a pochopiti na př., co trpěl Kristus Pán na kříži a co trpěla Jeho nejmilejší Matička, pod křížem stojící?! Nedivíme se proto pranic, že lid věřící má až dosud památku sedmibolestné Panny Marie v účtě kromobyčejné a že ač »pátek bolestný« není svátkem zasvěceným, přece jej hojnější návštěvou chrámu Páně oslavuje a mimo to i nedělí třetí měsíce září a celý tento měsíc zvláště bolestnou Matičku vzývá. Jestliť již pouhý pohled na Marii Pannu pod křížem umírajícího Syna Božího velmocným a nejen vřelým, ale i veleprospěšným. Jakého poučení, jaké potěchy a jakého povzbuzení nabývá věrný katolík vždy z vážného rozjímání o bolestech Matičky Boží!

To vedlo zvěčného sv. Otce Pia IX., že k rozmnožení a upevnění účty sedmibolestné Rodičky Boží dne 26. listop. 1876. udělil 300 dní odpustků denně všem, kdož na počest sedmero bolestí Panny Marie po celý měsíc září konají nějakou pobožnost. Zde postačí pobožnost jakákoliv, na týž úmysl konaná, nebo i nějaké jen rozjímání o bolestech Rodičky Boží.

Velmi snadnou a mimo to i výhodnou modlitbou takovou jest následující »Zdravas«: »Zdravas Maria, bolesti plná, Ukřižovaný s Tebou; pláče hodná jsi Ty mezi ženami a pláče hoden jest plod života Tvého, Ježíš. Svatá Maria, Matko Ukřižovaného, nám křižovatelům Tvého Syna uděl slzi nyní i v hodinu smrti naší. Amen.« (Za tuto modlitbu získáme ještě nad to pokaždé 300 dní odp., kdykoliv ji skroušeným srdcem vykonáme.)

Taktéž možno konati devítidenní pobožnost k sedmero bolestem Rodičky Boží a ji započnouti pátkem před druhou nedělí v září.

Bolesti, jimiž přesvaté Srdce Mariino tak trpce svíráno bylo, jsou: 1. Když z úst Simeonových zaslechla slova: »Tvou vlastní duši pronikne meč,« a když tuto obět celého světa do rukou svých opět přijala, by ji pro Kalvarii dochovala. 2. Když ve snách ukázal se anděl Josefovi a mu kázal: »Vstaň, vezmi dítě i Matku jeho a uteč do Egypta, a buď tam, až tobě povím; neboť Herodes bude hledati dítěte, aby je zahubil,« a Ona utíkati musila s miláčkem svým do krajů

cizích a dalekých. 3. Když s bolestí nevyslovitelnou znamenala, že Syna svého po slavnosti jerusalémské byla ztratila a Jej pak po tři dny hledala, až Jej konečně ve chrámě nalezla. Tuto bolest vyjadřuje Panna Maria slovy: »Synu, co jsi nám tak učinil? Aj, já i otec tvůj s bolestí hledali jsme tebe.« 4. Když Synáčka svého, obtíženého těžkým křížem, potkala a Jej ku hoře Kalvarii kráčet

spatřila, aniž by Mu pomoci nebo jen ulehčiti mohla. 5. Když Pána Ježíše křížovati viděla a Jeho bolestem ani žizeň uleviti nemohla. 6. Když Jí s kříže sňaté, celé rozedrané a krví zbrocené tělo Synáčka Jejího v klín položili. 7. Když tělo Kristovo v kamenný hrob kladli a Její celý poklad pohřbívali.

Avšak nám lze i sedmero bolesti Panny Marie při samém umučení Syna

Božího znamenati a uvažovati. Jsou pak přebolestné doby tyto: 1. Když se Pán Ježíš s Matičkou svou loučil. 2. Když od Piláta Pán Ježíš celý zbičovaný, trním korunovaný a šarlatovým pláštěm na potupu lidu židovskému představen byl. 3. Když Synáčka Jejího ukrutně na kříž přibíjeli a přechetné rány do Srdce Jejího se přebolestně zarývaly. 4. Když ukrutní katané Jej žíznicího octem a žlučí napájeli. 5. Když srdcelomný výkřik: »Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil!«

k uchu Jejímu dorazil. 6. Když bolestným a žalostným, avšak silným hlasem Syn Její volal: »Dokonáno jest!« a duši vypustil. 7. Když s kříže sňaté tělo Jeho Jí na klíně spočivalo, a Ona v překrutném bolu všechny rány cítila a je líbala.

Ó jaké to moře bolesti otevírá se zde zbožné rozjímajícímu duchu! Proto oslavovali nejvýtečnější básníci a hudebníci v církvi sv. bolestnou Bohorodičku rozličnými písněmi. Nejoblíbenější a nej-

dojemnější slovem i nářevem jest »Stála truchlá v bolné ráně« atd. — Již papež Innocenc XI. projevil přání, by věřící Rodičku Boží v bolestech jejích uctivali a udělil z té příčiny všem, kteří nadřečený chvalozpěv »Stála truchlá« atd. zbožně ku počtě bolestné Panny se modlí, připses ze dne 1. září 1681. odpustky 100 dní, kteréž i sv. Otec Pius IX. slavně byl potvrdil dne 18. června 1876.

V církvi katol. jest též od 13. století znám růženec čili korunka sedmero bolestí Panny Marie. Týž sestává ze sedmi desátek na památku sedmero bolestí a každý desátek skládá se z jednoho Otčenáše a sedmi Zdrávasů; ku konci se připojují ještě 3 Zdrávasy na počest slzí, jakých přesvatá Panna v bolestech svých

prolila na úmysl, aby nám vyprosila milost pravé kajcnosti nad hříchy našimi a zároveň my bychom se odpustkův účastnými stali. Korunka tato jest obdařena přehojnými odpustky.

Konečně sluší ještě zmíniti se o bratrstvu čili škapuliři sedmerých bolestí Mariiných, který též původ svůj má již v polovici 13. století a přebohatými milostmi od církve sv. obdařen, po celém katolickém světě jest valně rozšířen.

Uč se z toho opět znáti nevýslovně, až úzkostlivě starosti a péče, jakou církev svatá o spasení tvé má, poskytujíc tobě tak četných prostředků státi se pravým ctitelem Rodičky Boží a tím i Jejím chráněncem. Staneli se toto poslední, pak nemusíš nikde sobě ani více přát.

J. H.

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polska do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Pokračování.)

Avšak nevidaná cvičba pobožnosti nové nepotkala se s přízní, naopak vyvolala na se stihatelů mnoho. Jakmile se rozneslo, že se novou cvičbou zbožnost vzdává, a kdekoli se pozorovalo, že se pobožnost k Božskému Srdci Páně víc a více vyvinuje, ani by mnohý neuvěřil, jaké rozechvění myslí, jaké sváry a hádky z toho povstaly, jakého se nadělovalo proto hluku. Avšak není divu; strhly se podobné povyky tehdy, kdy se slavnost Božího Těla zaváděla. Jako my se tudyž divíme, že se mohlo druhdy cosi takového dít, tak se budou diviti potomkové naši, kterak mohli ve případě našem takový odpor vyvolán býti.

16. Aníž bychom se tudyž do vypravování jednotlivostí ponésteli, co proti této pobožnosti slovem, pérem i skutkem naspíláno, s jakou rozervaností myslí a urputností brojeno proti ní, jakož i jejím původcům a příznivcům, a to i samými řeholníky: povíme, jedním slovem zahrnouce vše, »opětovalo se tu až do jednotlivostí, cokolí jsme o počátcích slavnosti Božího Těla sdělili.« V pravdě, zrovna totéž se událo, co tehdy. Avšak nastalé bouře se svým jekotem ač byly v stavu vývoj přezbožné úcty Božského Srdce Páně zdržeti, přece nemohly jej zdržeti. Ano, prozířetelnosti božské, kteráž od konce do konce sahá a řídí vše mocně a libezně (Moudr. 8, 1.), máme děkovati, že pátka sama, v níž jedni proti pobožnosti brojili, druzí se jí zastávali, pátka sama nemálo přispěla k objasnění a průsvitu, ba i k rozsáhlejšímu rozšíření jejímu. S počátku se ovšem toliko potají a s ostychem od několika osob pěstovala, brzy pak, jmenovitě v řeholích, objevila se veřejně a potkala se s velikou důvěrou; což mělo takových úspěchů, že muži, u věcech podobných znalci, přiznali se: »Zde patrna jest pravice Boží.«

Výklad č. 16.

Nejdůstojnější pp. biskupové polští drželi se u spracování památného listu svého o účtě Božského Srdce P. knihy P. Gallifetovy, a to všim právem, jelikož až podnes co do předmětu a pojednání o něm za výtečnou uznána jest. Společně též více nežli která jiná z oněch dob na důvodech věcných a vědecky ukazuje, jakého dosahu účta Božského Srdce Páně na blaho pokolení lidského a spásu nesmrtelných duší vesměs má. Slovo tudíž, které P. Gallifet pro případ pronesl, jest pamětihodné i nám. Kniha jeho dí: »Byť i počátkové účty Božského Srdce Páně byli počátkové nátisků pro příznivce její, neostýchám se proti nepřiznivcům jejím všem užití slov Gamalielových (Skutk. ap. 5, 38.): »Odstupte od těch lidí a nechte jich (ctitelů Božského Srdce Páně); neboť jestliže z lidí rada tato nebo dílo to, rozpadne se; pakli z Boha jest, nebudete ho moci zrušiti, abyste snad nebyli nalezeni a Bohu odporní.«

Slova tato by si měli dobře vštípití a často opakovali nepřiznivci věci dobré, o kterou se Hospodin sám zasazuje. Alespoň na pobožnosti k Božskému Srdci Páně se vyplnila tato slova významně.

Toliko několika jednotlivostmi posvítíme si na způsob boje tohoto na př. v klášteře Salesiánek samých.

Čtyry léta po smrti ctitelého P. Colombiéra, r. 1685., stala se blahosl. Markéta mistryni novicек. Sami se domyslíme, že její první starostí bylo vštěpovati svým novickám s duchem řeholním rovněž účtu k božskému Mistru a vzoru vši ctnosti. Usilovala zajisté učiniti z nich výborné žáky Božského Srdce Páně. A novicky, vidouce obětavou a upřímnou lásku své mistryně, dávaly se k nim ochotně vésti a splácely jí snahy její láskou a poslušností, jmenovitě pak následováním Ježíše Krista.

Dne 20. července bývá svátek svaté

Markéty, měl to býti den sváteční jejich dobré mistryně. Novicky přemýšlely, jakou by jí učinily radost, aby osvědčily poněkud účtu a vděčnost svou. Žadajice o dovolení, by směly něco učiniti, slyšely od ní samé, že letos má vše k uctění Božského Srdce Páně věnováno býti, cokoliv by učiniti obmyslely. Svěřily se jí tudíž i svým plánem, který byl vskutku šťastný a překvapující. »Co vlastně chcete činiti?« ptala se jich ctih. matka mistryně. »My bychom,« mluvila jedna za všechny, »rády postavily v naší duchovní cvičebně (asketerium) oltářiček a naň obraz Božského Srdce Páně; neboť sestra X. by vykreslila třebas na papíře inkoustem Srdce Pána Ježíše tak, jak jste nás ráčila naučiti, totiž Srdce Páně s otevřenou ranou, z níž by tekla krev, kolkolem pak trnová koruna. Shora do Srdce by vsazen byl kříž a plameny by vyrazely na všechny strany.« Radosť blahosl. Markéty byla nevyslovna, a když k tomu dodaly, že by se pak na den svaté Markéty společně Božskému Srdci P. zasvětily, tu překypovalo srdce její rozkoší. Jedno by si byla přála. Což kdyby starší spolusestry jejím dobrým příkladem novicky předešly a se s nimi před obrazem Božského Srdce P. sešly a také se obětovaly? Dovolila tudíž novickám, aby si směly, koho by chtěly, pozvati.

Jedna z tehdejších novicек psala o celé příhodě takto: »Náš ctih. matka Markéta M. Alacoqueova dostala se nám r. 1685. za mistryni, což pro nás všechny velkým štěstím bylo. Neboť jako sama se nosila nevšední touhou, by co nejvíce rozšířena byla účta Božského Srdce P., tak ji vštěpovala i do srdcí našich. A my jsme se s radostí věnovaly cele na získání oněch dvou ctností, které byly Spasiteli našemu nejmilejší: »Učte se ode mne; neboť jsem tichý a pokorný srdcem.« Ký div, že nám s nadšením o nich mluvivala a nás k nim povzbuzovala, jelikož se

sama právě jimi skvěla. »Ctěte,« říkala nám, »Božské Srdce Páně co den, a procitnuvše, spojte časně z rána všechno počínání až do večera se zájmy a skutky Jeho.« Tak nás napřed již připravovala na ono zasvěcení se, které se právě na její svátek stalo. A když by'la nastala chvíle, kdy jsme se Božskému Srdci P. představití a zasvětití měly, byla ona první mezi námi, která se obětovala. Každá jsme si napsaly svou zvláštní modlitbičku dle povahy srdce a jak nám ji božský Mistr náš skrze Ducha sv. byl vnukl. A když každá z nás doříkala, cti'h. mistryně přidala jí slovo sama, řkouc Božskému Srdci Páně za nás něco k našemu dobru, jak se právě jednotlivým hodilo. Co jsme při tom cítily, vypsati nelze; a co teprve cítila ta, jež naší mistryní byla, ani snad pochopiti, sotva že tušiti lze. Její jedinou touhou bylo, bychom, co jsme tehdy poprvé byly činily, co den opakovaly.*

I o tom píše, kterak ku této domácí slavnosti pozvala některé starší sestry své, jichž smýšlení asi znala: avšak velice se přepočítala. Vzkázaly jí, že prý »není jejich mistryní, tím méně pak že se dají poučiti o novotách, které proti duchu řehole směřují, jelikož se jim zakazuje za jakékoli podmínky každá novota v modlitbě. Ano, vyřídte vaši mistryni,« pravily, »že přání a žádost naše jest, aby se právě zbožnosti ujímala, která záleží v zachovávaní stanov řeholních. V nich ať vás vyučí, s nimi ať vás obeznámí, abyste věděly, jak se máte v nich cvičiti.« Jedny rozhodně pozvání nepřijaly, druhé z ostychu přijíti se neodvážily.

Dotčená novicka, která byla pozváním pověřena, netroufala si ctihodné matce Markétě donésti, co byla slyšela. Sdělila jí tudíž toliko, že by nemohly přijíti. Avšak její mistryně ihned sama dodala: »Vím, už vím; rei jenom otevřeně, že

nechtějí přijíti. Avšak Božské Srdce P. je samo k tomu přiměje; nutiti arci nebude nikoho.«

Svěřenky její konávaly co den s velikou horlivostí a láskou obětování své, načež vzbudily potichu ohledem na Ježíše Krista ve velebné Svátosti tři božské ctnosti, totiž viru, naději a lásku. Kolikráte radostí unesená Markéta děkovala svojincům za tuto radost a nejednou pravila: »Buďte povděčny za to, vy jste první, vy jste tak šťastny, že započínáte pobožnost, která se časem po všem světě rozšíří. Modlete se se mnou, aby Božské Srdce Páně ovládalo víc a více srdce lidská. Ó jaké blaženosti by se mi dostalo, kdybych viděla, jak všude se Božské Srdce Páně ctí, miluje a velebí!«

Avšak po radosti nastala žalost. Hořký a trpký nápoj jako žluč byl jí za to připraven. Sotva že se o tom dověděly ostatní řeholnice, strhl se strašlivý povyk. Po celém klášteře samé nářky, žaloby a reptání na ubohou mistryni, a na představenou, která cosi takového dovoliti neměla. Napřed postaveny do boje jako hradby řeholní stanovy. Jak možná jednání takové srovnati s duchem velikého jich zakladatele, sv. Františka Saleského, jelikož vše čelí zrovna proti všemu řádu! Jaké tudíž bude jejich potomstvo, když takovým rukám svěřen jest jejich noviciát! Vseliké naděje do budoucnosti jsou takto bezdolně zklamány! Nejlépe by bylo sestru Markétu s úřadu sesaditi a vykázati jí kdesi v zákoutí místo, aby řádu svými vrtochy škoditi nemohla! A mimo to celá záležitost by se měla u vrchního soudu církevního udati, aby nejdůst. konsistoř věc vyšetřila a veřejně odsoudila! — Věru, pěkné to účastenství v účtě Božského Srdce Páně ku povzbuzení novicек!

Blahosl. Markétě se dostalo tudíž důtky, ano, bylo jí zakázáno vůbec s někým mimo noviciát o věci této mluvit,

tím přísnější byl zákaz něco veřejně k uctění Božského Srdce Páně činiti. Ani ke stolu Páně na první pátek v měsíci, jak to zřejmě Pán Ježíš na ní žádal, přistoupiti nesměla.

O sebe se nebála pokorná trpitelka, pro sebe netruchlila; čeho jí bylo líto, čeho se bála, bylo možné zneuctění a jakákoliv urážka, Kristu Pánu od jejich spolusester činěná!

Jelikož od r. 1673., tedy po 12 již let, pobožnost tuto pěstovala a muži Duchem sv. osvěcenými po celé desítilétí podporována byla, nemohla ani té nejmenší pochybnosti míti, že by v tom nekonala vůli Boží. Roku 1673. se byl Ježíš Kristus poprvé blah. Markétě zjevil a svou touhu jí vyslovil. Modlila se právě před nejsv. Svátostí oltární, když najednou užířela božského Pána svého a Jeho nejsv. Srdce. Pozorovala, jak bylo celé ohněm a plameny obemknuto, lesknoucí se jako slunce, průzračné jako křišťál, trnovou korunu kolem a nahoře v něm zasazený kříž. Kristus Pán sám jí vykládal divy neskončené lásky své, sám jí pravil: »Srdce moje tak je naplněno láskou k lidem, že nemůže již déle své plameny v sobě zadržeti. Potřebí mu tudíž, aby se vylilo a lidem patrně se stalo, kterak mají sebe poklady v Srdci Jeho ukrytými obohacovati.« Při tom jí obeznámil s cenou pokladů svých, řka: »Vezmi a rozhlas, aby vzali léky na hojení ran všelikých srdcí lidských a milosti duše posvěcující ze Srdce mého, jelikož takto se vytrhnou ze záhubné propasti.«

A podobně se sdílel Kristus Pán blahosl. Markétě častěji. Jednoho dne byla vystavena nejsv. Svátost. Markéta trvala dlouho a dlouho na modlitbách. Tu se jí objevil Ježíš Kristus, dává jí zakoušeti lásku, jakou se k pokolení lidskému nese, stěžuje si na strašlivý nevděk lidský a přiznává se, že proň ve všech svých utrpeních nejvíce se trápil. Načež zvolal:

»Ó kéž by lásku láskou spláceli! Já bych vše, co jsem pro ně učinil, za nic si nepokládal. Avšak za to za vše nenalezám u nich leč chladnost a vůči mému nejlaskavějšímu vyzvání odpovídají mi nevšímavostí a potupou. Alespoň ty mne potěš a vynahraď jich nevděk, jakkoli stačíš.« A když se zarděla, po celém těle se chvěla a jako pomatena stála. začínaje namítati všelicos, tu ji Pán sám upokojil, poukázav, jak si má v účtě Jeho nejsv. Srdce počínati, na koho se má obrátiti, kterak žádnými obtížemi a překážkami se nemá dáti zastrasiti. Právil k ní: »Překážky a boje budou arci veliké; ale rozvaž, že všemohoucí jest, který do sebe nedůvěřuje, nýbrž vši důvěru skládá ve mne.« Proto o vůli Boží neměla žádné pochybnosti.

Avšak co si měla počítí, vidouc jednak svrchovaného Hospodina určitou vůli, jednak zažehnávání a odsuzování, jakoby Bůh vi jaký přečin byla spáchala. Nezbyvalo, než tím horlivěji a vroucněji se modliti. Neboť kde mnoho nepřátel, tam bývá též mnoho slávy; kde boj, tam hrdinství; kde vojna, tam vítězství.

Tak se stalo i zde. Ani neuplynul rok, na první pátek po oktávě Božího Těla stalo se zejména přičiněním oné sestry Salesiánky, která před rokem nejvíce se byla protivila účtě Božského Srdce Páně, že byl malován krásný obraz Božského Srdce Páně a v kůru řeholnic na vkusně ozdobeném oltáři vystaven. Jedny byly překvapeny, netušíce, co nastalo, druhé se divily, že takový obrat ve smýšlení u těch právě, které před rokem nejvíce brojily. Radost byla všeobecná. Celý klášter se zasvětil před obrazem Božskému Srdci Páně. Jedna horlila nyní před druhou o účtu Božského Srdce P. Téhož dne bylo rovněž ujednáno, že se bude stavěti k uctění Božského Srdce P. kaple, která za dva roky hotova a na počest Božskému Srdci P. vysvěcena byla.

Tento obrat ve smýšlení stran úcty a malování prvního obrazu Božského Srdce Páně se udál r. 1686.; letos tudíž jest tomu právě 200 let, rok to jubilejní, kdy první obraz nejsv. Srdce Ježíšova malován byl. Za tou příčinou se upozorňují ctitelé Božského Srdce Páně na onu přípověď Pána Ježíše všem, kdož Božské Srdce Páně vzývají: »Požehnám příbytkům těm, kde obraz nejsv. Srdce mého vystaven a ctěn bude.« — A chtěli dobrý příležitost k rozšíření úcty Božského Srdce Páně

použiti, nechat se letos všemožně vynasnaží, by doporučovali matkám a manželům vůbec vystavení a ctění Božského Srdce Páně na obraze, který si mohou doma na stěnu pověsit, nebo kdyby v některém chrámě ještě nebyl, o objednání nějakého vkusného obrazu Božského Srdce Páně se postarati.

Opakuji proto i poslední přípověď: »Jména osob, kdož uctění Srdce mého rozšiřují, zapsána budou v Srdci mém a nikdy z něho nevyjmízi.« Tak slibil Kristus Pán.

A. Rejzek T. J.

Milodary Božského Srdce Páně.

Z Boršic. Jest tomu asi 8 roků, co ochromla jsem na pravou ruku a od ní chořelo celé tělo. Hledala jsem pomoci u lékařů v Hradišti a Buchlovicích, a žádný mi nepomohl. Byl právě první pátek v měsíci, u nás konala se právě při mši svaté slavná pobožnost k Srdci Páně. Pohlédnuvši na vystavenou velebnou Svátost učinila jsem s největší vroucností slib: »Nejsvětější Srdce Páně, uzdraviš mne, budu konati devítidenní pobožnost ku tvému uctění.« Ruku chromou měla jsem spolehnoutou na lavici. A hned za tím slibem cítila jsem jakoby šel vítr z celé ruky od ramena až do prstu, a hned jsem mohla ruku zavřítí a růženec v ní držeti. Konala jsem pobožnost po devět dní a po bolesti ani zmínka. Letos začala mě ruka zase boleti a zase jsem začala Srdce P. prositi, a tu mi napadlo: prosíš podruhé a ještě za první milost nepoděkovalas. Umínala jsem si hned toto podivné uzdravení ve »Škole« oznámiti a devítidenní pobožnost na novo konati, a hned mi ty bolesti najednou pominuly.

Z farnosti hnojické. Nebezpečná nemoc oční mi hrozila. V úzkosti a v bolestech svých vzýval jsem o pomoc

Božské Srdce Páně a o přímluvu královnu nebeskou a přislíbil uveřejnití vroucí díky, buduli vyslyšen. S radostí nevýslovnou plním tímto svůj slib; neboť minulo mne tentokráte nebezpečí, jehož se bylo velmi co obávati. Ó buďtež za to navždy chváleny a velebeny nejsv. Srdce Pána Ježíše a nejsladší Srdce Marie Panny! Vám, jedině vám zasvěcují ty poslední okamžiky života svého!

Ze Sukdola. Jistý mladý kněz srdečně díky vzdává Božskému Srdci Páně, blahoslavené Panně a sv. Josefu, za brzké uzdravení z těžké nemoci, a doporučuje vřele úctu Božského Srdce Páně každému, kdož pomoci potřebuje.

Ze severovýchodních Čech. Manželka má po více hodin těžce ku porodu pracovala bez výsledku. Tu jsme všichni, jižto u nemocné jsme byli, vroucně počali se modliti k Matičce Boží růženec a hle! dítětko se narodilo, a to v té době, kdy již počalo se pomýšleti na lékařskou pomoc. Panna Maria Staro-Boleslavská, k níž nemocná se utíkala a kterouž i my jsme vzývali, pomohla. Tu zase stvrzeno, že není slycháno, že bys koho opustila, když k Tobě jest voláno. Pročež

utíkejtež se zvláště vy, matky křesťanské, ku Matičce své, kterouž naši sv. čeští patronové tak vroucně ctili a vyslyšení svého dosáhli a k Ni do Staré Boleslavi putovati si neobtěžovali.

— Před rokem upadl můj manžel do těžké nemoci, a byl již od lékařů, kteří k němu denně jezdili, za nezhojitelného považován a jak se jeden z těch pánů vyjádřil, jenom zázrakem prý uzdraven býti může, — lidská pomoc že je slabá. V této bídě a nouzi obrátila jsem svůj zřetel k modlitbě a slíbila jsem se zřici svého nejmilejšího pobavení, tance, a doufala jsem pevně, že jako již mnohokrát jiní, také já vyslyšena budu. Byla jsem vyslyšena: můj manžel se uzdravil a já za to vzdávám nejsvětějšímu Srdci Páně své nejvroucnější díky.

— Posluchač vysokých škol v Čechách vzdává vřelý dík Božskému Srdci Páně za dobrý prospěch, s jakým jeho sestra odbyla zkoušku z ženských ručních prací!

— Jistý bohoslovec vzdává nejsv. Srdci Páně, nejblahoslavenější Panně Marii a sv. Josefu nejvroucnější díky

za šťastné pozdravení z těžké nemoci a s plnou důvěrou poroučí duši i tělo své v přemocnou ochranu jejich.

Ze Sušice. Se srdcem plným vroucích diků doznávám, že veliké milosti zdraví tělesného a posily duševní jen láskou Srdce Páně a pomocí P. Marie Lúrdské, přímiluvou svatě Filumeny a sv. Vintíře, obdržela jsem a čím větší důvěru vzbuzuji, tím více síly nabývám, takže ku povzbuzení mnohých trpících zvolati musím: »Veliké a mocné jest Srdce Ježíše mého, zázraků a lásky plné ruce Matičky Lúrdské mocná jest přímiluva sv. Vintíře a svatě Filumeny.«

A. K.

Dále vzdávají díky: jistá čtenářka »Školy« z okolí kojetínského, Fr. V. z Hradiště, z Králova Pole u Brna, z Vídně V. P., z Valdorfu za zachránění před smrtí po třikrát, jistý studující za šťastně přestálou zkoušku maturitní, z Prahy M. M. za velkou úlevu v bolení zubů, z Křepevic v Čechách F. V. za osvobození od svízelné v rodině, A. Š. děkuje za mnohá dobrodiní, prokázaná ji i jejímu otci na vroucí modlitbu.

V měsíci září modleme se za obrácení kacířů.

Poslušni rozkazu Páně, šli apoštolé do celého světa, učit všecky národy pravdám, jež Kristus Ježíš sám hlásal a zázraky potvrdil. Co den přibývalo věřících a všickni byli jedna mysl, jedno srdce, jedna duše. Všickni křesťané, ať ve kterékoli zemi, sjednoceni byli pod jednou viditelnou hlavou, římským papežem, náměstkem samého Krista. Učení Páně proměnilo celou tvář země; divoké národy krotilo, nevzdělané učilo, hříšné posvěcovalo, slovem: všude blahodárně působilo. Avšak nescházelo i nepřátel, jakož sám Pán Ježíš apoštolům byl předpověděl. Netoliko že pohané vraždili křesťany po 300 let, chtěje vyhubiti je úplně z této země, ale i tací povstali, kteří učení nebeské překrucovali, kteří svůj rozum nad moudrost božskou vyvyšovali a místo ctnosti hřích rozšiřovali. Byli to kacíři. »Když pak lidé usnuli, přišel nepřítel a nasej koukole mezi pšenici.« (Mat. 13.) A svatý Pavel praví o těch kacířích následovně: »Jsou někteří, jenž vás nepokojí a chtějí převrátiti evangelium Kristovo.« (Gal. 1.) Ó kdož jest s to, by vypsál, co zlého tito kacíři v církvi sv. natropili, kolik duší svedli a do záhuby věčné uvrhli! Avšak

jako z pronásledování vyšla církev katolická nová, krásná, mladistvá, tak i učení její povždy zvítězilo nad nevěrou a všelikým bludařstvím.

Jsou však ještě jiní, kteří trhají roucho choti Kristovy, kteří odstěpili se od jednoty; i ti jsou po většině nepřátelé. A za novější doby co to vidíme za převrácené pojmy o majetku, o společenském řádu, co jsou to za lidé, kteří podvracejice všecken řád, pohrdající Bohem a Jeho zjevením, horší jsou pohanů?! Ó jak to musí boleti Božské Srdce Páně, kteréž za všechny až do poslední krůpěje z lásky vykrvácelo, chtějíc, aby všickni spaseni byli!

Kdož opravdu ctiš Božské Srdce Páně, kdož opravdu jsi přítelem Ježíše Krista, zdaž nemáš hleděti, aby tyto rány byly zahojeny? Zdaž nemáš snažiti se, aby to tělo duchovní nebylo trháno, nýbrž aby všickni jedno byli? Netoliko věřící, ale i nevěřící, kacíři, bludaři, odstěpenci jsou našimi bližními, našimi bratry, které máme napravití a Ježíši Kristu získati. To jsou ty ovce, které nejsou v ovčinci Kristově; ale i ty musejí nazpět přivedeny býti, i ty mají bludu zanechat, pravdy se přidržeti, společnou nejvyšší hlavu, římského papeže, uznati.

Spojme všickni síly své v jedno, budme poslušní náměstka Kristova na zemi, jenž nás vyzývá, bychom každodenně neposkvrněnému Srdci Marie Panny jeden desátek růžence obětovali za zachování a blaho sv. Otce. Dovolávejme se pomoci s nebes proti těm, kteří pyšně marnosti mluvíce, žádostmi těla ke chlipnosti lidí ty, kteří maličko utíkají od těch, jenž v bludu obecují. (2. Petr. 2, 18.)

Prosíme tedy, ó nejsladší Spasiteli, za církev sv., která vyšla jako nová Eva z boku Tvého; tyto hříšné, bloudící, svedené a nešťastné duše Tobě odporoučíme, aby Tvá přesvatá krev netekla za ně nadarmo a nebyla na nich zmařena. Buď jim, ó Ježíši, milostiv a shromáždi nás s nimi se všemi ve království Tvém nesmrtelném!

M o d l i t b a .

Ó Ježíši! Skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za tolik duší, bloudících od církve svaté, aby se do ní navrátily, a byl jeden ovčinec a jeden pastýř. Amen.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlast naši česko-moravskou!

Ó přeladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

**SVatoVáCLaVské Vlry se pILně DržMe, jestli' ona sVatou
perLí CírkeVní!**

Svatý František Serafinský.

Když v chudobě a trpké nouzi
si pracně dobýváš chléb svůj;
kdy štěstí mocně se ti zpouzí,
hleď na Františka — vzor buď tvůj.

Jak láska Boží v srdce line,
vší zemskosti se odřiká;
z úst chvalozpěv jen Pánu plyne,
se drsným rouchem obličká.

„Nuž, chcešli kdo mým žákem býti,“
tak pravil Ježíš jedenkrát,
„ti třeba všecko ostaviti,
kříž vzíti svůj, se za mnou dát.

Neb komu otec, matka více,
než já, mne není důstojen.“
Hle, světci planou touhou líce,
jde, jak mu Kristus káže jen.

A Seraf v těle k nebi zírá,
kdy Otec dí: „Již nejsem tvůj!“
tim větší k Otci v nebi víra,
„Ty,“ dí, „teď sám jsi Otec můj!“

I za odpustky svaté prosí,
za částku jich jen skrovníčkou;
a s nebes milost na něj roší,
a na bráť jeho chudičkou.

I po nevěstě touhu koji,
to té, již za nejkrasší má;
jest chudoba, a s ní se poji,
jí věren co živ zůstává.

A kovu nezná jeho ruka,
za sousto prosí denně své;
ať život jeho strast a muka,
hlad, žízeň snáší, všecko zlé.

A chudoba mu zákon svatý,
chce Pánu všim podobným býť;
i jak byl na kříž rozeplatý,
své rány chce Pán na něm mít.

Aj, viz již ránu v jeho boku,
jež na srdci se světci rdí;
toť ústa jsou, jež dí v svém moku:
„Pojď za mnou v lásce, bolesti.“

Ó volej k Bohu za své děti,
ó Serafe, po všechen čas;
jsme povrhel, jsme jako smeti,
ó vydej o své lásce hlas!

A poslední když přijde chvíle,
tu nebes bránu otevř nám;—
ať není marna žití píle,
ať s tebou vejdem' v slávy chrám.

Dle něm. B. Hkl.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Druhá rada božská.

Milý čtenáři, co bys sondil o člověku, který, nemoha sám unést těžké břemeno, nicméně odstrčil by od sebe přítele, který se mu dobrovolně a ochotně ku pomoci nabízí? Neřekl bys, to že může udělati jen hrůpýšek anebo pomatenec? Kdo však dobrý a zdravý rozum má, zajisté každý s radostí a vděkem přijme takové nabídnutí a rád přenechá třebas polovici tíže příteli a s druhou polovicí půjde lehce a vesele svou cestou dále.

Teď jsem žádostiv viděti, co asi v podobném případě učiníš ty, můj milý čtenáři. Neboť věz, i tobě nabízí domácí přítel tvůj, Kristus Ježíš, takového pomocníka, a ten není nikdo jiný, než Jeho a tvůj Otec nebeský! On se chce s tebou dělit o povinné starosti tvé, On ti chce ulehčiti břímě, na tobě spočívající! Ó můžeš si přátí lepšího pomocníka? Hle, Jemu jest to stejné, starali se o několik tisíc milionů lidí více nebo méně. Jeho to vše nestojí nic, než toliko chtění, a že chce a dobrou vůli má, o tom nás ujistil a ubezpečil sám Spasitel, řka: »Víš Otec váš nebeský, že toho všeho potřebujete,« a doložil: »Odívá-li tak krásně lilii polní, která z rána vykvete a večer uvadne, ó čím více vás — vy malověrní!« Ba ovšem, toho schází u vás, víry, živé víry v Boha se vám nedostává!

Umřeli malému dítěti otec i matka, že stojí jako sirotek osamělý a opuštěný na tom širém světě, zajisté není se co diviti, když nařiká a běduje: »Ach, kdo se teď bude o mne starati, když rodiče mi zemřeli! Kdo mi podá co jísti, co pítí a čím se přiodítí?« Kdyby však

dítě, jež má otce i matku na živu, a k tomu bohaté, jednoho dne přišlo celé utrápené a malomyslné k otci a počalo nařikati: »Ach, kdo mi dá dnes a zítra jísti a pítí, a kdo mi dá potřebné střevice?« jak, láži se, nezasluhovalo by takové dítě předně notný výsměch, že si dělá takové pošetilé starosti, a za druhé ještě něco přes ústa za to, že nedůvěruje v lásku a péči svých dobrých rodičů?

A hle, právě takovými pošetilými dětmi jsou ti a oni lidé, jenž si o své vezdejší potřeby dělají nemírné a přílišné starosti. Počínajíť si mnohdy tak, jakoby buď už nebylo Boha na nebi, který se o ně chce starati, anebo si Ho představují jako stářím seslého pána, jemuz konečně dosly peníze a zásoby již nestačí na výživu jeho dítek.

Srovnává se však jedno nebo druhé s naukou křesťanskou? Sluší se myšlénka taková na křesťana? Nikoli; proto také odsuzuje Kristus Pán takové jednání a dí výslovně: »To pohané činí.« Tedy ne křesťané. Ty však, milý čtenáři, jsi křesťan a jako takový nemáš se podobným starostem oddávati takovou měrou, jakoby jsi stál sám a opuštěn na tom širém světě. Přenech z nich část také Pánu Bohu, nech také Jeho se o tebe starati. Anebo chcešli býti moudrý, učiň, co káže sv. Petr: »Uvrhni všecky své starosti venkoncem na ramena Boží, On se o ně postará, nebo snes a slož je všechny do nejsv. Srdce Ježíšova, a buď jist, že, dalli ti, co nejdražšího jest na nebi a na zemi, totiž svůj život, zajisté neodepře ti té maličkosti, potřebný chléb a vodu, budešli jen v Něho důvěrovati.

Asi před 60 lety žil v Německu jistý muž, jehožto také vezdejší starosti tak velice lížily, že si už ani rady ne-

věděl a mnohdy okem velmi zarmouceným do budoucnosti pohlížel. Tu nadešel utěšený měsíc květen; slunko mile hrálo, stromovi rozkvétalo a na stromech usedaly stěbetavé pěnkvavky a zpívaly mu do okna veselé své písně. I pomyslí si sám u sebe: »Aj, vám jest snadno zpívat, máte takové rozkošné obydlí mezi vonnými květy a každého dne svůj krytý stůl, ale kde, kde jest strom, na nějž bych já zaletěl, se potěšil a obveselil?« I pohřížil se v myšlenky, nesl se od jedné ke druhé dál a dále, a že byl věřící křesťan, nalezl konečně sám vonný strom, na nějž zalétl i duši svou, a tu se také obveselil a zapěl píseň veselou: »Vzhůru, vzhůru, duše má, napni své perutě a jako to ptáče zpěvavé vznes se do výše a leť k té hoře svaté a ke stromu kříže. Zdaž nevidíš těch patero růžových květů, tobě vstříc kynoucích? Ó ano, v Jeho patero svatých ranách zdělej si hnízdečko, útulek svůj, a zde na vždy zanech trudů svých a marných trampot.«

A skutečně od té chvíle nalezl v Srdci Ježíšovu útěchu a mir, když byl na Něho všecky své starosti složil.

Ještě jiný příběh zde stůj, kterak jistý chalupník u téhož Srdce P. sprostěn byl všech marných starostí. Měltě jen skrovničský majetek, nepatrný domek, malý kousek pole, ale plnou světnici dětí a k tomu srdce malé víry a proto i malé důvěry. Avšak dědina, kde žil, měla výborného duchovního pastýře, kterýž uměl ovečkám svým mluvití netoliko k uším, ale i k srdci. Jednou v neděli mluvil a horlil také proti nemírnému a nerozumnému pečování a starání se o vezdejší věci, a na konec vysmál se těm a takovým úzkostlivcům, kteří se od rána do večera dřou a lopotí, aby sobě život svůj jen ztrpčovali. Když pak po odpoledních službách Božích ubíral se pan farář domů, stál tu již jako na stráží zmíněný vesničan a poprosiv o laskavé vy-

slyšení, započal ihned o ranním kázání, že se mu tak velice líbilo, ale — a teď spustil na celé kolo o svých starostech. Dlouhé řeči krátký rozum byl, že, kdyby se tolik nestaral jako dosud, pak teprve že by celé hospodářství jeho hynulo a ocitlo by se brzy na mizině. Byl pak tou měrou rozhorlen a do své řeči zabrán, že ani nepozoroval, kterak pan farář s cesty do fary odbočil stranou a že stojí oba u vrat hřbitovních. Až dosud mluvil p. farář málo do jeho řeči, za to však více mysli a schválně, maje něco za lubem, zašel na hřbitov, jakoby tu měl něco dělati. Co zatím chalupník v proudu řeči své pokračoval, stanul duchovní u prvního náhrobku. Přečta však nápis, zakroutil hlavou a šel ke druhému. Otevřel dvířka na kříži, přečetl uvnitř nápis a zase hlavou zakroutil, bral se dále po řadě ke třetímu, čtvrtému, desátému kříži, ale pokaždé neuspokojen odcházel odtud.

»Co hledáte, duchovní otče?« ptá se konečně chalupník, rozmrzen jsa nemálo, že si p. farář tak málo řeči jeho všimá. Ale krátce a suše odpověděl mu tento: »I hledám něčí hrob a den jeho úmrtí.«

Chalupník, domnívaje se, že potřebuje p. farář věci těch do matrik, nabídl se, že mu pomůže hledati, že prý celý hřbitov zná a dobře ví, kde kdo leží, a proto ptá se, či že to hrob hledá?

Na to kněz, obrátiv se, odpověděl: »Hledám hrob, kde pochovali našeho Pána Boha.«

»Aj, pane faráři, než Ten umře, zajisté se již dávno rozpadne váš i můj náhrobek!« řekl chalupník, nemoha se smíchu zdržeti.

Kněz se zastavil a jakoby udiven nad tou řečí, zvolal: »Tak, sousede? Žije tedy ještě Pán Bůh náš? Ó tož pojďme honem a pomodleme se k Němu!« A pokleknuvše oba, modlí se Otčenáš.

Sotva však vyslovil chalupník první dvě slova: »Otče náš,« vpadnul mu p. farář do modlitby s otázkou: »Co že jste to povídal, sousede? Rád bych to slyšel ještě jednou z úst vašich.«

Tento pak, jsa již nevrlý, odsekl zkrátka: »Co jsem řekl? Řekl jsem, jako vy, Otče náš!«

Ale p. farář, jakoby byl už na to slovo čekal, vstav, jal se teď mluvit k chalupníku, před ním klečícímu: »Aj, bratře v Kristu, ty tedy víš, že dosud žije Pán Bůh náš? Ty víš také, že jest Otcem tvým a ty Jeho dítkem, a přece jsi tak malomyslný a starostmi usouzený, jakoby už dávno byli Pánu Bohu umíračkem odzvonili?« Tak a podobně mluvil p. farář dál a dále, brzy sladce, brzy hořce, brzy lahodně a zase ostře, ale vždy tak, že chalupník, zapomenuv docela, že klečí na zemi, rozplakal se jako školák, když neví dále. Pan farář, vida, že mu jde slovo jeho k srdci, ukončil svůj hřbitovní výklad slovy: »A nyní, kmotře Stejskale, jděte tamto k velikému kříži uprostřed hřbitova, odproste Pána Boha za svou malomyslnost a slibte Mu ode dneška polepšení. Tam u paty kříže spolu pohřbete všechny své nemírné a úzkostlivé starosti, tam je zahrabte a ten kříž necht' jest náhrobkem jejich.« To dopověděv, odešel duchovní, zanechav chalupníka o samotě. Tento však nepřišel již vícekrát k p. faráři si stýskat a naříkat, ale po několika týdnech přišel p. farář k němu čili lépe k jeho domu. A hle, zde stál postaven nový kříž s obrazem Ukřižovaného a hospodář právě dodělával před ním klekátko. Zahlednuv p. faráře, odložil sekeru a jda mu s veselou tváří vstříc, řekl: »Právě přicházíte vhod, duchovní otče, posvětit náhrobku tohoto.«

»Jak že, náhrobek?« diví se pan farář. »A kdo vám zemřel?«

»Moje starosti a trudy jsou v Pánu

a zde jsem je pochoval, a vy račte nyní na klekátku první Otčenáš se pomodlit, aby mi Bůh již dal na vždy odpočinutí a pokoj od těch trapných pokušitelů.«

Hle, nebylo tedy na zmar ono hřbitovní kázání mezi čtyřma očima; chalupník zdál se, že nabyl opět pevné důvěry v Boha všemohoucího. A tak se nejen zdálo, ale také skutečně osvědčilo. Kdykoli se stahovaly v duši jeho chmůry těžkých starostí a tížily srdce jeho, kdykoli cítil, že mu zase pod tíží mysli klesá, zvednul se ihned, vyšel ven před dům a pokleknuv u kříže, modlil se zvolna Otčenáš. Pak bylo jej viděti, kterak s vyjasněnou tváří a vesel vrací se zpět domů. Tak obveselen, jakoby byl Bůh ví jaký poklad nalezl, vyhodil klobouk do povětří a poskočil si jako sedmnáctiletý mladík, ačkoliv již dávno měl šedesátku na zádech a sníl na hlavě.

A když někdy ustaraná a usouzená žena jeho počala naříkati, že není doma skývy chleba, že schází to a ono, vzal ji muž a tři nejmenší ditky, otevřel dvěře a se slovy: »Co mi zde naříkáš? Jdi ku kříži a optej se, žijeli ještě Pán Bůh náš a platili u Něho ještě něco Otčenáš!« poslal je na klekátko se modlit.

A když někdy sousedé naříkali a bědovali a chalupník náš to zaslechl, pohlédl na ně přísným okem a řekl: »No, no, sousedé, ani ty, Tomši, ani ty, Martine, nebudeš stavěti Pánu Bohu náhrobek!« A když se ho tázali, co tím míní, vyprávěl jim o kázání na hřbitově, a tak i jiným velmi často prospěl. Za to však dostalo se mu přezdívky; říkali mu, ač bezprávně, »kmostr starosta.«

To moje povídka. A ty, milý čtenáři, učň taktéž, jako onen chalupník; usmrt' všecky své marné a úzkostlivé starosti a pochovej je u paty kříže, čili jinými slovy, vyzpovídej se upřímně a skroušeně ze všech hříchů, jimiž jsi v nedůvěrnosti a malomyslnosti své Pána

Boha urazil; pak učiní pevné předsevzetí, že nebudeš již nikdy tak pošetilý, abys celé břímě svých starostí sám nosil, ale že je složíš také Pánu Bohu na ramena, sobě pak že necháš jen jednu starost, a sice tu, již ti domácí přítel tvůj odporučil slovy: »Jednoho jest potřebí.« A to jediné jest, abys den po dni tak žil, jak víš, že to Bůh Otec od tebe žádá. O to jediné měj péči a všechno ostatní přenech v pokoji Pánu Bohu, On již se postará, čeho každodenně potřebuješ, a kde nestačí přirozený běh věcí, umí pomoci způsobem i nadpřirozeným, jako učinil na př. proroku Eliáši. Tento zbožný muž jediné a výhradně o to se staral, co mu Bůh uložil, a za to zase živil jej Bůh den po dni, a to právě v čase, kdy po tři léta nespadl na zemi žádný déšť a lidé, ani nejbohatší nevyjímaje, umírali hladem. A kterak ho živil? Krkavec donášel mu každého rána a večera chléb a maso, nápoj pak bral z blízkého potoka Karithu. Ba jedenkrát požehnal mu Bůh pokrm, ježž mu anděl byl přinesl. tou měrou, že jej uživil ne snad na 10 hodin, nýbrž na 40 dní!

Ještě jedna dobrá rada.

Snad mnohému čtenáři těchto řádků vznikla ve hlavě lecjaká nepokojná myšlénka, která se mu v krku vzepřela a jako uvázlá kost nechce jíti dolů. Jest to na př. námitka: »Jeli Bůh tak dobrým a pečlivým Otcem, jak svrchu řečeno, odkud tedy bře se tolik nedostatku a bídy mezi lidem?« Nenilž pravda, že ti tato myšlénka přilétla do hlavy a směle i vzpupně si tam usedla? Nuže, pokusím se zaplašiti ji. Poslyš!

Předně nepochází dojista ona bída lidí odtud, že by si tuze málo dělali starostí, nýbrž naopak, přílišné a nemírné starosti působí mnohdy nouzi a bídu. Tak na př. v jisté vsi byl rolník, jenž

měl sice všeho hojnost k živohytí, ale byl také jedním z oněch, jimž jest všechno, co mají, pořád ještě málo. Aby tedy měl více, šetřil, šetřil všude a na všech stranách. I v tuhé zimě nosil obuv potrahanou, tak že mu se všech stran sníh a voda do ní vynikaly. Z toho však se zastudil a povážlivě onemocněl. I musil ulehnouti a delší čas ležeti. Tim přišel o výdělek, musil platiti lékaře a léky, a to činilo třicetkrátě tolik, než co by byla stála správka střevičů. Nuže, ptám se, odkud a z čeho povstala mu potrahaná obuv, nastuzené nohy, nemoc, dlouhý účet lékařův a lékárna? Všechno to způsobily mu přílišné starosti. Právě tak vede se i mnohým jiným, zejména loteristům, kteří ze samé chtivosti a baživosti po bohatství přicházejí naposled o své a octnou se na holi žebrácké.

Za druhé nepochází bída a nouze lidí ani odtud, že by starosti své přenechávali Pánu Bohu, nýbrž naopak odtud, že Jej k tomu ani nepřipustí, ba i od sebe odhánějí, když by někdy o své vůli chtěl jim ve starostech pomoci a ulehčiti.

Tak na př. Bůh nebeský tak dobře a upřímně to s námi myslí, že již od počátku světa i o to se postaral, aby sedmého dne v témdni tělo od práce odpočinouti mohlo, co zatím duše by se u Otce nebeského potěšila a občerstvila. Ale mnohý člověk »starosta« chce tomu lépe rozuměti, a pracuje, na př. sváží seno a obilí i v neděli, poněvadž by prý mohlo v pondělí pršet. Prací tou však neomylně hřeší, hřích pak patrně zasluhuje trestu. Jaký trest mu Pán Bůh sešle, nevím sice, ale bývá to obyčejně neúroda, krupobití, požár, povodeň, nemoci dítek, pád dobytka; neboť jak Písmo sv. dí: »Oheň, krupobití, sníh i led, přival a vítr bouřlivý vykonávají rozkaz Páně.« (Žalm 148.) Ano, ano metly tyto nic jiného nebývají, než tresty Boží

za to, že Jím lidé opovrhli ve svých pracích a starostech, jakoby Ho nepotřebovali.

Tak na př. požehnal před lety Pán Bůh v jedné sousední zemi hojně na vinicích, tak že s bezpečností již počítali na neobyčejnou úrodu vína. Zatím však byla ještě nesmírná zásoba starého vína, tak že bylo nemalých starostí, odkud vzít pro nové víno potřebných nádob. I připadli vinaři na myšlenku, co nejrychleji vypít staré zásoby. A skutečně dali se do toho. Pili den po dni, od rána do večera, až úzko se bylo diviti na ty bohopusté opilce. Místní p. farář varoval a napomínal, aby nezneužívali tak šeredně daru Božího, sice že je bude Bůh trestati. Ale kázání takové bylo sedlákům hořké, víno však sladké, a proto pili a opijeli se ještě více. A hle, tři neděle na to zničilo kruté krupohití všechny vinice jejich, a najednou bylo dosti prázdných nádob.

A jiný příklad. Loňského roku panovalo na jaře veliké sucho, téměř po šest neděl ani nesprchlo, tak že ani obilí, ani ovoce, ba ani tráva nemohla růsti a rolníci již velmi smutně pohlíželi na hynoucí osení. Jeden pak z nich již záhy z jara vynášel se nad jiné a předpovídal, jak bohatou žeň bude letos mítí, poněvadž tolik a tolik mrvy navezl a tolik a tolik výběrného semene zasel. Hrdopýšek tento zapomněl však obstarati si také mračna, která by odněkud potřebného deště byla přinesla. Byl by je snad za několik Otčenášův od Boha obdržel, avšak pošetilec chtěl pouze sám hospodářiti, nic nedbaje o Pána Boha. Až když viděl, že palčivé slunce zvláště na jeho polích osení připaluje a ničí, tu teprve šel s ostatními hospodáři v průvodu prosit o déšť. Zdali mu tenkrát taková nucená modlitba o vlastní zisk platná byla, nevím, ale to vím, že si hrdopýšek tento dobře zapsal v paměť naučení, že přece jen také Pána Boha potřebuje, alespoň ku svažení svých polí.

Za třetí přichází ovšem mnohá bída lidská od Boha přes to, že tak dobrý a dobrotivý jest, anebo lépe řečeno, právě proto, že tak nevýslovně dobrý jest. Nejednou dopouští Bůh, že se hodně špatně vede i těm a takovým lidem, kteří všechny své starosti na Něho uvrhli. Dojista nebylo a nebude na světě srdce, které by s tak dětinnou důvěrou všecku naději na Boha skládalo, jako Srdce Syna Jeho, Ježíše Krista; a přece nikomu nedostalo se tolik -bídý, jako Jemu.

Proč to asi Bůh činí a co tím obmyslí? Řeknu to zkrátka. Trpělivost a Bohu oddaná důvěra, zvláště v čas nouze, jest ctnost tak krásná a Bohu tak milá, že těm a takovým, kteří Ho milují, podává častěji příležitost k osvědčování ctnosti té. Mimo to jest ctnost tato i velmi záslužná a Bůh ji splácí přehojnou odměnou na nebi, ba někdy již zde na zemi, a hojně odměny udělovati, to nejraději činí Bůh.

Konečně stůj zde ještě jeden praktický návrh. Spasitel náš řekl kdysi jisté svaté duši tato významná slova: »Starej ty se o mne — pak se postarám já o tebe!« Slib ten však platí netoliko oné duši, nýbrž nám všem; neboť všem bez výminky předpověděl výslovně: »Hleďte nejprve království a spravedlnost jeho, pak dostanete ostatní od Boha přidáno.« Na počátku každého dne spoj se tedy, milý křesťane, s Pánem Bohem a učin s ním smlouvu krátkou sice, ale významnou. Ty se své strany slibíš Božskému Srdci Páně, že po celý den chceš jedinou starost mítí na paměti, abys žil podle vůle a zalíbení Jeho; On pak se své strany nechť si vezme na starost tvé vezdejší potřeby. Příteli, učiníšli tak, pak trůfám si tvrditi, že nebudeš mítí u večer žádnou příčinu smlouvy té litovati, nýbrž naopak budeš se vroucně a srdečně »Bohu díky« modlití.

Asi před čtyřmi léty dal jsem tutěž

radu jistému muži, jehož povoláním bylo v zimě v létě pod širým nebem těžkou práci konati. Jaký div, že nastydl a z toho těžký kašel a krátký dech po celou zimu jej týraly a při práci překážely. Nepříjemných těchto hostí rád by se byl s pomocí Boží zbavil, a tu mu napadlo, když právě dům svůj obnovoval, že zadělá do štítu obraz nejsv. Srdce Ježíšova. A jak si umínil, tak učinil. Zavěsil nade dveře domu krásný obraz a pod něj napísal: »Ó Božské, láskou planoucí Srdce Ježíšovo! Tělo své a duši svou, dům a vše, co mám, ve Tvou

ochranu odevzdávám.« A hle, od té chvíle nepocítil po celou zimu ani kašle, ani záduchy, ano, jak sám praví, necítil se od svého mládí tak zdravým, jako nyní. Také při práci se mu dobře vede a až podnes nouze nepocítil.

Zkrátka, tedy i vy, přátelé Srdce Ježíšova, mějte péči o to, by i ve vašem domě uskutečňovala se jakožto hlavní pravidlo života zlatá rada Ježíše, vašeho domácího přítele: »Hleďte především království Božího a spravedlnosti Jeho; to ostatní bude vám přidáno.«

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, zrcadlo lásky a bolesti.

X.

Konečně, ó můj Ježíši, přišla hodina, po níž jsi tak velice toužil, hodina, kdy kříž svůj na bedrách nésti můžeš k hoře Kalvarii, kříž, jež jsi byl již od počátku svého pozemského života ve svatém Srdci nosil. I ti biřící se ulekli, jak vypravuje sv. Bernard, spatřivše kříž, na němž i za jejich hříchy a nepravostí žalost učiněno býti mělo. Neuleklo se však kříže sladké Srdce Ježíšovo. S velikou něžností a láskou objal Spasitel kříž, poslední lože své, aby na něm hříchy celého světa na horu popravnou nesl. Sotva byl totiž ortel smrti nad Pánem vyřčen, již přivlekli biřicové dřevo kříže. A trpělivý Beránek Boží, zvedaje oči své k nebi, a jak někteří praví, kleče, vzal těžké toto břemeno s ochotou na rozšápaná bedra svá a nesl je s obdivuhodnou pokorou a trpělivostí ulicemi města až k místu popravu.

Ó duše zbožná, rozjimej zde, kterak se na Ježíši vyplnila slova proroka, řkoucího: »Jako beránek veden bude na

»A nesa sobě kříž, vyšel na místo, kteráž slove popravné a židovsky Golgotha.« Jan 19, 17.

popravu.« Pozoruj a viz hříchy svoje i hříchy všech lidí na těžkém kříži, který slabého Ježíše tíží! Hle, jak asi těžké toto břemeno hříchů, když již jediný hřích vzdoru, neposlušnosti a pýchy i nejsilnější anděly do propasti pekelné stáhl! Ó jak těžké jest; vždyť i ten pod tíží jeho klesá, jenž na bedrách svých celý okresek světa nosí.

K Adamovi pravil Pán po hříchu: »V potu tváře své jísti budeš chléb svůj!« A když byl Adam z ráje vyhnán, musil se chopiti motyky a ryče, aby zúrodnil neplodnou půdu zemskou. Hle, zde viz druhého Adama, Adama ovšem nevinného, kterak z ráje vlastního města svého vyvržen jsa, nástroj kříže na ramena svá béře, aby celou zemi od bodláčí a trní hříchův očistil a v úrodnou vinici proměnil. Zde skutečně jedl Spasitel chléb svůj v potu tváře, jakož již předpověděl prorok Jeremiáš, řka: »Vpusťme dřevo do chleba jeho, a vyhladíme jej se země živých a jméno jeho nebud' připomínáno více.« (11, 19.)

Ó jak tvrdý byl tento chléb, a přece

se jím živilo Srdce Ježíšovo po 33 let. Zdalíž pochopuješ, duše křesťanská, neměrnou lásku Spasitele svého, jenž, ačkoliv již bičováním a korunováním přemnoho krve byl ztratil, přece i tento těžký kříž na zeslabené tělo své vzíti chtěl, aby tebe věčné kletby zbavil? Jaká to asi byla muka pro něžné Srdce Jeho? Avšak daleko větší muka připravuješ Mu až posud, jestliže svévolně a nestydatě nejsvětější Srdce Jeho hříchy urážíš! Každým hříchem přidáváš tíže na těžký Jeho kříž! Nehnou srdcem tvým muka Srdce Jeho? Opovážíš se i na dále Jeho přelaskavé Srdce takto týrati? Neboť věz, kolikrát se dopouštíš těžkého hříchu, tolikrát opět Pána svého bičuješ, korunuješ a křížuješ.

Ve Starém Zákoně čteme o otci Abrahamovi, že, uslyšev rozkaz Boží, aby jediného syna svého, Isáka, obětoval, ještě téže noci vstal, dříví naštipal a vzav syna i oheň, ve průvodu dvou sluhů k hoře Moriah se ubíral. Přišedše k patě hory, poručil Abraham sluhům, aby zde čekali; naložil synovi dříví na bedra a sám vzav oheň a meč, kráčel s chlapcem na horu. — Nemilosrdný to otec, voláš asi, osla a sluhů šetřil, útlého syna svého však nikoli. Proč to asi, co zavinil mladistvý Isák? I nediv se, křestane, Bůh tomu tak chtěl; neboť nevinný tento syn patriarchův byl obrazem Syna Božího, jenž také na vlastních bedrách dříví obětní — kříž svůj — nésti měl na horu Kalvarii. Abraham pak byl obrazem spravedlivého Otce nebeského, jenž vlastního milovaného Syna neušetřil, nýbrž Jej vydal v obět za spásu ostatních nezdárných dítek svých.

Jiný obraz máš na Nabothovi, o němž Písmo vypravuje, že nechtěl zděděnou vinici králi Achabovi prodati. Za to musil nevinně trpěti. Jezabel, krutá královna, najala falešné svědky, proti Nabothovi svědčící, že se Bohu a králi rouhal; proto byl k smrti odsouzen,

z města vyvržen, ke kůlu přivázán a kamenován.

I nevinný Ježíš, jenž vinici duší lidských zlému na pospasy vydati nechtěl, byl od zlotřilých nepřátel obžalován, k smrti odsouzen, z města vyvržen a na dřevě kříže v posledních hodinách života svého zlými jazyky židů kamenován.

Pozoruj dále podivuhodnou pokoru a trpělivost nejsv. Srdce Páně. Tak těžký byl kříž, tak slabé bylo tělo Jeho, tak bolestné byly útržky a hany z úst nepřátel se řinoucí, a přece neodhodil kříže svého, nýbrž vytrval až do konce, a sice. abys od Něho se učil, kterak dlužno snášeti útrapy i protivenství a trpělivě nésti kříž, jež prozřetelnost božská na tebe vložila. Proto praví svatý apoštol Pavel: »Vždycky mrtvení Ježíšovo na těle svém nosíme, aby i život Ježíšův zjeven byl na tělech našich.« (2. Kor. 4, 10.)

P. Nadasus, kněz tovaryšstva Ježíšova, vypravuje tuto podivuhodnou příhodu: »Jistý veliký hříšník byl blízek smrti, ale také blízek zoufalství. Přátelé jeho, chtějíce jeho zatvrzelou duši přece zachrániti, chopili se posledního prostředku. Pověsili totiž nad postel jeho obraz Spasitele trním korunovaného, zbičovaného a kříž nesoucího. Když byl nemocný obraz užírel, počal nejdříve plakat, po pláči však vcházela do srdce jeho důvěra v Boha i počal hříchů svých litovati. A hle, jaký to zázrak! Když nemocný plakal, plakal Ježíš s ním a těše jej vybízel, aby se skroušeně vyzpovídal. Nemocný učinil tak u P. Julia Mancinelli a upokojen i usmířen s Bohem a lidmi, vypustil ducha. Hle, takový užitek přineslo hříšníkovi jediné vroucí rozjímání o utrpení Páně. Zdaž z toho poznati nemusíme nestihlou dobrotu a shovívavost nejsladšího Srdce Spasitelova, kteréž se slzami našimi a s naší bídou útrpnost má a nechce naší smrti a záhuby, nýbrž naše obrácení a věčné blaho? Ó v kom by

zde neoživla opět pouspalá důvěra a naděje v milostné Srdce Ježíšovo, kteréž jedinou jest cestou k odpuštění hříchů vedoucí a jedinou ochranou v pronásledování a pokušení, jakož i poslední útěchou bouří života zmitaných a již již zoufajících.

Kristus, nesoucí kříž na horu Golgotu, jest nám zrcadlem lásky i bolesti nevýslovné, kterouž nejsv. Srdce Jeho k nám chovalo a za nás trpělo.

Z toho se uč, duše křesťanská, že není jiné cesty k nebi vedoucí, nežli cesty kříže, cesty královské. Proto praví sv. Maximus: »Celý život křesťana, jenž dle sv. evandělia žije, jest kříž a mučeníctví.«

Vzpomeň si zde na příklad svatého mučenika Symforiana. Když byl tento vznešený mládenec pro viru Kristovu na kolikery způsob mučen, týrán a konečně na popravu veden, přišla mu matka jeho vstříc a pravila se statečností muže hodnou takto: »Synu můj, pomni na život věčný; pohleď k nebi a viz Toho, jenž tam kraluje.« Slovy těmito matky své povzbuzen jsa, položil mládenec s radostí hlavu svou za Krista na katův spálek.

Totéž čin i ty. Pohlížeť k nebi a pozoruj, že tam vládne věčný Bůh. Jest to tentýž, jenž kdysi pro tebe dřevo

kříže nesl a na něm ducha vypustil, jenž sám o sobě pravil: »Nemusiliž toto vše Kristus trpěti a tak do slávy své vejíti?« Tak to Bůh ustanovil, tak to činili i nejsvětější zástupové svatých a světic Božích, tak to žádá i zdravý rozum lidský, že nelze si jinak zasloužiti slávy věčné, slávy u Boha samého, nežli prací mnohou — nežli po cestě kříže. Proto se zjevilo Srdce Páně blahosl. Markétě s křížem.

Ty však, změkčelý a choulolistý vojine Kristův, co činiš? Jaké pak nebe má tobě Pán vyhledati? Či myslíš snad, že ty jediný bez práce a námahy, bez utrpení a kříže vejdeš ve slávu věčnou, kdežto milionové jiných pernou prací toho sobě zasloužiti musili? Ó budiž to daleko od nás! To, co pravil sv. Pavel o tobě, to platíž i o nás: »Ode mne pak odstup to, bych se chlubil, leč ve kříži Pána našeho Ježíše Krista, skrze něhož mi ukřižován jest svět a já světu.« (Gal. 6, 14.)

Ba, daleko budiž od tebe, abys něčím jiným se chlubil. Aman Syrský se chlubil bohatstvím, Šalomoun moudrostí, Nabuchodonosor mocí a slávou, ty pak nehledej slávy a cti své v ničem, leč ve kříži Pána našeho, Ježíše Krista. Tot sláva a čest trvalá, věčná!

Moc svěcené vody.

Ne bez příčiny velí církev sv., aby se každou neděli před službami Božími voda světila a shromážděný lid se jí kropil a aby vždy svěcené vody hojná byla zásoba pro potřeby věřících. Jest totiž vůli církve sv., aby se této svěceniny jak k tělesnému, tak i duševnímu prospěchu často užívalo. Avšak bohužel, jak namnoze vytrácí se

zbožné užívání obrazů svatých z obydlí lidských, tak téměř zmizela kropenička se svěcenou vodou ode dveří našich pokojův a světnic. Kde jsou doby, kdy všickni přichozí a odcházející ohlíželi se po tomto ve křesťanských obydlích nezbytném nábytku, zdobícím a výmluvným svědku církevního smýšlení a života! Abych opět k tomuto zbožnému užívání svěcené vody povzbudil, uvádím násl.

dující, v dějinách církevních zaznamenané události na paměť všem zbožným čtenářům.

Na počátku 9. století žila v Antiochii vznešená paní, jménem Eulalie, jejížto syn již dlouhou dobu horečkou byl trápen. Vidouc jej blízkého smrti, spěchala k sv. Janu Chrysostomu, prosíc jej co nej-snažněji, by na Pánu života i smrti uzdravení jeho vyprosil, neboť již čtyry milé dítky jí byly smrtí uchváceny. Ale svatý muž odpověděl jí vážným hlasem: »Často bývají hříchové rodičů příčinou, že dítky onemocní a umrou.« — »Ano, bohužel, tak tomu jest,« odpovídá v usedavém pláči matka; »sama uznávám trest Boží ve smrti svých čtyř synův.« — »A proto,« pokračuje dále Jan Zlatoústý, »nebudete-li činiti pokání, pobudete brzy i ditko páté.« — Otec i matka přislíbili, že se vynasáží po křesťanskou náležitě živu býti. Světec na to poručil přinésti svěcenou vodu, pokropil třikráte malého nemocného, vyzýváje při tom nejsvětější Trojici. A hle, hned na to odevzdal úplně uzdraveného miláčka uzašlé a nevýslovně rozradostněné matce jeho.

Téhož času zuřila ve jmenovaném městě úplavice, již i manželka místodržitelova zachvácená byla. Všecky léky osvědčily se býti marnými; avšak nemocná bála se velmi smrti. Žádala svého chotě, aby se ještě obrátil ke kacířům, kteří po tři dny za její uzdravení prosili; avšak vše nadarmo! Nemocná byla již skoro na sotnách, žádajíc ještě manžela svého, by ji k Janu Zlatoústému dal dovésti. Tyž, zvědév již dříve o úmyslu vladařově, očekával místodržitele s nemocnou na smrt chotí jeho u vchodu chrámového a zakázal jim vkročiti do svatyně, proto že se obcováním a spolčením se s kacíři toho nehodnými stali. Teprve když se oba pokořili, o prominutí prosili a katolické vyznání víry složili, prosil Jan Zlatoústý biskupa, by nemocnou třikráte ve

způsobu kříže svěcenou vodou pokropil. A hle, sotva že se tak stalo, uzdravila se nemocná a ihned se vrátila pěšky domů, majíc úplně zdravou dřívější barvu a tělesnou sílu.

Události této bylo celé město s více než 100.000 obyvateli svědkem, ano i sám císař zaznamenal ji v památkostech svých těmito slovy vlastní rukou.

Ve 4. století spadlo celé hejno kobylek na horké krajiny Syrie a Mesopotamie. Toho času žil v Syrii svatý poustevník jménem Afraates, pocházející z perské královské rodiny. Jednoho dne předstoupil před něho jistý chudičký sice, ale bohabojný muž a padna k jeho nohám, pravil: »Je ti dobře známo, jakou ranou navštívení jsme. Přispěj mně ubohému! Mám jen malý kus pole a výnos jeho živí mne i celou rodinu, ano i na daně císařské musí stačiti.« — I kázal muž Boží přinésti máz vody, posvětil ji a položiv ruce své na hlavu rolníkovu, prosil Všemohoucího, by příkop kolem pole jeho vodou naplniti ráčil. »Jdi nyní,« pravil prosícímu, »a vylej vodu tuto kolem svého pole.« — Tyž učinil dle rozkazu, a hle, celý příkop naplnil se vodou a stal se nedobytnou hradbou kobylkám. Ve velkém množství poletovaly kolem příkopu, ale jakoby nějaká tajuplná, neviditelná moc jim bránila, vracely se od pole. šetříce požehnání, jaké na poli tomto spočívalo.

Sv. Theodor Siceota, biskup anastasiopolský v Galatii, považován v 6. století všeobecně za miláčka Božího, tak že nejen vojevůdcové západořímské císařské říše o jeho přízeň se ucházeli, ale i sama císařská rodina jej o požehnání prosila; neboť jeho přispěním našli přemnozí nemocní uzdravení. V této naději přiblížil se k němu též jedenkrát jistý ubožák malomocný, nemaje na svém těle ani nejmenšího mistečka zdravého. Důstojný a vážený biskup poručil přinésti

vodu a modlil se nad ní takto: »Pane Ježíši Kriste, Bože náš, jenž jsi skrze proroka Elisea Naamana Syrského malomocenství zhavil a sám po světě chodě, malomoceně očišťoval, popať na tuto vodu, požehnej ji a uděl ji moc, aby služebník Tvůj uzdraven a k oslavení Tvého přestatého jména očištěn domů se navrátiti mohl.« Na to poznamenal vodu svatým křížem a vylil ji na hlavu malomocného. Malomocenství ihned uzdraveno. Úplně čist a zdrav navrátil se šťastný nemocný domů, velebě Boha a děkuje Mu za moc, jakou byl oslavil přímluvu věrného služebníka.

Jindy opět položila jistá ubohá matka svého čtyřletého slepého synáčka k nohám sv. Theodora, prosíc jej se slzami vroucími, by se nad ní smíloval a její dítko uzdravil. Světec poznamenal oči malého ubožáka sv. křížem a dal matce svěcenou vodu, aby ji denně ráno oči jeho umývala. Dobrá matka činí dle rozkazu světce po tři dni a čtvrtého dne přináší již uzdraveného synáčka k muži Božímu.

Jak nám ctihodný Beda vypravuje, přišel jednou Euthbert, biskup Lindisfarueský, na svých visitačních cestách k jistému hraběti, jehož choť právě umírala. Na kolenou vítal vyslance Božího, děkuje Nejvyššímu za jeho posláni a vypravuje ihned, jakým trápením sevřeno jeho srdce nad beznadějným stavem své manželky. »Kdybyste však,« dokládá vypravování své prosebně, »vodu posvětil a ubohou pak požehnal a pokropil, zajisté by jí dal Bůh dřívější zdraví, anebo by trápení jejímu konec učinil.« I učinil biskup, jak hrabě prosil, a poslal jednoho z kněží svých, aby nemocnou pokropil. Byla již jako mrtvola, úplně bez vlády, vědomí a řeči; avšak sotva že svěcená voda se jí dotkla a ona několik kapek byla pozřela, navrátilo se ihned vědomí a na smrt nemocná se úplně uzdravila. I

poděkovala nejprve Pánu Bohu, že jí takového hosta poslal; ihned vstala, by z vděčnosti zachraniteli života při stole sloužila.

Za jednorozhodného panování papeže Hadriana III. navštívilo Itálii takové množství kobylek, že velká bída v zemi nastala a roku následujícího ještě hroznější býti hrozila. Jeho sv. nástupce, Štěpán VI., nastoupiv na stolec papežský, slíbil každému hojně peněz, kdo mu přinese míru kobylek. Denně přicházeli přemnozí z měst i vesnic, nesouce papeži nevitáných hostů. Ale všecko to nepomáhalo — kobylek nechtělo jaksi ubývat. I vzal papež útočiště k nejvyšší milosrdnému a dobrotivému Bohu. Na kolenou volal Štěpán vroucně a dlouho v kapli sv. Řehoře k Pánu Bohu, a povstav, posvětil sám mnoho vody a rozdávaje ji svým služebníkům, pravil: »Rozdejte vodu tuto lidem a přikažte jim, aby s pevnou věrou a ve jménu Páně své role a vinice touto vodou pokropili.« Tak učinili všickni obyvatelé římské a v kratičké době nebylo ani kobylky k spatření. I přicházeli nyní obyvatelé ostatních krajín do Říma a prosili, by se jim od kobylek pomohlo. Učiněno opět svěcenou vodou jako v Římě, a rána tato ustoupila z celé země.

V 11. století nezdobilo se Německo, Francie, jakož i ostatní země evropské paláci a divadly, ani železnicemi a kasárnami, ale velkolepými svatyněmi a rozsáhlými budovami klášterními, které až do dnešního dne hlásají horlivost a statečnost u víře křesťanů tehdejších. Nejkrásnější takový pomník hluboké a pevné víry jest opatství Clugnského, jež spravoval opat sv. Odilo. Týž potkal jedenkrát jistého mladíka, jménem Gerarda, jenž trápen byl padoucníci. Odilo poručil svým bratřím, aby se modlili, sám pak obětoval mši sv. a dal nemocnému svěcené vody píti, a hle, nešťastný churavce uzdraven okamžitě od nemoci své.

Brzy na to přivedli k němu člověka na smyslech pomateného, který na sobě nižádného oděvu nestrpěl, ale vše roztrhal, běhaje a pronikavě křiče. Odilo, pln laskavé dobroty, pokropil ubohého svčenu vodou a přiměl ho k tomu, že i několik kapek spolknul; a hle, již po několika dnech sám se navrátil do kláštera ke sv. Odilovi a z vděčnosti donesl mnichům plný koš ryb.

Když sv. Vincenc Fererský ve španělském městě Murcii kázal, zpustošilo tuto krajinu ve čtrnácti dnech hejno kobylek a much takovým způsobem, že se vše již hladu levalo. V této bídě utíkali se obyvatelé o pomoc k tomuto světci. Pln útrpnosti a soustrasti s bídou cizí, odebral se ve průvodu duchovenstva a za zpěvu chvalozpěvův a litaní ke všem branám města, by tam ohrožená a již opanovaná pole, vinice a zahrady svčenu vodou pokropili. A druhého dne nejen že všechen škodlivý hmyz zmizel, ale ubozí obyvatelé pozorovali, že vzdor neštěstí Bůh jejich napotomní práci a namahání nad očekávání požehnal.

Ku konci roku 1402. ubíral se též světec krajinami Piemontskými, a tu předstoupili k němu obyvatelé Moncalierští blíž města Turina s prosbou, by jich vinice nebezpečného nepřitele zbavil. Již po několik roků měli hrozny jako kámen tvrdé a následkem toho neuzralé. I poradil jim světec, aby pokropili hrozny svčenu vodou. Avšak když nadešel čas, opomenuli všickni učiniti dle jeho rady až na jednoho, který byl světce do domu svého přijal a jej pohostil; dobře si zapamatoval slov Vincencových a byl i nápadně za svou poslušnost odměněn. Všecky hrozny totiž celé krajiny trpěli opět toutéž nemocí, jenom v jeho vinici nebylo ani jediného hroznu nakaženého a nezralého.

Učený arcibiskup Valeruský Marsil Columna vypravuje, že v 16. století žila

blíže kláštera sv. opata Vinvaloka jistá paní, která náhle a nebezpečně se roz nemohla. Jakmile o tom její syn, jsa chovancem téhož kláštera, zvěděl, ihned poprosil jmenovaného opata o svčenu vodu a spěchal k ubohé matce. Ta však byla právě skonala, když do světnice vkročil. Svatý Vinvalok, trvaje na modlitbách, viděl (tak sám později vypravoval), jak ubohou zlí duchové se všech stran obklopují a do věčného trápení strhnouti hledí. Uprostřed všech přítomných přátel a známých, kteří se již o pohřbu radili a soustrast nad ubohou jevili, padá hluboce dojatý syn před mrtvolou své matky na kolena, kropí ji svčenu vodou a modlí se hlasitě takto: »Ó matko má! Pán Ježíš, v jehožto jménu můj učitel mnoha nemocným zdraví udílel, navráti i tobě opět život.« A hle, zemřelá otevírá oči, jakoby z hlubokého spánku se probouzela, vstává a silný pot valí se s tváře dolů, jakoby od těžké práce povstávala. Poděšení a udivení padají všickni přítomní na zemi a děkují velebí podivuhodnou dobrotu Boží, jakož i mocnou přímluvu věrného služebníka. »Nuže, kterak jsi opět oživila?« táží se jí přítomní. Ona pak odpovídá s vážnou tváří: »Velký zástup zlých duchů mne obklopil a vázal na rukou i nohou, chtějíce mne strhnouti v místo věčného trápení. Ale blahosl. Vinvalok postavil se jim v cestu, takto k nim mluvě: »Jakým právem zmocňujete se tohoto tvora, který mně náleží?« Ihned dali se ďablové na útěk, zanechavše mne muži Božímu, jehož přímluvou jsem opět k životu se probudila.«

Vzkříšení mrtvého jest zázrak veliký, avšak obrácení hříšníka ještě větší a mnohem vzácnější. I takový zázrak učinil Bůh dle vypravování téhož dějepisce, svrchu uvedeného arcibiskupa Marsilia, svčenu vodou, a sice v téže době, kdy ony události byl spisoval.

Ku konci 15. století proslavil se jistý vojin, jako mnozí jeho soudruhové, nevěrou a nemravností. Pojednou však onemocněl. I navštívil jej proto jistý kněz a prose zapřisahal jej, aby sv. svátosti přijal a jako katolík zemřel. Ale každé slovo prosby i domluvy bylo marno. »Prosím vás, ušetřte mne svou řečí,« odpovídá nemocný, »já se nestarám o věčnost. Raději mi podejte něco k pití, neboť žízň hořím.« Aniz toho nemocný znamenal, posvětil kněz vodu a dal mu ji ihned pít. Avšak pojednou znamenal na něm nápadnou změnu. Nemocný volá k sobě kněze a zapřisahal jej, aby ho přece vyzpovídal. Přijav později tělo Páně, za několik hodin v Pánu zemřel.

Máme zaručené zprávy, že mnozí světcí byli tak omilostněni od Pána Boha, že se těšili z obcování andělského. A podobné události se vypravují i o nábožných

osobách, že stály ve spojení s dušemi očištcovými. Tak vypravuje učený bohoslovec Mendo, že svatý Martin, řeholník lutišský, měl důvěrné spojení s duší jistého kněze, která se v očištcí nalézala. Od této dověděl se světec přemnoho o útrapách a mukách očištcových, a mezi jiným i toto: »Kdykoli věřící naše hroby svčenu vodou skrání, mírní se naše muka; tu pocítujeme takové úlevy, jako když při velkém parnu se na zemi v čerstvé vodě koupeme, nebo ji pijeme.«

Milý čtenáři, nalézáš dosti zaručených událostí, které ti ukazují patrně, jak mocno jest užívání svčené vody, činímeli tak s pravou důvěrou a dle úmyslu církve sv. Proto navykni sobě aspoň častěji svčenu vodou pomáhati ubohým duším očištcovým, abys i ty získal jednou u Boha mocných orodovníkův a pomocníků. J. H.

Don Innigo.

(Pokračování.)

Nedaleko Barcelony povznáší své týmě vysoká hora, zvaná Montserrat; pod vrchem stál v 16. století jako na terase slavný poutnický chrám Panny Marie a opatství benediktinské. Nad oběma trčelo více hrotů, řezů, které ze zdálí zubům pily se podobaly; odtud i jméno hory. Jenom po velmi příkrých schodech, jež do skály jsou vytesány, bylo lze dostoupiti jednotlivých zubů, jichž povrch byl plochý. Tam vystavěno 15 cel a kapliček pro tolikéž poustevníků z dolejšího kláštera. Nicméně bylo i tu na holé skále mnoho zahrádek květinových a ovocných pracně založeno.

K hoře montserratské blížil se z jara roku 1522. prachem zaprášený poutník; jeho prostý, hrubý šat byl provazem jako pásem svázaný, střevice lýkové na nohou, láhev tykvoval visela mu po straně

a dlouhou hůl poutnickou třímala pravice, kdežto jeho levice vedla za uzdu meзка. Z nedosti pečlivě svázaných zavazadel vyčnívala rytířská zbroj a kusy skvostného oděvu. Došed kláštera, přijal nabízeného sobě pohostinství, vykonal druhého dne u kněze Chanona generální zpověď, načež před oltářem Matky Boží rytířskou zbroj složil; po té přijal s velikou pokorou a zbožností tělo Páně, načež podaroval drahocenným šatem žebráka a klášter svým mezkem, dále pěšky s nepokrytou hlavou se bral.

Poznáváš, milý čtenáři, v tomto chudickém poutníku dona Inniga, šlechtice z Loyoly?

Změniv se uvnitř co do smýšlení, tužeb a cílů pozemských, svlékl i zevně se sebe, co na dřevnějšího Inniga světského připomínalo; po té ve psaních

Ignácem sebe zval. Tu kleče a se modle, tu zpěvuje a volně si vykračuje blížil se městečku Manresa zvanému, kde v nemocnici u sv. Lucie se uhostil a přísně se kál; kromě modlitby a postu byl velice bedliv v obsluze nemocných a volil si při tom vždy osoby, které škaredé, nakažlivé nemoci měly. Kdykoli smyslná přirozenost ozývá v něm se počala, kdykoli puch, nečistota a ohyzdné nemoci protivovati se mu zdály, potlačoval každé takové pokušení tím, že neduživce objímal a rány jejich líbal. Jsa lidem ctěn a za světce vyhlášován, odešel Innigo po čtyřech měsících z nemocnice manreské a skryl se v nepřístupné, křovím zarostlé jeskyni, která v osamělém údolí, rajske řečeném, nedaleko Manresy se nalézala. Tam dlouhá cvičení a rozjímání konal, četná pokušení přemohl, u vytržení mysli mnohá tajemství spatřil a své světoznámé cvičení duchovní čili exercicie sestavil; tam napsal i památná slova: »Vezmi a přijmi, Pane, všecku mou svobodu, mou paměť, můj rozum a celou vůli mou, vše, co mám; vše to dal jsi mi, Pane, i vracím Tobě, což Tvé jest, abys jednal s tím dle vůle své. Dej mi svou lásku a milost, jež mi úplně dostačí!« Tu poprvé zakmitla hlavou jeho myšlénka, zříditi rytířstvo duchovní, jež by »ku větší cti a slávě Boží« bojovalo.

Zcela přeměněn odtud vyjda, vydal se, a to ne již k vůli sobě, nýbrž aby pohany Kristu získal, na pouť do svatě země, kamž z Benátek dne 4. září 1523. přibyl.

Kterak se mu tam dařilo a jakými plány se obíral, seznati lze poněkud z jeho stručných zápisků; podáváme zde jen některé.

V Joppe, dne 30. srpna 1523.

U hrobu Spasitelova pokání vykonal bylo již dlouho mým nejvřejším přáním. Bože, co jsi ve mne započal, dej mi šťastně dokonati!

V Jerusalemě, 5. září.

Včera poprvé vkročila noha má do svatého města, dnes vykonal jsem pobožnost svou v Božím Hrobě a zlíbal již některá místa, kudy před patnácti věky chodil můj Vykupitel. Kéz by křesťanská Evropa alespoň město Jerusalemě nevěticím z rukou vyrvala! Či bude snad mně nehodnému milostivě popřáno, bych toho rytířstvem duchovním docílil?... Staň se! Staň se!

6. září.

Byl jsem na radu u kvardiána zdejšího kláštera františkánského, otevřel mu srdce své dokořán, leč svými záměry — abych směl zde ostatí a bojovné tovaryšstvo zříditi — byl jsem odkázán na provinciála řádu, který právě v Betléme mešká.

20. září.

Již jsem navštívil všechna místa, životem a utrpením Páně posvěcená; dnes byl jsem na hoře Olivetské, abych tam Spasiteli svému se poklonil a zlíbal místo, odkud na nebe vstoupil. Ježíši, Ty lásko srdce mého, co nyní? Mám zde zůstatí, anebo Tebe jinam následovati? Buď vůle Tvá!

10. října.

Bohu jinak se zlíbilo, než jak jsem byl pevně doufal. Včera dal mne k sobě zavolati provinciál františkánský a důtklivě mi přikazoval, abych s ostatními poutníky do Evropy se vrátil. Když jsem to a ono namítati se osmělil, vyhrožoval mně i trestem církevním... Podrobím se rád svatě vůli Nejvyššího.

* * *

Ignác z Loyoly, umíniv si život svůj západním křesťanům věnovati, navrátil se v lednu r. 1524. do Benátek. Vida však, že se mu umění a vědomostí nedostává, učil se, maje 33 let, v Barceloně s chlapci latině a po dvou letech odebral se na vyšší školy do Alealy.

Pro nepřístupné jemu katechisování

mládeže byl tu inkvisicí obžalován a od biskupa 42 dní v žaláři vězněn jest; potom jsa uznán za nevinná, odešel k pozvání arcibiskupa Toledského do Salamanky, kdež opět pro své neobyčejné počínání 22 dní vězněn byl. V Paříži pak, kam na to r. 1528. v únoru přesídlil, zdokonaľoval se v latině a studoval po čtyry léta filosofii, žije z milodarů. Zatím mocným příkladem svým přidružil k sobě mladé muže spolustudující a konal s nimi svá duchovní cvičení; byl to především Petr Lefèvre (Faber), Savoyard, pak vtipem a učeností výtečný František Xaver, Jakub Laynez, Alfons Salmeron, M. Alfons Bovadilla a Šimon Rodriguez d'Azevedo, sami to rodáci španělské.

* * *

Nejsevernější okres města Paříže s rozsáhlým hřbitovem slove Montmartre (čti monnmartr), což znamená v naší mateřštině horu mučovníků, poněvadž dle zbožné pověsti sv. Dionysius se třemi druhy tam byl umučen. Před třemi stoletími bělaly se na výšině monnmartrské porůznu domky a chatrče, nad nimiž opatství benediktinské, které roku 1133. Ludvík Veliký byl založil, vévodilo. Při klášteře nalézal se pěkný chrám, zasvěcený ke cti blahosl. Panny Marie, na nebe vzaté. Bylli po celý rok poutníky četně navštěvován, nemohl dne 15. srpna návalu zbožných věřících nikdy stačiti, tím méně pak r. 1534. Klášterní chodby, svatyně, ano i krypta pod hlavní lodí chrámovou lidem jen se hemžily a četné mše svaté slaveny jsou nejen ve chrámě, nýbrž i v ambítách, ba i ve kryptě.

Teprve k polednímu, kdy věřící lid na výšině kolem kláštera táborem se rozložil, vyprázdnilly se klášterní chodby, kostel i krypta však jen z části; ano i v podzemní dusné kryptě zůstalo několik lidí, kteří již delší dobu před tím nábožně pospolu se byli modlili.

Konečně přistrojil se jeden z nich,

jenž klerikou přioděn byl, v roucho obřadní a přistoupiv k oltáři, konal předrahou oběť. Před sv. přijímáním obrátil se kněz k mužům, kteří kolem oltáře klečeli a držel před nimi velebnou Svátost.

Tu jal se mluvit jeden z nich, jenž vůdcem ostatních býti se zdál, v tato slova: »Já Innigo z Loyoly slavně slibuji, že statků pozemských i všech úřadů světských se zříkám a celý život Bohu a blahoslavené Panně Marii v chudobě, čistotě a pokoře zasvěcuji. Ke svému a bližních spasení půjdu kázat evangelium do Palestiny, nebo, nebudeli to do roka možno, kamkoli jinam dle vůle papežovy.«

»Staň se! Amen!« doložil kněz a podal slibujícímu tělo Páně.

Sotva že první domluvil, opětoval týž slib muž druhý, po něm třetí, čtvrtý, pátý, šestý a klenutou kryptou rozléhala se jména: Já Jakub Laynez, já František Xavier, já Mikuláš Bobadilla, já Alfons Salmeron, já Šimon Rodriguez, a po všech těch přísahal i obětující kněz sám: »Já Petr Lefèvre...« a když ostatním byl podal, přijal i sám tělo a krev Kristovu.

Totéž, v týž den a na témže místě opakovalo se roku následujícího a r. 1536., kdy k výše uvedeným byli se ještě přidružili: Claudius le Jai (Jajus) z Annecy, Jean Codure (Jan Kodýr) z biskupství embrunského a Pascal Brouet z Pikardie. Pak se všickni rozešli, aby činili přípravy na cestu do svaté země a své záležitosti světské uspořádali. Dle úmluvy bylo jim sejiti se až v Benátkách. Zatím Ignác z Loyoly dosti těžce ochuravěl a mohl teprve po roce danému slovu dostáti.

Z Benátek poslal Ignác přátely své do Říma k papeži, který jim po učiněných otázkách bohosloveckých požehnání na pouť do svaté země udělil a dovolil, aby s titulem misionářským na kněžství posvětití se dali, což se dne 24. června r. 1537. v Benátkách stalo. Také Ignác z Loyoly přijal kněžské posvěcení, ale

s první mši svatou odkládal, jelikož chtěl buď v Betlémě nebo na Kalvarii své prvotiny kněžské slavit.

Avšak válka mezi republikou benátskou a Solimanem činila nemožným přepravení se z Itálie ku břehům syrským.

Zatím rozešli se druhové Ignáciovi po městech hořejší Itálie, a jelikož po roce byli slibu zbaveni, bral se vůdce jejich, Ignác, k Římu, maje za průvodčí Fabra a Layneza. Na otázku, kdo by byli, odpovídali zvědavým: »Shromáždili jsme se pod praporem Ježíše Krista, bychom bojovali proti bludům a nepravostem, a činíme sbor čili tovaryšstvo Ježíšovo.« Kdežto svatý Otec Fabrovi a Laynezovi na římské universitě přednáseti velel, konal Ignác s lidem duchovní cvičení veřejně, ano s některými kajeníky i soukromě, a nad to ve chrámě španělském kázával.

Ježto v klášteřích vlašských a evropských vůbec kázeň velice se rozvolnila a pravý duch řeholní z nich vymizel, uzavřel papež Pavel III. r. 1538. všechny řády duchovní reformovati; proto váhal Ignác dlouho s ustanovením nové společnosti náboženské a přemýšlel i radu často bral s Bohem a s lidmi, jak věc zaříditi, aby nový řád pro svůj zvláštní účel ve službách církve došel schválení.

Nová společnost musila všestrannou činností a horlivostí všechny dosavadní řády daleko předčiti. Ale kterak? Tu byla dobrá rada drahá.

Nicméně věděl Ignác z Loyoly z vlastní

zkušenosti jakožto bývalý voják, čeho lze dosíci i s množstvím lidí, ale od shora dolů dobře spořádaným, jestliže nižší ihned, bez váhání a rozmýšlení koná rozkazy, jež mu vyšší jeho představený dal. Na tomto základě jal se budovati novou společnost náboženskou.

»Papež budiž bezprostředním velitelem našim,« vykládá konečně po dlouhých úradách Ignác svým přátelům, »leč způsob vykonávání jeho rozkazů možno jen moudrým sestavením a rozřazením vojska u plnění povinností dosíci. Proto postaven bude z předu generál jako neomezený představený, který by přímo s papežem jednal a jemu zodpovědným byl. Pod ním stájeť provinciólové, kteří by v jednotlivých okresích čili zemích tatáž práva se spolurádci měli nad členy tam bydlícími. Stálá korespondence mezi nižšími a vyššími v rukou generálových možným učiní, že bude lze každému členu řádu dle potřeby okamžitě tu kterou práci uložiti, aby ji bezodkladně a řádně vykonal. Vyučování mládeže i dospělých v kostele a ve školách, sv. misie, prospěch a vzrůst duší ve křesťanské víře a životě, obrana katolického náboženství proti jinověrcům i bludařům a hlásání víry Kristovy mezi pohany bude našim předním účelem, bezvýminečná poslušnost papeže našim čtvrtým slibem, tovaryšstvo Ježíšovo našim jménem a vše ku větší cti a slávě Boží našim heslem! Staň se!«

»Staň se! Staň se!« odpovědělo shromáždění jakoby jedněmi ústy.

(Dokončení.)

Na obranu modlitby.

V Lyonu, známém městě francouzském, vydal profesor G. A. Heinrich knížku, v níž poučuje svého nejstaršího syna, jak by si svůj mladistvý život měl zaříditi, aby ušel nebezpečí, do něhož jeho vira a mravnost mohly by upadnouti.

Z této knížky vyjímáme pro čtenáře »Školy« některé statě, které, jak se nám zdá, jsou zajímavé.

I. Pověra a pravá víra.

Nevěra zavrhuje náboženské pravdy, že prý odporují lidskému rozumu; tupí církev a svolává kletbu na ni, že prý časového pokroku jest nepřítelkyně. — Zvláště však nevraží nevěra na tak zvané cvičby nábožnosti. Špiní je jako souhrn nízkých, dětinských úkonů pověrečných, které bezúčelnými, ano směšnými způsoby velebnost nejvyšší bytosti zastihují a na místo náboženství kdo ví kolikerou modloslužbu staví, v níž prý sv. Panna a svatí trůn Všemohoucího si sobí. Hle, s jak fevnivou péčí ujmá se nevěra božské velebnosti, a bohužel pokrytectví toto podporují nezřídka i mnohé poctivé a nezkoušené duše, které svedeny povrchní znalostí udalostí, opovážlivě kárají, co jim jejich předsudky v nepravém světle ukazují.

Nelze upříti, že stává duši, které od přirozenosti k pověře se kloní. Úzkoprsé a chatrné duše přenášejí v jistém směru zevšednělost své povahy i na své přesvědčení. Zisk, tato pohnutka tak mnohých lidských skutků, vtírá se i do náboženství, a jisté nízké, neli podlé duše domnívají se nebe si tím zakoupiti, že s Bohem chtěly by kupeckou smlouvu učiniti a množstvím nepatrných nábožných cvičeb nejpotřebnější ctnosti nahražují. Jest to sice smutný zjev, ale pravdivý, že zde na světě nezřídka spatřujeme nepravost, sdruženou s lichou, zdánlivou zbožností. Co se však tím dokazuje? Slunce, jehožto teplem polní plodiny a ovoce v zahradách zraje, urychluje též hnilobu organických těles. Mělo by se snad proto slunce odstraniti? Že zdraví škodlivé výpary z hnijících látek se vyvinují, to zaviňuje nedbalost a nevědomost lidská; slunce toho vinno není. To platí i o náboženství, jestliže se ho zneužívá. Hledejme pravého vinníka, a tím jest vždy člověk a jeho vášně.

Člověk jest slabá a od svých smyslův

odvislá bytost. Co jest čistě nadsmyslné, duchovní, to sice některý okamžik jeho poznávanost poutá, ale ne na dlouho, jestli nějaké těleso, neb alespoň nějaký obraz aneb obyčej jeho od přirozenosti těkavou mysl v pozornosti neudrží. Chceme stínu se chopiti a běžíme podle větru, ale jakmile jedná se o vážné věci, jest naše obraznost, u vymýšlování malicherností tak plodná, najednou neplodnou. Myslénka požaduje slov a tvaru; povinnost chce určité předpisy, které, zákonem naporučené, celá naše bytost přijímá, a jichžto plnění téměř všechno naše ústrojí za spoluúčastníky duše povznáší. Bohoslužba jest jen nejušlechtilejší a nejvznešenější forma nebo tvar tohoto zákona. — Kouř z kadidla vystupující k oblakům jest důležitější pro toho, kdo tento úkon největší pocty koná, než pro toho, kdo jej přijímá. »At se slovo mé,« praví Písmo, »povznese k Tobě, ó Pane, jako kadidlo u Tvé přítomnosti!« Jak mnohé modlitby, které k nebesům se povznáší, jako oblaka kadidla, nebyly by s to, by odloučily se od této zemi, kdyby nebylo tohoto znaku pozdvižení naší duše k Bohu v jeho smyslném působení. Byť i Spasitel zákonníky a farisey káral, že nábožných cvičeb zneužívali, přece tyto jako bezúčelné nezavrhoval. »Dobře bylo, že jste tyto obyčeje zachovávali; avšak pro ně neměli jste podstatných věcí zanedbávati.«

Ano, i o zákonu Mojžíšovu, který ve svých předpisech zabíhal tak podrobně a který zachovávali bylo tak nesnadno, vyjádřil se Spasitel: »Nepřišel jsem zákon zrušit, nýbrž naplnit.«

Na jakých zásadách spočívají tyto nábožné cvičby? Účelem některých jest, rozjímati a uctívati některou z božských dokonalostí, větší počet z nich zakládá se na věroučném článku, že svatí za nás se přimlouvají.

A v čem pozůstávají všechny tyto

cvičky? V zachovávání jistých nábožných pravidel bratrských a v oněch zvláštních výkonech, jimiž každý věřící ve svém soukromém životě horlivost zachovává a obživuje.

Pozastavme se okamžik u této věci.

Táží se, můželi obmezený náš rozum, můželi naše srdce, ač jeho touha a snaha po vznešeném jest veliká, můželi nekonečnou, všemohoucí bytost obsáhnouti, ano jen nějaký jasný pojem o ní si učiniti? Onu bytost, v níž všechny jen možné dokonalosti, jak si jich mysliti jsme s to, se spojují?

Nedovedli to ani největší mudrci, ani bohoslovci, ani prostí věřící. Proto si úlohu tu roztrídili. Rozjímali o té neb oné dokonalosti bytosti božské, a tyto zvláště uvažované dokonalosti, působením našeho myšlení odděleny od onoho jediného celku, který nelze odloučiti od jeho nepochopitelné svatosti a krásy, toť jest to, co vlastnostmi Božími nazýváme.

Velicí světci také to jinak nečinili. Někteří z nich měli pro některou božskou vlastnost zvláštní zálibu, vroucnější úctu. Co svatí činili, konala po nich i následující pokolení. Podle toho, jaký směr v tom aneb onom století panoval, dojímal je ta neb ona vlastnost neměnitelné božské velebnosti.

Tak se stalo i v našem století. Za našich časů mluví se mnoho o bratrství, lásce a lidumilnosti, a podivno, nikdy nepanovala větší závist a nenávisť mezi lidmi. Nikdy nelišily se více od sebe majetná třída od nemajetné, boháči od chudáků. Tak se vždy stává, kdykoliv ubohá lidská společnost chce bez náboženství pokroky činiti. Kde má zahřívati, tu spaluje, kde má světlo šířiti, tam rozdmychuje požár. Jako protivu této liché, lidské lásky, která slovy tak velice plýtvá, na skutech však jest prachudá, staví církev sv. nekonečnou lásku Spasitelovu. A poněvadž pudem vedeni jsouce

přijali jsme srdce za znak lásky, jehožto tepot spolu těm nejživějším dojmům duševním a nepotřebnějším úkonům tělesným jest přiměřeno, pak účta nejsv. Srdce Ježíšova jest sám sebou naskytující se znak nekonečné lásky, kterou Ježíš k nám má. A poněvadž věříme, že božská prozřetelnost o ubohé lidské pokolení se stará, že jeho nehody a neštěstí předvídá a léky pro ně připravuje; proto vlebíme Boha, že celé století před hroznou bouří francouzské revoluce pokorné klášternici v Paray-le-Monial vnuknul, aby pobožnost k nejsv. Srdci rozšiřovala. Pobožnost tato, zůstavši s počátku méně známa, rozvinula se ve příhodný okamžik, aby v naší roztrhané společnosti stala se zárukou smíření, pravého bratrství, jako nějaký strom, který pečlivou rukou byv zasazen, rozkládá své ratolesti a v té chvíli listím se odívá, kdy jeho stínu třeba jest.

Pobožnost k nejsv. Srdci nazývají nevěrci hloupou pověrou nebo modloslužbou nejsv. Srdce. Ale ovšem snadněji jest tupiti, nežli rozumně rozmýšleti. Proto za našich časů slyšeti rouhati se v hojně míře, místo aby lidé tento spolek nejdojemnější křesťanské lásky a nejvyššího mudrctví uznali a z něho se radovali.

Totéž platí o všem, co se k účtě nejsv. Panny a jiných svatých vztahuje. Nikterak nepřiči se rozumu, tvrdímeli, že ony veliké duše, které naše boje bojovaly, náš život žily a dnes u Boha jsou, častěji pohlížejí na tuto naši zemi, na níž druhdy žily. My máme jejich příkladu následovati, a nesměli bychom je o pomoc vyzývati, bychom do jejich slépějí mohli stoupati? Svět ctí své hrdiny a nám by nebylo dovoleno uctívati své, do jejich ochrany se odporučovati, nesměli bychom nositi odznaky, které nás na ně a jejich ochranu pamatují? A jeli mezi těmito požehnanými dušemi jedna, která zvláště s tajemstvím spasení našeho je spojena,

jejižto život téměř s pozemskou bytostí Spasitelovou splývá, tu pak již obyčejný zdravý rozum nám praví, že mezi Bohem a lidským pokolením zvláštní místo zaujímá a že právem zvláště ji o pomoc vzýváme. Který rozumný člověk mohl by v tom jen špetku modlářství spatřovati?

Ale co počítí s modlitbou růžence? Růženec jest prý jednotvarné, bezúčelné odřikávání velikého počtu »Zdrávašů,« kterým se duše, jako dítko zpívající svou chůvou, ukolébává a v jakousi prázdnotu, neplodnou zmalátnělost uspává. Ovšem není nesnadno jeden z nejdojemnějších obyčejů katol. zbožnosti takto zpotvořiti. Avšak napřed musilo by se dokázati, že růžencová modlitba duši v neplodnou zmalátnělost uvádí. Růženec jest modlitba pokorných, prostých duší. Pokornými však máme všichni býti, a povinni jsme, kdykoli pýcha pokoru z naší duše vypudila, bychom hned zase pokoře pojistili vládu v srdci svém. Ne nadarmo praví Spasitel: »Nebudete-li jako maličti, nevejdete do království nebeského.«

V čem pozůstává tato pobožnost? Z modlitby Páně, t. j. ze vznešených slov, které sám Ježíš nás učil, abychom nebeského Otce uctili; pak z pozdravení andělského, t. j. ze slov, které veliké tajemství našeho vykoupení nám oznamují. Časté modlení těchto slov jest prosté opakování výrazu naší úcty a lásky, tak jako dítko, projevující svou lásku matce, neustále něžná slova k ní mluví, aniž by se nudila, že poaráde totéž slyší. Církev však spojuje s každým desátkem rozjímání jednoho tajemství víry, a úplný růženec zahrnuje v sobě obraz celého vykoupení lidského, počínaje oznámením jeho spásy a konče oslavou v nebesích. Jak jest tedy krásná a plodná modlitba tato, která prostému věřícímu dává příležitost, aby svou vděčnost a lásku mohl vyjádřiti, učenímu pak, aby pokoru svou mohl osvědčiti. A tak jest se všemi církevními mo-

dlitbami. Jsou katolické, t. j. všeobecné v pravém slova smyslu, přístupné každému rozumu. Toutéž páskou lásky spojují prostého a učeného, slabého a mocného. — Bossuet a nejskromnější diecéssanka v jeho městě Meaux měli, doma růženec se modlice, bezpochyby velice rozdílné náhledy o jeho tajemstvích. Ale nicméně byli spojeni nejen že se tatáž slova modlili, nýbrž že i stejně smýšleli. Bossuet rozjímal tajemství s vyššího stanoviska, ale uvažoval o tomtéž slunci, totéž slunce jej osvětlovalo, tatáž láska jej zahřívala.

Ostatně zkušenost nás učí, že největší duchové katolické církve bedlivě konali tyto malé cvičby a tak svým příkladem ukázali, jak jsou důležité. Učme se pokoře od těchto velikých duchů, jakými byli Bossuet anebo Fenelon, svatý František Saleský nebo svatý Vincenc Paulanský.

2. K čemu je modlitba?

Zkušeností učí se člověk nejlépe moudrosti a proti zkušenosti nestává žádného důkazu. Chceme-li se tedy dozvědět, prospěšnoli se modliti, nesmíme se tázati lidí, kteří se nemodlivají; těm ovšem jest modlitba nudnou věcí, mrháním času, bezúčelným zaměstnáním. Takovým lidem nelze se diviti, vždyť nemají o modlitbě pravého pojmu. Ale tažme se křesťanů, kteří se uměním modliti zabývají, kteří tedy v oboru tom jsou zkušení; od nich se pravdy dozvíme. Netřeba, by to byli lidé učení, jako sv. Tomáš Akv.; i mnohá stará babička může se zkušenostmi honositi a umí o nich vypravovati, i můžeš se od ní leccemus naučiti. Následující událost vypravuje muž, který sám ji zažil. Vypravuje takto:

Jda jedenkrát po své práci silnici, zpozoroval jsem starou ženu, která malý vozík, jak bylo pozorovati, velice namáhavě vlekla. Práce byla ještě tím namáhavější, poněvadž bylo náledí a hustě

sněžilo. Již ze zdáli slyšel jsem ji těžko oddychovat a častěji unavením odpočívala. Bylo mi jí líto. Připadla mi na mysl moje vlastní matka, a dohoniv chudobnou kramářku, pravil jsem jí: »Matičko, tuším, že náklad na vozíku jest pro vás příliš těžký.«

»Ano, ano, milý příteličku,« odvětila stařena, pot; smíšený s tajícím sněhem, s obličejem si stírajíc. »Když se člověk sestará, pozbyvá zuby; ale tvrdé ořechové skořápky zůstanou vždy stejně tvrdé. Avšak co Bůh činí, dobře činí. Vždyť chudobným lidem nedá zahynouti.«

Tázal jsem se jí, kam jede se svým zbožím. Pravíc mi, že do blízké osady, již opět chápala se vozíka.

»Počkejte, stařenko, já tam také jdu,« a již sám zapřáhl jsem se k vozíku, pravě: »Já jsem silnější.«

Stařenka vděčně na mne pohlédla a kráčela vedle mne.

Právě nakoupila ve hlavním městě zboží a chtěla je nyní v osadě rozprodati. Již třicet let provozovala onen obchod a živila tak nejen sebe, nýbrž mohla i tři syny vychovati. »Když mně syni dorostli, vzali je k vojsku,« vypravovala ubohá, »dva z nich padli na bojišti a třetí — sedí ve vězení.«

»Tak jste tedy ve světě opuštěná a nemáte nikoho,« pravím.

»Ano, nemám nikoho mimo onoho ochrance všech lidí, kteří ve světě nikoho jiného nemají,« připojila. »A domníváte se snad, že ten nic neplatí? Ať jest člověk sebe starší a bidnější! Pomyslení, že přece jest někdo, jenž jest pánem věcí, který nás vidí, soudí a nám jedenkrátě všecko odplatí, to povzbuzuje člověka. Když jsem tak unavena, že ani na nohou státí nemohu, pokleknu a požaluji Jemu vše, co mne trápí; když povstanu, cítím se posilněnou. Vy jste ještě mladý, byste tomu rozuměl. Avšak i vám nadejde doba, kdy pochopíte, proč se učí malé

dítky modlitbě: »Otče náš, jenž jsi na nebesích.«

Já pak mlčel. Zdálo se mi však, jakoby se v myslí mé rozbřeskovalo. Srdce mé bilo rychleji, když chudobná stařenka slova tato mluvila. Tu se belhala vedle mne, hlavu k zemi skloněnou, jakoby svůj rubáš (hrobové roucho) chtěla se země zdvihnouti — a byla silnější nežli já. Divil jsem se. Snad přece jest člověku třeba silnější opory, než lidé mu poskytnouti mohou? Má skutečně zapotřebí nebeského vodítka, by na cestě života neklopýtnul?

Při odchodu mém děkovala mi stařenka, a přece vlastně já měl jsem jí děkovati. Probudila ve mně pravdy, které dlouho v nitru duše mé jen dřímaly.

Obíraje se dojmy, které rozmluva se stařenou na mne učinila, přišel jsem večer domů. Manželka moje byla velmi zkormoucená pro naše domácí poměry. Povečeřeli jsme, aniž bychom slova byli promluvili, uložili i dítě ku spaní a seděli mlčky ještě chvíli u dohořívajícího ohně. Byl již čas k odpočinku. Chopil jsem se ruky své drahé manželky a přivinul ji k sobě se slovy: »Až příliš dlouho snášíme sami svou starost; pojď, poprosíme Boha, by nám ji pomohl nésti.« I vrhnul jsem se na kolena; mlčíc učinila žena totéž. I počal jsem se modliti všechny modlitby, kterým jsem se ve mládí svém naučil; byly od té doby v duši mé jako pod zámkem uzavřeny. A jako slova ponenáhlu opět do mé paměti se vracela, tak chápal jsem jejich smysl a význam, jako nikdy před tím. Ponejprv zdálo se mi, že té řeči rozumím.

Nevím, cítili-li podobně i manželka; zpozoroval jsem však, že tiše plakala. Když jsem vstal, objala mne, pravíc: »Ty's měl vnuknutí, které nás zachrání! Ty's myšlenku na Boha ve mně opět vyvolal! Cítím, že opět nabudu mysli a

odhodlanosti!« A skutečně, od toho dne dařilo se nám lépe. Ona večerní molitba nám zjednala klid a odvalu.

Ubohá stařenka! Ani netušila, jaké dobrodiní svým vypravováním mi pro-

kázala. Již nikdy více jsem ji nespatrił; snad již dlı tam, kde není žádných starostí a slzi, žádných kłopot a trampot; u mne však jest její památka poženaná.

(Pokračování.)

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polska do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Pokračování.)

»Spisy o uctění Božského Srdce Páně rozšiřovaly se po veškeré Francii; obrazů malých i velkých nejv. Srdce Ježíšova v nepřehledném množství tisknuto a malováno, z nichž na tisíce k veřejné účtě věřících jakož i na oltáře vystaveno bylo. Na počest téhož Božského Srdce Páně zakládala se schválením biskupů po všech provinciích francouzských přčetná bratrstva, které pak apoštolská stolice hojnými odpustky obmyslıla; ano ustanoven byl i zvláštní den, posvěcený účtě nejv. Srdce, který se dotčenými bratrstvy okázale a slavně, jak obyčej mívá, slavíval.

17. Svátek tento odbývaly svrchu jmenované řeholnice od Navštívení Panny Marie rok co rok ve svých chrámech, jelikož jim, kdekoli ve Francii byly, biskupové francouzští k tomu svolení dali; brzy však na to obdržely Salesiánky od samých papežů zvláštním výnosem (breve papežské) odpustky pro celý řád všude. Dle Summaria č. 6. zdá se, že v Normandii biskup koutanský, Karel František od Loménie z Brienneu, započal řadu všech biskupů francouzských, kteříž okázalou úctu Božskému Srdci Páně prokazovali; neboť tentýž biskup již r. 1688. vystavěl a posvětil ve svém biskupském semináři ku počtě nejv. Srdce Ježíšova kostel, kde spolu zbožné družstvo čili bratrstvo pod jménem Srdce Ježíšova vyzdvihl. Družstvo toto bylo pak apoštolskou stolicí drahně odpustky obdařeno, ano svátek Božského Srdce Páně slavíval se zde veřejně, a to velmi okázale.

Arcibiskup besančský, Petr z Grammontů, znamenitý pro svou zbožnou mysl a neobyčejnou horlivost v zájmech náboženských, schválil uctění Božského Srdce Páně v té míře, že r. 1692. nařídil: »Na svátek nejv. Srdce Ježíšova se bude sloužiti mše svatá, výhradně k tomu dni složená; proto nechať se vřadí do mešní knihy mezi mše diecéasní vlastní, které jakožto proprium dioeceseos od obecného římského missalu odděleny bývají.« Příkladu takového si všiml sousedící biskup langrský a následoval jej. I zavedl taktéž svátek Božského Srdce Páně ve své diecési a tutéž mši svatou z vlastnictví arcidiecése besančské dal ve svém vytisknouti. Načež r. 1718. ze dne 3. prosince rozeslal arcibiskup lyonský a primas francouzský, František Pavel z Villeroye z Nového Města (Neufville), tištěný okružník, v němž ohlašuje, že se má po jeho daleko široko rozsáhlé arcidiecési svátek Božského Srdce Páně také slaviti.

Toutéž dobou ustanovil se rovněž řád benediktinský ve Francii na tom, že bude úctu Božského Srdce Páně ve svých chrámech najmě pěstovati, a sice zvláštními církevními hodinkami sub ritu duplici 2. classis, jak z direktáře téhož řádu v Paříži vydaného patrně vysvítá.

18. Konečně vymizely během čtyřicetiletí všechny překážky a ponenáhlu ujímala se pobožnost k Božskému Srdci Páně po vsi Francii, tak že ku valnému prospěchu duší jakož i k potěše všech hodných křesťanův utěšeně zkvétala. Avšak doposud hranice francouzské země byla nepřekročila.*

Výklad k č. 16.

Vidouce za dob našich tak bohatou literaturu o účtě Božského Srdce Páně a, po právu a pravdě lze říci, až ku podivu celým světem rozšířenou, neopomeňme se podívat na prvopočátky její. Nejednoho snad zajímá bude, když uztří tak skromné počátky: snad se až zarazí a pozastaví se nad nepatrností jejich. Dobře jest uvážiti, co bylo před 200 lety a co nyní, a odkud se vzalo požehnání takové.

Letošní rok jest nám ctitelům Božského Srdce Páně významný za příčinou dvojího jubilea. Jestli tomu letos 200 let, kdy byl první obraz Božského Srdce Páně malován; 200 let jest právě, kdy první spisek ku počtě téhož nejsvět. Srdce Ježíšova tiskem vyšel. Smím tudíž říci, že jest znamenitý za příčinou jubilea těm, kteří o Božském Srdci Páně píší. Jak se od té doby rozšířila literatura o předmětu našem! Kanonista Nilles podává nám ve své latinské knize, která r. 1886. v 5. vydání vyšla, ve svazku druhém str. 517.—642. (de Rationibus festorum SS. Cordis Jesu...) spisy a časopisy povšechné, které se ku počtě Božského Srdce Páně už vydaly a posud vydávají. Pouhý výpočet knih a spisů vůbec zaujímá tudíž 125 stran, mezi nimiž jest 25 časopisů. V jazyku anglickém, arabském, českém, čínském, dánském, francouzském, holandském, latinském, německém, polském, portugalském, řeckém, španělském, uherském, vlášském a j. se píše o Božském Srdci Páně. Zmíním se o jednom pouze slovanském časopise, polském totiž, který jako měsíčník vychází a přes 120.000 (pravím přes sto

dvacet tisíc) výtisků čítá, a dejme tomu, že se jednotlivý výtisk dostane třeba jen do rukou dvou nebo tří čtenářů, vskutku však čítají jej celé rodiny a někdy i vícero, půjčující si jej — kolik tisíc duší se vzdělává na účtě Božského Srdce Páně a obohacuje se požehnáním nebeským pro život časný i věčný jedním už časopisem!

Ano máli se účta Božského Srdce Páně kde rozvinouti, jesti třeba spisů malých i větších pro lid o témže předmětu. A co platí nám, to bylo pravda již před 200 lety. Proto se božský Učitel sám postaral o to, by se také tiskem rozšiřovala účta Jeho nejsv. Srdce.

Co do prvního spisku o Božském Srdci Páně vypravuje se nám takto: Roku 1686. byla vydána tiskem v Dijonu knížečka, v níž byly hodinky a litanie k Božskému Srdci Páně a spolu modlení na způsob odprošení Pána Ježíše za všechny urážky, jmenovitě ve velebné Svátosti. Knížečka tato se dostala do všech klášterů Salesiánek. I blahoslavená Markéta byla několika počtěna; proto mohla jednu zaslati do Lyonu jistě osobě, o níž věděla, že jest velikou ctitelkyní Božského Srdce Páně. Osoba tato, jak již radost s sebou nese, že se ráda sdílí, pochlubila se darem svým jednomu knězi z Tovaryšstva Ježíšova, který tamtéž úřad učitelský u studující mládeže zastával. Kněz tento nebyl prý nikdo jiný, nežli náš P. Gallifel, tehdy ještě mladistvý, jehož sobě učinil Bůh svou podivnou mocí neobyčejným ctitelem Božského Srdce Páně, jak ihned uslyšíme. Napřed mu dal po noviciátě, do něhož v 16. roku věku svého vstoupil, za duchovního otce ctihodného P. Claudia de la Colombiéra.

V tom lze snadno poznati zvláštní Prozřetelnost božskou pro účtu nejsv. Srdce Ježíšova. Neboť jinak pomysleti nelze, nežli že sám tento duchovní otec, jsa celý ohnivý láskou k Božskému Srdci P., rozpaloval ji i své mladistvé svěřence a vypěstoval z nich ctitele Božského Srdce Páně a, by jimi vskutku se stali, ve dne v noci se za ně modlival. P. Gallifet sám vypravuje, kterak »roku 1680. ihned po noviciátě byl tak šťasten, že se mohl svěřit duchovnímu otci P. Claudiu de la Colombiérovi, témuž, kterého Ježíš Kristus sám poslal ctiť. sestře Markétě Alacocque, tehdy ještě na živě jsoucí.« Ačkoli štěstí toto netrvalo dlouho, jelikož rok na to byl poslán P. Colombiére na radu lékařů do Paray-le-Monialu, kde po roce zemřel, přece byl položen základ celému životu ohledně účty Božského Srdce Páně. A jako moudrost božská nikdy v rozpacích není, koho má kam poslati, tak i zde po odchodu P. Colombiéra z Lyonu zaujal místo otce duchovního pro řeholní mládež jezuitskou tamní mladý sice ještě kněz, ale svatostí života a bystrostí ducha vynikající, a co ještě více na váhu padá, velký ctitel Božského Srdce Páně, tak že ve pěstování oblíbené účty pod novým vůdcem výtečně pokračovali.

Kněz tento slove Jan Croiset, o němž Kristus Pán zřejmě se vyslovil blahosl. Markétě, že se účta nejsv. Srdce Jeho knihou P. Jana Croiseta velice rozmnoží a rozvine. Kniha ta arci teprve po smrti blahoslavené Markéty r. 1691. vyšla.

Svrchu jmenovanou knížečku, kterou byl P. Gallifet jako novinku obdržel, aby se na ni podíval, okázal svým žákům. A hle, těmto, jakmile ji spatřili, tak se zalíbila, že si z ní každý vypsál, co se mu nejvíce líbilo. Studující pak, přišedše domů, vyprávěli, co byli slyšeli a ukazovali, co si byli napsali; tak se brzy roznesla věc celým městem a v pravém

smyslu slova nastal shon po knížečce, které nebylo lze dostati.

Nezbývalo nežli vyhledati osobu, které knížka přináležela. I prosili ji, by pověděla, odkud knížku má. Pomýšlelo se na nové vydání. Když se pak jednalo o to, kdo má krýt výlohy, tu ku podivu každý, kdo jen mohl, chtěl na se vzíti úlohu tuto, až nade všemi zvítězil jistý mladý řemeslník. Sotva však vyhledal v Lyncu knihtiskárnu, započal boj o výlohy znova. Pán závodu knihtiskařského stal se zatím vřelým ctitelem Božského Srdce Páně. I nechtěl na žádný způsob zaplacení přimouti, že prý sám si za velikou čest klásti bude, smíli něčím k účtě Božského Srdce Páně posloužit. Boj tento byl tak tuhý, že mladý muž sebral raději své věci a vzdálil se úplně od něho. Zatím si zašel se svým spiskem do koleje jezuitské, prose svého věrného otce duchovního a přítele, aby mu ke knížečce této dříve nežli se do tisku dostane, nějaké poznámky a dodatky učinil. Prání tak doléhavému bylo vyhověno. Blahosl. Markéta nejmenuje řeholníka toho jménem, dí však o něm, že svatostí života vynikající byl; avšak pochybnosti není, že to byl P. Jan Croiset, dokládají rozliční spisovatelé. Vydání toto bylo brzy rozebráno, tak že i třetího vydání bylo potřeba. Toto třetí vydání vzrostlo pak na knihu, ale teprve po smrti blahoslavené Markéty s krátkým životopisem jejím tiskem vyšlo. Na vydání toto »Pobožnost k nejsv. Srdci Pána našeho Ježíše Krista vydaná knězem Tovaryšstva Ježíšova. Nové rozmnožené vydání,« vztahují se svrchu uvedená prorocká slova blahosl. Markéty.

Tot tudíž po zápisniku ctihodn. P. Colombiéra, v němž se pouze něco sděluje stran uctění Božského Srdce Páně, první spis, jednající o nejsv. Srdci, jehož jubilejní památku bylo dlužno oslavit.

Zajímavo jest, jak se stal P. Gallifet

ctitelem a spisovatelem pro zájmy Božského Srdce Páně. Jeho kniha, nejprve latinsky a potom francouzsky vydaná, jelikož co do předmětu důkladně a hlubokomyslně psána jest, náleží podnes mezi výtečné spisy, které o Božském Srdci Páně jednají. Píšet P. Gallifet takto:

Dokončiv svá bohoslovná studia, byl jsem poslán do Lyonu, abych v koleji sv. Josefa tak zvanou třetí probaci konal. Dle stanov sv. Ignáce jest každému po zakončených studiích v řádu nastoupiti poslední noviciát, dříve nežli jej ku profesi připustí. Povinností každého pak jest, zpytovat svůj život co do minulosti, přemýšleti o svém povolání, studovati důkladně stanovy řádu svého, pěstovati více cvičení duchovní, a mezi jiné patří též návštěva nemocnic. I poslali mne také k nemocným do nemocnice. Ale tu jsem tak nebezpečně onemocněl, že jsem se v krátkém čase octnul na pokraji hrobu. Lékaři mně nečinili žádné naděje a pravili, že za 6—7 dní se mne dotkne anděl smrti. Zpráva tato působila strašlivě ne tak na mne, jako na řeholní bratry, u lůžka skoro již smrtelného stojící, a ostatní přátely. Nečekajíce, až by ze vzdálenější koleje naši posvátné oleje na udílení svátosti posledního pomazání přineseny byly, rychle poslali pro ně do nejbližšího kláštera.

A měli pravdu; aspoň jsem obdržel tuto svátost ještě sebevědomě. Brzy na to viděli mne po delší čas smyslů zbavena. Ve mrákotách měl jsem za to, že se blíží poslední hodinka moje. Kdežto moji přátelé kolem trnou a za mne se modlí, litující mého života, napadne jednomu šťastná myšlénka — téhož patera jsme vždy mívali za kněze a řeholníka svatého — aby vešel do kaple, tam se vrhl na kolena před nejsv. Svátostí oltární a učinil slib na moje uzdravení. Ve jménu mém totiž slibil Ježíši Kristu, živému Bohu ve velebné Svátosti přítomnému, že já, pakli

se uzdravím, všemi silami a životem svým se věnovati hodlám na pěstování úcty nejsv. Srdce Páně.

Modlitba jeho byla vyslyšena. Nade vše nadání jsem se uzdravil. O slibu jsem posud pranic netušil, aniž mimo onoho kněze kdo o něm věděl. Když jsem byl tudíž z nebezpečí vyvázl, z nadání se mi dostane do rukou slib, psaný ve jménu mém, ohledně pobožnosti Božského Srdce Páně. Neulekl jsem se ho, spíše se zaradoval. I vida se býti ve zdraví svém omilostněným, zaslvětil jsem se také, v úplném jsa sebevědomí, co činím, účtě Božského Srdce Páně, v níž žiti jsem se rozhodl; ano byl jsem přesvědčen, že mi prozřetelnost božská za tím úmyslem prodlonžila život, abych se obětoval na rozšíření úcty Božského Srdce Pána a Mistra mého. A věru, vzácnost jest mi vše, cokoliv se na tento předmět vztahuje. Apoštolská horlivost a snaha moje viděla vykázanou dráhu; nezbyvalo mně nic jiného, nežli se jí všemožně držeti.

Spisovatelé o předmětu našem a události této mají za to, že přítel, kněz a řeholník tento nebyl nikdo jiný, nežli P. Jan Croiset. Zdržoval se v Lyonu; mimo to jeho pověst svatosti, veliká úcta a důvěra k Božskému Srdci Páně tomu nasvědčují.

Zatím P. Gallifet uslyšev, že zemřela omilostněná ctitelkyně Božského Srdce P., Markéta Alacocqueova, které zpovědník přikázal, aby učinila zápisky o svém vlastním životě, a o zápiscích těchto zpraven jsa, psal ihned do kláštera Salesiánek v Paray-le-Monialu, by mu dopřály za příčinou úcty Božského Srdce Páně zápisky tyto spatřiti a si je přečísti. P. Gallifet vskutku rukopis tento netoliko v rukou měl a na své oči viděl, nýbrž jej co nejpilněji prozkoumal jak dle zbožnosti své, tak dle zásad zkoumatele, badatele a učence. Byltě neobyčejně na

vědomosti filosofické a bohoslovné bohat. A když byl se studiem rukopisu u konce, zakončil poznámky své slovy: »Těch radostí, těch milostí, které jsem, obíraje se rukopisem cti. sestry Markéty, zažil, bylo tolik, že jakživ na ony šťastné chvíle nezapomenu!«

Roku 1723. vidíme jej povolána do Říma, by jakožto zástupce celé Francie u generála Tovaryšstva Ježíšova v úřadě vedlejšího assistenta francouzského působil. S počátku mu bylo úzko, jelikož se v pokorě své strachoval zodpovědnosti za takový úřad před soudnou stolicí Boží; avšak jedna věc mu dodávala mysl, jedním se těšil, a to bylo, že v Římě poskytně se mu příležitosti vydatněji pracovati na oslavu nejsv. Srdce Ježíšova. Sám píše: »Úřad tento přesahoval síly moje, i pochyboval jsem, mámli úřad přijmouti čili nic. Avšak tu se mne zmocnila síla, do mne vstoupil nový život. Vidiš, Bůh asi žádá na tobě cestu tuto a posílá tě do Říma, bys na zvelebení účty Božského Srdce Páně pracoval.«

Ano, tak si klestila účta Božského Srdce Páně cestu dál a dále. P. Gallifet použil v Římě každé volné chvíle, by ústně i písemně, živým slovem i pérem u nohou Ježíše Krista v modlitbách i u nohou náměstka Jeho, sv. Otce a jeho rádců kardinálů, pracoval na úkolu života

svého. Překonal mnohé nesnáze, a boje dlouhá léta trvající nezničily naděje jeho. Jeho důkladný latinský spis o účtě Božského Srdce Páně byl hlavně za tou příčinou psán, aby jasnými slovy a věcnými doklady byla předložena sv. apoštolské stolici, sv. Otcí a kardinálům záležitost Božského Srdce Páně. Tak si klestila účta Božského Srdce Páně cestu do svaté církve víc a více.

Tito tři francouzští jesuité, P. Colombière, P. Croiset a P. Gallifet nepřestanou nikdy býti sloupy v budově velkolepého chrámu uctění Božského Srdce Páně, kteří ku zvelebení jeho i co do písemné literární stránky podstatně přispěli.

Podivno každému asi při tom jest, že všichni tři ctitelé Božského Srdce P. cestou mimořádnou od Krista Pána ustanoveni byli ke pracím svým. Není pochybnosti, že v úmyslech prozřetelnosti božské doby naši jest, aby se pěstovala účta Božského Srdce Páně živou věrou, důvěrou a láskou obětavou k Ježíši Kristu ve velebné Svátosti, modlitbou a dobrým příkladem, apoštolátem modlitby a tisku, podporováním dobré četby a křesťanské vůbec, aby se na nás a na mnohých jiných přispěním našim vyplnilo slovo sv. Pavla (Gal. 2, 20.): »Živ jsem již ne já, ale živ jest ve mně Kristus.«

A. Rejzek T. J.

Drobnosti.

Sám takový,

č. III:

Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá.

V jisté vestfálské vesnici bylo posvěcení. Sešlo se osm duchovních a i vzácnější z místa byli pozváni k slavnostnímu stolu. Nejznamenitější mužové ve společnosti byli kněz Bernard, malý to,

hubený františkán, sedmdesátník, ale daleko široko známý jako nejzbožnější kněz, nejdokonalejší zpovědník, nejproslulejší kazatel a nejneunavnější pastýř duší. Opak toho, čili, řekl bych, protiva, byl doktor D., známý to nevěřící rouhač a drzý, bezohledný protivník církve, jehožto zvláštní libůstkou bylo v hostinci kněze napořád hanobiti, zlehčovati a o nich co

nejhoršího mluvit. Doktor tento seděl naproti knězi Bernardovi a dávno již číhal po nějaké příležitosti, aby mohl rozvázati a střely hany své vypouštět. Posléze se mu to podařilo, a za hlubokého ticha vypravoval u pokrytecké rozhořčenosti, kterak stál u postele jisté umírající chudé paní, jež si nechala kněze zavolat, aby ještě jednou svatě svátosti přijala; kněz však prý odpověděl, že nepříjde, dokud mu tolik a tolik nezaplátí. Poněvadž zmíněná paní byla prachudá, poslal prý sám farář žádaného půl tolaru; ale farář že přišel, když paní byla již mrtva.

Nastala trapná přestávka. Žádnému se nechtělo promluvit, ačkoli celá věc vylhána byla; neboť byl onen doktor znám jako nesmírný lakomec. Doktor u vítězném usmívání hleděl kolem sebe a samolibě vypil sklenici vína.

V tom zavzní sklenice a malý kněz Bernard vstal. »Pánové,« mluví zkrátka, »každé dítě a každý hrdina nějaké události musí mít své jméno; i prosím pana doktora ve jménu společnosti, aby nám jmenoval kněze, jenž se tak velice zapomněl a vinu zanedbaní povinnosti na sebe uvalil, aby podezření nepadlo na nevinného.«

»No, no,« řekl v rozpačitosti doktor, pokašlávaje, »jména se nerada jmenují.«

»Ale v tomto případě jest to dlužno,« odvětil klidně stařeček, a celá společnost souhlasí.

»Ano, jmenovat, jmenovat!« volali všichni.

Doktor však řekl hněvivě: »Žádný mne nemůže nutiti, abych udal jméno, a já je naschvál nepovím.«

»Jest to někdo z přítomných pánů?«

»Není, není!« odpověděl doktor rychle s patrnou radostí, že se tímto způsobem vyprostí z klepet.

»Ale dále než na místa těchto pánů

sotva nebo zřídka přijdete; zbývá tedy ještě několik případů?«

»Ale já žádného jména nepovím a zakazuji si všecku další inkvisici!« křičel doktor, sptě.

»Nuže, dovolte mi říci, že vašemu vypravování nevěřím,« zněla odpověď knězova. »A nyní budu já zcela podobnou událost společnosti vypravovati. Před půl druhým rokem byl jsem v sousední farnosti o posvícení na výpomoc; pan farář jest přítomen a může to dosvědčiti. (Stalo se tak.) Tam žije chudý nádenník jménem Lerske. Jeho žena potřebovala po porodu desátého dítěte lékařské pomoci. Lékař přišel a provedl své umění za malou chvíli. Bylo to za krásného letního odpoledne a lékař potřeboval na cestu jen půl hodiny, vykonav v témže místě ještě dvě jiné návštěvy nemocných. Nádenník se svými devíti dítkami byl chudý jako Lazar. Po několika dnech obdržel od doktora účel na 10 tolarův. Ubohý muž neměl arci čím platit; doktor poslal soudního exekutora, a ten prodal nádenníkovi jedinou krávu. Farář se ovšem postaral, že kráva zase přišla do svého, někdejšího chléva — kterak, toho uváděti nebudu; doktor však svých 10 tolarů strčil do kapsy.«

Duchovní kmet vypravoval zcela klidně tuto událost za takového ticha, že by bylo bývalo slyšeti myš choditi. Mnohem klidněji řekl nyní, pohleděv na přítomné: »Rek mého vypravování má jméno; přejí si pánové, abych ho jmenoval?«

»Ano, ano!« ozývalo se se všech stran, a tleskot i smích nedal se již zadržeti.

Právě se chtěl P. Bernard doktora tázati, zdali i on souhlasí, ale již ho tu neviděl — byl u dveří. Nevyhladitelný, hřmějící smích jej provázel. Každý věděl, že žádný jiný, leč tento doktor jest »milo-srdným« rekem vypravování knězova.

„Já tuto historii,“ doložil P. Bernard, „dosud nikomu nesdělil, a ani dnes bych ji nebyl vypravoval, kdyby doktor jiných lidí nevinil z toho, čím sám vinen jest.“

Doktor chtěl viděti mrvu v oku bratra svého, nevinného faráře, a sám brěvna v oku svém neznamenal. A tak si pamatujme, milí čtenářové, že kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá; takový zapomíná mésti před svým domem a smetá prach s oděvu bratra svého, kdežto sám má oblek plný špiny, nešlechtnosti a kazů.

Rána, namířená proti knězi, vzala opačný směr, vrátila se a stihla hanobícího střelce, na němž se osvědčilo pořekadlo: „Kdo v té peci sedá, jiného tam hledá,“ a on si musil nechat libiti zahanbující výtku: „Sám takový!“

Zbožnost naší nejjasnější císařské rodiny.

Jak „Čech“ v čís. 172. vypravuje, vykonala naše nejjasnější císařovna a královna Alžběta se vznešenou arcivévodkyní Marií Valerií dne 22. a 23. července t. r. v Marie Cely svou poutní pobožnost přijetím sv. Svátostí, což na přítomné, jenž je znali a viděli, hluboký dojem učinilo. To však není jediný výjev zbožnosti naší nejjasnější císařské rodiny. Dne 26. ledna t. r. dal J. V. císař pán zvláštní důkaz své zděděné zbožnosti císařské rodiny tím na jevo, že téhož dne dopoledne dle jeho vůle dalo se otevření a slavnostní posvěcení smírného domu, načež u přítomnosti Jeho c. k. apošt. Veličenstva a mnoha pp. arcivévodů Jeho Eminence kardinál arcibiskup vídeňský v tamní domácní kapli první mši svatou sloužil, což obyvatelstvo vídeňské jakožto památní slavnost zajisté s vděčným srdcem provázelo. Smířčí tento dům jest, jak povědomo, vlastně onen nadací dům, který Jeho Veličenstvo na místě onoho před čtyřmi roky — neblahé paměti — vy-

hořelého okružního divadla vystavěti dalo. Tímto výkonem církevního posvěcení a sloužení nejsvětější oběti nabylo toto monumentální nadací stavení rázu křesťanského. Ne tak za památné znamení na strašné neštěstí, jež se událo vyhořením okružního divadla, jímž se celá Vídeň podělila, nýbrž spíše za obět usmíření duší ubohých nešťastníků má tento památník sloužiti; tak tomu chtěl nás i o spasení duší svých poddaných pečlivý císařský zakladatel. V tomto smířčím domě mají se konati modlitby, výnos domu má se poskytovat vídeňským dobročinným ústavům a každoročně mají se smutečné služby Boží za nešťastné konati. Plno vřelých diků patří obyvatelstvo na tento nový důkaz nejslechetnější panovnické ctnosti svého císaře a plno lásky a oddanosti prosí o Boží požehnání pro mocnáře svého, jenž dal tímto památníkem na jevo zvláštní důkaz své zbožné, pravé křesťanské mysli.

Návrat z tančírny.

Pod starou lipou u dveří selského statku sedávala Annička u nohou dobrého dědečka a poslouchala jeho spasitelná napomenutí. Nyní však již dávno roste tráva na hrobě dědečkovu. Annička stala se statnou dívkou, stala se Annou. Dnes stojí pod touž lipou a tluče na dvěře. Slyšte, hodiny bji na věži a ona s tlukoucím srdcem počítá: „Jedenáct, dvanáct.“ Co pak to však, že jí bylo tak na jednu trapno a úzko u srdce? Zdá se jí, jakoby slyšela starého dědečka s třesoucím a důrazným hlasem opět jí šeptati: „Milé dítě, jen zachovej svou nevinnost!“

Nevinnost! Ó jak sladký a milý byl jí jindy takový hlas! Ale dnes jí zní strašlivě a hrozně, jako odsuzující soudní výrok. Její srdce jest jako mrtvé.

Hle, najednou se ve světničce rozsvětlilo a jistá žena vchází do domovních dveří. Jest to Annina matka. Otec před

rokem zemřel. O kéž by býval ještě živ! Takových nočních návratů by nebylo bývalo.

»Nuže, Anno, jsi opět doma?« pravila matka. »Již jest poněkud pozdě, mé dítě. Nuže, vypravuj mi nyní.« Najednou se zarazila. Světlo svítilny dalo jí pohlednouti do tváře Anniny. Byla bledá, vyjevená, rozpačitá.

»Dítě, co je ti?« tázala se úzkostlivě matka.

»Nic, matko; nechte mne samotnou. Jsem mdlá a spala bych. Dobrou noc!«

S těmito slovy vklouzla Anna do své komůrky, ale ani oka nezamhouřila. Tichý měsíc viděl téci slzy, mnoho slzi,

a ranní červánky ji našly ještě na posteli seděti na smrt bledou a plačící. Svědomí však bušilo jako kladivem: »Běda, ty jsi svou nevinnost pozbyla!«

Slepá matka, jak strašné odpovídání lpi na tobě! Ubohý otec ve hrobě, čím se stalo tvé dítě?!

Tanec jest kolo čili kruh, jehož středem vládne ďábel. Mnohý vilník osloví lichotivě pannu: »Můj anděli!« Uvěříš tomu, milá panno? Nevěř, takové andělství jest ďábelství, připraví tě o panictví. — Panna, bojící se Boha, bude chráněna. A k tomu tě vede tvůj strážný anděl, jeho se drž a poslouchej hlasu jeho, a zachováš nevinnost.

O vzpouře proti Bohu.

Ku slavnostem sv. Michala, archanděla.

Mocně lomcuje za dnů našich vzpoura všemi třídami člověčenstva, veškerým pokolením lidským. Drze se staví na odpor dítě otcí, žák učitelí, učeň mistrovi, čeledín hospodárovi, poddaný králi, člověk Bohu. Kde vznik tohoto zjevu smutného?

Zaletme o tisíce a tisíce let zpět a povznesme mysl v onen stánek nadhvězdny, v němž od počátku svatý vládnul pokoj, a povšimněme si, jaký tam najednou podivný vzrůstá se ruch. Co zamýšlí ono vznešené kníže nebeské, hrdě přecházející od jednoho nebesfana ke druhému, tajně cos v ucho našeptávající a ke trůnu krále nebes opovážlivě ruku zvedající? Aj Lucifer nejvznešenější všech andělů zaslepen krásou vlastní, omámen svou mocí velikou, oslepen svou vznešeností, jiné předčící, kuje zradu proti svému Tvůrci, hodlá vypověděti poslušnost svému Pánu, zamýšlí sám pomoci svých spřeženců zasednouti na trůn Boží. Ach, a dilo jeho bezbožné prospívá! Již se mu podařilo lichocením, sliby, domlouvami

velikou část andělských duchů získati pro záměr bohozrádný; ba docela se mu snad podaří všechny tvory nebeské nadehnouti vzpourou proti Bohu. — Ó nikoliv!

Archanděl jeden směle se staví na odpor bezbožným zámyslům Luciferovým, odhodlaně rozvíjí prapor neobmezené oddanosti k Bohu, řadí kolem sebe všechny anděly Bohu věrné, a s heslem Michael!¹⁾ vrhá se v boj s odbojným Luciferem i spřeženci jeho, a to klidné dosud nebe stává se děsným bojištěm. »I stál se boj veliký na nebi; Michael a andělé jeho bojovali s drakem a drak bojoval i andělé jeho, a nemohli odolati, aniž jest místo jejich více na nebi nalezeno; i svržen jest drak ten veliký, had starý, jenž slove ďábel a satanáš!« Tak popisuje sv. Jan ve svém zjevení průběh onoho boje hrozného.

¹⁾ »Michael« v řeči naší znamená tolik, jako »Kdož jako Bůh.«

Ach, že to nezůstalo při prvním pokusu vzpoury proti Bohu!

Lstí ďábelskou přenesen odboj bezbožný s nebe na naši zemi a hned blažené sídlo prvních lidí, ráj, učiněn jevištěm a strom poznání dobrého i zlého svědkem vzpoury lidské proti Bohu. Símě vzpoury nemohši se v nebi ujati, ujal se pod stromem, nesoucím ovoce zapovězené, i vzkličilo a bujelo úžasně a dosud bují a bujetí bude až do skonání světa.

Hle. krutá zima ještě nenastala, sníh ještě nepokrývá pole a háj, pěšinky i cesty jsou schůdné; zkrátka a dobře venku ještě příjemno, pokud nezavládla zima mrazivá; což abychom se pustili do světa a prohlédli sobě rozličné ty tábory odpůrců Božích? Že to není radno? Že by se nám lehce mohlo přihoditi něco zlého? Že bychom naposled upadli v zajetí? Toho se nebojme; jako opatrný Tobíáš prve než syna vyslal do světa cizího, neznámého, poohlédnul se po vůdci spolehlivém, podobně učiníme též my. Mladého Tobíáše sprovázal a chránil archanděl Rafael; pro nás však bude výhodnější, vezmemeli si za vůdce spolehlivého a ochrance mocného sv. archanděla Michala, by nás z každého vytrhnul nebezpečí nám hrožícího a zase šťastně domů přivedl; což mu bude zajisté pouhou hračkou, když jakoby nic přemohl celé pluky odbojných duchů.

Tak tedy již jsme vypraveni; v jedné ruce hůl, opatřenou křížkem, v druhé růženec a v kapsích kousek pokrmu na posilněnou — nápoje brátí s sebou nepotřebujeme; vždyť nepůjdeme pouští saharskou; čerstvých pramenů vody občerstvující bude na cestě dost a dost.

Podívejme se! sotva jsme vyšli a za vespolečného hovoru přátelského na mírné návrší vystoupili, vidíme zrovna před sebou

Tábor první

odpůrců bytosti věčné. Rozdělen jest na dvě polovice; nám bliže se nacházející část, toť jako harcovníci voje zadního. Podivné to věru vojsko, směs nám známých i neznámých národův; nicméně vidno, že zde množstvím i vůdcovstvím převládá národ německý; soudíme tak dle kroje i dle zvuku hovoru až k uším našim dorážejícího.

Již jsme spozorováni; již nás jednoho po druhém zkoumavě prohlízejí; sem tam přelétne po tvářích jejich úšklebek posměšný. Když vidí, že ten aneb onen z nás, zaražen pohledem na nesmírný tábor odpůrců Boha, znamená se na odehnání všeho zla křížem, anebo pevněji tiskne v ruce růženec. Ostatně však nejvíce alespoň zjevně dosud žádného úmyslu nepřátelského naproti nám; ba právě naopak, kynou nám svůdlivě, bychom jen beze strachu bliže přistoupili; ano vyslance zrovna ze středu svého k nám vysílají, kteří by nás uvedli v tábor jejich a my na vlastní své oči mohli prý se přesvědčiti, jak pohodlný to u nich život.

Povážlivě potřásají někteří z nás hlavami, že neradno vydávati se v nebezpečí; že, kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm. Než mnozí puzeni zvědavostí z blízka prohlédnouti si tábor, nedbají ničeho a chvátají dále, vedeni jsouce vyslanci.

Co pak učiníme my? Inu neopustíme je; půjdeme tedy za nimi.

Již stojíme před branou hrdě k nebi se pnoucí; ale její základ zdá se nám býti příliš slabý, tak že se tomu skutečně divíme, jak mohla na tak chatrném základě vysoká brána zbudována býti. Čtouce na ní: »Víra jako víra!« zarazíme se, chceme se zpět vrátiti, však pozdě; ani nevíme jak, octli jsme se v bráně a než jsme se nadáli, byla za námi zavřena a nám nyní nezbývá nic jiného,

Jako rychle v před kráčetli, bychom některou branou jinou vyvázli ven.

«Člověče, věř co chceš, jen poctivě žij a budeš spasen.» «Člověče, náležej si té neb oné církvi, tomu neb onomu vyznání — na tom nesejde — jen poctivě žij a cíle věčného šťastně dojdeš.» «Člověče, buďsi křesťanem anebo pohanem, židem anebo turkem, katolíkem anebo »evandělíkem« — na to nepříjde — jen poctivě žij a do nebe jistě přijdeš!» tak zaznívá se všech stran.

«Prosím Vás přítelinku» — obrací se nejzvědavější z nás s otázkou na jednoho, který mu zrovna do uší troubil své heslo, »řekněte mi, co vlastně míníte tím poctivým životem, kterým lze bez ohledu na víru dosáhnouti spásy věčné?« Oslovený zaražen otázkou nepředvídanou, zadrbe se za uchem a praví: »Odpustte, to já nevím, já jsem jen sprostý infanterista; ale tuhle můj pan kaprál, ten Vám to poví.«

Zvědavě pohlédli jsme všichni na vedle stojícího pana kaprála, který rozkročiv se ze široka a zakrouživ kníry své počal nám učeně vykládati: »Poctivě, nebo což jest totéž, počestně žítí, jest tolik jako žítí jak se sluší na poctivého člověka.« »Aha, již to tedy víme; to je zrovna tak, jako s tím pefělem; pefěl je pefěl a co je pefěl to musíme; děkujeme pěkně za poučení.«

«Prosím, pánové, žádné posklebky!» ozývá se hlas pronikavý zrovna za námi. »On to ještě dobře neví, poněvadž teprve krátký čas nosí kokardu kaprálskou; já však jsem ochoten vaši zvědavost upokojiti. Počestně žije ten« — počíná svůj výklad jakýsi pan důstojník — »kdo tak mluví a jedná, by své cti nikdy neuškodil ani slovem ani skutkem a vůbec s náhledy lidskými a zákony nepřišel ve spor.« — »To je zkrátka řečeno, aby s policajty, četníky a okr. soudy nepřišel do bližších styků nepříjemných; tajně tedy a dovedně

šiditi i podváděti může, pakli jen něčeho nelze dokázati; skrytě ať si hoví sebe šerednějším náruživostem, jenom prozraditi se tím nesmí . . .« — Sotva že to dopověděl soudruh náš, aby oddechna si dále mluvil, počnou se se všech stran sypati nadávky: »Papeženče! Jezovito!« a zatáté pěstě hrozivě zvedati proti nám, tak že strachem trneme, ohlédající se po svém ochranci mocném.

Hle, již otvírá ústa svá: »Kdož jako Bůh?! Jeden Bůh, jeden křest a jedna víra. Jeden Kristus, Syn Boha věčného, jenž děl o sobě: »Já jsem cesta, pravda a život!« Kolikaterá tedy cesta či víra vede do nebe?! Kolikaterá jest pravda?! Kolikateré učení či víru přinesl On s nebe?! Kdo má pravdu: Bůh, věčná to pravda, či vy, jeho tvorové vzpurní?!«

Zaražení nechávají pravice proti nám pozdvížené klesati a my bez úrazu očitáme se u volného vchodu do druhého oddělení tábora.

Vrat v bráně není žádných, volno tedy sem tam přecházeti; divná však to věc, že z předního oddělení tak mnozí vcházejí do druhého, aniž by se více vrátili; ale z druhého do prvního nejde žádn.

Zvláštní podívaná se skýtá zraku našemu; zde teprve pravý směr rozličných národů, snažících se jeden druhého předčiti. Nad hlavním stanem vlaje na vysoké týči prapor s ohromným nápisem: »Rozum.« — »Co jest to?« — »Toť náš bůh!« zní odpověď.

Udiveně patříme kolkolem; děl, koulí, pušek, mečů nevidíme sice nikde; za to však vidíme přechetná vyvýšená místa řečnická rozdílných druhův od sprosté stolice, jaké vidíváme v našich školách národních (takých to řečníšť ovšem zde jen poskrovnu, ale přece sem tam), až do vkusně vyřezované kathedry, s které veleučení páni professorové na vysokých školách napájejí

moudrostí svou žiznivě pány posluchače; a od sprosté židle, z které v lecjaké hospodě pokoutní řečník, notně »osvícený« pívem, vinem anebo docela kořalkou, naparěným mozkům vštěpuje rozumy své, až do nádherných tribun upravených, aby z nich »světla světa« blýskali lidu v temnotě dosud vězícímu, světlem moudrosti své. Mimo to vidíme nepřehlednou řadu stolků psacích, pilně obsazených a celé haldy knih, brožůrek, novin velikých i malých. (Pokr.)

Milodary Božského Srdce Páně.

Ze Severovýchodních Čech. Uminili jsme si těchto nepatrných řádečků uveřejniti ve »Škole B. S. P.« pakliže Panna přesvatá, Pomocnice křesťanů, vyslyší pokorné žádosti naše. — Bohu díky. blahoslavená Panna Maria vyslyšela vroucí prosby naše. pročez nemeškám ihned úmysl náš uveřejniti. Manželka má totiž ku porodu těžce pracovala po více hodin. Po celou tu dobu stále jsme se modlili, zvláště pak, když již porodní bába ztrácela naději na lehký porod, pravíc, že tu musí býti pomoc lékařská, padli jsme všichni na kolena svá a vroucně k »Nebes Královně, Pomocnici křesťanů,« se modlili a ji o přimluvu u Boha v oné těžké době žádali. Naše prosba nebyla oslyšena, anť se nám na to živé děťátko narodilo. Pročež utíkejte se zvláště vy, matky křesťanské, k Pomocnici křesťanů.

Z Napajedel děkují cth. sestry za patrnou pomoc Boží v trudné záležitosti a činí to veřejně ku větší cti Božského Srdce Páně a neposkvrněné Panny.

Z Tlumačova sděluje jistá osoba, že na přimluvu sv. Josefa šťastně vyšla ze soudu a z těžké nemoci ozdravěla, když byla vykonala jistou pobožnost.

Z Vidně. Byla jsem ohrožena osočováním zlomyslných lidí a měla jsem ztratiti místo v dobrém a jistém postavení svém. Vzala jsem útočiště k nejsvětějším Srdcím Pána Ježíše a Panny Marie, ke sv. Josefu a sv. Aloisiovi konáním devítidenní pobožnosti a slíbením uveřejnění v pádu vyslyšení. Byvši vyslyšena, radostně plním svůj slib.

R. H.

— Jistý duchovní v pražském kraji vzdává díky blah. Rodičce Boží a sv. Felixovi z Kantalicie, ochránci nemocných dítek, za uzdravení jediného dítky příbuzné rodiny z těžké nemoci. Vzáýval je po více týdnů každodenní modlitbou s tím úmyslem, že, budeli vyslyšen, věc tu ve »Škole B. S. P.« uveřejní.

— Studující od Olomouce vzdává nejl. P. M. povinný dik za ochranu při nebezpečném očním katarthu.

V měsíci říjnu modleme se za nevěřící.

Svatý Kliment Alexandrinský píše, že v Egyptě jsou svatyně ve chrámech přeplněny zlatem na venek, ale vejdemeli dovnitř a hledáme sochu, přichází nám vstříc kněz v těžkém ornátě, zpívaje píseň řeči egyptskou, pozdvihne záslonu, by ukázal boha. A co spatříme? Krokodila, hada indického nebo nějaké jiné zvíře ohavné. A zrovna tak jeví se nám nynější svět v lesku umění a radosti až zrak oslňujících; a za tím vším skrývá se nevěra. Nynější svět poskytuje nám až dosud obraz pohanstva za času vtělení Syna Božího.

Svatý Pavel velmi krásně popisuje pohanstvo. Co viděl v této společnosti pohanské? Hanebné oběti a hrozné modlářství. Proto, že nedbali mítí Boha ve známosti, vydal je Bůh v převrácený smysl, aby činili, co se nesluší. Proto, že poznavše Boha, neoslavovali Ho jako Boha, marni učinění jsou v myšleních svých a zatmíno jest nemoudré srdce jejich. Lidé moudří zmarnili v myšleních svých, změnili pravdu Boží v lež a sloužili raději stvoření, než Stvořiteli. (Řím. I.) Pohané

chodili v marnosti smyslu svého, majíce zatemněný rozum temností, odcizeni jsouce od života Božího skrze nevědomost, pro slepotu srdce jejich. (Efes. 4, 17.) Oni změnili slávu neporušitelného Boha v podobenství obrazu porušitelného člověka i ptactva, čtvernohých hověd i zeměplazů. (Řím. I.)

Jediný národ israelský zachoval viru v jediného, pravého Boha, on jediný klaněl se Bohu nejvyššímu, jenž ve svém vyvoleném národu právě náboženství zachovával zákony a posvátnými oběťmi. I staří pohanští národové měli své řečníky, své zákonodárce, své mudrce, toť to pozlátko, a nicméně neznali jediného, pravého Boha, seděli ve tmách nevěry a nepravosti. — I přišel sám Syn Boží, aby celé pokolení lidské napravil svým učením a vykoupil je svou přehořkou smrtí. Svatí apoštolé pokračovali v díle vykoupení našeho, a tu se potkali s velikými překážkami jak surových pohanů, tak i učených mudrců pohanských. Veden dvojí boj; v jednom krváceli křesťané, ve druhém lájili svatí Otcové pravdu ústy i pérem. Ale jako vycházející slunce zahání tmu noční, tak i svaté učení Kristovo zahnało nevěru, a sv. kříž, dříve nástroj potupný, stal se znamením vítězství a spasení. Se dřeva panoval Bůh! A tak víra svatá hlásá se po širém světě.

Avšak sledujemeli postup dějin, vidíme, že po všechny časy svatá víra měla své nepřátele a že posud ještě jsou národové, kteří nechtějí přijati toto světlo pravé víry, jsou národové, k nimž ještě ani nevniklo, kde úplná panuje noc nevěry. Tam v Asii, Africe, Americe a v Austrálii žijí ještě lidé, pohané, modlári, neznajíce ještě pravé, samospasitelné víry, kterou jest víra křesťansko-katolická. Za tou příčinou již slavné paměti papež Pius IX. a ještě více nynější slavně panující Lev XIII. věnuje všelikou péči katolickým misiím v zemích pohanských. Na nás věřících jest, abychom tyto svaté snahy podporovali vroucí modlitbou a vyprosili nejenom pohanům nevěřícím, ale i nevěrcům mezi námi žijícím dar svaté víry. Apoštolům modlitby má na tom nejvíce záležeti, aby duch pohanský víc a více ustupoval duchu křesťanskému, aby křesťané nevraceli se zase k pohanstvu, nýbrž aby naplnění byli duchem horlivosti křesťanské. Abychom toho cíle dosáhli, musíme se úplně odevzdati Božskému Srdci Páně, musíme býti horlivými apoštoly uprostřed světa a jak slovem, tak i skutkem spolubližní své vzdělávati a společně o potřebnou milost svaté víry prositi.

M o d l i t b a.

Ó Ježíši! Skrze neposkvřené Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za duše, ve tmách nevěry se nalézající. Osviť je světlem pravé víry, aby našly cestu, vedoucí ku věčnému spasení. Amen.

Pane Ježíši, zastríž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlast naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

**Čtěte naši Matku Boží FILIPSKOU VROUČNĚ V POSVĚCENÉ
VZNEŠENÉ NOVÉ SVATYNĚ JEJÍ!**

Svatvečer před slavností Všech Svatých.

Stál jsem večer pod černými lesy,
patře k nebi — jsa tak samotén!
S nebes báně zněly první plesy
— zítra — aj, Všech Svatých slavný den!

— Z řader se mi vyrval táhlý sten! —

Nebes báně zlatem květována,
miliony vyzdobena hvězd;
vše se modlí, bdí a čeká rána,
nebo zítra den Všech Svatých jest.

Sláva Tobě, Bože, Svatým česť!

Ano, sláva Tobě, Hospodine živý,
že jsi svatě k cti té vyvolil.
Skulky Tvé jsou slavné, velké divy,
Ty jsi ctnost ze hříchu vyvodil.

Ty's dal svatým nebe za podíl!

Ano, sláva Tobě, Hospodine, Pane,
Tobě chvála, všecek obdiv náš!
Dnes Ti nebe, země láskou plane,
láskou, jakou k vyvoleným máš.

Kěž nám také jednou nebe dáš!

Adam Chlumecký.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

VI. Domácí poklad.

Snad nepůjdeme teď dobývat
kdesi skrytých pokladů?« tak
se snad leckterý ze čtenářů
bude v duchu ptáti, přečta
hořejší nápis, a pomyslí sobě,
co to jen tomu pisálkovi na-
padlo?... Abys se, milý čtenáři, déle
nehoršil, povím ti raději hned, kde jsem
k tomu nápadu, dobývatí pokladů, přišel.
Jest to zcela zřejmý a určitý rozkaz Spa-
sitele našeho, jenž zní: »Hledejte,

čiňte sobě poklady!« — Aby pak
ukázal, že to nemyslí jen tak na prázdnou,
povídá hned také sám, kde ty nejlepší
a jediné pravé poklady jsou ukryty. Ne-
musíš se nikde dlouho doptávat, On ti
již ukázal místo, řka: »Pojďte ke mně!«

Ó viz jen obraz Božského Srdce
Páně, kterak tam odkrývá roucho na
prsou a ukazuje na své Srdce, jakoby
všem pravil: »Sem pojďte, zde hle-
dejte, a naleznete!«

Mezi apoštoly byl jeden, jemuž bylo

více než ostatním pokladů těch potřebí; byl to sv. Tomáš. A kam že jej Spasitel poukázal jich hledati? Zjeviv se podruhé po svém z mrtvých vstání, zavolal Tomáše a dí mu: »Vlož ruku svou do otevřeného boku mého!« I poslechl Tomáš, vztáhl ruku svou v pokoře a v lítosti do hluboké rány Srdce Kristova, a hle, vynesl odtud nejdražší poklad, totiž pevnou, živou, stalou a dokonalou viru, za niž i umřel.

Již tedy známe určitě ono místo, kde leží ukryté poklady, a běží teď jen o to, jak jich dobytí.

Avšak dobývati pokladů neumí hned každý, jest to také zvláštní umění; a neználi se v něm člověk dobře, pak nejen ničeho nenajde, ale i ke škodě může přijíti. Proto nám dal sám Spasitel několik důležitých pravidel, jak si při dobývání pokladů počínati máme, aby to šťastně dopadlo. A pravidla ta musíte, drazí přátelé, dobře znáti, chcete-li v domě Kristově zbohatnouti. Pověděl totiž určitě, jakých pokladů nemáme vůbec vyhledávati, tím méně v Jeho nejsv. Srdci. Za druhé dal naučení o tom, které ty pravé poklady jsou, jež se v Ném skrývají, a konečně za třetí podal návod, jakým způsobem poklady ty se dobývati mají.

Tím pak již sám Spasitel rozdělil toto křesťanské cvičení ve tři díly, jež nyní projednáme. Poslyšte tedy s bedlivou pozorností, když dále mluviti budu ve jménu Páně.

Díl první.

Suché listí a střepiny.

„Neskládejte sobě pokladů na zemi, jež mol a rez kazí, a zloději vykopávají a kradou.“ Mat. 6.

Vlasy hrůzou vstávají, čteli člověk, co všechno se děje za věci při takovém vykopávání pokladů. Tu prý někdy sám ďábel sedí na truhle a hlídá poklad kdesi

ve sklepě zbořeného zámku a chrlí z tlamy oheň a síru na každého, kdo by se k němu přiblížil. Jinde zase v lese na místě nejpustším střeží obrovská žába, ohyzdná to obluda, vchod k podzemní jeskyni, v níž uloženo zlato a stříbro. A jinde zase prý musil dobyvatel pokladů napřed duši svou zapsati ďáblu, chtěli se dostat ke zlatu; když pak se mu toho zželelo a slovo své vzal zpět, proměnilo se mu všechno nahrabané zlato ve střepiny a shnilé listí místo bankovek přinesl domů.

Tážeš se, čtenáři, co na tom pravdy a co o tom já soudím? Pravím ti, že na tom mnoho pravdy, dívámeli se na věc s pravé stránky. Poslyš, uvedu ti zde na důkaz některé příklady a doklady.

Číslo 1. V jedné knize vypravuje známý a slovník kazatel pro lid, A. Stolz, ze svého domova následující příběh o svém strýci, jež ti tuto po česku vyložím.

»Psal se rok 1830. Mně bylo tehda jedenáct let, bratr můj čítal o rok více, oba pak jsme studovali na gymnasium v J. Když jsme jednoho dne šli mimo kram našeho strýce, který zde mimo značného bohatství měl ještě veliký sklad suken a střížného zboží, zavolal nás strýc, jsa právě v dobré náladě, oba dovnitř a poděloval každého pěknou látkou na vestu, prohodiv žertem ke příteli zde meškajícímu: »To jsou moji bratrovci, oba studují na gymnasiu a budou bezpochyby kněžími; pak mi za to odslouží lacinou mši svatou...«

Jinak to vypadalo s bohatým strýcem po šesti letech. Obchod váznul, a strýc pojednou octl se v úzkých. V podobném případě hledal jedenkrát také u nás pomoci. Náš dobrý otec svým řemeslem a nepatrným hospodářstvím sotva že uživil četnou rodinu. Nedbaje však toho, využil na něm strýc, vlastní jeho bratr, jakési rukojemství a využítkoval podvodným způsobem podpis otce našeho tak,

že konečně pohnán byl ku placení 2600 zl. Vedlo by příliš daleko, kdybych chtěl celou onu úskočnou a falešnou praktiku strýcovu vypsati; vždyť i sami advokáti vyznali, že prohlédli celé to darebáctví, ale poněvadž podpis otcův tu černý na bílém, nelze prý ničeho poříditi. Jelikož otec zmíněnou část peněz neměl, byl přinucen z nouze a daleko pod cenou prodati pole, z něhož jsme takorba živi byli. Stál jsem s bratrem při tom, když otec jako stěna blýdý a na celém těle se třesa vysypal měsíc stříbrňákův a zlatáků na stůl. Bratr můj, vida, s jakou chladností a nenasytnou hltavostí shrábl strýc se stolu krvavý peníz, naše to někdejší dědictví, propukl ve hlasitý pláč a žaloval matce bolestí svou. Tato však těšila jej slovy: »Lépe, synu, krivdu snášeti, nežli krivdu páchatí. Bůh nás neopustí!«

A měla pravdu naše dobrá matka. Co jindy strýc boháč pánovitě, ba pohrdavě po nás se ohlížel, teď od nějakého času se nám a celému domu našemu úzkostlivě vyhýbal. Když jsme jej však přece potkali, tu s jakousi hrdostí hleděli jsme mu přímo do očí, on pak, nemoha našeho pohledu snést, klopil zrak a ihned se stranou vyhnul. Vzpomněl jsem si po každé, co se říká o zlém svědomí. — Po celý ten čas se zdálo, jakoby bohatství a zámožnost strýcovy stoupaly ještě výše, co zatím nás rána za ranou stíhala; ale pojednou se věci změnily. Se strýcem šlo to patrně dolů, s námi zase pomalu nahoru. Asi šest let na to převzal bratr můj po otci obchod a oženil se. Náš strýc, předstíraje jakousi překážku, nepřišel na svatbu, ano i když já brzy na to jsem slavil svou primici, také se vymluvil — zlé svědomí bránilo mu přijíti...

A zase minulo šest let. Přičinnivý bratr povznese hospodářství, tak že si rodina naše velmi dobře stála. Tu jednoho dne otevrou se dveře a jimi vstoupí — náš strýc. Jde přímo k mému bratru a

dí skroušeně: »Dejte mi, prosím, něco jísti; jsem již dlouho o hladu!« — Že přišel strýc o všechn majetek, jsme sice slyšeli, že by však takto na mizině byl, toho se nikdo nenadál. Všecek zaražen nad touto návštěvou, odpověděl bratr: »Jsme sice již po obědě, ale posaďte se, pane strýče, dám vám hned něco připravit.« To řka, položil zatím bočník chleba na stůl a vyšel ven. Vrátiv se po malé chvíli, vidí, kterak strýc hltavě pojídá krajíc za krajcem suchého chleba. Mimoděk připadlo mu na mysl: »Hle, sotva tomu dvanáct let, co jsi nás úskokem připravil o nejlepší kus pole, tak že jsme se téměř octlí v chudobě — a dnes jako žebrák rád kousáš z našeho režného chleba!« — Jaký to divný soud Boží!

Od té doby vedl chudšas strýc bídny a trudný život. Ačkoli byl rád, že posléze nalezl útulek v městském chudobinci, snil nieméně ještě pořád o budoucím bohatství a sliboval bratru mému, že mu pak všechno vynahradí. Ano, až do posledního dechu počítal a špekuloval, jak zase zbohatnouti a jakou náhradu nám dáti, a s takovými plány hleděl výčitky svého svědomí konejšiti.

Po několika letech navštívil jsem opět rodiště své, a tu mi sděleno, že strýc náš dávno jest pohřben. Druhého dne, oznámiv to příbuzným, sloužil jsem za něho mši svatou. Tak přišel náš pan strýček k »laciné mši«; neboť Bůh ne nechá nic bez odplaty.

Tak vypravuje Alban Stolz, a ve příběhu tom spatřiti lze historii tak mnohé dosud žijícího shánila, jakož i všech těch, kteří jen zlato a bohatství za svůj poklad považují, a pokladu toho všemožným způsobem, pravým i nepravým, třebaž i židovskými šmejdý dobývají, buďto ve krámech a obchodech anebo lichvářským půjčováním peněz, aneb i utlačováním čeledě a odíráním dělníků. Nejedni kšeftují i se statky církevními,

hrají podvodně na burse, ano i naličený bankrot čili úpadek prohlásí, nebo . . . avšak kdo zná všechny ty jejich úskoky a podvody, jakými si pokladů tohoto světa dobývají? Ubožáci, co mají na konec? Ti pošetili bloudové, dlouhá léta se nalopoti a nashánějí, kopají, hledají a dobývají, kde a jak mohou, a konečně co mají v rukou? Nic, než stěpiny a shnilé listí. Ba ani to ne; neboť když se jim nejlépe vede, přijde z nenadání smrt, smáčkne trochu takového penězníka na onom místě, kde duše s tělem souvisí, a za krátko učiní z něho hrst popele a prachu — pět stop pod zeleným drnem.

Vy pak, lidičky, kteří takové a podobné poklady hledáte a dobýváte, vězte, že vás nemohu vzít s sebou ku hledání našich pokladů. Vy sobě jen hledejte své poklady, kde se vám líbí, jen ne v Srdeci Ježíšovu. Odtud se nám jen rychle kličte; neboť pokladů vašich On docela zavrhl, rka: »Neskládejte sobě poklady na zemi, jež mol a rez kazí, a zloději vykopávají a kradou!«

Číslo 2. Jiný »poklad« tohoto světa.

V rozkošném údolí řeky Enže leží městečko Admont se starobylým klášterem. Zde se chová bohatá sbírka vzácných obrazův, a mezi těmito jest jeden, který zvláště poutá na sebe pozornost všech cizincův. A co asi představuje tento zajímavý obraz? Jest na něm vyobrazena dáma v nádherném kroji rytířek středověku; krásné pštrosí péro houpá se pyšně na klobouku, který pokrývá — umrlčí hlavu. Příšerně hledí na diváka hluboké důlky oční a vyceněné zuby. A co znamená podivný ten obraz? Má to snad býti posměch na tehdejší paní, či nějaké zobrazení mravokárné kázání? Nic takového. Stará pověst vypravuje následovně o původu jeho:

Za časů, kdy poslední markrabě, Otokar VI., panoval nad Štýrskem, sídlil na blízkém hradě Strechově také po-

slední pán téhož jména; neboť neměl synů, nýbrž jen jedinou dceru, jižto byl zasnoubil statečnému rytíři, jehož jméno Ilsung. Dříve však, než mohly býti vykonány oddavky, vypukla ve Vlaších válka a ženich musil s císařskými voji do boje. Při loučení přísahala mu nevěsta věrnost až do smrti. — Léta ubíhala, s každým rokem vrátilo se jaro, ale Ilsung se nevracel. Již odebral se i starý otec nevěstin k otcům a položen do řady svých předků ve kryptě. Smutno a pusto bylo nyní na celém hradě; neboť slečna dědička uzavřela se ve hlubokém zármutku v komnatách a žila od celého světa odloučena. Ale i nejhlubší ránu zahojí čas. Minulo několik měsícův a v opuštěné dívce probudila se opět touha po světě a jeho rozkoších. I oživil opět starý hrad na skále a radost i veselost rozléhaly se v něm; rozličné slavnosti a plesy střídaly se bez ustání. Se všech stran sjížděli se hosté, a nejvíce ovšem těch, kteří si nadcházeli sličnou a bohatou dědičku hradu. I podařilo se skutečně jakémusi neznámému rytíři z cizí země srdce její si nakloniti. Slečna rytířka kochala se v blaženosti nové lásky — Ilsung a jemu učiněný slib byl dočista zapomenut. Avšak pojednou rozléta se krajem zvěst, že statečný Ilsung se vrací z římského tažení domů. Když se tato zvěst donesla na hrad, umlkly najednou všechny plesy a radovánky; na rozkaz slečnin rozjeli se ihned hosté, toliko cizího rytíře z cizí země podržela si slečna na hradě bezpečně ukrytého. Ilsung skutečně dostavil se brzy na hrad, ale ten vypadal tak pustý a smutný, jakoby vše bylo vymřeno. Všecek roztoužen běží ihned po schodech do síně své zasnoubené nevěsty. Avšak tato nejevila žádné radosti z jeho příchodu, nýbrž přijala jej zcela chladně a vážně, a konečně docela jej odmítla s ujištěním, že se, když tak dlouho nepřicházel, úplně a na vždy od-

řekla světa, stavši se nevěstou nebe. »Necht Bůh ihned tvář její změni v ohyzdnou obludu, jestliže chová v srdci jinou lásku!« Tak se zahříkala! Uslyšev neočekávanou zprávu, opustil Ilung v zoufalství hrad, ujížděl přímo k Enži právě deštěm rozvodněné, a tu i s ořem svým vrhnul se do vln a zahynul v nich. Nevěrná, křivopřísežná nevěsta zajasala; svlékla ihned černý šat a otevřela zase siné hostům, kteří se se všech stran sjížděli; neboť téže noci chtěla slaviti sňatek svůj s cizím rytířem. V nádherném oděvu, nejkrásnějšími šperky vyzdobena a ve svatební závoj zahalena vstoupila nevěsta, zavěšena na rámě ženichovo, do siné četnými světly ozářené. Zde odhrne závoj s tváře své, avšak — nastojte! — hrůza a zděšení pojaly přítomné hosty — nebe soudilo nad nevěrnici! Místo spanilé tváře šklebila se na ně z pod závoje příšerná umrlčí hlava s hlubokými důlky očními, s vyceňenými zuby, a tak zůstala nešťastnice až do skonání svého.

Tak vypravuje pověst o původu onoho obrazu.

Avšak podobné případy dějí se zhusta až podnes. Rok co rok a do roka na tisíckrát zahledí se do sebe on a ona, a tu pak často slychati jest slova: »Mé zlato!« »můj poklade!« Jak divně, předivně to zní, živého člověka nazývati pokladem! Avšak nicméně pravdivo jest to vyřčení; neboť již Písmo sv. dí: — Kdo přítele dobrého nalezl — poklad nalezl. A proto nechť si tedy oni dva užívají slova toho, ano nechť si nalezne jeden na druhém své štěstí, pozeňování a všecko blaho své — pakli to pravý, věrný přítel! Avšak mladá krev nehledá ani tak věrnosti, nehledí ani na ctnost a dobrotu srdce, jako spíše jen na sličnou tvář, lehou postavu a příjemnou »zábavu« — to bývá ten »poklad« jejich. Ale na pokladu tom sedí ďábel v obleku bláznivého

šaška, nohy křížem složený a šelmovsky se usmívaje, číhá jako ptáčník, kdy mu ubohé zvířátko uvízne v nastražené pasti. Pak teprve, polapen v síti, pozdě přichází ku poznání, jaký to »poklad« ulovil.

I s těmito »dobyvateli pokladů«, jenž se třeští a blázní za »svým pokladem« a v zaslepenosti své se za ním honí přes hory a doly, prachem, blátem a bahnem — i s těmi nechci ničeho míti. Necht jen si sváží svých pět švestek a jdou si, odkud přišli, k nám se dočista nehodí a nemůžeme jich potřebovati k dobývání našeho pokladu.

Číslo 2. Ještě jeden poklad tohoto světa.

Neviděl jsi ještě, milý čtenáři, kterak mnohý člověk za bílého dne honí se za větrem a rozhání mlhy v domnění, že to vzácné poklady? Neviděllis takových lidí, sečkej, ukáží ti některé.

Zde na př. jest jinoch; má vlohý k učení, má knihy, má všechny prostředky, že by mohl studovati a k něčemu lepšímu to přivést, ale pojednou zahodí knihy, sebere se a dá se na vojnu. Co mu to vlezlo do hlavy? Co ho píchá a ponouká k takovému kroku? Zalíbily se mu červené spodky se žlutými prýmký, boty s ostruhami, palaš po boku a lesknoucí helmice, to, to přece dělá jiné oko před světem; jak se každý ohlíží, když zařinčí taková husarská bota o dláždění, působíc jako malé zemětřesení! Jaký to vábný obraz ve hlavě mladíkově! A což když nastane vojna — ó jak se bude statečně oháněti a brániti, a byť i nějakou jizvu na tváři si utržil, co na tom? Za to přijde domů se zlatým křížem na prsou, a tu, tu teprve na něm lidé oči nechají a daleko široko v kraji budou o něm vyprávěti . . .

Tamto zase jiný mladík slyšel a četl, s jakou slávou svého času uvítání byli plavci, vrátivši se z nebezpečné výpravy k severní točně. Nesčíslné zástupy lidí

v ulicích a nádražích, prapory a věnce, zvědavé oči obého pohlaví, jež se za šťastny pokládaly, zahlédly jen z daleka tvář takového polárního plavce, napjatost, s jakou všechno ústa i oči otvíralo, když některý z nich počal vyprávěti, všechny tyto ovace a holdy, jež se jim k nohám kladly, tak jakoby to nebyli lidé, ale spíše nějakí bohové z ledového moře: to, to všechno roznítlo a pomátlo mladika tak, že kudy chodí, sní a přemýšlí o podobné plavbě k severním ledovcům, aby se pak mohl také v Paříži, v Berlíně, ve Vídni veřejně ukazovati a říkati: »Já, já tam také byl!«

Tam zase dívka, slyšíc a vidouc, jakého štěstí se mnohá zpěvačka do-dělala na prknech divadla, domýšlí se také, že má Bůh ví jak krásný, ba andělský hlas, ke zpěvu opernímu přímo stvořený, a spolu také neobyčejné vlohy ku vznešenému umění hudby. A již vidí ve snu, jaká by to byla pro ni čest a sláva, až by jedenkrát vystoupila na divadle jako primadonna, svým zpěvem všechno okouzluje. Ó jak by se tu po každé arii rozlehl celým domem bouřlivý potlesk, jenž by ani konce nebral, co zatím déšť věncův a kytic by ji zasypával, a drudého dne nebylo by ve městě o ničem jiném řeči, než o té nové hvězdě na nebi umění.

Tak a podobně i mnohému mladíku vavříny hudebních mistrů nedali spáti, tak že zřeknuv se jistého zaměstnání, oddal se s celým zápletem duše hudbě.

Ale ptám se: co jest to vlastně, po čem se těmto lidičkám tak zachtělo? Co jest ten poklad jim nade všechno drahý, za nímž spěchají?

Upřímně řečeno, není to vlastně nic jiného, nežli špetka lidské chvály se dneska na zítřek; není to nežli žádost býti od jiných obdivovánu. Zisk a živobytí zřídka kdy z toho mají, a jestliže

jim svět umění jejich penězi zaplatí, platí o nich zajisté staré pořekadlo: »Jak nabyto, tak pozbyto.« Misto vši domýšlené slávy belhá se po několika letech dříve tak horkokrevný vojn jako mrzák o jedné noze po ulici; plavce od severní točny, jindy tak obdivovaného, nikdo si již nevšimne; sláva se vykouřila, ale nesnáze a bídý, jež vystál, choroby a nemoci mu zůstaly. Mistr hudebník sedá kdesi na rohu ulice se svým nástrojem a je rád, darujíli mu někdo z útrpnosti haléř. Oslavovaná kdysi »hvězda« také brzy shasiná a mnohdy v kruté bídě a nouzi končívá život svůj. Všichni hledali a sháněli se po »pokladu,« a hle — tak vypadá po většině poklad jejich, jež konečně po mnohaletém dobývání a lopotnění našli.

Protož ani těchto dobyvatelů pokladu nemohu potřebovati. Kdo nezná ničeho lepšího, nežli honiti se za větrem lidské chvály, který dnes s té, zítra s oné strany vane — ten ať běží za »pokladem,« kam se mu líbí, jenom ne k nejsv. Srdci Ježíšovu; neboť zde není nic, pranic pro něho!

K těmto třem uvedeným pokladům přináleží vše, co zavání onou trojí známostí, jež se zove: žádost očí, žádost těla a pýcha života. Kdo těchto hledá a dobývá, ten činí velikou radost ďáblu; neboť to právě jsou oni pokladové, jež on na své sluhý poličuje jako slatinu na myši a na něž je také do své pasti lapá; neboť jakožto nejlepší vnaidla na lidstvo osvědčily se mu vždycky, již za časů Noemových. Ano, tehda právě dobývali a užívali lidé pokladů těch v nejhojnější míře až do opojení. Avšak vody pomsty Boží jim všechno odňaly, a nad to i život.

A tak se to má, milí čtenářové, se všemi těmi poklady vezdejšími, jež zloději mohou vykopati, moly a rez zničiti. Těch tedy nemá žádný rozumný člověk

dobývati, řekl On, jenž jest ten nejvyšší a řádný pokladník světa — Ježíš Kristus.

Říká se, že osel jde jen jednou na led a vícekrát ne; ale ti a tací lidé nechají se od toho pekelného daviče lidí deset- ba stokrát po sobě za nos voditi, někteří docela po celý život svůj. On jde před nimi, ukazuje jim v ruce cosi třpytícího, oni pak, majíce to za zlato, lapají po tom s takovou dychtivostí, jako hladový pes po mase. Ulovili drobtu, jest to jako suché listí, nenasytí se; a ne- ulovili ničeho, běží a pachtí se za tím dále, až jim konečně dojde dech k velké radosti toho černého pokladníka z pod- zemi. Ano, přátelé, nic nepřeháním, tak, tak si počínají ti zaslepení blázni již od té chvíle, kdy Eva šla onomu černo- knězníku na pěkné jablko do pastí.

Náležili tudíž snad některý z laska-

vých čtenářů tomu neb onomu druhu svrchu vyličených dobyvatelů pokladů, tož prosím ještě jednou, necht' jen od- loží toto čtení; neboť všechno, co nyní následuje, musilo by jej náramně hnusiti.

Avšak kdo z vás má zdravou, ne- zkazenou chuť na lepší věci, nežli jest kov, tělo a vítr; kdo si přeješ naléztí něco tak trvanlivého, co by ti nikdo ani odlouditi, ani ukrásti nemohl, ale co bys mohl podržeti a s sebou vzíti i tenkrát, kdy ti smrt svlékne tělo duše; kdo si žádáš dobytí si pokladů takových, jež by srdce tvé úplně upokojily a oblažily: pojď se mnou, ukáži ti pokladů takových. Není k tomu třeba žádných tajností, žádných kouzel a čar, jediné jasných očí, očí totiž, jak je katolická víra duši naší otvírá. Mášli těch, bratře, pak pojď a viz!

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, zrcadlo lásky a bolesti.

XI.

Že očištěc jest, t. j. místo, kde duše, které se na světě za hříchy své dosti nekály, po nějaký čas strádati musí, dříve než očištěny jsouce, k Bohu se dostanou, jest článkem viry katolické.

Svatý Ambrož, Rupert a jiní praví, že obrazem tohoto očisťujícího ohně byl onen plamenný meč, jímž cherubini po pádu prvních rodičů vstup do ráje ostří- hali. »I postavil před rájem cherubíny, a meč plamenný a obratný k ostříhání cesty ku stromu života.« (1. Mojž. 24.)

Jiným obrazem očištěce jest onen žalář, o němž vypravuje Pán Ježíš, na- pomínaje nás, abychom v tomto životě, pokud čas jest, se káli a tak milosrden- ství došli, abychom po tomto životě po- zemském nebyli uvrženi do žaláře, z něhož není dříve východu, až všecken dluh

„Také ty v krvi zákona tvého vypustil jsi vězně z jámy, v níž není vody.“ *Zachar. 9, 11.*

splacen jest. »Amen, pravím tobě, ne- vyjdeš odtud, dokud posledního penízku nenavrátíš.« (Mat. 5, 26.)

Na místo očisty naráží Spasitel i na jiném místě, a sice v ev. sv. Mat. 12, 32. slovy: »A kdokoli by řekl slovo proti Synu člověka, bude mu odpuštěno; ale kdož by mluvil proti Duchu svatému, nebude mu odpuštěno, ani v tomto věku, ani v budoucím.« Ze slov těchto jde na jevo, že některé poklesky i ještě v životě posmrtném odpuštěny býti mohou; to však nemůže se státi ani v nebi, neboť tam nic nečistého, hříšného nevchází; ale ani v pekle ne, poněvadž z pekla není vysvobození. Musí tedy nutně býti nějaké třetí místo, kde všední hříchy a časné tresty se odpouštějí po vykonaném pokání.

Nyní však ťažme se, kterak lze nám

duším těmto v očistci pomáhati? Neboť k tomu zavazuje nás láska křesťanská. Ve Starém Zákoně vidíme příklad. Judas Makabejský dal za všechny ve svaté válce padlé židy bohatou obět v Jerusalemě přinést, učiniv sbírku, která vynesla 12.000 drachem stříbra, které do Jerusalema poslal na obět smírnou. Písmo sv. při tom dodává naučení: »Protož svato a spasitelno jest myšlení za mrtvé se modlit, aby od hříchů sprostěni byli.«

Mezi všemi oběťmi však nej přednější jest nejsv. a Božské Srdce Ježíšovo, pakli je buď ve mši sv. anebo ve sv. přijímání Otci nebeskému za hříchy zemřelých, v očistci se nalézajících, přinášíme; neboť proto strpěl Spasitel, aby ještě po smrti otevřeno bylo Srdce Jeho kopím Longinovým, tak aby krev Jeho do poslední krůpěje dušičkám k útěše a občerstvení sloužila. Svátý Chrysostom praví totiž: »Proto prokláti nechal Spasitel Srdce své, aby, jsa již mrtev, ještě k užitku byl mrtvým.« Podobně vyslovuje se svátý Chrysologus, řka: »Z boku Jeho vylila se voda, by uhasila oheň, v němž svatí v podsvětí trpí, aby starý dluh zaplatili.«

Z toho zase můžeš poznati, duše křesťanská, nezměrnou lásku Spasitelovu, kterou ani smrt přemoci nemohla. Krev přesev. Srdce Jeho, která duším v očistci pomáhá, předobrazena byla ve Starém Zákoně krví neposkvrněného Beránka, již Israelité v noci, kdy z Egypta vyjiti měli, veřeje svých bytů potřeli, aby smrtici anděl rodin jejich ušetřil. »A vezmou z krve Jeho a položí na obě veřeje a na podvoje domů, v nichž jisti jej budou... a užijm krev a pomínu vás, aniž bude mezi vámi rána zahubující, když bítí budu zemi egyptskou.« (2. Mojš. 12, 7.)

Jestliže již krev Beránka starozákonního takovou moc do sebe měla, čím větší jest moc přesvaté krve, která z nejčistšího pramene, Srdce Páně, vytéká na oltáři kříže ku spáse a útěše všech vě-

řících, zejména trpících? Proto praví apoštol: »Neboť jestliže krev kozlův a býkův a popel jalovice, pokropujíc poskvrněných, posvěcuje k očistění těla, čímž více krev Kristova, kterýžto skrze Ducha svatého sebe samého obětoval neposkvrněného Bohu, vyčistí svědomí naše od skutků mrtvých ke sloužení Bohu živému?«

Židovský dějepisec Josefus Flavius vypravuje v knize své o válce židovské, že při dobytí a zpusťování svatého města Jerusalema vítěznými Římany tolik lidské krve prolito bylo, že v ulicích níže ležících krev potokem tekla a koně i pěší vojáci krví až po kolena brodit se musili. Když pak město na několika stranách hořeti počalo, a to zejména přeslavný chrám, a vody dosti nebylo, lili mnozí tuto krev lidskou, by oheň uhasili. Tot zajisté něco neslychaného, zároveň však pro nás hluboký smysl majícího! Vždyť známe krev, krev mnohem čistší, dražší, světější, krev Beránka Božího, která prolita byla na dřevě kříže, tu vezměte, tou haste oheň, v němž se duše očisťují; neboť není jiného vydatnějšího prostředku, kterým by trpícím duším pomozeno býti mohlo, nežli když účastnými je učiníme krve Ježíše Krista. »V krvi úmluvy Tvé propustíš zajaté ze žaláře.« Tato slova Písma sv. vykládá Aloisius Novarinus vysvobození dušiček z očistce krví Kristovou.

Obyčejně se stává, že bohatí lidé, dělajíc před smrtí svou poslední vůli, ukládají cennější věci, skvosty, drahokamy, vzácné mince atd. ve zvláštní skřínce, by tak dědici větší radost způsobili, když vše pohromadě naleznou, a aby se s vděčností na zemřelého dobrodince rozpomínal.

Tak učinil i náš božský Vykupitel. Děláje svůj testament na kříži, odkázal vojínům Jej křížujícím roucho své, nepřátelům odpustění, lotru kajícímu ráj,

Janovi Matku svou a církvi nejsvětější rány své, kříž a nezměrný poklad krve své a svých zásluh, a ještě po smrti dal otevřítí tělo své v těch místech, kde nejdražší poklad ležel, přesvaté Jeho Srdce. A toto Srdce uchoval pro zvláštní své přátele, a to zejména pro trpící členy církve své, ubohé duše v očistci, aby tak ještě po smrti mrtvým užitečným byl. Ba ani na tom ještě nebylo dosti, i toto Srdce otevřítí dal, aby i poslední krůpěj krve i vody k útěše a pomoci ubohých trpících duší vytekla.

Znám jest onen rybník bravý v Jerusalémě, o němž sv. Jan Ev. vypravuje, že kolem něho bylo patero sloupořadí, v nichž jako ve všeobecné nemocnici mnoho nemocných, slepých, chromých, dnou skličných na první pohyb vody čekalo, »neboť,« praví Pismo sv., »anděl Páně sestupoval jistým časem do rybníku, a hýbala se voda. A kdo první po hnutí vody do rybníku vstoupil, uzdraven býval, od kterékoli nemoci trápen byl.« (Jan 5, 4.) Odkud vzala voda rybníka tohoto, v němž se ovce obětní umývaly, léčící síly? Jedni myslí, že v rybníku tomto uložen byl onen kmen, z něhož kříž Spasitelův byl vzdělán, a proto prý byla voda také síly léčivé. Co asi na tom pravdy, nelze s určitostí říci. Rudolf Karthusianský vypravuje, že voda v rybníce tom vždycky nevyčerpatelná byla, a to od krve zvířat obětních, kteráž podzemními stokami ze chrámu do rybníka vtékala. Sv. Antonín Paduanský rozumí rybníkem tímto utrpení Ježíše Krista, a pěti podloubími vyrozumívá pět ran Kristových, v nichž všechny nemocné duše jistě a bezpečně žítí a odpočinouti si mohou. Zajisté pěkný jest výklad tento, avšak přihlídnemeli blíže, shledáme, že tímto léčivým rybníkem předobrazeno jest nejsv. Srdce Páně. Rybník byl uprostřed města; Srdce Pána našeho není toliko středem Jeho přesvatého těla, nýbrž i středem tajemného

těla Jeho, jenž jest sv. církev; středem, z něhož všichni údové život, milost a sílu čerpají.

Rybník bravý byl, jak vykladatelé Písem praví, od moudrého Šalomouna vystavěn; Srdce Ježíšovo utvořeno bylo nejmoudřejším mistrem, samým Duchem svatým. V rybníce tomto splývala voda a krev, i z probodeného Srdce Pána našeho vytékala krev a voda na znamení nastalé smrti. V rybníce Betsaidě umývala se obětní zvířata, dříve nežli Bohu v zápalnou oběť se přinášela, v nejsv. Srdci Páně umýváme duše své od kalu hříchu ve sv. svátostech, zejména křtu a pokání. »Miloval nás a očistil nás od našich hříchů v krvi své,« praví svatý apoštol Jan ve Zjevení svém. (1, 5.)

V rybníce došel vždy jen jeden zdraví, a sice vždy nejprvnější, v tajuplném Srdci Páně mohou všichni, i ti nejpozdnější, jen když vně ponořiti se chtějí, uzdravení své choré duše dojití. A v rybníce tomto že ležel ukryt kmen kříže? Ó milá duše, pozoruj přesvaté Srdce Páně, jak se blahosl. Markétě Alacoque zjevilo; neviděli na něm kříž?

Není tedy divu, že rybník Betsaida tak léčivým byl a že přecetní neduživci na pohyb vody čekali, neboť byl obrazem Srdce Spasitelova, s mocí zázračnou, a nemocní připomínali ubohé duše v očistci, které na nic jiného nečekají, než na velkého anděla rady, Krista Pána, ukřižovaného, by krví Srdce svého jim pomohl nemoc jejich vyléčiti a je s Bohem smířil. (Quaresmus 4, 2.)

A co nám jest činiti? I my sestoupiti musíme v rybník tento, totiž v přesladké Srdce Páně, aby se krev i voda Jeho v nejsv. Svátosti oltářní pro nás pohnala. A hle, ubohé nemocné duše čekají na naši pomoc, jako onen dnou skličný v Písmě sv., snad také 38 let a ještě déle v plamenech. Ó kolik duší volá zde: »Nemám člověka, jenž by mne

do rybníka dones!« Poslyšme, co praví zde sv. Augustin: »Volají denně ti, již tu leží v plamenech, a jen málo kdo jim odpovídá.«

Ó pomozme těmto ubohým již z lásky ku Spasiteli, jenž i pro ně krví se potil. Třikrát se modlil Pán na hoře v zahradě Getsemanské, a teprve při třetí modlitbě vyrazila krev na obličej Jeho a stékala jako krůpěje na zemi. Proč se tak stalo až při třetí modlitbě a ne hned při první a druhé? Svatý Augustin vykládá: »Nejsvětější Srdce Páně modlilo se po prvé za ony, kteří ve smrtelném hříchu žijí, aby se obrátili; po druhé za spravedlivé, aby v dobrém a v milosti setrvali; po třetí však modlilo se za ubohé duše v očistci, aby osvobozeny byly z muk a dostaly se ve slávu věčnou. A proto vytryskla Jeho přesvatá krev při třetí modlitbě.«

Ó nejmilejší Pane — musíme zde

zvolati — co činíš? Celou cenu těla i krve své obětuješ na výplatu duší trpících, poslední krůpěj Srdce svého dáváš za ně na výkup? A co činíme my pro duše tyto, duše našich rodičů, bratří, sester, přátel a dobrodincův? Ó jak málo jsme posud učinili! »Smilujte se nade mnou, smilujte, alespoň vy, přátelé moji!« tak volá k nám každá dušička z očistce. Zdaž oslyšíme proseb jejich? Ó nikoli; vždyť to povinností účinné lásky křesťanské, trpícím pomoci. Obětujeme tedy za ně na výkup krev nejsladšího Srdce Páně, která uprosí Hospodina ve hněvu Jeho, a bude deštěm, pod nimž okřejí dušičky, v plamenech se trápící. A ne učiníme tak zadarmo; vždyť nezapomenou na prokázaná dobrodíní, a až dojdou slávy věčné, přimlouvati se budou za nás, abychom i my k nim se dostali a lásku i dobrotu nejsvětějšího Srdce Páně na věky velebili.

O vzpouře proti Bohu.

(Pokračování.)

Co vlastně zamýšlejí tito kathedrovi a ingoustovi hrdinové?

Nic více, ale též nic méně, jako věčného Boha s jeho trůnu svrhnutí a na místo to rozum lidský dosaditi.

Aj, tamto právě pán přeučeně vypadající mává na řečníšti rukama na všechny strany; přistupme blíže a poslechněme, jakou moudrost hlásá četným posluchačům, udiveně na něj pohlížejícím, jakoby nemohli chápati, jak v té malé hlavičce páně doktorově tolik moudrosti se může směstnati.

»Co nevidím, co nehmatám, co rozumem svým nechápu, to nevěřím, toho není! Světoznámí lékaři rozřezali člověka kousek po kousku, úd po údu, ale na duši nikde nepřišli — tedy ani žádné duše není. A kdo z vás, pánové, viděl

Boha? Nikdo! Ač již mám čtyřicet let a ledacos jsem ve světě viděl a daleký svět prošel, ale s Bohem jsem se nikde nesešel, Boha jsem nikde ani okem nespatřil — Boha není. Když není Boha — a že Ho skutečně není, jsem vám, pánové, právě dokázal — pak není ani nebe, ani pekla. Nuže jez, pij, hodu, duše má, pekla není!«

I pohlíží sebevědomě na své udivené posluchače, domnívaje se, že Bůh ví jakou moudrost pronesl.

Nadutý pošetilče! V mrtvém těle lidském ovšem marně hledáš duše. Pošetilče, zapomináš, že takoví mudrci, jako ty jsi, byli již před třemi tisíci léty na světě a že se jim stala ta veliká čest, že sám královský pěvec je opěvuje slovy: »Řekl blázen v srdci svém: není Boha!«

(Žalm 15, 1.) Obmezený rozumku lidský, který mnohých sebe obyčejnějších věcí a úkazů nechápeš, ty chceš zasednouti na stolicí soudcovskou a souditi nad bytím a nebytím věčné bytosti? Ty chceš nad věčným Bohem ortel smrti vyřknouti a na uprázdněný trůn Božství sám zasednouti? »Michael?! Kdož jako Bůh?!«
mocným hlasem zaznívá celým táborem, tak že zaražení řečníci ustávají ve svých řečích, a pisálkové, zastrčivše pero za ucho, s úžasem pozdvihují své obrylé oči, aby viděli, kdo se opovazuje takové řeči, v táboře dosud neslýchané, věsti, a dříve než se vzpamatovali, bez úrazu jsme z tábora unikli, a teď ozvěnou pouze k nám zaznívá: tmáři!

Z hluboka si oddychujeme, že jsme tak šťastně vyvázli z nebezpečí nám hrozícího a s upřímným vděkem oko naše pohlíží na mocného ochrance.

Co teď? Vrátili se jinou cestou domů? Bázlivější, přestrašení příhodami nás potkávajícími v táboře prvním, jeví sto chuti se vrátiti, mínění své však pronésti se ostýchají, by nebyli prohlášeni za strašpytle; ujednáno tedy dále jíti, ale počínati si obezřetněji, totiž jazyk za zuby držeti, což obzvláště bylo důrazně našemu všetečkovi na srdce vloženo.

Posilnivše se jídlem a žízeň uhasivše pramenitou vodou, vykračujeme si jakoby nic vesele dále, až najednou octneme se před

Táborem druhým.

O nějakých hradbách pevnostních ani slechu ani dechu, tím méně o nějaké zbrani, ba ani žádné brány nikde nevidíme; přístup jest se všech stran volný a pohodlný. Podivno, že jsme zde neviděli žádných generálů, důstojníků, ba ani kaprálů, jakoby si byli všichni rovni; žádný nerozkazuje a též žádný neposlouchá; každý dělá, co chce, co mu právě napadá a co mu libo.

Nás si dosud nikdo nevšimnul, a přece je nám jaksi nevolno v té všeobecné nekázni a nevázanosti; zrychlujeme krok, abychom předsedše táborem, opět dostali se na čerstvý vzduch do svěží přírody.

Čím dále kráčíme, tím více rumění se tvář naše pro nestoudné řeči zde se ozývající, studem odvracíme oči od ohavností, v táboře páchaných; avšak marně, neboť nechťce patříme na hnusnosti ještě horší. Zdá se nám, jakoby nám bylo kráčeji nějakou novověkou Sodomou. Půda nás pod nohama pálí a snažíme se co nejdříve vyváznouti z toho místa hrozného, z této peleše všeho hříchu a nepravosti; vždyť se lekáme, že každou chvíli počne síra a oheň s nebe padati.

Spravedlivým hněvem a velkým rozhořčením planuly oči našeho průvodce, který v nebi nemohl ani jediného hříchu strpěti, a zde jest mu patřiti na nesčetné ohavnosti; mimovolně chápe se meče, jakoby chtěl jednou ranou učiniti konec bohopustému řádění. Ale meč zůstává nepohnutě v pošvě vězeti, připevněn jsa pevným řemínkem. »Nechte koukol růsti, až v čas zně dím žencům...«

Ó jak jest nám volno, když máme tábor za sebou a pranic si z toho neděláme, že pošklebně za námi pokřikováno: »Podlí otroci kněžourští!«

Jakmile jsme si trochu oddechli a k sobě přišli, tázavě pohlížíme na svého mocného průvodce, který dobře porozumév pohledu našemu, vysvětluje nám:

»Tot tábor zapřísahých odpůrců věčného Zákonodárce, Boha, nejvyššího Pána nebes i země, Jehož nejmocnější vůli se podrobuje vznešený cherubin, stojící před Jeho věčným trůnem, i nepatrný červíček, lezoucí v prachu, Jehož zákonů dbají ohromná tělesa nebeská, neodchylující se ani maličko od cesty jim vykázané, i malinké krůpěje rosní, Jehož poslouchati má každý tvor; tohoto

Pána všehomíra s trůnu svrhnouti a na uprázdněný trůn vůli lidskou dosaditi — toť úmyslem těchto odbojníků.

Ne více, co chce Bůh, nýbrž co chce člověk má se dít. »Co mi po tom,« volají posměšně, »co Ty, Bože, poroučíš; o to já se málo starám; já dělám, co já chci!«

Marně dává Bůh zákony, marně oznamuje přikázání. »Neposlechnu!«

Aby pak vzpoua tím více se rozšiřovala, získávajíc vic a více přívrženců, přikrývá se pláстикem pokryteckým. — »Človče, můžeš dělati, co chceš,« tak zní heslo, »zachovávej přikázání Boží nebo nezachovávej; poslouchej církev nebo neposlouchej, jenom věř, já ti pravím věř, a dobře s tebou; nebe tě nemine.«

Nač pak věčná moudrost Boží, která ničeho zbytečného nečiní a nenarizuje, dala desatero přikázání? Vždyť stačilo jedno! Nač založena církev a nač jí od Krista dána moc přikázání dávati?

»Ať беру jméno Boží nadarmo nebo neberu, ať světim den sváteční nebo nesvětim, ať ctím rodiče nebo nectím, ať zabívám anebo nezabívám, ať smilním anebo nesmilním, ať kradu nebo nekradu, ať křivě svědčím anebo nesvědčím, ať žádám si, co není mého nebo nežádám, ať chodím v neděli a ve svátek do kostela nebo nechodím, ať v ty dni pracuji neb odpočívám od práce, ať se postím anebo nepostím, ať si jdu ke zpovědi v čas velikonoční nebo nejdu — na tom nesejde — já věřím, a jak — a to stačí!« tak mudrují obyvatelé onoho tábora neřestného.

Škoda, že tak mnozí z nich před několika jen málo léty v katechismu se učili, že nestačí ku spasení, aby katolický křesťan toliko v srdci věřil, nýbrž musí viru také skutky svými dokazovati. Či domnívají se pošetilci, že tam na soudě Božím se budou pouze listem křestním vykazovati? I když měli na něm místo

50krejcarového kolku třebas 1000zlatový, žádné platnosti nebude mít, nebudeli opatřen pečeti dobrých skutků: zachovávaním přikázání Božích i církevních.

»Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, nýbrž kdo plní vůli Otce mého, ten vejde do království nebeského! Kdo neslyší církve, budiž tobě jako pohan! Kdo vás neslyší, mne neslyší; kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá!« Mohliž zřetelněji mluvit! Mistr božský a věčný Soudce všech lidí?! Nebe a země pominou, ale slova Jeho nepominou.

Aj, odbojní andělé, jichž vůle jest mnohem mocnější, nežli těchto zemských pidimužiků, nechťce v nebi podrobiti se vůli Boží, musí tak činiti v pekle. Tentýž osud očekává tyto odbojníky; co nechťejí uznávati teď na zemi a někdy v nebi, to budou musiti po věčné věky uznávati v pekle!«

S posvátnou úctou pohlíželi jsme na ústa horlivého obhájce nejvyšší svrchovanosti Boží. Oko jeho hoří touhou, by nadešel den žně a on mohl vykonati zaslužený trest na odbojnicích a takto přitřž učiniti bezbožné zpupnosti.

Po nabytých zkušenostech v táboře druhém zašla nám všechněm chuť dále ještě se pouštět do světa. Ale náš mocný průvodce sám nás vyzývá, bychom, když jsme přišli až sem a nemáme již daleko do tábora třetího, podívali se též do něho k poučení a výstraze své a též jiných, kterým totiž budeme vyprávět o zkušenostech v něm nabytých; na škodu že nám to nikterak nebude.

Poněvadž však v táboře třetím se déle zdržíme, má nás průvodce k tomu, bychom si dříve ve stínu košaté lipy pořádně odpočinuli, něco pojedli a měli kdo žízeň, z čisté studánky ji uhasil. Není potřebí nám to dvakrát říkati; rychlou chůzí táborem druhým a velkým rozčilením jsme celí utmácení, a proto sobě hovíme na zeleném pažitě.

Tak tedy jsme si již odpočinuli a se posilnili, že žádného umdlení již necítíme.

Hle,

Tábor třetí

se rozprostírá před námi. Jak jest ohromný! Co to? Vždyť se zde setkáváme s tak mnohými tvářemi známými, které jsme dosud neměli nikdy za odpůrce věčného Boha, vidávající je do chrámů našich chodivati, modliti se, ano i sv. svátosti přijímati a jiné povinnosti křesťanské vykonávati. Zajisté náš vůdce v lese, kterým nám bylo jíti, zbloudil a místo do nepřátelského tábora zavedl nás do přátelského. V tomto domnění utvrzuje nás veliký chrám uprostřed tábora, jehož čtyry kupule k nebi se pnou. Zdali to kříž na nich upevněn anebo jiné znamení, nemůžeme pro velikou dálku a výšku dobře rozeznati. Vše chvátá do chrámu; mnozí nás jaksi nedůvěřivě prohlízejí, jiní zase si nás ani nevšímají. Půjďme za nimi. Teprve stanuvše u chrámu vidíme, že jsou to čtyry vlasti spolu spojené, do nichž od čtyř uhlů světových vedou čtyry zvláštní vchody. Již stojíme u jedněch dveří chrámových, železem a silným plechem okutých a četnými velikými zámky opatřených; zajisté chrám chová mnohé skvosty a drahocenné věci. Vcházíme s jinými dovnitř; kropeničky u dveří není žádné, nemůžeme se tedy pokropiti, nýbrž pouze se žehnáme. Ve chrámě samém panuje temné šero; okna jsou malá, vysoko upravena a silnými mřížemi opatřena, tak že chvíli jest nám zůstatí na prahu, až oko naše šeru navykne. Ponenáhlu dostává vše určitější rysy a my rozeznáváme předmět od předmětu. A co vidíme? Zrovna totéž, co viděl Mojžíš, když, pobýv 40 dní a tolikéž nocí na hoře Sinaj, s ní sestupoval, nesa v rukou dvě kamenné desky, na nichž prstem Božím napsáno desatero; vidíme

oltář a na oltáři zlaté tele, před nímž jest veliké množství ctitelů; netančí a neskáče jak onino Israelité na poušti, nýbrž na tvářích leží, ruce po něm toužebně spiná a oči více převrací, než mnolía od světa tupená pobožnástkařka. Nad oltářem upevněn obraz patrona tohoto chrámu. Divný to věru patron; v kalendáři mezi svatými bychom jej marně hledali; hlavu obestírá zář ryzých vlasů, v ruce pevně zatáté drží měsíc se stříbrnými a v pozadí vidíme strom a na něm provaz. Kolem zdi jsou nastaveny »nedobytné a ohnivzdorné«; jiného nářadí nevidíme.

Michael! Kdož jako Bůh! Pošetilí mamonaři! Nejdobrotivějšího Otce nebeského, který pečlivě se stará o tvory své a štědrě otevírá ruku svou, by naplnil všelikého živočicha požehnáním svým — s trůnu svrhnouti se snaží, a krutého tyrana: mamon, peníze bohem svým činí; tyrana to, který, čím mu kdo věrnější a oddanější slouží a se koří, tím krutější nad ním provádí vládu.

Ať si volají ošizení sirotkové a utlačené vdovy, ať si volá zadržená mzda k nebi o pomstu, ať si úpi nešťastné oběti jejich lichvářství; ať si jim zlořečí podvedený bližní. ať si jim nadává celý svět lakomecův a vydrídůchův, ať si nemají pokojného dne ani noci — jen když měsíc se plní, hromady zlata a stříbra rostou. Modle své obětují vše: tělo, češť, spánek, pokoj svědomí, ano i to nejdražší, co mají — duši nesmrtelnou. Ó že nedbají výhrůžky Boží: »Blázne, této noci požádám duše tvé, a to, cos nashromáždil, či bude?« Zaslepci nedbají nic, že co neviděť budou státi před soudnou stolicí Toho, jenž děl: »Dvěma pánům nelze sloužiti!« Státi budou zděšeni s prázdnýma rukama před nařidivším: »Shromáždujte sobě poklady, které ani rez nekazí, ani mol nežere, ani zloději nevykopávají.«

Opustme raději toto místo; neboť

úzko jest se divati na vpadlé oči, zářící příšerným leskem, úzko na vychrtlé postavy, úzko na kruté panství modly mamonný za věrné služby a pokorné koření se jen bezesnými nocemi, hryzením svědomí a věčnou smrtí se odměňující.

Vyšedše ven, vcházíme jinými dveřmi dovnitř druhého oddílu chrámu ohromného. Zde to vypadá docela jinak! Veliká okna hojnost světla dovnitř propouštějí, zdi vzácnými čalouny a podlaha koberci jsou pokryty; vše jest nádherné a skvostně upraveno. Patrný rozdíl mezi onou a touto místností jakož i jejími obyvateli nám padá do oka na první pohled. Kdežto onde jsme viděli téměř jenom syny Adamovy a jen poskrovnu dcer Eviných, panuje zde poměr opačný; tam oděv namnoze vetší, zde šat krásný; tam vlas rozčuchaný, zde pečlivě nakadeřený a učešaný; tam oko nedůvěřivé sem tam ustavičně bloudící, jakoby v každém šustotu věřilo nepříteli svého boha, zde pohlíží oko samolibé na drahý šat novomódní.

Prohlédneme si napřed, kdo je zde. Vidíme tváře mladé i obstarlé, sličné i nesličné, většinou panské nebo městské; ale ku podivu vidíme též mnohou ven-

kovskou dívčinu, jak nesměle sem vstupuje; sotva však jen krátký čas zde pobyla, počíná si nad jiné veseleji.

A nyní si všimněme, komu vlastně tito obyvatelé slouží a se klaní. Nejlépe to poznáme, prohlédneme-li si oltář, před nímž klečí nebo uctivě stojí. Krásná postava ženská, oblečená v nádherný a drahý šat, ušitý dle nejnovějšího střihu pařížského, kolem hlavy místo záře, na obrazech anebo sochách svatých obvyklé čtyry zlaté písmeny: M. O. D. A.; to se nachází na oltáři; za ním pověšen obraz ve skvostném rámcí, představující osobu ženskou, vyfintěnou a samolibě v zrcadle se shlížející; malíř, nedůvěřuje nejspíše příliš dovednosti svého štětce, že by každý bez dlouhého přemýšlení a hlavy lámání poznal, jaká to patronka, připojil z obezřetnosti dolů nápis: »Marnivost.«

Tedy měnivá móda jest bohem tohoto množství; ji místo věčně nezměnitelnému Bohu slouží a klaní se přítomní, zákony a předpisy její výše cenice nad zákony Boží, a ji též, jak vidíme, obětující. Co kdo obětuje, nemůžeme přes vše namáhání zrakem vystihnouti; vidíme pouze klásti k nohám modly rozličné krabice a skřínky veliké i malé a rozličných útvarů.

(Dokončení.)

Don Innigo.

(Dokončení.)

Roku 1540. byl nový řád papežem Pavlem III. potvrzen. Za prvního generála tovaryšstva Ježíšova zvolen proti vůli své Ignác z Loyoly, jenž od r. 1541.—1556. též úřad zastával, organizaci řádu k dokonalosti přivedl, sestaviv důmyslná pravidla a zdokonaliv svá cvičení duchovní, z nichž nejlépe lze poznati ducha zakladatelova, při jehož smrti r. 1556. řád přes 1000 členů měl. Zasluky Ignáciovy, jenž r. 1622. za světce prohlášen jest,

ještě zřejměji vyniknou, nepominemeli mlčením, že v Římě židům a Turkům dům katechumenů, pak klášter sv. Marty pro napravení a opatření nepoctivých dívek, dům sv. Kateřiny na ochranu nevinných, domy sirotčí, zejména pak kollej římskou a německou na vychování řádných misionářů buď sám založil, anebo zakládati vydatně pomáhal.

* * *

Nástupcem sv. Ignáce v úřadě generála jesuitského byl La y n e z, jenž zdár-

ným zdokonalením ústavy řádu svého k rychlému jeho rozšíření velice přispěl.¹⁾ Zahy volání jsou členové tovaryšstva Ježíšova do Španěl, Nizozemska, Polska a Rakouska, kde jim všude vedení mládeže v nižších a vyšších školách bylo odevzdáno; vychovávali a učili dle zvláštního návodu studijního. Při tom rozvíjeli neobyčejnou činnost spisovatelskou, tak že většina katol. spisů z druhé poloviny XVI. věku jesuity za původce má.

Ponenáhlu dostali se i k panovnickým dvorům za zpovědníky a rádce, ač původní ustanovení sv. Ignáce tomu odporovalo. Ale nečinnějšími byli proti protestantům v Německu a Rakousku a pak na misiích mezi pohany v Indii, Japonsku, Číně a v Americe.

Jedna z posledních prací Ignáciových bylo uvedení řádu tovaryšstva Ježíšova do Prahy.

Probošt kapitoly svatovítské, Dr. Jindřich Skribonius (Pišek), žádal si nového řádu již od r. 1552. v Praze miti; s ním obrátila se celá kapitola pražská a mnoho šlechticů, mezi nimiž byli páni z Lobkovic, z Rožmberka, ze Šternberka, z Kolovrat a j. v., s prosbou ku králi Ferdinandovi I., aby v Praze zřídil katol.

¹⁾ Vnitřní zřízení řádu bylo toto: Členové, kteří s počátku na novice a professy se dělili, měli se především starati o své vlastní zdokonalení, k čemuž jim měla sloužiti horlivá modlitba, bedlivé zpytování svědomí, častější přijímání sv. svátostí, pilné čtení nábožných knih, zvláštní duchovní cvičení, stálý dozor jedněch nad druhými, sebezapírání ve přísné chudobě a úplné poddanosti; zdokonalivše sebe, měli pak teprve počíti práci svou o vzdělávání a spasení jiných. Zvláštní oblek ani společné hodinky církevní nebyly jim předepsány. Co do přijetí nových členů, bylo každému podjati se dvoutletého přísného noviciátu, v němž přijatí nováčkové jen duch. cvičeními se obírali a v kázni cvičili. Pak složili jednoduché sliby čistoty, chudoby a poslušnosti a nastoupili studie vědecké, nezanechávající ani nyní dalšího zdokonalování duchovního. Po vysvěcení na kněžství vstoupili

akademii krásných umění a bohosloví, a aby na ni jesuity povolal. K žádosti vladavově přislíbil Ignác 12 členů svého řádu do Prahy vypraviti a světil provedení toho učenému Petru Kanisiovi, jemuž s povolením papežským postoupen jest klášter dominikánský u sv. Klementa (blíže mostu Karlova), za nějž dominikáné vděčně přijali tichý a tehdy opuštěný klášter Klarisek u sv. Anežky. Dne 21. dubna 1556. přišli do Prahy první jesuité, 12 na počet, a byli proboštem Skriboniem do kláštera u sv. Klementa uvedeni. Zadrživše sobě školy, počali hned vyučovati, a to zdarma. Učeliště jejich dělilo se na tři: gymnasium, filosofie a theologie. Vedle jmenovaných škol zřídili si ještě konvikt šlechtický a seminář pro chudé studující, kteří by se ke stavu duchovnímu připravovati chtěli. O výživu jesuitů postaral se Ferdinand I. tím, že jim daroval pozemky spustlého kláštera Celestýnů v Oibíně u Žitavy v Lužici; mimo to dostávali z komory královské 300 tolarův a z bývalého kláštera dobroluckého v Lužici 450 tolarů ročně. Byvše od šlechty a jiných bohatých katolíků štědrě podporováni a hojnými statky obdarováni, mohli jesuité kolleji

opětne v jednoroční noviciát, načež teprve slavný slib skládali a k další práci v řádu dle vloh a spůsoblosti rozřadění byli buď pro misionářství, buď pro správu duchovní, buď pro vychovatelský aneb učitelský úřad. Ostatně neskládali všickni členové stejné sliby; jenom někteří přijali neomezené poslušenství papeže co do misii, a ti sluli výhradně professi a pověřováni byli přednějšími úřady představenými a učitelskými při universitách. Druzí skládali jen obyčejné tři sliby řeholní a sluli koadjutory (pomocníci) a učili na gymnasiích. Ostatní byli buď školaštické (učící se a vyučující), nebo světští pomocníci, kteří mohli z řádu vystoupiti. Řád byl rozdělen na provincie, v jejichž čele stál provinciál, maje pod sebou představené professních domů, rektory kollejí (ústavů filosofických a bohosloveckých) a superiory (vrchní) jednotlivých residencí čili domů.

svou brzy rozšířili a chrám sv. Salvátora vystavěli.

Ježto Ferdinandovi mimo jiné i o to šlo, by řád jezuitský mohl se v brzku honositi dostatečným počtem členů, řeči české úplně povědomých, kteří by blahodárnou činností i mezi obecným lidem na venkově rozvinuli. vysláno jest po 12 jinoších z Čech, Moravy a ze Slezska do Říma. by tam na útraty Ferdinandovy v koleji jezuitské pro stav duchovní se připravovali a do vlasti své po vykonaných studiích se navrátilce, církvi katolické prospěti mohli. Poněvadž téměř všickni ti jinochové do tovaryšstva Ježíšova vstoupili, měl zmíněný řád po nedlouhém čase dosti členů z krve československé, kteří slovem i písmem církve Kristovu v Čechách a na Moravě proti odpůrcům statečně hájili. Z těchto jinochů vynikli nad jiné Baltasar Hostrunský a Václav Šturm, rodem z Horšova Týna.

Nedlouho po zřízení koleje pražské založeny jsou nové koleje v Olomouci, Brně, Krumlově, Chomutově. Jindřichově Hradci a v Kladsku; později ve Klatovech, Březnici, Chebu, Litoměřicích, Kralově Hradci, Jičíně a v Kutné Hoře.

Roku 1618. vypovězení byli sice jezuité rozhodnutím strany odbojné z království českého, ale vrátili se zpět již r. 1622., aby jako misionáři prováděli reformaci katolickou.

Jakými byli českých knih litými nepřátely, patrně z toho nejlépe, že jesuita Matěj Šteyer učinil r. 1669. s matkou svou fundaci na vydávání českých spisův

obsahu náboženského. Nadání to nazváno jest „Dědictví svato-Václavské,“ jehož základní jistina četnými dary vzrostla na 16.000 zl. Ž úroků tiskly se biblí, legendy, kancionály, spisy katechetické a mravoučné, kteréž mezi lid zdarma rozdávány nebo lacino prodávány byly.

Veliký vliv, jaký měli jezuité svým všestranným působením na všechny stavy, zde onde i veliké jmění zjednaly jim mnoho nepřátel a závistníků, kteří proti nim stále brojili. V některých zemích počali je i veřejně pronásledovati a za hranice vypovídati, vytýkajice jim rozličné, většinou jen vymyšlené a nepravdivé přechy, ano i zločiny. Tím způsobeny veliké nepokoje a rozhořčení mysli v říších katolických.

Nicméně neměly některé dvory panovnícké na tom dosti, že řád tovaryšstva Ježíšova v jejich zemích byl potlačen, nýbrž žádaly úsilovně od papeže úplně jeho zrušení, k čemuž papež Kliment XIV. roku 1773. konečně se podvolil. Jméno jezuitů — jako jinde — i rakouská vláda skonfiskovala a utvořila z bývalých statků jezuitských matici studijní k účelům veřejného vyučování.

Papež Pius VII. obnovil řád tovaryšstva Ježíšova opět r. 1814.

V našem mocnářství mají jezuité větší nebo menší domy v Praze u sv. Ignáce, v Bohosudově s učelištěm, ve Vídni, Linci, Innomostí, ve Sv. Ondřeji s učelištěm, v Maria Enzerdorfu, Trnavě, Travníku s učelištěm, v Kaloči, Szathmaru a j.

Za dušičky.

Útlé dítko zbožné když sepíná ručičky
a s matičkou modlitbu večerní odříkává,
ihned anděl s nebe spěje téžit dušičky
v očistci, že vyproštění mnohou očekává.

S modlitbičkou nevinného dítko prostičkou
cherub přímo letí k trůnu Otce nebes, země;
a za koho odříkána, Bůh nad dušičkou
toho smiluje se, milostně dí: „Nechť jde ke mně!“

Proto, dítko! kdykoli se večer modlíš,
kež vždy „Očtenášem“ na dušičky vzpomínáš!

Jan Ježek.

Pobožnost' dušičková.

Kdyby nám ani Písmo sv. té temnoty záhrobní neosvěcovalo, přece sám rozum náš musí po právu uznati, že stav zemřelých jednostejný býti nemůže. Umíráť denně nesmírný počet lidí, nemýlími se, vypočteno prý jich více než 80.000, dojista značný to počet. A jako z nich bude veliký počet snad dokonalých a dobrých, nicméně nemůžeme se ubrániti té myšlence, která i samým výrokem Kristovým pravdivosti a jistoty nabývá: »Mnoho povolaných (před trůn Boží, na soudu soukromém), ale málo vyvolených« (dokonalých pro slávu věčnou), že ještě větší počet bude nedokonalých, nemíním snad úplně nedokonalých, ale takých, kteří, nemajíce žádných těžkých čili smrtelných hříchů na sobě, zemřeli, avšak přece nebyli prázdní všelikých lehkých hříchů, pokleskův a slabostí, anebo majíce ještě mnoho a mnoho časných trestů za hříchy své trpěti. A jak asi naloží nejvyšší spravlivý Bůh s takovými na věčnosti? Do nebe je hned povolati nemůže; neboť tam nic nečistého, nedokonalého přijíti nemůže, anť Boha jen ty duše patříi a požívati mohou, které jsou srdce čistého. Na věky je zavrhnouti také Bůh nemůže; neboť nebyly Jeho nepřátely, aniž byly snad v nemilosti Jeho zemřely, řídíce se Jeho svatou vůlí, a pakli tak nečinily, smazaly pravou kajicností veškerý tresty věčné buď ve svátosti pokání nebo ve případu nemožnosti dokonalou, nadpřirozenou litostí. Nesrovnávalo by se to s Jeho svrchovanou svatostí a odporovalo by to i nesmírné lásce a dobrotivosti Jeho. A tudíž musí sám rozum náš uznávati, že ještě mimo dvě sídla — nebe a peklo — na věčnosti musí

Odpočinutí věčné dej jim, Pane, a světlo ustavičné ať jim svítí!

nějaké třetí býti, kdež by se ti, jenž se zde na zemi docela neočistili nebo nedokáli, teprv očistiti a dokáli mohli tak, aby hodni byli požívání věčného blahoslavenství.

A v čem může asi toto očistění a dokání záležeti, než jen v bolestech a mukách; neboť každý hřích jest požíváním něčeho nedovoleného, nějaké nedovolené rozkoše, a musí býti náhradou za hřích nějaké pokání, zadoslučnění buď odnětím rozkoše dovolené, nebo bolesti, anebo nějakou útrapou, mukou! Tak tedy jest »očistec« nutností, kterou sám náš zdravý rozum žádá.

A co tak z rozumu samo jde za pravdu, dotvrzuje dostatečně Písmo sv. výroky přečetnými i nepetržité ústní podání. Prvé pomijím, poněvadž každému jen poněkud dobrému katoliku známo jest, ale zmíním se o druhém, ústním podání totiž.

Svědectvím nejskvělejším, že od počátku měli křesťané víru v očistec jakožto viru od samého Krista Pána zjevenou a po sv. apoštolicích zděděnou, jest nikým nepopíratelný ukaz ten, že již od dob nejstarších konaly se v církvi modlitby za mrtvé. Jakmile některý z věřících na věčnost se odebral, ihned bylo jeho jméno zaznamenáno ve zvláštním seznamu; jména zemřelých čítávala se pak vždy při nejdražší oběti mše sv., a to na ten úmysl, aby se za ně od věřících modlitby konaly. Z toho jde tedy na rozum, že první křesťané již věřili, že mohou duším zemřelých svými modlitbami přispěti, a sice těm, které ani v nebi, ježto by toho nepotřebovaly, ani v pekle, jelikož by jim to prospěti nemohlo, nejsou, a tudíž na jiném ještě místě se nacházejí — totiž v očistci. Jest tedy

čistou pravdou, že víra v očištec jest tak starou, jako křesťanství samo.

Nuže, když tomu tak jest a my právě v tomto měsíci tu truchlou památku všech věrných dušiček konati budeme z vůle církve sv., což může býti prospěšnějšího, nežli znáti hodně mnoho prostředkův a pobožností, jak bychom těm ubohým vydatně přispěli!

A že právě v předešlém měsíci nám pobožnost svatého růžence sv. Otcem přikázána a jakožto nejlepší prostředek k vyprošení všech potřebných milostí od Pána Boha prostřednictvím Rodičky Boží doporučena, chci vám zde udati způsob bolestného růžence, jak bychom jej nejen v tomto dušičkám v očištecí věnovaném měsíci listopadu, ano i jindy často, na př. při pohřbu nebo po něm, konajíce pobožnost za milé a drahé v Pánu zemřelé, ke prospěchu jich i našemu vlastnímu nábožně se modliti mohli.

Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého. Amen.

Ó Ježíši, Synu Boha živého, jenž jsi jako veliká smírná oběť pro spásu nás lidí na kříži umřel, já nehodný chci nyní ke Tvé cti ve svatých tajemstvích přesvatého růžence utrpení a smrti Tvou se srdcem skroušeným a vděčným rozjímati a pobožnost tuto jako přímľuvu za ubohé trpící duše v očištecí Tobě obětovati. Musím ovšem se zahanbením sám vyznati, cítě zároveň pravou lítost nad tím, že nejsem ani hoden za ony duše prositi, které již spravedlnost Tvá soudila a které i milosrdenství Tvého došly, avšak jen pro některé vady nebo nedokálé tresty vzdáleny jsou na čas od sídla blahoslavenství věčného.

Uděliž mi, ó můj nejdobrotivější Ježíši, abych pro zásluhy Tvého přehořkého utrpení a přebolestné smrti Tvé sám odpustění hříchů svých, a ty ubohé duše očištcové prominutí svých trestů dosáhly, a uvediž je do radosti nebeské,

kde by velebnost Tvou, věčně se Ti klanějíce, zvelebovaly a Tobě sloužily, jenž s Bohem Otcem a Duchem sv. rovný Bůh žiješ a kraluješ po vše věky věkův. Amen.

I. desátek:

„Který krví se potiti ráčil!“

Čest, sláva a klanění Ježíši Kristu, našemu Spasiteli, který se pro nás i pro ubohé duše v očištecí v zahradě Olivetské krví potiti ráčil! — Ó nejdobrotivější Ježíši! Svou svatou modlitbou k Otci nebeskému, by odjat byl kalich utrpení Tvého od Tebe, jakož i krvavým potem, jenž nevděčnou zemi zkrápěl, prosím Tebe za ubohé duše v očištecí, račiž je brzy z muk jejich vysvoboditi. Ó svatá Maria, Matko Boží, oroduj též za trpící, ubohé duše v očištecí, které tak toužebně svého vykoupení a patření tváře Boží si žádají! Považ, jak draze Tvůj božský Syn i tyto duše byl vykoupil, a vyžádej jim prominutí jich trestů pro Ježíše Krista, který pro nás všechny krví se potiti ráčil v zahradě Getsemanské.

(Otčenáš, 10krát Zdrávas, s připojením uvedeného tajemství a Odpočinutí věčné atd.)

II. desátek:

„Který pro nás bičován býti ráčil!“

Čest, sláva a klanění budiž Pánu Ježíši Kristu, našemu Spasiteli, který pro nás i pro ubohé duše v očištecí tak bolestně byl bičován! — Ó Pane Ježíši Kriste, pro své přebolestné bičování a při tom prolitou předrahou krev Tvou prosím Tebe za ubohé duše v očištecí. Ach, slituj se nad nimi a připuť je brzy k patření své slávy a velebnosti, aby Tebe se všemi Svatými a anděly věčně věků pak chválily a Tobě se kotily! Ó přesvatá Matko Boží, Maria, církev sv. nazývá Tě »Matkou milosrdenství,« a protož, ó dobrotivá Panno, prokaž lásku svou i těm ubohým duším v očištecí a přímľuv se za

ně, aby Pán Bůh jich přebolestné trápení ukrátil a je brzy do svého království povolal! Vyžádej pravověřícím duším odpočinutí věčné pro Ježíše Krista, Syna svého, který i za ně bičován byl tak netloustně a přebolestně.

(Otčenáš, 10krát Zdrávas, s připojením druhého tajemství a Odpočinutí věčné atd.)

III. desátek:

„Který trním korunován býti ráčil!“

Sláva, čest a klanění budiž Ježíši Kristu, našemu Vykupiteli, jenž pro nás i pro ubohé duše trním korunován býti ráčil! Božský Jesu Kriste, pro Tvé přebolestné trním korunování, jaké jsi pro nás hříšné byl vytrpěl, prosím Tebe, smiluj se nad dušemi v očišti! Ach, promiň a odpusť jim jich viny, jež byly z rozličných křehkostí spáchaly; odpusť jim jich ostatní tresty a ověni je brzy korunou věčné slávy! Ó přesvatá Panno Maria, utěšitelkyně zarmoucených, slituj se nad ubohými dušemi v očišti, kdež tolik bolesti trpí. Přimluv se za ně, by svých muk zbaveny byly a brzy v přebážená sídla nebeská vešly. Pomni, předobrotivá Máti, na svou převelikou bolest, když jsi přemilého Synáčka svého trním korunovaného spatřila, jak Jemu v proudech z přesvaté hlavy Jeho krev se řine, a pro tento svůj nevyslovitelný zármutek přimlouvej se za trpící a bědující duše v plamenu očištcovém, aby je Bůh z toho žaláře vysvobodil pro požehnaný plod života Tvého, Pána Ježíše, který pro nás i pro ně trním korunován býti ráčil.

(Otčenáš, 10krát Zdrávas, s připojením třetího tajemství a Odpočinutí věčné atd.)

IV. desátek:

„Který těžký kříž nésti ráčil!“

Sláva, čest a klanění budiž Ježíši Kristu, našemu Vykupiteli, jenž pro nás i pro ubohé duše v očišti těžký kříž nésti ráčil! — Božský Spasiteli, Ježíši Kriste, klaním se Tobě jakožto Pánu a

Bohu svému, a prosím Tebe pro Tvé přebolestné nesení kříže, račiž se smilovati nad ubohými dušemi v očišti a prominouti jim jich tresty! Ach, Pane Ježíši, rozpomeň se na svou přežalostnou cestu, kterou Jsi obtížen tíží sv. kříže, kráčet musil na místo smrti své; vzpomeň též na zemlenost a přebolestné pády pod břemenem kříže, a pro tyto převeliké bolesti obrať svou jasnou tvář k ubohým duším v očišti a potěš je brzkým vysvobozením z jich nevyslovitelných muk. Nejblahoslavenější Panno Maria, mocná pomocnice a přimlůvnice u Boha, zastaň se svou mocnou přimlouvu trpících duší v očišti! Rozpomeň se na svá vlastní utrpení a nevyslovitelnou úzkost a bolest, jakých mateřské Srdce Tvé pocítovalo, když jsi Syna svého, křížem obtíženého, na cestě potkala a Jej konečně ve hrozných mukách umíratí viděla! Ach, předrahá Máti, pro bolest, jež tenkrát pronikla Srdce Tvé, měj útrpnost s ubohými dušemi očištcovými; neboť jsou též krví Syna Tvého vykoupeny a toužebně jen vzdychají po hodině svého vysvobození, by Boha tváří v tvář patřiti mohli. Prosiž za ně pro svůj požehnaný plod života svého, Ježíše Krista, který za nás všechny těžký kříž nésti ráčil.

(Otčenáš, 10krát Zdrávas, s připojením čtvrtého tajemství a Odpočinutí věčné atd.)

V. desátek:

„Který ukřižován býti ráčil!“

Čest, sláva a klanění budiž Pánu Ježíši Kristu, našemu Spasiteli, který pro nás i pro ubohé duše v očišti ukřižován býti ráčil! — Ó nejmilejší Ježíši Kriste, Pane a Bože můj! Klaním se Tobě v nejhlubší poníženosti a prosím Tebe pro Tvé překrutné ukřižování na potupném dřevě kříže, smiluj se dobrotivě nad ubohými dušemi v očišti, a dej jim brzy slyšení ona potěchy plná slova: »Ještě dnes budete se mnou v ráji!« —

Ó přesvatá Matko Panno Maria, Matko milosti, skrze Tebe nalezáme my hříšníci přístup k Pánu Ježíši, Synu Tvému, a skrze Něho k Pánu Bohu. Tyť jsi cesta milosti a milosrdenství Božího. Ó Matko nejsladší, dopomoziž mi, abych jednou ke trůnu milosti se dostal, tam odpustění hříchů naleznu a i milost ubohým duším v očištcí, kdež nevýslovně mnoho trpí a úpěnlivě po vykoupení svém volají, vyprosil. Ach, nevim, čím bych Tvé mateřské Srdce více k milosrdenství pohnul, než když Ti připomenu onu přezalostnou dobu, když Tvůj nejmilejší Syn na kříži v nevyslovitelných bolestech k nebeskému Svému Otci prosebně volal: »Odpust jim, Otče, neboť nevědí, co činí.« — Ó prosíš tedy též, ó laskavá a dobrotivá Máti, aby i duše v očištcí odpustění došly a svého převelikého trápení osvobozeny byly. Prosiž o to skrze svůj požehnaný plod, Ježíše Krista, jenž pro nás i pro ubohé duše v očištcí byl ukřižován.

(Otčenáš, 10krát Zdravas, s připojením páteho tajemství a Odpočinutí věčné atd.)

Závěrek a věnování této pobožnosti.

Ó božský Spasiteli, Ježíši Kriste, Vykupiteli světa, obětuji Tobě tuto různecovou pobožnost, již jsem byl ke cti Tvého přehořkého utrpení a umučení konal, na ten úmysl co nejpokorněji, s jakým jsi Ty sám svému nebeskému Otci bolesti a vzdechnutí svá, svou krev a smrt za nás lidi byl na vykoupení naše obětoval, a prosím Tě pro tytéž zásluhy

a Tvou přesvatou krev, račiž se smilovati nad ubohými dušemi v očištcí, je z jejich muk vysvoboditi a k sobě do nebe přijmouti, kde by pak i též za mne se přimlouvaly, bych rovněž jednou muk očištcových zhaven, k Tobě šťastně přijiti mohl, jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem i Duchem svatým na věky věkův. Amen.

Také možno tato tajemství takto říkati:

I. Ježíš, který pro svou smrtelnou úzkost a krvavý pot svůj nad dušemi v očištcí se smilovati račiž!

II. Ježíš, který pro své přebolestné bičování se nad ubohými dušemi v očištcí smilovati račiž!

III. Ježíš, který pro bolestné trním korunování se nad dušemi v očištcí smilovati račiž!

IV. Ježíš, který pro svůj přetěžký kříž se nad dušemi v očištcí smilovati račiž!

V. Ježíš, který pro své přebolestné ukřižování se nad dušemi v očištcí smilovati račiž!

Nuže, pomáhejme takto těm trpícím ubožákům, aby i oni jednou pomáhali nám, až nám toho bude třeba, zvláště pak v hodině smrti naší, aby na nás pamatovali a nám do nebe pomáhali!

Aspoň ty, zbožný příteli »Školy,« konej sám tuto pobožnost a nauč ji konati i jiné za duše v očištcí, abychom tak všickni »milosrdenství prokazujeme,« též milosrdenství došli!

P o d z í m.

Padá lístek v jeseni
s vysokého stromu;
list to z knihy přírody,
co tam psáno komu?

Kráse psáno: jako já
za nedlouho zvadneš;
slávě psáno: jako já
s výše svojí spadneš!

Lásce psáno: tvoje slast
letním vánkem přejde;
víře psáno: nový list
novým jarem vzejde!

VI. Šťastný.

Památný list biskupů slovanských,

zaslaný r. 1765. z Polska do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Pokračování.)

»Úctě Božského Srdce Páně vzešla z nenadání pomoc, odkud ji nikdo neočekával. Prozřetelnost božská sama vyvolila sobě prostředek, kterým zajisté lépe nežli jakýmkoliv jiným pobožnost k Božskému Srdci Páně i u cizích národů ve známost vejiti mohla. A prostředek tento vskutku výtečně účinkoval, tak že v krátce úcta tato zaujala mysl národů. Především sami arcipastýřové cítili se puzeni, by apoštolskou horlivostí předcházeli stádce své a zjednali této církevní pobožnosti větší vážnosti, poukazující příkladem i slovem na dosah její.

Bylo to v letech 1720. a 1721., kdy zasáhla Francii strašlivá morová rána. Města provençalská, druhdy nejzdravější a v plném rozkvětu, pustla nyní víc a více. Tu vnukl Hospodin obyvatelům jednotlivých měst, morovou ranou stíženým, do myslí, aby se k nejsv. Srdci Ježíšovu jako k nejjistějšímu útulku utekli. (Srdce Ježíšovo, moře dobroty, spásu v Tebe doufajících, smiluj se nad námi!) Úmyslu takového se uchopili starostové městští se svými výbory, sotva že o něm zaslechli, a s největší ochotou a důvěrou se všechna města se svými starosty v čele zasvětila Božskému Srdci Páně, a to slibem slavným. A hle, pomoc Boží se také ihned dostavila. Sliby těmito se jmenovitě zavázali, obdrževše dle předpisů církevních schválení biskupů, že budou svátek Božského Srdce Páně rok co rok na věčné časy slaviti. To se stalo nejdříve v Marsilii, kde nejvíce strašný mor zuřil, potom v Aixu (Teplici), v Touloně, v Arlesu a v Avignonu. A právě kdy morová rána města provençalská pustošila, ano i sousední kraje děsila, potvrdil svrchu jmenovaný arcibiskup lyonský novým výnosem ze dne 3. června 1721. svůj prvý nález, v němž nařizuje, že se má v jeho diecési den nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu zasvěcený jako svátek slaviti. Cokoli tu bylo podáno, vyňato jest z authentických pramenů, které P. Gallifet ku konci svého spisu (Cultus Cordis Jesu) uvádí.

19. Že by tak náhle, nenadále a s takovým nadšením lid katolický a jeho velepastýřové k Božskému Srdci Páně přilnuli, ba i s takovou okázalostí Jemu se zasvětili, jakož i že by po učiněném slibu tak brzy mor ustal, toho všeho se neočekávalo. Ovšem že se s tím odporučovala přezbožná úcta nejsv. Srdce Páně ještě více, ano nemálo přispěno bylo i k tomu, že ve známost vešla u všech národů. Neboť jakmile se roznesla zpráva o oné obdivuhodné události následkem uctění Božského Srdce Páně a o zdaru i požehnání na něm spočívajícím, ihned veliké davy lidstva, ba národové, s nevidanou horlivostí se jí ujímali, všude se zřizovala bratrstva (spolky), by věřící pod korouhví Božského Srdce Páně za svalou viru bojovati a uctění Jeho co nejsnažněji se věnovati mohli.

Výklad k č. 18.

Ku příběhu v památném listu podotčenému přiložíme několik historických slov, aby tím jasnější bylo, jakého do-
sahu má ono zasvěcení se Božskému

Srdci Páně občanů francouzských, takovou nehodou stížených. Máme před očima událost historickou, které tudíž nikdo rozumný upříti nemůže. Právě za našich dnů, kdy se zdá, jakoby nedaleko

vlasti našich českoslovanských začala strašiti — alespoň když řádky tyto psány, přicházely smutné zvěsti cholery z uher-ských měst, jako z Pešti a Rábu — roz-pomeňme se, že i nám v úctě Božského Srdce Páně přichystán jest jistý útulek proti všelikým nesnázím a postrachům na duši i na těle. Žádoucní a přezáducní by bylo, aby u všech ctitelů Božského Srdce Páně zaujala úcta a pobožnost naše místo důvěrné. Proto, tuším, ne-bude zbytečno dověděti se alespoň něčeho z jednotlivostí, jež se byly za morové rány r. 1720. ve Francii udály. Volíme město Marsilii proto, že se zde stal za-čátek oné pohromy a že P. Gallifet, ze spolehlivých pramenů tehdy čerpaje, za-znamenal věrně celou událost vzhledem k tomuto městu.

Roku 1720. vypukla ve velikém městě francouzském, jménem Marsilie, morová rána. Jednoho jitra bylo slyšeti po ulicích i náměstích, jak si poděšené obyvatelstvo vypravuje, že mají ve městě mor. A tato strašlivá zpráva roznesla se jako bleskem po celé Francii. Co se vyprávělo, bylo, bohužel, pravdou, a mor začal nemilosrdně řádit.

Kde kdo byl bohatší a zámožnější, ujížděl se svou rodinou z města, by ušel nákaze, ba i mnoho úředníků zprone-věřilo se zaměstnání svému a opustili město. Hrozný zmatek ovládal myslí všech. Vláda poručila uzavřítí městské brány a kdokoli by se odvážil opustiti město, na toho ustanovila trest smrti. Podivný, věru, rozkaz a ukrutné ná-silí! Ale co se stalo? Vládní úřednictvo se samo první zpronevěřilo rozkazu vlád-nímu a přehlo ze strachu před smrtí i se svou správou do města jménem Aix (Teplice).

Když veliké davy a zástupy opu-štily město, dříve totiž než byl vydán onen rozkaz setrvati, radili, žádali a za-přisahali přátelé biskupovi, by se v ne-

bezpečí smrti nevydával, svůj drahocenný život zachránil a proto s ostatními úřed-níky město též opustil.

Avšak věrný pastýř stádece svého, Jindř. Belsunce, odpověděl přátelům svým věru apoštolskou odpovědí: »Uchovej Ho-spodin, abych já opustil svůj lid. Život můj přináležejí stádcí mému; neboť jsem pastýř stádece svého, a chci býti pastýřem dobrým. A dobrý pastýř obětuje duši svou za ovce své.« I setrval ve městě, morovou ranou nakaženém, skoro dvě léta.

Zatím bylo den co den na sta, ano i na tisíce mrtvých; po ulicích a náměstích leželo mnoho mrtvol nepochovaných. I ty nejsilnější a nejužší vazby lásky přirozené nebyly dosti silné proti bázni a strachu nákazy. Dojemně líčí nám onen obětavý biskup, podávaje o všem, co se bylo událo, zprávu do Říma, kterak nemocní téměř vesměs z příbytků lidských přede dvěře vynášeni a takorba vyhazováni byli, tak že rodiče své vlastní děti a děti své rodiče, otce, matku opouštěly, a kdyby je onen strach neomlouval, skoro bychom řekli, že nelidsky s nimi nakládaly. Mrtví, mezi nimi zase umírající, leželi po hro-madách na rozích tříd a ulic. Co tu bylo viděti a slyšeti! Vypravuje, kterak za této strašlivé podivné kolikráte byl sám nucen klestiti si cestu přes mrtvé a umírající na zemi položené, aby jako dobrý anděl udílel těm, kteří na živě ještě byli, svátosti sv. pokání, nejsv. Svátost oltářní a poslední pomazání. Ostatní pak ducho-venstvo sdílelo hrdinsky se svým arcipastýřem obětavou práci jeho. Co se tu dělo, lze souditi z toho, že za ten čas 250 řeholníků i světských kněží, kteří se obětovali v apoštolském úřadě z lásky k Bohu a bližnímu, padlo smrti do náručí.

Jednou přišel biskup Jindřich — tak sám vypravuje — do kláštera důst. OO. františkánů žádat za výpomoc. Přišel o polednách. Celý konvent byl právě u oběda. P. guardian, vyslechna uctivě a

oddaně přání velepastýře, vrátí se ke svojincům, aby ohlásil, že kdo chce, smí pozvání toto přijmouti. A hle, všichni, i novicové, ihned se hlásí k obsluze nemocných; kněží k obsluze duchovní pro život věčný, nekneží k obsluze tělesné pro život pozemský, a 26 z nich se stalo obětí smrti.

Když pak bylo tak zle a naděje na úlevu žádné nebylo, tak že se zdálo, že všechny přirozené i nadpřirozené prostředky na usmíření rozhněvaného Boha jsou marny, přišla na mysl nejdůst. velepastýři a snad i jiným šťastná myšlenka — bylat zajisté vnuknutím Božím — což, kdybychom se ustanovili na tom, že zasvětime naše město Marsilii a celou diecési Božskému Srdci Páně? Již po čtyři měsíce nebylo slyšeti sezvánění na mši sv., chrámy Páně byly zavřeny — jak bylo asi smutno! Dne 4. listopadu najednou ozývají se s věže velebné hlasy, zvoucí věřící lid, aby se shromáždil k nejdražší oběti mše svaté. Na náměstí postaven byl oltář. Sem se ubírá biskup, provázen veškerým duchovenstvem, bosý, jako druhdy sv. Karel Borromejský za morové rány v Miláně, provaz kajcnosti kolem krku, aby sloužil mši sv. a sebe i celou diecési Božskému Srdci Páně zasvětil. Při tom veřejně předčítal listinu, již odprošovali Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista za všechny urážky a všechen nevděk Jemu jmenovitě ve velebné Svátosti přítomnému spáchaný a doprošovali se u vši vroucnosti, by se nad nimi nejsv. a nejmilosrdnější Srdce Ježíšovo smilovati ráčilo, slibující zároveň, že budou svátek Božského Srdce Páně rok co rok slaviti.

Od té chvíle ubývalo nápadně mrtvých a rovněž i morové rány. O velikonocích pak roku následujícího lid vypáčil dvěře kostelní a neustal ve prosbách, s usedavým pláčem je provázeje, až se povolilo, by se směly mše sv. sloužiti. Tak

byl již minul strach náказы, jehož místo zaujala důvěra v Božské Srdce Páně.

Za nedlouho bylo město osvobozeno a vyčištěno od strašlivého neduhu, a ti, kteří ostali na živu, vzdávali díky Božskému Srdci Páně, jemuž jediné děkovali za záchranu svou.

Zprávu o události, jak se byla udála, poslal biskup Jindřich sám do Říma, právě když P. Gallifet všemožně se v Římě toho ujímal a o to usiloval, aby apoštolská stolice dovolila zvláštní mši sv. a officium církevní k uctění Božského Srdce Páně. Svrchu jmenovaný velepastýř žádal ve jménu svém a veškerého duchovenstva svého spolu se zprávou o tutéž milost.

K události tuto vypravované není třeba dokládati slov. Lze říci, že to první veliký milodar, jak je nyní zaznamenávají časopisy apoštolátu modlitby a Božského Srdce Páně, jichž zaznamenaly už na tisíce a tisíce. Lze podotknouti, že jako historie se nepíše toliko, bychom věděli, co se bylo událo, nýbrž aby se potomkové učili od předků svých v historii, co jim sloužilo ke zdaru a co bylo na škodu: tak se zaznamenávají ctitelům Božského Srdce Páně události zaručené, kde, kdy a komu Ježíš Kristus, lékař a učitel náš, pomohl, abychom i my s větší ochotou a důvěrou utíkali se k Tomu, který pomoci může a s radostí pomůže, abychom se i my a jiní s námi přesvědčili, že křesťanský život, úcta Božského Srdce Páně, »ad omnia utilis« i k časnému životu prospěšny jsou.

Rozepisovati se o neobyčejném zjevu tomto naši doby není třeba. Kdo si ještě nepřečetl, nechat si přečte, co ve »Škole B. S. P.« (ročn. 1886., str. 220. a násl.) v tak zvané »Obraně« podáno, jakož i »Zasláno žákům a žákyním Šk. B. S. P.« (ročn. 1875. a 1876.).

Jedno bych přál všemu světu, by jako občané marsilští poznali moc a neskončenou dobrotu Božského Srdce Páně

a jali se ctíti je z té duše, tak i křesťané naší doby i našich vlastí československých zakusili tutěž moc a neskončenou dobrotu Božského Srdce Páně ve všech svých nesnázích, aby každý mohl vy-

znati: »Já sám ze své zkušenosti vím, jak dobrý jest mi Hospodin, jaké výhody má úcta Božského Srdce Páně; pročež ji se vši horlivosti pěstovati budu.«

A. Rejzek T. J.

Srdce Pána Ježíše mezi vojíny.

(Ze spisů Dra J. A. Kellera.)

Na chladného zimního večera vracel se od nemocného horlivý kněz. Bylo to v Itálii. Spěchal, aby co nejdříve došel svého skromného příbytku. Cesta jeho vedla veřejnými alejemi. Bezlistými stromy draly se paprsky měsíční. Domníval se, že jest ve stromořadí, které bylo do nedávna tak zhusta navštěvováno, úplně samotén. Ale mylil se. Pojednou dotekl se ucha jeho lidský hlas, jakoby to bylo lkání. Zastavil se. V malé vzdálenosti spatřil vojenský kabátec a brzy na to rozeznal zřetelně vojína, o strom se podpírajícího.

Z prvu myslel kněz, že jest to opilý a chtěl ho minouti, spozorovav dříve, že upadnouti nemůže.

Ale zase připadlo mu, že si vojín přece tak nepočínal, jak to mají opilí ve zvyku, nýbrž že jenom nařikal a škytal.

Přiblížil se k němu, položil mu ruku na rámě a pravil: »Co pak se vám, můj milý, přihodilo?«

Na ta slova se vojín poněkud s nevolí obrátil. Měl tázajícího se pohledem plným udivení, ale — neodpověděl.

Kněz opakoval svoji otázku.

»Jest vaše důstojnost vojenským farářem?«

»Nikoli, nejsem. Jsem knězem, ale o nešťastníky se velmi zajímám. Nuže, můj drahý, rcete mi, co pak vám chybí?«

Tato slova zdála se na vojína opačný dojem působiti, než jaký kněz očekával: neboť se zřejmou nechuťí odvětil: »Nic mi nechybí, zcela nic!«

Po těch slovech se pokoušel odejiti.

»Příteli,« pravil mu duchovní co nejvlidněji, »zajisté velmi trpíte, neboť jsem vás slyšel nařikati.«

»Ano, duchovní otče!«

»A snad vás dosud ještě bolest svírá. Mohuli k vaší úlevě něčím přispěti, od srdce rád to učiním, jen rcete!«

»Ach, duchovní otče, já trpím jako odsouzenec.«

»Nuže, jak to dobře, že jsem zde. Jsem všem vojínům dobrým přítelem. Teď bude snad potřeba, abych vás dovedl k nějakému lékaři.«

»Nikoliv, duchovní otče, nejsem nemocen. Ale již od několika dní napadá mne úzkost, nenalézám klidu ve dne ani v noci. Nemám nikoho, komu bych se svěřil, komu si postěžoval.«

Nyni poznal kněz, že tu neběží o bolest tělesní, a proto naléhal na vojína, by mu své nitro otevřel, poznovu ho ujišťuje, že jest přítelem vojínů.

»Nuže tedy,« odvětil poněkud rozmrzele vojín, »kde máte svou zpovědnici?«

»Chcete se tedy zpovídati?«

»Ano.«

»Dobře. Pojdte do mého obydlí.«

Kněz pojal jemně vojína za ruku a domlouval mu, aby k němu šel. Ale tento se vzpíral, namítaje, že se to nehodí, aby voják do domu kněze šel, a že mu času k tomu nezbyvá; ostatně že své svědomí ani nezpytoval.

Kněz však nechtěl, aby vojín čekal do zítřejška. Užil posledního prostředku.

»Proč se vzpíráte, milý příteli? Věru, horšil bych se na sebe, kdybych vás teď bez útěchy, které tak velice potřebujete, opustil. Avšak znám prostředek, který všechny překážky odstraní; zpovídejte se na místě!«

Vojín pohlédl na kněze udiven.

»Nu ano,« pokračoval kněz dále.

»Můžete tuto noc již klidně spát a ráno opět, budeli vám libo, ke mně přijďte. Mohu zde zpověď vaši vyslechnouti. Sednu si u tohoto stromu. Klekněte vedle mne. Budu vám při vyznání hříchů nápomocen. Uvidímeli, že někdo jde, povstaneme a budeme si tak počínati, jako bychom byli v hovoru pohřbeni. Pak budeme pokračovati dále. Nebude tak dobře?«

Vojín přijal nabídnutí duchovního. Klekl si ke stromu. Kněz usedl a — zpověď počala. Šťastnou náhodou jich nikdo nepozoroval. Zpověď byla v málo okamžicích odbyta. Vojín povstal, radostí a plesem všecek záře.

»Důstojnosti,« pravil rozjařen, »nikdy bych si byl nepomyslel, že možno takovým způsobem se zpovídati!« Slova svá provázel živými posuňky a hlasným výkřikem. »Přijměte za to můj nejsrdečnější dík!«

»Mně neděkujte,« odpověděl mu kněz, »ale spíše dobrotivému Bohu. On to byl, který vám zpovědi touto milostí udělil.«

»Nuže vězte, duchovní otče,« přejal mu opět vojín řeč, »ach, teď si teprve vzpomínám — ano, sdělím to s vámi — tuším, že moje matka, dobrá matička vyprosila mi těchto milostí. Jsou tomu čtyry léta, co jsem se ke pluku odebral. Tenkrát pravila mi matka: »Milý Jiří, abys zůstal vždy zbožným křesťanem, budu se za tebe každodenně »Otčenáš« modliti. Jestli zbloudíš na scestí, nenajdeš potud pokoje, pokud povinností svým zadosť neučiníš.« Zpovídati jsem se ostýchal, ale teď raduji se z celého srdce.«

»Ba, máte pravdu, můj milý. Dobrá

matka vaše modlila se za vás. Teď však i vy mně něco slibte.«

»Ano, slibím vše, cokoli budete, důstojnosti, chtít.«

»Nuže, slibte mi, že se i vy budete modliti každodenně Otčenáš za své spoludruhy, kteří náboženských povinností zanedbávají.«

»Slibuji to!« zvolal vojín, klada pravici svou do ruky duchovního. »Za několik dní budu vám moci několik kamarádů poslati.«

Kněz přijal slib vojínův s největším potěšením. A skutečně splnil ho nade vše očekávání.

Sotva tři nebo čtyry dny uplynuly, vstoupil do bytu kněze vojín. Vstoupil s pohledem hrozivým a drsnou řečí.

»Rád bych věděl, pane faráři, proč jste mne nepozdravil?«

Farář se ulekl. Teprve po chvílce, když se vzpamatoval, odpověděl prudkému vojínu pokojným hlasem: »Poslyšte, statečný vojine, nemohu si vskutku na vás vzpomenouti; zdá mi se však, že se ani neznáme; možná, že jsme se kdysi jen náhodou viděli.«

»Ovšem že jsme se viděli,« odpověděl vojín tímž prudkým hlasem. »Právě kračel jste mimo hlavní strážnici, mého druhu jste pozdravil a mne jste si ani nepovšiml, ač jsem od něho jen v malé vzdálenosti stál!«

»Buďtež ujistěn, že jsem toho věru nepozoroval, že jste mne pozdravil, sice bych byl jistě pozdrav váš opětoval.«

»Ne tak. Já jsem vás nepozdravil. Ale proto přece chci zvěděti, proč jste mne nepozdravil.«

Teď byl skutečně kněz na rozpacích, nenlí vojín smyslů zbaven. Pozoroval ho, ale neznamenal na něm známky pomatenosti. A přece si nemohl vysvětliti, proč k němu s takovou domluvou přichvátal. Konečně mu vlídně, avšak bez bázně vysvětlil, že jen ty zdraví, s nimiž

je znám, anebo ty, kteří ho dříve pozdravili, a že tuto zásadu zvláště u vojínů zachovává. Nepozdravuje však jiných, žádného že neuráží. Pak doložil, že vojína, jemůž pozdrav opětoval, dobře zná, ano že jest jeho přítelem. Vskutku také znal duchovní několik mužův od jeho setniny.

»Ostatně,« dodal, »ve zlé mi to nevykládejte. Proto že však důkazů cti a lásky od kněze žádáte, jest to opět důkazem, že si náboženství a kněze vážíte.«

»To nikoli! Velmi se mýlíte, pane faráři. Já knězi nenávidím! Do tohoto okamžiku nemohl jsem kněze bez hněvu ani spatřiti.«

»Věru, toho bych si o vás nikdy byl nemyslel!«

»A přece je tomu tak. Když moji druhové kněžím lají, klnu jim hůře, než oni. Než dost' o tom. To mne však rozložilo, že pozdraviv mé druhy, šel jste mimo mne bez pozdravení. Uminil jsem si k vám dojiti a dověděti se toho příčinu.«

»Nuže dobře, můj milý, poněvadž mluvíte od srdce, porozumíme si, jak doufám, dobře. Skutečně vás blíže neznám, ale jsem přesvědčen, že jste kněžím vždy nelál; neboť zdáte mi se dobrého srdce býti.«

»Ó co se toho týče, máte pravdu. Když jsem byl ještě doma, tu o mně všichni pravili: »Jeho hlava je plna bujných šprýmův a srdce jeho jest dobré.«

»Předpokládám také, že jste kněze miloval, když jste šel poprvé ku svatému přijímání.«

Vojín přisvědčil. Kněz pak pokračoval: »Chceteli, povím vám, proč jste tehdy duchovního miloval a proč ho již nemilujete.«

»Ano, řekněte mi to, pane faráři!«

»Jest to věc zcela jednoduchá. Vy jste tehdy miloval náboženství a vážil jste si ho, ale teď —«

»Ach teď,« přejal mu vojin slovo, »ale teď — avšak mluvíte dále!«

»Teď čítáte již dlouho špatné knihy, obcujete stále se špatnými druhy, a když užijete nějakého duchovního, máte proti němu předsudek a spíláte jemu. Ó tehdy byl jste šťasten; nenili pravda? Věru, teď se obávám, že nejste již spokojeným!«

Vojín přeměřil kněze od hlavy k patě pohledem, plným udivení.

»Jak to vile, pane faráři?«

»Vím to jistě, jak jste nešťasten.«

»Skutečně, jsem velmi nešťasten, a proto že se o mne tak zajímáte, povím vám, že jsem si umínil před několika dny životu svému konec učiniti. Jakýs vnitřní hlas mne pronásleduje: »Ty musíš se usmrtiti!« Co jsem se námáhal, abych těm myšlénkám unikl! Svědomí a žal mi nedá spánku, ani pokoje. Když jste tehdy mimo strážnici šel, přemýšlel jsem právě, jakým způsobem bych se usmrtil. Stále jsem si opětoval: »Ty se musíš usmrtiti!«

Při těch slovech vytáhl z kapsy provazec.

»Chtěl jsem si,« pokračoval, »dnes ráno na šíji kámen uvázati a pak vrhnouti se do vody...«

Dobrý kněz zachvěl se při tomto líčení na celém těle, nedal však své dojmůti na jevo, nýbrž pojal vojína pln účastenství za ruku, pravě mu: »Teď, můj drahý, se musí váš nešťastný stav skončiti, ale nikoli takovým způsobem, jak jste si předsevzal. Jest k tomu jiný prostředek, jenž i vám jest znám. Žijete s Bohem ve sváru, musíte se tedy s Ním smířiti.«

»A jak?«

»Musíte opět ony náboženské výkony konati, které jste druhy tak rád konával; musíte se zpovídati.«

»Inu ovšem — ale to jest zcela nemožno!«

»Jak že? Proč by to bylo nemožno?«

»Chci vám to tedy, pane faráři, vysvětliti. Nemám totiž nikoho, kdo by mou zpověď vyslechl. A pak by mne to stálo mnoho přemáhání, kdybych v kostele pohledu všech lidí byl vydán a tam čekati musil, až by konečně došlo na mne.«

»Ale kdo toho od vás požaduje? Libolí vám, můžete se zde u mne ihned zpovídati. A než se nadějete, bude to odbyto. Pak věru nebudete mysleti na samovraždu.«

Vojín se chvílku zamyslel. Hned na to vrhl se odhodlaně na kolena a počal se zpovídati. Když povstal, stiskl knězi mocně ruku a zvolal hlasem radostným: »Teď jsem spokojen, a všechna trudnomyslnost jakoby rázem se mne spadla.«

»Ano, jste zachráněn,« pravil kněz. »Děkujte za to jediné Prozřetelnosti božské, která nad vámi bděla, a blahoslavené Panně, která vás od toho neštěstí zachránila. Nyní jste s Bohem smířen. Veliká tato milost však jest solva následek zásluh vašich; neníli pravda?«

»Ó nikoli, pane faráři; byl jsem na zlých cestách. Snad se nějaký dobrý duch za mne modlil.«

»Vskutku, tak jest, někdo modlil se za vás, abyste se obrátil. Jelikož však jste nyní opět ve stavu milosti Boží, slibte mi, že se budete modliti denně »Otčenáš« a »Zdravas« za ty, jižto zbavení jsou posvěcující milostí.«

»Nejenom »Otčenáš« a »Zdravas«, ale tolik, kolik budu moci. Ó jak jest blažen člověk, když v míru s Bohem svým žije! Jestli se mi podaří některé ze svých druhů k vám přivést, učiním to s radostí největší, dovolili totiž důstojnost vaše.«

»Ovšem že. Přijďte ke mně, kdykoli vám libo. Čím častěji, tím lépe. Děť jsem vám, že jsem všem vojínům upřímným přítelem. Na shledanou, můj statný vojine, na shledanou!«

Těmi slovy se rozešli.

Takovým způsobem seznámil se příčinnivý kněz s vojínem. A netrvalo to dlouho, přišli k němu nejen tito, ale též jiní zase. O jednom svátku shromáždil všechny v kapli, kde za ně sloužil mši svatou. Vysvětliv jim, v čem spočívá uctění Božského Srdce Pána Ježíše, zapsal je do apoštolátu modlitby, pojmenovav je »vojenští apoštolé.« Učinil tak proto, aby mohli častěji sv. svátosti přijímatí a denně za své druhy »Otčenáš« a »Zdravas« se modliti.

Od té doby zdvojili vojínové svou horlivost. Mezi nimi nalézal se i poddůstojník. Dobrý kněz nazýval jej »horlivcem,« a byl jim skutečně.

Zatím počala r. 1866. válka. Okamžik blížícího se nebezpečí oživil v srdcích mnoha pobloudilých a vlašných vojínů sv. víru poznovu, a mnozí, než do boje odtáhli, se srdcem skroušeným přistoupili ke stolu Páně. Když se loučili se svým přítelem, nebylo ani jednoho oka suchého. Slíbili mu, že od svých povinností náboženských neupustí a že dílo apoštolátu rozmnoží a rozšíří.

O několik měsíců později obdržel kněz dopis od onoho starého poddůstojníka. Psal jej na bojišti custozském. Bojovali tam všichni. Ale zvláštní ochranou Boží ani jeden nepadl, ani jeden nebyl poraněn.

Kněz pak na poděkování nejsvětějšímu Srdci Páně sloužil mši svatou.

Na obranu modlitby.

(Pokračování.)

3.

Před čtyřmi léty vyšla v německém jazyku kniha, kterou bývalý luterán vydal. Má název: Památky starého luterána od L. Hammersteina. Spisovatel byl nějaký čas státním úředníkem a po těžkých vnějších a zevnějších bojích r. 1855. přestoupil na katolickou víru. Jako stařec sepsal knihu, v níž vnější děje svého srdce v době svého obrácení vyličil, jukož i pozorování a zkušenosti, které od svého přestoupení ku katolické víře během následujících 27 let učinil. Zkušenostmi těmito upevnil se ještě více v poznanych pravdách. Udává jmenovitě devateré ovoce na životním stromu katolické církve a tot jest mu právě tolik zkušených kamenů pravé církve Kristovy. Na čtvrtém místě pak jmenuje modlitbu vůbec a »apoštolát modlitby« zvláště.

Hned v předu dává protestantským čtenářům napomenutí, kterého by si ostatně mohli povšimnouti též tak zvani »také katolíci« našich časů.

Píše takto:

Protestantský čtenář ať se vystříhá, by tak mnohé věci, které se mu u katolíků na první pohled a než je důkladně zkoumal, zneužíváním a pověrou zdají býti, jako takové zavrhl. Jakýsi pán z Berlína přišel jednou do Mnichova a chtěl tu důkazy pro své názory o katolické pověře sbírali. I ušel tu v jednom kostele starou matičku, která před křížem na kolenou klečela a kříž líbala; byl tuším veliký pátek, v který den kříž s obrazem ukřižovaného před oltář na zemi se klade, by jej věřící tím způsobem, jak to ona žena činila, uctívali. Berlínák domníval se, že nalezl, co hledal. »Nuže, ženo, vždyť se nyní klaníte dřevu,« pravil ve svatém rozhorlení. Stařena podívala

se udiveně na vetřelce, který její pobožnost a slavné chrámové ticho ruší, a pravila klidně: »Pánovi, tuším, straší v mozku?«

Protestanti právě utvoří si napřed ve své obraznosti a z protestantských knih, obzvláště z romanů, nemotorné strašidlo, a proti tomuto strašidlu pak bojují, domnívajíce se, že to katolická církev. Skutečné katolické církve ani neznají.

Mezi protestanty jest také rozšířen předpoklad, že prý katolická církev přispívá, by lid v zatemnělosti a nevzdělanosti byl udržen; na papíře může prý vše býti dobré a křesťanské, ale ve skutečnosti přivádí prý účta svatých a ostatků prostý lid k pověře; podobně prý brání celé vnitřní zařízení katolické církve volnému duševnímu vývoji a vzdělání. Já však mám již od mnoha let opačnou zkušenost, a měl jsem příležitost, ve zpovědnici a i mimo ni s prostým katolickým lidem se stýkati. Shledal jsem, že nic není tak příhodné, srdce a ducha vzdělati a ušlechtili, jako katolický katechismus a řízení se dle katolického náboženství. Při lidech, kteří nejchudší a nejnevzdělanější třídě společnosti lidské přináleželi, ale svému náboženství věrně byli oddáni, shledal jsem takový jasný úsudek a tak jemné srdce, že jsem se až podivil; tyto vlastnosti zřídka kdy v tak zvaných vzdělaných třídách shledáváme.

O modlitbě vyjadřuje se spisovatel takto:

»Další znak pravého křesťanství je duch modlitby. A tohoto ducha shledáváme především v katolické církvi.«

Modlitba jest obcování člověka s Bohem, jeho Stvořitelem a Pánem. Poněvadž účel náboženství jest, aby

člověka s Bohem spojovalo, proto hlavní ovoce náboženství musí býti, by ducha modlitby budilo. I zde, jak i v jiných příbuzných oborech, ničící náboženství volnost jednotlivou; proto může se státi, že příslušníci pravé víry nevydávají toho ovoce, které by měli vydávati, a podobně, že příslušníci nepravého náboženství jsou lepší než jejich víra, a že ukazují takové mravy, které by i pravému náboženství ku cti byly. Poněvadž však pravé a nepravé náboženství při stejných podmínkách obyčejně i při jednotlivcích ve velkém a v celku stejně dobrou nebo špatnou náladu nalézají, a poněvadž pravé náboženství příznivé, nepravé nepřiznivě nebo méně příznivé na jednotlivce působiti musí, z toho následuje, že ono ovoce, které náboženství dosíci má, a tudíž i modlitba, v hojnější míře u přivrženců pravé nežli u přivrženců nepravé víry bude se jeviti; z toho však opět vysvítá, že z hojnějšího nebo nepatrnějšího ovoce téměř s jistotou může se souditi o pravdě a ceně toho nebo onoho náboženství.

A jak to vypadá vzhledem k modlitbě u katolíkův a protestantů?

Zdali mnoho nebo málo protestanti se modlí, to oni sami nejlépe vědí. Ale to bychom jim přáli, by byli jedenkrát přítomni, n. p. když se někde ukončují svaté misie nebo na některém poutnickém místě, když k některé hlavní slavnosti poutníci ze všech stran se hrnou. Tuším, že by vyznali: »Tak se u nás přece nemodlíme.« Ano, vždyť i obyčejný život v některé opravdově katolické krajině je modlitbou proniknut. Časné z rána vyzývají zvony s věží chrámových věřících k modlitbě »Anděl Páně« a připomínají tajemství vtělení Syna Božího; tytéž zvuky za týmnž účelem zaznívají krajinou i v poledne a večer. I před a po jídle koná se v katolických rodinách modlitba atd.

Zvláště na jeden způsob modlitby

uvnitř katolické církve chceme upozorniti; jest to »apostolat modlitby.« Kristus přislíbil, že zvláště spojená modlitba bude vyslyšena. Za tím účelem založen jest spolek modlitby, který již před několika lety na 12 milionů členů čítal, a po celé zemi rozšířen jest. Pro rozličné řeči stává zvláštních měsíčních listů, pro německou řeč »Sendbote des göttlichen Herzens Jesu,« pro českou »Škola Božského Srdce Páně.« Redakce těchto časopisů do- stávají mnoho listů, v nichž se žádají, by tu neb onu záležitost modlitbě spolku odporučily. Redakce připojují pak každému sešitu kalendář pro příští měsíc a udávají pro tento měsíc vůbec, jakož i pro jeho jednotlivé dny záležitosti, které modlitbě spolku se odporučují, buďto že o to jednotlivci žádali, nebo na základě jiných důvodů.

Spisovatel uvádí pak z červnového sešitu r. 1880. Inomostského vydání úmysly od 1. až do 5. a pokračuje takto:

»A tak jest to i na ostatní dny měsíce a s počátkem následujícího měsíce vydává se opět podobný kalendář, v němž tisícové a tisícové své duševní a tělesné potřeby spolku na srdce kladou, by jeden za všechny a všichni za jednoho se modlili; a tak se děje rok co rok.

Vyslyšení neb ovoce těchto modliteb poznamenává se též v každém sešitu, jako v nějakém letopisu. »Tu na př. ohlašuje chudobný otec, že pro nemoc, která jej tak trápila, nemohl rodinu svou živiti; tu se obrátil na přelaskavé srdce Ježíšovo a slíbil, uzdravili se, že pak z vděčnosti v časopisu to uveřejní; že pak zázračně byl vyslyšen, chce nyní slib svůj splniti. Anebo tu ohlašuje služebná, že nemohla žádnou službu najíti, a že podobným způsobem neočekávaně bylo jí spomoženo; aneb oznamuje matka, že její nezdárný syn se polepšil.

Takové a podobné zprávy docházejí každého měsíce ze všech končin časopis »Sendbote« (též »Školu Božského Srdce«) a dokazují, že duch modlitby a víry, že pravý duch Ježíše Krista ve staré církvi ještě nevymizel, aby bylo třeba novou církev zříditi buďto Lutrem, anebo Jindřichem VIII., anebo by povstale roz-dvojení v přítomnosti dále trvalo; do-svědčují, že účta učeníkův a přátel Kristových, totiž svatých, není na úkor účtů božského mistra; dokazují, že po-stavení kněze v katolické církvi nemá toho účinku, aby snad postavena byla

hráz mezi jednotlivými věřícími a Spa-sitelem, aby od osobního stýkání se svým Spasitelem byli zdržováni; dokazují, že právě kněz to jest, který spojení mezi Spasitelem a spasenými uskutečňuje, který lid k Ježíši Kristu s vroucí láskou a důvěrou přivádí. Neboť kněží to jsou, kteří nikoli z časného zisku, nýbrž z lásky ke slovu tělem učiněnému tyto časopisy založili a řídí, kteří tím způsobem tisku ve prospěch svatého evangelia používají a jím křesťanskou modlitbu v celém vzdělaném světě rozšiřují.«

Milodary Božského Srdce Páně.

Z Čestic u Volyně. Jistý duchovní se srdcem nejvděčnějších diků dozrává, že veliké milosti — zdraví tělesného matky na smrt nemocné, devítidenní pobožnosti k nejsv. Srdci Páně a nejsv. Panně Marii Filippsdorfské obdržel. Rovněž i sestra v nadepsaném místě jistému ubohému manželů uzdravení z nezhojitelné nemoci na třídenní pobožnost k sv. Josefu získala. Pročez s velikou důvěrou budiž zvoláno: »Přesvatá Srdce Ježíše, Marie a Josefa, nevyvážitelní pramenové všech milostí! Za nestihlá dobrodíní zasvěcujeme vám všechny síly duše a těla!« *F. M. K.*

— Jistá osoba z H. K. v Čechách vzdává tímto nejvroucnější díky B. Srdci Páně, neposkyvněnému Srdci P. Marie, sv. Josefu a vlastním svým sv. patronům za vyslyšení ve mnohých potřebách duše i těla. Kde lidská pomoc byla nemožná, tam pomohl Pán. Budiž za to věčně veleben!

Od Olomouce děkuje jistá osoba za uzdravení, jehož se jí po vykonané pobožnosti k B. Srdci Páně a k P. Marii Filippsdorfské dostalo.

Z Hrozných Lhoty. Jistá osoba, jež po drahnou dobu duševním nepokojem zmítána byla, vzdává nejvroucnější díky nej-světějším Srdcům Ježíše a Marie, sv. Josefu a sv. Antonínu Paduanskému za vyslyšení prosby své.

Z Dobré u Frýdku. Jistý mládenec vzdává vroucí díky P. Marii za obdržení milosti na její mocnou přimluvu.

Z Prahy a z Roketnice u Přerova vzdávají díky B. Srdci Páně a P. Marie za vyslyšení prosby a za obdržení milosti.

— Jisté řeholnice z Prahy vzdávají díky Božskému Srdci Páně za patrnou pomoc a uzdravení jedné své spolusestry. Konaly za ni devítidenní pobožnost k Božskému Srdci Páně s tím úmyslem, že, budouli vyslyšeny, věc tu ve »Šk. B. S. P.« uveřejní.

Z Horní Lhoty děkuje dle učiněného slibu upřímný ctitel Božského Srdce P. z hloubi duše nejsv. Srdci Páně a Panny Marie za vysvobození z přetěžké tísně a velikého nebezpečí, z něhož vyvázl mocí Božského Srdce Páně.

Dar křesťanské síly.

Při jistě, mnohými jídly oplývající hostině v Paříži nacházel se i jeden mladý muž jasného, veselého vzezření. Bavit se se svým soudruhem, ale ničeho nejedl, necháváje jídlo za jídlem přecházeti, aniž kterého okusil. Posléze pravil jeden úředník na výslužbě k němu: »Což pak nemáte hladu?« »O ano!« odvětil s úsměvem mladý muž, »ano, velký mám hlad.« »Chcete snad říci, že snad vás těžko nasytiti lze?« »Nikoliv, ale já čekám na vařivo.« »Tedy máte zakázáno jiných pokrmů požívat, poněvadž vám snad neslouží ku zdraví?« »Nikoliv! ale kdyby to bylo jiného dne, jedl bych ze všech pokrmů.« »Jiného dne? Ano, již chápu.« Se smíchem obrátil se k domácí paní a volal: »Vy jste nás pranic neupozornila, že jíme ve svaté společnosti. Tento pán ničeho nejí, protože je dnes pátek.« Všickni se smáli, byli však, jako domácí paní, poněkud na rozpacích.

Jindřich D... tento podivný host, strpěl všechny posměšky a pravil: »Mluvte si, co mluvíte, já zachovávaje příkázání církevní, nečiním jiného, leč svou povinnost, a žádný mně nemá v tom překážeti.«

Jeden host povstav, chtěl a to jistě rouhavě mluvit, ale jemný hlas jistě slečny překazil mu řeč. Tato, jediná to dcera jednoho z nejváženějších a nejmajetnějších měšťanů, se rovněž masitých pokrmů zdržela i jala se mluvit: »Já na tom nic směšného nenalézám. Má-li někdo srdnatost, víry své se ujmouti, mám takového muže za silného a udatného; kdo však své odznaky skrývá, jakmile se blíží nepřítel, tent jest bojácný, choulostivý a zbabělý.«

Na tato nenadálá, neočekávaná slova se jevistě ihned změnilo. Nejprve přidaly se k tomuto náhledu paní, a pak i mnoho mužů přizvukovalo, tak že p. Jindřich D... došel čestného vítězství.

V měsíci listopadu modleme se za duše vlažné.

Ednoho dne, kdy jsem se věnoval službě Boží, pravil sv. Augustin svým věřicím, »nemohl jsem nalézt duše horlivé, které v dobrém prospívaly, nalezl jsem je horšími, jelikož od dobrého upustily.« Dlouho po tomto sv. Otec radoval se sv. Bernard, naleznuv veliký počet vlažných duší, kterak začínají býti horlivými a dokonalejšími; proto zvolal: »Zde jest prst Boží!« A patře na ně, jako Mojžíš na hořící keř, tázal se sebe sama: »Kdož mi dá viděti tento veliký zázrak?« Ach, kdož nám dá spatřiti onen veliký zázrak, až napravi se duše vlažné, za našich dnů tak četné, až upevněno bude v nás království Ježíše Krista!

Kdo zkušeným okem prohlédne davy lidstva, nemůže neviděti, jak mnoho a mnoho jest lidí, a to křesťanů, kteří spí spánek Lazarův. Hleďme se zalibiti Bohu, a probuďme tyto duše zase k horlivosti!

Nechci tuto připomínati metly Boží, jimiž nás spravedlivý Bůh slehá. Nechci rozepisovati se o všeobecném zmatku mezi lidmi, o vzrůstajícím se neznabožstvím, o hynoucí mravnosti, o lidech, podkopávajících všeliký řád, ani se nechci zmiňovati o moru, jímž Pán Bůh stíhá mnohé země; což všechno mělo by již probuditi vlažné lidi k činnému životu křesťanskému, ku pravé horlivosti v dobrém. Jen poukážím milé čtenáře na to, jak nebezpečná je vlažnost v každé příčině.

Vlažnost je dle učení sv. Bernarda »zima duše.« t. j., zanedbání všeho dobrého, jež pronikne až do hloubi srdce. Všecky šlechetné city přestávají; všecka chuť k dobrému víc a více mizí; člověk jest jako svázán; milost Boží ustupuje; rozum se uspává; vlažný má strach před povinností, bojí se každé oběti, vyhledává pohodlí. »Ó jak hanebný, jak hrozný to pád s výšin do propasti, s trůnu do průplavu, s nebe do bahna, z ráje do pekla!« Vlažnost jest podivná nemoc duše, kteráž páchá všední hříchy bez výčitek, bez bázně, bez přemáhání. Takový člověk podobá se onomu ubožáku, jenž cestoval z Jericha do Jerusalema a stal se obětí loupežníků. Vlažný »vystaví si dům svůj na písku; i spadne příval a přijdou řeky a budou vátí větrové a oboří se na ten dům, i padne, a pád jeho bude veliký.« (Mat. 7.) A není dosti takových, politování hodných lidí? Než »synové lidští, dokavadž těžkého srdce? Proč milujete marnost a hledáte lež?« (Žalm 4.)

Kdo by se netrásl, slyšeli Ježíše Krista, an pravi, že vlažného ze Srdce svého vypudí, ze svých úst vyvrhne, poněvadž jest vlažným? Jak hrozná to slovo! Jak nesnadno jest opět vrátiti se do Srdce nejsvětějšího! Zdali tu není potřeby pravého zázraku, aby vlažný stal se opět horlivým? Ó jak nesmírné jest milosrdenství Boží, které z vlažných duší činí horlivé! »Není nikoho,« píše sv. Terezie, »jenž by, počav dny ve zlém, nemohl býti svatým.«

A takové veliké divy tvoří Božské Srdce Páně; vždyť posílá Pán učeníky k Janovi, aby mu zvěštovali, co slyšeli a co viděli. Slepí vidí, kulhaví chodí, malomocní se očisťují, hluchí slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium. (Mat. 11.) A kdo že jsou oni slepí, kulhaví, malomocní, hluchí, neli právě vlažní lidé, které Ježíš uzdraviti chce.

Ach, hleďme, aby oheň svaté lásky rozžal se po veškeré zemi! Vyprosme si od Božského Srdce Páně prostředek uzdravení, a sice vroucnou modlitbu. Modleme se tedy; pokořme se před Bohem, činme násilí Srdci Jeho. Když tři léta trvalo sucho, jež znamená vlažnost zastaralou, Eliáš se modlí, modlí se sedmkrát, a tu teprve vynoří se z moře malý mráček a brzy promění se ve mračno, jež vydává hojný déšť. Buďme i my vytrvalými, Bůh vzdechly modlitby naší odmění vodami milostí, kterých naše vlažná duše tak velice má potřeby.

M o d l i t b a .

Ó Ježíši! Skrz neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za nešťastné oběti vlažnosti, aby probuzeny jsouce ze sna smrti, horlivě věnovaly se službě lásky Tvé. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlast naši česko-moravskou!

Ó přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

**SVatá Kateřlna zVe Čtenáře ku pravé MouDrosti,
pozůstáVajíCí V katoLICKé VÍře.**

Vánoce.

V Betlémě nám se zrodil král,
Celičký svět ho uvítal:
Vítej, nebes králi!
S pastýři k němu spíchejme,
Milostné dítě vítejme,
Hlučné pějme chvály.

Jesličky krále trůnem jsou,
Chudé mu plénky k tílku lnou;
Zdráv buď, nebes králi!
Kéž bychom kdys, až přijdeš zas
Ve slávu oděn soudit nás,
Na pravici stáli!

Ty zlaté vlásky kol čela
Koruna Tvá jsou přeskvělá.
Vítej, nebes králi!
Trním, ach, zrudne vlas ten Tvůj,
By mohl býti podíl můj
Slávy věnec stálý.

Nachem se skvějí tvářičky
A na nich ze slz perličky.
Vítej, nebes králi!
Lítosti bol nám, Pane, dej,
A slzy smírné v oči vlej,
Bychom z vin se káli.

Královský hrad, aj, skály skrýš,
A srdce lidské Tvá je říš;
Vítej, nebes králi!
Spravuj nás ve své dobrotě
A zaveď po tom životě
Ve svých nebes dály.

VI. Šťastný.

Dům nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Díl druhý.

Klenoty.

„Dělejte sobě poklad, kterýž nehyne v nebesích.“ *Luk. 12.*

Ctihodný otec Alvarez mival ve zvyku každého dne s velikou vroucností připravovati se ke mši svaté. Tak klečel jednoho dne opět pohřížen ve hluboké rozjímání před velebnou Svátostí oltární. Pojednou pozdvihne oči, a hle, tu vidí v posvátné hostii malého Ježíška, kterak k němu vztahuje ruce, na nichž zavěšeno množství klenotů, šperkův a vzácných perel, že je sotva mohl unést; zároveň pak slyšel z úst Jeho žalostná slova: »Kdyby jen někdo přišel, kdo by to ode mne bral!«

Ó zajisté veliké množství pravých klenotů nám předkládá Spasitel. Aspoň na některé vás, milí čtenářové, tuto upozorním.

Zde hned u čísla 1. — **pravé perly.**

Dovol, příteli, ty se každodenně Pánu Bohu zpovídáš a vyznáváš, že jsi veliký hříšník a dlužník před Ním; snad to nebude žádná lež v ústech tvých, anebo by to byla jen pouhá farisejská pokora, když se modlíš: »Odpusť nám naše viny,« a zase: »Svatá Maria, pros za nás hříšné?« Snad nejsi tak zaslepen, abys při slovech »naše« a »nás« sebe vyjímал, že to jako na tebe nepadá, a při tom jako farisej ve chrámě myslel jen na své sousedy a sousedky?

Nuže, jsi-li tedy, jak pravíš a se přiznáváš, hříšník, vinník před Bohem, pak přede vším jiným ti třeba, bys toho hříšníka od sebe vypudil; neboť přineseli jej s sebou tam za hrob svůj na onen svět, kam, jak známo, nic nečistého vejíti nesmí a nemůže, pak se ti tam zle povede; pak se ti jednoduše a krátce

řekne: »Pryč odtud, odejdi ode mne!« a to buďto do ohně věčného, aneb aspoň do očistce. A proto jsem řekl, že přede vším jiným třeba, bys našel prostředek, jímž bys všecku nečistotu hříchů s duše své smyl. Ano, tato divotvorná voda je ten první poklad, jejž potřebuješ.

A voda ta, to jsou ony perly slz, jež prolévá pravá, upřímná, křesťanská lítost. Lítost a žalost musí ti však jíti z duše, musí skrz naskrz duši proniknouti, abys skutečně také bol v srdci svém cítil; neboť s pouhým »já bych rád« — se tu nic nespravi.

Kdyby bylo hříchů želeť tak snadno, jako je páchat, nebylo by ovšem dlouhého k tomu naučení třeba, jak lítost vzbuditi, přišla by sama sebou; avšak, jak zkušenost dosvědčuje, nařikají lidé všeobecně na to, že jim to velmi těžko bývá při sv. zpovědi dokonalou, opravdovou lítost nalézt. A stížnost tato je zcela oprávněna; neboť lítost pravá a před Bohem platná jest skutečně něco, co leží zcela mimo a nad silu přirozenosti naší, a všechno to přemýšlení a rozjímání, nařikání, kvílení a skroušené v prsa se bití nepřivede ti ji do srdce, tu může dáti jen jeden jediný, a to je Bůh, jenž pohybuje srdcem a ledvím člověka. — Nedáli ti lítost On, žádný jiný ti ji dáti nemůže!

Avšak na štěstí má Božské Srdce Ježíšovo nevyčerpatelnou zásobu této milosti, nevyvážitelný pramen té vody léčivé, vody hořkého žalu a lítosti nad urážkami Otce nebeského. Chceš-li si z ní tolik vyvážit, kolik ti nevyhnutelně třeba, by zpověď tvá byla před Bohem platná a tobě prospěšná, pak jen jdi ke Spasiteli svému a počni kopati hluboko do Jeho Srdce pomocí víry a pokory, a neustaň dříve v práci své, dokud nedobudeš

prvního a převzácného pokladu, perel pravé lítosti.

Četl jsem o jistém muži, kterak obzvláště chytře to nastrojil, aby tu posvátnou, hříchy smývající vodu slz ze Srdce Ježíšova si dobyl. Slyš, milý čtenáři, a zapamatuj si dobře ten »fortel« jeho.

Jistý veliký hříšník nebyl nikterak s to, by pro tvrdost srdce vzbudil lítost nad hříchy svými, ačkoli všemožnou práci si dal. Nad tím všecek zarmoucen opustil dům, aby si vyšel, nevěda ani sám, kam, a hledal někde útěchu ve svém bolu. Avšak ještě nepřekročil prahu domu. an tu potkal žebráka. Ihned připadlo mu na mysl, že řekl Spasitel v evangeliu: »Cokoliv nejmenšímu z bratří učiníte, mně jste učinili,« — a již se vrátil do domu, ukrojil chleba a nesl žebrákoví, a jakoby to byl sám Kristus Pán, odkryl hlavu, klekl před ním a kleče podal mu chléb. Při tom pak v srdci svém takto se modlil: »Nejdražší můj Ježíši, já Tě poznávám v chudáku tomto, a kdybych mohl, dal bych Ti srdce své; avšak ono je tak tvrdé, že si ani netroufám Ti je nabídnouti, obávaje se, že bys je ani nepřijal. Prozatím vezmi tuto skývu chleba, se srdcem mým pak učin, jak se Ti líbí.« A hle, sotva že domluvil, pojala srdce jeho taková lítost, že z očí mu vyhrkly dva proudy slz kajících, sladkobolných, a takovou pocítil blaženost, že se sotva vzpamatoval. Od té pak chvíle obsypáván býval tak hojnými milostmi, že uznati a přiznati se musil, že daleko větší milosrdenství prokázalo mu Božské Srdce Páně, než kdyby byl všechny vsudy žebráky chlebem podělil.

Ano, tak obměkčí se Srdce Ježíšovo nad naším trdným srdcem, prokážemeli dosti malou útrpnost bližnímu svému.

Ille, příteli, to jsou ty vzácné a cenné perly, a to ten snadný způsob jich dobytí.

Zde opět viz u čísla 2. — šperky ozdobné.

Sv. Gertruda byla řeholnice opravdu dokonalá a svatá, a právě proto si na své ctnosti nic nezakládala, kdežto mnohá jiná duše, stojíc na témže stupni dokonalosti, jako Gertruda, domnívala by se, že předčí samu Rodičku Boží, poznávala ona ve všech skutečích svých ještě takovou nedokonalost, že si ani netroufala Bohu je obětovati. Znáje tuto velikou skromnost a pokoru služebnice své, poučil ji jedenkrátě sám Kristus Pán, jak by to učiniti měla, by její dobří skutkové dokonalosti a plné ceny před Bohem nabyli. Gertruda měla krásný hlas a znala také v choru nejkrásněji předzpěvovat. I otázal se jí tedy Pán: »Gertrudo, co bys učinila, kdyby sestra vedle tebe sedící měla kašel a v choru chraptivým hlasem by zpívati musila?« Gertruda odvětila: »Zpívala bych za ni, aneb aspoň s ní, bych svým hlasem ji podporovala.« — »A hle, Gertrudo,« dodal Spasitel, »totéž činím i já; kde vidím, že některá duše se namáhá ze všech sil vykonati nějaký dobrý skutek, pro svou slabost však nemůže nic dokonalého a bohumilého vyvésti, tu přispěju jí rychle ku pomoci a přidám ze svého tolik, co třeba, by skutek její byl docela krásný a dobrý. A protože budoucně takto si počínej: pros při všem, co konáš, mé Božské Srdce, aby ze svého dalo a doplnilo, co ti schází, a já ti slibuji, že z jeho přebohatého pokladu milostí vždy doplním, čeho se ti nedostává.«

Lze si pomyslit, jak rozradostněna byla Gertruda, že takové poklady se jí otevřely.

Nuže, milý čtenáři, ať jsi sebe zbožnější, nebudeš se přece považovati za dokonalejšího, než byla sv. Gertruda, a proto zajisté připustíš, že i tvá práce a modlitba bývá namnoze nedostatečná a nedokonala. Ba modlitba tvá zní snad často v uších Pána Boha tak sředně,

jako skřípání rozvřzaného kola u vozu vedle líbezného zpěvu; a ta tvá »poboznost« na poli, v dílně, u krbu vypadá před Bohem jako ten otrhaný strašák v zelníšti vedle poctivé podoby lidské. Proto neupřesň, že ti také někoho třeba, jenž by tvé věci opravil a zlepšil, aby na ně Bůh s nebe s upokojením a zalíbením shlédnouti mohl.

Poslechni tedy a přijmi ochotně ono nabídnutí Krista Pána. Jdi a ber z bohatého pokladu předobrého Srdce Jeho a přidávej ke skutkům svým, okrášli a ozdoby je skvostnými zásluhami Jeho, aby nabyly ceny u Boha. Takovýmto způsobem — poslyš jen, příteli — můžeš i staré dluhy své u Boha splatiti i nových zásluh si vydobyti a rozmnožiti si svůj kapitál v nebi složený, ba můžeš i mnohemu jinému ubohému hříšníku získati milostivé oko u Otce nebeského. — Ó považ, jak krásnými šperky bys mohl vyzdobiti duši svou za čas svého života! Ach, synové lidští, proč nespojujete takto práce své se zásluhami Kristovými? Ó co byste mohli vyzískati pro věčnost! Ó kolik tu přichází na zmar práci, namáhání a lopocení jedině tím, že tomu lidé nechtějí rozuměti, aby práce své posvěcovali a tak záslužnými činili před Bohem! Škoda, přeškoda, mzdu pozemskou, pomíjející, si získáte, ale věčnou, nebeskou, ztrácíte, a přece tak snadno obě lze spojit!

Avšak viz dále u čísla 3. — **drahokamy a roucha svatební.**

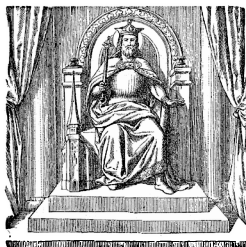
Zajisté že by se každý poctivý člověk styděl lidí, kdyby měl polonahý nebo jen pouze v košili jiti přes ulici. Avšak Písmo svaté učí, že i naše duše vypadá někdy před Pánem Bohem jako

neoblečená, nahá, a to bývá tenkrát, když člověk se sebe svlékl a od sebe zahodil roucho milosti Kristovy a stojí pak ve stavu smrtelného hříchu, nemaje na sobě žádné ctnosti křesťanské. Nebot ctnosti přidávají duši naší tak, jako svatební roucho, ze zlata a stříbra utkané a drahokamy posázené, zdobí tělo.

A hle, i takovýchto drahokamů pro naši duši leží nesmírné množství nahromaděno v pokladnici nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Jeden drahokam jest na př. mírnost a druhý pokora. O těchto dvou řekl Spasitel výslovně, že se mají v Srdci Jeho hledati, že jen zde právě a čistě

k nalezení jsou. A skutečně, všichni světci, jižto chodili ke Kristu Pánu do školy a do učení, zde ony drahokamy našli a sobě dobyli. — Povím ti aspoň o jednom, jenž se v tom výborně vyznal; byl to sv. Eduard, král anglický. Jako se Kristus, Syn Boží, s trůnu svého snížil a sklonil k nám

ubohým, neduživým žebrákům, v nesmírné, pokoře i trpělivosti a nepravosti naše na sebe naložil, tak učinil i král Eduard. Byltě v jeho zemi člověk žebrák a k tomu ještě mrzák na celém těle skroucený, že máje nohy na zad vzhůru obráceny, nemohl se jinak s místa hnouti, leč šouraje se rukama po zemi. Lazar tento zahlédl jednoho dne komorníka králova i prosil jej: »Pane, můj smilování se mnou!« A tento odpověděl: »Co bych mohl pro tebe učiniti?« I praví žebrák: »Již častokrát s velikým namáháním jsem se dovlékl do chrámu a prosil Boha o pomoc, a tu mi vnitřním osvětlením dáno na jevo, že kdyby mne náš dobrý král na svých zádech donesl

do kostela, úplně bych ozdravěl.« Tato slova žebrákova donesl komorník svému králi, — a co učinil tento? Díky vzdávaje Bohu, sklonil se k zemi před mrzákem, a tento svýma hrubýma rukama chopil se šije a hrdla králova, a tak na zádech jeho nesen jest do chrámu. Lidé, vidouce to, dílem se smáli, dílem i krále tupili, že se od žebráka nechá klamati a podváděti; ba nescházelo ani těch, kteří to vykládali králi za nerozum a pošetilost. Sotva však učinil král několik kroků se svým břemenem, již se natáhly žíly a svaly mrzákovy a nohy se narovnaly, tak že před oltářem postavil jej král úplně zdravého na zemi.

Třetí drahokám jest láska k bližnímu, čtvrtý pracovitost, pátý čistota, šestý poslušnost. Všechny tyto drahokamy má Božské Srdce Ježísovo netoliko samo v sobě, ale má také moc, že je může i do tvého srdce vsaditi.

Prohlédni tedy, milý čtenáři, dobře svou duši před zrcadlem, neníli také zbavena šatu a obnažena před nejčistším okem Boha nebeského. Zrcadlem tím jest ti celý život Krista Pána, a nedostatky ctností křesťanských jsou jako nedostatky, trhliny a díry v oděvu duše tvé. Nevidíš, jak na př. rychle se vzbouří a překypí tvůj hněv jako vařící mléko u ohně, nejdeli ti všechno podle tvé hlavy? Nepozoruješ, kterak jazyk tvůj ve společnosti se rozběhne a roztočí v proudu řeči, jakoby ti chtěl z úst utéci? A modle se, domníváš se, že Pána Boha nejlépe ctíš, vykládášli před Ním své domnělé dobré skutky jako prádlo k sušení. Ale kam pak bych přišel, kdybych chtěl jen poukázati na všechny trhliny a díry ve

krásném oděvu křesťana, jimiž tato nahá nectnost vykouká! Musíš sám dohlédnouti, kde máš něco roztrhaného, a každou trhlínu bedlivě spraviti. Scházili ti látka ke správě, pak jdi k Tomu, jenž volá: »Radím tobě, abys sobě koupil ode mne zlata ohnivého, abys byl bohat a bílým rouchem se přioditi mohl, aby se neukazovala hanba nahoty tvé.« (Zjevení 3.)

A nech si na tom, příteli, záležeti; neboť rozumí se samo sebou, že lidé v domě »Srdce Kristova« nesmí běhati otrhaní a ošumělí jako cikáni; kde by tomu tak bylo, tam by nezůstal Spasitel ani hodinu. A proto raději sám napomáhá,

by tam, kde přebývati chce, byli všickni domácí. Jeho odění krásným rouchem čestným i na duši.

U čísla 4. viz, jaké to lesklé tovary z nejčistšího stříbra!

Tážeš se snad, co s penězi? Kdo by za našich dní peněz nepotřeboval, neli k jiným účelům, tedy aspoň ke splácení dluhův? A dluž-

nici zda nejsme všichni alespoň u Pána Boha? Neprosimeliž každodenně za poshovění aneb úplné prominutí dluhů svých? Co jiného by znamenala prosba v Otčenáši: »Odpusť nám naše viny!« Ne, nikoli, není to žádná pomluva, řekli, že i vy lidé v domě »Srdce Ježísova« vezíte hluboko v dluzech. Ovšem, něco takového žádný rád o sobě neslyší, a tím méně u veřejnosti, a proto vezmu si vás jednoho po druhém. Pojď tedy sem, příteli, a dovol, abych ti tak mezi čtyřma očima prohlídal kapsy tvé — míním tvé svědomí. Jen se neboj, neudělám a nevezmu ti ničeho. Ale jak mi se zdá, není u tebe ani čeho vzíti, ba vypadá to jako v dlužní knize

zhankrotilého kupce, kde zapsány jsou samé příjmy na dluh, ale ničeho, čím zaplatiti. Mám ti snad předčítati dlouhou řadu, co ti Pán Bůh za celý čas tvého živobytí dobrého byl prokázal? Co ti dal na duši i na těle, jídla a nápoje, satstva a topiva, světla a čistého vzduchu, zdravého spánku a svěží síly, štěstí, radosti a hojného požehnání od bílého rána až do večera, a zase od noci až do východu slunce, od prvního ledna po všechna čtvěra roční počasí až do Sylvestra, a to vše po tolik, tolik již let!! Za to vše jsi ještě dlužen a nezaplatils ani povinnou daň. Ale to zatím necháme stranou; dnes ukáži na jiný odstavec v rejstříku tvého svědomí, a tu stojí psáno, že jsi bezpočtukráte Pánu Bohu ukradl povinnou Mu čest a odepřel dlužnou poslušnost; dále stojí psáno, že jsi ten drahý a skvostný sat milosti Boží, jež ti z dobroty své propůjčil, abys se v Jeho službě přece jako řádný sluha mohl ukázati, pokazil, pokálel a zahodil, ba že jsi dokonce ze služby Jeho utekl a raději s Jeho nepřátely držel, při tom však na Jeho útraty živ byl.

Ty snad, milý křesťane, takoveto upomínky na tvé nesčíslné nevěrnosti, krádeže a zpronevěření, jakých jsi se na svém Pánu dopustil, velmi nerad slycháš, a jakmile se ozvou, z hlavy vyháníš; vyháněj, odháněj si je od sebe, ale zapřítí to nemůžeš, sice postaví Bůh proti tobě svědky: slunce, které tehdy svítilo, zemi, která tě nesla, tvého anděla strážného, jenž při tom byl a nad tebou plakal, ba i toho anděla z podsvětí, jenž z tebe měl svou pekelnou radost, a tebe usvědčí z provinění tvých. A kdybys, příteli, chtěl svědomí své, jak to mnozí činí, uspatí a ukonejšiti leccakými omluvami, kdybys je chtěl opojiti rozkošemi světa, umlčeti svou domnělou spravedlností, nebo snad dokonce ubiti nevěrou a rouháním, nepodaří se ti to na

douho, ale ono se zase probudí a přijde na tebe jako nezvaný duch ve snách, a bude do tebe mluvit: ono ti i za dne, ztrpčovatí a zhořčovatí bude nejsladší a nejveselejší hodiny života tvého; ono tě bude škrabatí a hloďatí i při práci jako škvor v uchu, a půjdesli někdy mimo kostel nebo kříž u cesty, bude to jako nějaký příšerný hlas za tebou pokřikovat: »Plaf, plaf dluhy!«

Nuže, příteli, jak to stojí s tebou v té příčině? — Neklam se! Jednou Pánu Bohu zaplatiti musíš až do posledního halíře, a nezaplatišli sám dobrovolně, však On tě přinutí; máš k tomu moc.

Až přijde jedenkrát Boží pokladník s kosou na rameně, tenkrát nepomohou ti žádné omluvy, žádné hádky, žádné odklady a liché sliby: »Vždyť já zaplatím, jen poshověni!« Však to uvidíš sám, jak si Pán Bůh ke své věci dopomůže; ale tebe, tebe, má duše drahá, bude mně pak líto!

Protož měj už sám rozum a přičiň se, abys své dluhy u Pána Boha již nyní vyrovnal, abys tam na věčnosti nebyl uvržen do šatlavy dlužníkův, ani do malé, ani do velké.

Ale ty řekneš: »Snadno se káže, zaplat — ale odkud jenom vzít a nekrást?«

Ne, ne, příteli, krásti nemáš a nemusíš, ale za to jdi tamto k otevřené pokladnici, k Božskému Srdci Ježíše Krista, tam nahromaděn a uložen jest zvláštní kapitál pro takoveto dlužníky; jest to odkaz tvého Spasitele, jsou to nevýslovné a nikdy nevycerpateľné zásluhy Jeho, jež si zde prací a strádáním všeho druhu, hroznými mukami a přebolestnou smrtí vydobyl. Neboť tolik snad víš a rozumíš, že, poněvadž jest Syn Boží, byla by k vykoupení světa postačila jediná slza, jediná krůpěj Jeho přesvaté krve. Co však nad to vykonal a vytrpěl,

není ztraceno, aniž to sobě přivlastnil, nýbrž nashromáždil jakožto zálohu pro své dlužníky, a z toho také každému dává, mnoholi potřebuje. Ano hojně a štědře každému podává zejména ve sv. svátostech, při mši sv. a vždy, kdykoliv někdo s čistým a neposkvrněným srdcem pro Něho pracuje a trpí, se modlí a obětuje.

Konečně u čísla 6. — Zlato nad zlato.

Ano, příteli, to jest nejušlechtlejší a tobě nejpotřebnější kov, totiž zlato pravé lásky k Bohu. Ano, to jest také ten nejlepší, pravý poklad, o němž platí slovo Spasitelovo: »Skládejte sobě poklady v nebi (čili pro nebe), jež nehynou a nepomijí.« Neboť v nebi není ani lítosti, ani sebezapírání; v nebi pomine i víra a naděje, a co jediné potrvá na věky věkův, je láska! Tu však, bratře, musíš již s sebou přinést, když zaklepeš na bránu nebeskou; neboť tam v těch končinách není již k dostání. A proto budiž tvou první a výhradní starostí zde na zemi sobě získati a nastřádati co možná největší poklad lásky Boží. Nemohu ani pochopiti krátkozrakost oněch křesťanů, kteří si dělají naději přijíti jednou k Bohu, k témuž Bohu pravím, jehož zde na zemi pranic nemilují? — Avšak o tomto zlatu lásky Boží byla již řeč v kapitole »o domácích hodinách,« a proto zde o tom pomlčím, jakož i o tom nebudu dále mluvit, že právě tohoto zlata přebohaté poklady jsou ukryty v nejsvětějším Srdci Kristovu a zde také snadno k nalezení.

Na doklad tohoto naučení o pravých klenotech stůj zde aspoň jeden příklad o tom, jak mnozí svatí a světice Boží u Krista Pána pateronásobný poklad našli a vyzdvihli. Tak šťastná byla na př. svatá Maří Magdalena; nalezlať u Ježíše pravé perly, slzy to dokonalé lítosti, jimiž skropila nohy Jeho; nalezla po-

svěcení všech svých skutků kajících; nalezla šperky křesťanských ctností, zejména čistoty, která jí nejvíce scházela, a konečně i onen sladký oheň věčné lásky ke Kristu Pánu. Šťastný výsledek tento musí každému, i sebe bídňšímu hříšníkovi dodati chuti, by ji následoval k Srdci Páně, na poklady tak bohatému.

Díl třetí.

Dobývání pokladů.

„Proste, a bude vám dáno,
tlučte, a bude vám otevřeno.“
Luk. 11.

Kde jest ukryt náš poklad, víš teď, milý čtenáři, víš také, jaké skvosty a vzácnosti obsahuje, a proto již neotálej a jdi ho dobyt.

Avšak i o tomto dobývání měl bych ti mnoho pověděti a před mnohým tě varovati. Neboť i zde platí, co se o dobývání pokladův obyčejně říká, — že totiž nepočínali si člověk při tom dobře a obezřetně, nejen ničeho nevykope, ale poklad pryč ještě hlouběji do země zapadá a stává se tím nepřístupnější.

Ano, ano, již se mi nejednou stalo, že jsem poslal lidi k nejsv. Srdci Ježíšovu, aby si v té neb oné potřebě vyprosili pomoci; po čase však přišli ke mně se žalobou, že ničeho neobdrželi. Ovšem se to může státi, a sice z rozličných příčin. Někdy na př. prosí ten a onen Božské Srdce P. o zbytečnost, ba pravou hloupost, jižto dokonce nepotřebuje, ba která by mu mohla býti příčinou mnohého zla. Jiný zase prosí, aby byl sprostěn svých křížů, kdežto zatím Kristus Pán výslovně žádá, by každý nesl za Ním svůj denní kříž. Jiní zase modlí se a prosí, ale jen tak lenivě a nedbale, jednou nebo dvakrát, a již ustávají, kdežto zatím Spasitel výslovně mluví o prosení, hledání a tlučení, tedy častěji opětovaném. Mnohý prosí také, abych tak řekl, příliš drze a směle, asi tak, jakoby byl Pán Bůh nějaký jeho

lokaj a on pánem Jeho. Konečně prosí také mnozí se srdcem od Boha odvráceným a s Ním znepřáteleným, t. j. se srdcem těžkými hříchy poskvrněným, a to, to bývá nejčastější příčinou, že odcházejí s prázdnem od Srdce Páně. To také zcela přirozeno! Neboť již naše přirozenost jest taková, že se jí vše, co od nepřítele našeho vychází, velice protiví. A jak má tedy Bůh vyslyšeti prosby, jež vycházejí ze srdce Jej nenávidějícího? A Boha nenávidíš, hříšníci, tak dlouho, pokud těžký spáchaný hřích miluješ a udržuješ, nechť se ho vzdáti.

Proto platí zde za hlavní pravidlo: kdykoli chceš z nejsv. Srdce Ježíšova nějakého pokladu dobytí, ohlédni se dříve a prohlédni vlastní srdce své, nemášli v něm nějaký těžký hřích. K této prohlídce potřebuješ však nebeského světla od Ducha sv. I to si dříve vypros na Božském Srdci, a pak hledej, a najdešli v srdci svém nějaké takové Bohu protivné a odporné zboží, odstraň je ihned. Čím se to stane? Litostí nadpřirozenou a dokonale, s kterou je spojena ošklivost před hříchem tímto. Ovšem, jak jsi svrchu slyšel, nemůžeš si toho sám dáti, ale pros zase Spasitele, a On ti obě dá. Napotom třeba jen upřímného vyznání před zpovědníkem a téhož rozhršení, a srdce tvé jest opět očištěno a bohumilo. Pak teprve jdi s důvěrou a dobývej si pokladu ze Srdce Ježíšova, jakého potřebuješ.

Při této práci počínej si následovně: první věc, již musíš mít, chcešli se dostat k pokladu ve sklepe ukrytému, jest klíč k těmž sklepu. A podobně i do vnitra Srdce Kristova musíš mít klíč, a to je pevná a nezvratná víra, a to hlavně víra, že jest nejsladší Srdce Ježíšovo pro nás skutečně pokladnicí nevyčerpatelnou. Kdykoliv od Něho něco žádáš, rei pevně: „Já věřím! Věřím pevně, ó předobré Srdce Ježíšovo, že mi všechno dáti můžeš, poněvadž jsi Srdce Boha vše-

mohoucího; věřím, že mi také vše, co by k mému spasení bylo, dáti chceš, poněvadž jsi také nevýslovně útrpné Srdce člověka.“

Tak otevřeš sklepení, kde poklad ukryt, a když jsi na místě, dej se chutě do kopání. K tomu zase vezmi zlatou motyku a stříbrnou lopatu, čili jinak řečeno, živou touhu a pevnou důvěru. Když tedy budoucně budeš zase potřebovatí nějaký poklad, jdi jen přímo k laskavému Spasiteli a mluv Mu k Srdci a rei Mu, že On tě sám k sobě volá a zve, a že také přislíbil, klepajícimu že otevře a hledajícimu dá nalézt, co hledá; k tomu tedy Jeho přání a rozkazu že jsi přišel, a na Ném teď že jest slovu danému dostáti. Tak a podobně v uctivosti sice, ale přece s čistou, dětinnou prostotou mluv k Němu.

Třetí pak věc, jižto k dobývání pokladu berou, jest kouzelný proutek, a to jest v našem smyslu modlitba čili ponížená supplika, v níž vyjádřeno, jaký a který klenot právě potřebuješ, zdali litost anebo pokoru, sebezpřemáhání čili lásku Boží atd. Avšak s tímto proutkem nesmiš jen tak zahrávati, nýbrž užívej ho třeba tři- i vícekrát, ano ve zvláštní potřebě třeba po celých devět dní tluč na pokladnici Božského Srdce, aby ti odtud bylo dáno, čeho právě potřebuješ.

A konečně, když by se ti jednou zachtělo vyzdvihnouti si celý poklad najednou, uchystej nejprve srdce své, dobře je vyčisti nejen sám, ale nech je také od zpovědníka ve svátosti pokání vyciditi, až by se lesklo jako ryzí stříbro; pak požádej kněze, aby ti otevřel pokladnicí skříň čili svatostánek a odtud aby ti podal poklad všech pokladů — tvého Boha — ke svatému přijímání; pak, bratře, jsi majetníkem největšího bohatství světa; neboť ti platí slovo Jeho: „Vše, co jest mé, jest i tvé!“

To by byla, milý čtenáři, některá nejdůležitější pokynutí o tom, kterak se nebeské poklady z nejsv. Srdce Ježíšova vykopávají. Ty pak nyní chutě chop se díla a nenech Spasitele svého nadarmo tolik nositi a čekat. Stojili to i trochu práce a namáhání, nehroz se, ale považ, co se ubohý horník v podzemních dolech nalopotí a těžce, velmi těžce napracuje, než vydobude ze skály trochu lesklého kovu. Nemá-liž však i nejmenší milost z Božského Srdce Ježíšova daleko větší cenu, nežli všechno zlato a stříbro na zemi i pod zemí? Ovšem, ovšem, teď si toho pokladu Kristova mnoho nevážíš, ale věz, příteli, že přijde doba, kdy budeš jinak o něm smýšleti. Dnes anebo zítra, to nevím, ale jednou jistě upadneš do veliké nouze a úplně ožebračíš, a to bude tenkrát, když anděl smrti jako veřejný loupežník o všechno všudy tě obere a oloupí, až na ten holý život.

Ó bratře, ó sestro, tenkrát nebude mnoho viděti ze tvého nynějšího kypícího zdraví a z nádherného šatstva, z naušnic, náramků, svrškův a pyšných pštrosích per na klobouku! Toho všeho, ba i své dřívější podoby úplně zbaveno leží tělo tvé jako pouhý koslívec; i ten rubáš, jež ti dali s sebou na cestu do věčnosti, již úplně setlel a spráchnivěl, a v kapsách tvých není groše peněz, není sousta chleba, není kouska svičky v té dusné tmě pod víkem rakve. Kde, kde na celé zemi jest taková nouze k spatření?

A v ní, milý brachu, chtěj nechťej

i ty se jednou octneš. Ovšem, teď tomu nechceš ani věřiti. Teď ještě stojíš a chodiš na pevných nohou, ale brzy ti je sváže neviditelná ruka okovy a tobě bude za těžko choditi. Ty raději ulehneš, abys sobě odpočinul, ale den po dni budeš slábnouti a se silou bude ti ubývati vůčihledě i dechu. Povoláš lékaře, ale v patách za ním přijde někdo jiný, jehož jsi nevolal, a pustí ti žilou. Ty se ovšem budeš děsiti a brániti, ale nadarmo — rakev a hrob se ti otevrou.

Ó kdyby pak v této úzkosti někdo přišel a přinesl ti poklad takový, jehož ti ani smrt, ani hrob vzítí nemůže, poklad, jež si duše tvá může s sebou vzítí do onoho světa, kde všechno bohatství vezdejší stává se úplně bezcenným, kde mincmistr Páně jediné zlato lásky Boží, stříbro čistoty, perly lítosti a diamanty dobrých skutků za platny uznává — jářku, že bys pak za takový poklad mnoho, mnoho dal?!

Ó příteli, rei, co bys pak sobě přál mítí v ruce, celý vezdejší svět, aneho krůpěj pravé krve nejsvětějšího Srdce Ježíšova?

Bratře, rozmysli si to dnes dobře a jednéj pak dle rozmyslu toho! Ó učin již teď raději, co učinil sv. Tomáš, apoštol Páně! Vztáhni pokorně a s virou ruku do otevřeného boku Kristova a ještě hlouběji do otevřené rány Srdce Jeho, a dobuď si odtud nejdražšího, nejvzácnějšího pokladu — život věčný. Amen.

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, zrcadlo lásky a bolesti.

Srdce Jeho jest nejistějším a posledním útočištěm naším v životě i smrti.

XII.

Doohlédneme-li se v té Boží přírodě, zejména mezi živočišstvem, shledáme, že všechna zvířata i ptactvo hledá sobě obydli takové, v němž by ne-

toliko ukrýti se mohlo ve zlém počasí, nýbrž i bezpečno bylo před nepřátely. Tak staví si orel hnízdo své na skále proti hadům, holubice hledá bytlo v rozsedlinách buď skalních anebo ve zdích,

lišky mají doupata svá, by bezpečnými byly před slídivými psi, ano i vrabec staví si hnízdečko, kam by mláďata svá ukryl. Nuže, duše křesťanská, zlaž ty zůstáváš bez bydla bezpečného, ty, kteráž tolikerym a velikým nebezpečím v tomto životě pozemském vydána jsi? Ó pomysli jen, dokud čas jest, jak bys se opatřila, a to nejvíce pro hodinu smrti a nastávající soud. Takové útočiště však najdeš jenom v nejsv. Srdci Páně; »neboť jen zde budeš v bezpečnosti, dokud nepřejde bezbožnost; zde nebudeš mrznouti, neboť v nejsladším Srdci Páně nestydlá láska; zde budeš tonouti v radosti a rozkoši.« (Hadrianus Lyraeus.) Blaze duši, která se utíká v Srdce Spasitele svého; neboť tam ukryje se před nástrahami a pokušením zlého nepřitele. »Když pak nastal večer a slunce bylo zašlo,« tak čteme v evangeliu sv. Marka, »přinesli k Němu všechny nemocné a zlým duchem posedlé a celé město bylo u dveří shromážděno. A uzdravoval mnohé, kteří byli trápeni rozličnými neduhy.« (I. 32, 33.) Proč asi uzdravoval Pán tyto nemocné pod večer a ne ráno? V tom skrývá se veliké tajemství, praví sv. Jeroným; neboť ne bez příčiny podotýká sv. Marek jakož i sv. Matouš (8, 16.), že »večer byl a slunce zapadlo, když Ježíš nemocné uzdravoval.« Zapadajícím sluncem rozuměti se má Ježíš Kristus sám, slunce spravedlnosti, jenž když byl na kříži umřel, všechny nemoci duše naší vyléčil. »Všickni,« praví onen sv. učitel církevní, »uzdravení jsou ne ráno, nýbrž večer, když bylo slunce zašlo, když zrno pšeničné v zemi odumřelo, by hojného přineslo užitku.«

Dveřmi pak, o nichž evangelista mluví, že se u nich celé město sběhlo, vyrozumívá se otevřený bok a nejsv. Srdce Páně, které byl Longin při západu slunce kopím jakoby kličem na spásu celému světu otevřel. (Quaresmius.)

Ó lidé, ó křesťané, jak dlouho ještě bude srdce vaše lpěti na tvorech, na světě, na cti a slávě, na bohatství a bláznovství? Hleďte, dveře života a spásy jsou otevřeny. proč nechcete vejiti v milé Srdce Páně, kdežto jste přece tolik dobrodiní od něho obdrželi?! Jak dlouho volati bude vás Pán v útroby své? Ať nezmeškáte jako ony nemoudré panny, které sobě nepřispíšily a pro liknavost svou vpuštěny nebyly ku svatbě Páně.

Když holubice Noemova ponejprv z lodi vylétěla a pro bláto a bahno nikde usednouti nemohla, vrátila se hned do archy, a Noe přivítal ji a vpustil s radostí. Hle, duše milá, i tobě otevřeno jest Srdce Kristovo, toto okno v Jeho božskou lásku a milost, abys volně a bez překážky k Němu se dostala: ó pojď jen, zde sobě odpočín od námahy světské. zde tvůj byt a tvůj pokoj!

I žalmista Páně volá: »Vrat se, duše moje, v odpočinutí své; neboť Hospodin dobře učinil tobě.« (114, 7.) Pro tebe stal se člověkem, abys dle ducha obroditi se mohla. V cizích jeslech ležel, aby tobě místa zjednal v nebi. Ve stáji odpočíval mezi dvěma zvířaty, aby z tebe, jež jsi jako zvíře tíži hříchů nesla, duši čistou, lidskou učinil. Obětoval se ve chrámě Otci svému, abys i ty, křesťane, ve chrámě Mu srdce své obětoval. Vyhnán byl, aby tebe, jenž jsi u vyhnanství, opět do domu otcovského dovedl. On, jenž ptáky nebeské živí, lačněl pro tebe, aby tebe nebeskou mannou, nadpřirozeným chlebem nasýtil. On modlival se celé noci, aby tobě dal příklad, kterak lze rozhněvaného Otce na nebi ukonejšiti. Za 30 stříbrných prodán jest, aby za cenu svatě krve své tebe z otroctví ďábla a hříchu vykoupil. Trpěl mnoho útrap a protivensství, aby tobě utrpení pozemské ulehčil. Krví se potil, aby nečistotu duše tvé krví svou smyl. Provazy dal se svázati, aby roztrhl pouta hříchu, jež tebe

vízi. Opuštěn byl ode všech učeníků, aby u tebe zůstati mohl až ku tvému skonání. Od Petra zapřen jest, aby Jej v podobných okolnostech pevně a veřejně vyznával. Křivě obžalován byl, aby tebe, pakli vinu svou vyznáš a uznáš, u soudu ospravedlniti mohl. Vlastního roucha zbaven byl, aby tebe rouchem cti a svatosti přioděl. On, král živých i mrtvých, dal se trním korunovati, aby tobě korunu pravé, věčné slávy na hlavu posaditi mohl. Ke smrti byl odsouzen, abys ty, jenž jsi smrti zasloužil, věčného života dosáhl. Ze svatého města svého, Jerusáléma, byl vyvržen, aby tebe do nebeského Jerusáléma uvedl. Těžký kříž nesl trpělivě na bedrách svých, aby s tebe kříž tvůj snal, anebo ti jej ulehčil. Na kříž jest přibit a s ním povýšen, aby tebe a všechny k sobě táhl. Mezi dvěma lotry visel, abys ty ve společnosti andělů jednou žil. Za tebe umřel, aby tobě nebe získal. A když již všechno, co proroci o Ném předpověděli, byl vykonal, dal ještě po smrti nejsv. Srdce své kopím otevřít, netoliko, by ukázal, že tebe i po smrti miloval, nýbrž aby tobě cestu do Srdce svého otevřel, abys v něm došel útěchy, bezpečnosti, poklidu a věčné spásy. Protož navrať se, duše, má, v odpočinutí tvé; neboť Hospodin dobře učinil tobě, všechno pro tebe dal, sebe celého obětoval — i srdce tobě otevřel.

Chcešli tedy, křestane, světu, ďáblu, vlastnímu tělu svému a jiným ještě zjevným i tajným nepřátelům spásy své utéci, uteč se do spásy Nejvyššího, jakož se byli Mojžiš a Aron utekli při vzpouře lidu do svatého stánku, a přikryl je oblak a ukázala se velebnost Páně. »Rány Spasitelovy,« praví sv. Augustin, »poskytují mi bezpečného úkrytu, obzvláště rána Božského Srdce Páně.«

Když byli Benjamité pro ošklivou prostopášnost svou od ostatních jedenácti kmenů mečem pohijeni, zůstali na živu

jen ti, kteří se rychlým útekem do pouště spasilí a v horách Remmonských se ukryli.

Hříšná duše, ačkoliv jsi již tisíckrátě smrti i pekla zasloužila, přece nezoufej, nýbrž kajicně uteč se v samotu nejsv. Srdce Páně; zde bude Pán k srdci tvému mluvit, zde očistiš sebe od kalu prostopášnosti a bahna hříchu, zde jediné se uchráníš před věcnou záhubou. Jak šťasten budeš, křestane, v boji posledním, jestliže bydlle jsi v Srdci Páně; neboť sladce jest umíratí tomu, kdo ze Srdce Páně přechází v Jeho nebe.

Onen bohatec v evangeliu, jehož polnosti bohatou zeň přinesly, zabýval se myšlénkou, že si vystaví nový dům, aby v něm obilí své i celý majetek nahromadil a lenošnému, bezstarostnému životu se oddal. »Řeknu pak duši své: duše moje, máš mnoho zboží složeného na mnohá léta; odpočivej, jez, pij a hoduji!« (Luk. 12, 19.)

Neboť tak bláhovým; neboť což pomůže toto tobě? Vždyť praví Bůh: »Blázne, této noci požádají duše tvé od tebe; to pak, co jsi připravil, či bude?« Chcešli něco jistého míti, slož to v Srdci Páně, zde odpočiň, zde jez, pij a zde raduj se po všechny dny života svého; neboť Srdce toto stalo se všem vším, jest zdrojem všech milostí, všech dobrodiní, všeho požehnání, mořem lásky a milosrdenství.

Pročež milujme toto nejsv. Srdce Spasitelovo z celého srdce, z celé duše, ze vši mysli a ze vši síly své; neboť není možno, by bylo nějaké srdce tak tvrdé, tak studené, aby nevzplanulo láskou, rozjímali o lásce Srdce Krista Pána. A látkou k rozjímání takovému měly býti články tyto, stavící nám před oči Srdce Kristovo jakoby v zrcadle, abychom v něm zřeli a poznali lásku Jeho i bolest a opláceli Mu. seč jen síly naše stačí.

Ó Božské Srdce Ježíšovo, zvolejmie ku konci, jeli jen jediná krupěj krve ve

mně, která Tě nemiluje, ať vytržena jest a do ohně uvržena! Jen toho lituji, že jsem Tebe, krásu božská, tak pozdě poznal! Avšak s pilností zdvojenou chci nahraditi, čeho zanedbala lenost dřívější, abych vroucnější láskou Tebe miloval, Tobě horlivěji sloužil a čest a slávu Tvou na zemi, jak v moci mé jest, rozšiřoval!

Ó dej mi jen milosti své a pomoci, abych tak žil, cítil a jednal, abych s apoštolem Tvým právem mohl zvolati: »Kdož odloučí nás od lásky nejsvětějšího Srdce Páně? Nic na zemi, nic pod zemí, ani nic na nebi. Ježíši, Tobě živ jsem, Ježíši, Tobě umírám, Tvůj jsem v životě — kéž i Tvým jsem ve smrti!« Amen.

O vzpouře proti Bohu.

(Dokončení.)

Názavě patříme na průvodce svého; místo odpovědi mávnul rukou ve vzduchu, a my udiveně patříme, jak najednou vše hustou mlhou přikryto; upřeně hledíme před sebe, jak se z ní ponenáhlu vynořují rozličné předměty, až se před námi nachází jizba, jednoduše, ale čistě upravená, jaké nacházíme ve venkovském domku. Každý kousek nábytku je na svém místě; avšak tím více odráží od tohoto pořádku v jizbě panujícího jednání obyvatelů; hospodář, na němž na první pohled pozorujeme, že jest v každém ohledu ze srdce oddán zvykům a obyčejům od předků zděděných, prudce přechází jizbou a na čele stahuje se hrozivé mračno veliké bouře; hospodyně, opřena o ložnici postele, zakrývá zástěrou uplakané oči, u kamen sedí asi 20letá dcera, hledíc vzdorovitě před sebe.

»Vizte,« pravi šeptem náš průvodce, »toť první, ale sotva poslední bouře v této rodině, v níž dosud úplných 25 let láska a svornost manželská panovala a vespolečná spokojenost vládla. A co se stalo? Hospodář, vyšed dnes dříve z kostela než jindy, spatřil mezi svobodnými ženskými mihnouti se a rychle domů chvátati svou dceru, oblečenou v šat, jehož střih se nikterak nesrovnával s krojem předkův a s krojem, který dosud v osadě této

panoval, ač v poslední době panství jeho silně ujímána půda pod nohama, zvláště přičiněním několika děvčat, která byla ve službě nebo ve cviku v blízkém městě. Co následovalo, můžete si sami domyslit. Takto nerozumná matka obětovala modlé modě nejdražší poklad domácnosti své, totiž svornost manželskou, pokoj rodinný.«

Teď teprve poznáváme, že to tatáž matka, kterou jsme před chvílí viděli dceru svou uváděti v místnosti bohyně módy, jež si s počátku tak bázlivě a ostýchavě počínala.

Rázem zmizela venkovská jizba i se svými obyvateli a my hledíme v nádherný salon velkoměstský; před drahocenným zrcadlem od stropu až k zemi sahajícím stojí paní řiditelová, paní to, jak se říká, v nejlepších letech; bedlivě prohlíží svou toalettu, opravujíc záhyby těžkých šatů hedbávných; teď vyjímá z krásného pouzdra zlatou jehlici s dýmantem; je to k jejím dnešním jmeninám od manžela věnovaný — správněji řečeno vynučený — dar; zářícím okem prohlíží drahokam, jako oheň ve světle čelných svíců plnoucí, a usmívá se samolibě, představujíc si již napřed, jak závistivě budou na ni pohlížeti ostatní dámy na plesu, který k její počti uspořádal zpěvácký spolek; vždyť toho významování si zasloužila — jest kmotrou spolkového praporu.

Pan řiditel jest již dávno hotov se svou úpravou, a nezapomněl ani červenou stužkou ozdobiti prsa svá; byltě za své věrné služby před několika lety vyznamenán — bylo to ještě za svobodna, neboť dlouho uvažoval a se připravoval, než vzal na sebe jho manželské. Nemoha se v saloně dočkati konce toalety své paní, jde několika pokoji do své kanceláře, aby z dlouhé chvíle prohlédl psaní, právě na stůl od sluhy položená. Nedbale odkládá psaní za psaním; vždyť podle adresy poznal, od koho je, — až se zahledí na malý lístek od důvěrného přítele; toť bude cosi náhlého, vždyť dnes ráno přišla od něho gratulace. Chvatem trhá obálku, čte, vrávorá do kouta, podpírá hlavu, klesající nad listem na stole rozloženým, a čte okem ztrnulým: »Zítra přijede vrchní inšpektor, aby prohlédl knihy a pokladnu tobě svěřeného závodu. Odpust, že jsem tě dříve neuvědomil; jen šťastnou náhodou jsem se to dověděl právě teď. Přeji ti, aby vše našel v pořádku...« — »Haha, v pořádku!« zaznívá šilený smích kancelářem. Vstává po krátkém přemýšlení, nejistým krokem potácí se ke protější stěně, snímá cosi, a než se nadáme, zaduní střelná rána. Dobře mířil; bezdušné tělo klesá k zemi.

»Vizte oběť, přinesenou módě! Nešťastník neměl tolik síly, aby odepřel něco své marnivé ženě, která ne z lásky, nýbrž jen aby mohla svým marnivým choutkám hověti, podala ruku obstárlému sice již, avšak velikých příjmův a proto též vážnosti požívajícímu řiditeli. Když nestačily příjmy na uspokojení všech tužeb oddané citelky bohyně módy, sáhl manžel její na jmění jemu svěřené; falšoval knihy i směnky, vyprázdňoval pokladnu — a skončil sebevraždou.«

Najednou vše zmizelo, a my se octneme na náměstí. Před námi vykračuje sobě švihák, máje šaty z nejmódnějšího závodu vídeňského; ohlíží se, zdali

vzbuzuje zasloužený obdiv nejnovějším výrobkem umění krejčovského.

Člověk by myslil, že to nejméně syn hraběcí, a zatím jest to pokažený student, bezplatný praktikant, syn chudého tkalce. Hle, tam v pozadí vidíme bídnou chatrč horskou; za jedním stavem sedí otec, za druhým starší dcera, mladší právě odešla, by odvedla práci ve městě. Ze všech koutův i z tváří obyvatelů zírá největší nouze a vysilení; matka nedávno následkem nedostatku a velkého namáhání ulehla a bídný svůj život vezdejší dokonala. Otec i dcery drou se dnem i noci, nepoprávajíce sobě ani trochu oddechu a posily; každý vydělaný groš se schová a jen tolik se bere z výdělku, aby hladem neumřeli. Rodičové, aby jejich jediný syn a mazlíček nemusil tak bídně živořiti, dali jej na studie; synáčkovi, doma rozmazlenému, do jehož dětského srdéčka nerozumná matka vsévala símě nadutosti a pýchy, strojíc jej nad ostatní děti chudých tkalců pohorských, a takto záhy v něm dychtění po předáctví, pýchu a marnivosti vzbuzovala, nešly studie příliš k duhu. Když nemohl ani dobrými vlohami, ani bohatstvím, ani vysokým rodem anebo postavením nad jiné vyniknouti, vrhl se v náručí bohyně módy; nejmódnějším oblekem chce nad jiné vyniknouti — ať si ubohý otec a sestry předčasně upadají ve hrob.

Ubohý oběti modly módy!

Mimo nadání nalézáme se v nádherném saloně plesovém. Věru, ani nevíme, kam dříve upřiti zrak, oslněný množstvím světél, nádherou a přepychem zde panujícím. Mimovolně spočine konečně oko naše na krásné postavě dámské; vždyť zraky všech jsou zvláště na ni upřeny. Pokolení »silné« o překot se pachtí, alespoň úsměv královny plesu uloviti, co zatím pokolení »krásné« závistivým okem prohlíží šat její, zdali by se nepodařilo nějakou chybu naleznouti. Marné

namahání! Vše ušito dle vzorků tento týden přímo z Paříže došlých a vše co nepečlivěji upraveno.

Kdo by to řekl, že všeobecné pozornosti se těšící »královna plesu« jest matkou dosti četné rodiny. Na ní starosti mateřských věru neviděti; ale ona si jich také příliš mnoho nepřipouští. Dostí na tom, že dala dětem život, že se stará, by jim bylo uvařeno dobré jídlo, že pilně studuje rozličné Bazary, by vždy dle nejnovější módy byly ustrojeny; že jim drží a platí kojné, chůvy, učitele a učitelky — nač by tyto lidi platila, kdyby se ještě sama měla s dětmi zabývat? To je proti onomu dobru; toť je móda, a té musí šetřiti, jest to povinna svému vynikajícímu postavení, které naproti jiným ve městě zaujímá. Pilně choditi do divadla a na plesy, sčastňovati se rozličných přednášek a výletů. Sem tam napsati do dámských listů nějaký článek anebo zamilovanou povídku, a když zbývá chvíle, choditi na procházku. Že při tom nezbyvá času o děti se starati, jest přece zřejmo. Dostí na tom, když matku jednou za den ve svém zvláštním dětském pokoji uvidí, a mimo to když snad nějaká návštěva přijde, která projeví přání »krásné dětičky« spatřiti. A následky toho? Ty vidíme na straně protějši.

Chůvy a pěstounky jsouce jisty, že panstvo z plesu nepřijde domů před půlnocí, pozvaly si své milence hned po odchodu pánů zrovna až do dětského pokoje; vždyť se jindy dosti, když není jinak, s nimi po tmavých koutech nashovávají. Děti ještě nespi, naslouchají dvojsmyslným řečem, pozorují bedlivě neslušné si počínání, smějí se necudným žertům, třebas jim ještě nerozuměly; zkrátka: do nevinného srdéčka dětského zaset koukol ohavné neřesti, aby co nejdříve počal bujetí a hned v prvním vzniku utlumil kvílko nevinnosti.

Politování hodné oběti, které vlastní matka přináší své bohyni, módě! Nešťastnice, aby jen mohla sloužiti modle své, s nejdrazším pokladem, Bohem ji svěřeným a jednou od ní zpět požadovaným, tak nakládá!

»Michael, kdož jako Bůh, aby mu na níkor povinností, Bohem uložených, smělo býti slouženo?! Zdaž budou moci zaslepenci též na onom světě hověti marnivosti své a ohyzdné tělo přiodívati šatem nejmódnějším?! Vetchý cār jest jim milejším nad svatební roucho Beránkovo. Komu sloužili v životě, od toho ať žádají mzdu po smrti!«

Bolně dojati zaslepeností lidskou, opouštíme místnosti bohyni módě zasvěcené, abychom mohli nahlédnouti též do třetí kaple.

Jaká zde rozmanitost! Marně se ohlížíme po nějakém oltáři neb obrazu, který by nám vysvětlil, komu vlastně kaple zasvěcena. Aha, již to máme! Každý ze přítomných má svůj vlastní oltářik a na něm svého boha, majícího podobu lidskou nebo zvířecí. Divní to bohové! A přece jak věrně jim slouží jejich etitelé, dbalí každého pokynu, ano i pohledu. Proto si nás také žádný nevšímá, jsa celý zabrán ve službě, bohu svému prokazované; můžeme tedy docela bez oslychu si prohlížeti řady přítomných. Ba žádný se ani neohlíží, když náš průvodce počíná nám vysvětlovati, při tom rukou na jednotlivce ukazuje:

»Vizte odpůrce věčného Boha! V srdci, které Bůh pro sebe stvořil a kterým chce býti nade vše milován, není pro Boha místa žádného; celé zaujímá jeho »zhožňovaná.« Nedbá hlasu svědomí, nevaruje se zlé příležitosti, nedbá příkázání Božích; nečiní, co chce Bůh, nýbrž co chce jeho modla; nevaruje se toho, co Bůh zapovídá, nýbrž co se nelíbí jeho modle; zkrátka Bůh a Jeho příkázání nejsou více pravidlem jeho ži-

voľa, jeho myšlení, řeči a skutků, nýbrž choutky, žádosti a přání milenky; za úsměv byl by snad hotov do ohně skočiti — pro Boha zdá se mu sebe nepatrnější věc těžkou. Vizte, jak přestupuje čtvrté a sedmé přikázání Boží, jen aby mohl modle své nějakým dárkem se zavděčiti nebo zábav a vyrazení s ní užívali.

Pozorujte tuto osobu; do nedávna byla to hodná, zbožná dívčina, avšak stala se s ní veliká změna; v modlitbě nenalézá již záliby, a klečeli, máli ruce sepjaté, pohybují se rtové — vězte, že mysl její nepovznáší se k Bohu, nýbrž jest zaujata myšlením na svého milence, modlu to srdce svého. Do chrámu ji nic již netáhne, loč jeli naděje, že tam spatří svou modlu; oltář jí není oltářem, nýbrž její »vyvolený«; k němu pohlíží, k němu tihne mysl i srdce její — což jí po tom, co se děje u oltáře, ona má jiného boha, než Toho, který sestupuje s nebe na oltář. Této modle obětuje nešťastnice svůj nejdrazší klenot — nevinnost, obětuje své dobré jméno a česť, obětuje lásku svých rodičů. Marň hřímáš, Bože, s hory Sinaj: »Cti otce svého a matku svou!« marň: »Nesemilniš!« — nedbá, neslyší ničeho.

A teď obraťte zřetel na tyto dva, kteří jeden druhého osobu chová na svém oltáříku a jí česť, náležející pouze nejvyššímu Bohu, prokazují. Rozličné překážky se jim staví v cestu, které odstraniti nemají tolik sily, sebe se zřeknouti ještě méně a bez sebe žiti — toť pro ně holá nemožnost; spíše dokážou žiti bez Boha. Nuže, spolu žiti nemohou, chtějí tedy aspoň spolu umříti, a končí sebevraždou.

Všimněte si ještě onoho mladíka; jeho modla nechce mu dříve podati ruky své, dokud jí odporná babice (jeho staralá matka) není pryč od něho. Co učiní nešťastník? »Trochu jedu, a bude mi pomozeno, jinak ne; pro ústa lidská

nemohu přece matku z domu vystrčiti!« Takto nešťastník rukou zločinnou trhá pásku nejbližšího pokrevenství, kterou věčný Tvůrce upřadl mezi rodičkou a dítkem. — Ó jak hrozné služby vyžadují tito bohové a bohyně od ctitelů svých!

Avšak zaslepenost lidská a odpor proti jedinému Bohu sahá ještě dále. Vidíte onu obstarlou osobu? U dveří stojí vyhladovělý žebrák, prose pro milosrdenství Boží o kousek chleba nebo trochu polévky. »Táhni mi s očí! Jdi do práce, darmožroute, a vydělej si! Kdo nedělá, ať laké nejl!« Bouchnuvši dveřmi, odchází zrovna k pohovce, aby si zahrála se svým mopslíčkem, líně se protahujícím na hedbávné podušce. Snad není nemocen? V poledne se své oblíbené lahůdky, husích játýrek, ani nedotknul. Každodenně se uvaří něco zvláštního této modle, zač by nuzná rodina mohla býti vyživena. Pro tuto modlu zapomenuto na hlavní přikázání lásky k bližnímu, nedbáno rozkazu Mistrova, bychom si ukládali poklady dobrých skutků milosrdenství tělesného i duševního!

Podruhé seznámějí všemi zvony na hrubé služby Boží; kde kdo spěchá, jen ona milosťlečna jakoby neslyšela; pro ni dnes není žádné neděle, ani kostela, ani třetího Božího, ani druhého církevního přikázání. Jak by se též mohla vzdáliti, jak na mši sv. jíti, když její kanárek jest churav — aby tak v její nepřítomnosti modla její posla! Ne, ne, ona nemůže odejiti, jí musí přece více záležeti na tomto zvířeti, nežli na přikázání Božím a nařízení církevním; ona přece musí více dbáti o něj, nežli o vlastní duši; ona přece musí věrněji sloužiti němé tváři, nežli věčnému Tvůrci!

Michael, kdož jako Bůh, aby k vůli němu byly zákony Boží a církevní lehkomyslně nohama šlapány!

Popatřte ještě na onu dámu zrovna

nám naproti, právě se mazlí s kočkou, bolestně na ni pohlížeje. Na prahu jejího domu stojí uplakaná dívčina; malý ranec, veškerý to svůj majetek, drží v ruce, pohlížeje rozpačitě na všechny strany; vždyť neví, chuděra, kam by měla v tomto cizím městě kroky své zamířiti. Teprve před nedávnem vstoupila do služby v tomto domě: službu měla obstojnou a paní s ní byla dosti spokojena až do dnešního rána; ale dnes, zametajíc, šlápla nechtíc mazánkoví paninu na ocas, tak že bolestně zamňoukl. Na místě napřed vyhubována a pak byla ze služby propuštěna.

Kdyby celý rok nešla do kostela, nad tím by se její paní nebyla pranic pozastavila; kdyby hříšné známosti udržovala, zajisté ani slovem by ji nedomluvila; ale její modle ublížení — takový přečin nelze jinak dosti potrestati, nežli okamžitým propuštěním ze služby. Ať si počne neslechetnice, co počne, ať si zahyne hladem, nemohouc služby a práce najíti, aneb ať se oddá neřesti — na tom paní pranic nezáleží; ať si zahyne rozumný tvor, stvořený k obrazu Božímu a v vykoupení nejdražší krví Bohočlověka — to jí vše jedno; modle své ublížení nedá.

Kdož jako Bůh, aby tělo od Něho stvořené a duše jím vdechnutá směla beztrestně vydána býti v nebezpečí časného i věčného zahynutí?!

Mějte dosti na těchto několika obrazech lidské převrácenosti, Bohu a Jím ustanovenému pořádku a zákonu na odpor se stavící.

Nyní nahlédneme do poslední kaple, byste spatřili množství, které na trůn svrženého Boha uvelebilo své vlastní tělo, a tomuto smrtelnému bohu na místě pravého, věčného Boha celý svůj život slouží.

Věru, nenadáli jsme se, že by bylo na světě tolik modloslužebníků svého vlastního těla, a to mladých i starých, všelikeho povolání i zaměstnání, ani nuzné nádeníky nevyjímaje. Žádný se

na nás ani neohlédl; patrně, že jim na ničem nezáleží, leč na vlastním těle; vůkol může se dít cokoliv, jen když tělu se dobře daří; ať si duše třebas hyne, jen ať prospívá tělo.

»Nejsouli to ti,« obrací se k nám náš průvodce, »o nichž sv. apoštol Pavel dí: »Jejich bohem jest břicho, a konec — zahynutí!« Že nepomní, jak bezúčelná to práce, tělo tak pečlivě krmiti! Vždyť sebe vybranějšími pokrmý syceno a sebe vzácnějšími nápoji napájeno, klesne ve hrob a stane se pokrmem osklivého hmyzu! Že neuvaží, jak nevďěčná to práce, úzkostlivě hovětí všem choutkám svého těla, a jak šeredně se ono odmění! Kéž se rozpomenou na nešťastného bohatce, v pekle pohřbeného! Proč tam byl pohřben? Byl to nějaký nevěrec? Či rouhal se Bohu? Anebo nějaký krivopřísežník? Snad docela zbojník? Nebo podvodník a zloděj? Či smilník? Nikoliv! Toho ničeho se nedopouštěl, tím ničím nebyl. Sv. evangelium pouze dí o něm, že každý den skvostně hodoval, nádherně se šatil, zkrátka, svému tělu místo Bohu sloužil, a to stačilo, by byl na věky pohřben v pekle.

Kdož jako Bůh, aby jemu místo Bohu mělo slouženo býti?!

Po těchto slovech opouštíme chrám, kráčíme zamyšleně táborem, uvažující v mysl, co vše jsme v něm spatřili. Mimovolně tážeme se v duchu sami sebe: »Nepatřím též já mezi tyto odpůrce bytosti nejvyšší? Nezáleží mi také na něčem více, než na Bohu? Nezačíná srdce mé nějaká modla?«

Za takových myšlenek rychle nám ubývá cesty, a dříve než se nadáme, podává nám náš mocný průvodce ruku na rozloučenou. Vděčně tiskneme podanou pravici a slibujeme si často ve svém životě připomínati jméno a heslo jeho: »Michael, kdož jako Bůh?!

Na obranu modlitby.

(Pokračování.)

4.

Nuto chceme čtenářům »Školy« podati v překladu list, který jistý kněz ze severního Tyrolska zaslal redakci »Sendbote« k volnému použití a v němž dokazuje, jakou moc má důvěrná modlitba. Píše takto:

„Jest to věroučná pravda, že nic se neděje bez vůle Boží nebo alespoň bez Jeho dopuštění. Vždyť bez Jeho vědomí a vůle ani vlas s hlavy naší nespadne; tím méně mohou těžká utrpení a veliká bída nás trápit, nechcejí nebo nedopustili to Bůh.

Abychom vůli Boží plnili, a vše, co na nás sesílá nebo dopouští, s odevzdaností přijímali, toť je křesťanská dokonalost. A taková odevzdanost do vůle Boží je zbožným křesťanům tím snadnější, čím více jsou přesvědčeni, že Bůh ničeho nechce a nedopouští, co by alespoň konečně nebylo k Jeho cti a slávě, a co by spolu nebylo nám prospěšno, t. j. zdali tomu sami mocí svobodné vůle své nejsme na závalu.

Tu by však mohl někdo říci: Jest tedy nejlépe, bychom ve všech svých potřebách a bidách se jen modlili: »Otče, Tvá vůle se staň, rač mi jen tu milost dát, bych vše, co na mne sesíláš a dopouštíš, trpělivě a odevzdaně snášel!« Pak by ovšem nebylo třeba ohlašovati o vyslyšených modlitbách, dostačovalo by, psáti a kázati o odevzdanosti a trpělivosti.

A což zdali nebylo by to ukrutné pro citlivé srdce lidské? - Nesčíslné případy dosvědčují opak, že totiž Pán Bůh ke prosbám nábožných lidí a na přímluvu svých Svatých nezřídka nápadně lidských béd se zaujímá, zázračně v nich ulehčuje a pomáhá.

Sesílali Pán Bůh na nás kříže a utrpení, má při tom vždy zvláštní úmysl;

úmysl ten, jestli jen poněkud o nem přemýšlíme, můžeme a máme poznati, bychom vůli Boží tím ochotněji a dokonaleji plnili. Nezřídka jsou však tyto úmysly před námi skryty, a teprve věčnost nám je odhalí; v tom případě třeba nám, bychom úplně do vůle Boží se odevzdali. Avšak také někdy se podobá, že Bůh sesílá na nás kříže a utrpení, a že má při tom úmysl, nás od nich opět sprostiti, jestli Jej o to prosíme. Tak totiž má se Jeho čest a sláva rozmnožiti, naše důvěra a odevzdanost oživit. A tak poznáváme Boha nikoliv jako přísného pána, který, nedbaje béd svých dítek, jen svých cílů si hledí, nýbrž jako laskavého Otce, kterého to bolí, vidí je trpěti, a který netrestá více, než potřebí jest.

Úvaha tato maně přivádí nám na mysl tyto dvě otázky: 1. Za kterými podmínkami pomáhá nám Pán Bůh? 2. Podle čeho poznáváme, že Bůh chce, bychom Jej za osvobození toho neb onoho zla prosili, že chce, bychom Jej netoliko prosili: »Buď vůle Tvá,« nýbrž bychom Jej též vzývali: »Pane, pomoz nám?«

K prvé otázce odpovídám: Velice vhodné jest, aby prosby naše byly vyslyšeny, pakli vůle naše se srovnává s vůlí Boží, t. j. chceme-li to, co Bůh chce. Tato srovnalost musí býti základem, na němž své modlitby a prosby stavíme. Bůh ochotněji slyší naše prosby, neprosíme-li jednostranně za odvrácení toho neb onoho zla, nýbrž připojujeme-li vždy, není-li to proti Jeho nejsvětější vůli. S touto srovnalostí naší vůle s vůlí Boží má se družiti neobmezená, nikoliv opovážlivá důvěra, že Bůh nás vyslyší; může, chce a vyslyší, ovšem opět, jak

On bude chtít, a v čase, který Jemu povědomý jest. Z toho vyplývá třetí hlavní podmínka: vytrvalost a trpělivost.

Ke druhé otázce: dle čeho můžeme poznati, že Bůh chce, bychom Jej za sprostění toho neb onoho utrpení prosili, podotýkám, že jistým znamením toho je, cítili v sobě nadobyčejnou důvěru, že Bůh naši modlitbu vyslyší.

Tato pevná, vytrvalá důvěra, která, mimochodem řečeno, je darem Božím, vzbuzuje se v nás buďto zevnější příčinou, na př. dobrým, soustrastným přítelem, anebo dobrou knihou; buďto vnější příčinou, že nás jakýsi vnitřní hlas napomíná, bychom ruce sepjali a u Boha pomoci hledali, ujišťujíc nás, že marně nebudeme Boha vyzývat. Modlitba nekoná se nikdy nadarmo, jako dobrý skutek zjedná nám vždy nějaké dobro; byť také nás Bůh utrpení nesprostil, dává nám alespoň sílu, bychom utrpení trpělivě nesli, nebo odměňuje modlitbu jiným způsobem; avšak toliko důvěrnou modlitbu chce Bůh vyslyšeti a pro ni nás utrpení sprostiti.

Tomu nasvědčuje následující případ.

Hodného, velice zručného řemeslníka a otce rodiny ranila dne 12. února t. r. živní mrtvice. Jemu samému záleželo nejvíce, by svatými svátostmi byl zaopatřen, a když se tak stalo, odevzdal se úplně do vůle Boží. Záchvaty mrtvice se opakovaly a nemocný se domníval, že konec jeho se již blíží. Jeho manželka a šest malých, nezaopatřených dítek stály kolem lůžka, hořké slzy prolévající; neboť věděly, že s otcem ztratí jedinou svou podporu na světě a svého živitele. V největší nouzi utíká se člověk k Bohu — a tak i oni vyzývali nejsvětější Srdce Ježíšovo, dali na modlení v kostele a sami konali doma devítidenní pobožnost. Já též měl útrpnost s nešťastnou rodinou, i byl jsem přesvědčen, že Božské Srdce Ježíšovo jistě pomůže. Nevěda o jejich

devítidenní pobožnosti, přislíbil jsem jménem jejich konati 9denní pobožnost, pozůstávající ze svatého růžence, ke cti nejsv. Srdce — pobožnost tu pak také konali — a že pak vyslyšení modlitby v odborném časopise uveřejním. Pátý, sedmý a zvláště devátý den měl být dle výpovědi lékaře zvláště nebezpečný; ale, díky nejsv. Srdci, minuly šťastně; záchvaty byly poněkud slabší, nepatrná zimnice brzy pominula, a nemocný se již tak zotavil, že může opět pracovati. Pomocí nejsv. Srdce zachována rodině podpora, dítkám otec.

Jinou neméně poučnou událost, hodící se k odpovědi na druhou otázku, vypravuje jistý francouzský kněz.

Na úpatí rozkošného pahorku v jednom z nejúrodnějších údolí francouzských stojí skromný venkovský dvorec. Již 60 let bydlejí v něm odloučeny od hlučného světa dvě sestry, které již asi 30 let všemožně se snaží dojiti jediného cíle, totiž, aby jejich bratr se polepšil.

Bratr bydlí se sestrami v onom domě a obdělává s nimi statek po otci zděděný. Všichni tři jsou vlastníky; jsou svobodní, bratr nechtěl se oženiti, sestry vdáti.

Mladší sestra jen plakala a se modlila za svého nešťastného, mravně spustlého bratra. Starší sestra byla jiné povahy. Nařádaná neobyčejnou rozhodností, používala všemožných prostředků k dosažení svého cíle. Avšak všeliké pokusy milující sestry, bratra polepšiti, zůstaly marné; ani její obětavost nemohla zatvrdelé srdce bratrovo obměkčiti.

Jedenkrát vešel nešťastník v jakési nebezpečné podniknutí. Aby jej z nebezpečenství vytrhla, umínila si sestra, že bude při hospodářství na jednom rozsáhlém panském statku dohlížeti. Slabé její zdraví nesneslo však tak velkého namáhání. Mimo to poskytl i její přátelé a příbuzní, na něž se obrátila, bratrovi pomoc, ale opět marně; to dodalo jí

poslední ránu. Konečně těšila se naději, že bratr snad přece se polepší, vykoná-li ona pouť k naší Paní Saletské. Ale ani to nepomohlo. Neznajíc již žádného prostředku, žádné jiné cesty, zvolala všecka malomyslná: »Bože můj, Bože můj, co bychom měly ještě činiti, aby se polepšil?« Tu se jí zdálo, jakoby Spasitel k ní uvnitř promluvil: »Věř ve mne, důvěřuj mně, a bratr tvůj k duchovnímu životu se probudí!«

Následkem tohoto vnitřního vnuknutí pravila ke mně: »Přijměte toto pro dílo Božského Srdce, o němž jste právě mluvil.« — mluvil jsem o apoštolátu modlitby, — a dala mi do ruky pět frankův. I nevěděl jsem s počátku, jak bych tohoto daru pro dílo, které jest úplně duchovní povahy, pro apoštolát modlitby použil. Pán však dobře věděl; požehnal tento malý dárek, že k tomu posloužil, aby se první zprávy Jeho Srdce, časopis Božského Srdce Páně, do Afriky zaslaly: za těchto pět franků poslal se časopis Božského Srdce Páně do západní Afriky.

Od toho času modlila se nábožná sestra za svého bratra k Božskému Srdci Páně. Za tím účelem připojovala ku svým denním pobožnostem litaňi k Srdci Ježíšovu a čekala klidně na vyslyšení. A také brzy byla vyslyšena. Bratr upadl v bolestnou nemoc, že musil na lůžku zůstat. Překonán bolestí, vzýval, tuším, ukřižovaného Spasitele, by mu bolesti zmírnil. Neboť, ač srdce zatvrzelého, přece nezanedbal konati pobožnost ke sv. kříži, na niž ve svém domově si navyknu. Pokaždě pozdravil uctivě svatý kříž, kdykoli šel mimo něho. Neminulo neděle, by nebyl ve vesnickém kostele mši sv. přítomen. Tyto náboženské úkony jsou zajisté na odpor smýšlení, které jinak ve svém životě projevoval; avšak je pravděpodobno, že právě pro ně Božské

Srdce nad hříšníkem se smilovalo a jemu milosti polepšení poskytnulo. Je sice neznámo, co se v čase jeho bolestné nemoci v srdci jeho dělo, ale jisto je, že se k Bohu vrátil. Neboť když se poněnáhu z nemoci své pozdravoval, navštívil jej duchovní správce a po 26 let trvajících marných pokusech zpovědníka mu odporučoval, nezdráhal se již a ochotně s návrhem souhlasil. I poslali pro dotčeného kněze, jenž se vydal ihned na cestu. Přišel k domu, byl od kajcníka srdečně uvítán a do jeho pokoje uveden, kdež se mu vyzpovídal; andělé v nebesích radovali se nad kajícím křesťanem. Avšak nejen andělé, i jiní se radovali. Slyšme, kterak jeho starší sestra s mladší radost svou vyjadřují: »Konečně můžeme se s nebem radovati! Můj bratr právě ve své srdce přijal Toho, který za něho na kříži umřel; právě přicházíme z kostela, kde jsme při mši sv. za onu milost děkovali. Než jsme do kostela vstoupili, tázal se mne ještě, kleknemeli si k zábradlí. Rychle jsem odpověděla: »Tak jest!« Jdu napřed, on za mnou, a stojí vedle mne. Ó jak jsem byla překvapena! Domnívala jsem se, že půjde do blízkého kláštera, by tu více v soukromí pobožnost svou vykonal. Avšak nikoliv; tu působila milost Boží! Okamžik sv. přijímání přichází; klečíme, bratr mi po pravici, sestra na levici, všichni tři u stolu Páně. Ó tisíckrát budiž za to veleben, božský Spasiteli! Doufala jsem sice vždy, že bratr se polepší, ale nikdy mi nenapadlo, že jednou všichni tři tak pospolu budeme klečeti. Nejsem s to, bych božskému milosrdenství dosti děkovala; radost má je nevyslovitelná. Po celou mši sv. jsem radostí plakala, že mám vedle sebe bratra, který andělům nebeským takovou radost připravil.«

Přípravy Boží k vykoupení pokolení lidského.

(Úvaha adventní.)

Byla to nešťastná, přežalostná doba, když člověk od svého Boha — tvor od svého Stvořitele a zdroje veškerého bytí a žití — dobrovolným přestoupením zákona Jeho — hříchem — se byl odvrátil. Následkem toho zabřednul do temností a bludů přechetných, zaslouživ sobě nekonečnou bídu na těle i na duši. A v tom přežalostném stavu byl by člověk na vždy ostal, aniž by sám sebe kdy povznést mohl k původnímu cíli svému, kdyby nejvyšš svrchovaný a slitovný Bůh nebyl se člověka ujal. Avšak pomoc Boží, totiž vykoupení a vysvobození člověka, nemělo se státi hned, ale až bída jeho byla největšího stupně dosáhla. Tu teprve ukázala se milost Boží — vykoupení naše. Onu temnost a bludů plnou, předlouhou dobu čtyř tisíc let značí nám právě církev svatá čtyřmi nedělemi adventními, aby nám ukázala, že i před příchodem Mesiášovým noc a tma bludů přemohla světlo pravého zjevení Božího a že zkréhlost čili zima smrti zvítězila nad životem. Byla to dlouhá, předlouhá a trpká doba pro pokolení lidské, ačkoli přelaskavý Bůh rozmanitým způsobem připravoval a oznamoval různými předznamenky vykoupení. Vedení Písmem sv., seznáváme tuto přípravnou cestu takto se vyvíjeti.

Naši prarodičové poznávali teprve po svém pádu velikost hříchu svého; litujíce prvního poklesku, střežili se každého dalšího přestoupení zákona Božího. Avšak ono neblahé símě, totiž hříšná žádostivost, přešla i na jejich syny, Kaina a Abela. Byli sice od svých rodičů k bázni Boží a ku pracovitosti vedeni a pilní ve svém zaměstnání, tak že sám Hospodin jim žehnal. I vznikla v nich po příkladu jejich rodičů touha, podobným způsobem svému Bohu díky vzdáti oběti, a sice toho, čím jim byl tak hojně požehnal. Abel obětoval to nejmilejší a nejlepší, co měl, ano i Kain obětoval, ale srdce jeho bylo prázdné pravé lásky, a tudíž obět jeho nedosla takového zalíbení, jako Abelova. Závist a nepřítelství zmocnila se srdce jeho, a tak dlouho a bez ustání v něm pracovala, až uzrála v pevný úmysl, nenáviděného

bratra odstraniti — vraždou. Za spáchaný, do nebe volající hřích zasáhla bratrovraha pomsta Boží; v zoufalství těkal s místa na místo, vida všude před sebou zločin svůj.

Tak vidíme hned na počátku v těchto dvou bratrích ono rozštěpení lidské společnosti na dobré i zlé, a tak to bude až do skonání světa. — Abel jest nám obrazem Pána Ježíše, dobrého pastýře a i všech spravedlivých, kteří vždy od bezbožných musí trpěti.

Smrt Abelova byla hroznou ranou pro zarmoucené rodiče, vidoucí první krvavou oběť svého hříchu. Dobrotivý Bůh zacelil ránu tuto, uděliv jim dobrého Seta, který ve všem nastoupil dědictví Abelovo. I jeho potomstvo neslo dlouho vlastnosti otcovy, až během času v obcování se zlými Kainovci tak se porušilo, že až na jedinou rodinu Noemovu všickni na Boha zapomněli a ve hroznou nepravost zabředli. I zželelo se Nejvyššímu, že člověka stvořil, a ustanovil vyhubiti všech potopou světa. Avšak milosrdný Bůh napomínal skrze Noema stále důrazně a výstražně bezbožníky, ale bez výsledku, tak že konečně nastoupila spravedlnost Jeho a ztrestala všech — zahynutím. Jen koráb Noemův stal se ochranou jeho osmičlenné rodině.

Ó buďme poslušni každého volání Božího ku pokání, a bděme i modleme se, abychom hněvu Jeho ušli. Žijme v korábě — katolické církvi — a nalezneme spásu; ve vodě pak sv. křtu vyhlazeny všechny hříchy naše. — Ze věčného obětujícímu Noemovi ukázala se duha míru jakožto znak dobroty a věrnosti Boží.

Mocí Stvořitelovou rozmnoženo potomstvo Noemovo tak, že nemohlo již pohromadě trvati, rozštěpivši se při stavbě věže babylonské z trestu Božího na rozmanité kmeny dle různých jazyků, rozešlo se na vše strany a založilo tak rozmanité národy. Toho následek byl, že nyní zapomínali víc a více učení svých praotcův o neviditelném Bohu a Jeho příkazech. Tak hluboce poklesli, že viditelné tvory, jako slunce, měsíc, hvězdy, ano i lidi a

zvířata jako bohy ctili. Tyto falešné bohy dělali si sami, stavěli jim obrazy z kamene, kovu, dřeva nebo hlíny, oltáře, chrámy a přinášeli jim nesčíslné oběti, domnívajíce se, že jim tyto bezživotné věci pomoci mohou. Povstalo modlářství a z něho šířily se bludy, pověry, neznámost poznání Božího, surovost a nevázanost mravů, nespravedlnosti, prostopášnosti a nepravosti všeho druhu vždy víc a více, tak že právě náboženství, t. j. pravá známost o Bohu a Jeho vůli téměř úplně se vytratilo.

V bídě této smíloval se Bůh nad lidským pokolením, že vyvolil sobě Abrahama, muže nábožného a vyvedl jej z prostřed lidu modlářského do země kananejské, a slíbil, že ho učiní národem velikým, dá mu zemi zaslíbenou a že z jeho potomstva vyjde Mesiáš, Vykupitel světa. Ano i sám se Abrahamovi zjevil a jej poučil, co a jak by činiti měl, aby se Mu zalíbil. Věrnost jeho pak zkoušel příkazem, srdci otcovskému hrozným, přímo zoufalým, i odměnil jeho ochotnost a poslušnost stejně velikou milostí, totiž obnovením a stvrzením slibů jemu učiněných a též i synu Isákovi opěťovaných.

Simě Isákovu rozmnoženo ve dvanácti synech, jež arcioctce (patriarchy) zoveme, proto že se stali hlavami dvanáctera pokolení židovských. Jsou pěkným obrazem dvanáctera apoštolů, těchto duchovních otců národů křesťanských. Jeden ze synů Jakubových, dobrý Josef, ze závisť od svých bratří prodán a za otroka do Egypta odvečen, kdež po přemnohých útrapách a nezasloužených trestech prozřetelností Boží na první místo pro králi povýšen. Jako týž od bratří prodán, nevinně do žaláře vsazen, avšak pro dobro svých bratří a Egyptských divuplně povýšen, tak rovněž Ježíš Kristus zrazen a nepřítelům vydán; od těchto odvečen, nespravedlivě odsouzen, ano i usmrčen, vstal z hrobu povýšen, učiněn Vysvoboditelem všech lidí. Jednomu synu Jakubovu, Judovi totiž, učiněno příslibení, že z jeho potomstva vyjde Spasitel světa, a proto celý národ zván pokolením Judovým, t. j. národem židovským.

Ujařmený národ tento po smrti Josefově vyveden od Hospodina skrze Mojžíše a Arona z Egypta, a na památku

toho ustanovena slavnost velikonoční čili nekysaných chlebů.

Sám Bůh vodil lid svůj na poušti způsobem zázračným, a uchrániv je vod červeného moře, krmil a sytil je divuplným způsobem.

Vyvedení z Egypta skrze Mojžíše jest pěkným oznakem vykoupení našeho skrze Ježíše Krista. Beránek velikonoční jest výmluvný obraz Beránka Božího, snímajícího viny celého světa. A Červené moře předznačením svátosti křtu svatého, kterou vcházíme do nebe, jako Izraelité vešli Rudým mořem do země zaslíbené.

Na hoře Sinai na to dáno jim desatero Božích příkazání, jež zachovávati lid ochotně byl slíbil. Zde učiněna obnova davné úmluvy, že lid bude poslušen a Bůh jej učiní národem vyvoleným, jemuž dá králování i kněžství, že chrániti jej bude proti nepřítelům a naplňovati veškerým požehnáním. Dána mu archa úmluvy, t. j. Bůh rozkázal Mojžíšovi na hoře Sinai, jak ji má zhotoviti a veškerý věci do ní a kolem ní. Ustanoveno o obětích a jiných bohoslužebných výkonech, jakož i rouse nejvyšších kněží a ostatních. Vše bylo pouhým stínem, co mělo přijíti v Zákoně novém a státi se teprve skutečností.

Archu úmluvy dělila záclona na dvě části; přední část značila církev svatou, zadní pak, zvoucí se svatyně svatých, přítomnost a velebnost Boží čili nebe. Stůl akaciový, obložený zlatem, pokládal se každého týhodne dvanácti chleby předložení, které jsouce z nejpěknější nekvášené mouky pšeničné, vždy po šesti na sebe se kladly. Stůl i chleby byly předznakem oltáře, na němž se Ježíš Kristus ve způsobách chleba a vína (nehot i nádoba vína nalézala se na onom stole) svému nebeskému Otci za nás hříšníky skrze ruce kněžské obětuje. — Dvanáct chlebů značilo počet pokolení izraelských, představujících celé človecenstvo, celou církev sv., která se dle slov sv. Augustina s Kristem Ježíšem, v Kristu Ježíši a skrze Něho v nejsv. Svátosti Pánu Bohu obětuje. — Svícen se sedmero lampami značil Krista Pána a pastýře Jeho církve, kteří jsou rozdatelé sedmero Kristem Pánem ustanovených svátostí. — Oltář kadidelný, na němž nejvzácnější kadidlo z vonných

věcí se páliło, byl též obrazem Krista Pána, a kadidlo modlitby. Ježíš Kristus jest našim stálým přimlůvcím u Otce nebeského, a kněží mají přednášeti modlitby za sebe a za lid skrze Ježíše Krista, a tyto mají se stále vznášeti vzhůru jako libovonná obět. — Mimo svatostánek nalézal se v siní oltář měděný na zápalné oběti a značil kříž Kristův, na němž On za nás též obětován byl, a veškery starozákonní oběti měly jen potud ceny, pokud se konaly jakožto předznaky nejsvětější oběti na kříži. — Měděné umývadlo pro kněze ukazovalo k tomu, jak nutnou věcí jest čisté svědomí, chceli kdo před Pánem Bohem se objeviti a Jemu obětovati. — Toto vše zde jen v krátkosti uvedené jesti obrazem církve svaté a jejího pokladu milosti.

Mojžíš dlel 40 dní na hoře Sinai, a hle, za jeho nepřítomnosti spácháno zlatým teletem lehkomyšlné modlářství. Vidu to vracející se Mojžíš, ve svém rozhorlení nad tak hříšným zpronevěřením měl za to, že lid ten ani není hoden zákona Božího, a proto rozbiv obě kamenné desky, potrestal příkladně všechny vinníky, ukázal lidu velikost jeho provinění a jen k výslovné, úpěnlivé prosbě kajícího lidu vstoupil opět na horu Sinai, a prodlev zde zase 40 dní a noci, vrátil se, nesa dvě nové desky zákonní, s tváří zářící a tak se skvoucí, že Israelští lesku toho ani snést nemohli. Od té doby měl Mojžíš tvář vždy zakrytou, a mluvě k lidu, jen poněkud ji odhalil, mluvě však s Hospodinem, odkrýval tvář úplně.

Aron ustanoven za nejvyššího kněze a pokolení Levyho stalo se služebníky archy úmluvy. Sláva a přednost Mojžíšova a Aronova vzbudily závist u Kore, Dathana, Abirona a ještě 250 Israelitů, kteří učinivše vzpouru, od Hospodina tím potrestáni byli, že země pohltila náčelníky a oheň s nebe strávil ostatních 250. — Do stavu kněžského nesluší se dráti a násilně se ho domáhati, nýbrž koho sám Bůh ke stavu tak důležitému a svatému povolá. Rovněž nešťastníci Kore, Dathan a Abiron jsou nám obrazem těch, kteří jednotu církve nesváry trhají.

Nastal okamžik rozhodný, zaslíbená země měla se nyní prozkoumati. Mojžíš vyslal k tomu účelu 12 mužů, z každého

pokolení jednoho. Tito vrátivše se, vypravovali, že země ta jest překrásná a velmi úrodná; avšak deset jich ustrašilo lid, jakoby ona země byla nedobytnou. Nastalo hrozné reptání a vzbouření proti Mojžíšovi. Josue a Kaleb marně se snažili lid k důvěře v Boha povzbudit; lid se tak roztřpěl k jejich řeči, že by je byl ukamenoval, kdyby se nebyla velebnost Boží nad svatyní ukázala a očividně původce vzbouření náhlou smrtí nebyla potrestala. Jen Josue a Kaleb zůstali na živu, ano ni jeden z oněch, kteří byli reptali, nevešel do země zaslíbené.

Tito zbujení Israelité jsou obrazem křesťanů, kteří se domnívají, že není možno nebe dosíci, i když sám Pán Ježíš jim je smrtí svou otevřel a svým učením i svými milostmi je tam vésti chce. Josue a Kaleb jsou naproti tomu odznakem oněch pastýřů, kteří lid k důvěře v Boha vzbuzují a horlivě ke pramenům spásy ukazují i vedou, a za to jen často pronásledováni bývají, že ne dle lidí, ale Bohem ve všem se řídí. Avšak jako ti, kteří Josue a Kaleba proklínali, trestu Hospodinovu neusli, tak až dosud trestáni bývají všickni, kteří se prohřešují na pomazaných Páně — a pastýře církve sv. pronásledují. —

Že pak lid při všech dobrodiních Božích stále jen k modloslužebnosti se klonil — musil čtyřecet let na poušti se zdržovati. Byloť to zase odznakem lidského života vůbec, že než do života věčného — do nebe — se dostaneme — pouští tohoto slzavého údolí projiti musíme, kde nám mnohých protivností a nedostatků je trpěti. Na pochůzkách těchto přišli do krajiny, kde byla voda trpká — a tu k rozkazu Božímu vložení dřeva učiněna ihned pitelnou a sladkou. Kříž Kristův oslazuje veškery trpkosti těm, kteří přikázání Boží věrně plní. — Manna a křepelky, jimiž Bůh lid israelský sytil, byly předznačením té nebeské manny — pravého Těla a Krve Páně! I manna byla jim příčinou, že reptali na poušti; — a proto přišli hadi, kteří každému, kohož uškli, smrt způsobili. Velký počet zahynul takovým způsobem — Mojžíš prosil za lid — a z rozkazu Božího vztýčený had měděný — obraz Krista Pána na kříži — uchránil jednoho každého zlého následku ušknutí, jakmile

jen kajicně a prosebně k němu pohlédli. Jen kajicnost hodna zásluh Kristových. Skála musí udeřením otevřena býti, aby hojnost vody vydala na poušti — a tak nám otevřen v boku Kristovu, z něhož se církev sv. zrodila, onen přebohatý pramen všech milostí, kterýmž nám lze se zachovati pro život věčný. Než i sám Mojžíš poklesl nedůvěrou v Hospodina a musí za to trpěti, že nohou svoji sám do zaslíbené země nevstročí. — Tak přísný Bůh trestá i sebe menší viny na každém — ano i na těch, kteréž miluje. Treští časně jsou následek Jeho otcovské dobroty, která zde tresce, aby na věky mohla ušetřiti a oblažovati. — Mojžíš ustanovuje ještě Josue za vůdce lidu israelského, předpovídá zavržení lidu israelského a vyvolení pohanův — udílí zvláštní požehnání každému pokolení a napsav vše v knihu, již do archy úmluvy byl položil, vystupuje na vysokou horu, a pohlížeje touhyplným okem v krajinu zaslíbenou, kananejskou, umírá v Pánu. — Zákon Starý, jehož služebníci Mojžíš nepřivádí do zaslíbené blazenosti věčné, — nýbrž nový vůdce (Josue — Ježíš Kristus) otevírá teprve brány tyto. — Josue uvedl šťastně národ do země kananejské a každé pokolení zaujalo onu část, která jemu losem byla připadla. — Boje a nepřátelé, s jakými Israelitům bylo tak často činiti, jsou znakem oněch protivníků, jakých má církev sv. vůbec a každý křesťan zvláště, a jež překonati musí, chtějí jako vítěz do nebe se dostat; a my jen ponenáhlu je překonati můžeme, abychom tak pilně a stále ve ctinosti se cvičili a nezpyšněli.

Po smrti Josue zapomínali Israelité na Boží přikázání a slib poslušnosti, jaký byli skrze Mojžíše i Josue Hospodinu učinili, a obcuje se ostatními národy upadli v modlářství a jiné nepravosti. Za trest dopustil Bůh, že byli mnohokrát od sousedních národů přemoženi a utlačováni. Obrátili se však k Bohu, Bůh pak vzbudil statečné muže, soudce, kteří je z útisků těch vysvobodili. — Tak se dělo po 450 let. Nejznamenitější soudcové byli: Jefte, Samson, Heli a Samuel. —

 Na to obdrželi Israelité krále — a první z nich byl Saul. David pak se stal znamenitým svoji zbožností a tím

zvláště, že mu Hospodin učinil zaslíbení, že z jeho potomstva vzejde Messias; — Šalomoun pro svoji moudrost a že tak velebný, přenádherný chrám Jerusalemský vystavěl — patří k nejznamenitějším. Šalomoun ve vsi své slávě jest obrazem Ježíše Krista — a chrám Jerusalemský onoho zařízení Božího, jež Kristus sám pro nebe ustanovit přišel — totiž Církve sv. — Za Roboama, syna Šalomounova, rozděleno království židovské v judské a israelské tak, že prvé tvořila dvě pokolení, a sice Judy a Benjamina, a držela se Roboama — ostatních pak desát pokolení se přidrželo Jeroboama, který svedl lid k modloslužbě. Rozdělení toto bylo obrazem roztržek, jakými se mnozí křesťané od pravé Církve odtrhují a pak vždy víc a více od pravého učení, kteréž jediné ona neporušené chová, odchylují. — V království judském byli Ezechiáš, Josiáš a Josafat, zbožní králové; přemnozí pak byli modlářství oddáni a velmi bezbožní. Lid sám se vždy nejvíce dle svých králů řídil, a že tito — zvláště v říši israelské — velmi zlí byli, rozmnožily se modlářství a nepravosti i v této říši takovou měrou, že Hospodin je dosti těžce trestati musil. Aby pak přece pravé zjevení Boží úplně nevymizelo, seslal Bůh ob čas svaté muže — proroky —, kteří ku pokání napomínali, budoucí věci — zvláště mnoho o příchodu Messiasa, předpovídali a mnohými zázraky pravými vyslanci Božími se osvědčovali. Nejvíce předpověděl o Kristu Ježíši prorok — Isaiáš. Lid zbožný ctil a miloval své proroky, ale zlý je pronásledoval, nenáviděl, ano i vraždil; bylť věrným obrazem pravých služebníků Božích i v Novém Zákoně. — Pro mnohé nepravosti dopustil Bůh, že assyrský král Salmanasar israelské království vydobyl a zničil, obyvatele do otroctví odvedl a na místo jeho přišel lid cizí, modloslužebný, který náboženství židovské jen z části přijal —; bylť to tak zvaní »Samaritáni.« — Po 100 let vyvráceno i království judské králem Babylonským Nabuchodonosorem, Jerusalemský ztroskotán, zdi městské rozmeteny a chrám Šalomounův úplně zničen. Král Jechoniáš a jeho lid do Babylonu do otroctví odveden, které 70 let trvalo. Toto rozptýlení židův a israelitů mezi

národy pohanskými mělo ten blahý účinek, že pohané aspoň z části o pravém náboženství zvěděli a tak již připravování byli na pozdější dokonalé poučení o Bohu. Jeho vlastnostech a vůli, což se stalo přístím Messiášovým.

Jak israelité tak i židé litovali v zajetí svých poblouzení a neposlušnosti a pevně si předsevzali, jen pravému Bohu se klaněti a v té účtě statečně trvati. Dobrotivý Bůh naklonil krále Cyra perského jich prosbám a tužbám tak, že dostali Israelští dovolení nejen k návratu do své vlasti, ale i obnovení chrámu Šalomounova. Ano, král ten vrátil jim veškery bohoslužebné posvátné nádoby, obdariv je ještě mnohými jinými dary. — Za vedení Josue, syna Josedecheova a Zorobabele, syna Salathielova, a jiných vznešených navrátilo se 42.360 židů z Babylona do Judska a prvnt jich prací bylo, že sobě postavili oltář, na němž by Bohu obětovati mohli. I se stavbou chrámu započali —, musili však pro velké a mnohé překážky ustáti až konečně za Nehemiáše s neobyčejným namáháním ji dokončili, držíce v jedné ruce meč, kterým se bránili — a druhou pracujíce.

Josue a Zorobabel jsou odznakem Ježíše Krista, který spojiv v sobě úřad kněžský a výsost syna Davidova, vysvobodil nás z otroctví ďáblova a přivádí do nebeského Jerusalema, jen když překonáme veškery obtíže — nám v cestu se stavící. — Tento druhý chrám byl obrazem katolické církve, jejížto lesk zvláště vniterní jest — a daleko převyšuje zevnější slávu školy židovské. — Esdráš a Nehemiáš sbírali nyní se vši pílí svatá Písma — rozmnožili je opsáním, aby lidu častěji mohla být předčítána a vykládána. — Bohoslužba zároveň slavně opravena a náležitě spravována i vedení lidu stanoveno. Než pokoj ten netrval dlouho — židé opět od okolních králů podmanění a velmi utlačováni. Nejvíce tu vyniká Syrský král, Antioch Epifanes, proslavený ukrutným mučením zbožného nejvyššího kněze Oniáse a zavražděním Eleázara a sedmi synů makabejských a jich matky. — Tu Bůh vzbudil mnohé statečné muže — (jako Matatiáše, Jonathana a Šimona a j.), kteří lid od nepřátel osvobodili a na dobu cizí nadvlády zbavili.

Konečně země Kananejská od Římanů vydobyta — a císaři římskému poddanou učiněna. Po mnohých nepokojích ustanoven 37 let před narozením Ježíše Krista Herodes Idumejský od Římanů za vládaře židů. Tu se již blížila ona šťastná doba, kdy se měl ten tak toužebně očekávaný Messiáš objeviti. Židé již nyní byli vytrvalými v účtě jediného Boha a zarizovali všude své školy (synagogy), v nichž se od mužů již starších a v zákoně zběhlých, Písma sv. nejen předčítala, ale i horlivě vykládala; muži ti nazývali se zákoníci.

Pravé náboženství bylo tu zneřádkováno mnohými mylnými náhledy a přídávky. Židé se dělili na mnohé sekty. Takovými byli »essení«, mravů bezúhonných, drželi na pobožnost, vedouce život přísný; farizeové, ponějvíce licoměrní pokrytci, falešní, jen tak na oko ctnostní a zbožní židé, držíce se až příliš okázale nejvíce svých vlastních ustanovení a předpisů —; saduceové byli opět nazvíce nevěřící, ježto ani v život po smrti nevěřili. Při takových učitelích, jakými byli fariseové a saduceové, stali se židé národem smyslným, pověřivým a svévolným, jenž nechtěl nižádné nadvlády cizí se podrobiti. A proto očekávali, že Messiáš, ježž si jako mocného velikého krále pozemského představovali, je opět z nadvlády Římské osvobodí a národem opět nejmocnějším a nad jinými panujícím učiní. —

Ostatní národové vsickni byli oddáni modloslužbě a trvali v největších bludech i hnusných nepravostech, o nichž až hrůzno čísti. Byliť to pohané, nemající ani nejmenší známosti o jediném Bohu. Jen tak jednolití — a to ještě velmi řídkí — byli poněkud dobří a Boha pamětliví. Tak na př. byl Job bohobojný a nábožný muž, který, jsa mnohonásobně a velmi těžce zkoušen, osvědčil převelikou trpělivost, stav se tak vzorem trpělivosti všem lidem a věkům. Onť byl předobrazem Pána Ježíše — Jeho nevinnosti a trpělivosti v pronásledování a tupení od svých vlastních. — Taktéž Melchisedech žil nábožně. Bylť knězem Nejvyššího a králem Salemským. — Vyšel Abrahamovi vstříc, když se byl jako vítěz nad pěti králi vracel; — a obě-

toval Pánu Bohu chléb a vino; poželhal Abrahama, jenž mu dal za to desátek ze všeho, což měl. — Melchisedech jest odznakem Krista Pána, který slove »nejvyšším knězem podle řádu Melchisedechova.« Tak zvaní »mudrci« v rozličných národech pohanských, měli sice správnější známost o Bohu než ostatní lid — ano i mnohé krásné ctnosti vychvalovali a velebili, avšak životem svým opět jim odpírali. Oni sami přiznávali svoji nestateč a pravili výslovně, že k lepšímu poučení musí někdo s hůry sestoupiti a lid vyučiti, máli tento vlastnosti Boží a vůli Boží poznati náležitě. — Na ta místa dospělo člověčenstvo od Boha hříchem prvotním odloučené -- tak, že všickni lépe smýšlející po veškeré zemi úpěnlivě po onom zaslíbeném Vykupiteli volali a po něm tak toužebně se ohlíželi. —

Tot byly tedy přípravy, jaké zvolila Prozřetelnost Boží, aby lidstvo zhoubných následků hříchu zbavila, a potřebu Vykupitele u něho citelnou a nutnou učinila. Ó jakou dobrotu a lásku,

jaké moudré vedení a otcovskou péči spatřujeme tu na každém listu lidských dějin! Jak vroucně máme proto troj-jediného Boha milovati, že tak nás miloval, a konečně, když bída lidského pokolení nejvyššího stupně dosáhla, nám svého nejmilejšího Syna poslal! Jakou vděčnou poslušností máme se Jemu oddati, když nás životem i učením svým ku spáse věčné povede! Ó jak jest nám pak o vánocích se sv. apoštolem vděku-plně volati: »Noc pominula, den pak se přiblížil.« Jako na počátku světa tise a klidně slunce vzešlo — tak i za ticha půlnočního objevilo se nové slunce spravedlnosti — Ježíš Kristus — jednorozený Syn Boží v chlévě Betlémském. Sláva za to Bohu na výsosti a na zemi budiž pokoj lidem, jenž jsou dobré vůle! — Slunce milosti vzešlo — a nezapadne již. Krácejme vždy ve světle jeho — a bude nám ozářovati nejen temnosti vezdejší, ale provede nás i hrobní temnotou k jasnosti slávy věčné! — Staň se! —

J. Hejtmánek.

Památný list biskupů slovanských.

zaslaný r. 1765. z Polska do Říma za tou příčinou,

aby úcta Božského Srdce Páně od apoštolské stolice potvrzena byla.

(Pokračování.)

•Aby se pak najisto vidělo, jaký počet družstva Božského Srdce Páně zaujímají, a takto tím snáze se posouditi mohlo, jakou měrou úcta Božského Srdce Páně po veškeré církvi sv. rozšířena jest, udáme je dle knih římských tak zvaných Codices Indulgentiarum na udílení odpustků, kde seznam jich (Summarium č. 7, 8.) zevrubně vypsán jest.

20. Ze seznamu toho jde na jevo, 1. že počet družstev či bratrstev těchto vzrostl v několika letech na 1090 a přes to ještě, tak že po všem světě křesťanském vyzdvížena byla; což téměř jako zázrak zní. Máme za to, že by bez zvláštního vlivu božského taková věc ani možná nebyla, aby se tolikerí národové pásmem země a povahou a mravy a snahami tolik porůzní, pobožnosti nové až po tu dobu neslychané a nepovědomé, byli ujali a s tak všeobecnou zálibou k ní přilnuli. V kterémž náhledu tím více se cítíme utvrzenými, povázímeli, že uctění Božského Srdce Páně nemělo oněch pomůcek, které obyčejem rozšíření nějaké pobožnosti napomáhají. Stává se, že buď některý král anebo některá země nebo ta která společnost anebo ten který řád duchovní se pobožnosti ujme a k rozkvětu jí dopomůže. Takovou výhodou se úcta Božského Srdce Páně, jaké u závodu druhých pobožností vidati lze, za minulých věků svých vykáhati nemůže. Příznivci onino, majíce pobožnosti takové za vlastnictví své a spolu do jistých krajů nebo řeholí zavedené, jako na př. posvátný růženec, škapulír a j., považují za svou povinnost o rozkvět

a zvelebu pobožnosti dbáti, ano mívají to za milou úlohu, Bohem na ně vloženou, aby jí k rozšíření nápomocni byli. Avšak pobožnost Božského Srdce Páně nebyla výhradně přivtělena ani které zemi, ani které diecési, ani které společnosti řeholní; nemohla právě proto mítí nějakého zvláštního ochránce a zastance.

21. Ze seznamu toho jde na jevo, 2. že přesvatá pobožnost po celém území vlašském, německém, francouzském, španělském, portugalském, švýcarském, českém, uherském, belgickém, piemontském, savojském rozšířena jest, ba že i do ostatních dalekých zemí, ano až i do nejzazších končin světa, jako do císařství čínského, do Indie, k Persanům, do Syrie, Mexika, Kanady, až i na ostrovy americké vnikla.

22. Ze seznamu toho jde na jevo, 3. že nejznamenitější biskupové v diecésích církevně nejvíce vyvinulých přijali a pěstovali ji. Ve Vlaších se jmenují města: Řím, Neapole, Benátky, Florencie, Milan, Janov (Genua), Turin, Piacenza. V německých krajích: Vídeň, Mohuč, Kolín nad Rýnem; Trevír, Augspurk, Kostnice, Špýr. Ve Francii: Paříž, Lyon, Rouen, Narbonne; než, bych nebyl příliš dlouhým, zkrátka ve všech arcidiecésích (viz č. 18. seznamu) a v diecésích (č. 70.) zavedena jest. Totéž lze říci o jiných zemích, jichž hlavní města toliko zde vytkneme, jako ve Španělech Madrid, v Portugalsku Lisabon, v Polsce Krakov, v Litvě Vilno, v Čechách Prahu, v Uhrách Budín, v Belgii Mechlin, v Sicílii Panormu a Messanu, v Savojsku Chambéry, ve Švýcarských Basilej, v Číně Peking, v Turecku Cařihrad, v Syrii Damašek, v Persii Tulu předměstí Ispahamské, v Indii Pondichery, v Mexiku město Mexiko, v Kanadě Quebec, na ostrovech amerických ostrov Martinique, v Guadalupe ostrov San Domingo.

23. Ze seznamu jde konečně na jevo, 4. že pobožnost tato přepočetná u všech řádů duchovních obého pohlaví, jak mužských tak panenských, přijata a do jejich chrámů zavedena byla, jako v řádě sv. Benedikta, sv. Augustina, v Coelestinském, Karmelském, v řádech sv. Bernarda, sv. Dominika, sv. Františka, v Trinitářů, Bratří nejmenších, v řádech Barnabitském, Brigittském, Kapucinském, v řeholi tovaryšstva Ježíšova jakož i v Piaristické.

Posud o původu a rozšíření úcty Božského Srdce Páně bylo jednáno.*

Výklad k č. 20.

Ze slov právě uvedených patrně jest, kterák úcta Božského Srdce Páně jmenovitě družstvy či bratrstvy či jednotami zbožnými pěstována byla. Proč si takto katolická církev počínala, není za našich dob ani třeba vysvětlovati. Všimá si katolických spolků a zbožných jednot a podporuje založené a kde jich posud nestává, zakládá je, poněvadž v nich vidí obrod křesťanského života.

Zdaž nevidáme i v občanském životě spolčování souměrných sil k velikému prospěchu jednotlivců, rodin i celých osad? Spolčování takové není nic nového; bývalo od jakživa jak v občanském tak v náboženském životě. Minuli věkové nás poučují, jak bývali všichni stavové až k nejvyšším k vespolečné podpoře zorganizování a spojení; všecka řemesla, průmysl i obchod, pracovali společně ke vzájemnému zdatu. Jeden druhého držel, jeden za druhého stál, jeden druhému radou i pomocí po ruce byl. Říkávali, že co nedokáže jednotlivec, do-

káže síla spojená. Ano spojenými silami podniká se až podnes dílo jednotlivci nemožné, spojenými silami domáhá se každá práce v malém i velkém svého zdatu. Totéž se vztahuje na osady či obce stranu mravnosti a zachovalosti, což k rozkvětu a blahobytu té které dědiny nevyhnutelně jest. I v té příčině by dospělo spolčování k výsledkům stkvělým. A jelikož už nelze celou osadu mnohokrát v zachovalosti vzorné udržeti, ať si město ať si obec venkovská, měli by se alespoň občané hodni, jimž na zachovalosti záleží, se svými rodinami v jedno seřadovati, aby si byli na vzájem podporou a vespolečnou stráží.

Podobně se mají družstva zbožná čili bratrstva v církvi sv. vůbec. Hlavní pak jich účel bývá, by se věřící seřadovali v jeden šik, aby se takto stejně smýšlející podporovali a zájmů jim vytknutých účinněji domáhali. Právě Kristus Pán: »Kde dva nebo tři jsou shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich;« tím více se týká

slovo to shromáždění, kde jest věřících ve jménu Ježíše Krista a Jeho nejsv. Srdce spojeno vazbami duchovními kolik set anebo tisíc. Ký div, že odtud potom síla životní a zdar i požehnání Boží pro jednotlivce a rodiny a obce křesťanské plyne?

Mám na př. v rukou stanovy jistého bratrstva, které již r. 1634. potvrzeny byly; sepsány jsou vlastně pro lid venkovský. Nedočítáme se v nich ničeho, leda to, co se na hodného křesťana v životě po venkově sluší. Vytknou na ukázkou některé místo. »Předně,« tak začínají stanovy tyto, »má každý toho bratrstva přijatý bratr i sestra podle možnosti se přičiniti, při staré samospasitelné víře stále, nepohnutelně až do konce setrvati, všech protivných bludů se varovati, své děti po katolicku a v katolických školách vychovávat. Pána Boha před očima míti, jeho jakožto Stvořitele nade všechno milovati, k němu silnou naději a doufanlivost míti, nepochybující, že jako je z pouhé milosti stvořiti, tak je i milostivě ráci zachovati.

K čemu velmi užitečno bude, ráno hned jak vstanou, podle způsobu obyčejného svatým křížem se poznamenati, modlitbu Otče náš, pozdravení andělské, Zdrávas Maria, Věřím v Boha a Desatero Boží přikázání pobožně říkati a pevně předsevzeti učiniti, toho dne s pomocí Boží žádného hříchu zúmyslně se nedopouštěti nebo v hřích svoliti. Mimo to vůli Boží se v žalosti i radosti oddati: sebe samého a cokoliv mají, jakož i všechnu práci a dílo toho dne, Bohu se srdečným vzdycháním povinné vděčnosti a pokání z učiněných hříchů ponížene obětovati. A dále mysliti, že člověk není stvořen pro časný užitek a zisk, pro jidlo a pítí, ale aby Boha chválil a miloval, jemu z celého srdce sloužil a spasen byl, to myšlení často ve dne opakovati, k čemu zvláště v poli Božími mukami, kříží nebo jinými pobožnými obrazy, ano také i zvoněním do kostela, bitím hodin, zpíváním ptákův a těm podobnými způsoby napomenuti býti mohou, k čemuž velice poslouží při počátku každého díla učiněním sv. kříže, tajně nebo nahlas říci: »Bože, zdař!« — »to buď konáno ke cti a slávě mého nejmilejšího Pána Boha!« Tež ráno, o poledni a u večer,

když se zvoní na klekání, nebo na památku smrti Páně a při pozdvihování na mši sv., pobožně se modliti a Spasiteli našemu za jeho svaté vtělení a hořké umučení a smrt, každodenně co nejvrouceněji poděkovati. Nejsvětější Boží Rodičku, anděla strážce a všechny jiné svaté v náležité uctivosti míti; před i po stole, pěkně ruce spinajíce modlitbu vykonati, anebo skrze děti a čeled' napřed dáti říkati. Kolikráte hodiny bijí, sv. kříž činiti a říci: »Ježíš, Maria,« nebo »Bože můj, dej mi svou milost!« Nebo: »Smiluj se nade mnou, ó Pane!« Tež v práci, jždě, chůzi něco dobrého mysliti, nebo s jinými dobré příkladné rozmlouvání naříditi; nebo pobožnou sv. píseň k potěšení své duše zpívati nebo páter (růženec) říkati. U večer se dříve nepoložiti, až drobet pobožně se pomodlí. Lítost nad hříchy spáchanými horlivým pomyslením na srdci vzbuditi a od Boha za odpuštění s předsevzetím polepšení života pokorně žádati, kterýmžto bohabojcím poroučením v bázni a lásce Boží zachování budou, a v milosti Boží patrně prospěch učiní. Zdaž to není křesťanský výklad přikázání Božího: »V jednoho Boha budeš věřiti?« Potom na př. »sedmé, všelike lsti, nevěrnosti, nespravedlnosti v díle, žni, v odvozování platu, klizení, v ohrazení a mezi položení, vyměření, trhu, prodeji a koupi, příjmu a vydání, cokolivby mohlo býti, jak nejpilněji se vystříhati a vždycky si mysliti: »Bůh to vidí! —« »Bůh bez pomsty nic zlého nenechá, ježto se to pronese.« »Co my nerádi máme, jiným činiti nemáme:« a »co my žádáme, aby nám lidé činili, máme jiným činiti.« »Lépe zde chudým býti a tam bohatým, nežli zde bohatým s křivdou a zlým svědomím, a tam chudým i bídným na věky.« A jestli od bratra nebo sestry nebo domácích komukoli se škoda stala podvodem a nesvorností: nebo věc jim náležící jest zadržena, a ještě nespravedlivý statek jest před rukama, má všechno do krejčaru a haléře, na jaký způsob zpovědník uloží, navráceno býti. Nebo, jak dš sv. Augustin, »hřích se neodpouští, leč se prve, co cizího jest, navráti.«

Zvláště pak co se Bohu slíbilo, nemá zanedbáno, než v jistý čas na-

hrazeno býti.« Zdaž to není křesťanský výklad sedmého přikázání Božího: »Nepokradeš?«

Hned s počátku se praví: »Cíl a konec tohoto chvalitebného bratrstva jest Bohu všemohoucímu a katolické církvi v zachování svatých Božích přikázání věrně sloužiti, křesťanský živu býti a věčného spasení dojíti.«

Jaký má tudíž účel bratrstvo Božského Srdce Páně, smíme se tázati. Patrně jest, že se předpokládá rovněž vzorný život křesťanský, jakož i »že zapsáním takovým žádný nové povinnosti a závazku pod hříchem na sebe neuvaluje, než toliko více dohánění bývají sv. Božími přikázáními a církve katolické, což bez toho povinni byli, tím bedlivěji zachovávatí.« V tom se každé bratrstvo srovnává. Vstoupení pak do bratrstva Božského Srdce Páně osvědčují věřící, že chtějí ku zvláštním ctitelům nejsv. Srdce Ježíšova připočtení býti. A bychom několika slovy vytkli zvláštní účel bratrstva našeho, dovoláme se k tomu tužeb Ježíše Krista samého, jak je blahoslavené Markétě Marii Alacoque sdělil, když sobě stěžoval na nevděk, vlažnost, nevěru, všelikou potupu a svatokrádeže, kterými se Jemu lidé za neskončenou lásku a přítomnost ve velebné Svátosti odměňují. Touží tudíž, 1. bychom se k Němu v nejsvětější Svátosti oltární přítomnému živou věrou, neoblomnou důvěrou a stálou láskou společně nesli, 2. bychom za onen ne-

vděk, za onu chladnost, nevěru a potupu a mnohé svatokrádeže společně jako věrní ctitelé náhradu poskytli a Jej za to odprosili, 3. bychom se vespolným příkladem k následování ve ctnostech Pána našeho Ježíše Krista víc a více rozněcovali, 4. bychom sobě ku vlastnímu posvěcení a hříšníkům k jich obřácení společnou úctou nejsvětějšího Srdce Páně hojně milosti vyprosili. Apoštolská stolice nad to obmyslila bratrstva Božského Srdce Páně četnými odpustky plnomocnými i neplnomocnými, jichž si umějí praví ctitelé velice vážiti, poučení jsouce v tom, co odpustky v katolické církvi znamenají.

Jakých výhod pro život časný i věčný se dostane těm, kdož nejsvětější Srdce Ježíšovo zbožně uctívají, povědomo jest z příslibení, která učinil Spasitel náš blah. Markétě a všem ctitelům svého Božského Srdce.

Bylo by našemu lidu česko-slovan-skému, svatováclavskému, žádoucnou velmi, aby se též dožil drahé radosti, které vyplývají z pravé úcty Božského Srdce Páně a vlévají se do srdcí křesťanských. Oživl by zajisté větší útechou a silou i důvěrou v pomoc s hůry a láskou k Ježíši Kristu. Bylo by žádoucnou, aby se společná úcta Božského Srdce Páně, nebo tak zvaný apostolát modlitby po venkovských farnostech čteněji zaváděly. Zajisté by se v brzce pozorovalo, kterak lid náš více k odpoledním službám Božím lne, kdežto snad místy při požehnání kostely téměř prázdný bývají. Bůh dej!

A. Rejsek T. J.

Slavnost neposkvrněného Početí Panny Marie.

Prvou neděli adventní počíná nový církevní rok, a první Mariánská slavnost v něm je slavnost neposkvrněného Početí. Připomíná nám, že Maria, Panna, ač dle přirozeného běhu pocházela od Adama, nicméně od poskvrny hříchu dědičného byla uchráněna. Toto po všechny časy a na všech místech panující učení o neposkvrněném Početí

Rodičky Boží prohlásil zvěcnělý papež Pius IX. dne 8. prosince 1854. za článek katolické víry. Nemajíc žádného ani dědičného hříchu na sobě, zasloužila, by ji archanděl Gabriel z rozkazu Božího pozdravil: »Zdravas Maria, milosti plná« a právě, že byla milosti plná, proto ji vyvolil nebeský otec za Matku svého jednorozeného Syna, Ježíše Krista, Spa-

sitele našeho, který nám milost u Boha vymohl. Vždyť i nám je milosti třeba, máme-li svého konečného cíle, věčné blaženosti, dojiti. Miníme zde zvláště posvěcující milost, t. j. ten vnitřní nadpřirozený dar, kterým býváme od hříchův očistěni a posvěceni, stáváme se schopnými dobrých skutků, kterými života věčného si zasloužiti můžeme, a stáváme se syny Božími a dědici království nebeského. Ukážeme tedy, že velika je cena posvěcující milosti a že se máme všemožně snažiti, v stavu posvěcující milosti se udržeti.

1. Od prvního okamžiku svého života byla Maria Panna pro zásluhy Ježíše Krista hřichu prvotného čili dědičného prosta. — My pak všichni ostatní lidé, přišedše na tento svět, přinesli jsme s sebou hřich dědičný, byli jsme nešťastnými oběti hněvu Božího. Maria jediná z celého pokolení lidského přišla, jako mistrovské dílo milosti Boží na svět.

Nejsvětější Bůh nechtěl, aby chrám, v němž chtěl přebývali, sebe nepatrnější poskvrny měl na sobě. Čest Syna Božího to požadovala, by jeho Matka ani okamžik nebyla otrokyní ďablovou.

A jak vysoce cenila Maria tuto výtečnou milost! Milost ta byla jí tím, čím byla králi Šalomounovi moudrost, totiž zdrojem všelikého dobra. O ní platí slova: »Hospodin vládl mnou na počátku cest svých.« (Kn. přisl. 8, 22.) Milost Boží byla jí dražší, nežli všechna království země. Ovšem Pán poskytnul jí i mnoho jiných výborných darů; přece však drahocennější nade všechny jiné byla jí milost, poněvadž milost činila ji Bohu milou. Avšak také po celý svůj život Bohu děkovala za to neobyčejné dobrodiní, jehož se žádnému jinému tvoru nedostalo.

Křesťanská duše! I ty jsi nabyla na křtu sv. posvěcující milosti Boží, které

se Marii Panně hned v prvním okamžiku jejího života dostalo. S touto milostí nabyla jsi práva, Boha svým otcem a Ježíše svým bratrem nazývati; byla jsi ustanovena za dědice Božího, spoludědice Ježíše Krista; království nebeské dostalo se ti za podíl.

Nyní snad již pochopuješ velikou cenu těchto výtečných předností? Zda-li pak též pochopuješ povinnosti, které ti ukládají?

Bohužel, že tak málo je křesťanů, kteří těchto výtečných předností hodnými se čini a svou důstojnost slechetným životem uchrániti se snaží. Jak málo jest těch, pravím, kteří se přičiňují, aby nevinností, čistotou, srdečností a zbožností dítek Božích zachovali! Za našich časů tak mnohých snaha směřuje k tomu, by zjednali si čest a slávu světskou, aby se lidem líbili, od nich byli chváleni; zda-li však též Bohu se líbí, na tom jim nezáleží — milost Boží má u nich poslední místo. — Tak mnozí považují to za velikou čest, mohouli žiti přiměřeně domnělému svému vznešenému stavu; že však hovice svým smyslným chtičům svůj duchovní a Božský původ hanobí, to nepovažují za hanbu. — Mnozí vychloubají se svobodomyšlností, neodvlastností a nestydí se, hanebnou smlouvou v porobu zlého ducha vstoupiti, pod jeho praporem sloužiti, a v jeho otroctví, v kterém se zrodili, opět žiti. — Ještě jiní shání se po statech a bohatství tohoto světa, každý prostředek je jim dobrý, by jich získali, ale statků nebeských nedbají, ano jimi povrhují.

Máme zajisté příčinu, abychom volali: Nejčistší, neposkvrněná Panno! pros za nás, abychom přestali hřešiti, bychom uskutečnili své předsevzetí, že nesmírnou ztrátu, kterou jsme hřichy utrpěli, chceme napravit! Tvou přímluvou staneme se opět účastni milosti, že Bůh nás za své dítky přijme; a proto chceme

Tebe po Tvém Synu Ježíši Kristu jako příčinu našeho spasení velebiti.

2. Poněvadž Maria Panna ze zvláštní milosti Boží bez poskvrny hříchu prvotního byla počata a každé náklonnosti ke hříchu byla prosta, neměla tedy příčinu se obávati, že do hříchu klesne. Avšak bedlivěli pozorujeme její život, mohli bychom se domnívati, že právě tak, neli více než ostatní nábožní lidé hříchu se obávala. Neustále bděla nad svým srdcem, jako kdyby bylo mohlo přilnouti ku hříšným věcem; bděla nad svými řečmi, jako kdyby svým rtům nebyla mohla důvěřovati. Ač v úplně nevinnosti počatá, chtěla přece v neustálé kajenosti žiti.

A my, ač nás obklopují lstiví a nebezpeční nepřatelé, kteří z naší slabosti těžiti se snaží, nedbáme, nebojíme se a nebdíme pranic; uznáváme sice svou slabost a křehkost, nicméně vydáváme se i v nebezpečí, v němž i silní duchové zahynuli. Vrhá-li se však slabý opovržlivě v nebezpečenství, zdali nezasluhuje, by mu podpora byla odňata? Sv. apoštol Pavel praví, že poklad milosti máme v nádobách hliněných (II. Korint. 4, 7.), které snadno mohou se rozbiti právě, kdy na to nejméně pomýšlíme.

Jak mnoho jest těch nepřátel, kteří nás o ten poklad milosti snaží se oloupiti! Škůdci ti jsou v nás, mimo nás, vůkol nás. V nás jsou to naše zlé náklonnosti a náruživosti, které nikdy nelze úplně zkrotiti; mimo nás činí nástrahy nám duch temnosti a vůkol nás jest zkažený svět. Jako doutnající plamen mohou naše vášně vzpláouti ve zhoubný požár, kterýž pak uhasiti nemožno. A bychom, jako svatý apoštol Pavel, byli až do třetího nebe vtřeni, přece máme příčinu se obávati, že s pyšnými anděly do pekla můžeme býti svrženi. Marně se spoléhá člověk na upřímnost svého smýšlení a na stálost svých předsevzetí.

Dostačí, že se naskytne osudná příležitost a člověk klesá, hyne. Nepatrným pohledem připravil se David o přízeň Boží. Dalila zkazila Samsona. A máme příklady, že i nejzbožnější mužové na pouštích padli, aby více nepovstali, ač po mnohá léta proti nejprudším bouřím bojovali.

Ano, tak jest, na cestě etnosti není ani jeden den jistý a duše jsouc předmětem zalíbení Božího, může snadno pro nedostatek věrnosti státi se předmětem jeho zavržení. Kdo jen v učiněná předsevzetí důvěřuje, při tom však nad sebou nebdi, zajisté je neuskutečný; cesta do pekla jest prý samými dobrými úmysly dlážděna. Vydáli se kdo bez všelikých příprav na bouřlivé, skaliskami poseté moře, může předkem se nadíti, že utone. Nelze upříti, že to stojí namáhání, neustále bdíti nad svými náklonnostmi a s nimi zápasiti, ale nikdo ještě bez bdělosti a bez boje nestal se svatým.

Volejme s králem Davidem: „Zbodniž bázni svou tělo mé.“ Žalm 118, 120. Bázeň tato učini nás bdělými, bdělost zjedná nám štěstí, že nad všemi nepřátely svého spasení zvítězíme. Prosme Boha, aby nám dal dokonale poznati, že milost, která nás jeho přátely a dítkami činí, jest to jediné dobro, o něž pečovati máme, a že ztráta tohoto dobra je největší neštěstí, jež člověka potkatí může. Tuším, že nahlížíme, jak bychom byli šťastni, kdybychom pokladu toho nikdy nebyli ztratili! Jak mnohou starost a trpkou chvíli byli bychom si uspořili, jak mnoho dobrého i jiným prokázali! Můžeme býti ubezpečeni, že nekonečně šťastnými budeme, skutečnimeli předsevzetí, že raději vše chceme ztratiti a vytrpěti, než abychom se opět v nebezpečí vydali, zase předrahy ten poklad ztratiti.

Zachováme-li milost Boží, pak bude duše naše přibýtkem Božím; Boží při-

tomností bude Bohu přináležeti, Pán ji bude svou moudrostí osvěcovati, svou všemohoucností chrániti, jí víc a více	důkazů své lásky dávati a On sám bude její odměnou pro čas i věčnost.
--	--

B e s e d a.

Hle, jaké květy nádherné,
jak ze stříbra i drahokamů,
mráz maluje ti v okno tvé,
by oslnil tě kouzlem klamu.

Však neželíš těch vrátkých krá,
kdy slunce svitem svým je taví,
vždyť víš, že jeho žárný jas
jen vykouzil květ jara pravý.

I Boží láska sluncem jest,
jímž marný světa pávab taje;
ty nežel ho — vždyť uztíš kvést
v tom slunci věčné krásy ráje. —

Vl. Štastný.

V měsíci prosinci modleme se za horlivé duše.

Kdežto jsme předešlý měsíc apoštolům modlitby odporoučeli co nejvřeleji úplný obrat duší vlažných, poukázavše na zázračnou moc Božského Srdce Páně, kteréž jedině může milostí svou probuditi ospalé: odporoučíme pro tento měsíc duše horlivé, které mezi množstvím hříšníků milosrdenství Boží svolávají a vítězství království Božího urychlují. Jsou podobny svici hořící a svítící světu; jsou solí země, oporou lidstva, světlem světa.

Prospěšná jest horlivost v práci; ale důležitější jest duchovní horlivost v dobrém, horlivé vyhledávání všeho, co se cti Boží týká. Sv. apoštol nás nabádá k horlivosti, říká: »V pečování nebuďte leniví, buďte duchem vroucí, Pánu sloužící.« (Řím. 12.) A jak krásně napomínal Mathatias synů svých: »Ó synové, buďte horlitelé zákona a dejte duše své pro zákon otců vašich!« (1. Mak. 2.) »S bázní a třesením spasení své konejte,« napomíná sv. Pavel a dává nám naučení, abychom spásu svou i spolubližních vyhledávali. Lidé, řídící se touto zásadou apoštola, co dobrého vykonají! Brání hříchům a nešlechtnostem, podporují, odporoučejí co spasitelného jest, poučují chybných, síli slabé. V této horlivosti podporovali a podporují horliví věřící Církev sv. příspěvky. aby pro nové obrácené na víru školy a chrámy zřizovati mohla. Takovými horlivými dušemi byli sv. věrověstové naši Cyrill a Methoděj, sv. Ludmila, sv. Václav a ostatní svatí patronové naši.

Horlivost ta spočívá na lásce k Bohu. Dobře praví sv. Augustin: »Duše naše znetvořena jest hříchem, láskou pak Boží stává se krásnou.« Všecka krása na světě, ať jakákoliv, nedá se porovnat s duší milující Boha a s duší horlivou v dobrém. A kdo ze čtenářů chce poznati pravou lásku, ať si otevře knihu »Následování Krista Pána« a najde tam: »Veliká věc jest láska, velké zajisté dobro; láska všeliké brímě lehké činí a stále snáší všeliké nestálosti. Láska všelikou trpkost za slast a pochoutku přijímá. Láska ke Kristu jest láska šlechtná; k velikým skutkům povzbuzuje a k žádostem vždy dokonalejším pobízí. Láska snaží se vždy vzhůru a nedá se žádnými podlými věcmi držeti. Láska chce býti svobodna a ode vsí světské žádosti prosta, by se jí ani vnitřní její vidění ne-kazilo, ani žádný vezdejší prospěch ji nepoutal, ani bázeň nějaké strasti ji neklíčila.

Nad lásku nie není sladšího, nie silnějšího, nie vznešenějšího, nie prostrannějšího, nie příjemnějšího, nie plnějšího, nie lepšího ani na nebi ani na zemi, poněvadž láska z Boha se zrodila a nelze, aby odpočinula leč v Bohu, nade všemi tvory jsouc povznesena.

A což jiného přišel Spasitel rozžat, neli oheň svaté lásky? »Přišel jsem oheň přinést na zem a co chci jiného, leč aby hořel?« Tak tedy duše, mající lásku Boží, rozežře i jiné vlažné a povzbudí je k horlivé činnosti. A což jest apoštolát modlitby? Jest snad něco jiného, než skutek lásky působící? což jiného, než znamení služebníka Božího?

Abychom však tuto lásku v sobě vzbudili, musíme patřiti na pravzor, rozjímati o předmětu a pohnutkách lásky a tím jest jedině Pán Bůh sám. Obzvláště přislíbil Pán Ježíš, mluvě o účtě svého Srdce, že duše chladné stanou se horlivými a duše horlivé se brzy povznesou na vysoký stupeň dokonalosti. Toto nejsvětější Srdce, výheň to svátostné lásky, anebo podle Jana Damascenského — uhel žizlavý — zdali ono nevitězí nad každým plamenem jiným? Kde Kristův oheň působí, tam ďáblův oheň přemoci musí.

Úcta a pobožnost k Božskému Srdci Páně jest tak snadná, tak milá, že den ode dne zbožných duší přibývá. A proč? Proto, že nedokonalým jest velmi přístupná, dokonalým pak není těžká a vznešená. Nicméně vnitřná cena její zůstane vezdy mocná ať pro toho neb onoho.

Ó tedy prosme Božského Mistra svého, aby ducha zbožného ve zbožných zachoval, ve chladných ho pak vzbudil; aby pobožnosti oheň ustavičnou modlitbou rozdmýchován byl. A proto modleme se na tento úmysl.

M o d l i t b a.

Ó Ježíši! Skrze neposkrvněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za duše, jejichž horlivost radostí jest svaté církve Tvé, aby příkladem svým den ode dne množil se počet pravých synů Božích. Amen.

Pane Ježíši. zastráž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, a vlasť naši česko-moravskou!

Ó přeladké Srdce Panny Marie, buďž mou spásou! (300 dní odpustky. Pius IX. 1852.)

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

**Připravuj Me se na přléští Boží souD V kajlCnosti, horLIVI
jsouCe Ve Vlře a konání Ctností.**

